

ŠKOLA

Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,

zvláště

pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti

pořádá

P. PETR HLOBIL.

benediktin rajhradský.

ROČNÍK XXXVI.

ROK 1902.

V BRNĚ.

Tiskem a nákladem Dapežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Zvony vánoční (Vl. Štátný)	1	Z pouti (R. Stupavský)	206
S nebe na zem sestupuje (P. Zaletěl)	5	Matec Boží (Fr. S.)	209
Ve sněhu (F. P. Místecký)	5	Božské ctnosti (Pr. Zaletěl)	213
Láska mateřská	12	Škola lidu (Vl. Št.)	213
Za jasné noci (L. Grossmannova-Brodská)	16	K Matce Boží na Hostýně! (Vl. Št.)	214
Prání (Vl. Št.)	16	Pokoj budiž vám! (Vl. Št.)	241
Světlo Krista (Vl. Št.)	33	Díky Bohu! (Vl. Št.)	241
Kalich Páně (Vl. Št.)	45	Modlitba (J. Pavelka)	245
Obětování Páně (Fr. P. Kosík)	53	Píseň peruanského Indiana o umučení Páně	251
Kde Pán Bůh přebývá (Vl. Št.)	65	Maria — pomocnice naše (Vl. Št.)	265
V jarní čas (Pr. Zaletěl)	68	Co katolíci — buď bojovník (Vl. Št.)	265
Bolestná matička (Ant. Travěnce)	72	Obrázek z pouti (F. K.)	269
Země vstává (R. Stupavský)	77	Otvírám duši (A. Rozsypalová)	274
Kristus (Fr. P. Kosík)	82	Duše — obraz Boží (Vl. Št.)	282
Láska (S. Bouška)	89	Na Srdeci Páně (Vl. Št.)	297
Po svatém týdnu (L. Grossmannova-Brodská)	96	Podzimní noc (A. Pavelčík)	297
Velikonoční (Vl. Št.)	99	Na hřbitově (Vl. Št.)	301
Vzkříšení (A. Travěnce)	105	Náš hřbitávek (K. Dostal)	318
Hold svatému Otcí (St. Prudík)	106	Náhrobní verš (F. Místecký)	318
Tvůrce a příroda (Fr. P. Kosík)	121	K Panně Marii (Vl. Št.)	321
Vzkříšený Kristus (Fr. P. Kosík)	123	U jeslíček (R. Stupavský)	321
Tvé jméno Maria! (R. Stupavský)	153	Sníh (Fr. Skalík)	324
Má Musa, Maria! (R. Stupavský)	169	Vánoce (R. Stupavský)	327
Odprošení (P. Flor. F. Březina)	182	Konec roku (Vl. Št.)	327
Z litanie Loretauské (R. Stupavský)	185	Narodil se Kristus Pán (R. Stupavský)	334

Četba poučná a dějepisná.

Lidská podoba Ježíše Krista (B. Hendl) 5, 43,	75	Sláva Panny Marie na Svatém Kopečku u	
Návrat Jakubův z V. apotamie (F. Janovský)	9	Olomouce (B. Hendl)	124
40		169, 189, 220, 248, 277, 332	
Řež křesťanů na Libanoně (P. Benýšek. Pokr.		O oddanosti sv. našich věrozvěstů Cyrilla a	
z ročn. předešlého) 19, 47, '08, 139, 174,	200	Methoda Stolice apoštolské . . . 137, 160,	186
Svatá Apolonie (Fr. P. Kosík)	83	Osudy hrobu sv. Norberta (B. Hendl) 163,	193
Čin musí být misijnář v Číně (Fr. P. Kosík)	80	Blahoslavení milosrdní (vypravování z misii)	229
Židovská velikonoce obraz křesťanské veliko-		252, 293, 311, 340	
noci (J. St. Pavlík)	90	Slavnost sv. ostatků v Célách (B. Hendl) .	308
Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána		Boháci, podpořte chudinu	338
(Fr. Janovský) 100, 132, 223, 254, 74,	335		

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Nový rok (B. Hendl)	2	Duch sv. Františka Saleského (F. K.)	17
Věřím v Boha (B. Hendl)	13	56, 192, 233, 258, 280	
46, 69, 93, 167, 215, 245, 310, 328		Jmeniny křesťanovy (J. St. Pavlík)	34

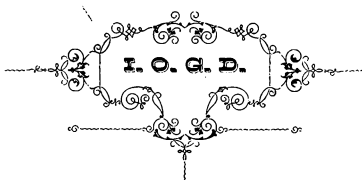
	Strana		Strana
Slovo k srdci křesť. matek (B. Hendl)	37, 78	Konec roku (B. Hendl)	322
O pokušeních (J. St. Pavlík)	66	Potřeba vykoupení dříve i teď (J. St. Pavlík)	325
Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti	72		
97, 197, 218, 270, 302		Hlavní úmysly.	
Jak lze spokojeně žiti	103, 158	Milosti z pronásledování	30
Kříž znamení slávy a spásy (B. Hendl)	122	Pravá kajenost	63
Život Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti (J. St. Pavlík)	129	Úcta svatého kříže	87
Hostinec u dobrého pastýře (J. St. Pavlík)	154	Duch modlitby	119
Mučnický život křesťana (J. St. Pavlík)	210	Důvěra k nejbl. Panně Marii	151
Jednoho jest potřebí (B. Hendl)	226	Úcta nejsv. Srdce Páně církevními hodinkami	183
Blažený život andělský (J. St. Pavlík)	242	Úcta a láska k nejsv. jménu Ježíš	207
Chrám Páně brána nebes (J. St. Pavlík)	266	Čtnost naděje	239
Kde je cesta (B. Hendl)	283	Čtnost lásky Boží	263
Moc svátosti pokání (B. Hendl)	298	Úcta k nejsv. Svátosti oltářní	295
Snášení kříže (J. St. Pavlík)	305	Útrpná láska k duším v očistci	319
		Čtnost živé, účinné víry	347

O křesťanských záležitostech.

Obrázek z katol. misíí (M. Weinberger)	26	Slavnostní schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda ve Slavkově	286
58, 83, 115, 147, 171, 203, 235, 260, 290, 315, 348			

Různé zprávy.

Děkuvzdání, milostná vyslyšení	29	Zpustlost mládeže	61
62, 86, 118, 150, 182, 206, 238, 262, 294, 318, 346		Postup katolictví v Anglii	61
Papež Lev XIII. a církev na východě	61	Lurdy	134
		Z Pozděchova	346

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LEDEN 1902.

Chváleno, vzjíváno a vděčnou myslí milovdno budiž Srdce Pána Ježíše každý okamžik, ve všech svatosidncích světa až do skondní časi.

Zvony vánoční.

Výňatek z melodramata od Vladimíra Štastného.

Zvony, zvony, jak to slavně zníle,
kdykoli z těch věží hlaholíte;
zvučí s vámi hora, les i luh,
velesladen budiž věčný Bůh.

Ale hudbou nebes zvony hráte,
když se nocí světlo rozléháte
a když hlasy vaše slavně zvu
na vánoční trojí mši světlo.

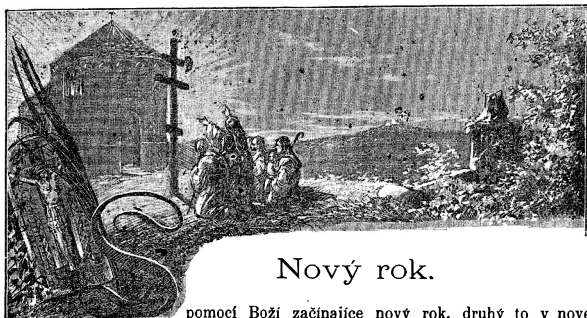
Tichá noc kdy kol se rozkládá
a sen klidný síle rozptřádá,
poprvé tu v půlnoc tajemnou
zvučí zvony píseň dojemnou.

Takto kdysi v hříchů temnou noc
rozlila se Boží lásky moc
a Bůh poslal světu anděly,
by mu píseň spásy zapěli.

A co pěli tenkrát andělé,
po nich zvučí zvony vesele,
na mši andělskou kdy volají,
narození Páně hlásají.

Zvony, zvony, jak to slavně zníle,
když vy o Vánocích hlaholíte,
o jen pějte písní jáseň
lásku Boží světa dalaťou.

Nový rok.

pomocí Boží začínající nový rok, druhý to v novém století, pohledněme v zad i v před. Pohledněme na rok minulý a vizme, co nám přinesl a čemu nás naučil; pohledněme i do budoucnosti, co asi s dopuštěním Božím očekávati můžeme a kterak se zachovati máme, aby rok tento byl nám k užítku a nebyl jednou ztracen pro život věčný.

Rok právě minulý, první to ve století novém, byl rokem v celku neutěšeným, a to v ohledu mnohém. Ač nebyla právě neúroda, přece mnohé krajiny postiženy byly přílišným suchem, jiné zase mokrem, jiné docela zpustošeny jsou povodněmi, tak že obyvatelé sotva život uhájili. Slyšeti bylo i o zemětřeseních, které zejména v jižních zemích mnoho strachu nahnalo lidu, ba i o moru, tomto hrozném postrachu lidstva, který se neustále v některých končinách našeho dílu světa objevoval, a jen pečlivou obezřetností dále zavlečen nebyl. A tak můžeme říci, že rok minulý v ohledu hmotném a hospodářském velmi málo uspokojil, a mnoho je zajisté rodin, které trpce pravdu tuto pocítují.

Ale ještě hůře se významenal minulý rok v ohledu mravním a zejména náboženském. Heslo jeho bylo všude: Boj Bohu, boj Kristu, boj církvi katolické a jejím učení. Heslo toto vydané tajnou a proto tím záhubnější společností »svobodných zednářů« spojenou se židovstvem, našlo ohlas po celém světě. Až se jednou budou psáti církevní dějiny roku minulého, budou mít hojně látky k líčení protivenství, útrap a pronásledování, kterým vydána byla církev svatá roku tohoto na pospasy. Netoliko mezi nevěřícími pohany jako v Číně trpěla církev hrozných ran, nýbrž i mezi křesťany v Evropě, ba ve státech katolických nejvíce. V Číně zuřil krvavý boj pošťvaných domorodců proti všem Evropanům a v přední řadě proti katolickým missionářům. Množství kvetoucích osad křesťanských bylo zničeno, chrámy a kaple spáleny, missionáři mučeni, ba i čínští katolíci křesťané sami pro víru tupeni, pronásledováni a vražděni. Až posud nelze celou škodu na majetku a životech církve katolické v Číně odhadnouti, ale to jest jisté, že je to škoda ohromná a že se bude muset zase takřka znova začínati. Zdá se, jakoby ten zlý duch, jenž posud v pohanství panuje, čítil konec panství svého, a proto ještě jednou napíná síly své k odporu proti Kristu a kříži. Je sice půsod dosti mocný, ale Bůh křesťanský je přece silnější; církev Páně nezahynula, ba hrdinností svou a věrností ve víře ukázala stálost podobnou stálosti křesťanů za prvních století. Dá Bůh, že rány jí zasazené brzy se zacelí a že zúrodněna jsouc

krví mučovníků, tím bujněji růstí a vzkvétají bude ku slávě Boží a spásě ubohého lidu, vždyť »krev mučovníků byla vždy semenem křesťanů.« Katoličtí Číňané se vyznamenali, neboť jen pramálo mezi nimi bylo odpadlíků přes všechny útrapy a hrozby; mohou za vzor sloužiti katolíkům evropským i našim, kteří

takovou věrnost a stálost ve víře neukazovali a bohužel i bez pronásledování a nucení od církve odpadli. A tu octli jsme se u věci, která hluboký zármutek působí každému, kdož Boha a Ježíše miluje a na mysli má spásu duší. Bohu budiž žalováno, že i v našich vlastech volání několika nevěrců k odpadu od církve našlo ohlasu a že četná je řada těch, kdož z příčin zcela světských a malicherných lhostejně víry katolické se zřekli, jako když se kabát svléká. »Pryč od Říma« voláno v městech, na vsích, v novinách, schůzích, spolecích a v nesčíslném množství letáků. »Pryč od církve katolické« odpadněte, buďte protestanty nebo starokatolíky, neboť to je ta pravá vira. A mnozí poslechli! Jaká asi byla jejich vira dříve? Na jak slabých nohou stála, když bez nucení a násilí, jen na pouhé vyzvání jiných ji ztratili? Nemá ovšem církev ztráty, neboť v srdci nebyli již katolíky, ale přece želi odpadu jejich, neboť dávají pohoršení, a odpadlík je vždy větším a zarputilejším nepřítelem nežli nevěrec sám. Církev želí toho, že vydávají v šanc spásu duší svých, které přece dříve Kristovy ovce byly, ač nehodné. Neboť kdo odpadne od Říma, od papeže, odpadne od církve katolické, jejíž hlavou jest papež; kdo však odpadne od církve katolické, odpadne od Krista, neboť jen tuto církev On založil, jen v této On učí, jen v této On posvěcuje, jen skrze tuto On přivádí ku spásě. A kdo od Krista zúmyslně odpadl, může očekávati, že skrze Něho dojde spásy? Nikoliv! »Kdo mne zapře před lidmi«, pravil Pán, »toho já zapru i před Otcem.« A přece není spásy leč skrze Krista Ježíše! Jak ubozí jsou tedy tito zaslepení odpadlíci, že k vůli jiným lidem anebo malicherným záminkám viru mění; není toho potřebí. Ale je v tom viděti jen boj proti Kristu v církvi zosobněném. A boj ten plane všude. U nás beztravně se veřejně hanobí učení církve, svaté svátosti, zejména pokání, nejpodlejší způsobem se tupí a haní, naši světci, jako sv. Alfons z Liguori se nemravnými lidmi z nemravnosti viní, biskupové a kněží se tupí a katolické řehole potlačiti se usilují. Na sněmě zástupců země se mluví řeči zrovna paličské proti svaté církvi a podávají se osnovy k zákonům, které by církev porobily. A tak je tomu všude. Ve Francii byly řehole tak krutým zákonem

postiženy, že většina řeholníků se raději do ciziny vystěhovala. A přece řehole byly pravými dobrodinci lidu, chudých, nemocných, opuštěných atd. podporovateli a pomocníky. Ve Španělsku a v Portugalsku se luza vzbouřila proti kostelům a klášterům, které i zapalovala a kněze kamenovala, ba i jubilejní odpustková processí byla napadána a tupena. V Itálii vidíme totéž, a tak můžeme říci, že v zemích katolických se církvi katolické nyní vede nejhůře. Není nezjevná shoda, všude viděti tutéž ruku, tentýž vliv. Je to antikrist, jenž panuje skrze zednářstvo a židovstvo,

kteří velikým jménem vládne a peníze si vše zakupuje. Vidíte tu ten odvěký boj nevěry s věrou, světa s Kristem v církvi působícím. A proč to Pán na nás dopouští? Bijme se v prsa a volejme: »Naše vina, naše veliká vina!« Jsme velmi neteční, necháváme nepřátele vřít své věsti veliké slovo, nedbáme, abychom volili za zástupce na sněmy rozhodné a věrné katolíky, odbíráme a čteme nevěrecké knihy, noviny a časopisy, nejsme tak rozhodni jako naši nepřátelé. V tom to vězí a proto na nás Bůh úhonu tu dopouští. Vzmůžeme se tedy nežli bude pozdě; jde tu o nejdražší náš statek, o víru a spásu! Každý ve svém stavu a povolání vyznávej víru katolickou neohroženě všude a ve všem! Volme jen rozhodné katolíky do všech zastupitelstev, zejména tam, kde se zákony dělají, čteme a kupujeme jen noviny, listy, časopisy a knihy katolického ducha, a to zejména platí o kalendářích. Žádejme všude v hostincích, nádražích atd. katolické časopisy, zakládejme spolky s členy rozhodně katolickými, choďme zejména čteně na katolické schůze a sjezdy, aby nepřátelé viděli, že horlivých a věřících katolíků jest posud síla ohromná. Ale k tomuto horlivému působení také se posilňujeme modlitbou, mší svatou, slovem Božím, poutěmi, svatými svátostmi, neboť tak bude Bůh s námi, a kdo pak zmůže něco proti nám?

Buďme však také ctnostného života bedliví jak jednotlivci, tak celé rodiny, varujme se rozmařilosti, zpupnosti, marnotratnosti a pýchy. Tak jen zase bude lépe, neboť praví přísloví: »Člověče, přičiň se, Pán Bůh ti pomůže!«. A díky Bohu, obrat nastává! Ač katolíci jsou váhavější nežli nepřátelé jejich, přece již nahlížejí, kam by to dále vedlo, i začínají jednat. Pod vůdcovstvím biskupův a kněží shromažďují se horliví muži i statečné ženy katolické a ve spolecích pracují na probuzení sebevědomí katolického. Kéž probudí se všichni, nežli záplava je smete!

Byl tedy minulý rok dosti neutěšený, a jaký bude budoucí? Nejsme proroky, ale to si říci musíme, že boj ještě daleko není ukončen, že se rozzuří ještě více; musíme býti připraveni na nástrahy a pronásledování, tupení a hany se strany nepřátel. Než všeho do času a Pán Bůh na věky! I tento boj musí skončit, a to vítězstvím naším, jestliže s Bohem horlivě a vytrvale bojovati budeme. Kristus žije, vládne, vítězí — toť nás bude siliti i v roce tomto. Zdělejme však účty srdce svého před Pánem! Vizme, kde co chybělo, aby se napravilo, aby tak Pán Bůh s milostí svou u nás býti inohl. S důvěrou, která tkví v pevné víře v moc i lásku Boží, začneme rok nový; neopustil nás posud, neopustí nás i nyní Bůh dobrotný, a pastýř nejvyšší, Kristus Pán, bude i nyní pečovati o stádo své. Nebojme se! On, Kristus Pán, přemohl svět. Ve všech starostech i útrapách velebme svatou Jeho prozřetelnost, na kolenou prosme za pomoc a ochranu. Utikejme se pod plášť Té, která Kristem nám jest dána za ochrankyni, patronku církve, Panny Marie; ona jest naší radostí, sladkostí života našeho. A s ní zajisté všichni naši svatí bratři a sestry prositi budou Pána za nás. Proto mužně a statečně ve jménu Páně vstupme v nový rok a ruka Páně povede nás jistě k cíli! To jakož i hojnost darů časných i věčných přeje »Škola« na milém Pánu Bohu všem s vým členům a přátelům a volá dnes všem: **Šťastný nový rok!**

Boh. Herndl.

S nebe na zem sestupuje.

S nebe na zem sestupuje
jediný Syn Boží.
Běránek, jenž hříchy a trest
lidstva na se vloží.

A jak lidstvo obět tu
smíru, spásy vítá?
Jaký Kristu přibýtek,
jaké lůžko skýtá?

Ve chlévě aj přibýtek,
v jeslích lůž jeho,
horšího nic neměl svět
pro Pána již svého!

•Obzor•

P. Zateřel.

Ve sněhu.

Vály krajem chladné větry,
do okenic šlehal sněh,
v chatách kolem teplých kamen
samý ples a samý smích.

Točily se kolovrátky,
rozepěl se každý ret,
a kdy zhasla píseň sladká,
voněl pohádky zas květ.

Jako křovím motýl pestrý
večer světničkou se mih',
vály krajem chladné větry,
do okenic šlehal sněh.

•Obzor•

F. P. Místeký.

Lidská podoba Ježíše Krista.

Podává Boh. Hendl.

Když jsem jednou dětem ve škole vykládal, jak krásný byl Kristus Pán po svém vzkříšení, tu jsem pozoroval, že dvě dívky si něco šeptaly a se skoro vespolek hádaly.

I ptal jsem se jich, co spolu mají? Nechtěly sice hned s barvou ven, ale přece pověděly, že se přely, jaké měl Pán Ježíš oči. Jedna pravila: »To víš, že modré, vždyť v našem kostele má Jezulátko také modré oči.« A druhá zase: »I ne, měl černé; my máme ho doma na obraze, a tu má černé oči.« A tak se nemohly shodnouti, každá se držela svého obrazu myslíc: »Když je tak malován, musil také tak vsuktu vypadati.«

Spor tento mne přivedl k myšlence pátrati, co asi křesťanské podání anebo malby a obrazy ze středověku křesťanského nám o této věci podávají. Co jsem našel a vypátral, sděluji ochotně s laskavými čtenáři v naději, že i je bude zajímati pojednání týkající se drahého našeho Spasitele v pozeňnané jeho lidské podobě. A tu naskýtá se nám sama sebou otázka: 1. Co asi praví nám písemné podání z nejstarších dob církve o lidské podobě Spasitelově, a 2. máme snad z dob nejstarších nějaký hodnověrný obraz jeho?

Na první musíme odpověděti: Ze starých dob nemáme určité zprávy o vzezření Kristově, až teprve od 8. století

počínaje, a na druhou musíme rovněž odpovědět, že se nám ze starobylosti křesťanské žádný původní obraz Kristův nezachoval.

Nicméně však stopujeme od dob nejstarších co spisovatelé církevní o zevnější podobě Krista Pána byli napsali. A tu vidíme, že za dob pronásledování, před císařem Konstantinem, kterýž teprve církev osvobodil (317 po Kr.), převládalo mezi křesťany mínění, že Syn Boží v podobě ponížené, v podobě služebníka na této zemi dlel. Tak píše Tertullian o něm: »Lidé obdivovali ho jen pro jeho slova a skutky, jen pro jeho učení a ctnost.« Zajisté by se byl Tertullian i o tom zmínil, kdyby na Kristu v lidské jeho podobě něco neobyčejného se bylo jevilo. I muka, která vytrpěl dokazují, že měl tělo lidské jako každý jiný člověk a posměch a potupy jeho nepřátel nám dávají na jevo, že asi tělo jeho krásou a vznešeností od jiných se nelišilo. Zajisté by se nebyl nikdo odvážil těla Kristova se dotknouti neuctivě, aneb ho políckovati aneb naň plivati anebo kopím jej prokláti, kdyby toto tělo něco neobyčejně vznešeného a na jiné rozlišného do sebe mělo.

Také jiní spisovatelé církevní prvních století, Irenej, Klement z Alexandrie, Origines, Cyrill Alexandrinský, jsou téhož mínění odvolávající se na prorocká slova Isaiaše proroka (53, 2.) platící o Kristu, jež dí: »Není na něm ani krásy ani ozdoby.« A sv. Augustin chtěje slova tato v souhlas uvéstí se slovy žalmisty Páně, rovněž o Kristu platícími: »Vznešený jsi krásou více nežli všichni synové lidští,« (Žalm 44, 3.) praví, že Isaiaš měl na mysli lidskou podobu Kristovu, kdežto David mluvil o něm jakožto synu Božím. Tentýž sv. Augustin výslovně podotýká, že podání starobylé nepodává nám nic určitého o lidské podobě Spasitelově.

Po vítězství církve Kristovy pak, když pronásledování přestalo, a církev se těšila pokoji a rozkvětu, změnilo se se i mínění lidu o lidské podobě Krista Pána. Již nepředstavovali si ho jakožto trpčícího v neúhledné podobě, nýbrž spíše jakožto krále slávy, proto také dle slov žalmistových jako »krásnější nad syny lidské.« (Ž. 44, 3.) Tak vyslovuje se sv. Jan Zlatoústý o kráse těla Ježíšova řka: Netoliko tehdy když divy konal, obracel Pán oči všech na sebe, nýbrž i v obyčejném jeho zjevu jevila se veliká hojnost libezností. To již o něm prorokoval žalmista řka: »Vznešený jsi v kráse své nad syny lidské.« Ovšem stojí o něm u proroka Isaiaše psáno, že »neměl krásy ani půvabu«, ale buď jest v těchto slovech míněna jeho nevýslovná vznešená krása jeho božské přirozenosti, anebo měl prorok na očích stav, v nějž uvedlo Spasitele utrpení a ponížení, kterému se na kříži podrobil, rovněž jako jednoduchost a pokornost, kterou se celý jeho život vyznačoval. Avšak ani u Jana Zlatoústého nenalezáme podrobné vyprávění lidské podoby Ježíšovy.

Až teprve v 9. století přichází nám první popis o vzezření Páně a sice u Jana z Damasku, čili lépe v psaní k císaři Theophilovi (829—842), jehož sepsání se Janovi Damaškému přepisuje. Podle listu toho byl Ježíš statného vzrůstu, krásných očí se srostlým obočím, velkého souměrného nosu, máje vlnitý vlas a černý vous. Byl prý pleti žlutavé jako pšenice, matce své podobný; byl prý trochu v před náchýlený a prsty rukou jeho dlouhé.

Další zprávu podává nám kniha malířů z hory Athosu v Řecku, která původem svým sahá do 11. století. Tam v § 446. nadepsaném »o povaze tváře a těla Páně«, jak to oni vypravovali, kteří ho původně byli viděli, stojí psáno následovně: »Tělo Bohočlověka Ježíše jest 3 lokte

dlouhé, trochu nachýlené. Nejvýznačnější jeho známkou jest mírnost. Má krásné obočí spolu srostlé, krásné oči, krásný nos; jest barvy pšeničné, vlas vlnitý trochu přižloutlý, vous černý; prsty jeho velice čistých rukou jsou poněkud delší

mírnost a dobrota neskonala, již život jeho slynul, zirá.

Třetí zprávu o podobě Kristově nalézáme ve 14. století v církevním dějepisu Nicephora Kallista, kde se praví:

»Podoba Pána našeho Ježíše Krista, jak nám ji staří předkové byli popsali, byla jak následuje: Byl krásného, živého výrazu v obličeji, jeho vzrůst obnášel 7 pídí, vlas jeho byl poněkud žlutavý, ne příliš hustý, lehce vlnitý. Obočí jeho bylo černé, z očí tmavých zářila podivuhodná lahodnost. Oči jeho byly bystré a nos delší. Vous byl žlutavý a ne dlouhý. Vlas měl dlouhý, neboť nedotkly se nůžky hlavy jeho, aniž lidská ruka, kromě ruky matčiny v jeho dětství. Krk jeho byl poněkud v před nachýlený, tak že nebyl přímého držení těla. Dále měl pleť obličeje barvy pšeničné; obličej nebyl kulatý anebo ostrých tahů, nýbrž jako u matky jeho, podlouhlý a jemně zbarvený, z něhož zářily důstojnost a rozum, spojeny s mírností, která neznala hněvu. Konečně byl

a v dobrém poměru k rukám. Povaha jeho je vůbec jako povaha jeho matky, z níž život vzal a dokonalé člověčenství utvořil. — Z tohoto popisu by se dal obraz Kristův, jak si ho spisovatel představoval, zdělati. Představoval by nám zajisté Pána jako muže vznešeného a krásného, z jehož tváře

v každém ohledu své neposkvřené Matce podoben. Tak nám vypravuje tato dosti obšírná zpráva, z níž jest patrné, že si křesťané pozdější Spasitele představovali v kráse a libeznosti, již slynul, i podle těla.

Mimo ty zprávy nalézá se i v mnohých rukopisech domnělý list Lentula, předchůdce Pilátova v úřadě mistodržitele

císařského v Judsku. List tento měl být prý zprávou, kterou tento úředník podával senatu římskému. A tu čteme také dosti obšírné popsání lidské podoby Krista Pána. List tento jest však nepravý a pochází nejspíše z téhož pramene, z něhož zprávy své čerpali dotčení Jan Damašský a Niceforus. V překladu podaném Drem Frentzem zní zpráva o Ježíši Kristu v listě tomto takto: »V těchto časech objevil se muž, jenž ještě žije, nadaný velikou mocí, jehož jméno jest Ježíš Kristus. Lidé mají ho za velkého proroka, a žáci jeho jmenují ho Synem Božím. Křísí mrtvé a uzdravuje nemocné od všelikých nemocí. Jest vysoké postavy a dobře urostlý; tvář jeho jest vážná, plná důstojnosti, vzbuzující zároveň lásku a úctu. Vlasy jeho jsou dle zvyku Nazarenů uprostřed rozčesané, mají barvu vína a od uší až na ramena, po níž splývají, vlnité a lesklé. Čelo jeho jest hladké a jasné, obličej bez vady a lehce zrůměný, výraz ušlechtilý a jímavý. Nos i ústa jsou bez chyby, vous plný, uprostřed rozdělaný a barvy jako vlasy. Oči jeho jsou tmavomodré a zářící; kárá-li či trestá musí se ho člověk báti, učí-li a napomíná, jest řeč jeho okouzlující a laskavá. Podivuhodná lahodnost a vznešenost jest na tomto obličejí spojena. Nikdo ho neviděl se smáti, spíše však plakati. Zjev jeho jest vznešený, ruce jeho úhledné a bedra souměrná. Řeč jeho jest krátká, vážná a důrazná. Jest nejkrásnějším mezi lidmi.«

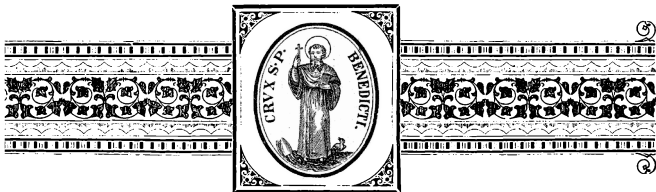
Dr. Frentz se domnívá, že by tento list mohl být za císaře Diokletiana sepsán. O čase, kdy latinský překlad řeckého původního se objevil rozcházejí se badatelé. Jedni kladou ho do 11., jiní

až do 15. století. Zajisté však neobsahuje popis tento ničeho, co by se s představou naší o zevnější podobě Pána našeho nesrovnávalo anebo co by uráželo.

Tolik podávají nám písemné památky z křesťanské minulosti o podobě Krista Pána. Vidno ze všech, že věrohodného popisu od počátku není, a že dle doby i představa o Kristově těle se měnila. Dokud byla církev v porobě a musila se ukrývat v podzemních katakombách před pronásledovateli, tu představovali tělo Páně mdlé, trpící, tak jako mdlá a trpící byla jeho církev. Jakmile však nastaly časy lepší a církev nastoupila v pokoji dráhu vítěznou po světě, tu tanul jí na mysli Kristus vítězný, vznešený, krásný i podle těla. Obě se dá dobře spojití. Jelikož tělo lidské přirozenosti úzce by'o spojeno s Ježíšem Bohem, dostávalo zajisté od božské přirozenosti, jako odlesk v krásu a vznešenost Boží, kterou Kristus několikrátě problemsknouti nechal, na příklad když vyháněl prodávaje z chrámu anebo na hoře Olivetské se žoldněřů tázal: »Koho hledáte?« Tu zajisté majestátnost Boží jevila se i v celém jeho vzezření, že se všichni ulekli. Při tom však přišel Kristus, aby trpěl, aby se ponížil, a to co nejvíce. Proto bylo tělo jeho schopné všech muk a ty zajisté nechal na něm také stopy své.

Ovšem s jistotou a dopodrobna říci nemůžeme, že Kristus Pán tak a ne jinak vypadal, že byl tak veliký a že takové neb onaké měl vlasy, oči, vousy atd. neboť nic určitého nám o tom zprávy staré nepodávají. Ohlédněme se tedy dále a zkoumejme, jak vypodobňují postavu Páně obrazy a sice z dob nejstarších. O tom povíme si přistě.

Návrat Jakubův z Mesopotamie.

(Část další.)

Na mnoha místech Pisma svatého dočítáme se krásného, všeobecného míru a pokoje. Tak píše Žalmista Páně: »Pojďte a vizte skutky Hospodinovy, jaké divy učinil na zemi, odjímaje války až do konce země. Lučístě setře a zláme zbraň a štíty spálí ohněm.« (Ž. 45, 7. 10.) Tak píše sv. Petr: »Nového nebe a nové země podle zaslíbení čekáme, ve kterých spravedlnost přebývá.« (2 Petr 3, 13.) Tak viděl sv. Jan: »Nebe nové a zemi novou . . . A smrti nebude více, ani kvilení, ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci pominuly.« (Zjev. 21, 1. 4.)

Krásný ten mír a pokoj všeobecný přivodí láska Boží ovšem teprv na věčnosti duším spravedlivým; avšak libezné paprsky míru toho nebeského zasvitly kolikrát už zde na zemi; úryvek Pisma sv., jež jsme právě přečetli, jest krásným toho dokladem; místo boje a vraždění, jež chystal Esau, viděli jsme mír, pokoj a lásku.

Ó jak mocný, dobrotivý, laskavý jest Bůh! On vítězí nad srdcem sebe zatvrzelejším, on sebe hrozivější bouří obrací v pokoj a klid. »Běže Esau vstříc Jakubovi, objal ho a stiskaje šíjí jeho a líbaje plakal.«

Maně připadá nám na mysl obrácení Šavlovo u města Damašku. Přivliv v Jerusalemě k usmrcení sv. jáhna Štěpána a účastniv se krva-

vého díla toho tím způsobem, stál takřka na stráži u satů těch lidí, kdož světce kamenovali, hubil potom církev Kristovu v témž Jerusalemě, vcházeje do domu a jímaje muže a ženy dával je do žaláře. »Dychtě pak ještě po pohrůžkách a vraždě proti učeníkům Páně, přistoupil ku knížeti kněžskému a žádal od něho listu do Damašku do škol, nalezl-li by které muže a ženy té cesty,¹⁾ aby je svázané přivedl do Jerusalema.

A když byl na cestě, přihodilo se, že se přibližoval k Damašku, a rychle obkličilo jej světlo s nebe a pad na zem uslyšel hlas řkoucí: »Šavle, Šavle, proč se mi protiviš? Kterž řekl: »Kdo jsi Pane? A on: »Já jsem Ježíš, je muž ty se proti vš.²⁾ Tvrdost bude tobě proti ostnu se zpečovati.« A on třesa se a žasna řekl: »Pane, co chceš, abych činil?« A Pán k němu: »Vstaň a jdi do města a tam bude tobě povědino, co činiti máš.«

Ti pak muži, kteří šli s ním, stáli ohromeni, hlas zajisté slyšice, ale žádného nevidouce. Vstal pak Šavel se země a otevřev oči, nic neviděl. Tedy pojavše ho za ruce, vedl jej do Damašku. I byl tu tři dny nevida, a nejdli ani nepil. Byl pak v Damašku jeden učeník jménem

¹⁾ Totiž učení a náboženství křesťanského.

²⁾ Těžko ti bude proti mně bojovati.

Ananiáš; i řekl k němu Pán u vidění: Ananiáš! a on řekl: Aj, já, Pane! A Pán k němu: Vstaň a jdi do ulice, která slove Přímá, a hledej v domě Judově muže jménem Šavla Tarsenského; nebo aj, modlí se. A viděl¹⁾ muže jménem Ananiáše, an vchází a vzkládá naň ruce, aby přijal zrak. I odpověděl Ananiáš: Pane, slyšel jsem od mnohých o tom muži, kterak mnoho zlého činil svatým Tvým v Jerusalemě; i zde má moc od knížat kněžských, aby zjímal všecky, kteří vzývají jméno Tvé.

I řekl jemu Pán: Jdi, neboť nádobou vyvolenou jest mi on, aby nesl jméno mé před pohany i krále i syny israelské. Já zajisté ukáži jemu, jak mnoho musí on pro jméno mé trpěti. I šel Ananiáš a všel do domu, a vloživ naň ruce, řekl: Šavle, bratře, Pán Ježíš, jenž se tobě ukázal na cestě, kterou jsi šel, poslal mne, abys prohlédla naplněn byl Duchem svatým.

A hned spadly s očí jeho jako lupiny, a přijal zrak; i vstav pokřtěn jest. A vzav pokrm, posilnil se. Byl pak s učeníky, kteří byli v Damasku, po několik dní. A hned kázal ve školách Ježíše, že on jest Syn Boží. I divili se náramně všichni, kteří jej slyšeli, a pravili: Zdaž to není ten, kterýž hubil v Jerusalemě ty, kdož vzývali to jméno, a sem proto přišel, aby je svázané vedl ku knížatům kněžským?

Šavel pak mnohem více se zmocňoval a zahanboval židy²⁾, kteří bydleli v Damasku, dovozuje, že ten jest Kristus. (Skut. S. 1—22.)

Ejhle, jak dobrotivý, laskavý, mocný, milosrdný jest Bůh! Ze zuřivého odpůrce Kristova Šavla stává se svatý, bohonaděšený apoštol Pavel, jenž pak až do únavy. až do svatě mučnické smrti na-

pracoval se pro slávu Boží i spásu duší! Zdaž se tu jistou měrou neopakoval příběh Esauův?

Chceme jiný doklad? V pátém století chvěla se Evropa před strašným národem Hunův, zvláště před vůdcem jejich Attilou, jenž sám si říkal „bič Boží“; kamkoli vtrhli, vše zpusťovali, povraždili, vypálili. Roku 452. hnali se už i na Řím, aby i toto světové město, aby hlavu křesťanstva povalili, zničili. Tehdy seděl na stolici Petrově sv. Lev Veliký; vida, jaké nebezpečí hrozí, vyšel vstříc zuřivému Attilovi, vyšel mu vstříc v ozdobě papežské, ozbrojen tichou zbraní, berlou pastýřskou, ale povznesen pocitem své důstojnosti, jako otec všeho křesťanstva; vyšel vstříc lítému světoborci, tichý beránek zuřivému vlku. A ejhle, jaký to div! Krvežíznivý Attila spatřiv náměstka Kristova, uklání se skroušeně, uctívá ho pokorně a rozkaceným hordám svým poroučí vrátiti se. Říma ušetřeno, Řím zachován.

Chceme ještě jiné doklady? Považme, že nejenom srdce lidská, hněvem a zlostí kypící, obrácena jsou, utišena, uklidněna jsou dobrotou a láskou Boží, nýbrž že mnohdy i němá tvář, i dravé šelmy jakoby pozbyly své zuřivosti, když se setkaly s nevinným, ctnostným člověkem, milým chráněncem Božím. Vzpomeňme na sv. proroka Daniela v jámě lví v Babyloně; dvakrát byl tam uvržen, avšak pokaždé jakoby z dravých hladných lvů byly se stali tiší beránci. Vzpomeňme na svatě mučelníky křesťanské, kterak jsouce v římských divadlech vydáni na pospas dravým šelmám, nevzali nižádné škody.

Však nejenom na jiných osobách a bytostech máme se podívat takovýmto změnám, nýbrž máme se přičiniti, by i v nás dobrota a láska Boží podobná slavila vítězství, by i v nás hněv, pomstychtivost, nevraživost, vůbec

¹⁾ Totiž Šavel v tom modlení; měl vidění.

²⁾ Přemahal je řečí, takže s hanbou mlčeti musili.

hřích, ustoupily lásce, trpělivosti, smířlivosti, ctnosti, by i v nás stvořeno bylo takoruka nové srdce; tužba Žalmistova má býti i naší tužbou: »Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha přímého obnov v útrokách mých.« (Ž. 50, 12.)

* * *

Zatím mluvil Bůh k Jakobovi: »Vstaň a vstup do Béthele a bydl tam a učíš oltář Bohu, kterýž se tobě ukázal, když jsi utíkal před Esauem, bratrem svým.« Přišel tedy Jakub do Luzy, kteráž jest v zemi Chanaan, přijímá Bétels on i veškeren lid s ním. I vzdělal tu oltář a nazval jméno místa toho dům Boží; nebo tu ukázal se jemu Bůh, když utíkal před bratrem svým.

Téhož času umřela Debora, chůva Rebeky, a pochována jest pod Béthelem pod dubem, a nazváno jest jméno místa toho: »Dub pláče.« (I. Mojž. 35, 1, 6—8)

Jako kníže míru a pokoje bral se Jakub se svou rodinou, čeledí i majetkem zemí zaslíbenou; viděli jsme ho v Sokotě, Salému a nyní v Bételi; bral se vítězně a slavně, až konečně klesá kdosi z lidu jeho, klesá, umírá Debora stářická chůva Rebeky; bylať zajisté před mnoha lety takřka jako druhá matka vypravila se s Rebekou do země Chanaan, kdyžtě odváděl tam Eliezer Rebece jako nevěstu Isákovi; bylať zajisté svědomitě pečovala o svou svěřenku i v novém tom domově, věrně jí sloužila; a zajisté, že jenom láska k Rebece a miláčku jejímu Jakobovi způsobila, že se bývalá ta chůva vrátila do Mesopotamie, do domu Lábanova, aby byla poblíž Jakobovi tam sloužícímu, nyní pak, když po dvacetileté službě vracel, vracela se s ním stařena už velmi letitá, před očima světa prostá služka, avšak před očima Božíma vzácná perla, upřímná ctitelkyně Hospodina, Boha pravého. Však života jejího bylo už na krátce; brzy skonala a pochována jest

pod Béthelem, pod dubem, kde kdo ji oplakával, kde kdo želel jejího odchodu na věčnost. Dub pod níž nyní odpočívala nazván: Dub pláče; časem ovšem i ten dub třeba sta a sta let stál, padl a zahynul, i zmizel také nápis na něm, jenž zvěstoval, kdo tam odpočívá; avšak Bůh se postaral, aby jinde na věčné časy bylo jméno drahé zesnulé poznamenáno, a to v Písmě svatém, jež jsme právě četli. Tím způsobem více jest uctěna služka Debora, než paní, kněžna Rebeka; neboť o smrti a pohřbu Rebeky nečteme v Písmě svatém takových podrobností, jako o smrti a pohřbu Debořině. I chudý, prostý člověk služebný má místočko v srdci Božím a jest Bohu mnohdy milejší než vznešený kníže bohač, statkář.

Kolik to bylo urozených hraběnek, kněžen, královen ve XIII. století křesťanském po oboru světa! Kde však jejich paměť, kde jejich jméno? Kdo je zná? Za to však jméno jedné děvečky z té doby známo jest po všem okrsku světa křesťanského. A která jest to? Svátá Notburka. Všecek její život jest ohlasem jejího krásného hesla: »Ruku u práce, srdce u Boha!«

S radostí vzpomínám, kdy jsem v překrásném a zbožném Tyrolsku dlel na místech posvěcených kročeji svaté Notburky, viděl její rodiště Rattenberk, viděl Eben u Achenského jezera, kde sloužila a kdež ve starobylém kostele jest pochována.

Narodila se ve zmíněném Rattenberce v severovýchodním cípu Tyrolska. Otec byl řemeslník, kloboučník, a měl malé hospodářství. Ve skrovné, ale poctivé a zbožné domácnosti prospívala dceruška v bázni Boží a pilné pracovitosti. Když ji rodiče odumřeli, šla do služby. Sloužila na blízkém hradě. Pracovala trpělivě, byla povždy veselá myslí, ruka byla

u práce a srdce u Boha; k chudině byla velmi milosrdna. Když se ujala panství mladá vrchnost, bylo Notburce od hrdé a nelaskavé paní snášeti mnoho ústrkův a protivenství, zvláště jí zapovězeno milosrdenství k chudým. Služba za dřívější vrchnosti tak milá a příjemná zvrhla se v těžké, trpké břemeno; avšak světice ulehčovala si vzpomínkou na božského Spasitele, trpělivého Beránka, jenž umíraje odpustil svým vrahům a modlil se za ně. Když paní zemřela — sv. Notburka obsluhovala ji co nejpečlivěji a přiměla ji, že se dala zaopatřiti sv. svátostmi — když paní zemřela, odešla svatá dívka z hradu a přijala službu na selském statku v Ebenu.

Pilně konala všelikou práci v domácnosti, ve chlévě a na poli. Vždy a

vždy byla pamětliva Boha všude přítomného a kráčela před tváří jeho. Přijímajíc službu, vymínila si u hospodáře, že ve svatvečery neděl a svátků po klekání nebude muset již pracovati, nýbrž, že dobu tu zasvěti modlitbě a zbožnému rozjímání, a to v blízké kapliče sv. Ruperta.

I stalo se jednou o žních, vypravuje zbožné podání, že nedbaje oně úmluvy, nutil hospodář Notburku ještě po klekání do práce; ona však pozdvihla srp řkouc: »Báh budiž naším soudcem!« Po té srp pustila, ale on zůstal ve vzduchu, jakoby byl zavěšen na slunečním paprsku. Ulekl se hospodář a již nikdy nepřekážel svaté služce své, ba vážil si ji z té duše, a všecek dům jeho spravoval se jejím příkladem.

(Ostatek přístě.)

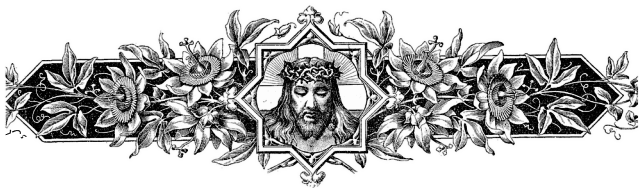

Láska mateřská!

Tys ranní záře, nebe dětství mého,
Tys pozdrav první v slzavé údolí.
Tys útulek ve víru světa zlého,
Tys hvězda, vůdkyně skvoucí na nebi.
Tys stinný strom ve žáru poledním,
Tys pramen čistý, jenž stále prýští se;
Ty vedeš své dítě ke hrám libezným,
Ty jsi klenotem, jenž nikdy nestárne.
Tys nejsvětější cit v srdci člověka,
Ty prosta jsi všeho mdlého sobectví.
Tys útěchou, když srdce bolně lká,
Tys jiskra božská, jež na nebi se stkví.
Tys síla jež ve slabosti se jeví,
Tys láska, které se jiná nerovná,
často o Tobě dítě dříve neví,

až když nad Tvým rovem hoře vzlykotá.
Tys blažena, když jiným můžeš dáti,
Tebe ni černý nevďěk neutlumí.
Pod křídly Tvými lze pokojně spáti,
Tvé lásky oko vždy bez umlění bdí.
Ó lásko matky nikdy nechynoucí,
Ty stále žiješ ve své podstatě.
I v smrti zůstává Tvé srdce žhoucí,
jež bdí a chrání něžně dítko své.
Jak slunka západ, matky odejití,
jež kyne něžně svými červánky,
jež po cestě žití stále svítí,
až uvede nás v nebeské ve stánky.
Lásko mateřská, jak srdce zaplesá,
až obejmě je tam v nebi náruč Tvá.

Věřím v Boha.

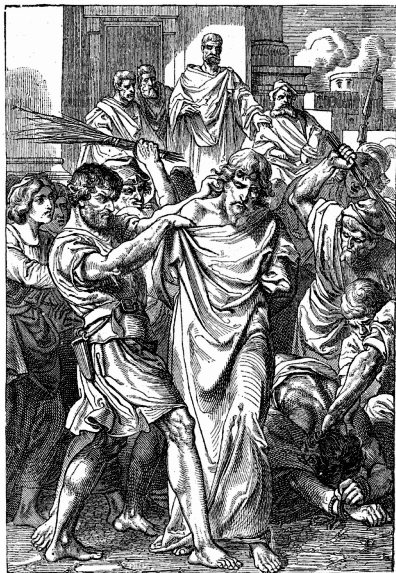
(Část další.)

Nyní byl Pilát s moudrostí svou v koncích; viděl, že i ten hrozný a krutý prostředek, jehož užil — bičování — nepomohl, proto jakoby rozloben chtěl všecku vinu se sebe setřítí a na ně uvaliti řka: »Vezměte vy jej a ukřižujte; já na něm viny nenalézám.« I vytrasili se s novou obžalobou: »My zákon máme a podle zákona má umřítí, neboť Synem Božím se činil.« Sotva Pilát zaslechl slova »Syn Boží«, tu se ulekl. Jaká asi je to bytost tento Ježíš? Už i jeho trpělivost mu byla záhadnou, a proto se ho táže: »Odkud jsi?« Ale Ježíš mlčel. Pilát nejsa tomu zvyklý, aby mu někdo neodpovídal, pravil popuzeně: »Se mnou nemluvíš? Nevíš-li, že mám moc tebe ukřižovati nebo propustiti?« A tu, když se moci svou pochlubil, poučil ho Ježíš řka mírně: »Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby nebyla tobě dána shůry; protože kdo mne tobě vydal, větší hřích má.« Slova tato pohnula Pilátem, i snažil se ještě, kterak by Ježíše propustiti mohl, ale všichni zákonníci a kněží volali: »Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protivi se císaři.« To zastrašilo Piláta, nechtěl býti snad u císaře obžalován, jakoby nadržoval vzbouřencům proti Veličenstyu císařskému a tak své výnosné místo neztratil; i nevzdoroval déle a sedl na soudnou stolicí svou na místě zvaném »Gabatha« a pravil k židům: »Ejhle, král vás!« Posmíval se jim, že tak zbědovaného krále mají, ale oni tím více křičeli: »Vezmi, vezmi a ukřižuj ho!« A zase se jim Pilát posmíval řka: »Krále vašeho ukřižují?« A oni volali: »Nemáme krále, ale císaře!« Tu musil Pilát umlknouti. I vydal židům Ježíše, aby ho ukřižovali. Bylo to na Velký pátek mezi devátou hodinou a polednem. Rozsudek smrti tedy i soudnou stolicí římského vladaře potvrzen jest, padlo slovo hrozné: »Ukřižujte ho!« Nyni vydán jest Ježíš úplně v moc svých nepřátel. A ti měli již nástroj smrti jeho — kříž — pohotově. Žoldnéři svlékli s něho roucho červené, jímž ho byli na posměch přioděli, a oblékli ho v jeho šat. Těžký kříž vložili na bedra jeho a tak vedli ho na místo popravné za městem, zvané hora Golgota nebo Kalvarie (místo lebek).

Ó vtiskněme si obraz Ježíšův hluboko v mysl a srdce naše! Jak hrozný, ale zase jak vznešený to obraz! Oko lidské nevidí na něm než zbědovaného člověka, vši potupě vydaného, bolestmi stíženého, ale oko víry vidí v něm Krále vznešeného

Boha obětujícího se za lid svůj. Vizme korunu, tu hroznou korunu z trnů! Ale přece nenosil žádný král koruny světlejší a slavnější nad tuto. Co jsou vaše koruny zlaté, démanty posázené, vy králové pozemští, proti koruně této, na niž se perli předrahá krev Syna Božího?! Vizte plášť Kristův, chudobný sice a zedraný, ale plášť tento zahaluje rány lásky božské, jest vrouben přesvatou krví. Těžký je sice

jeho kříž, ale jak vzácný, jak drahocenný! Na něm má spočinouti tělo nejsvětější, tělo nejčistší, nejdražší Beránek Boží; kříž tento měl býti oltářem ze všech nejsvětějším, na němž sám Syn Boží sebe sama obětovati račil. Proto co jsou všechny trůny vaše, knížata pozemská, a kdyby i ze zlata a drahých kamenů byly, co jsou u porovnání s křížem Páně?! To byl trůn Krále nebeského, s něhož panuje

celému světu. Ó můj drahý Ježíši, jak jsi krásný, jak jsi velebný oku věřícímu! Oči naše sice slzy roní, když Tebe vidíme s křížem na bedrách kráčeti cestou křížovou, ale duch náš, jenž chápe, proč to činiš, že k spáse naší; duch náš oslavuje Tě a klaní se Tobě. Palácem učinil jsi chudý chlív betlemský, trůnem tvrdé jesličky, v nichž jsi jako novorozené děťátko odpočíval; nebeskou dvoranou učinil jsi nádvoří dvoru Pilátova, kde jsi byl bičován, a nyní i kříž, toto znamení potupy a pohany, činiš svatým, přesvatým oltářem. Kolkolem Tebe divá rota, ale nad Tebou vznáší se množství andělů, kteří v němém úžasu se klaní Tobě, Králi bolesti. I my padáme před Tebou, trpící Spasiteli, a klaníme se Tobě, Ilbáme cestu, po níž kráčely krví zbrocené nohy Tvé; vždyť tato křížová cesta Tvoje vede k našemu vykoupení. Na mysl nám připadá slovo proroka Isaiáše, který dlouhou dobu před tím již z vnuknutí Božího Tebe trpícího v duchu zřel, a proto s bolestí praví: »Nemá podoby ani krásy, a viděli jsme ho, a nebylo vzezření, a žádali jsme ho pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolesti a znajícího nemoc, a jako skrytý byl obličej jeho a potupený, pročez jsme si ho nevážili. Vpravdě neduhy naše on nesl, bolesti naše on snášel, a my poctili jsme ho jako malomocného a ubitého od Boha a sniženého. On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše: bázeň pokoje našeho leží na něm a zsinalostí jeho uzdraveni jsme.« (Is. 5. 3) Hle, lepší obraz trpícího Spasitele by nám žádný nedovedl nakreslit! A žalmista Páně sv. David zří zbědovaného Krista v duchu, a proto volá v žalmu svém (21.): »Já pak červ jsem a ne člověk, pohanění lidí a vyvrhel obce... vyprchla jako střepina síla ma a jazyk můj přilnul k dásním mým a v prach smrti přivedl jsi mne, neboť obklíčili mne psi mnozí a rota zlostníkův oblehla mne.« Proto slyšme učení, útěchu to všech svatých: »Náš Pán a Král nevyvolil sobě korunu zlatou, nevyvolil vavřín a květy, koruna jeho byla z trní, a tuto nám všem podává. On, jenž nám v době utrpení podává kříž a trnovou korunu, podá nám v čase oslavení korunu slávy a věnek blaženosti; dá nám, jak praví prorok Isaiáš (6, 1), korunu místo popele, olej radosti místo smutku a plášť chvály za ducha truchlosti.« (Tertullian.) Trpící Spasitel na křížové cestě jest naší nejkrásnější útěchou, kdykoli zde na světě pro Boha trpíme. I náš život má a musí být cestou křížovou, na níž odpykáme hříchy své, abychom skrze Kalvarii, smrt, došli ku vzkříšení a oslavení.

Vysílený na těle, pod paprsky žhoucího slunce krok za krokem matně a slabě kráčí Kristus ku předu. Než — ó hrůza! — nohy klesají, tělo se chýlí a Kristus i s křížem řítí se na zemi! Zastí se nebe, abys nevidělo hrozný tento pád! Zachvěje se srdce lidské, neboť pro tebe padá Kristus pod křížem, a to ne jednou, nýbrž třikráte! Tížil bedra jeho kříž dřevěný tak těžce, že musil pod ním klesnouti! Byl sám o sobě sice těžký dosti, ale ještě více tížilo Krista, co na kříži tom lpělo. A co to bylo? Ptáme se ještě? Naše nepravosti to byly, nepravosti a hříchy celého člověčenstva od začátku světa až do konce. Jaká to tíha! Bij se v prsa, křestane, a volej: »Pane můj, buď mi milostiv! Moje hříchy tížily Tě až k pádu, ó kéž břímě toto mohu snít s beder Tvých! Ano, nechci již hřešiti, neboť hroznou vždy by byl pro mne výčitkou Tvůj pád pod křížem!« Kristus padl, ale ani tento jeho hrozný pád nepřiměl rotu k útrpnosti. Bili ho a kopali, až zase s největším namáháním vstal a vzav kříž svůj, dále kráčel. Krví zakalené oko jeho hledí na shromážděný lid a vidí některé ženy, které nad ním pláčí.

Dobré tyto duše nemohly potlačití bolu svého, vidouce Pána tak ztrápeného. i propukly přede všemi v pláč a nářek. Milostivě pohlédl na ně Spasitel, soustrast ejich ho těšila, ale hned při tom dal na jevo soustrast svou s osudem, který je čekal; proto laskavě pravil k nim: »Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž plačte samy nad sebou a nad svými dětmi!« Jak citlivé je Srdce Páně! Zapomíná na vlastní bolest a truchlí nad neštěstím jiných. Neštěstí, které mělo na národ přikvačiti, bolí ho, a zatvrzelost lidu dojmá ho. Věru, Srdce Páně přetéká láskou ku všem, i nevěděčným!

A ještě dva lidé to byli, kteří měli s Pánem útrpnost: Veronika a Šimon z Cyreny. Veronika podala mu roušku, aby osušil obličej svůj, a za tuto malou službu odměnil se jí Pán královsky, vtisknuv v roušku obraz tváře své. Byla to nejkrásnější a nejsvětější podobizna, kterou kdy kdo na památku dostal. A Šimon, ač zprvu nerad a jen z přinucení vzal kříž Kristův a pomohl mu ho nésti; čím déle kříž nesl, tím větší radosti zakoušel. Tak odměnil mu Bůh tuto službu: Šimon stal se vyznavačem Kristovým a s celou rodinou byl velikou ozdobou prvotní církve; jméno jeho je známější a slavnější než jméno leckterého panovníka nebo válečníka. Tak odplatil mu Kristus již na zemi odměnou časnou a duše jeho zajisté dosáhla i radostí nebeských. Kéz povzbuzuje nás příklad Veroniky a Šimonův, abychom Kristu Pánu služby prokazovali, a sice v těch, které on miluje, v chudých, bídných a nemocných; neboť sám pravil: »Cokoli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili; já odplátím.« *Boh. Hendl.*

Za jasné noci.

Noc jasná opět otvírá
své divotorné brány,
a v moji mysl loudí se
tak divné sny a plány.

Přemítám: Kdyby Pán Bůh chtěl
svět celý jednou zbořit
a na rumech všech bolestí
zas nové lidstvo stvořit.

Kéz by pak Boží dobrota
buď lidem srdce vzala,
nebo do prsou a do duše
jin pouhou lásku dala. —

•Obzor.

L. Grossmannova-Brodská.

Prání.

Štěstí, zdraví, požehnání Boží
by nám zkvétalo, si přejeme,
sami pak si pěstujeme hloží
a jen koukol v život sejeme.

Štěstí hledáme a kde kdo kluše
bludičku jen klamnou uchvátit,
zdraví žádáme, — však zdraví duše
neválháme hříchem podvrátit.

A to milé Boží požehnání,
jež nám všude hojně rozkvétá,
zdaž je divá vášeň nevyhání
z rodin, ze srdce i ze světa?!

•Obzor.

Vl. Štastný.

Duch svatého Františka Saleského.

Podává FR. KLÍMA. (Č. d.)

17. Jak se světec připravoval ke mši svaté, a jak díky činil po mši svaté.

Svatému biskupovi bylo doneseno, že příprava má ke mši svaté trvá dlouho, což mnohým lidem bylo protivno. I chtěl mne v té věci poučiti. Když zavítal do Belley na návštěvu, (návštěvovali jsme druh druhá každoročně), přihodilo se, že jednoho rána, když v domě našem se zdržoval, musil mnohé úřední záležitosti vyřizovati a tím dlouho se zdržel. Na věži byla jedenáctá hodina a světec ještě nesloužil mše svaté, což se nikdy nepřihodilo, leč byl-li těžce nemocen. Konečně objevil se v domácí kapli v rochetě a plášti, pozdravil přítomných a pomodliv se krátce na stupních oltářních, přiděl se rouchem kněžským, aby mohl sloužiti mši svatou. Po mši svaté poklekl opět na stupních oltářních, a po krátké modlitbě zavítal mezi nás. Tvář jeho byla tak vlídná a přívětivá, že byl podoben andělovi. Krátkou dobu, která uplynula než jsme zasedli k obědu bavil se s námi upřímně a nenuceně.

Že pak jsem uvykl na každý čin světcův dávati bedlivý pozor, nemohlo mi ujíti, že příprava a dikůčinění před a po mši svaté byla krátká. Považoval jsem světce jako otce, sám pak choval jsem k němu důvěru právě synovskou, a proto jsem použil doby večerní, v níž jsme byli bez svědků, abych si vyprosil o té věci poučení a vysvětlení. »Laskavý otče«, počal jsem, »taký muž; jakým jste vy, zdá se mně, že přípravu i dikůčinění zkrátka koná. Já jsem vás dnes pozoroval před i po mši svaté, a musím se přiznati, že i příprava i dikůčinění zdálo se mi býti velmi krátké.«

»Ó Bože«, odpověděl sv. biskup, »ani

nemůžete uvěřiti, jak se z toho raduji, že mi své mínění neobaleně a upřímně předkládáte.« I objal mne srdečně a pak pokračoval: »Již asi třetí nebo-li čtvrtý den chtěl jsem s vámi o čemś podobném promluvíti, ale nevěděl jsem kudy do toho. Vy sám jste mi nyní podal vhodnou příležitost. Řekněte mi nyní také upřímně, jak ospravedlníte své dlouhé dikůčinění a přípravu, která u mnohých nevoli působí? Vždyť zjevně a nepokrytě mnozí na to žehrají. Snad dosud vám o tom nikdo neřekl; neboť ne každý člověk si troufá biskupovi říci pravdu. Zajisté nemá vás nikdo tak rád jako já, proto i na mne se obrátili s prosbou, bych vás na to upozornil. Buďte o tom ujištěni, že pravomoc má není falšována, byť bych i podpisu a pečeti pohotově neměl. Kdybych já měl trochu víc toho, čím vy oplýváte, bylo by nám oběma pomozeno. Vy byste kráčel trochu rychleji, já pak zdlouhavěji. Není-liž pak zvláštním zjevem, že biskup belleyský biskupa ženevského kárá z přílišné rychlosti; naopak biskup ženevský biskupa belleyského z velké váhavosti? Není-liž to převrácený svět? »Věřte mi«, pokračoval, »kdo chce mši svaté býti přítomem, kterou sloužíte, ten malého užítku pocítí z dlouhé přípravy, z dlouhých modliteb a rozjímání, jimiž v sakristii na klekátku se obíráte. Avšak větší nevrost pocítují ti, kteří jsou nuceni čekat na skončení mše svaté, aby pak s vámi o různých záležitostech pojednali.«

»Ale, předrahy otče«, odpověděl jsem, »jak pak se mám ke mši sv. připraviti?«

»Proč pak se nepřipravujete hned ráno při rozjímání, kteréhož, jak pevně za to mám, nikdy nezanedbáváte?«

»V létě vstávám obyčejně o čtyřech

hodinách ráno, odpověděl jsem, »a teprv o deváté nebo desáté hodině jdu do chrámu Páně.«

Světéc pravil: »Domýslíte se, že ta doba čtyř- nebo pětihodinová něco platí u Toho, před jehož tváří tisícové let jsou jako den jeden, který pominul?«

»A jakž jest s dikůčiněním po mši svaté, tázal jsem se opět.

»Zanechejte dikůčinění až k večerní modlitbě. Vždyť rozjímání o té neskonale milosti, že sloužití smíme obět nového zákona, dá se připojit vhodně ku zpytování svědomí; ano i samo dikůčinění jest a má býti předmětem zpytování svědomí. Obé pak lze ráno i u večer klidnou myslí konati. Nebudete tím nikomu na obtíž, nezanedbáte svých povinností a prací, a nedáte bližnímu příčiny k omrzlosti.«

»Nedám-li pak pohoršení, budu-li všecko krátce a stručně konati, anť Duch svatý napomíná, abychom před modlitbou připravili srdce své?«

»Jakkoliv spěcháme a běžíme, Pána Boha přece nepředběhneme, Onť jest rychlejší, nežli my. Bůh jest duch, jenž při východu slunce se vznáší a v témž okamžiku i při západu slunce zase se objevuje. Vše jest očím jasno a zřejmo; neboť u Boha není ani minulosti ani budoucnosti. Kam bychom se chtěli ukrýti před tváří Páně?«

Uposlechl jsem rady světcovy, a dobře mi bylo.

18. Nedejme se zastrašiti nepřijemnostmi, spojenými se službou Boží.

»Nedbejte na lákání, pravil světéc, abyste úřadu biskupského se vzdal, a povinností úřadu svého se zhostil v tom úmyslu, že světa se zřeknete a v samotě žiti budete. Máte svatou nevěstu (slovem tím mínil chrám a diocesi, s nimiž mne při svěcení podáním prstene zasnoubil), tato

nevěsta může vás spíše posvětit nežli věrná manželka, jak sv. apoštol praví. Nedá se upřít, že přechetné duchovní dítky, kteréž na loktech chováte, a o něž se staráte, působí nejedno utrpení; ale považte, že v této přehorké trpkosti pokoj duchovní a pokoj Boží naleznete, kterýž převyšuje veškeren smysl. Zhostíte-li se z lásky k samotě této duchovní nevěsty, pak jest Pánu věcí velesnadnou, že pronásledováním a protivenstvím vás o pokoj duchovní připraví, že se vám tak stane jako jistému bratru klášternímu, kterýž jako šafář jemůž jest svěfena péče o věci časné, oplýval nebeskou útěchou, kterou Pán sluhu svého často navštěvoval. I prosil bratr představeného, aby byl zbaven těch trampot a svizelů, domnívaje se, že pak úplně se oddá životu rozjímavému, a bude hojnější měrou slastí duchovních zakouseti. A hle, Pán zbavil bratra všech slastí duchovních.

Považte, (ach jak hluboko utkvěl výrok tento v mé paměti), že Bůh nenávidí těch, kteří chtějí žiti v pokoji, jsou-li k tomu vyvoleni, aby bojovali. Vždyť jest Pán právě tak Bohem válečných zástupů, jako Bohem míru a pokoje.«

Ač mne sv. biskup mladíka pět a dvacetiletého na biskupa posvětil, přece přísně mne k tomu zavázal, abych veškery povinnosti biskupské věrně a svědomitě plnil. Uložil mi, abych denně sloužil mši svatou, abych svaté svátosti uděloval, nemocné navštěvoval, kázal a křesťanská cvičení konal, jedním slovem, abych povinností svým činil zadost.

Když pak jednoho dne jsem si nářikal na mnohé klopoty a nesnáze úřadu biskupského, pravil sv. biskup: »Nezapomínejte, že svaté evangelium praví: Žena, když rodí, zármutek má; ale porodí-li dítě, zapomíná na bolest pro radost, že se narodil člověk na svět. (Jan 16. 11.) Jaké

vznešené povolání, že Pán vyvolil vás, abyste přečetné duše ze záhuby věčné vytrhl a k životu věčnému uvedl. Práce vaše podobny jsou namáhání ženců a vinařů, kteří nemají větší radosti, leč mohou-li hodně dlouho a pracně se trudit. Už kdy rolník si stěžoval, že má o žních mnoho práce, anebo nařikal-li kdy vinař, že vinice jeho hojně plody vydává, a že musí namahavě pracovat, aby požeňnaní Boží sklídl?

Já vím, oč vám vlastně běží. Mám vás trochu potěšiti a politovati, že tak sladké břímě nesete. Nuže milerád tak učiním. Jako ty nazýváme mučéníky, kteří s velikým sebezapřením Boha před celým světem vyznávají, tak můžeme i ty

mučéníky nazvati, kteří svým příkladem náš učí, že máme kříž trpělivě nésti, a kteří nás nabádají, abychom statečně vytrvali v protivenství a nesnázi až do konce, tito jsou i vyznavači i mučeníci zároveň.*

»Dobře li jsem rozuměl vývodům vašim, mohou ti, kteří trpělivě naslouchají zpovědi lidí útlého svědomí, a těch, kteří náhnětky svědomí jsou trápeni, mučéníky zváni býti.«

»Ó zajisté, pravdu máte«, přitakoval světec; »neboť takový zpovědník podobá se muži, jenž tvář svou pomazal medem a pak se postavil k úlu tehdy, když se včely vyrojily.«

(Příště dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Byl to slavnostní okamžik — poslední požeňnaní, které ctihodný staroušek svému synu uděloval. — Naifa klečela opodál a modlila se. Když se nyní Ben-Aga také s ní chtěl rozloučiti, tu propukla celá jeho potlačovaná vášeň.

»Nevím, Naifo, uzříme-li se ještě někdy«, pravil polohlasitě k ní, »ale slib mi v ten boj o život a smrt, že na mne v lásce budeš vzpomínati.«

»Budu na tebe mysliti, pokud živa budu«, odvětila Naifa, »běž s Pánem Bohem a kéž tě Bůh pod svoji ochranu vezme!«

»K tobě, o Naifo, chci se vrátiti«, zvolal Aga, potlačuje hlas.

»Ke mně«, odvětila Naifa a její slzy prozradily mně všechno, čeho jsem dosud nevěděl.

Tři dny později stanul jsem opět na svém koni při mohyle praotce Noema

a díval jsem se v myšlenkách a smutku pohřížen ku dobytému, zničenému Cale. Kde byl můj přítel doktor? Nevěděl jsem. Kde jest rek Selim-Bey? Mrtev. Kde jeho stařícký otec? Mrtev. Kde Naifa? Nevěděl jsem. Samotinký, jako opuštěná, převrácená lodička v moři, na té široširé vodě, tloukl jsem se zde v neznámém, cizím světě, na pádě lidskou krví přesylené a zbrocené.

Kam se mám obrátiti? Do Damasku na svatbu svého přítele, kterého snad více ani mezi živými není? Či snad zpět do Bairutu? Tisícero různých nebezpečností bránilo mi v této cestě.

»Co se však přece stalo«, otázal se čtenář.

»Hrůza«, tak zní moje odpověď.

Doprovod mě nahoru ku Cale a můžeš tam dosud spatřiti šest set drusických mrtvol vedle těch čtyř set Maronitův

rekův, kteří se smrti zasnoubili, aby útěk svých spoluobčanů umožnili. I bohatýr Selim-Bey leží mezi nimi. Jen Ben-Agy není mezi mrtvými, ale kde může být? Kdož to ví?

Řábelskou lstí padlo Čale. Onoho rána, které po posledním vítězném pro Čale dni následovalo, ukázal se nepatrný hlouček ozbrojenců před městem a sice v maronitském kroji. Napřed neseny byly korouhve se znamením kříže a mužové volali:

„Kříží vítězství! ať žije náš Bey-Jusuf-Karram!“ Čaleťané mysleli, že jsou to snad přední strážé, či poslové Jusuf-Beye, jenž konečně k jejich obraně spěje s velkou maronitskou vojskou. Jásavě otevřeli bránu a kvapili přicházejícím v ústřety. Na opatrného Selim-Beye a Ben-Agu se nedalo. Když Čaleťané ven z brány se vyhnuli, byli zaskočení těmito domnělými křesťany a v okamžiku vyřítily se tisícové pomstychtivých nepřátel a vrhly se na zběsile ku bráně utíkající Čaleťany.

Děsné nastalo řádění v městě. Ženy, dítky a starci z města prchali, chráněni ozbrojeným mužstvem, kteréžto útěk svých krylo, pokud to šlo. Jenom hrdinství oněch čtyř set jest děkovati, že vnikající do města nepřítel tak dlouho byl zdržován, až uprchlíci byli v jistotě. Jimi bylo Čale od všeobecné řeže uchráněno.

Divoký a pustý válečný řev a shon nedovolil mi, abych do vily se utekl, kde můj přítel prodléval. A ježto také neměl jsem žádného důvodu, abych útěku do Kersaunu se účastnil, byl jsem rád, že na západní straně města mohl jsem dosáhnouti jezuitského kláštera v údolí ležícího, který měl vztýčenu francouzskou trikoloru a mně tedy úplně jistým se zdál. Měl jsem se však děsně přepočísti. Z kněží našel jsem jen P. superiora, ctihodného otce Pilloteta, Francouze.

Mimo to čtyry bratry, jakož i pět domorodých professorů, kteří nenáleželi sice řádu, nýbrž působili na škole v klášteře umístěné, a jednoho kuchaře.

Když jsem viděl rotu Drusů ku klášteru mířiti, prchlí jsme s kuchařem v prostor nad sakristií, odkud jsme šterbinami, jak do kostela, tak až k silnici viděli. Otec superior odmítl utéci, zůstal v kostele a modlil se před oltářem.

„My stojíme pod francouzskou ochranou,“ pravil mi.

„Nebudou-li však Drusové francouzské trikolory respektovati?“ namítl jsem.

„Pak jsme vždycky ještě pod ochranou Boží,“ odpověděl a pak mě co nejsnažněji prosil, abych pomýšlel na svoji záchranu. Potom tedy schovali jsme se s kuchařem nad sakristií, odkud jsme mohli všecko pozorovati, co se dělo.

Právě slyšeli jsme hulákající Drusy, ani na vlající trikoloru se doptávali: „Komu patří tento dům, Francii nebo Anglii?“

„Patří Francii,“ odpověděl otvírající bratr vrátný.

„No, tak jej tedy zpusťme,“ řvali s divokým smíchem. A nyní vloupali se dovnitř, pokradli vše ve světnicích, vynesli, co bylo pohyblivého, z kostela, srazili kříž a poslapali jej. Když právě otec superior nejsvětější Svátost ze svatostánku vydělával, aby Ji na bezpečné místo uschoval, padl zasažen a proboden mnohými dykami bezduch k zemi. Pak vnikla banda lupičů do sakristie, tedy právě pod nás. Zde klečeli bratři a profesoři školy.

„Já jsem Francouz, šetřte mne!“ slyšeli jsme jednoho bratra volati.

„To je dobře,“ odpověděli mu oni vztekli psi, „tak tě usmrtíme na účet Francie.“

A nyní slyšeli jsme jen rány a sténání a za chvílečku nastalo mrtvé ticho pod námi. Nedalo se nic více

loupiti, ani zabijeti, banda odtáhla a my opatrně opustili jsme svůj úkryt a odebrali se dolů. Nechci toho obrazu popisovati, který zraku našemu se objevil. Dva bratři, ač těžce poraněni, vyvázli životem. Stavěli se mrtvými a leš se jim podařila.

Následujícího dne odvážil jsem se teprve z kláštera vyjít. Divoké hordy zatím směrem k Deir-el-Kamaru odtáhly. Jen úplně ojedinelé osoby pídily se bázlivě ulicemi opuštěného města, byli to ti skrovní počtem Caletané, kteří se všeobecného útěku nesúčastnili a jimž se podařilo zadobý plenění dobře se uschovati. Vyhledal jsem vilu Djemblatovu. Jaký obraz spousty! Když jsem do veliké světnice přišel, kde jsme po mém příchodu před několika dny po evropsku byli stolovali, tu ustoupil jsem pln hrůzy zpět: Naifin otec ležel zde zastřelen na zemi. Rychle opustil jsem toto místo hrůzy, pátral jsem i po jiných světnicích domu, však po Naifě a doktoru žádné stopy. Jeden kolemjdoucí Caletan jen tolik mohl mi říci, že Naifa Djemblatova s rozpuštěným vlasem a lomíc rukama brzy po odchodu nepřátel město opustila. Kam však šla, to nevěděl. Muž ten pomohl mi ještě na ulici ležící mrtvolu Selima-Beyovu s mrtvolou jeho otce, jenž, jak jsem se dozvěděl, od Kottar-Beye byl zastřelen, pohřbiti.

Pak opustil jsem krví prosáklé Cale a jel dolů ke Keraku, kdež jsem se na blízkou mohyly praotce Noema v té samé lokandě jako dříve ubytoval. Byl jsem úplně neschopen, abych se na něčem ustanovil, a teprve po několika dnech odpočinku rozhodl jsem se, že dále do Damašku pojedou. Ač cesta nebyla příliš jistou, nechtěl jsem si přece žádného průvodu najati. Můj zevnějšek nemohl nějakého pana vraha nebo zloděje lákati a kdyby to přece byl učinil, malý zisk by mu ze mne byl kynul, neboť jsem

svoje skrovné švestky z Bairutu do Cale přenesl a také největší část hotových peněz s sebou vzal, a to vše v pokoji svém ve vile Djemblatově složil. Lupičtí Drusové čistě všechno vyslidili, prohledali a ukradli. »Když budu jen šťasten v Damašku, pak jistě najdu pomoci jak u syna pana Pelissiera tak i v rodině nevěsty svého přítele.« Tim jsem se těšil.

K večeru zajel jsem si opět do Cale a napsal jsem v pokoji vily Djemblatovy, který přítel obýval, nápadně velkým písmem na stěně: »Naifin otec a bratr byli ode mně pochováni. Jedu Baalbekkem k Damašku. Naifa v zoufalosti opustila Cale. Však kde jest? a kde statečný Ben-Aga? Dagobert Mertens.«

Učinil jsem tak pro případ, že by přítel dosud žil a sem přišel, aby věděl o mně.

12. Radostné překvapení v Baalbekku.

Chudý jako Job opustil jsem časně ráno Kerak. Hostinský v lokandě podal mi takový účet, že mně zůstalo jen dvacet piastrův a můj kůň. Chtěl jsem téhož dne jen asi sedm hodin od Cale vzdáleného Baalbekku dosáhnouti, abych si toto klassické místo lépe prohlédl. Odtud za dva dny mohl jsem pohodlně do Damašku dojetí. Naspěch mi nebylo, a proto nic jsem si nedělal z malé zajižďky přes Baalbekk. Svatba v Damašku nekvapila, dokud můj přítel tam nebyl. Jeho záhadné zmizení zaměstnávalo moji mysl a pokud při mojí jízdě jen poněkud Cale jsem viděl, vždy jsem se ohlížel myslé, že jej snad někde užijím, kterak za mnou pospíchá. Ale nepřicházel. »Žije-li dosud?« opět a opět jsem si tuto otázku kladl. »Ale kde a jak?« Byly to samé marné otázky, jakož i ony po Naifě a Ben-Agovi.

Jel jsem drže se pořád úpatí horského k severu dále a narazil jsem, aniž bych se byl kde zastavoval, na více vesnic. Djebel-Sannin zdvíhal se po moji levici

a asi po dvouhodinné jízdě dojel jsem ku sluji vodou naplněné, odkudž Leontes vyvěrá. Ještě před polednem potkal jsem malý tábor kočujících Beduinův, kteří četná stáda ovcí a koz a celá hejna velkých velbloudův po lučinatých svazích pohoří popasovali. Zimu trávivají v nížinách a na jaře zaženou opět do hor, zcela podobně, jak se to ve Švýcařích na Alpách činí. Ale jaký rozdíl mezi bedrymi pastevcí a pasáčkami švýcarských Alp a mezi těmito němými, vážně okolí zkoumajícími asijskými pastýři. Tam veselost a trilkový zpěv a smích, zde vážnost dusivá. Jel jsem poněkud podél údolí, kde měli svoje stany a dík beduinské pohostinnosti zde budiž vysloven: najedl jsem se a zotavil sebe i koně, aniž by mně bylo na mých dvacet piastrův sáhnouti. Nebylo to ovšem jako v hotelu, ale bylo ctí a darem a mně velice přišlo vhod. Bogul, vařená rýže a na konec několik malých krajíčkův chleba s velbloudím máslem — to byla moje bohatá, bohatá hostina — a opět vděčně pravím — nic nestála.

S obvyklým: »Bůh budiž s vámi« jsem odejel.

Nebe bylo neobyčejně jasno a slunce téměř ohněm hřálo. Dal jsem si na hlavu hedvábný šátek, ježto hedvábí jest špatným vodičem tepla, abych z hlavy rozpálené snad posledního zbytku rozumu neztratil. Při vesnici Kefr-Danu obrátil jsem se k východu, abych Bekaji prorazil. Tím slovem nazývá se vysoká náhorní rovina mezi Libanonem a Antilibanonem, která ve starověku, jak podotknuto, Célesyrié slula. Druhdy byla Bekaa dobře obdělávána, dnes jest pustou, stromů prázdnou stepí, na níž jen stáda se pasou. Přece byla to však romantická jízda a já jsem nikde dosud tak majestátní skupiny hor neviděl, jako na této Bekaji mezi Libanonem a Antilibanonem.

Bylo odpoledne o čtyřech hodinách,

když jsem bezděky koně zastavil a v hlasitý výkřik podivu propukl tak, že můj chytrý kůň nad touto zvláštností svého osamělého pána usima zastříhl. Šest obrovských sloupův to bylo, jejichž majestátní zjev mě ku stanutí přiměl — mocné ruiny Baalbekku vyvstávali patrněji přede mnou. Brzy pronikl celý směr troskek chrámu slunce před můj zrak: pobožené sloupy, zkomolené kusy zdi, dosud dosti zachovalý chrám Baalův, při něm malé okrouhlé stavení s korintskými sloupy a naposlez mohutné podnoží z velikých skalních balvanův, na němž všechno spočívalo.

Brzy dorazil jsem k vesnici bídně sem se hodicí a na bývalou slávu žádných nárokův nečinící, jež také Baalbek sluje. Leží při vyvýšených zříceninách na východní straně v kraji litanském, velmi úrodném; nedaleko odtud jest rozhraní vod z této strany a k severu zaměřujícího Oronta, čili el-Asi, jak nyní sluje. Baalbekk jest starý Baalgad a Baalhámon v Písmě svatém; toto jméno znamená: město Baalovo, boha slunce. Pradávné, starobylé, ze šedého starověku až na naše dny zachovalé jméno, bylo jen na čas řeckým jménem Heliopolis, což totéž znamená, vytlačeno. Jest nyní bez jakékoliv pochyby a úplně jisto, že Baalbekk a Heliopolis u řeckých a latinských spisovatelův totožné jest.

Jak nedůstojně vyjímá se však nyníšší Baalbekk vedle zřícenin své dřívější slávy. Po mocném a slavném druhdy městě, jak za časův israelské říše kvetlo, není zde stop, kromě některých zbytků zdi a vybraných hrobů.

Zmizelo a zaniklo druhdy tak slavné město, jež dovedlo se proti kalífovi Omarovi tak zmužile hájiti, město i ve válkách křížáckých tak památné a později, již i pod vrchním panstvím tureckým, tak často »žádoucí«, vlastně vyžadované, tolikráte obležené, tolikráte vzaté a opět

ztracené, tolikráté nové válce záminku dávající. Již jest ovšem na vždy konec s jeho znamenitými školami a s celou tou východní učeností, jež zde kvetla. Jak rozsáhlým druhdy město bylo, právě dokazují zříceniny. Jsou v kolosálním rozsahu. Celé prostranství poseto základy různých stavb a sklepení. Mezi ubohými chatrčemi, jakož i většími, nemnoho však pěknějšími domy nynějšího Baalbekku ukazují se velmi často zbytky nádherného knížecího města. Nynější Baalbekk podobá se zpuštěnému paláci, odkud panstvo se vystěhovalo a jehož komnaty opanovala bída a nouze lidská, až by opět panstvo se vrátilo. Opatřiv koně, navštívil jsem ruiny chrámu. Slavnostní ticho panovalo vůkol. Žádný pastýř z vesnice a žádný kočující Beduin se neodvážil, aby zde svůj stan rozbil. Prodlél jsem přes dvě hodiny v těchto, na upomínky z minulosti tak bohatých zříceninách, ale ani človíčka tam přijíti jsem neviděl a byl jsem tam tak sám a sám, ode všech opuštěn, jen svým myšlenkám ponechán a tyto se výhradně obíraly klasičností těchto starobylých zřícenin. Však přece nechci zde jich popisovati, nýbrž jen krátce podotknouti, že délka celého chrámu Boha slunce od východu na západ dobře tři sta metrů obnáší.

Při východu z tohoto »Vyšehradu« padly mi některé obrovské kvádry na západní straně zdi do oka. Měřil jsem při největší a zvěděl jsem, že jsou všechny přes devatenáct metrů dlouhé, při výšce a šířce čtyřmetrové. Jsou to jistě největší stavební kameny na světě a zůstane vždy nerozluštěnou a nanejvýš zajímavou hádankou, jak tyto obrovské kameny, z nichž každý mnoho tisíc centů váží, z kamenného lomu sem mohly býti dopraveny a pak teprve na podlahu šest metrů vysokou vyzdvihnuty. V této výši totiž vyčnívají ve zdi. Ještě větší byl můj podiv, když jsem do starých kamen-

ných lomů přišel, odkud ty kvádry pocházejí; leží asi čtvrt hodiny od Baalbekku.

Zde jsem viděl ještě jeden kamenný balvan, který snad také pro zevnější zeď onoho chrámu přichystán byl; není na jedné straně dosud oddělen, jinak ale úplně uhlazen. Tento kámen jest ještě větší, nežli ony tři ve zdi, Změřil jsem jej úplně a našel jsem, že balvan ten jest 21·35 m. dlouhý, 4·33 m. vysoký a 4 m. široký. To dává 370 m. krychlového obsahu, což činí váhu asi třiceti tisíc centův. Aby toto břímě mohlo se nésti, bylo by třeba nákladního vlaku o 150 vozích a na každý naložilo by se dvě stě centův. A takové kameny před tisíci let, za dob, kdy se o našich strojích a technických vynálezech ničeho nevědělo, dovedli převážeti! Jak? To zůstane snad na vždy, jak řečeno, nerozluštělnou hádankou, o níž naši technické a slavitelé marně si hlavu lámou.

Slunce schylovalo se k západu, když jsem na návrat do Baalbekku pomýšlel. Ještě jednou jsem se zastavil a pohlížel na velkolepé zříceniny. Nádvoří chrámu se všemi troskami bylo již zastřeno temnotou večerního šerení, any ještě zevní zdi zapadajícím sluncem byly ozářeny. Ó jak veliký jest přece Bůh v díle přírody a krásách jejích.

Panoval dosti čilý život v městečku, když jsem se vrátil; přišli někteří kupci mulů a to stačilo, aby milé městečko bylo vzrušeno. Muli baalbekští jsou vysoko ceněni a byl jsem svědkem jak někteří z nich v ceně 300—400 zl. byli prodáni. Baalbekští obyvatelé pěstují dobrý chov dobytka, při čemž jim velmi na pastviny bohatá poloha údolí prospívá. Každý dům má jistý počet krav, deset až patnáct kusů, jakožto hlavní majetek, mimo to ovce a kozy. Poslední byly mi nápadny svými velmi dlouhými ušima, rohy a srstí. Obyvatelé tito také,

jako v Cale, zabývají se bavlnářstvím a barvířstvím. Dle mého zdání bylo v Baalbekku asi 400 křesťanů a asi 800 moslemů; poslední patřili k sektě Metavilů.

Ač tito jako loupežníci a vrazi ve velmi špatné pověsti stojí a pro svoje svárlivé a nepřátelské chování k jinověrcům, nepřátelům, velmi jsou rozkřičeni, bylo mi již pro můj moslemský zevnějšek u nich přenocovati, právě však proto ničeho se mi tu zlého nestalo. Vzhledem na moji ubohou pokladnu musil jsem si najíti »svobodný« byt, což v pohostinném východě nepřichází za těžko.

Vyhledal jsem si jeden dům, jenž dle svého zevnějšku sídlem blahobytu býti se zdál, sestoupil jsem před ním s koně a uvázal jsem jej. Pak zakouřil jsem si klidně svoji dýmku. Tak se totiž učiní, když člověk nemaje někde žádného přítele ani známého, přece pohostinství a přátelského přijetí rád by došel. Brzy také vyšel domácí pán z domu a zval mne jako hosta ku vstoupení do domu. Tím jsem se stal hostem domu, dostalo se mi přátelského zaopatření a koni mému obroku a mohl jsem z rána dále jeti, aniž bych na svých dvacet piastrů musil sahnouti. Velmi, skoro z rána opustil jsem Baalbekk. Chtěl jsem jaksí slunce předběhnouti a řádný kus cesty uraziti, nežli by slunce horizontu dosáhlo a tak mi cestu nesnesitelnou činilo. Když jsem jel kolem úpatí onoho pahorku, který druhdy kolosální chrám boha slunce nesl a ještě pohled, jako na rozchodnou, k těmto památným ssutinám upřel, uslyšel jsem ku svému největšímu, ale na výsost radostnému překvapení, ve svoji mateřštině na sebe volati.

Mimovolně přejel jsem si rukou čelo, jako bych se chtěl tázati, jestli to skutečností, či snad klamem, co jsem slyšel. Ale v témže okamžiku slyším opět:

»Dagoberte, tak přece stůj!« Ano, neklamal jsem se, to byl hlas přítelův, hlas doktorův, od něhož v Cale tím divným rejem a honem jsem byl održten a jehož v Djemlatově vile tak marně jsme hledal.

»Ty tedy dosud žiješ, Roberte!« zvolal jsem radostně překvapen k příteli, jenž od zříceniny chrámu s pahorku ke mně pospíchal.

»Žiji dosud«, odvětil, »ale co jsem zažil, to jest hroznější, nežli kdybych byl smrti samé okusil.«

Tmavý stín přeletěl jeho vždy tak veselý obličej.

»A Naifa Djemlatova?« tázal jsem se s koně slézaje.

»Nevím, kde jest«, dal pohnutým hlasem za odpověď a hlasitě zaplakav, vrhl se v moje objetí.

»Co pak jest ti?« tázal jsem se na polo ustrašen, když pláč jeho neustával.

Silně přitáhl mne opět k sobě a teprve po chvíli se utišil a pravil mi: »Tak, nyní jest mi opět lehčeji u srdce, že jsem se na tvých prsou mohl vyplakati. Můj bol, jenž mě tížil, jest ti žalován a jest mi, jako bys mi jej pomáhal nésti.«

»Ale tak přece mluv«, naléhal jsem naň, »kde jsi byl v těchto dnech a co se ti stalo?«

»Uvaž zatím koně k této olivě a posad se ke mně na kámen, budu ti vypravovati. Moji lidé, které u sebe mám, jsou na smrt znaveni a dosud spí.«

»Tvoji lidé? Kde pak spí?«

»Tam nahore, na »Vyšehradě« rozbili jsme svůj stan.«

»Od které doby?«

»Od včerejšího večera asi o deváté hodině. Vsať dovol, ať se svojí historií počnu, bude to zkrátka.«

Uvázal jsem svého koně a když jsme si na jeden kvadr sedli, vypravoval mi doktor, co zažil.

13. Zpráva doktorova.

»Při dobytí Cale«, počal přítel, »byl jsem, jak víš, ve vile Djemblatově. Naifa i otec její byli úplně jisti, že se jim nic nestane. Když však válečný ryk a křik až u samé vily se ozývati počal, vjel jeden náčelník na dvůr a jej následovalo asi dvacet mužů, na nichž jsem ihned viděl, že nemají nic dobrého za lubem. Naifa vstoupila pod portál vily a řekla mi, že přicházející jest Kattar-Bey-Hamad, chef Drusů libanonských. Byl to týž, jehož syn před tím před branou calskou padl.«

»Jest to pokoj, že přicházíš Kattar-Beyi?« tázala se Naifa.

»Nic než pokoj«, odpověděl tento.

»Však, kde jest tvůj otec, abych jej pozdravil?«

Naifa nemyslíla na nic zlého a otevřela velký pokoj, kde se její otec nalezal. Avšak Kattar-Bey vytrhl při vkročení do pokoje pistoli z opasku a zastřelil vstříc mu přicházejícího starého pána. Právě jsem chtěl svůj revolver na bídného vraha vypáliti, když těch dvacet Drusů, kteří před tím na nádvoří stáli, náhle do vily vnikli a loupiti počali. Byla by to pro mě na nejvýš zpozdlá hloupost bývala, kdybych vůbec jen smrt starého pána byl chtěl pomstiti. Čeleď domu buďto někde zalezla, aneb uprchla, nikdo v celém domě nebyl by mi pomohl.

»Tak, zde máš mzdu za mého zabitého syna«, pravil Kattar-Bey s ďábelsky posupným smíchem k Naifě, která plačíc a vlasy s hlavy si trhající k mrtvole otcově poklekla.

»Venku na silnici leží též tvůj bratr Selim«, pokračoval Kattar-Bey, »poslal jsem jej svojí koulí tam, kam on včera mého syna.«

Patrně tedy byl Katta-Bey toho mínění, že to koule Naifina bratra byla, která syna jeho s koně smetla. Však kdo to mohl věděti?

Naifa Djemblatova rázem přestala plakati, zatlačila svému otci oči a vrhla se pak s výkřikem k nohoum Kattara-Beye, jenž na bolestech jejích se pásl.

»Nyní i mně kouli, obludo, nechci déle žíti!« zvolala Naifa.

»Ne tak, krásná holubičko«, vysmíval se ohyzda, »ty budeš žíti, hodně dlouho žíti a bolestí nad ztrátou otce a bratra sešlíš. To bude moje msta.«

»Slituj se a zastřel mne«, zaúpěla Naifa na zemi.

»Nikdy!« dal Kattar-Bey v posupnou, nenávisti plnou odpověď.

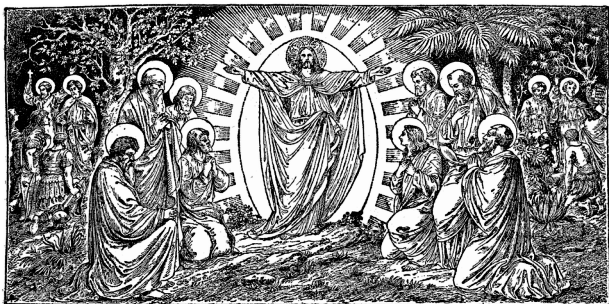
Pak obrátil se na svoji chasu a poručil jim při ztrátě hrdla, aby života Naifina chránili.

Nyní padl jeho zrak na mne.

»Ach«, pravil »ty jsi ten Frank, jenž život toho starého tak dlouho udržoval! Slyšel jsem o tobě. Býváš velmi často nemocen a proto přijdeš mně vhod. Pojď za mnou.«

Chtěl jsem se vymlouvat, ale to nepomohlo. Nechtěl-li jsem býti na místě zastřelen, musil jsem netvora poslechnouti. Ještě pohled na drahou mrtvolu a krátké povzbuzení pro Naifu a musil jsem přikře vyzývajícího Kattara-Beye následovati. Ten mě ihned dal osedlaného koně a nyní bylo mně s ním jeti do hor Deir-el-Kamaru, kam jsme za dva dny dorazili. Našli jsme město Drusy obklopené, kteří z okolí sem přišli, křesťanům zbraně kradli a domy jejich ničili. Turecká posádka místo aby Drusům v cestu se postavila, klidně do své kasárny odtáhla a pro ni se mohlo dít, co by koho napadlo. Vešel jsem s Kattar-Beyem do opuštěného domu a protože mě za Drusa dal přestrojiti, mohl jsem se v městě volně pohybovati. Museli mě však vždy dva Drusové provázeti, aby mně znemožnili útěk. Tak mi bylo možno, abych běh i této hrozné katastrofy sledoval.

(Přístě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Obrázek ze Zadní Indie.

Na horním toku řeky Mekong v Zadní Indii, v severní části říše Siamské, v hornaté krajině sídlí mohutný, široko daleko rozvětvený kmen Laotů. Horale tito liší se od sousedů svých v Tonkinu a Annamu štíhlejším vzrůstem a tmavější pletí. Ježto jsou dosud nezkaženi a mravně zachovali, snadno křesťanství se nakloní a misijnáři katoličtí kojí se pevnou nadějí, snadno Kristu je získati. Aby účelu toho tím spíše se dosáhlo, zřídila apoštolská Stolica v oněch končinách samostatné misijní biskupství. Následující vypravování misijnáře P. Bourleta uvádí nás zpřímá v život misijnáře mezi Laoty a zároveň poučuje nás o povaze a způsobu života těchto horalů. slyšme tedy, co vypravuje:

Byl jsem se před nějakým časem z důležitých příčin ze své stanice vzdálil a delší čas pobyl jsem jinde, v jiné missii. Nyní jsem opět na své stanici, všecek šťasten a blažen, že jsem zase »doma«. Jak jsem se zaradoval, když jsem zase po delší době spatřil svou bambusovou chatu, večer za šumotu svých horských potokův usínal a ráno probuzen známými údery stup rýží tlukoucích s lože vstával! Nejvíce však mne potěšilo, že moje »dětí« byly dosud tak dobré, něžné a spokojené, jakými byly, když jsem odcházel. »Ty jsi byl dlouho od nás,

pravily mi, »neviděly jsme tvého obličej a srdce naše bylo proto zkormouceno. Byl jsi za ten čas zdrav?« Neskodila ti voda tonkinská?« a p. Rovněž bylo jim líto mého vraníka, jenž mi byl na cestě posel. Zkrátka, moje radost byla veliká. Misijnář byl obětoval všechno pro Boha a Bůh nejvyšší dobrotivý nahrazuje mu stonásobně. Převelikou útechou jest mu na př. vědomí, že jest od svých duchovních dítek milován.

Každou neděli po službách Božích naplní se můj dům mými křesťany. Jsou to děti, ježto si libují, že mohou pobýti v domě svého duchovního otce. Jsou sice mnohdy poněkud nezpůsobilí, ale to náleží k domácím mravům; vždyť i k svému pohlaváru přicházejí bez navštívenek. Bez okolků vstoupí do mého příbytku a usadí se u krbu. Tento způsob není mi nemilý, naopak raduji se z jejich přímosti a dobrosrdečnosti. Když se byli na bambusové podlaže usadili, začíná litanie prosebná: »Otče«, praví jeden. »můj bratr jest velmi nemocen; nemá léku, kterým bys ho uzdravil?« — »Ano, a'e co jest mu? To musím nejprve věděti.« Následuje záplava podivných vysvětlení. Obvyčejně musím ještě sám několik otázek doložit, abych pravdy se dověděl a pak hledám ve hlubinách své bedny s léky, abych nějaký zázračný lék nalezl. Kdo spočítá všechny ty dávky chininu, kafru

a jiných léků, které jsem do dnešního dne vydal? Ubožáci žijí uprostřed svých lesů; lékařství jest vědou jim neznámou. Dříve znali ve svých nemocech jenom jeden lék: obětovati slepici, kozu nebo dokonce i buvola, aby zlé duchy, příčiny to všech nemocí, k odchodu z těla nemocného přiměli. Nyní jsouce křesťany, takovým pověrám věřití nesmějí. Co jim tedy zbývá jiného, než aby se utekli k missonářovi?

Nejčastějšími hosty u mne bývají starci. Stáří seslabilo zrak jejich. »Otče«, říkávají, »jsme velmi starí, oči naše nejsou k ničemu a nás oděv rozpadává se v cáry, ježto jich nemůžeme spravovati. Ó kdybychom směli prositi za ona skla, která se dávají před oči a která vrací zrak (brýle)!« Dám se do hledání a najdu konečně mezi starými krámy zapomenuté brýle. Radostně uchopí jich staroch, na nos nasadí a zvolá: »Ó jak se mi nyní vyjasnilo! Vidím zřetelně všechny čárky na své ruce. Ach, otče, ode dneška budu se stydět ve svých roztrhaných šatech chodit do kostela!« Zasmál jsem se srdečně prostotě svých dobrých velkých dětí a mou největší starostí jest, jak bych je všechny uspokojil.

Ano, dětmi jsou moji Laotové skutečně. Ukryti uprostřed svých lesů žijí odloučení od ostatního světa. Všecko jest jim nové, všecko je překvapuje. Nejčastěji obdivují moji dýmku žasnouce nad její krásou a řezbami, jimiž jest ozdobena. Berou ji do rukou, ohledávají se všech stran, ptají se, z jakého je dřeva a konečně prosí říkouce: »Ach, otče, kéž bych také měl takovou dýmku!« Vysvětluji jim, že se sám bez ní neobejdu, načež ji dají ochotně na své místo a utichnou. Nebojím se, že by některý potom se mohl ke mně vplížiti a dýmku mi ukrásti; moje dobré děti nekradou. Mohu cokoliv na svém stole nechat ležeti, byť i má světnice byla plna hostí, ani to nejmenší se neztratí.

Ovšem evropská dýmka, jaký to poklad pro Laota! Dýmka vůbec jest jeho nerozlučným průvodcem. V zimě, když prší a práce v lese jest nemožná, sedí doma u krbu uprostřed své bambusové chaty a baščí ze své dýmky. Dýmka jeho jest obyčejně ze dřeva, hrubě vyřezaná, bez všeliké okrasy; toliko bohatší zdobí

svou dýmku stříbrným vykládáním. Jde-li na cesty, nezapomene jistě dýmku zastrčiti do svého malého rance. Před každým kopcem se zastaví, zadýmá si pořádně jako na posilněnou a pak teprve jme se vystupovati.

Kdybych tak měl dýmku nějakou s pěknou lidskou hlavou na viku, učinil bych jí každého Laota nejšťastnějším člověkem. Při mši sv. ráno a křesťanském cvičení večer se ovšem dýmka odkládá, potom však se zase zapálí a Laotové tráví kouřice večer pohromadě. Pak rád k nim přisednu a také dýmaje, s nimi se bavím. Řeči naše zabočí obyčejně na moji evropskou vlast, vypravuji jim o železné dráze, která jako vitr uždí, o parnicích, které vodu tak rozrývají jako orel svým zobákem a tělem vtruduch. Neopomenu též zmíniti se o krásných křesťanských chrámech a o horlivých křesťanech, jižto svým majetkem podporují missonáře, jenž pravou víru hlásá Laotům.

Bohužel není bez strastí a trampot, které radost naši při večerních schůzích našich kalí. Zrak můj padl právě na čelo, na němž vrásky prozrazují velkou starost. Ptám se zarmouceného, co ho trápi, ač již napřed vím, jakou dostanu odpověď. Není doma rýže a jeho rodina spánkem snaží se zaplašiti trýzeň hladu. A kdyby aspoň byla nouze v rodině jedné! Zatím vzmohl se hlad v celém kraji. Minulý rok byl pro mé Laoty velmi zlý; horská rýže se neurodila. Zdejší krajina jest hornatá. Toliko při řekách vyskytují se úzké pruhy orné půdy. Osady, které ani takovýchto políček nemají, ale pouze na kamenitých stráních rýž zasívají, neměly prazdažné úrody. Již předloni byla velká nouze. Pomáhal jsem jim, jak jsem mohl; moji Laotové zaháněli hlad, když ničeho jiného nebylo, uvařenými lesními kořínky, bylinami, jedlou korou stromovou a p. a tak očekávali přísti žně. Bohužel ani ty se nepovedly, kořínkův a bylin již také není. Co mají ubožáci jisti? Mám starostí plnou hlavu. Kéž bych tak měl dostatečnou zásobu rýže, abych ji mohl mým dětem rozdávat! Nemám však nic a jenom se modlívám: »Ó Pane, jenž jsi kdysi Israelským na poušti dal manu s nebe, slituj se i nad touto mou mladou rodinou, kterou Ti má práce a mé slzy získaly!« Často vzpomínám si na onoho

báječného ptáka, o němž vypravují básníci. Jeho mláďata celý den po okolí, aby našel potravu. Nenalezl ničeho a smuten vrátil se večer domů. A co neučinil? Zobákem otevřel si prsa, aby hřadová mláďata vlastní krví nasýtil. Skoro onomu ptáku závidím, že nemohu učiniti podobně...

II. Z Eski Šehiru.

O missii ctihodných otců Assumptionistů a missijních sester téhož řádu zmínil jsem se v posledním čísle „Školy“ z minulého roku. Tehdy líčili jsme osudy zmíněné missie všeobecně, tentokrát promluvíme si výhradně o činnosti sester. Následující list sestry Lidviny uvádí nás do smutného způsobu života v tomto odlehlém tureckém městě a spolu do působnosti missie.

„Naše missie, před devíti lety založená, zabývá se trojí působností: ošetřováním nemocných v domech soukromných a rozdáváním léků chudobným, vyučováním ve škole a apoštolátem jak u rodin katolických tak i rozkolníků a jinověrců.

Co se týče ošetřování nemocných, měli jsme lonského roku 2970 ošetřovanců. Ošetřující sestry bývají často svědky dojemných výjevů. Zde některé příklady:

Jednoho dne přišel moslim, jehož tělo bylo jedna rána, k sestře lékařce a tázal se, zda mu lze ještě pomoci. Když mu bylo řečeno, že ano, vypravoval, že všechno své domácí nářadí, až na rohožku, která byla jeho lůžkem, musil prodati, aby zaplatil lékaře a lékárnu. Když lékař pozoroval, že od nemocného nelze více očekávat nějakého zisku, netušil mu více a doložil, aby šel na poradu k sestře lékařce; ta že léčí zadarmo. Nyní je moslim úplně vyléčen a vyznává veřejně, že má život svůj jenom nám co děkovati.

Jednou přivedl k nám iman, t. j. mohamedánský kněz, svou na smrt nemocnou ženu. „Přicházím k vám“, pravil, „neboť naši lékaři chudáky opouštějí.“ Zachránili jsme šťastně nemocnou ženu a mimo to pokřtili jsme i její dítě, jež brzo na to zemřelo.

Navštěvující nemocné v městě, nalezli jsme jednou v temné chatrči mladého muže, jenom v cáry oděného. Nemoc

a špatné ošetřování byly ubožáka již skoro utrápily; byl kost a kůže. Vedle našli jsme pod hromadou cárů jeho matku ve stavu rovně zuboženém. Žádné útrpné srdce ubohých se neujalo. Plačky řekla žena: „Allah poslal vás s nebe. Můj syn, má jediná podpora, je už tři měsíce nemocen. Buď Bohu chvála! Vy nám pomůžete.“

Následujícího dne viděli jsme obraz neméně smutný. Otec a matka leželi na loži a tři dítky, které již tři dni neměly ničeho v ústech, chodily od lože k loži a s pláčem prosily o chléb. Otec rodiny byl mohamedán. „Jaký to rozdíl“, zvolal, „mezi náboženstvím naším a naším! Vy jste chudobní, a přece dělíte se s námi o to, co máme. U nás nemoc a chudoba dostáčí, aby námi naši boháči opovrhovali a nás od sebe odpuzovali. Allah nenechejž vás bez odplaty!“

Nezřídka nalezáme v těchto odlehlých čtvrtích městských bytosti lidské, které z hladu ji zemi. Nedávno přinesla o trhu chudobná žena z odlehlé osady své nemocné dítě, jehož tělo bylo všechno oteklé a jehožto pleť prozrazovala vnitřní neduživost. Na naše otázky odvětila matka, že dítě, aby vyhladovělý svůj žaludek osídilo, zemi jedlo.

Srdce naše krvácí, vidouc takovou bidu. Avšak naše missie je chudá, velmi chudá. Co činíme dobrého, činíme jen za pomoci a přispění našich dobrodinců a jejich almužny. Bůh odplatíž jim hojně jejich lásku!

Naší škole daří se výborně. Bůh žehná naší práci a náš ústav předčí daleko jiné školy městské. Bohužel jest nám pro nedostatek peněz mnohé přihlášky odmítati. Většina našich žáků vychovává se u nás bezplatně; jenom někteří platí nám nepatrné stravné. Vyučování sv. náboženství přinese svým časem zajisté velký užitek.

Náš apoštolát děje se slovem i skutkem a vztahuje se na rodiny katolické i nekatolické. Většina katolíků je velmi chudobná a poukázána na podpory. V zemi islamu, v ustavičném styku s jinověrci mají naši katolíci vydatné podpory velmi zapotřebí. Podpory této dostává se jim od nás. Často svádí je moslimové nejučnejšími sliby. Nedávno podlehl taková rodina, pozůstávající z otce, matky,

dcery a dvou synů, již jsme byli kolik měsíců podporovali, takovému pokušení. Nejprve byla od Turků k odpadlictví svedena dcera; ji následovala celá rodina. Nám zbyla v tomto boji jediná zbraň modlitby a zbraň ta nám dopomohla k vítězství. Podatilo se nám pět členů oné rodiny od záhuby zachrániti.

Naše návštěvy v domech přinašejí ovoce velmi dobré. Mnohé rodiny probudily se z dřívější náboženské lhostejnosti a staly se horlivými v konání svých křesťanských povinností. Mnohá

pochybná manželství byla napravena, mnohó dobrého způsobeno. V posledním roce mnozí se obrátili; mnozí, kteří dlouhá léta o Boha a kostel nedbali, vykonali zase povinnost svou velkonoční a dali tak dobrý příklad těm, kteří dosud váhají tak učiniti. Abychom zvláště ženskou mládež na dobrých cestách udrželi, shromažďujeme dospělé dívky každý večer v klášteře a snažíme se zajímavou četbou a nezávadnou hrou od jiných nebezpečných zábav je odvracet.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Čech. Nejvroucnější díky Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad., jež jsem v čas nezaměstnanosti své tři čtvrti roku trvajici o přimluvu prosil. A dobrotivý Bůh mne neopustil; dosáhl jsem zaměstnání daleko lepšího než dříve, aniž jsem o ně žádal.

Z Prahy. (Poděkování Matce Boží.) Slibila jsem veřejně poděkovati bolestné Matce Boží, jestli na její mocnou přimluvu se uzdravím. Bohu čest a chvála, moje důvěra mne nesklamala, plním tedy s radostí svůj slib s tímto vysvětlením: V červenci minuly tři roky, co jsem dostala otravu krve do obou rukou, tak že jsem byla nucena hledati lékařské pomoci. Myslila jsem, že je to jen lehký neduh, ale lékaři soudili docela jinak. Vzali mne na lékařskou kliniku, kde 12 lékařův uznalo, že je můj stav velmi nebezpečný. Byla jsem po tři neděle léčena, ale moje choroba se nijak nelepšila. Ve své tísní jsem prosila, aby mi dali lékaři určitou odpověď, jakou mám naději na uzdravení. Řekli mi, že je to se mnou špatné. V prvním okamžiku jsem byla všechna zdrcena, že mám tak malou naději na uzdravení. Co si počnu? V tomto mém bolu mi napadlo: Když jest nouze největší, pomoc Boží nejbližší. Z nemocnice šla jsem přímo do kostela k sv. Ignáci a tam v dušičkové

kapli jsem se odevzdala bolestné Matce Boží a s dětinnou důvěrou jsem ji prosila, aby mi pomohla, že Ona jest jediná, která mi ještě pomoci může. A moje vroucí prosba byla vyslyšena. Chodila jsem ještě asi 10 neděl do nemocnice, majíc obě ruce zavázané. Můj neduh se lepsił, ale lékaři mi říkali, že se to zase vrátí. To byla pro mne veliká starost, ale důvěra v Matku Boží mne neopouštěla. Modlila jsem se tím vroucněji, a Bohu díky, můj neduh se nevrátil. Je tomu již tři leta a více než tři měsíce, co jsem zdráva, majíc velikou útěchu, že bolestná Matka Boží mne vyslyšela. Konám tedy s vděčným srdcem svoji povinnost a činím Panně Marii tímto veřejné díky, že na mne nanovo se vyplnilo: Kdo se v Tebe důvěruje, nadarmo Tě nevzývá!

Z okolí Brna. Nejsv. Srdci Pána Ježíše, Panně Marii Svatohostýnské a sv. Antonínu Pad. vzdávám nejsrdečnější díky za dar zdraví své sestry a za vyslyšení v jisté záležitosti. F. G.

Od Třeboně. Vzdávám vroucí díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu, sv. Anně, sv. Janu Nepom., sv. Petru z Alkantary a sv. Františku za vyslyšení prosby ve velikém kříži a úzkosti. Též prosím všechny čtenáře „Školy“ o modlitbu. M. S.

Z Hory Kutné. Činím nejsrdečnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejsladšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu, jakož i sv. Antonínu Pad. za uzdravení v mé nemoci, když jsem konal devítidenní pobožnost a když i jiní lidé se mnou v modlitbě se spojili. Zase mohu jako dříve pracovat v řemesle svém. *A. O.*

Z Prostějova. Naše jedna sestra milosrdná byla trápěna častými záchvaty, až i hodinu zůstala bez sebe a nemohla již své povinnosti vykonávat. Obrátily jsme se o pomoc k sv. Antonínu Pad. se slibem, bude-li pomoci, že to uveřejníme ve „Škole B. S. P.“ Díky nejsvětějšímu Srdci Páně a sv. Antonínu! Sestra jest nyní úplně zdravá a koná zase své povinnosti. *Milosrdné sestry.*

Prosba o modlitbu. Jistá sestra třetího řádu sv. Františka prosí všechny čtenáře a čtenářky „Školy“, jakož i všechny členy třetího řádu, aby se za ni pomodlili, aby jí bylo pomoci v její těžké nouzi.

Z okolí Horažďovic. Plně učiněný slib, vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Marie Panny za prokázanou mi hojnou milost. *M. Š.*

Z Břežan. Byv ve veliké nesnazi rodinné, obrátil jsem se i s rodinou prosběně na sv. Josefa, aby přispěl k pomoci. Konali jsme za tím účelem devítidenní pobožnost. Byli jsme vyslyšeni a nyní díky vzdávám za to Pánu Bohu, že se nad námi smilovati ráčil. *J. H.*

Z farnosti hradecké ve Slezsku. Vzdávám povinné díky božskému Srdci Páně, přelaskavému Srdci Panny Marie, svatému Josefu a všem našim svatým patronům za vyslyšení a jich přímluvu. *J. S.*

Z České Skalice. Srdečné díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za pomoc ve mnohých záležitostech, zvláště za zachování života při stálé chorobě, za šťastné dokončení studii vzdává čtenář „Školy B. S. P.“ *V. D.*

Milosti z pronásledování.

(Hlavní úmysl.)

ení učeník nad mistra. Jestliže mne pronásledovali, i vás pronásledovati budou, pravil Pán Ježíš učeníkům svým a těšil je slovy: „Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské.“ Zdaž nevyplnilo se proroctví Páně? Zdaž netrpěl Pán z lásky k nám hříšným mnoho potupy, pronásledování, pomluvy? Zdaž nebyl krivě obžalován u pohanského vladaře, který dav jej zmrskati, vydal jej židům na smrt kříže? Ó jaké milosti vytryskly z tohoto utrpení Páně k našemu spasení! Až dosud skrze zásluhy jeho bolestné smrti býváme od hříchův očisti, posvěceni a ke všemu dobrému rozničeni. Nebýti pronásledování, utrpení Pána, neměli bychom jeho milostí, neměli bychom života věčného.

Jak vedlo se božskému Mistru, tak vedlo se i učeníkům jeho. Byli po zmrtných vstání Páně a po příchodu Ducha sv. pro učení jeho mrskáni, žalařování, pronásledování a radovali se, že jim možno pro jméno Páně trpěti. Ovoce jejich pronásledování bylo hojně požehnání jejich práce apoštolské. Jaké milosti vydobyl sv. Štěpán smrtí svou! Slyšíme, co vypravují Skutky apoštolské. „V těchto dnech Štěpán, jsa pln milosti a síly, činil veliké divy a zázraky v lidu. I poslechli někteří ze školy, která slove Libertinských a Cyrénských a Alexandrinských a těch, kteří byli z Cilicie a z Asie, hádajíce se se Štěpánem. A nemohli odolati moudrosti

a Duchu, kterýž mluvil. Slysíce pak to, pukali se v srdcích svých a skřípěli zuby na něho. On pak jsa pln Ducha sv., pohleděv do nebe, uztěl slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží. I řekl: Aj, vidím nebesa otevřena a Syna člověka stojícího na pravici Boží. Zkřikse tedy hlasem velkým, zacpali uši své a obořili se jednomyšlně naň. A vyvrhnuvše jej ven z města, kamenovali: a svědkové složili roucha svá u nohou mladence, který slove Šavel. I kamenovali Štěpána modlícího se a řkoucího: Pane Ježíši, přijmi ducha mého! A pokleknuv na kolena, zvolal hlasem velkým řka: Pane, nepokládej jim toho za hřích! A to pověděv, usnul v Pánu. Milost pak z této mučnické smrti byla obrácení se Šavla, velkého to apoštola národův. I on dříve pronásledoval církev Páně, ale čím více zuřil, tím více kvetla mladistvá církev Kristova, až i Šavel sám, milostí Boží proniknut, stal se údem jejím, nejneohroženějším apštolem jejím. Ejhle, milost z pronásledování! Tak obrací Pán mnohé zlo k dobrému.

Co vytrpěli první křesťané od židův i pohanů! Čím více však byli pronásledováni a usmrcováni pro jméno Ježíše, tím více rostl počet jejich. Milost tohoto krutého pronásledování bylo časté obrácení na víru Kristovu těch z pohanů, kteří viděli křesťany statečně a radostně umirati. Proto nerozpakoval se Tertullian říci, že krev mučnická stala se semenem křesťanů. Milost z pronásledování tohoto bylo rychlé obrácení národů pohanských na víru křesťanskou. Kdy byli křesťané tak .svatí, tak stateční u víře, ne-li právě v dobu pronásledování? Tenkrát skvěli se životem ctnostným, nevinným, svatým, že i pohané se tomu divili a říkali: »Ejhle, jak se milují! Ejhle, jak svatí jsou!« Milost z tohoto pronásledování byli ty tisíce tisíců svatých mučnicků ze všech stavů a národů, kteří za krátké utrpení na zemi přijali korunu věčné slávy na nebi!

A toto pronásledování církve svaté nepominulo, ono se opakovalo po všechna století až podnes, jenom že bralo na sebe vždy jinou tvářnost. Hned to byly bludy, hned zjevné války proti církvi aneb osočování a tupeň církve, choti Kristovy. Milost pak z toho všeho protivenství jest její vítězství nade všemi nepřáteli. »Ani brány pekelné ji nepřemohou«, tak slíbil Pán Ježíš, a tak se též stalo. Kde jsou všichni ti nepřátelé církve od počátku až podnes? Zmizeli se světa, jen dějiny nám zanechaly jména jejich, ale církev Kristova tu stojí jako nerozborná skála, od níž všechny nárazy nepřátel se odrážejí a na hlavu jejich padají.

A dnes není jinak. Nic nového pod sluncem! Pronásledovali církev dříve, pronásledují i dnes, třebaš ne mečem, ale tiskem špatným, t. j. špatnými novinami, časopisy, knihami, pak slovem živým, řečmi plnými jedu a jízlivosti. Rozhlásili nepřátelé svůdná hesla do světa: »Pryč od Říma!« t. j. pryč od Krista, pryč od církve, pryč od Boha! Církev se tupí, kněžstvo se hanobí, učení katolické v posměch se uvádí, svaté svátosti se zlehčují, jen aby nepřátelé nabyli vrchu. Z Francie zednářská vláda vyhnala řehole a kongregace, které po staletí působily blahodárně v lidu a zbavila tak chudinu, nemocné a sirotky největších dobrodinců. Tak se též bojuje proti církvi ve Španělsku a v Portugalsku. Odtud boj ten rozšiřuje se rychle i po okolních říších. Také u nás v Rakousku nedaří se církvi katolické tak, jak by slušelo v katolickém Rakousku. Bůh to naprav! Na stolcích vysokých škol, na mnohých nižších školách, ba i v obecných školách vystupuje se proti církvi katolické. Věda, která se hlásá, jest věda bez náboženství, lichá, nevede ke ctnosti, nýbrž ke zpupnosti, k hrdosti, k odporu proti autoritě, k nemravnosti,

k prostopásmému životu. Modleme se, aby i nám Pán Bůh propůjčil milosti z tohoto utrpení a pronásledování, abychom stálými zůstali v dobrém, věrnými Kristu Pánu, oddanými nejvyšší hlavě církve, sv. Otci Lvu XIII., a věrnými trůnu habsburskému! Prosme nejsvětější Srdce Páně, aby v nás rozžehlo plamen lásky Boží, abychom nepřestali milovati Pána Boha svého a přesvaté Matky Marie Panny. Volejme k Pánu v této bouři: »Pane, zachraň nás, hyneme!« Pán povstane, poručí bouři, bouře utichne, církev zvítězí a my radovati se budeme z vítězství nad nepřáteli Božími.

Nechť se pyšná nevěra kol zmáhá
a peklo seje koukol nových zmatků,
nebudeme dbáti odvčkého vraha,
nedáme věčných brátí sobě statků;
víře vždy věrni budou Moravané:
Dědictví otců zachevej nám, Pane!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za trpělivé snášení všelikého pronásledování a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Rád pro Krista trpěti.

Úmysl v únoru: Kajícnost.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V lednu modleme se o milost v pronásledování.

Ustanoven a řehmán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	St.	Obřezání Páně. Nový rok. — Obnova společnosti lidské. Prosba: Ale zbav nás od zlého. Dar sebezapírání. Zarmoucený otec. Pravé štěstí.	
2.	Č.	Sv. Makaria , opata (394). — Katolické řehole. Polepšení dvou bratrů. Dar bázně Boží. Pokoj v rodině. Přemáhání opilství. Dvě ubohé rodiny.	
3.	P.	Sv. Jenovefy , p. (512). — Za vážení si ctnosti čistoty. Polepšení neposlušných dětí. Za trpělivost. † J. E. Odstranění zlořád v obci. † sestra.	
4.	S.	Sv. Tita , bisk. I. stol. — Sv. Otec Lev XIII. Dar důvěry v Boha. Dar moudrosti. Obrácení dvou nešťastníků. Křesťanské školy a vychovatelé dítek.	
5.	N.	<i>Neděle po narození Páně. Sv. Simeona Styl.</i> , poust. (459). — Věrné plnění povinností. Pokoj jisté rodině. Vítězství nad pokušením. † syn.	
6.	P.	Zjevení Páně. Sv. tři Králů. — Posvět se jméno Tvé ó Pane! Církev katolická na východu. Úcta nejsv. Svátosti. Utišení rozbrojů.	
7.	Ú.	Sv. Rajmunda Pen. — Časté přijímání sv. svátosti. Duše v očistci. Polepšení zpustlé rodiny. Řády ve vlasti naší. Pokoj a mír v národu našem.	
8.	St.	Sv. Severina , opata (482). — Dar útlého svědomí. Pomoc Boží manželům. Polepšení velkého hříšníka. Odstranění pohoršení. Rodina. † matka.	
9.	Č.	Sv. Juliany , m. (313). — Za lásku k chudině. Povolání k duchovnímu životu. Obrácení nevěrců. Pokoření nepřátel Božích. Duše v očistci.	
10.	P.	Sv. Pavla , poust. (342). — Dar kajcnosti a sebezapření. Odvrácení mnohých pohoršení. Za dary Ducha sv. Polepšení manžela. Nemocný kněz.	
11.	S.	Sv. Theodosia , opata (529). — Pohrdání světem. Řeholný dům. Za Boží požehnání. Za šťastnou hodinu smrti. Matka. † otec. Těžce nemocný.	
12.	N.	<i>Neděle I. po Zjevení Páně. Sv. Arnošta</i> , bisk. — Velepastyřové naší. Obrácení hříšníků. Dva kněží. Odevzdání se do vůle Boží. Dar vroucné modlitby.	
13.	P.	Sv. Hilaria , bisk. a uč. cirk. (268). — Horlivost v dobrém. Polepšení zatvrzelého syna. Dar bázně Boží. Zarmoucený otec. Dobrodinci. † kněz.	
14.	Ú.	Sv. Felixe z Noly , kn. m. (310). — Dar pevné a živé víry. Obrácení dvou bratrů. Katolické školy. Setrvání v dobrém. Za lásku k samotě.	
15.	S.	Sv. Maura , opata řádu sv. Ben. (584). — Řád benediktinů. Katolické missie. Křesťanský duch v rodinách. Za svornost v domě. Kajcníci.	
16.	Č.	Sv. Bohumira , ř. prem. (1127). — Poutní místo a jeho strážce. Obrácení zatvrzelého hříšníka. Dar pokory a tichosti. Řád premonstrácký. † syn.	
17.	P.	Sv. Antonína , poust. — Prosba: A neuvoď nás v pokušení. Dar sebezapření. Za svornost v duchovní rodině. Horliví obhájcové církve.	
18.	S.	Nastolení sv. Petra v Římě. — Sv. Otec Lev XIII. Láska a oddanost k apoštolské Stoli. Pokoření nepřátel církve. Apoštolát modlitby.	
19.	N.	<i>Neděle II. po Zjevení Páně. Nejáv. Jména Ježíš.</i> — Posvět se jméno Tvé! Zabránění klení. Těžce nemocný. Horliví kazatelé a zpovědníci.	
20.	P.	Sv. Fabiana a Šebestína , m. (250 a 288). — Dar síly a statečnosti. Katoličtí vůdcové. Věrnost v povolání. Bohoslovné ústavy. Naše kněžstvo.	
21.	Ú.	Sv. Anežky , p. a muč. (304). — Za dar čistoty a nevinnosti srdce. Napravení zpustlé mládeže. Bohulibé podniky. Posvěcení života rodinného.	
22.	St.	Sv. Vincence , jáhna, muč. (303). — Dar stálosti ve víře. Kněz a jeho svěřenci. Dobrodinci. Věrnost v povolání. Obrácení nepřátel církve sv.	
23.	Č.	Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem. — Aby si mládež počestně vedla. Žactvo i učitelstvo. Zdar veliké pouti. Poznání dobra i konání. Rodina.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Timothea , biskupa a muč. (97). — Za dokonalou poslušnost. Apoštolát modlitby. III. řád sv. Františka. Dar vytrvalé pobožnosti. † dcera.	
25.	S.	Obrácení sv. Pavla , apošt. (35). — Abychom na vnuknutí Boží pozor dávali. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Za dar zdraví. Dobrodinci.	
26.	N.	Neděle Devítině. Sv. Rodiny Naz. — Úcta sv. rodiny. Duch křesťanský v rodinách. Věrnost v povolání. Horlivost ve skutečích dobrých. Sirotci.	
27.	P.	Sv. Jana Zlatoúst. , bisk. a uč. církve (497). — Dar pravé moudrosti. Za dar pravé moudrosti. Za trpělivost nemocným. Odvrácení pohoršení.	
28.	Ú.	Sv. Karla Vel. (814). — Pokoj a mír v říši naší. Katolické missie. Spolek sv. dětství Ježíšova. Obhájcové zájmů církve sv. Chorumyslný kněz.	
29.	St.	Sv. Františka Sal. , bisk. a uč. církve (1622). — Dar tichosti a mírnosti. Velepastýř náš. Řád Salesianů. Církevní hodnostář. † Fr. K. Rodina.	
30.	Č.	Sv. Martiny , p. a muč. ve 2. stol. — Setrvání v dobrém. Pokoj v rodině, Polepšení zpuštěného muže. Odpustění hříchů. Ženské rehole. † matka.	
31.	P.	Sv. Petra Nol. , zakl. ř. (1256). — Za křesťanskou lásku k bližnímu. Odvrácení mnohých pohoršení. Zemřelí údové katolických bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Když generalní ředitel Apostolátu předložil sv. Otci tento úmysl hlavní, zvolal stáříský papež Lev XIII.: »Ó, tomuto úmyslu žehnám z celého srdce svého!« Pronásledování církve ze strany zednářů a židů propuklo netoliko ve Francii, ale i ve Španělsku a Portugalsku. Zvláště mají nepřátelé naši namíteno na katolické rehole a kongregace, které okrádají a vypuzují ze zemí svých. S nimi odchází největší dobrodinci chudiny, nemocných, opuštěných sirotků. Nyní jsou bez vlasti a bez prostředků, mají hledati pravé bydlíště své. Zdaž nenaplní se prorocká slova Spasitele našeho: »Vyženou-li vás z jednoho města, utecte do jiného!« Tímto utrpením a pronásledováním slávají se členové kongregací tím podobnějšími božskému Mistru a jeho učeníkům, kteří tu byli pronásledováni. Že ale utrpení z lásky k Bohu snášeli, stalo se jim zásluhou, milostí velikou, která je tím milejšími Pánu učinila. Ano pronásledování jest v jistém smyslu milostí, protože koho Bůh miluje, to navštěvuje. Utrpením se duše čistí jako zlato v ohni. Nebyli nikdy tak svatí, tak horliví křesťané, jako v čas pronásledování. Hleďme školu utrpení šťastně prodělati, abychom ze všeho boje vyšli jako vítězové!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježísi Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za trpělivé snášení všelikeho pronásledování a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apostolátu modlitby.

Pane Ježíši, zaštriž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokazdž odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokazdž odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Rád pro Krista trpěti.

Úmysl v únoru: Kajcnost.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1902.

*Jezu, Krdlí předimý, Tys rek rodem šlechtný, Berdne! náš nejsladší, ženich všem přežádoucí.
Zůstaň s námi všechen čis, světlem s nebe osvět' náš, rozptýl noc a temnosti, naplň svět svou sladkostí.*

Světlo Krista.

Na počátku řekl Bůh: „Buď světlo!“
A kam slovo tvůrčí pozalétlo,
všude jasnou hvězdou rozžalo.
Tisícero sluncí přede Pánem
sklání se, noc přehá přede ránem,
tvorů Božích žití nastalo.

„Světlo světa jsem!“ dí Kristus znova,
a kam zalétá moc jeho slova,
všude hvězdou spásy zaplano.
Přehá noc a duši zatemnělé
slunce milosti kde vzhází stkvělé,
jitra tam i jaro nastane.

Vítej, hvězdo na východě klidná,
jejíž záře podivná i vlídná
krále volá k sluji betlemské!
Vítej, na loktech nám Simeona
světlo národů, byt' prostá clona
Tebe kryla pletí pozemské!

„Obzor“

Vítej, slunný jase na Táboru,
když v nebe změnil pustou horu,
když jím Páně tvář se zastkvěla;
vítej, vítězný ty slávy blesku,
jímž hrob skalný rozevřel se v třesku.
a zem úzase se zachvěla.

Vítej, světel posvátná ty září,
v jichžto svitu denně na oltáři
zázrak lásky Láška hotoví;
vítej, lampo před Svátostí tichá,
při níž duše čistá pro ženicha
ráda chystá věnce myrtový.

Vítej, svíce posvátného křestu,
když tě dává na životnou cestu
církev dítku svému novému.
Vítej hromničko, kdy skýtáš těchu —
za bouře i při posledním vzdechu
duší planouc k žití věčnému.

Pl. Št.

Jmeniny křesťanovy.

(Ke dni nejsv. Jména Ježíš.)

Cas vánoční je časem radostným. Jako ve věnci květina ke květině se řadí, tak následuje v čase vánočním svátek za svátkem; církev sv. neumdlévá, vznešená tajemství ze života Kristova oslavovati a ona dobrodiní nám na paměť uváděti, kteráž nám získal milostiplný vřichod Spasitele našeho. Zdá se, jako kdyby chtěla církev svatá množstvím a leskem svátků vánočních znázorniti onen zlatý věk, jenž od prorokův opěvovaný, narozením Kristovým počátek svůj vzal. Narození Krista, nebeské narození prvního jeho mučenika, Kristovo obřezání, Kristovo zjevení, s nímž i křest jeho a první zázrak v Káni Galilejské slaven bývá, svátek nejsv. Jména Ježíšova, Obětování Páně neboli Očišťování Panny Marie: toť samé krásné svátky. Svátek nejsv. Jména Ježíšova je doplňkem Hodu Božího vánočního, takřka jeho oktávou, a slavival se i dříve v osmý den po Narození Páně neboli na nový rok; evangelium toho svátku je totéž jako evangelium o Obřezání Páně. Den narozenin a den jmenin jsou dva dny, jež se navzájem doplňují. I v životě křesťana jsou narozeniny a jmeniny dva důležité dny, a nejlépe je, když připadnou v jeden a týž den. Jmeniny našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista dávají mi příležitost napsati něco o jmeninách křesťanových, a činím to tím raději, poněvadž zdá se mi býti nutným na důležitost jmenin

upozorniti; neboť mnozí křesťané jmeniny vůbec ignorují, t. j. jich si nevšímají.

U evangeliků či protestantů je zvykem slaviti narozeniny; jmenin neslaví, poněvadž účta svatých k náboženství jejich nepřináleží. Katoličtí křesťané slaví ne tak narozeniny, jako spíše jmeniny, a právem; neboť máme málo příčiny, nad naším tělesným narozením se radovati; vždyť jsme vinou a tížením, hříchem prvotním poskvrnění přišli na tento svět. a všechny zlé následky hříchu toho bylo nám na sebe vzíti. Když jsme se narodili, stáli jsme ještě pod panstvím ďábla. Teprve na křtu svatém zbaveni jsme byli hříchu dědičného, teprve teď byli jsme pro nebe znovuzrozeni jako ditky Boží a dědici království nebeského. Křest je tedy našim pravým narozením, den křestní dnem narozenin; a proto se máme nade dnem křestním více radovati než nade dnem narození. Katolická církev slaví narozeniny jen těch osob, které v okamžiku narození již byly úplně čisté a svaté, totiž kromě narozenin Spasitele našeho narozeniny blahoslavené Panny Marie a narozeniny sv. Jana Křtitele. U ostatních světců slaví církev svatá zpravidla den jejich úmrtí neboli den jejich narození pro nebe.

Při křtu svatém dává se dítěti jméno, jak se dávalo u židů v osmý den při obřezání, obyčejně jméno nějakého světce. Mělo by se však dítěti takové jméno dáti, aby to dítě mohlo později skutečně svůj

svátek slaviti. Církev svatá nevydala v tomto ohledu sice žádných předpisů; ona jen zakazuje dáti jméno nějakého pohanského boha nebo jméno takové, jež by bylo na pohoršení; ale ona si přeje, aby se dítěti dalo ne jméno světské, ale jméno svaté. Nemáme dítě okrádati o přimluvce v nebi. Člověk je v dobrém tak

slabým a v boji proti hříchu tak lenivým a křehkým! Pokud žije, musí boj tento vésti a v něm vytrvati, jinak nedojde spasení. Proto potřebuje k boji tomu pomoc shůry, živý příklad, dle něhož by se řídil. Tuto pomoc a tento příklad má mu poskytnouti onen světec, jehož jméno nese. Dostal-li však na křtu svatém jméno světské, je připraven o patrona, jenž by mu pomohl tím jistěji dosáhnouti blaženosti věčné. —

Ovšem namítají ti, kteří dávají dítěti světské jméno: »Možná, že právě toto dítě bude svatým!« Svatým se ovšem má státi a spravedlivým, neboť kdo jím není, nepřejde do nebe; ale takovým svatým, aby byl v církevním kalendáři, stane se z milionů sotva jeden.

Při volbě křestního jména nehleď nikdo na to, zdali jméno pěkně zní a pohodlně se vyslovuje; toť věci vedlejší.

Mnohý křesťan má pěkné jméno, ale nežije pěkně; jméno jeho jest oblíbené, on sám neoblíben. Mnozí lidé opravdu nevědí, odkud by jméno vzali, aby bylo hodně nápadným; v církevním kalendáři je sice dosti jmen, ale mnohým ještě nestačí. Proč dlouho hledati? Nebylo by pěkné zvoliti ono jméno, jehož svatý

nositel právě v tendence slaví, kdy se dítě narodilo? Aspoň by si přineslo své jméno s sebou na svět. —

Jména mužských svatých i děvčatům se mohou dáti, jak v ženských klášterích často se děje, ovšem se ženskou koncovkou, jako Lea, Jindřiška. Xaveria, Bernarda atd. Zavržení hodno je zkomolování jmen, aby zněla »panštěji«, na př. místo Barbora Babetta. Nejlépe volati dítě jeho pravým jménem

bez zkracování, zmenšování a změkčování. V téměř přibuzenství s téměř příjmením není dobře stejná jména davati; potom je v osadě mnoho týchž jmen a povstávají »přezviska«. I ve škole působí obtíže, přichází-li v jedné třídě totéž jméno kolikrát. Taktéž není třeba, aby dítě k vůli kmotru, na počest kmotřenky jejich jméno obdrželo.

Jak se má chovati křesťan k svému

patronu? Předně má ho znáti. Život svěťce, jehož jméno nosíme, musí nás přece zajímati. Každý má hleděti, aby se životopisu svého patrona dopátral. Je mnoho legend svatých, snad se hledaný životopis v té neb oné najde. I duchovní poskytne zde rád radu a pomoc. Mnozí křesťané nevědí o svém patronu pranic, ani se nestarají o něho; mnozí by zase rádi z jeho života něco věděli, jen kdyby neměli takového jména, jež sice je v oblibě a takřka v módě, o jehož prvním nositeli však se neví, kde, kdy a jak žil, a byl-li vůbec svatým. Těch všelijakých -slavů a -mírů je sice dost, ale kolik těch jmen je svatými jmény? Mně se líbí více původní znění, třebaš latinské. Dostane-li se nám do rukou nějaké čtení o svém patronu, máme si to opsati a schovati. Ale nejenom ze zájmu máme znáti životopis svého patrona, nýbrž i proto, abychom ho lépe následovati mohli. Víme potom aspoň, jakými ctnostmi se náš patron vyznamenával, jak proti pokušení bojoval, jakých prostředkův ochranných používal, jak se na smrt připravoval a jak umřel; potom se můžeme aspoň podle toho lépe řídit. Avšak jak máme svého patrona následovati, když o něm ničeho nevíme?

Za druhé má katolický křesťan míti ve svém příbytku obraz svého patrona, a kdyby i měl mnoho státi. Nelze-li dostatí takový obraz hotový, jest malířů dosti, kteří ho rádi namalují; malovaný obraz má větší cenu uměleckou než tisknutý. Tomuto obrazu má se ve příbytku našem vykázáti místo čestné. Takový obraz je větší jeho ozdobou než všelijaké lovecké obrazy, makartové kytice, vějíře a jiné maličkosti.

Za třetí má se katolický křesťan k svému patronu pilně modliti, k němu důvěru míti a jej v různých potřebách tohoto života o pomoc a přímluvu vzy-

vati. Slovo »patron« značí ochránce. Ochráncem jest nám skutečně světec, jehož máme za patrona. Tím i jest; neboť se dá předvídati, že se svého svěťce, jemuž jméno propůjčil, i opravdu ujme, že se bude obzvláště za něho přimlouvat, jemu pomáhati, jej ochraňovati a že mu všeliké milosti pro tělo i duši, pro čas i věčnost, zvláště pak dar setrvání v dobrém a šťastnou hodinku smrti vyprosí.

Konečně má každý katol. křesťan svátek svého patrona přiměřeným způsobem slaviti. Nepíší zde o oslavě svátku světské, ale křesťanské. Již v předvečer nechť je modlitba hojnější, nechť nechybí »Te Deum« (může se i říkati, když se nezpívá) na poděkování za obdržení dobrodiní. Je slušno ve svátek patrona našeho jíti do kostela a obcovati mši svaté. Horliví křesťané světi ten den přijímáním svatých svátostí. I pouť se může v takový den vykonati a vůbec se mohou jmeniny jako zasvěcený neboli záslibný den soukromě slaviti, jestliže tím vyplnění povinností stavu našeho netrpí. Slaví-li země svátek zemského patrona, slaví-li diecese svátek diecesanního patrona, slaví-li fara svátek kostelního patrona, proč by katolický křesťan neměl slaviti i svátek svého vlastního patrona, proč by neměl se v ten den mnoho modliti a do kostela jíti? Ale mnozí křesťané jsou v tom ohledu úplně neteční, tak že ani nevědí, kdy mají svátek; den ten jest jim jako každý druhý. Děti blahopřejí otci k jmeninám; zdaž-li by se nemohly poslati do kostela, aby se za otce modlily? Modlitba více rodičům pomůže než pouhé blahopřání. Zdaž by i rodiče sami neměli jíti do kostela a se modliti, aby všechna přání od jejich milých vyplnění došla?

Jmeniny přinášejí vitanou změnu v jednotvárnost všedního života. Člověk povznese zase mysl svou k Bohu a uvede

si na paměť svou křesťanskou důstojnost, i více radosti má zase ze života svého. Slavením jmenin vzdává svému patronu patřičnou úctu a vyprošuje si jeho pomoc; slavení jmenin dává mu i příležitost Bohu za všechna dobrodíní náležitě poděkovati. Všimněte si proto, milí čtenáři a milé čtenářky, jmenin svých! Jmeniny Ježíšovy

uvádějí vám na paměť vaše vlastní jmeniny a povzbuzují vás, abyste je křesťanským způsobem oslavili a vůbec svého patrona znáti se naučili, jej ctili, jej vzývali, aby vás v tomto životě opatroval a za vás se přimlouval, a abyste se s ním, jakž v blahopřání obyčejné se říká, v nebi ná věky radovali.

J. St. Pavlík.

Slovo k srdci křesťanských matek.

(Ke svátku Očišťování Panny Marie.)

Svátek dnešní, svátek Hromnic čili Obětování Ježíše ve chrámě patří v první řadě vám, milé matky křesťanské. Zde vidíte krásný vzor svůj, Matičku Boží, která to

nejdražší, co měla, Synáčka svého, Bohu obětuje, a to již v nejtětlejším jeho věku. Zde vidíte její přání a touhu, aby dítětko její dospělo na čest a slávu Boží, slyšíte její slib, že mu bude Matkou podle vůle Paně, že srdce její jen bítí bude pro dítětko a jeho blaho. Ejhle, toť zářný vzor váš, matky milé, vzor vznešený, vpravdě nebeský, jenž ukazuje vám úkol, který vykázal vám Bůh u výchově dětí vašich. I vy přicházíte podle příkladu Rodičky Boží s malíčným dítětem svým do chrámu, abyste Bohu za dar tento vám svěřený poděkovaly, abyste dítě své Bohu obětovaly a slíbily, že seč síly vaše stačí vždy tak dítě povedete, tak vychováváte, abyste je jednou bez bázně i u soudu Božího státi viděly. Kéž by vás Matka nejlepší, Maria Panna, sílila v tomto vašem povolání, ano kéž by vás sílila, neboť úkol váš není tak snadný; vyžaduje mnoho práce a starosti, mnoho

sebezapírání, působí tak mnohé bolesti a sklamání a žádá především mnoho lásky. Ano, lásku musíte míti, matky křesťanské, k dítětkám svým, lásku celou, lásku posvátnou, a proto srdce vaše jim otevřeno býti má. A k tomuto vašemu láskyplnému srdci mateřskému chci několik slov promluvit.

Pozorujeme-li dobu naši, vidíme, že lidstvo čím dál tím více kloní se k zemi, t. j. že hledá své štěstí, svou radost, svou spokojenost jen ve věcech pozemských. Je to tak zvaný »duch času«, který prorývá lidstvo, který je učí zapominati na Boha, na nebe, na blaženost posmrtnou, který však také odvádí je od ctnosti, od skutků dobrých, obětavosti a sebezapírání. Heslo některých pohanských mudrců: »Človče, uživej světa, neboť potom není ničeho; co zde užiješ, to máš«, toto vpravdě pohanské, bezbožné heslo nalézá sluchu velmi ochotného za našich dob. Tento »duch času«, který takto snižuje člověka a činí

ho podobný zvířatům bez smrtelné duše, tento »duch času« stává se proti Duchu Božímu, který chce člověka k sobě pozvednouti, který chce, aby člověk zde se vždy více zúšlechtoval, dle příkazu Božího žil a jednal a tak jednou nesmrtelné slasti v nebesích u Boha dosáhl. »Duch času« volá lidi k zemi, Duch Boží volá nás k nebi; proto ten boj. Boj tento se bojuje již od počátku světa, někdy prudčeji, někdy mírněji. Synů tohoto světa jest vždy více nežli synů Božích, proto však nikdy nepřestává i Duch Boží vanouti, učiti, povzbuzovati a vésti ty, kteří se mu poddávají. Postavíme-li vedle sebe syna světa a Syna Božího, jaký to rozdíl! Veliký a vznešený je člověk, jenž se Boha bojí a jeho zákon vždy rád plní. Naproti tomu jak malý a politování hodný je ten, jenž jenom tento svět na očích má, malé drží za velké a naopak velké považuje za malé a malému největší obět přináší, velkému nechtěje ani nejmenší oběti přinést. A přece jest jen jeden most, který překlenuje hlubokou propast mezi světem a nebem, mezi tímto krátkým časem a dlouhou věčností, a to jest: Boha milovati a blaženě zemřít.

Jak by se tedy mělo dle Boží vůle pracovati a co by se mělo činiti, aby člověk již od nejútlejšího mládí v tomto smyslu byl ušlechťován a nabádan, aby pramen štěstí svého hledal tam, kde jedině naléztí jej lze — u Boha? A která osoba by byla k úkolu tomuto nejzpusobilejší?

Bůh sám si vyvolil na světě takového spolupracovníka při tomto nejslechetnějším díle, a tento spolupracovník je srdce mateřské. Tomuto srdci dal Bůh světlo, aby řídilo dítě na první cestě po tomto světě, jemu dal lásku, aby přes všechny bouře života neustále vedlo dítě zbožně a věrně k pravému životu. Cesta, kterou srdce mateřské dítěti ukazuje, neklamně vede k domu otcovskému, k nebi.

Proto jak vznešená jest důstojnost ženy jako matky, i ten nejsurovější člověk musí k ní mít úctu, i ten nejvzdělanější musí ji ctít. Vždyť jest matka celým světem nevinnému stvoření, dítěti, které když ručkama svýma matku objímá a nevinnýma očkami na matku pohlíží, největší a nejblaženější radost života svého pocituje. Srdci mateřskému světil Stvořitel první vzdělání dítěte, svého obrazu. Proto, milé matky křesťanské, považujte děti své za dar Boží, za svěřený poklad. Za dar tento musíte Bohu děkovati, poklad tento musíte pilně střežiti, aby se Bohu neztratil, neboť na lásku vaši a péči odkázal jej sám Stvořitel. A proto je to hezké, je to v pořádku, když matka bez nutných příčin svému dítěti odpírá to, co i dravá vlčice mláďatům svým poskytuje? Ó jak těžce mstí se taková choulostivost, neboť tím se od počátku matce odcizuje dítě a věnuje své první něžné laskání jiné, cizí, najaté osobě. Mnohdy se tím vkládá v dítě základ k nešťastné budoucnosti, a zodpovědnost za to doléhá těžce na svědomí takové matky. Zkušenost nás učí také, že matka k oněm dětem daleko chladnější jest, které sama neodkojila nebo hned z mládí nevychovala, nežli ke druhým. Nedávno projednával se podobný případ u soudu. Krkavčí matka týrala co nejvíce své nejmladší dítě, nestarajíc se pranic o jeho potřeby. Byla pohnána před soud a odsouzena, při čemž sám soudce pronesl slova: »Je to zase jeden případ, kde matka právě to dítě, které samá neodchovala, nemiluje a tak bídně hynouti nechává!«

Matka pravá bdí nad prvním tělesným vývinem dítěte svého a srdce její jí samo praví, co dítěti prospívá a co mu škodí. Nezdelává si dlouhé plány, nýbrž již podle citu svého se stará, aby dítě zdravé bylo podle těla, aby tak ve zdravém a silném těle mohl sídliti zdravý a silný

duch. Její jednoduchý, prostý rozum vede ji při tom a Duch Boží jistě osvětluje ji v tomto důležitém úkonu.

Tak jako zahradník zalévá semeno, v němž již celý květ i ovoce obsaženo

člověku vrozen jest, probouzí, aby dítě již na jejím klíně učilo se rozeznávati dobré od zlého, dobré milovati a zlé nenáviděti. Tento cit pro pravdu a právo musíš, matko, co nejpečlivěji a nejplněji

jest, zalévá pilně, aby zklíčilo, tak i matka stará se, aby malý rozum dítěte pomalu se vyvíjel, vyvíjel cestou zdravou, a tak denně mohutněl, roštl a silil. — Matka je to, která mravně cit, jenž

pěstovati, neboť toto vědění má důležitost největší, je to věda celého života a závisí na ní štěstí jak pozemské tak věčné.

Ale nezapomeň, matko, že první zrnka učení, mají-li klíčiti v srdci dítěte

a hojné plody nésti, že tato první zrnka musí rosou náboženství zalévána býti. Ovšem nedá se s dítkem nemluvnětem mluvit o věcech náboženských tak jako s dospělejšími, avšak dá se o nich mluvit způsobem vpravdě dětským a dítěti přiměřeným, když na př. dítko ručičky své rozepne a k nebi ukazuje, tu řekni: »To udělal Pán Bůh.« Pohledne-li dítko na slunce, měsíc, hvězdy, květiny, stromy, tu táže se matky, byť i jen ořima: »Kdo to udělal?« Tu nedej se másti přemrštěnými mudrlanty, kteří praví, že náboženské pravdy jsou příliš vznešené, nepochopitelné, než aby se dítku o nich povídalo, že jich chápati nemůže — nikoliv, použij té příležitosti a krátce, ale jasně pověz mu o Bohu Stvořiteli, Zachovateli a laskavém Otci. Nemylme se,

dítko chápe takové pravdy rychleji a čistá mysl jeho nalézá v nich většího zalíbení nežli v pozdějším věku. Proto, matko křesťanská, sej zrnko po zrnku pravd křesťanských v útlo mysl dítko svého; taková zrnka zůstanou vždy v paměti, a nalézající v pozdějším věku vždy úrodnější půdy a většího vzdělávání, zklíčí, zrostou a ponosou užitek stonásobný pro duchovní život dítěte trého. Tato zbožnost v prvním dětství naučená se tak brzy a tak snadno nevytrati ze srdce, a tak mnohý si rád ve věku dospělém vzpomíná na první svůj věk, na jeho čisté radosti v Bohu, a za to má děkovati jedině milujícímu, pečlivému a zbožnému srdci tvému, matko křesťanská.

Jak máš však vlastním příkladem vychovávatí děti své, matko, uslyšís přístě.

Boh. Hendl.

Návrat Jakubův z Mesopotamie.

(Ostatek.)

Zatím však na hradě Rattenberském nastaly smutné časy. Proti ovdovělému pánu Jindřichu byla zdvižena nespravedlivá válka, kterouž takřka na mizinu přiveden. Zdálo se mu, že to trestem za příkoří a nespravedlnost, jež v domě jeho byla spáchána na sv. Notburce. I chtěje to všechno napraviti, zajeil si do Eblenu a prosil svatou služku, aby znova u něho přijala službu, že bude moci žiti úplně podle vůle Boží, podle vnuknutí Božího. Když dosavadní hospodář svolil, odstěhovala se svatá Notburka r. 1293. opět na hrad Rattenberk. Uvítána jako anděl strážce. Věrně sloužila pánovi i nové jeho paní; tato milovala ji jako vlastní matku; dítkám byla výbornou pěstounkou, ostatní čeledi

milou sestrou a učitelkou. Konečně zesnula v Pánu dne 14 září 1313. Po svém přání měla býti pohřbena tam, kam její tělo zaveze sprežení volů, nikým nejsouc řízeno. Stalo se. Němá tvář sama a sama zavezla tělesnou schránku Notburčinu k ebenské kapličce sv. Ruperta, kdež ona tak často byla se modlivala. Tam tedy pochována, tam od přečetných poutníků z Tyrol, Solnohrad a Baver uctívána. Po čase kaplička proměněna v pěkný poutnický chrám, ostatky svaté Notburky z hrobu vyzdvíženy a na oltář postaveny. Tisíce a tisíce lidí rok co rok tam putuje.

Ejhle, jaká to čest prokazována od Boha i od lidí prostínek služce!

Kolik žilo urozených hrabat, knížat, králův a císařů ve 12. století křesťanském

po oboru světa! Kde však jejich paměť, kde jejich jména? Kdo je zná? Za to však jméno jednoho čeledína z té doby známo jest po všem okrsku světa křesťanského! A který je to? Svatý Isidor.

Svatý Isidor narodil se roku 1110. v Madridě, hlavním městě španělském, z rodičů chudých sice, ale zbožných a poctivých; dostalo se mu od nich vpravdě křesťanského vychování, všípena mu do srdce přenězná láska k Bohu a naučen svědomité pracovitosti. Oblíbil si práci polní; i stal se u madridského měšťana Jana Veryasa čeledínem a zůstal jím až do smrti. Ovšem pro službu lidskou nezapomínal na službu Boží. Vyprosil si u pána, aby směl každý den obcovati mši svatě; dovoleno mu to, ježto zřejmě na práci jeho spočívalo požehnání Boží. Marno bylo úsilí bezbožných závistníkův, aby proti němu pána poštvali, že prý tolikeroú službou Boží zanedbává svých prací a povinností; tím marnější bylo úsilí ono od té chvíle, co byl pán spatřil div Boží, že andělé pomáhají Isidorovi. I do stavu manželského vstoupiti dovolil hospodář svatému čeledínovi, a to s Marií Turibionovou. Z manželství toho měli synáčka, jenž však záhy zemřel. Po té žili manželé ve svatě zdržlivosti. Ač sami neměli ničeho nazbyt, přece ochotně dávali almužny. Svatě žili, svatě zemřeli: svatý Isidor dne 15. května 1170, manželka jeho Marie roku 1175.; také ona ctí se světicí.

Ejhle, jak velikým před Bohem sebe nižší, sebe prostší stav lidský! Ejhle, kterak i v nízkém, prostém stavě velké povolání! Majít všichni stavové za jedním kráčetí cílem, za slávou Boží a spásou duše; toť pravá rovnost, jediná rovnost, nejkrásnější rovnost!

* * *

Sotva že jeden pohřeb vystrojen, sotva že Debora pochována, bylo strojiti pohřeb druhý — umřela Jakubovi drahá

manželka Ráchel. »Vyšel Jakub od Běthele, přišel jarního času do země, kteráž vede do Efraty, v nížto když ku porodu pracovala Ráchel, pro těžkost porodu počala v nebezpečenství býti. I řekla jí bába: Neboj se, neboť i tohoto syna mítí budeš. Když pak duše vycházela pro bolest a již smrt nastávala, nazvala jméno syna svého Benoni, t. j. Syn bolesti mé; otec pak nazval ho Benjaminem, t. j. Syn pravice.¹⁾ Umřela tedy Ráchel a pochována jest na cestě, kteráž vede k Efratě, tať jest Betlem. I vyzdvihl Jakub znamení nad hrobem jejím. Toť je znamení hrobu Ráchele až do dnešního dne. Vyšel odtud, rozbil stany za věží stáda « (I. Mojž. 35, 16—21.)

Za krásného jarního času bral se Jakub z Běthele do Efraty čili Betlema, do památného, krásného Betlema, odkudž jednou narozením světa Spasitele mělo vzejíti všemu lidstvu krásné jaro spásy a milosti. Avšak ač krásní byli dnové půvabného jara, bylo plakati, bylo nářkati; zemřela Ráchel. Porodila ještě syna, porodila ve smrtelných už bolestech, proto ho také nazvala Benoni, syn bolesti — porodila, a zemřela.

Smrt se na nikoho neohlíží, nezná rozdílů, nedbá krásy, nedbá síly. Toť stará jest pravda, zráma jest věc; ať popatříme kamkoli, kolem sebe, do knihy své zkušenosti, do knihy dějin, do veleknihy Písma sv. — všude, všude setkáváme se s neuprosnou smrtí; přichází, kdy se Bohu, Pánu života i smrti, libí; jakmiž na věži Božích úradkův odbije naše poslední hodina, už zde stojí smrt a odvádí nás se světa na věčnost. »Bůh meč svůj napřáhne, lučiště své natáhne, a namíří je a vloží na ně nástroje smrti«, pje žalmista Páně. (Ž. 7, 13. 14.) Lučištěm zasahuje smrt u větší vzdálenosti stojící

¹⁾ Syn šťastný, jenž při všem nebezpečení dosti šťastně na svět přišel.

mládež, mečem poráží už blízko hrobu stojící starce, a nikdy se nechybí.

Ráchel zemřela jak se říká u květu života, avšak ne snad příliš časně vzhledem k věčnosti. Ač už ve své otčině, v Mesopotamii, přičiněním Jakubovým poznala pravého Hospodina a vysvobozena byla takto z nicotné modloslužby, přece odcházejíc z domu otcovského vzala si s sebou nějaké bůžky pohanské, avšak kdyžžte Jakub už v Zaslíbené zemi chananéjské, prve než se ubírali do Béthele, byl poručil jako kněz a prorok Hospodinův, poručil svému lidu: »Odvrzte bohy cizí, které máte mezi sebou, a očistěte se a změňte roucha svá« (I. Mojž. 35, 2), vydala Ráchel z potají i své bůžky, a naloženo s nimi jako s ostatními, zmaření jsou a zakopáni pod terebintem za městem Sichemem; ano, vydala bůžky své, očistila se a změnila roucho na znamení, že vyprostila duši svou ze hříchu a oděla se láskou a poslušností k Hospodinu, Bohu pravému. V novém, svátečním rouše brala se po té do Béthele, brala se do Betlema, kráčela jako v čistém rubáši už vstříc smrti; báti se jí nemusila; vždyť byla s Bohem smířena, smířena rekovným činem, jímž se byla zřekla bůžků.

Kolik lidí i za našich dnů bylo by vytrženo z jicnu věčného zavržení, kdyby se odhodlali k podobnému činu jako Ráchel! kdyby statně a zmužile zpřetrhali pouta a svazky hříchu, kdyby pochováli své bůžky, kdyby se zbýli svých hříšných náklonností! Království Boží trpí násilí, a jenom kteří násilí užívají, uchvacují je, docházejí ho.

Duše Ráchelina octla se v předpekli, v předsíni to nebeské, kdež meškaly duše spravedlivých Starého Zákona až do příchodu Krista Pána, až do té chvíle, kdy on vstupuje podivuhodně na nebesa vzal s sebou ony spravedlivé poctivce starozákonní; proto často zmiňuje se Písmo svaté o Rácheli jakožto matce a ochránkyni národa israelského; podle slov prorokových vznáší se nad svým lidem jako anděl strážný, nařiká nad jeho strastmi a utrpením, tak že se stala takřka typem čili zosobněním, patronkou všech skličených a zarmoucených matek; umírala s bolestným nářkem. Také ji spatřujeme v slzách a zármutku u svatého proroka Jeremiáše, kterýž nade všechny ostatní proroky bolně pěl a nařikal, ježto za něho přikvačila zkáza Jerusalema (roku 588. před Kristem).

Proč lká a nařiká Ráchel? Ach, synové její, národ vyvolený zavlčen do zajetí babylonského! Opět ji spatřujeme v pláči a zármutku, když ukrutný Herodes povraždil dítky betlemské mysle, že zahyne takto i narozený světa Spasitel; tehdy zmiňuje ji sv. evangelista Matouš.

Betlemských dítek plakala ta, kteráž u Betlema jest pochována a jejíž hrob a pomník věky přetrvával, jak schválně zmíněno: »I vyzdvihl Jakub znamení nad hrobem jejím. Toť je znamení hrobu Ráchele až do dnešního dne«, mělť Betlem dobře býti označen, mělť hrob Ráchelin takřka cestu ukazovati do Betlema, cestu všemu světu, neboť odtud chystala se spása všemu světu.

Fr. Janovský.

Lidská podoba Ježíše Krista.

Podává Boh. Hendl.

V prvním článku o tomto předmětu jsme ukázali, že písemné zprávy starověku křesťanského nám nikterak nepodávají popis lidské podoby Syna Božího, Ježíše Krista, a že zevrubnější popis takový teprve se naskytá ve století devátém a ten ještě není dosti spolehlivý.

Obrátme tedy zřetel svůj k umění malířskému a víme, zdali a jakým způsobem si staří křesťané Krista Pána, zobrazovali, a zdali se nám takové obrazy dochovaly. A tu musíme hned z předu dle pravdy říci, že se nám ani jediný pravý obraz Kristův z dob jeho nezachoval. Víme sice, že ústní podání některé obrazy Spasitelovy za obrazy malované evangelistou Lukášem a učeníkem tajným Nikodemem vydává, avšak podání toto není ničím dostatečně podepřené. V osmém století totiž vyskytuje se zmínka o svatém Lukáši, že nebyl toliko lékařem, jak ho sv. Pavel nazývá, nýbrž i dovedným malířem, a že vymaloval obraz Kristův dle popisu sv. apoštolů. Dále se o těchto světcích vypravuje, že maloval i podobizny Nejblahoslavenější Panny Marie a obou sv. knížat apoštolských Petra a Pavla. Poslední zprávy docela uvádějí, že zhotovoval i sochy Páně, z nichž jedna v malém městečku u Ankony v Itálii jménem Sirolo se ukazuje. Ještě častěji se připomíná Nikodemus jakožto malíř obrazů Páně. Mezi tyto patří slavný obraz »Obličej Páně« (Volto santo), jež básník Dante již připomíná; obraz tento jest vyřezaný ze dřeva cedrového, a znázorňuje trpící Tvář Páně. Chová se posud v biskupském kostele v Luce v Itálii, kde velice uctíván jest.

Na druhém shromáždění církevním

v Nicei roku 787. četli otcové zprávu jakéhosi Athanasia, jenž vypravuje následující případ: »Jistý křesťan v městě Beritus pověsil proti lůžku svému obraz Kristův; stěhuje se ale do jiného bytu, obraz ten s sebou vzít zapomněl. Do jeho dřívějšího bytu přistěhoval se žid, jenž si hned obrazu nepovšiml a proto obraz na stěně zůstal. Když ale souvěrci jeho židovští ho navštívili, zpozorovali obraz ukřižovaného Spasitele a peskovali žida pro to, že taký obraz v bytě svém trpí. Hned zavolali několik jiných ještě židů, kteří zacházeli s obrazem právě tak, jako kdysi předkové jejich s Kristem Pánem. Plivali naň, bili a bodali na mnoha stranách. Ale nastojte, tu objevily se krůpěje krve na obraze a rouhači, ustrašení jsouce zázrakem tímto, přijali viru křesťanskou.«

V Římě ve chrámě sv. Praxedy ukazuje se obraz Kristův, o němž legenda praví, že sv. apoštolem Petrem do Říma přinesen byl. Při zevrubném ohledání ale jest zjevno, že je to pozdější práce z města Konstantinopole.

O sv. Veronice se vypravuje, že obdržela obraz Kristův na roušce, kterou Pánu podala k utření potu na jeho křížové cestě. Co se týče obrazů sv. Veroniky vidíme, že některé znázorňují nám obličej Kristův krásný, plný vznešenosti a velebnosti, jiné ale zase obličej Krista trpícího, trnám korunovaný, uplvaný a plný ran a krve. Kterak to? Dá se to vysvětliti dvojím podáním o tomto obraze. Jedno a sice dle knihy »Smrt Pilátova« vypravuje, že zbožná Veronika byla velikou ctitelkou Krista Pána, a že si přála mítí jeho obraz. I vzala plátno a šla k malíři, aby ji obraz také namaloval. Na cestě pak potkala Spasitele samého,

kterýž vys'echnuv její přání, vzal roušku a vtiskl v ni obraz obličeje svého. Tak se vysvětluje obraz sv. Veroniky plný krásy a velebnosti. Co se týče druhého, již bylo řečeno, kterak povstal. V Římě ve chrámě sv. Petra ukazuje se obraz Kristův na roušce svaté Veroniky dle podání druhého, obraz obličeje trpícího. Ovšem není to obraz tak čerstvý a tak znatelný, jako obrazy nové, vždyť se připomíná již r. 1011, že v chrámě svato-Petrském obraz tento uctíván byl a že ku cti jeho zvláštní oltář postaven byl. Podobný obraz, také prastarý — neboť se připomíná již r. 726 — uctíván jest ve krásné svatyni římské, nazvané kaple »Sancta sanctorum« v Lateranu, kdež jsou také svaté schody, po nichž Spasitel v domě Pilátově byl krácel.

Ještě o jiném slavném obraze Kristově vypravuje starověk. Jest to tak zvané »Edessenum« čili obraz »Abgarův«. Pokračovatel církevních dějin Eusebiovy, Evagrius, koncem šestého století žijící, vypravuje, že kníže Edesský Abgar Ukkamá poslal k Pánu posly, chtěje zvědět, kdo jest. A tu Pán prý doručil poslům list spolu s obrazem svým pro knížete určený. Později mluví o tom Jan Damašský a po něm i papež Řehoř II. v listu svém k císaři Lvovi Isaurickému. Císař Konstantin Porfyrogenetes († 959) vypravuje, že vzácný tento obraz Kristův zůstal až do roku 944. v Edesse, potom od Saracenů jako kořist vzat byl, ale dle úmluvy císaři Romanovi Zacapenovi zase vydán jest. Tento císař prý ho do Konstantinopole přinesl. Odtud prý dostal se do Říma, kde se roku 1587. připomíná a podnes se ukazuje v chrámě sv. Silvestra. Jest to práce východní, řecká a zajisté jen kopie jiného staršího obrazu. Staví nám na oči obličej Pána Ježíše ve květu mladistvé krásy, plný klidu a vznešenosti. Obraz tento činí na diváka hluboký dojem velebností svou

a nebeskou krásou. Obličej Páně jeví se tu s vysokým, jasným čelem, bystrýma očima, podlouhlým a rovným nosem; vlasy jsou dlouhé, uprostřed rozčesané a vlnité, vous nedlouhý, ale silný a na bradě rozdělený, barvy do zlata jdoucí. Podobný, ovšem v něčem rozdílný obraz chová i město Janov v Itálii; ježž však starožitnici za mladší vyhlašují.

Z toho ze všeho ale vidíme, že ani jeden z uvedených obrazů těchto nemůže sjistotou historickou za pravé vypočtení Kristovo brán býti. Z toho ovšem ještě nevysvitá, že by snad křesťané z dob prvotných vůbec obrazu Kristova neměli. Musíme si zajisté na paměť uvést předně tu horoucí lásku, kterou ku Spasiteli chovali, zajisté toužili po tom, laskyplný a vznešený božský obraz obličeje jeho vždy na očích mít; za druhé pak nutno uvážiti, že hrozná bouře církev stihly, že během času všecko, co prvotně měla, zrušeno jest válkami, pronásledováním, požáry atd., tak že i obrazy Kristovy na zmar přijiti mohly.

Přes to ale dochovaly se nám přece některé obrazy Krista Pána a to z dob velice starých, ač o nich s úplnou jistotou ovšem tvrditi nemůžeme, že by byly věrným vypočtením Pána samého. Všimněme si jich tedy blíže a vizme, kterak nám takové, posud zachované nejstarší obrazy Krista Pána představují!

Obrazy tyto nejsou jednotné, a proto nutno trojí druh rozeznávati.

Obrazy nejstarší, které nalzáme v katakombách římských z dob pronásledování církve ve třech prvních stoletích znázorňují nám Pána našeho, více symbolicky, či v podobenství. Nechtěli zajisté nejsvětějšího Pána svého vydati pohaně a potupě nevěřících, a proto si ho vypočtenovali v podobě Římany neurážející, ku př. Orfea, nebo dobrého pastýře, vždy ale jako mladíka bezvousého, krásného, plného něhy a libeznosti. Toto

nestárnoucí mládí Spasitelovo nřelo zajisté naznačiti jeho božství a jeho panství věčně trvajících. Obličej na obrazech těchto jest připodobněn vzorům starých umělců: veliké, krásné oči, dlouhý, rovný nos, plné údy a krásně sklenuté čelo. Takovýchto obrazů z dob nejstarších nalezá se v katakombách na omítce, na dně tak zvaných zlatých skleniček, a na rakvích mučovníků celá řada. I pozdější umělci brávali sobě se zálibou vzor z těchto starých obrazů. Obzvláště krásný jest obraz Páně na sarkofagu (rakvi) Junia Binta († 359) v katakombách: viděti zde Ježíše v kráse mladické, kterak trůní na závoji, představujícím nebesa. Na druhé straně viděti jeho vjezd do Jerusalema a na třetí jeho zajetí. Jak jsme již pravili, jest výraz těchto obrazů nejstarších milý, mírný, laskavý; chtělat církev věřící své v těchto trudných dobách útrap a pronásledování těšiti a naději jejich v božského Spasitele vždy více v srdcích utvrzovati.

Obrazů takých se zachovalo na 300; veliké množství jich však bylo zničeno.

Zde zasluhuje zmínky obraz z doby této, jenž však již ve 4. století zničen byl a jehož popis nám Eusebius zachoval. Vypravuje totiž o ženě krvotokem trpící, kterou Spasitel zázračně byl uzdravil. Žena tato pocházela z města Paneas. Dům její se ukazoval i Eusebius ho viděl, a u dvíří viděl sochu klečící ženy, kterak ruce k někomu spíná. Naproti této soše stojí socha muže, jenž ruku k ženě vztahuje. U jeho nohou roste cizopasná rostlina, která až nahoru k soše se vine, a dobrá jest proti leckterým nemocem. Tato socha mužská, jak praví Eusebius, měla býti obrazem Páně, kterak ženu onu uzdravuje. Císař Julian, odpadlík, dal sochu tuto zničiti a na místo ní sochu svou postaviti.

Při tom podotýká Eusebius, jenž žil ve 4. století, že viděl staré obrazy barvami malované, obrazy apoštolů Petra i Pavla ba i Krista Pána samého. Bylo tedy takých prastarých obrazů hojnost, z nichž jen malý díl nám se dochoval.

O jiných památkách si promluvíme příště.

Kalich Páně.

Ochotně pij kalich Páně
jako věrný jeho sluha,
chee-li podíl s Kristem mítí
a v Ném přítele a druha.

Útěchu nech Pánu Bohu,
kdy a jak ji ráčí dáti:
ty se nauč utrpení
za největší těchu bráti.

Neboť nelze přirovnati
utrpení tato časná
k odplatě, až na věčnosti
vzejde zora slávy jasná.

Věřím v Boha.

(Část další.)

Na této křížové cestě ale čekala na Spasitele ještě jedna velká bolest a to setkání se s drahou jeho Matičkou. Dozvědělať se Matka Páně, co se s drahým Synem Jejím stalo, i spěchala, aby na své oči viděla, zdali to pravda. Nic neděsí ji zástup rozzuřeného lidu, nebojí se žoldnéřů, nedbá jejich surových výkřiků, jen jediného chce spatřiti, k jedinému se dostatí a proto tlačí se davem, proráží davy vojáků a spatří Synáčka! Jaké to setkání! V plné kráse a síle opustil ji Ježíš den před tím, a dnes, jaký to naň žalostný pohled: kam poděla se krása Jeho, kam síla Jeho? Oči krví zalité, tvář potřísněná, na hlavě koruna z trní, na bedrách rozedraný plášť, nohy bosé, krví zbrocené, a ten hrozný těžký kříž na ramenou. Tak musí matka užítí syna svého! A kde? na cestě k smrti. Několik jenom ještě okamžiků a miláček srdce jejího má býti na kříž přibit. Jaká to hrozná bolest rozdrá něžné srdce matčino! Kdyby sám Bůh ji byl v tomto okamžiku nesilil, byla by jistě ve smrtelnou mdlobu upadla, neboť bolest byla větší, nežli srdce lidské vydržeti může. Byl to jeden z oněch sedmi mečů bolesti, který dle proroctví Simeonova proklál srdce její mateřské. A Ježíš? Jaká muka musilo nyní božské Srdce jeho nyní vystáti, když k bolestem vlastním přistoupil i soucit s nešťastnou matkou. Ó Ježíši, kterak množíš bolesti své, kterak stupňuješ utrpení své. Ničím neměls býti ušetřen, ze všech stran měla se na Tebe valiti bolest a žal. Tys chtěl, aby v stavu takém Tě užřela matička milá, abys i tuto bolest, bolest takového setkání vytrpěti musil. Ani Ježíš ani Maria nebyli s to, aby slovem sobě ulevili. Hrozný žal sevřel jim hrdlo, jako sevřeno bylo srdce; němý pohled jednoho na druhého dával svědectví o jejich bolu ale také o jejich lásce, pohled, jenž zřejměji mluvil nežli mohla ústa. Ó rodičové křesťanství, otcové a matky pozorujte Matičku Páně při tomto setkání! Ó ditky, synové a dcery, pozorujte Ježíše. Obraz tento patří vám, vezměte ho a vtiskněte hluboko do srdce vašeho. Bolestná Rodička Boží a trpící Spasitel buďtež učiteli vašimi v obapolné lásce a péči; učeť vás snášeti spolu bolest i žal i vše neštěstí, sobě věrně pomahati a v každém trápení bolestmi Ježíše a Marie se těšiti a v pomoc i milost jejich dětinně doufati.

Od té doby neopustila již milující Matka Marie trpícího Syna svého, nýbrž doprovázela ho až na horu Kalvarii, aby přítomna byla smrti i pohřbu jeho.

Konečně odešel průvod na horu Golgotu. Bylo k polednímu Velikého pátku. Ruče postavili tři kříže. Dříve nežli začalo křížování, podali odsouzenecům jakýsi omamující nápoj. Bylo to kořeněné víno, smíšené s kadidlem a myrrhou, chuti kyselé a hořké. Odsouzenecům měli se omámiti na smyslech, aby hrozná muka křížování tak necítili. Ježíš sice dal nápoj ke rtům, ale nepil; chtěl při úplně jasném vědomí podstoupiti nějhroznější muka křížování a smrti.

S drsnou nešetností strhli s Ježíše roucho a rozedřeli tak všechny rány v těle na novo. Palčivá bolest pronikla veškeré údy jeho, a svatá krev řine se z ran otevřených. A jak mu hledí pomoci? Octem omývají tělo jeho! Ale hroznější jest ještě pocit studu. Svrčen z roucha svého stojí zde nejčistší Syn Marie Panny před zevlující luzou! Ó jak musil trpěti Pán za ty, kteří studu neznají!

A již chápou se Ježíše, aby ho na kříž přibili. Roztahují svaté ruce a hřeby silnými a dlouhými prorážejí je naskrz až do dřeva. Ticho zavládlo na hoře, ticho příserné a hrozné a jen rány kladiva na hřeby duní a ozvěnou ozývají se v dáli. Přibity jsou přesvaté ruce Páně, přibity i jeho svaté nohy na kříž a nyní pni Beránek Boží jako oběť nejsvětější na oltáři kříže svého mezi nebem a zemí! A s oltáře toho prýští se na zemi hříšnou krev předrahá, která smývá s ní hříchy, z Kristových ran řine se milost odpuštění a vykoupení. Nebesa slyšela rány kladiva, jimiž přibíjen byl Kristus, neboť tloukl pán na zavřenou bránu nebes, aby otevřela se všem, které nyní vykoupil. Slyšelo rány tyto i peklo a brána jeho zavřena jest. Konec učiněn panování satana. Ranami těmi klepal Kristus i na srdce lidská a mnohá se mu otevřela v lásce a Kristus rozbil v nich stánek svůj. Zejména jedno srdce pronikaly rány tyto a to srdce Matky pod křížem stojící. Každá rána na hřeb byla ranou do srdce jejího; tak stala se Maria spolutrpitečkou, tak učiněna jest královnou mučenika, pravou matkou křesťana.

A Kristus, jenž posud velmi málo byl v bolestech svých mluvil, otevírá na kříži ústa svá a první slovo jeho platí těm, kdož ho na kříž přibili a přibiti dali — nepřátelům. „Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí.“ Toť první prosba, toť první modlitba obětujícího se Spasitele. On, ukřižovaný, jest velikým rukojmím odpuštění. On smiřuje člověka s Bohem, a smiřuje ho skrze sebe, své utrpení a svou smrt. A proč praví Kristus Pán, že „nevědí, co činí“? Proto, že příčinou každého hříchu jest nevědomost. Člověk neví a neví a proto bývá srdce jeho zlé. Poblouzení každé má svůj původ v temnotě ducha. Kdyby byli židé poznali Krista, kdo jest, nebyli by ho na kříž přibili. A tu v lásce své dovolává se Pán této nevědomosti jakožto omluvy na pr. spěch největšího ze všech zločinů.

(Přístě dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část dalš.)

Křesťanští předáci v městě obrátili se na tureckého místodržitele a velitele tureckého vojska s prosbou, aby je proti drusickým banditům chránili, jak to přece Khursid-Paša příslibil. Nemohou-li však chrániti, ať jim tedy prodají náboje k vlastní ochraně. Odpověděli jim, že jich nemohou ani brániti, aniž že jim mohou prachu prodati. Pak chtělo obyvatelstvo davy prorazit a město opustiti, ale opět to byli Turci, úřady, kteří jim to zamezili a jim vůbec útěk zakázali. Tak byli ubožáci do vražedných rukou Drusův od Turků téměř vehnáni. Až do noci pustošili Drusové — byli to po nejvíce venkované z okolí Deir-el-Kamaru

— vše, co jim do rukou přišlo, a lakota a chtivost všeho slavila svoje hody. Mnohé z nich doprovázely ženy jejich s lucernami, aby jim svítily k tomuto nekalému řemeslu.

Když křesťanští obyvatelé města viděli, že nic se nedá zachrániti a že jim při ztrátě majetku i ztráta života hrozí, utekli se někteří z nich se ženami i dětmi a s nejnuttnějšími skvosty do serailu. Turecký místodržitel sám jim vstup uvolnil a osobně je tam vedl.

Bylo již na čase. V městě počala řež, nikdo nebyl ušetřen a proto ani nechci dále toho líčiti. Těch 1500 lidí v serailu také však nemělo životem vy-

váznouti. Když byli vrazi v městě hotovi, otevřeli turečtí vojáci ve přítomnosti místodržitelově a nejvyššího velitele brány serailu a Drusi s Moslemy vrhli se na nešťastníky, kteří zde marně ochrany byli hledali. Ti rohatí v pekle nebyli bý se lépe vyznali v tom, co následovalo. Já jsem totiž zašel s tou vražednou rotou do dvora serailu a viděl jsem, jak ubohé oběti místodržitele, důstojníky, ba i sprosté vojáky turecké úpěnlivě prosily, aby je zachránili. Ale všechny prosby šly na blucho, ubožáci vrhli se na zemi a líbali vojákům nohy, byli však bodáky zahnaní a vrahům ponecháni. Ano, turecký guvernér činil při těchto všeho popisu se štítících scénách různé pohyby rukama, jež měly znázorňovati jeho souhlas, a ukazoval Drusům některé lidi, které měli zavraždit, kteří před tím veškerý svoje skvosty a peníze jemu odevzdali, aby tím byli snad zachráněni. Jen dvěma podařilo se mým prostřednictvím prchnouti. Kam však šli, nebyli-li v městě přece od jiných zavraždění, nevím. Všickni ostatní, kteří zde útočisté hledali, našli zde svou smrt.

A co ti nyní sdělím, pokračoval přítel přisedaje ke mně těsněji, to se musí šepem státi, neboť tam na Akropoli spí jeden z těch, jichž se to týká, ve staně, a nepřeji si, abych byl slyšen.

Každá vzpomínka toho, co se stalo, musí zde, pokud to možno, úplně býti pominuta. Ale k věci!

Týká se to jistého pána Bišarra-Sousa. Měl asi 32 roků, byl nejbohatším mužem v celém Deir-el-Kamaru a stál s tureckým místodržitelem, může se dobře říci, v důvěrném, přátelském poměru. Jeho mladá paní, jež jest 21 let stará, platila za největší krásku celého okolí. Její povaha jest však také vznešená, každý ji chválí. Vychována byla u francouzských sester v Bairutě a mluví výtečně francouzsky. Tuto láskyhodnou rodinu jsem poznal u pana Pelissiera v Bairutě.

Moje první cesta v Deir-el-Kamaru byla do do nu onoho Bišarra-Soussy. Můj drusický šat byl sice poněkud málo k důvěře povzbuzující a také moji průvodci tomu se protivili, ale několik piastřův u nich to zmohlo, že se mi po vůli stali. Dověděl jsem se od jednoho sluhy ve vyplněném domě, že pan Bišarra již před několika dny od svých přátel v Bairutě byl vyzván, aby se do toho města se svojí paní utekl, až opět pořádek zjednan bude. Vždy odpověděl, že jej zde žádné neštěstí neočekává a že dosud křesťané v Deir-el-Kamaru s tureckým místodržitelem spokojeni byli. Když se však situace přiostrčila, byl on první se svojí paní, který se do serailu utekl, aby pod ochranu svého dobrého přítele se postavil.

Sám jsem tedy ihned zaměřil do serailu a přišel jsem právě, když tam s ukrutnostmi se počalo. Po panu Bišarra-Soussovi tam žádné stopy jsem nespatrił a měl jsem tedy za to, že přátelský místodržitel, ač jinak perfidně si počínal, tohoto jediného přítele zachránil. Nebylo tomu tak! Když krvavé dílo na dvoře bylo hotovo, dal guvernér panu Bišarrovì v jeho světnici oznámiti, že má na dvůr přijíti. Poslechl.

Naše oči se střetly v okamžiku, kdy ze serailu na dvůr vcházel. Mám za to, že mě v mém drusickém obleku nepoznal. Když však nakupené mrtvolý a divochy s tasenými šavlemi spatřil, pochopil, co i na něj čeká. Vrhł se před guvernerem na kolena a zvolal: „Tedy i já musím umřít? Zachraň mě ve jménu našeho přátelství. zachraň mě!“

Guvernér jej odstrčil a chladně naň zvolal: „Odejdi!“ Pak obrátil se místodržitel k Drusům a řekl: „Usmrťte toho džaura!“

Ač jsem znal přemnohé příklady turecké věrolomnosti, přece tento případ mě úplně rozmrazil. Byl jsem velmi

rozrušen, ale bylo mně se přemáhati abych se neprozradil. Pomoci jsem zde nemohl a pouhý pokus pomoci byl by mne o hlavu připravil.

Pan Bišarra obrátil se nyní na Drusy k exekuci přichystané. Nabízel jim svoje velké bohatství, vypočítával, v čem jeho bohatství záleží dopodrobna, aby takto je více navnadil. Zdálo se, že Drusové kontrakt přijmou. Zboží bylo přivezeno a pan Bišarra podepsal, že toto zboží postupuje. Když se však vše stalo, učinili Drusové kolem něho kruh, šejch první jej udeřil.

Nežádej po mně, pravil, podrobného popisu této vraždy. Rovněž to, co se v kostele Notre-Damském hrozného stalo, jen nastíním. Dvacet kněží, kteří na stupních hlavního oltáře klečeli a se modlili, oslavili jméno křesťanské od-danou, zmužilosti plnou mučnickou smrtí.

V celku padlo tam toho dne dvaadvacet set lidí. Však i dohra byla.

O sedmé hodině večer přišel tam Khursid-Paša ze svého ležení od Bady, provázen silnou četou tureckých vojákův. Jeho první prací bylo, že dal brány jednoho ušetřeného domu násilně vylomiti. Našlo se tam ještě tři sta křesťanův, kteří se tam utekli a ubožáci již doufali, že budou ušetřeni. I tito před očima pašových byli utraceni. To byl ten Khursid-Paša, jenž obyvatelům Deir-el-Kamarským se zavázal slibem, budou-li se chovati klidně. že je potom proti Drusům ochránit. Aby však turecká vrchnostenská poctivost na venek se ukázala, dal paša dvě rány z děla vypáliti, což mělo mir znázorňovati. Trubač projížděl ulicemi města a oznamoval rozkaz pašův, aby Drusové okamžitě město opustili, sice že proti nim vojskem zakročí. Tento rozkaz podobal se ďábelské ironii, neboť mimo mne, jediného křesťana, ač zakukleného, nebylo zde žádného křesťana více. — Drusové neměli tedy žádné práce.

Ačkoliv zde byli Drusové vlastními vrahý a paliči, jednali vždy před očima turecké vrchnosti a tato tedy na sobě mravní vinu nesla, ač ji ráda na Drusy strkala. Tak měla býti klamána veřejnost a obzvláště konsulové evropských velmocí. Tak na příklad dal Khursid-Paša v Deir-el-Kamaru zapáliti dům tureckého místodržitele, aby potom mohl říci, že Drusové i Turkům činili násilí, jako křesťanům.

Abyste tato perfidní turecká komedie na oklamání veřejnosti koruny dosáhla, odhodili turecký místodržitel se svým synem v Deir-el-Kamaru svoje šaty, oblekli se v cáry, odebrali se do Bairutu a zde po ulicích běhali a křičeli, že byli od Drusů přepadeni a oloupeni, protože křesťany bránili. Ale tento podařený kousek byl příliš hloupý, nežli aby mu někdo v Bairutu věřil. Mojí starostí muselo nyní býti, abych se dostal z drusického zajetí. Ač jsem na hodnost tělesného lékaře šejchova postoupil, byl jsem přece jen jeho zajatcem a byl jsem jist, že uzdravím-li jej, dá mi za honorár hlavu sraziti. Napřed jsem byl jemu cennou kořistí, bylť vskutku Kattar-Bey, jak mi to již ve vile řekl, nemocen. Jeho nemoc horšila se, čím více jsme se Deir-el-Kamaru blížili. Sotva jsme tam se ubytovali, ihned ulehl, horečka jej vzala do práce. Dal jsem si zdánlivě všemožnou práci, abych svému pacientovi pomohl, ale vždy jsem také na to pamatoval, že tato lidská bestie, jakmile by se pozdravila, na místě by mne utratiti dala. Od té doby, co jeho syn padl a co slyšet bylo, že vznešená rodina Djemblatova ku křesťanství přestoupila, byl tento Kattar-Bey téměř pekelnou záští proti všemu křesťanskému jako posedlý. Bylo mi tedy nezbytno během jeho nemoci přehnouti.

Okolnosti rychle v můj prospěch se obrátily. Po katastrofě Deir-el-Kamarské usnesli se Drusové a moslemi z počátku,

že napadnou okres, který ležel severně od Kesrauanu. Pak by přišly na řadu i oba nám velmi milé kláštery; napřed ovšem klášter Dair-Mar-Mikaelský. V Kesrauanu jsou přední hodnostáři křesťanův, tam sídlí maronitský patriarcha a přes 40.000 křesťanů se tam uteklo — jen ze samého Cale přes devět tisíc. Drusičti padouchové měli tedy opět v krvi spitých hlavách tento poslední útulek křesťanů. V Kesrauanu byl však vojvoda maronitský, v Cale tak toužebně očekávaný, Insuf-Karran a ten učnil v městě všemožné přípravy. Mimo to hrozilo několik válečných lodí do přístavu bairutského právě přistavších, že vylodí svoje vojsko, nedají-li Drusové pokoje.

To všechno krotilo divochy, že dali si chuť zajiti a okresu Kesrauanského ušetřili. Khursid-Paša dělal ze sebe na jednou anděla míru: diktoval mezi Drusy a Maronity mír, ta ohava věru činila se nanejvýš směšnou. Já jsem však rád vítal tento mír na Libanonu, kde již tolik krve bylo vyteklo. Drusové opustili Deir-el-Kamar a já se třemi sluhy a nemocným šejchem tam jsem zůstal. Právil jsem mu, že jej doufám ve třech či čtyřech dnech tak zotaviti, aby mohl dále od táhnout. Byl tomu velmi rád a ukazoval se mi na oko velmi příznivým, ač jsem se pod rukou dozvěděl, jak přísně mě mají střežiti.

Horečka pacientova rychle stoupala, počal se již silně na duchu másti. Jeho sluhové našli ve sklepě velmi dobré libanonské víno a přinesli mi také. Pil jsem s nimi a byl jsem s nimi zdánlivě velmi veselým — plán jsem již měl hotov. Těšil jsem se a radoval se před nimi, že se mi dostalo té cti, býti knížecím tělesným lékařem. Plni radosti odešli, aby něco k snědku přinesli. Já jsem nenil a dal jsem jim do vína prášku, který dovede výborně oční víčka skližiti. Ještě jednou podíval jsem se na Kattara-

Beye, teplota výše nestoupala, spíše byla na ústupu. Vim ze zkušenosti, jak úžasné rychle se Východané z nejtěžších nemocí pozdravují. Připravil jsem i svému pacientovi lehký opojný nápoj, který, jak vůbec všechno z méj ruky, rád přijal. Škoditi mu nemohl, pacient nebyl v nebezpečí života a to mě tím více upokojovalo ve svědomí.

Ač nepřítelem mým byl, nechtěl jsem lékařského povolání svého na něm zneužiti.

Právě přišli tři podnapilí sluzi. Přinesli chléb, borgul a ovoce, mimo to jednu kozu přivedli, kterou chtěli ihned zabiti. Zabránil jsem tomu, poukazuje na to, že mléko její přijde nemocnému pánu vhod. Tato moje starostlivost libila se divokým pobudům a pustili se ihned do toho co přinesli. Já sáhl jsem opět na víno, abych je ku dalšímu pití povzbudil a brzy se počínaly následky ukazovati. Moji starosti nyní bylo, abych si dobře svůj útek promýšlil. Opět jsem sáhl ku sklenici. Sluzi dali se již do žvástání, srdce mi nad tím plesalo. Když jeden skloniv hlavu nám všem se odporoučel, smáli se tomu ostatní a já jsem z toho smichu poznal, že budou brzy jeho příkladu následovati. V čtvrthodince stalo se tak. Dali se do řezání klad. Oddechl jsem si, jakoby mi ze srdce kámen spadl. Byl jsem svoboden. Podíval jsem se ještě jednou na pacienta; spal pevně. Jeho tepna šla volněji a směl jsem si říci, že jsem jej neopustil v nebezpečí života. Opatřiv si skrovné svoje švestky, které jsem si z Cale vzíti směl, sešel jsem do stáje, osedlal si svého koně a v klusu jsem vyjel. Bylo večer sedm hodin. Mohl jsem ještě dvě i tři hodiny jeti, nežli čirá noc by nastala a tak mi bylo možno takový kus cesty ujeti, že pronásledování moje musilo se státi nemožným. Před půlnocí se neprobudí, pak jim bude rána vyčkati, aby mě mohli

pronásledovati. Měl jsem však příčinu doufat, že mne nebudou pronásledovati: nemocný potřeboval svoje sluhy pro sebe a jiných Drusů zde nebylo. Přece však jel jsem rychle ke Cale. Jakás takás mapa a pak několik náčrtků, které jsem si na cestě jako zajatec načrtl, postačily mi, abych nezbloodil.

Tak jsem asi půl druhé hodiny jel, když jsem stranou ve vinohradě spatřil jakousi mladistvou ženštinu, která na mne vyjeveně a bázlivě hleděla. Byla bosa, polooblečena, ve zbědovaném stavu.

Tak mi bylo, jako bych ji byl někde, ovšem za jiných okolností viděl. Najednou rozbřesko se mi v hlavě. »Ano, jest to ona!« pravil jsem si, zastavil jsem svého koně a oslovil jsem tuto, jako z kamene vytesanou ženu, francouzsky:

»Paní Bišarra Soussová, jak jste sem přišla?«

Jako elektrickou jiskrou dotknuta, skočila mladistvá paní a patřila na mne se zjevným podivením, ale též s nedůvěrou — bylť jsem dosud v drusické livreji.

»Nebojte se mne, paní«, zvolal jsem k ní, »já nejsem žádný Drus, nýbrž Kern, kterého jste u pana Pelissiera v Bairutě poznala.«

To byla pro ni radost k nevypsání! Chuderka, napadlo jí, že není ve slušném obleku a bidný oděv k tělu lépe přitáhl.

Skočil jsem rychle s koně a podal jí ruku.

»Vím vše, co vás potkalo, paní«, počal jsem, »a neosměluji se vás těšiti, to dovede v tomto případě jen milý Pán Bůh na nebi. Pomoci svojí a ochrany vám nabízím, abych vás tam dopravil, kam si budete přát.«

A nyní vypravovala mi nešťastná paní slzíc a sténajíc, jak ze sarailu všecko viděla, co se jejímu manželůvi přihodilo, kterak »přítel« guvernér s ním jednal a konečně utratiti dal. Jí však dal svo-

vodu; ovšem na výsměch a potupu ženě, kterou o všecko oloupil. Ženy drusické, které se se svými muži všech těch nešlechtností účastnily, vysvlekly ji při východu ze sarailu z lepších šatův a daly jí těchto několik cárů. Tak pustila se z města. Bylo jí vyhledávati pokoutních cestiček vinohrady, aby nepřišla do některé drusické vesnice, jež byly v okolí Deir-el-Kamaru; konečně dorazila sem a musila si sednouti, byť ji nepřátelé i vyslídili — nemohla dále. Neví nyní, kam se pustiti. V Bairutě má sice mnoho spřátelených rodin, avšak v Damašku sestru a bratra.

I já jsem již spěchal ku svojí nevěstě máje o ni též mnoho starostí a proto jsem vyzval ubohou paní, aby se mnou se do Damašku pustila. Nabídl jsem jí svého koně a pokud bych si jiného nenajal, chtěl jsem jíti pěšky. S radostí přijala tento návrh. Měl jsem ve svých zavazadlech mimo jiné věci také páru nohavek, trepek a jeden šál a tak se mohla ubohá paní aspoň trochu obléci, nežli bych ji mohl někde úplně šaty koupiti.

Dav jí něco pojisti, pomohl jsem jí na koně a dali jsme se na cestu. Slunce právě zapadlo, když jsme na levo zabočili. Za půl hodiny dorazili jsme ku první maronitské vsi. Jeli jsme také touto vsí před třemi dny na cestě z Cale do Deir-el-Kamaru, byla tehdy liduprázdna a ježto nedalo se v ní téměř nic ukrásti, byla zpuštěná uchována; vše spěchalo jen za lupem — Deir-el-Kamar lákal velkou kořisti.

U jednoho z prvních domů uvázal jsem koně a vysvětlil jsem krátce hospodáři, jak jsem ku drusickému šatu přišel, že jsme přehajícemi křesťany. Přijal nás ochotně bodrý muž, »libil nám nocleh a ihned vařila se káva.

Časně ráno jsme opět vyjeli. Hospodář pronajal mně mezka a on sám

provázel nás až do Cale. Do Cale vrátili se opět úprchlici, kteří se po vinohradech ukrývali a tak se mi podařilo pro paní potřebného obleku zjednat. Velikého výběru jsme ovšem neměli, Drasové, Bašibozukové, moslemi a divocí Arnauté zde všecko řádně prokramovali a co nevzali, spálili. Na stěně svoji světnice ve vile Djemblatově přečetl jsem si tvůj vzkaz, že jsi Selim-Beye s otcem jeho pochoval a že jsi se k Damašku pustil. Tvoji tehdejší otázky na stěně napsané pe Ben-Agovi a Naifě nemohu ti dosud zodpovědět. Nemám ani zdání, kde by mohli být. Učinil jsem v Cale opatření, aby se mi do Damašku ihned psalo, kdyby se někdo něčeho o nich dověděl. I psaní pro ně jsem jim tam zanechal. Doufejme, že se shledáme.

Najal jsem koně pro paní Bišarrovou a ještě jednoho pro nesení stanu a tak jsme sem včera přijeli a v Akropoli přenocovali, obávající se noclehu na vesnici.

14. Do Damašku.

Tím skončil můj přítel a také Akropole obživla. Calefan, jemuž koně patřili, vyvážel je k vodě a nechal je pak po cestě popasovati. Brzy také ukázala se paní, již mně můj přítel představil. Přítel již dříve jí o mně vypravoval, byli jsme tedy brzy seznámeni. Laskavá paní sama připravila kávu, k níž jsem vody přinesl a nic proti tomu jsem neměl, že mi bylo podruhé snísti, ježto na svém noclehu jen honem kávu jsem vypil. Asi za hodinu seděli jsme všichni na koních a jeli k Damašku.

Měli jsme nejrozkošnější počasí. V jasné bezmračné modři klenulo se nebe nad námi, ranní slunce odráželo se na rose trávy a příjemně hrálo. Když jsme v té čarovné Boží přírodě jeli, málem byl bych pokládal všechny přestálé hrůzy za dílo nemocné fantasie; pohled však na nešťastnou paní o jiném mne poučoval.

Náš cesta v prvních ranních hodinách vedla úpatím Libanonu k jihu. Domorodci nazývají je Djebal-eš-Šerki a východní horu Djebel-el-Gharbi. Projeli jsme vesnicemi Ain Berdai, Tayebu, Bretanii a Jasufu. Pak jeli jsme duby, platany a růžovým křovím porostlým údolím a již dosti unaveni dojeli jsme do vesnice Surghaye. Vyhlídka byla zde již skrovnější, neboť přešli jsme na Anti-libanon, za nímž byl Damašek. Nižší pásmo tohoto pohoří měli jsme po svojí levici a bylo nám ještě vyšší pásmo na pravo přejeti. Nebylo nám však příliš stoupati, ježto jsme mohli jeti i slujemi a proti potokům. Po skrovném oddechu v Surghayi dali jsme se opět na cestu dosud v jižním směru a přijeli jsme po dvouhodinné cestě do rozkošné vesnice Zebadaně, která jest poměrně velmi čista a domy má slušné, což všechno velmi dobrý dojem činí. Vesnicí má asi tři tisíce obyvatel s dobrou polovicí řeckokatolických křesťanů, ostatní jsou šiitičtí moslemští Metavilové. Trochu se pěstuje zde hedbávnictví, více ovocnářství. Jablka zebedanská obzvláště jsou pověstna a jest zde i zvláštní druh hroznů.

Umístili jsme se v jakémsi druhu stodoly, což mělo před bytem tu výhodu, že jsme zde byli úplně volni a mohli jsme si vše povědět, co nám na srdci leželo. A bylo toho mnoho: z minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Děsné představy všeho druhu stály dosud v naší mysli, děsily nás ve spánku a provázely nás i při jasném dnu na naší cestě. Ač bylo krásným nyní naše cestování, přece nemohlo nám dát pravého požitku. Jeli jsme krásnou přírodou, ale mysleli jsme na hroznou událost. Jako bychom řáblům z pekla utekli, tak nám bylo; viděli jsme peklo a představa jeho nás všude pronásledovala. Jako psanci jsme přechali. Bylo nám tím volněji, čím dále byli jsme míst, kde se toto krvavé drama odehrálo.

Obětování Páně.

(Ke dni 2. února.)

Den stihal den; — již čtyřicet dní žije
to božské dítě, Ježíš, poklad zlatý;
jen pro ně srdce Mariino bije,
je celuje a líbá pěstoun svatý.

Jak velí zákon, činí svatá Máti,
dnes ve chrám nese spásu, — Krista Pána,
kde v obět Hospodinu má jej dáti,
kde s Josefem má být požeňnána.

Překročen chrámu práh, a chrám je vítá mile,
vstříc Simeon jim kráčí, stařec bohabojný,
dnes přišla jemu blaha, svatá chvíle,
v níž pokochá se Kristem, — získá poklid hojný.

V svou náruč božské Jezulátko béře,
ve svatou vzhledl tvář a slze promluvil:
»Otevři věčnosti mně, Pane, dveře,
již vroucí přání mé jsi vyplnil.«

Všem sdělí blahou zvěst, a plesá zástup lidu,
vždyť v dítěti poznán Bůh a světa Spása,
jež zbaví viny svět a sestře hříchů bídu,
jež podnes smilování, věčné blaho hlásá.

Dvě milobátek v obět čistou dáno,
jak velel chudým zákon oné doby,
a předpovědi sděleno, co v Písmě svatém psáno,
co bolu zkusi dítě a co lidské zloby.

Sín chrámu plnil jásot, radost všude zřítí,
vždyť zjeven příchod Krista, poznán králů Král,
však Matky srdce s radostí bol cítí,
zří v duchu kříž, jenž hříchy světa sňal.

Fr. P. Kosík.

Svatá Apolonie.

(Mučena 3. února 249) — Podává *Fr. P. Kosík.*

Světlo víry, světlo jasné,
ať nás vede svatou září
do nebeské vlasti krásné
a věčnosti ku oltáři —
tam ke trůnu nebes krále,
v řady svatých nebesanů,
kde jen vládně blaho stálé —
nejsou strasti pozemšťanů.

Tato jest moudrou pannou,
kterou Pán našel bdící, jež
vzala s sebou lampu a olej
a když přišel Pán, vešla
s ním ke satební hostině.
Obdrží odměnu svou, až
svaté duše odpláceny budou,
tak pje církev v kněžských hodinkách
o svaté Apolonii. A vpravdě zaslouží
si takového chvalozpěvu tato čistá nevěsta
Kristova!

Byla dítkem zbožných rodičů, kteří
na svém statku blíž Alexandrie žili.
Již v útlém věku zasvětila se zcela Pánu,

učinivši slib ustavičné čistoty. A věrně
dostala svému slibu, konala svědomitě
své dětské povinnosti a skutky milosr-
denství. Když ji zemřeli rodičové, zaměnila
Apolonie statek za obydlí v Alexandrii,
aby tím více mohla konati skutky křesťan-
ské lásky. Záhy poznána byla i tu její
zbožnost, její milosrdné srdce k chudým
i její veskrze svatý život.

Tak ubíhal čas. Apolonie toužila již
po onom okamžiku, až ji povolá Pán a
dopřeje věčného pokoje v říši nebeské.
Tu vypuklo v Alexandrii hrozné povstání
lidu proti křesťanům. — Dosud zacho-
valy se o tom zprávy, jež biskup
alexandrijský Dionysius jako očitý svědek
biskupu Flaviánovi do Antiochie poslal.
Alexandrie byla tehdy hlavním střediskem
řecké vzdělanosti. Poklady staré literatury

chovány byly v knihovnách tohoto města, tam byli také nejslavnější zástupcové pohanské vědy. Náboženství křesťanské nalezlo tam mezi pohany veliký odpor i nenávisť.

Mezi hlavní odpůrce patřil pohanský básník Nam, zastance starých pohanských bohů, jež i básněmi svými opěvoval. Náboženství pohanské nekladlo mezi rozkošem a náruživostí, kdežto křesťanské náboženství hlásalo odříkání se světa, a Bůh křesťanský velel: »Buďte svatí, neboť já Pán, váš Bůh, svatý jsem.«

Tu vystoupil na řečnické místo Nam, nařikal ohnivými slovy nad zanikáním staré pohanské bohoslužby, vyzýval lid, aby hájil vlasti a starých podání proti novotám křesťanským.

V divoké zběsilosti srotil se lid po jeho vášnivě řeči proti nenáviděným křesťanům. Nelze vypsati a vyličiti všechny ukrutnosti proti křesťanům páchané. — Žádný, sebezurčivější nepřítel nedovede tak zacházeti s dobytým městem jako pohané v Alexandrii činili proti křesťanským obyvatelům. Loupili, plenili, bořili jejich domy, jímali je, vodili do žalářů a vraždili je. Komu se poštěstilo, spasil se útekem před zuřivým davem.

Snad by byla také Apolonie nalezla útočiště, ale nemohla se rozhodnouti opustiti město. Její chudí, její nemocní potřebovali její lásky. Což zapomněli, že žádný z nich nadarmo na dveře její neklepal, a že ona jako pravá Samaritánka v každém, kdo její pomoci potřeboval, svého bližního viděla! Ano, pravdou jest, že lid má krátkou paměť, a »Hossana« mění se velmi rychle v »Ukřižuj ho!« Rozkácený lid vrhl se i na její příbytek a vlekl

Apolonii, jež jen dobro a lásku rozsévala, s divým křikem před soudce.

Chtěli ji ovšem ušetřiti a žádali na ní jenom maličkost (dle nich), totiž aby se rouhala Kristu a obětovala bohům; bude-li se však vzpírat, že s ní naloží přísně. A svatá Apolonie dobře věděla, co jest míněno touto přísností. Vždyť tolik oveček Kristových viděla vésti na popraviště.

Přece však zůstala pevnou a vydala skvělé svědectví Kristu řkouc: »Pokud duše má v tomto křehkém těle žije, budou ústa má i jazyk můj bez ustání chváliti a velebiti všemohoucího Boha!«

Toto svědectví minulo se u pohanů

s úspěchem, stálost svaté panny rozzuřila je ještě více. Jako kdysi zlotřilý služebník božskému Spasiteli dal políček, řka: »Tak-li odpovídáš nejvyššímu knězi?« tak našel se i tu zuřivec, který podobným způsobem pokornou služebnici Kristovu potrestal. Zuřivě uhodil svojí pěstí Apolonii ve tvář, takže jí zuby vy-

razil. Jak hrozná to bolest! Ten však, který neskryl tváře své před potupami a pliváním, dal síly slabé panně, aby trpělivě sněsti mohla bolesti.

Rozkácený lid kolem ní podoben lvu, jenž krve okusil, ještě nelidštěji a ukrutněji krotil svůj hněv. Rychle připravena hranice a zapálena. Hrozně šlehal plameny. Nebylo by divu, kdyby strachem a hrůzou zbledly líce svaté panny, zvláště když zaslechla výkřiky rozzuřeného davu: »Do ohně s tou křesťankou!«

Hrozná to smrt! Apolonie pohlédla na své soudce: neprosila o zachránění, ani ne o kapku lidskosti nelidského davu

Svatá Apolonie.

kolem sebe, vědělať, že by marnou byla její prosba, zpečetěna byla její smrt; Apolonie si pouze přála, aby ji jen malá chvíle byla popřána. Lid ovšem nerozuměl jejímu přání a domníval se, že sná i hrůzou plamenů panna jest zstrašena a že zapře Krista, aby zachránila život. I její přátelé báli se podobného. Apolonie vyčela to z jejich ustrašených zraků. Jak mnozí vyprovázeli modlíce se a slzice svatou pannu na popraviště, mnohému z nich srdce krvácelo nad mukami svaté panny.

A kdyby nyní Apolonie slabou se ukázala, kdyby z úzkosti odpadla, zdaž by mnozí v tomto hříchu ji nenásledovali?

Apolonie padla na kolena. Volala ke svému milému Spasiteli, k milostivému a milosrdnému Bohu, jenž již tak mnohé ze svých věrných srdnatostí obdařil, že nejen pro něho umřeli, nýbrž i s radostí a plesáním nejtěžší muka vytrpěli. A Pán ji vyslyšel.

Povstala svatá panna, čistá nevěsta Kristova, která mu od mladosti věrnou zůstala, zrak její plál, tváře hořely, postava se vzpřímila, ozářena byla novou krásou panenskou.

Její ženich ji volal. A cesta k němu ač vedla mořem plamenů, byla přece pro nevěstu poseta růžemi.

Srozpjatýma rukama běžela Apolonie na hořící hranici a vrhla se s radostí do plamenů.

Zdaž neviděla také nebesa otevřená a Ježíše na pravici Boží? Jistě však

dal Pán své milé nevěstě za krátké utrpení tohoto času blaženou věčnost.

Mohli by se snad někdo domnívati, že jest třeba ospravedlnití Apolonii, že dobrovolně smrti vstříc šla a do ohně se vrhla.

Zpráva jejího biskupa odstraňuje všecku pochybnost, neboť učinila ona to, co násilím a ze zuřivosti v okamžiku byl by učinil rozkácený lid; proto mužně, srdnatě a ráda podstoupila mučnickou smrt, jak se na křesťana sluší. Její skutek můžeme přirovnati se skutkem sv. apoštola Jana, jenž také neodmítl pohár s otráveným vínem, nýbrž křížem ho požeňal a k ústům přiložil. Moc temnosti vynasla a vykonala krutosti na mučenicích, mučenci však dobyli palmy vítězné tím, že rádi a dobrovolně muka snášeli. Podobně jednala i sv. Apolonie, a že předešla své katany, bylonejen svědectvím víry tehdejších křesťanům, nýbrž jest svědectvím i nám a budoucím bude tak dlouho, až poslední mučenic vpočten bude do církve vítězné.

Oslavujme tedy sv. Apolonii a prosme ji, by nám vyprosila zmužilosti, neboť ač nám není mučnická smrt určena, přece bez útrpení a strastí nepřichází nikdo do nebes říše, a kdo nebere kříže svého na sebe a nenásleduje Spasitele svého, ten Ho není hoden. Čteme to v evangeliu na slavnost Všech Svatých. Nastup i ty tuto cestu a věčně blaženým budeš!

Duch svatého Františka Saleského.

Podává FR. KLÍMA. (Č. d.)

19. Belleyský biskup chce napodobiti světce v kázání.

Já jsem si sv. biskupa tak vážil, že každý jeho čin a každé slovo mne blažilo. Inapadla mi také myšlenka, abych napodobil způsob jeho kázání. Nechat nikomu nenapadát, že bych byl se mu chtěl rovnati vznešeností myšlenek, hlubokou učeností, mocnými důkazy, neomylnou soudností, vlídností a laskavostí, mistrným provedením a podivuhodnou lahodou, kteráž byla s to, by i skály obměkčila. Vždyť jsem věděl, že jsem proti obru pouze pidimužikem.

Napodobil jsem v tom ohledu mouchy a komáry, kteří nemohou-li se udržeti na hladké ploše zrcadla, alespoň na rámci se prohánějí. Napodobil jsem tedy pouze zevnější zjev světcův, jeho pohyby a výřečnost. Zdálo se mi věci snadnou, že aspoň klidu, souladu a souměru snadno dostihnu. Tím však jsem pokazil, co jsem hleděl napravit. Mé pohyby a má výřečnost úplně se odchylovaly od pohybův a výřečnosti světcovy i dodělal jsem se takové proměny, že jsem sám sebe poznati nemohl. Nebyl jsem svůj a že jsem chtěl světce napodobiti, zbavil jsem se vlastní svéráznosti.

Světce, který se o mé proměně náhodou dověděl, zabočil v rozmluvě na kázání, a pravil pak po úvodu, který byl dosti dlouhý: »Co nového? Bylo mi řečeno, že prý v kázání chcete napodobiti biskupa Ženevského?«

Já jsem však toto narknutí náležitě zamítl. »A kdyby i pravda bylo, co

jsíte slyšel? Což jsem snad vyvolil si tak špatný vzor? Nezdá se vám, že biskup Ženevský lépe káže, nežli já?«

»Aha, zde se jedná o čestný souboj«, odpověděl světec. »Musím se přiznati, že kázání biskupa Ženevského není právě špatné, ale nejhorší při celé věci jest, že vy napodobením takových neapností se dopouštíte, že biskupa Belleyského uvádíte v posměch, a nic nečiníte, co by biskupa Ženevského představovati mohlo. A tak se podobáte malířovi, který pod obrazy na plátno namazané, píše jména těch, jež chtěl malovati.«

»Nechte jen nechte«, odpověděl jsem, »a uhlídáte, že ze žáka během času bude mistr, a že i snímek originálu bude podoben.«

»Nechme žertu«, pravil světec, »vy jednáním svým ničíte a boříte krásnou budovu, abyste na její místo postavil jinou, která proti všem pravidlům umění jest budována. Kdo ve vašem stáří něčemu přivykne, ten nesnadno zastaralého zvyku se zhostí.

Dovolte, bych podobenstvím mohl věc objasniti. Nedobře-li řasy oděvu se urovnají, pak nesnadno dají se narovnat. Dejž Bůh, by vlohy přirozené mohly býti vyměněny! Co bych dal za to, kdyby vaše vlohy byly mým majetkem!

Já vši snahou usiluji, abych se rozohnil. Já se přičiňuji, abych živě přednášel; leč čím více se přičiňuji, tím dále se odchyľuji od cíle. Já nemám dostatek slov, nemohu mnohou věc náležitě podat, a nad to výřečnost moje jest ne-

schopná. Já jsem jako špalek, který ani sám sebou hnouti, ani jiným pohnouti nemůže. Já se snažím a lopotím vši silou, ale stojím vždy na téměř místě. Kdežto vy parou loď ženete, musím já se spokojiti pouhým veslováním. Vy se vznášíte ve vzduchu, já pak jako želva plazím se, po zemi. Vy máte více ohně v konečku jednoho prstu, než já v celém těle. Vaše pohyby jsou ohnivé a živé; vy jste podoben ptactvu v jeho letu. Při tom nicméně přý slova vážíte, věty počítáte, křídla máte tak schliplá, že sám se nudíte, a že posluchači vaši zívají.

Musím se přiznati, že ta medicína velmi dobře účinkovala, že jsem z polblouznění se vystonal a zase tak jako jindy kázal.

20. Jak světec miloval čistotu a jak čistá byla láska jeho.

Když u přítomnosti světcové rozmlouváno o dceři ze vznešeného domu, kteráž se dopustila poklesku, jenž dával veřejné pohoršení, vmísil se světec do hovoru se slovy: »Podivno, že všickni tak horlí láskou k čistotě, a že málo těch, kteří by pro čistou lásku horlili«.

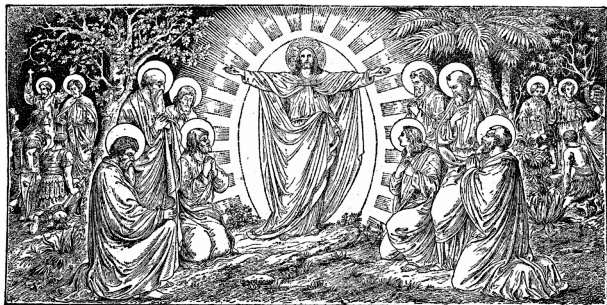
Slovům hořejším připojil světec následující vysvětlení: »Všichni se snaží, aby čistotu zachovali, ano i ti, kteří čistoty nemilují, nicméně vzdávají ji veškeru chválu. I ti, kteří sami čisti nejsou, usilují snažně o to, aby domácí

čistoty byli dbali. A v tom jsou chvály hodni; neboť nikdo nemůže dosti obzřeten býti, chce-li ctnost čistoty zachovati. Nejenom veřejné blaho, nýbrž i čest rodinná v čistotě zakotvena. Ach kéž tak horlíme pro čistou lásku. Čistou láskou nazývám neúhonnost a neporušenost, kteráž jest mátkou, královnou, ano duší veškerých ctností a bez níž nelze si ctnosti ani pomysleti, myslím totiž ctnosti živé a před Bohem záslužné. Setkávámeť se v životě zhusta s láskou nezřízenou a předstíranou, kteráž také ani jména čisté a dokonalé lásky nezasluhuje. Onať jest na odpor pravé láске k Bohu a k bližnímu. Onať si vypůjčuje podobu lásky a stává se trestuhodnou zrádkyní; neboť ona i zrádce zrádně objímá. Mně se nejednou zdálo, že přílišná horlivost ctnosti škodí, anať nezná pravé míry. Mnozí jsou podobni nemotorným pokrývačům, kteří více tašek zkazí, než upotřebí. Komu na tom záleží, aby čistou láskou se honosil, tent musí Boha ve všech věcech a všecky věci v Bohu uvažovati. Proto tak nepatrný počet pravých horlitelů o čest a slávu Boží, kteréžto vlastnosti apoštola národů ztrávil.

Touto mistrnou rozmluvou zabočil světec na jiné pole; neboť ucho jeho nemohlo snést, aby bližní byl pomlouván, protože Bůh pomlouvou bližního bývá zneuctěn.

(Přítě dále).

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

III. Co nového v Číně?

Z říše Čínské docházejí nyní zprávy napádně řídké, tak že zatím nevíme, jak se misíím nyní daří. Někteří misijníci vrátili se již Ruskem a Sibiří do Mongolska. Přes to není podnes bezpečnost úplná, ježto četné tlupy lupičů procházejí říší všude loupíce a pálice. Obrat k dobru nastal pouze tím, že nyní aspoň vojsko vládní s lupiči se nespojuje, ale naopak časté potyčky s nimi svádí. Hlavní ovšem příčinou vzrůstajícího se loupežnictví je všeobecná nouze o potraviny, následek to bojův a nepokojů roku předloňského a částečně i loňského.

Dojímavý obrázek řádící v Číně bídý podává nám představená kláštera misijních sester Františkánek, Maria Rosalia, v listě svém na generalní představenou. Ona píše:

Už dlouho nepsala jsem, co děláme, jak se nám daří, jaké jest nynější naše postavení. Pro stálé rozčilení v poslední době nebylo lze na psaní ani pomyslet. Hlavní událostí jest nyní jmenování našeho místodržitele v Singan-fu místodržitelem v Honanu. Jeho přesazení naplnilo nás i naše misijnáře zármutkem. Místodržitel Tun-Fan byl mezi místokráli čínskými čestnou výjimkou. Jsa spravedliv, neobyčejně štědrý k chudým a nuzným, byl též upřímným přítelem a ochráncem misíí. Na důkaz vděčnosti

a na rozloučenou nabídl mu představený misíí v naší provincii pěkný dar, ale Tun-Fan daru nepřijal. »Konal jsem toliko svou povinnost«, pravil a doložil: »Rci křesťanům, že ať se stane cokoliv, já vždycky je jako otec chrániti budu.« To jediné, co s patrnou radostí přijal, byl pěkný budiček zvěčnělého biskupa Pagnucciho. Když P. Sylvestr, jenž dar onen místodržiteli odevzdal, z audienční síně odcházel, pravil Tun Fan: »Velký muži, něco, co máte, způsobilo by mi velikou radost.« — »Ó ano«, vece misijnář, »milerádi to dáme; Tun-Fanovi třeba jen přání své projevit.« — »Nuže tedy«, vece místodržitel, »ježto mně mermomoci nějakým dárkem chcete obmyslet, prosím za láhev svěcené vody; jsem přesvědčen, že mně i mé rodině přinese požehnání.« Prosba, které ovšem ochotně se vyhovělo, vzbudila u křesťanů velký úžas a dobré sestry snily už o obrácení velkomožného pána a modlily se o překot za něho i za císařovnu, která za svého pobytu v Singan-fu velmi blahosklonně k sestrám se chovala.

»Následujícího dne«, vypravuje sestra Maria Rosalia dále, »zastavil se u našeho domu povoz, na němž byly umístěny malé čínské dary, mimo jiné bedna čaje, dar to samé císařovny, jak nám psal přítel náš Tun-Fan. Srdce naše krvácelo, když jsme si vzpomněli, že máme ztratiti muže

tak slechetného. Než asi za dva dni došla zpráva neočekávaná sice, ale za to tím radostnější, že náš upřímný přítel Tun-Fan byl jmenován stálým místodržitelem naší provincie Si-ngan-fu. Můžete si pomyslet, milá matko, jak vroucně jsme Královně nebes děkovaly, na jejížto přimluvu byl Bůh vše tak dobře zařídil. Císařovna odtud odjede; bude to pro naše město velkým dobrodiním, neboť drahota je zde veliká a zásoby potravin vyčerpány. Všecko, co se sem doveze z venkova, ztráví císařský dvůr a na ostatní obyvatelstvo nezbude ničeho. Nepřijde-li podpora z Evropy, přemnoží, kteří život svůj zachránili za krvavých řeží boxerských, stanou se obětmi strašného hladomoru. Přes to doufáme pevně, že naše milá Paní i nyní nám bude Matkou milosrdenství.

Ostatné čím větší neúroda zde na zemi, tím hojnější jsou žně pro nebe. Na svátek sv. Josefa přišlo k nám 80 dětí, na neděli smrtnou 45, na svátek Zvěstování Panny Marie 13. Bohužel ztrpčuje radost naši nad záchranou tolika duší myšlenka, že duše tyto mají i těla, o které třeba je se postarati, a my nevíme, jak jim dáti přístřeší, ale my nevíme, kde je živiti, a my nevíme, čím. Než proto netřeba ztrácti mysli, Prozřetelnost nás neopustí.

O svých vlastních strastech a trampotách chuděrka představená mlčí. »Co se mne týče«, praví, »mám vše, čeho potřebuji: Krista Pána, svůj ústav a svou nebeskou Matku... Mnohomilovaná matko, jestliže dcery Vaše v Šansi dosáhly krvavé palmy mučnické,¹⁾ dosáhnou sestry v Šensi mučnické palmy lásky. Sestra Maria Archangela a Maria Crucifixa již podruhé byly zachváceny tyfem. Ó jak sladké jest, pro Krista Pána umřít, ale ubohá přirozenost lidská umírá nerada a těžko. Právě dovidám se, že jedno z našich dítek, jež zrána ještě cíle a zdravé bylo, náhle zemřelo; je to dnes deváté. Naš duchovní správce P. Cherubim jde dnes na hory, aby tam vyhledal příhodné obydlí, kam bychom své nemocné zanašeti mohli.«

Z jiného listu dovidáme se, že pi-satelka těchto řádků, Mařia Rosalia, brzy na to sama nakažlivou nemocí zachvácená

a na pokraj hrobu přivedena byla, ale šťastně zase okřála. V jedné z pozdějších zpráv líčí tamější bídu. »Včera dovedli nám«, vypravuje, »pohanskou ženu, jejížto muž byl umřel. Ze zoufalosti pohodila své dítě a na dveřích své chaty se oběsila. Na štěstí zpozorovali ji naši křesťané, přispěli jí na pomoc a k sestrám donesli. Tu sedělo ubohé stvoření, obličej bledý jako stěna, pysky modré, oči zakaleny, a blbě se dívajíc, patrně plna nevole, že její ďábelský čin byl překažen. Bůh zachránil ji od věčné záhuby a snad přijde hodina, kdy se jí dotkne milosrdenství Boží. — Jednoho dne přinesl nám pohan své dítě. »Hle«, pravil k němu ukazuje na sestry, »to jsou tvé matky.« Ale malé stvoření zavěsilo se křečovitě na tatínka a nechťelo mu z rukou. Je to v Číně zjevem řídkým, aby pohanský Číňan sám trpěl hlad, a jenom děti jeho měly co jísti. Naposledy však nemaje již ničeho, musil se od dítěte odloučiti, aby mu hladu neumřelo. To jsou výjevy, jaké mají sestry denně před očima. Hlad a mor řadí nemilosrdně mezi chudinou. Ubohá, nešťastná Čína!«

I v samém Mandžursku, kde Rusové silnou rukou pořádek zachovati se snaží, není, vyjma místa se stálými posádkami, úplného pokoje, a na obnovu missijní činnosti nelze dosud pomyslet. Pohled na zakoupené zříceniny krásných katolických kostelův a ústavů, jichž stavba vyžadovala tak mnohých obětí a námah, je žalostný. Kdo bude moci dáti missiím náhradu za toliké ztráty?...

IV. Radosti i strasti missijního života.

Mladá řeholnice z řádu nejdražší krve Páně, v missijním životě začátečnice, píše z Mariannhilu v jižní Africe generalní představené svého řádu:

Dětinná láska mne nutí, abych s Vámi z dálné Afriky něco sdělila. Mnoho toho dosud nevím, neboť nemám s domorodci co činiti. Vidím sice mnoho, ale na missijní činnosti nemám ještě podílu. Pole činnosti je zde velmi rozsáhlé. Tu třeba za obrácení našich Kafrů se modliti a zároveň horlivě o jejich spáse pracovati. Bohužel pracovníků se nedostává. Raduji se vždycky, kdykoli vidím, co dobrého již naše missie způsobily; člověk nabývá nové zmužlosti, vidí-li

¹⁾ Slova tato vztahují se na sedm sester téhož řádu 9. července 1900 v Šansi zavražděných.

v neděli a ve svátek, kterak celé zástupy pokřtěných Kafrů na služby Boží do kostela se ubírají. Mnohý křesťan v Evropě mohl by si z nich vzít dobrý příklad. Naopak bolí nás vědomí, že v nejbližším našem okolí žije přemnoho pohanů, kteří jsou dosud zcela divoci a toliko několika cáry nad kyčlemi zavěšenými se odívají!

Po sv. Třech králích obdrželo deset dítek křesť svatý. Na Vánoce měly naše děti velkou radost, prohlížeje sobě dárky, které jim doneslo Jezulátko. Tak mnohá modlitba byla toho dne vyslána k nebesům za všechny dobrodince v dálné Evropě. Jezulátko africké je samo chudí, kdyby nebylo šlechtitných dobrodinců v Evropě. Těšilo je zvláště, že i sestry přišly a dárkům Ježíškovým se obdivovaly. Naše děti jsou roztomilé; mám je skoro radši nežli bílé evropské; jejich černé tvářičky a černá očka okouzli každého, kdo s nimi má co činiti, a člověk by se mazlil s nimi celý den, kdyby si nebyl vědom svých školních povinností.

U nás je právě leto; ani nechci věřit, že jsou Vánoce a Nový rok. Vedro je zhavé a člověk se celý den jen potí. Povstane-li klečící v kostele, je místo, na kterém klečel, zcela mokré. Tu a tam dostaví se i chladnější dny, jelikož častěji prší. Po každém dešti se ochladí a v naší zahradě vše se dobře daří. Zvláště naše vinice byla velmi krásna a hrozný právě dozrává. Ještě včera, 19. ledna, byly jsme tam a měly jsme radost z našich hroznů, jak byly pěkné. Ale o šesti hodinách večer přikvapila strašná bouře a husté krupobití rozbilo všecko. Silnice je poseta listím a větvemi, jako o Božím

Těle. Vinice je stlučena, hrozny leží na zemi; některé sice visí ještě, ale jsou poškozeny a budou bezpochyby hnit. Naše radost je tatam, my se však proto nermoutíme, ale těšíme se slovy nábožného Joba: »Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno jeho pochváleno.«

Ostatně u nás není radno nač se těšiti. Lihne se zde totiž tolik hmyzu, že všechnu úrodu obyčejně zničí, které byly ušetřily pohromy živelní. Člověk má teprve tehdy sklizeň svou v bezpečnosti, až je svezena do stodoly. Tak se dělo také nám o Vánocích, když začaly zrát broskve, najednou byly všechny keře plny motýlův. Ani jsme nevěděly, odkud se vzali, neboť před tím nebylo o nich ani potuchy. Byli tak velcí jako naši bílí motýli evropští, ale chlupatí a hnědí a na přední části měli tenoučký jako jehla rypáček, asi centimetr dlouhý. Rypáčkem napichovali broskve a vyssávali. Nebylo ani možná pod stromy jiti, neboť poletovali okolo jako včelí roje, ano drali se i do lidských přibytků. Na Vánoce bylo jich v naší kapli tolik, že pokrývali celý strop; na oltáři seděli na svicích a květinách a při mši svaté poletovali kolem. Stromy vypadaly, jakoby na nich viselo černé ovoce, neboť na každé broskvi sedělo na 10—20 motýlů. Jaký div potom, že skoro všechno ovoce bylo zničeno. Trhaly jsme proto broskve za zelena, ale ty zase obyčejně zhnily. Přes to důvěřujeme v Boha, že nám zase vše nahradí.

Jsem všechna šťastna ve svém povolání. Zakusila jsem sice také trochu africké zimnice, ale to neškodí. Tu nezbývá než se srdnatě přemáhati a pak je zase dobře.

Papež Lev XIII. a církev na východě.

Nynější slavně panující papež Lev XIII. usiluje při každé příležitosti o to, aby naplnila se vznešená slova Krista Pána „aby všichni jedno byli.“ Napomíná ustavičně katolíky k jednotě a snaží se také, aby i bratry odloučené přivedl k této jednotě. Právě rozšířila se zpráva, že dokončuje sv. Otec novou encykliku o odstranění rozkolu. Také zaslal papež Lev XIII. list katolickým biskupům v Řecku. List tento taktéž směřuje ku spojení Řeků s římskou církví a rozptyluje všeliké předsudky, chované proti němu. Papež poukazuje v něm na rozšíření křesťanské civilisace a na její přítulnost ku vlastním podáním a zvykům, na kterouž papežové římské měli vždycky patriční ohled. Svátý Otec vyslovuje politování své nad rozkolem, jenž oddělil Řeky od církve římské a zapřísahá biskupy, aby učinili seč mohou, aby všichni viděli, že láska k vlasti dobře se může srovnati s vírou a náboženstvím katolickým. List končí vroucím přáním po sjednocení Řeků s církví římskou. K tomu cíli má býti v Athenách nynější kollej Lvova přeměněna ve kněžský seminář. Úhrnný počet katolíků v Řecku jest 34.950. Mají 143 světských i řeholních kněží, 166 kostelů a kaplí a 67 obecných škol.

Postup katolictví v Anglii. Snad nikde jinde neobjevuje se postup katolictví tak potěšitelným jako v Anglii,

ve všem tak pokročilé zemi. Jsou to právě vynikající duchové národa anglického, kteří důsledným badáním dospívají k poznání pravdy katolického náboženství. Velmi potěšitelné zprávy docházejí z diecese salfordské. Před 10 lety čítalo katolické její obyvatelstvo 217.000 duší, nyní však jest již 270.000 duší. Radostný tento vzrůst katolictví trvá ustavičně, neboť počet osob přistupujících na katolickou víru obnáší ročně 1300 i více. Modleme se i dále za obrácení Anglie.

Zpustlost mládeže. Všude nariká se na mravní skleslost mládeže školní i škole odrostlé. Co toho příčinou? Předně rodiče nevychovávali dobře své ditky doma, nadřuzují jim, dávají jim špatné příklady a popuzují velmi často proti učitelům a katechetům, tak že tito nevědí si kolikrát rady s nezvedenci. Druhá příčina jest, že ve školách namnoze se pouze vyučuje, ale nevychovává mládež naše. Rozum se až zbytečně vzdělává, mozek malých hlaviček přeplňuje se i nepotřebnými věcmi a srdce zůstává pusto, podobajíc se úhoru. Proto vzdělávají třeba srdce i rozum. Nesmí se jedno i druhé zanedbávati. Nemá býti rozum vzděláván na úkor srdce aniž toto pěstováno býti na úkor rozumu. Napřed pobožnost a pak učenost. Napřed dobrý příklad a pak živé slovo. Stojí za uvážení.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Uher. Vzdávám nejvroucnější díky Panně Marii svatohorské za jisté vyslyšení v prosbě mé za obrácení mé sestry na viru katolickou. Také doporučím i ostatní mé příbuzné modlitbám Vaším, aby se též stali katolíky. *Z. Z.*

Z Brna. Tisíce díky vzdávám nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Cyrilla a Methodu za milost nám prokázanou. *M. S.*

Z Majetína. S radostným srdcem plním slib učiněný a vzdávám nejsvětějšímu Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Antonínu a sv. Františku Serafinskému za vyslyšení proseb mých. *J. R.*

Od Nov. Bydžova. Čtenářka „Školy“ děkuje vroucně božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, svatému Antonínu a sv. Janu Nepom. za vyslyšení proseb v jistých záležitostech.

Od Rajhradu. Plníc svůj slib vzdávám nejsrdečnější díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a nejsladšímu Srdci Panny Marie a ochránci křesťanstva svatému Josefu za pomoc v soužení a v nesnázích velkých. *Čtenářka „Školy“.*

Od Frýdku. Citím se povinen díky veřejné vzdání nejsvětějšímu Srdci Páně, že mi v nouzi a tísní mé pomoc poskytnuta byla rovněž i manželce mé. *B. P.*

Z Říma. Buďtež vzdány nejvroucnější díky nejsvětějšímu Srdci Páně, Marii, Matce Neposkvrněné, sv. Janu Evang. a

ochráncům mládeže studující za nesmírné dary v mých studiích, které na přimluvu oněch světců v tak hojné míře dárce Všemohoucím mi prokázány byly. Kéž by každý, jenž snaží se duševní námahou svým bližním prospěti, čerpal všechny poznatky a moudrost ze svatých Srdci Matky Neposkvrněné a jediného Syna jejího Ježíše! Věřte, přátelé, tam jediné skryta jest pravá věda, tam jediné září pravá moudrost, tam jediné naléztí lze pravé zušlechtění ducha. Kdo naučí se v těchto svatých Srdcích — v těchto sbornících vši vědy a všeho krásna — pilně studovati, pozná více, než kdo rozšířil obzor vědomí svého tisícerými lichými vědami třeba celého okrsku zemského, srdce své však zatvrdila ideam nejvznešenějším, zdroji našeho vědění — Bohu — nepřístupným učinil. Pozorujte všichni tuto pravdu, k níž mnohý dojde teprve (a mnohý pro svou zaslepenost, lichou vědu a zatvrzelost nikdy) po dlouhých a trpkých zkouškách životních, které naň nevyzpytatelná Prozřetelnost božská sešle. Utíkejte se všichni, jimž Všemohoucím popráno jest vzdělávati vědou ducha svého na školách jakýchkoli, k těmto svatým ochráncům a buďte jisti, že dostane se Vám ve studiu nevyslovitelného blaha a spokojenosti, po níž dnešní, nevěrou schvácený tak zv. vzdělaný svět marně touží. Budiž chváleno a velebeno po všechny věky nejsvětější Srdce Ježíšovo a přesvaté Matky Jeho Marie!

J. D., studující.

Pravá kajicnost.

(Hlavní úmysl.)

čas adventním připomíná nám církev svatá velikého kazatele u řeky Jordanu, sv. Jana Křtitele, jenž hlásal neohroženě pokání všem volaje: »Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Boží!« Pokáním připravoval cestu Páně. Než čas adventní minul i doba vánoční se všemi radostmi a nastává nám opět doba kajicná, svatý půst. V této době volá nás církev svatá ke kříži, abychom, rozjímajíce obět na kříži, hříchů svých želeli, jich se chránili a odpuštění jejich pravým pokáním sobě vydobyli. Ničeho není za doby naší tak potřebí jako pravého pokání. Ono jest prostředkem k našemu ospravedlnění a posvěcení duší. Avšak netoliko potřebna, ale i užitečna jest pravá kajicnost.

Nynější svět nechce o pokání slyšeti. Vše shání se jen po zábavách a radovánkách, vše chce jen světa užívati, jakoby lidé zde na zemi hledali nebe. Hledají, ale nenalézají. Hřích je sladký jed, jenž sice lahodí zkaženému srdci, ale při tom otravuje duši. A když lidé hřeší a mnoho hřeší, potřebují pokání. Není ani jediného příkladu, aby byl hříšník bez pokání spasen býval. Kain a potomci jeho, synové jeho, zahynuli potopou světa, obyvatelé Sodomy a Gomorrhů ohněm vyhubeni byli, protože nechtěli pokání činiti. Ale také není ani jediného příkladu, že by byl Pán Bůh některého hříšníka zavrhl, který upřímně činil pokání, jak víme o Petrovi a Marii Magdaleně.

Kdo chce odpuštění hříchů svých dosáhnouti, musí pokání činiti; jiné cesty ke spasení pro hříšníka není. Zde je slzavé údolí, zde zaznívá pláč a nářek, zde tíží nás bída, nemoci, protivenství, a to všecko jako dopuštění, tresty Boží trpělivě snášeti máme; tak spravedlnost Boží toho žádá, abychom od hříchů se odvrátili, pokání činili, jako marnotratní synové plačíce k Bohu se navrátili, s ním se smířili skroušeným vyznáním a hotovi byli pokání podstoupiti. Pán Ježíš byl beránek nevinný a přece kříže přetěžké a smrt nejbolestnější snášel z lásky k nám. Celý život Páně byl život sebezapření, a to vše pro smíření naše. A my, učeníci jeho, nechtěli bychom činiti pokání? Pán Ježíš lká a my se chceme smáti? Pán Ježíš se rmoutí a my se chceme jen radovati? Ó následujme Pána, Mistra svého, raději kajme se, aby pak radost naše byla dokonalá!

Pojďme k trůnu milosrdenství Božího, sami ho vyhledávejme, s pokáním neodkládejme, nespolehejme se na milosrdenství Boží, ale použijme v této době prostředku k odpuštění hříchů. Použijme svědomitě svátosti pokání, abychom usmířili Pána a odvrátili časné tresty od sebe, jež za hříchy zasluhujeme. Dobře napomíná svatý apoštol Petr řka: »Protož čiňte pokání a obraťte se, aby shlazení byli hřichové vaši.« Poslechněme napomenutí sv. Ambrože, jež dává jisté hříšné osobě, an dí: »Pokání musíš činit nejen slovem, nýbrž i skutkem, a sice tímto způsobem: Podvoluj se mileráda všelikému zármutku, práci a pokoření, abys věčnému trestu ušla. Srdce se krotí, jako vosk ohněm, postem; i smyslnost se jím drží na uzdě. Kajicným životem jistě dosáhneš odpuštění trestů věčných, anť Bůh k pokání sám vybízí. Velké provinění vyžaduje tuhé pokání.«

Blahoslavený Vintřich bohatstvím a pychem zaveden oddal se prostopášnosti a nebylo radosti, již by si byl odepřel. Než milostí Boží obrácen vedl život velmi přísný. Léhal jen na holé zemi, nejídal leč kořínky a byliny a nepil než vodu. Opustil svět a odebral se do samoty.

Ctihodná Marianna z „Krista“, ve Quito v jižní Americe roku 1618. narozená, vzdala se ve 12. roce věku svého světa a zavřela se do cely, kdež 14 rokův až do své smrti strávila, a ze kteréž jen na mše svaté a kázání odcházela. Více nepodobné byly její kající skutky, které konala. Spávala na kříži nebo na schodech, v ruce držela skoro vždy metlu, již se mrskávala, na hlavě měla trnovou korunu; živila se chlebem a vodou, mnohdy nejedla ničeho. Času používala k ručním pracím a rozjímání o smrti a modlitbě.

Ovšem takové skutky nelze každému konati. Jednání toto musíme obdivovati, ale přece aspoň musíme se zastyděti, že ani dost malé pokání činiti se nám nechce. Mnohým je těžko vykonati svatou zpověď a podrobiti se pokání od zpovědníka uloženému. A přece zasluhujeme daleko větší tresty za hříchy spáchané. Nemáme se spokojit pouhým vyznáním ze hříchův a vykonáním uloženého pokání, ale máme sami se mimo to trestati trpělivým snášením protivenství, nemoci, chudoby, věrným plněním povinností a pilnou pracovitostí, jakož i odříkáním a zapíráním sebe. Tím nakloníme sobě ještě více beztoho nejvyšší milosrdné Srdce Pána Ježíše, jež tolik se smilovává nad námi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťany, aby konali skutky kajcnosti, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Uložiti sobě skutky kajcné.

Úmysl v březnu: Úcta svatého kříže.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V únoru modleme se o dar pravé kajicnosti.

Ustanoven a zehmán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	S.	Sv. Ignáce , muč. (107). — Dar trpělivosti. Nemocný kněz. Polepsení ji-tých osob. Uzdravení manželů. Noviciát. Opustěná rodina. Duše v očistci.	
2.	N.	Neděle I. po Devětníku. Očišťování Panny Marie. — Věrné pln-ní	
3.	P.	Sv. Blažeje , muč. (316). — Ochrana Boží. Velepastyťové naši. Povolání ke stavu duchovnímu Za dar zdraví. Těžce nemocný kněz. Bázeň Boží ve škole.	
4.	Ú.	Sv. Ondřeje Korsini , bisk. — Zamezení hříchů. Pokoření nepřátel. Armáda sv. kříže. Jednoty Svato-Josefské. Odvrácení všeho zlého. Polepsení muže	
5.	St.	Sv. Háty , p. a m. (252). — Radost v udělování almužny. Navrácení majetku. Za lásku a pokoj v rodině. Za pokoj a svornost v domě. Dobrodítelkyně.	
6.	Č.	Sv. Doroty , p. a m. (280). — Úcta této světice. Dar pravé moudrosti. Řády ve vlasti naší. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Jistá rodina. Utišení rozbrojů.	
7.	P.	Sv. Romualda , op. zakl. ř. (1207). — Snášení protivenství. † opat R. H. Za pravou horlivost v dobrém. Dar tichosti a mírnosti. Řeholný dům. † otec.	
8.	S.	Sv. Jana z Mathy , reh. (1213). — Křesťanská láska k bližnímu. Za katolické misie mezi pohany. Obnova společnosti lidské. Řád Milosrdných. Umírající.	
9.	N.	Neděle II. po Devětníku. Sv. Apollonie , p. a m. (249). — Zamezení hříchů. Za pohrdání marnostmi světa. Odvrácení mnohých po-oršení. Duše v očistci.	
10.	P.	Sv. Školastiky , p. ř. sv. Ben. (542). — Dar pravé pobožnosti. Řád benediktin-ký na Moravě a v Čechách. Citelě této světice. Za stálé povolání. † matka.	
11.	Ú.	Sv. Jana Britto T. J. , m. (1693). — Horlivost pro čest a chválu Boží. Křesťané v Číně. Za Boží požehnání. Za šťastnou hodinu smrti. Obrácení hříšníků.	
12.	St.	Popelec. Sv. Eulalie , p. a m. (304). — Za upřímnou kajicnost. Postní kazatelé. Zachování církevního postu. Obrácení zatvrzelého syna a dar bázně Boží.	
13.	Č.	Sv. Kateřiny Ricci , p. (1590). — Dar sebezapírání. Uzdravení manželů. Za pokoj jisté rodiny. Za horlivé zpovědníky a hojně kajícíky. Náprava mládeže.	
14.	P.	Trnové koruny Pána Ježíše. Sv. Valentina , kn. (306). — Pobožnost k umučení Páně. Křesť. školy. Zbožné vychování dětí v rodinách. Apoštolat modlitby.	
15.	S.	Sv. Faustina a Jovity , m. (121). — Častá vzpomínka smrti. Arcipastyťové naši. Zarmoucený otec. Polepsení dvou bratrů. Horlivé vyznání víry. † sestra.	
16.	N.	Neděle I. postní. Sv. Juliany , p. a m. (300). — Dar zdrženlivosti. Zdar velké pouti. Sv. Otec Lev XIII. Polepsení manžela opilce. Pokoření nepřátel Božích.	
17.	P.	Sv. Evermoda , bisk. ř. prem. (1177). — Řád premonstratů. Přemáhání sebe. Pokoj a mír v zemích našich. Sjednocení Slovanů ve víře katolické. Sirotci.	
18.	Ú.	Sv. Simeona , bisk. m. (106). — Stálost v dobrém. Zdar podniku. Křesťanství učitelé. Za těžce nemocnou osobu: Živí a zemřelí dobrodinci. Apoštolát slova.	
19.	St.	Sv. Konráda , kajicn. (1354). — Polepsení života. Nemocná osoba. Mír a bázeň Boží v jistých rodinách. Věrnost v povolání. Věrné zachování postu. † syn.	
20.	Č.	Sv. Eucheria , bisk. (778). — Důvěra v Boha. Bohulibé podniky ve vlasti naší. Napravení zlých poměrů Sirotčince. Ženské řehole u nás. † bratr.	
21.	P.	Kopí a hřebí Pána Ježíše. Sv. Severina , bisk. m. (452). — Pobožnost křížové cesty. Sesílení zásad křesťanských. Vytrvalost v dobrém. Katolický tisk.	
22.	S.	Nastolení sv. Petra v Antiochii. — Poslušnost věřících ke sv. Otci. Vzpružení ducha katolického. Obhájeví víry kat. Missie v lidu našem. Odvrácení zla.	
23.	N.	Neděle II. postní. Sv. Petra Damiana , bisk., uč. cirk. (1072). — Za lásku a dobročinnost k chudým. Nemocný kněz. Milosrdné sestry. Dobrodinci.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Matěje , apoštola Páně. — Za horlivost apoštolskou. Apoštolát modlitby. Obrácení nepřatel církve katolické. Žactvo i učitelstvo. Sv. Otec Lev XIII.	
25	Ú.	Sv. Etelberta , kr. — Obrácení Anglie. Křesťanský duch v rodinách. Dar nábožného rozjímání. Sjednocení Slovanův u víře katolické. Starý otec.	
26.	St.	Sv. Valburgy , p. (799). — Pohrdání světem. Ženské řehole ve vlasti naší. Ženské vychovávací ústavy. Vzpružení katolického smýšlení. Umirající.	
27.	Č.	Sv. Leandra , bisk., uč. cirk. (596). — Velepastyřové naši. Dar šlechtnosti. Obrácení muže. Za požehnání Boží Růžencová bratrstva. Duše v očistci.	
28	P.	Pohřebního roucha Páně. Sv. Romana , op. (460). — Pobožnost křížové cesty. Horliví kazatelé postní. Missionáři. Zemřelí údové katolických bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Mnozí křesťané se domnívají, že netřeba jim činit pokání, že nemají hříchův, aspoň ne těžkých. Ale jsou na omylu. Kdo by řekl, že nemá hříchu, lhát jest a pravdy v něm není. dí sv. Jan, apoštol Páně. Nuže, protože jsme hříšní všichni, jeden více a druhý méně. všichni potřebujeme pokání, všichni máme zadostčinití za hříchy spáchané. Mnozí myslí, že dostačí, když se vyzpovídají a uložené zpovědníkem pokání vykonají, tím že vykonali všecko. Jest pravda, chceme-li odpuštění hříchů dosáhnout, musíme po dobrém zpytování svědomí hříchů litovat, polepšiti se sobě uminit, upřímně se vyzpovídati a uložené pokání vykonat. Ale mimo to máme ještě sami sobě pokání uložit a kajících prostředkův užívat k uvarování se hříchův a na odvrácení lasných trestů, jaké za hříchy zasluhujeme. Ostatně máme lkáti netoliko nad svými hříchy, nýbrž také nad hříchy jiných lidí, jimiž Pán nebeský urážen bývá. Blahoslaveni lkající, neboť oni potěšeni budou. Proto kajcné doby postní použijme ku kajcnosti a polepšení života svého, aby nejsvětější Srdce Páně nad námi zplesalo.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťany, aby konali skutky kajcnosti, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Uložiti sobě skutky kajcné.

Úmysl v březnu: Úcta sv. kříže.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1902.

*Z lásky Ježíši raněný, buď věčně zvelebený, dejž, abych tou láskou plápolal, jakou jsi Ty mne miloval.
Ježíši, skrytý v Srdčnosti, klaním se Tobě s vroucností, i Maria, čistá Panna, buď na věky požehnána.*

Kde Pán Bůh přebývá.

Kde Pán Bůh přebývá?

Jen pohled vzhůru v nebes výš,
jež nad tebou se rozprostírá,
kde jasnou klenbu všehomíra
se v šíř a dále pnouti zříš.
Hle, tisíce zlatých hvězd tam plá
a každá okénkem se zdá:
tot jest ten svatý Boží stan,
tam přebývá tvůj Bůh a Pán
a jako Otec na tě patří
a na rodinu tvojich bratří.

Kde Pán Bůh přebývá? —

Tam do lesa si zajdi sám,
a viz, jak mocně pnou se hory
a vážně strní šumné bory
a skalní sloupy k výšinám.
Slyš, jak to lesem šveholí,
a jaký šum to v údolí:
i poví tobě srdce ples,
že domem Božím krásný les.
Sic oko nemůže jej zřítí,
než duše tvá dech Boží cítí.

«Obzor».

Kde Pán Bůh přebývá? —

Jdi, kam tě volá zvonů hlas,
an volebně se krajem vlní;
jak posvátnou tě bázní plní
ten chrám Páně klid a žas!
A tak tam libě zpívají,
až v těle dech se zatají,
a zvoláš: Boží dům to jest,
jenž hlásá jeho moc a čest,
a proto z blízka jdou i z dále
se modlit sem a zpívat chvály.

Kde Pán Bůh přebývá? —

Bůh v celém světě přebývá;
však kde se zlíbí lásce Jeho,
tam nejtěsnější světa všeho
si komůrečku volívá.
Byt malý srdce poskytlá,
než Pán Bůh rád tam zavítá:
tož svoje srdce čistým střež,
a přijde k tobě Pán Bůh též,
s ním zavítá i celé nebe
a neopustí nikdy tebe.

VL. ŠT.

O pokušeních.

Napsal J. St. Pavlík.

první neděli postní, jež v tomto měsíci připadá, čte se evangelium o Pánu Ježíši, kterak byl od ďábla třikrát pokoušen. Vše zlé, kromě hříchu chtěl Pán Ježíš s námi sdíleti, aby za hříchy naše zadost učinil; i pokušení chtěl se podrobiti, neboť pokušení ještě hříchem není; že však nebylo v jeho srdci zlé žádosti, mohlo pokušení jen z venčí na něho dolehnouti, čehož také ďábel použil.

Pokušení jsou nutným zlem, jež trpělivě nésti musíme. Pokušení jsou proto nutná, poněvadž život náš je dobou zkoušky, v níž jest nám věrnost a poslušnost k Bohu ukázati; je i bojištěm, na němž si statečnosti palmy vítězné dobyti musíme. V míru si žádný voják nezaslouží medaile statečnosti, jenom v boji; nikdo nebude korunován, kdo náležitě nebojoval, praví sv. Pavel.

Z té příčiny připouští Bůh pokušení; on nechce lidi připraviti o příležitost, nashromážditi si zásluh pro nebe. Proto i nejzbožnější a nejsvětější osoby byly pokušením vystaveny. Nevinný mládenec Josef byl pokoušen od ženy Putifarovy; čistá Susanna byla pokoušena od dvou starochů. David byl pokoušen ku pomstě nad Saulem. Stáříčský Eleazar a makkabejští bratři byli pokušení ku přestoupení židovského zákona. Svatý Petr byl pokoušen. »Šimone«, pravil Ježíš k němu, »satan žádal si, aby vás mohl tříbiti jako pšenici, t. j. vás mohl pokouseti. Velcí svatí, na př. Benedikt, Tomáš Aquinský a jiní byli k nečistotě pokušení tak velice, že se v trní váleli, v studené vodě koupali, tělu jídla a spánku ubírali a sebe bičovali, aby pokušení přemohli. Avšak právě tím do-

sáhli vysokého stupně dokonalosti. Sám Spasitel nechal se od ďábla pokouseti, aby nám ukázal, jak si máme v pokušeních počínati.

Pokušení jsou nám i proto velmi užitečná, poněvadž nás pobádají ku pokoře. Pokora je pro nás jistě ctností nezbytnou. Jsme-li si své slabosti vědomi, vezmeme tím spíše útočiště k Bohu u vroucí modlitbě a nehešíme tak snadno. Kdo však je pyšným a spolehá se na svou vlastní sílu, ten jakoby za trest padne do hříchu, za nějž se velmi stydětí musí.

Pokušení čistí a třebí člověka od jeho chyb a nedokonalostí jako oheň zlato. Stojící voda není zdravá; všelijaká žízal se v ní vylíhne; jedovaté a morové vystupují z ní páry a otravují krajinu. Horký vzduch za bezvětrí není k snesení; avšak bouří bývá vzduch čistěn; po bouři je ho milo dýchat. Tak čistí duši bouře pokušení. Čím častěji se obilím v síti třepe, tím je čistější, tím méně plev je v něm; tak i duše je tím čistější od plev nedokonalostí a hříchů, čím častěji se v síti pokušení prosívá.

Pokušení rozmnožují naše zásluhy pro nebe a získávají nám stkvělou slávu korunu, když jim odplácáme a je přemáháme. Boj proti pokušením dává nám příležitost k modlitbě, ku postu, k umrtvování a sebezapírání a ku přemnohým jiným dobrým skutkům, které by zůstaly nevykonány, kdyby pokušení nebylo. Každé pokušení je příležitostí k mučnickví, praví sv. Klement Alexandrijský. Jsi-li pokušením ke zlému lákán, představ si, že jsi pro víru k soudu vlečen. Tyranem pohanským je ďábel, jenž ti největší radosti a rozkoše slibuje a největšími mukami hrozi, aby tě k odpadnutí od víry a ke zpronevěření se Kristu přiměl.

Kati a pochopové jsou zlé žádosti a náruživosti; diváky jsou všichni andělé a svatí, a Pán Bůh sám; ti všeci s napjetím čekají na tvé rozhodnutí. Ó jak velebné a potěšitelné divadlo pro Pána

koruny zasazuje. Proto píše svatý Jakub, apoštol: »Blahoslavený člověk, který vytrvá v pokušení; neboť, když zkoušku obstál, obdrží korunu života, již Bůh slíbil všem těm, kteří jej milují.« A svatý

Boha, anděly a svaté je bojující duše. Premůže-li pokušení a zvítězí-li, celé nebe jí slávu provolává, záslužné věnce a vítězné vavříny vrhají se jí k nohám a nový drahokam se do její nebeské

Bernard dí: »Těžký to zajisté boj, ale plodný, poněvadž bojovníka sice unavuje, avšak, když zvítězil, korunuje.« Proto se ani svatí nemodlili, aby je Bůh od pokušení úplně osvobodil, nýbrž aby jim

silu udělil, pokušením odpirati; neboť věděli dobře, jaká stkvělá odměna v nebi na ně čeká.

Není nám sice dovoleno, pokušení lehkomyšlně a odváživě vyhledávati, neboť, kdo nebezpečnosti miluje, zahyne v něm; ale když nás pokušení bez naší viny napadnou, nesmíme klesati na mysl, ani tenkrát ne, jsou-li prudká a dlouho trvající. Jenom vytrvat a raděných nám prostředků používat: pak nám již Pán Bůh pomůže, abychom nepodlehli, jako sv. Pavlovi pomohl, jenž též žádostmi těla náramně pokoušen, třikrát se k Bohu modlil, aby osten těla byl od něho vzat, ale za odpověď obdržel: »Pavle, má milost tobě dostačí, neboť ctnost v slabosti se utvrzuje.« Pán Bůh ví též velmi dobře, kolik můžeme snést; on zajisté na nás více neuloží, než co můžeme vydržeti, neboť svatý Pavel píše: »Věrný jest Bůh; on vás nenechá nad síly vaše pokoušeti, ale učiní s pokušením také prospěch, abyste mohli vydržeti.

Jakých prostředků máme používat proti pokušením, abychom jim nepodlehli? Hlavně bdělost a modlitbu. Bděte a modlete se, abyste nevěšli v pokušení, pravil Pán Ježíš k apoštolům. A svatý Petr nás napomíná: »Buďte střízliví a bděte, neboť protivník váš, ďábel, obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil.« Musíme dávat pozor na své smysly: na oči, aby nic zlého neviděly, na uši, aby nic zlého neslyšely, na jazyk, aby nic zlého nemluvil. Kdo svého domu

neopatrjuje, ale ve dne i v noci jej otevřený nechává, nesmí se nad tím pozastavovati, když jej zloději okradou. Kdo sám na sebe nedává pozor, kdo nebezpečnosti zrovna vyhledává, nesmí se diviti, když jej svůdník o roucho nevinnosti okradne. I k modlitbě se máme uchýliti, když pokušení na nás doléhá. Bděte a modlete se, pravil Pán Ježíš. Jakmile začínáš se modliti, přestáváš hřešiti, praví sv. Augustin. Vidí-li bezbranný, jenž po cizí zemi cestuje, blížit se k sobě dravou zvěř, vylézá na strom, kdež jest bezpečnější než dole; tak i my máme v modlitbách do výšin stoupati, blíží-li se k nám dravec pekelný. Je ještě i mnoho jiných záchranných prostředků proti pokušením na př. útěk, pohrdání jimi, odpor bez otálení hned na samém začátku, připamatování si přítomnosti Boží, přítomnosti anděla strážného, myšlenka na smrt, na soud, na peklo, na nebe, častější přijímání svátosti, úcta Panny Marie a anděla strážného, siřidmost v jídle a pití, pracovitost atd. Používejme pilně všech těch prostředků; pak nám Bůh pomůže, a my se budeme ze srdce radovati, když nad pokušením zvítězíme, jako se vojáci radují, když se vrací domů z boje sice krvavého, ale vítězného. I svatý Jakub těší nás, když píše: »Za největší radost mějte, bratří moji, když v rozličná pokušení upadnete, vědouce, že takové zkoušení víry vaší působí trpělivost, trpělivost pak skutek dokonává, abyste byli dokonalí.«

V jarní čas.

Ztály ledy, sněhy,
plno přišlo něhy
jaro zas;
všude zase svítí
milé, vonné kvítí
divných kras.

Skrívan k nebi spěje,
Alleluja pje
písni svou;
zvuky jeho milé
i tvé nitro čilé
k Bohu zvou.

Zjev Mu, co tě trdí,
prchne ze tvé hrudi
zimy moc;
dechem lásky svojí
i tvé srdce zhojí
Velká noc!

Věřím v Boha.

(Část další.)

Jak těšiti nás může tato první modlitba ukřižovaného Pána. Vždyť slova tato platí i nám. I za nás modlí se, neboť i my jsme mnohdy jeho nepřáteli, i nám vyprošuje odpuštění. Ale na druhé straně neodpírejme odpuštění těm, kdož ubližují nám. Kristus jest naším zářným příkladem, kterak rádi odpouští máme i křivdy největší. On učil nás modliti se »odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům«; a slova tato potvrdil skutkem. Učme se od něho, nezlořečme nepřátelům, nýbrž odpusťme, pohlédajíce na Krista. Sladší jest odpuštění nežli msta, a kdo zatvrzuje srdce své a odpustiti nechce, není Krista hoden.

Zatím usedli žoldnéři opodál kříže na zemi a rozdělovali sobě roucho Kristovo. Zákon jim je přiknul. Plášť, že byl velký, rozdělili na čtyři díly, pro každého jeden. Sukni ale, že nebyla sešívána, nýbrž v jednotě setkaná, nedělili, nýbrž metali o ni los. Netušili, že tímto skutkem svým naplnili Písmo řkoucí: »Rozdělili roucha má a o oděv můj metali los.« (Žalm 21. 19.) Zástup pak kolem kříže stojící rouhal se Ukřižovanému, rozmnožuje takto duševní jeho muka. S nelitostným posměchem volali: »Hle, který rušíš chrám Boží a ve třech dnech ho zase vzděláváš, pomoz sobě samému, sestup s kříže!« Sprostý lid vyznamenává se vždy krutostí surovou, hrubou, ale i zbabelou. Když oběť jejich zmořena a malomocna jest, tu vylévají na ní proudy své zášti.

Ale i zákonníci a veleknězi nemohli si odepřítí pochoutku, Ježíše pohaniti. »Hle, jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. Ať sestoupí s kříže, abychom viděli jeho moc a uvěřili! Doufal v Boha, nechť ho nyní vysvobodí, miluje-li ho, neboť pravil: „Syn Boží jsem.“ Jak bídné to byli povahy! I pro důvěru jeho v Boha se mu posmívají, a když vidí, že umírá tupí a hanobí ho. A když to slyšeli vojínové, začali i oni tupiti Ježíše, řkouce: »Jsi-li ty král židovský, pomozíš sobě.« Jak padala slova tato v útlé srdce Ježíšovo. Za ně zde visí, za ně zde trpí, pro ně nechce sestoupiti s kříže, a oni ho ještě za to vše bičují, bičují potupným jazykem! — I jeden z lotrů ukřižovaných připojil se k posměvačům, ač sám měl již skoro smrt na jazyku. Rouhaje se, volal: »Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám.« Ale druhý lotr, káraje ho, pravil: »Ani ty se Boha nebojíš, ježto v téměř odsouzení jsi? My zajisté spravedlivě trpíme, neboť co náleží za skutky naše, bereme, ale tento nic zlého neučinil.« Jaký to rozdíl v slovech! Jeden tupí, druhý se Ježíše ujmá. Zajisté již duše jeho získána byla pro Krista, paprsek milosti Boží našel už cestu do srdce jeho zkaženého. Činí pokání a věří v Ježíše. Vlidnost, klid, a zejména ono slovo odpuštění: »Otče, odpusť jim«, dojala lotra tou měrou, že uvěřil v božství Kristovo. Ó, kdož vyzpytuje cesty milosti Boží, a lásky! Tento lotr našel milost na kříži a to po boku Spasitelově. Chtěje ukázati svou lítost a svou důvěru, obrátil se k Pánu a prosí: »Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého!« A Kristus Pán, jenž viděl až na dno duše této a viděl touhu po Bohu, viděl kajcnost jeho, odvětil mu: »Amen, pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.« Lotr byl prvním ovocem vykupitelské smrti Páně. Ještě téhož dne došel ráje věčného skrze smrt Spasitelovu. Zase důkaz, že Bůh vždy hotov jest odpouštěti, vidí-li jen mysl kající a touhu po spáse.

A nyní stal se výjev tklivý. Pod křížem stojí Matka Páně a Jan, jeho miláček. K nim družily se ještě dvě ženy, Matka Kleofášova a Marie Magdalena. A Ježíš vida Matku svou, kterou tak vřele miloval, nyní na smrt zarmoucenou a opuštěnou, dává jí v náhradu za sebe Jana, milého učeníka, řka: »Ženo, ejhle, syn tvůj.« a k Janovi: »Ejhle, matka tvá.« Poslední to důkaz synovské lásky a péče. Sám na sebe zapomíná a těší jiné a stará se o ně. Ale Ježíš nestará se jenom o matku svou, stará se o všechny. Odporučuje ji za matku Janovi, měl na zřeteli v Janovi všechny, kdož jako Jan k němu lnou a ho milovati budou, v Janovi myslil církev svou. A této drahé své církvi odporučil Matičku svou za matku. Tak stala se Maria vůlí Boží matkou církve Páně, spoluvykupitelkou člověčenstva. Ona koná dále neviditelné dílo syna svého v církvi jeho. Všichni, kdož jdou za Ježíšem, jsou synové její a kdož jdou jako Jan mají ji za matku svou. Proto nelze Marii od Ježíše odlučovati; kdo by nectil a nemiloval Marii Pannu, nemůže ctíti a milovati Ježíše. Právě Kristovo náboženství žádá úctu Marianskou. Proto pryč ode všech, kdož Matku Páně tupí a proti účtě její brojí, neboť nejsou podobní Janovi, jenž Marii Pannu ctil a miloval jako matku svoji, nejsou pravými učeníky Kristovými, nýbrž jeho nepřáteli. —

A bylo již kolem hodiny třetí odpoledne. I stala se tma po zemi, neboť zatmělo se slunce. A tu úzkostlivým zvolal Kristus hlasem: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« Není to výkřik zoufalství, ale smrtelné úzkosti. I to musil vytrpěti Pán, že odhata byla jeho lidské přirozenosti útěcha Boží, která ho pevně silila. Útrapy, starosti a bolesti dostoupily výše. A nikde potěchy, kamkoli oko jeho pohlédne, samý nepřítel, posměvač a rouhač. Ti, kdož ho milují, sami se bolesti sotva na nohou drží. A k tomu nepocituje ani již onu radost ze spojení s Bohem, duše jeho lidská zmitána jest hroznými bolestmi a tu v záplavě hořkosti vyrval se mu výkřik tento srdce pronikající. Tak viděl Spasitele před drahými časy a proto o něm v žalmu svém (21.) píše: »Já pak červ jsem a ne člověk: pohanění lidí i povrhel obce. Všichni, vidouce mne, posmívali se mně. Obklíčila mne telata mnohá a volové tuční obstoupili mne. Zbodli ruce mé a nohy mé a sečetli všechny kosti mé. Oni pak pozorovali a hleděli na mne, rozdělili sobě roucha má a o oděv můj metali los. Ale ty, Hospodine, nevzdaluj pomoci své ode mne. K obraně mé vzhledni.«

Hrozná žízeň, způsobená ztrátou krve i úpalem slunečním vynutila Ježíši povzdech: »Žizním!« I podali mu k ústům houbu naplněnou octem! To mělo osvěžit a občerstvit umírajícího. A Ježíš zvolal hned po tom: »Dokonáno jest!« Ano, dokonáno jest! — tak jsi mohl s dobrým svědomím zvolati, Ukřižovaný Spasiteli, vždyť dokonals, co Tobě uloženo bylo. Až na dno vypils kalich hořký. Vytrpěl jsi vše, co se vůbec vytrpěti dá, za všechny odpykal jsi a snesl trest. Muka Tvá byla neskonale, ale také proto oběť Tvoje neskonale, zadostučinění neskončené. Vykonal jsi úkol z lásky na sebe vzatý, a nezbývá, nežli smrt. I ta se rychle přiblížila a tu zvolal Kristus ještě jednou a to naposled: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého!« a nakloniv hlavu vypustil duši. I byla hodina třetí odpoledne. Padněme na kolena svá a klaňme se ukřižovanému Ježíši, Synu Božímu. Za nás visí na kříži, pro nás umírá. Ó požehnání hodná smrti Páně! Nemáš v celém čase sobě rovné. Bůh se obětuje za své tvory, Otec za děti, Pán za sluhu, a to nanejvýše nevděčné. V hodině té roztržen jest dlužní úpis lidstva a

Bůh odpustil mu dluh veliký, dluh hříchu. Brána nebes otevřela se a lidstvo omyté krví božského beránka může zase vejti do slávy věčné Boha svého. Ó požeňaná hodino smrti Páně. — Kristus, zdroj života, Pán přírody, zemřel. O jak truchlí nad tím celý svět! Tma nastala, skála se puká, opona v chrámu se trhá, hroby se otvírají a spravedliví mrtví v nich odpočívající vstávají. Vše tone hrůzou a zděšením. Starý svět jest přemožen, a nový započíná. Židovství přestává a zákon Kristův nastupuje v jeho dědictví. A mnozí, vidouce divy tyto, kajícně se bijí v prsa, uznávajíce, jak hrozného se byli dopustili zločinu. Vše to i hluboký dojem učinilo na žoldnéře, hlídající Krista a setník jejich stoje u kříže zvolal: »Jistě spravedlivý byl muž tento a Syn Boží!« Smrt Ježíšova jest počátkem víry v něho. Jistě tento byl Syn Boží — slova tato jsou prvním vyznáním víry a od té doby neumlkají, nýbrž ve všech řečech, u všech národův po celém světě se ozývají: »Jistě Kristus je Syn Boží«. Smrtí svou počíná Kristus vítěznou cestu svou po všem světě. — A pod křížem v němém bolu stojí Matka Páně a klečí ostatní jeho přátelé. Nemají již slz, vyschl jejich pramen krutou bolestí, jen chvění těla jejich dokazuje hrozný žal. Ó přistupme k nim, a jsouce až do té duše rozbolesnění, libejme svatý kříž, poslední lůžko Spasitelovo!

Velký Pátek byl svatvečerem veliké soboty velkonoční, a proto nechťeli židé, aby těla odsouzenců na křížích zůstala. I žádali Piláta, aby dal je pohřbiti. I poslal žoldnéře a ti vidouce, že lotrové ještě žijí, přelámali jim hnáty. Poznavše ale, že Ježíš již mrtev jest, nezlámali mu hnáty, ale vojín jeden mu probodl srdce jeho a hned vyšla krev a voda. Rána tato byla poslední urážkou Kristovou a to ještě na bezdechém jeho těle. Byla ale také pro všechny časy důkazem opravdové smrti Spasitelovy, a tak obhájena jest smrt Spasitele proti všem pochybnostem. Otevřené srdce Ježíšovo ale dobře slušelo nezměrné lásce jeho. Jest přístavem pokoje, útočištěm bezpečným všem, kdož zmitáni jsou v tomto viru světském. Vyšla z něho krev a voda, znamení to nejsvětějších tajemství. Ze srdce Ježíšova vypučela církev, matka to, v níž se pro Boha rodí věřící skrze vodu křestní a krev nejsvětější Svátosti.

Přátelé Ježíšovi nezapomněli na mrtvého. Vyprosili si tělo jeho, aby počestně je pochovali. Josef z Arimathie, dobrý a spravedlivý to muž, tajný učeník Páně, vykázal mu hrob svůj vlastní, hrob nový v zahradě. Pilát vydal ochotně tělo Ježíšovo a přátelé postarali se o poslední poctu. Tělo svaté omyto jest a drahými mastmi natřeno, v čisté bílé roucho zabaleno, hlava pokryta svinutým šátkem. Potom nesenو jest tělo Páně do nového onoho hrobu ve skále, tam na desku kamennou uloženo a vchod kamenem zavřen. Slunce již chýlilo se k západu a svatá sobota začínala. Malý to byl průvod pohřební, ale samá láska. Vytrvali u Krista až do konce, a neodešli, až zavřel se hrob očím jejich.

Přátelé odesli od hrobu, za to však přišli nepřátelé. Rozpomenu si totiž veleknězi a zákonníci, že byl Ježíš o svém z mrtvých vstání mluvil a proto požádali Piláta, aby dal hrob vojáky strážiti. Pilát jim pravil: »Máte stráž, jděte a ostříhejte, jakož víte.« I přišli, přitiskli pečeť na kámen a postavili stráž. A tak byl Kristus v hrobě, strážěn jsa vlastními nepřáteli. Avšak ne na dlouho, neboť psáno bylo: »I bude hrob jeho slavný.« Jen na okamžik jásají nepřátelé, ale brzy jasot jejich proměnil se v hrůzu a zděšení. I církev Kristovu již kolikráte do hrobu vkládali, ale i o ní platí slova: »I bude hrob její slavný.« Není možné

Krista v hrobě zadržeti, není možné církev jeho v hrob zavřítí. Na čas dopustí Bůh úhonu, ale tím slavněji a stkvěleji vstane zase. Hrob Kristův oslavený jest nadějí naší. Smrt ztratila moc svou a osten, neboť přemohl ji Pán. Kéž i hrob náš jednou slavný bude! Kdo s Pánem umírá, v Pánu žiti bude. S tím končíme úvahy o článku čtvrtém.

Boh. Hendl.

Bolestná Matička.

Bolestná Matička
pod křížem slzela,
bolestí, co Ona,
mát žádná neměla.

Ruce má sepjaté,
nemá už slziček,
však jimi skropen dost
pod křížem trávníček!

Když s kříže poslední
slovíčko doznělo,
ó jak to Matičku
u srdce bolelo!

Umírá, umírá,
který ji miloval,
a není, kdo by Ji
těšil, kdo litoval!

Nemůže pohlédnout
na dítě zmučené,
líbá jen nožičky
krvavě zbarvené.

Nemůže, nemůže
promluvit slovíčka!
Která máť trpěla
co Boží Rodička?!

•Obzor.

Ant. Travěnek.

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

řed několika roky obdržel jistý člověk v okolí velehradském dopis od neznámé nějaké osoby.

V něm mu tato psala, že mu povi o velikém pokladu, zakopaném v hoře, na níž stojí hrad Buchlov, pošle-li jí určitou částku peněz. Tvář člověka toho se rozjasnila, když četl onen dopis, a srdce jeho se zaradovalo. Pravil si: »Teď bude konec tvých křížů, teď nastane ti život blažený«. Poradil se však nejdříve s lidmi zkušenějšími, co o té věci myslí, má-li to vzít vážně. Tito poznali v celé věci lest, a člověk ten se vrátil domů zklamán v naději po blaženém životě.

Já tě, milý čtenáři, sice neznám, nevím, jsi-li bohatý, nebo chudý, učený, nebo neučený, starý, nebo mladý, ale něco o tobě přece vím: Tvé srdce tísní občas různé starosti a bolesti a v této tísní ozývá se v něm touha: »Kéž bych byl blaženým«. Jak by jsi se asi zara-

doval, kdyby ti někdo napsal o pravém pokladu, jenž by tě šťastným učinil!

Já o takovém pokladu vím a chci ti o něm povědět.

V malebné krajině země Gallilejské zvedá se hora, již nyní nazývají Kurun Hattin. S jedné strany obmývá úpatí její ústí řeky Jordanu, se druhé shlíží se její téměř ve hladině jezera Genezaretského. Na temeni jejím je prostranství dlouhé asi 400 kroků, s něhož je krásný pohled na dalekou okolní krajinu. Na tuto horu vystoupil kdysi Pán Ježíš se svými apoštoly. Veliký zástup lidí bral se za ním. Byli mezi nimi mužové upracovaní, živitelé svých rodin, jimž starosti o věci potřebné nejednu vrásku na čele vyryly. Byli zde lidé pronásledovaní, utiskovaní, byli zde lidé duševně skličeni. Na tváři jejich bys poznal, co je táhne ku Kristu Pánu.

Kristus Pán posadí se na hoře, vidí kol sebe zástupy, jako vševědoucí, vidí

jejich potřeby, vidí, proč k němu přišli, co u něho hledají. Jak útrpně, jak laskavě se Kristus Pán na ně dívá. Jeho oko prozrazuje, že srdce jeho s nimi cítí, že je všechny jako dítky miluje a že jim pomoci chce.

všechno stvořil. Všechny tyto poklady vidí před sebou, ale nic z nich nevezme pro ně. Pán Ježíš jako Bůh vidí, že do pokladů těchto nevložil právě blaženosti, vidí, že by jimi zástupy dokonale blaženými neučinil. Kdyby jim dal sebe větší

Pán Ježíš káže na hoře.

Jakými asi poklady je Kristus Pán oblaží? Celá krajina, již viděti s této hory, patří jemu. Ano více, jemu patří celá země, všechno její zlató, všechny poklady světa, jemu patří všechny světy, neboť on jest jednorozený Syn Boží, on

poklad pozemský, vždy by ještě něco srdci jejich scházelo, neboť již od věčnosti určil lidem Bůh poklady neskonale větší, poklady nebeské. Poklady tyto byly však pro ně jakoby zakopány, jakoby srdce jejich o nich ani nevědělo. Tyto

poklady chce jim láska jeho Božského Srdce dáti a proto poučuje je, jak by je měli hledati. První poučení, dle něhož i ty, milý čtenáři, poklady tyto najdeš, zní:

I. Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. (Mat. 5, 3.)

Výrok, že země jest „slzavým údolím“, vidíme pravdivým obzvláště za naší doby. Vezměme do rukou listy té neb oné třídy lidstva, vyčteme tam stesky a nespokojenost. Zajdeme do spolkových schůzí a uslyšíme hlasy po nápravě. Zdá se, jakoby se štěstí a blaženost s naší zemí nadobro vystěhovaly. Kde je příčina, že společnost lidská necítí se šťastnou, že v srdcích lidských schází spokojenost a blaženost? Nahlédneme do srdcí lidských poněkud hlouběji a uvidíme zde hned při prvním pohledu nesplněnou jednu velkou touhu a sice po majetku, po bohatství. Touha po blaženosti, již Bůh sám do srdcí lidských vložil, obrací se u většiny lidstva ku statkům tohoto světa jako ku svému jedinému a nejvyššímu dobru. Sem obrací se spolu jejich snahy, tužby a práce jako ku svému cíli. Bohatství a blaženost staly se jim věcmi totožnými.

Jaký mají však tyto snahy výsledek? Sklamání, jen sklamáni, ať se jim vyplní nebo nevyplní. Písmo svaté praví: „Lakomý neňasytí se penězi.“ (Kaz. 5, 9.) Mnohým se sice podaří, že zbohatnou, ale srdce jejich zůstává tak prázdné, jako dříve. Chladný kov nenasytí lidského srdce. Touha srdce po blaženosti pravě a trvalé nedojde v bohatství ukojení, ano bída srdce se jím často ještě zvětšuje, protože s bohatstvím zvětšují se jednak starosti, které připraví srdci lidskému nejednu trpkou chvíli.

Jiní žijí v nedostatku a bídě. Myslí, že jsou nešťastní, protože nemají všeho hojnost. Život jim ubíhá, blíží se hrobu a vidí, že touha jejich po obohacení se

nikdy nevyplní, že nikdy nebudou šťastnými. To je příčinou jejich nespokojenosti a snad u mnohých i rozervanosti. Mnoho učených hlav již přemýšlelo nad tím, jak by se obzvláště těmto druhým pomohlo. Máme již celou literaturu sociální, která se zabývá otázkou, jak by povznesla hmotný blahobyt chudých, v některých říších učinily třídy tyto i pokusy násili, by nabytím majetku dosly blaženosti.

Nedá se upřít, že otázka majetková zasluhuje za našich dob zvláštního povšimnutí, neboť kolem ní točí se nyní skoro celý společenský život. Mnozí se domnívají, že otázku tuto rozřešiti a dáti lidstvu blaženost, již postrádá, je úkolem doby nejnovější. Otázka tato jest však již rozřešena a sice způsobem nejdokonalším: v Božském Srdci Pána Ježíše. Třeba jen do tohoto Srdce nahlédnouti, vyčísti v něm, co o této věci nám praví, přijíati prostředky, jež nám podává a dojdeme jistě blaženosti.

Je třeba, milý čtenáři, bychom spolu učinili cestu k tomu Božskému Srdci. Cesta ta je sice daleká a její konec až v Palestině, a pak cestu tu učiníti musíme nejen po zemi a po moři, nýbrž i časem musíme přejíti do minulosti 1902 roků, ale cestu tu budeme konati jen myslí, a myslí naší to není nic těžkého. Tedy před 1902 lety vidíme poprvé Božské Srdce na naší zemi. Najdeme je v Palestině; ale kde? V královském paláci Herodesově? Nikoli, tam ho není. Tedy aspoň v domě některého měšťana v Jerusalemě? Ani tam ne. Písmo sv. praví nám už skrze proroka Isaiaše, že v nepatrném městečku Bellemě. Najdeme je tedy v některém úhledném domku tohoto městečka? Darma bychom hledali. Za městečkem, ne v domku, ale v opuštěné jeskyni, již použili chudí pastýři za stáj, vkládá matka v chudíčkém oděvu nově narozeného chlapečka v chu-

dých plenkách ovinutého do jesliček, v nichž je trochu sena a slámy. Chlapeček tento je sám jednorozený Syn Boží, jenž přijav na sebe přirozenost lidskou, sestoupil na tento svět, aby jej učinil blaženým, aby jej spasil. Chudobu vyvolil sobě Pán Ježíš při svém narození a to ne, jakou lidé obvykle mívají, nýbrž pokud možno největší. Jaký byl další život Pána Ježíše? Chudobný v míře největší. Pohledněme do domku svaté Rodiny v Nazaretě, a bude se nám zdát, že jsme v bytě nejchudšího řemeslníka. Není zde nic zbytečného. Jsou zde nástroje tesařské, kterými svatý Josef a

Pán Ježíš den ode dne pracně vydělávají si chudičkou výživu, již Panna Maria způsobem nejjednoduším připravuje. Jaký byl život Krista Pána, když po 30. roce začal veřejně učit? Vzor největšího strádání a chudoby. Žil z darů, které mu dobří lidé dali. Neměl ani vlastního příbytku, jak sám o sobě pravil: »Lišky doupata mají a ptáci nebesí hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.« (Matouš 8, 20.) Přistupme ještě k jeho smrtelnému loži, abychom viděli, jaká zde je chudoba... Zbaven i svého saty umírá na holém dřevě kříže pod širým nebem! .

(Přistě dále).

Lidská podoba Ježíše Krista.

Podává Boh. Hendl. (Č. d.)

Jak jsme svrchu pravili, jeví se na nejstarších obrazech Kristus Pán v podobě mladistvé. Druhý druh obrazů — a to pozdějších — ukazuje nám Krista v podobě dospělého muže s vousem a bohatým vlasem, avšak vždy plného vznešenosti a síly. Tu řídilo se umění proměnou, již církev na venek prodělala. Vždyť již nešlo o to, okrašlovati obrazy úzké a tmavé katakomby, v nichž dříve se církev k službám Božím shromažďovala, nýbrž mělo umění nyní ozdobovati krásné, velkolepé chrámy, které se na počest Ukřižovaného Spasitele vždy s velikým nákladem budovaly. Tak jako na místo dřívějších jednoduchých rouch na obrazech světců nastoupila roucha škvostná ze zlatohlavu a ozdobená drahými kameny, tak i výraz obličejů na malbách, dříve všeobecný, jevil se nyní určitější. Proto také hleděli umělci obličej a celou podobu na obrazech Kristových tak podati, jak tehdy veřejné mínění za to mělo, že ve sku-

tečnosti vypadal. Ve všem dbalo se tehdy také věrnosti a přesnosti historické. Proto dáván Kristu výraz vznešenosti a velebnosti, jakž mu slušel jako vítězi a panovníku. A z toho vyvinul se třetí způsob znázorňovati osobu Kristovu, který ale v staré církvi řidčeji se objevuje.

Dle tohoto způsobu jest obličej Páně podlouhlý, vous dlouhý a oči hluboko ležící. Dle směru byzantinského, jest spojena na obrazech těchto vznešenost a velebnost také s jakousi hrůzou, aby tak divák tím více přiveden byl k názoru, že má před sebou obraz Spasitele, jenž byl zároveň Bohem, mocným, spravedlivým i trestajícím. Obrazy tyto nejsou tak dojmavé a milé, neboť jest zde obličej více ztrnulý, nehybný, více přisnost soudce a pána nežli laskavost otce a Spasitele ukazující. Proto se za jisté obrazy takové neujaly, neboť nerozehřívaly srdce křesťanů, po lásce Boží prahnoucí. —

V celém období křesťanského umění od počátku až na naše doby, objevují se co nejčastěji obrazy Krista Pána za jeho svatého dětství — a to ve spojení s jeho panenskou Matkou. Obrazů Mariánských s děťátkem jest množství nesčíslné; také způsob jest velice rozmanitý. K vypodobňování takového vedly umělce křesťanské leckteré okolnosti ze života Kristova. Že se narodil jako dítě lidské, jsa Bohem, že vyvolil si za matku Pannu svatou, neposkvrněnou, že sám miloval dítě, je za vzor apoštolům stavěl, že tak často volával: »Nechte malíčkových přijíti ke mně« — to vše tanulo na mysl umělcům, a proto rádi malovali Krista Pána jako dítě v náručí matčině. Obrazy takové nalezáme již v katakombách z dob nejstarších. První takové vyobrazení a ze všech nejstarší jest v katakombě sv. Priscilly z konce 1. a počátku 2. století. Matka Páně, Panna Maria sedí na křesle, což značí její důstojnost mateřství Páně. Oděna jest stolou a tunikou, jako vznešené paní římské, hlava jest zastřena závojem, jenž i po bedrách splývá. Uprostřed drží Božské dítě, které se k srdci jejimu tulu a tvář svou k divákovi obrací. Vedle Matky Páně stojí mladý, bezvousý muž, který pravici ukazuje na Svatou Pannu a na hvězdu, nad ní se třpytící, v levici pak drží nějaký závit (knihu). Kdo by asi tento muž byl, o to se mínění starožitníků rozcházejí. Někteří, jako znamenitý badatel v katakombách de Rossi, míní, že je to prorok Isaiáš, jenž prorokoval, »že Panna počne a porodí Syna«. Jiní míní zase, že je to sv. Josef, pěstoun Páně. Byl by to tedy nejstarší obraz svaté rodiny. Výminečně objevuje se zde božské dítě úplně bez oděvu, ač až do 14. století se skoro vždy oděné vyobrazovalo.

Co se týče výrazu, který jest umělci dán postavě dítěte Ježíše — tu shledá-

váme, že se vystříhali na jedné straně všeho tuze dětinského a výlučně lidského, na druhé straně ale i také mýjeli vše tuze nadpřirozené a duchovní, tak že hleděli vystihnouti i na obraze to tajemné spojení božství s člověčenstvím. V dobách pozdějších vidíme zejména na obrazech italských dítě Ježíš v rozličné postavě, buď jako spící dítě, které andělé stráží, anebo jako pastýře s holí pastýřskou nebo zase s korunou trnovou a křížem. To vše mělo naznačovati jeho budoucí utrpení. I jablko drží v ruce na znamení zapovězeného ovoce, skrze kteréž prarodičové v ráji byli zhřešili, a tento hřích zase napravit, od něho lidstvo osvobodit přišel Ježíš na svět. Pod nohama jeho vidáme kouli zemskou, což má nám znamenati, že pánem jest nebes i země. Také drží v ruce nebo tato leží u něho — jest to sv. Evangelium, tento zákon nový Spasitelem daný.

Obrazy tyto jímají duši naší něhou; láska vané z nich a to láska božská, která se obětovala za nás; nemůže nikdo, kdo citlivé srdce má na takové obrazy bez dojmu a pohnutí pohlížeti. A to jest také jejich účelem.

V novějším čase naskytují se zhusta vyobrazení Spasitele našeho s nejsvětějším jeho Srdcem, a obrazy tyto našly oblíbenosti tím větší, čím více se účta a pobožnost k nejsv. Srdci Páně v lidu zmahá. Obrazy lidského Srdce Pána Ježíše naskytají se sice již v 16. století, jsou ale spojeny se jménem Ježíš a sice tak, že pod jménem Ježíš vyobrazeno jest Srdce Páně, často i trnovou korunou obtočené. I tři hřeby jsou často přidány. V 17. století již přidávaly se rány Spasitelovy a mimo tři hřeby i jiné nástroje umučení Páně. Vše to ovšem mělo lidstvo upomínati na utrpení a smrt Spasitelovu, skrze niž my hříšníci jsme vykoupeni a spaseni došli. Obrazů těchto nebylo tak zhusta

užíváno. Až když se byl Kristus Pán blahoslavené Marii Marketě zjevil a jí láskyplné Srdce své okázal, a přání vyjevil, aby toto srdce lidské jeho a požehnané přirozenosti ctěno bylo, bylo toto přesvaté Srdce Páně i zhusta vyobrazováno, buď spojené s obrazem Kristovým anebo samo o sobě. A tak vidíme na těchto oblíbených obrazech lidské srdce Spasitelovo otočené trnovou korunou, s křížem nahoře, z něhož vyrážejí plameny. Co to vše znamená, vědí naši laskavi čtenářové dobře, bylat v těchto listech již několikrát o tom řeč. Některým nebylo vyobrazování nejsvětějšího Srdce Páně takovýmto způsobem vhod. Avšak má obraz tento totéž právo, jako jiné obrazy Páně; ku příkladu obrazy jeho nejsv. Jména, anebo svatého kříže, anebo jeho svatých pěti ran. Vždyť srdce jeho lidské nedělíme od jeho božství, netrháme od jeho celé podstaty, nýbrž spojené s celým Kristem, Bohočlověkem, je uctíváme a milujeme. Proto jsou obrazy Srdce Páně, na kterých je i postava Kristova zobrazena, významnější, nežli ony, na nichž toliko srdce samo viděti jest. Tak žádá i kongregace sv. obřadů, aby Srdce Páně na těchto obrazech zřejmé a viditelné bylo a aby umístěno bylo uprostřed prsou, jen tehdy lze také před takým obrazem povelové odpušky získati úctou nejsvětějšího Srdce.

Ať laskavi čtenářové však natakověto obrazy pozor dávají a nekupují nikdy ony, kde Srdce Páně tuze po světsku a lidsku zobrazeno jest. Musí i zde platiti zásada, že na obrazech Kristových má býti vše vznešené, božsky velebné a nikoli tuze světské a zcela přirozené. I Srdce Páně musí se nám zde jeviti oslavené, plné veleby a božské krásy, tak, aby nás pobádalo k pobožnosti a v duši vzbuzovalo city posvátné. Obrazů Srdce Páně prodává se mnoho, ale ne všechny vyhovují vkusu a citu. Proto kupujte si jen obrazy krásné, které netoliko oku lahodí, ale i srdce vaše jímají, to poznáte na první pohled. Na obrazech Spasitelových máme viděti jen vše co krásné, vznešené a jímavé jest, tak abychom si mohli představití poněkud božskou jeho velebnost i velikou lásku jeho k nám a tak Ježíše Krista ctili a jemu se klaněli, jak to naši povinnosti jest. Nevíme s jistotou, jak Spasitel v požehnaném těle svém vypadal, ale to nevadí.

Víme, že jest Bůh, jenž se člověkem stal, proto zajisté nám onen obraz nejlépe Pána znázorňuje, jenž velebnost Boží spojuje s krásou lidskou, moc božskou s laskavostí a mírností, neboť ve všem tom jest Kristus nedostižným vzorem.

Země vstává.

Je venku ještě sněh a mlha na větvích
se v kouzlo perel mění,
a skřivánka již smích zaznívá na polích:
je konec zimy, snění.

Tam v dálce modrý les se dívá do nebes
a stírá dumu s čela,
a na úpatí kdes' již v tichý jara ples
se bříza rozpěla.

•Obzor.

A z boků šedých skal se žene volně v dál
roj vlnek štěbetavý,
a sních kde sotva ztál, kdes' petrklič se vzal
a sněženky květ smavý.

A slunce teplým rtem bor líbe, luhů lem,
kde z drnu pučí tráva,
a v modru nad polem skřivánek hlásá všem:
hle, země k žití vstává!

R. Stupavský.

Slovo k srdci křesťanských matek.

(Část další.)

Mocné je sice poučování slovy, ale ještě mocnější působí dobrý příklad. — Dobře volená slova, krátké, ale jadrné modlitby v pravý čas učí dítko Boha ctíti, milovati a jeho se báti. Třebas dítko ještě nechápalo významu modlitby — a kdož ji pochopí zúplna? — přece vždy najde v ní tolik, aby v Bohu radost mělo a s radostí naň mysli, v lásce mu děkovalo a s touhou po nebi bažilo, jehož cíl vždy mu na mysli tanouti musí až do posledního vzdechu. Kolik jen duší lidských bylo konečně přece spaseno, a to proto, že vzpomínkou na tu krásnou víru a zbožnost za mladých let se obrátily. Když již trudný život tolikrát je sklamal, když u lidí nenalezli, čeho si přáli, když život jejich už se jen podobal ztroskotané lodi na moři, tu vynořila se v mysli jejich představa mládí vlastního, tu vzpomínali, kterak tehdy šťastni byli v té děťané zbožnosti, tu zase se rozpomenuli, že jest nad námi Otec nebeský laskavý, dobrotivý, schovávavý, jenž nikoho neodhání, kdo s litoostí a důvěrou k němu se blíží. A srdce jejich dříve ledové zase roztálo, naděje kleslá se vzpružila a víra vyhaslá zase naplnila srdce láskou a děti zbloudilé vrátily se k Otci. A kdo jim k tomu dopomohl? Matka! Ona je za mládí učila k Bohu volati, v něho doufati, všechny osudy života do jeho rukou klásti, ona sama zářným jim byla příkladem zbožnosti, víry, trpělivosti a odevzdanosti. A tak matka zachránila mnoho dětí i tehdy, když již dávno tělo její zpráchnivělo v hrobě — zachránila je vzpomínkou na sebe. Vidiš, matko křesťanská, jakou tobě dal moc Bůh nad srdcem dítek? Ale

ovšem dal ti i povinnost, a to přísnou, abys hned z mládí krok za krokem dítkám vštěpovala to první umění modlit se, modlit se s celou duší, s celým srdcem, s celým zápalem mladistvého srdcečka. A tu musíš dobrým býti příkladem. Na tobě musí dítě viděti, že jest modlitba povinností svatou, které se nikdy nesmí zanedbávati, a to v ustanovený čas, že je to zaměstnání sladké, radostné, které přináší klid a pokoj, že je to osvěžení mysle a úleva srdce; pak i dítě si ji zamiluje a modlitba bude jeho oporou. Uč však netoliko dítě své Boha, přelaskavého Otce, milovati a mu vděčným býti, nýbrž i poukaž, že on jest Pánem, který poroučí, a my že poslouchati máme. Ukaž mu, že chce svými příkazy jen naše dobro, ale že také přísně tresce toho, kdo neposlouchá. Ukaž ošklivost hříchu a jeho škodlivost. Sama ovšem dbej, aby dítko nikdy na tobě nevidělo něco, co se se zákonem Božím nersrovnává; musí v tobě viděti vzor i v poslušnosti k Bohu. Kristus sám tě za to uctí a odmění, neboť pravil: »Kdo činí vůli Otce mého, jest mým bratrem, sestrou, matkou.«

Je to ovšem práce těžká a ne hned budeš viděti, matko křesťanská, výsledky její. Ba mnohdy snad užíš opak. Ale nechtěj klesati na mysli. Pracuj dále, horlivě, neunavně a konečné vítězství bude tvoje. I kdyby tak mnohý syn nebo dcera, podobní jsouce Augustinovi, 30 let si nedělali ničeho ze slzí matčiných, přijde přece chvíle, kdy matka zase k právu svému se dostane, a to vše dobré, co zasela do srdce dítěte, zase znova vzklíčí a vyroste. Jaká to pak radost pro matku!

Protože matka vždy více působí na cit a srdce, proto má vždy větší vliv na

dítě. Spíše bude dítě nedůvěřovati rozumu otcové než lásce srdce matčina. Dítě dává však také dobrý pozor na rodiče své a hledí bystrým okem na celé jejich počinání. Kde vystihne nějakou chybu, již toho využítu, aby omluvilo nebo zastřelo chybu svou. A proto pozor! A to zejména co se týče pravdomluvnosti. Nikdy nesmí matka trpěti dítěti lež, a to ani tu nejmenší. Lež se musí vždycky trestati. Aby tato se nezahnila v povaze dítěte musí matka slovy nadšenými líčiti krásu a vznešenost pravdy a pro ni i srdce dítěte nadchnouti. Sama ovšem nikdy ani nejmenším nesmíš nepravdy se dopustiti. Lež jest základem a pramenem mnohého zlého. Ne nadarmo praví přísloví: »Kdo lže, ten krade«. Každé dítě má chyby a nedostatky a proto buď, matko, shovívavá k takovým chybám, které pocházejí z dětství, z nevyspělého rozumu, z nezkoušenosti. Ale přísná buď na poklesky pocházející ze zlé vůle a svéhlavosti, neboť tou jest učiněn první krok ku zkáze dítěte. Tu trestati musíš, ale ne hned v tom okamžiku, kdy dítě chybí, aby nemyslelo, že tak činíš ze zlosti anebo mstivosti. I v trestu musí dítě cítiti tvou lásku, která jeho dobrou chce, a proto trestej s rozvahou a jen dle zásluhy, nikdy více. Tak dítě výtku i trest přijme, zastydí se za svou chybu a dá si dále lepší pozor.

Život lidský jest bojem a proto již záhy musí se dítě naň připravovati. Proto tu a tam odeprí dítěti nějaký dovolený požitek, aby se učilo sama sebe přemáhati, aby i v dovolených věcech se dovedlo uskrovniti. Jest to pro budoucí život prospěšné, neboť čím méně potřeb člověk má, tím spíše je může ukojiti a tím tedy jest šťastnější. Tak mnohá matka nebo otec již toho ve stáří litovali, že neučili ditky v mládí odříkati se leccého. Neboť právě takové děti

odpírají rodičům v jejich stáří potřebné podpory, jelikož se nedovedou uskrovniti. Odříkání se věci dovolených jest také před bohem skutkem záslužným, podporuje pokání a krotí i zlé náruživost duševní. V boji životním jest vždycky lépe na tom ten, jenž již od mládí učil se zapírat, nežli onen, jenž vždy a všudy si všeho dopřával.

Hleď, matko křesťanská, abys, pokud možno, sama děti své opatrovala, a jen co nemůžeš, svěř spolehlivým služebným. Mnoho dětí bylo již zkaženo, že dohled nevedli rodičové, nýbrž že děti ponechali služebnictvu. Tak mnohé slovo padne, které dítě slyšeti nemá, tak mnohá věc se stane, o níž dítě věděti nemá, a tak se poněmhu kazí. Co dítě od služebných požaduje, ať tito mu dávají ne jako z povinnosti, nýbrž spíše jako z ochoty. Tak se bude cvičiti dítě vše i v budoucím životě s vděčností přijímati a pobude pánovitěho ducha. Utvrzuj v dítěti cit spravedlnosti, která plyne ze zachovávání příkazů Božích. Ukazuj mu na příkladech, že mnohdy to, co svět počestností jmenuje bez bázně Boží jest jen pouhé jméno bez podstaty, že jest to jen ctnost líčená, na oko, ale vnitřek že jest nečestný. Jen pravá bázeň Boží plodí pravou poctivost a počestnost, jak před světem, tak před všemohoucím Bohem.

A tak ve všem a všudy stav vychovatelský staví budovu svou na jediném základě, který jest nejpevnější, a to jest náboženství. Bez tohoto se i to nepečlivější a nejobezřetnější vychování zvrtné v pravý opak. Chtějí-li ti posměvači namluviti, abys dítěti raději vykládala o přírodě a více o věcech pozemských, abys z něho učinila člověka svobodomyšlného, jenž se tuze netrápí příkazy Božími a církevními, abys je učila moudrosti, již lidé vymyslili, tu odpověz: »Láska jest z Boha, ale tento duch času, kterému holdujete, jest z vás.« Chcete

vzítí dětem Boha, a co jim za to dáte? Vždyť nejste sami vespolek svorní a sjednocení v názorech svých. Chcete vzítí jednu pravdu, pravdu božskou, a podáváte tolik různých za to mínění, které všechny pravdou nazýváte. Chcete člověka povznést, a strhujete ho s největší výše, od Boha, na zemi. Chcete ho obšťastniti, a běřete mu jediný podklad štěstí, viru. Chcete z něho dobrého člena lidstva učiniti, a běřete mu pohnutku k dobru nejsilnější, bázeň Boží. Proto vari s cesty, křesťanská matka miluje dítě, nedá ho zkazit a nešťastným učinit, proto ne podle vašich překroucených zásad bude dítě vychovávat, nýbrž podle věčné pravdivých a pevných zásad svatého náboženství. Přijde beztoho dosti brzy dítě dorostlé mezi vás, bude slýchati vaše rozumy, a proto musí míti již v srdci jádro dobré a rozum, aby rozeznalo pšenici od plev. A jestliže jsi matko dítě k tomuto boji v životě dobře připravila výchovou svou, aby věrno zůstalo Bohu, víře a ctnosti po celý život, pak spokojeně můžeš zvolati: Díky Bohu! Učinila jsi něco velkého a položila základ ku štěstí i spáse miláčka svého, na němž potom spolehliví a svědomití učitelé, jež

si vyvolíš, dále budovati budou. A Otec nebeský zajisté ve knize života запиše čin tvůj k zásluze, neboť odměňuje ty, kdož tak se starají o jeho děti na světě, aby z nich učinili ditky království jeho v nebesích. Pamatuji si, co praví jistý básník o srdci matčině: »Na srdci matčině klíčí duch národů, jejich mravy, názory, ctnosti, čili jinými slovy celý mravní život lidstva.« Ano, jaká matka, také děti. Největší však odměnu naleznesh na zemi v dětech takto vychovaných. Budou tvou radostí, chloubou, podporou, v nich budeš žítí dále, a svět ti žehnati bude, žes dala mu také šlechetné obyvatele.

Ejhle matko křesťanská, promluvil jsem k srdci tvému slova upřímná, kéž najdou v něm ohlasu. Na tobě záleží, jaké bude budoucí pokolení. Tys největší činitel ve výchově, a můžeš býti největší dobroditelkou lidstva výchovou dobrou. Budou-li matky křesťanské této své povinnosti a důležitosti si vědomy, a s pomocí Boží horlivě se jí ujmou, pak můžeme se nadíti, že vykvete pokolení ctnostné, zbožné, a že obrodí se země, přibližující se zahradě nebeské. A na tomto dle velezáslužném, budeš matko míti největší podíl. Zdař Bůh!

Boh. Hendl.

Čím musí býti missionář v Číně?

Z »Chinesisches« od R. Piepera podává F. P. Kósík.

Přišel jsem, abych obětován byl.
(*I. Král. 16, 2.*)

Kaktus, rostlina to stepi, roste bujně a pyšně vzhůru, ač kořeny jeho zapuštěny jsou jen v suchý, horký písek. Rostlina tato nebere potřebných látek obživných ze země, nýbrž listy a stonek vpíjí v sebe ranní rosu, a ta květině napomáhá ke vzrůstu a zdaru. — Také missionář postaven

jest v »neobdélanou, vláhy prostou step«, — v pustý, zakrnělý kraj: pohanský, a bidně by zakrněl, kdyby tamodtud čerpatí chtěl potřeby pro ducha a srdce. Nebeská rosa milosti, slunce spravedlnosti na oltáři, které denně paprsky do srdce missionářova vysílá — toť jest ona síla, která jeho duchovní život udržuje a vzrůstu mu dopřává v oně zakrnělé a bezútěšné krajině pohanské. Kdyby podoben byl missionář vodě na cestě

rozlité, kdyby byl třtinou, každým vánkem se klátící, tu by neměl oné mužnosti, aby mohl apoštolem býti. — Missionář má žítí vnitřní život, býti pevným, neohroženým tam, kde vše klesá, věrným stále tam, kde vše se mění, vždy věrně patřiti musí na cíl, pln blahé naděje tam, kde vše malátní.

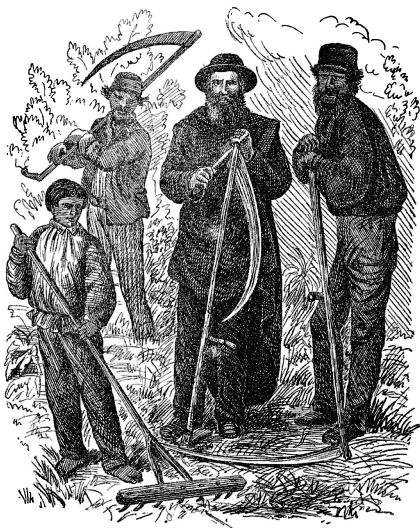
Co jest missionář? Vojín ve zbrani po celý svůj život. Buráci kolem něho boje, dolétají na něho otravné šipy, nepřítel staví se proti němu mnoho:

•Mnoho jest těch, kteří mne pronásledují.

(Žalm 138.) Jemu musí býti válka mirem, boj pokojem; o klidném spánku pod olivou nebo s kým není u něho ani řeči. Vojín v jeku valečném touží po míru, jeho pokrevní a přátelé starostlivě na něho vzpomínají. A kdyby válka sebe déle trvala, po letech nastane přece mir a udatný vojin může si odpočinouti na zasloužených vavřínech. Pro missionáře není však příměr ani kidu; nemůže jíti do výslužby ani za lehčí službu žádati. Heslem jeho musí býti: •Pokud Boha v srdci nosí, neodhodit zraně a nenechá boje nikdy.

Čím jest missionář? Pocestný bez stálého místa. — Kdo si zbudoval domov, vzl se do svého příbytku, ten nerad se loučí do jiného obydlí. •Jedno stěhování je poloviční smrt, říkal Bismark. Jak obdovovati musíme muže, který každých 14 dní, každé 4 neděle pobyt měniti musí. Missionář jest věčným pocestným,

jenž se může v jedné osadě nejdéle 14 až 20 dní zdržeti, pak se musí rozloučiti a jiné místo zvoliti. Štěstí, že nemusí s sebou voziti těžkého vozu s nábytkem: velký pytel pojme všechny jeho věci a s nábytkem je spokojen, jaký mu kde zapůjčí. Stůl, židle, postel — to mu úplně postačí. A s jakými příbytky se musí spokojiti!

Čtyři stěny slepené, půda mokrá a vlhká, místo oken díry, dvěře ze syrových prken nebo ze slaměných rohožek. Na takových příbytcích nelpí ovšem příliš srdce missionářovo, a stěhování snáší lehce jako i nastěhování se do podobných příbytků, jež nic lákavého do sebe nemají.

Tímto všim musí missionář býti! Než slyším tebe tázati se: může však

při tom býti missionář šťastný a spojený se stavem, který mu tak mnoho sebezapírání a obětí a tolik požadavků ukládá? — Šťastným býti? — Missionář, který žije život přiměřený svému stavu a svému povolání odpovídající, proniknut vznešeností cile, jež si zvolil, patří k nejšťastnějším lidem světa. On nalezl vzácný poklad, drahocenné perly, duše totiž nesmrtelné, proto nemá jiné touhy a nehoní se za pozlátkem světa, byť by

sebe víc se lesklo a lákalo. „Ustaň, Pane, ustaň“, volával sv. František Xaverský z nadměrné blaženosti. I kdyby zrno ztráveno bylo, nechybí tu na poušti manna, kteráž s nebe přichází.

Kdybys snad chtěl býti missionářem nebo missijním bratrem, nedej se od tohoto úmyslu ničím odstrašiti. Klamným nadějším se ovšem také nesmíš oddávati. Zkus svoje povolání, a co před Bohem a ve svém svědomí za správné uznáš, to čin!

Kristus.

Všudy činil dobře: slepým vracel zrak, němým mluvit dával, hluchým sluchu přál, chromým skýtal chůzi, hříchů plašil mrak, ba i mrtvé křísil mocný Kristus — král.

Černý nevďek lidstva, závist v úděl měl, žid i pohan svorně chtěl Ho zabít; sotva na svět přišel, Herodes se chvěl; národ chtěl Ho vlastní jat a usmrtit.

Prostý lid — ten v srdci lásky k Pánu pln, na rukou by nosil Krista, spásu svou, vyprostil by rád Jej z bouřných zrádců vln, zapudil by snadno židů rotu zlou.

Jako dravec čeká, kořist svou by jal, čeká chvíle vhodné židů krutých dav; přišlať Kristu doba, by hřích světa sňal, smazal zlobu viny z lidských hříšných hlav.

Jidáš zrádce milován jak vlastní syn, zvolen Kristem v apoštolů ctný a milý kruh, zradný bídník v úmyslu má provést čin, zradu kuje, staví se však jako věrný druh.

Zrazen Mistr — zrádci peníz židy dán, třicet stříbra Jidáš za mzdu hnusnou vzal, milejší mu groš než Bůh a vlastní Pán, Krista židům, duši zrádnou ďáblu dal.

Kristus smuten, krví spocen, zrazen, jat, k soudu veden, tupen, haněn, bičí bít, z trní koruna Jej zdobí — posměch odevšad, na smrt vydán kříže, kráčí bolu syt.

Oběť přines' Otcí — svatým stal se kříž, Kristus na něm umřel za celičký svět, snesl hanu, nevďek, a sňal hříchů tíž, nám vypučel v Kristu vonný spásy květ.

Fr. P. Kořík.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

V. Misionář na bezcestí.

Je známo, vypravuje americký misionář P. Lukáš Gruve, co znamená to slovo: »na bezcestí«. Není snad člověk, jenž by za svého života nebyl někdy zbloudil. Ale málo kdo ví, co to znamená, zblouditi v americkém pralese. Já jsem toho zkusil plnou měrou a neváhám s laskavým čtenářem své zkušenosti sdělit.

V našem kraji provozuje se znamenitý obchod smrkovým dřívím. Stromy odvázejí se na vozích, jejichž kola 8 až deset stop jsou vysoká a velmi široká. Jeden vůz tažen bývá desíti i více volskými potahy. Dřeváři snaží se, aby se svými povozy dostali se k nejbližší řece, tam vloží dříví do vorů svázané na vodu a po vodě dále dopravují. Kdekoli se tyto ohromné spousty dřeva na obrovských vozích lesem odvázejí, »tam se tráva více nezazelená«, tam povstanou široké ujeté cesty, které se podobají pravidelným silnicím. Cesty pak a silnice křížují a sbíhají se tak, že všude jsou četná rozcestí a cestujícímu jest si velmi opatrně věsti, aby nezbloudil. Obvyčejně jsou vozní cesty, kterými se vozí dříví, mnohem širší nežli silnice a tak má i tu platnost slovo Písma sv.: »Chraňte se široké cesty, která vede do záhuby!«

A nyní moje dobrodružství! Bylo to v sobotu odpoledne, když jsem se svým tlumokem vstoupil do misionářského vozu, abych se vydal na cestu do městečka Chappapely asi 26 mil vzdáleného, kde jsem měl následujícího dne služby Boží konati. Bylo to právě v čas, kdy zima s jarem se potýká, kdy vycházka do Boží přírody valně neláká. Počasí bylo sychravé a nepřívětivé, přšelo neustále, tak že déšť nejen oděv, ale i kůži pronikati se zdál. Cesty mně byly jen povrchně známy; přes to spoléhaje na pomoc Boží a ochranu svatého archanděla Rafaela vyšel jsem s dobrou myslí z kláštera a vydal se na cestu. Nejbližším cílem mé cesty byla osada Hammond, od kláštera osm mil vzdálená. Cesta do Hammondu vede neustále lesem smrkovým, v němž se křížuje

nesčíslný počet cest a chodníků. Na každém rozcestí ptal jsem se mimojdoucích, zda jsem na pravé cestě do Hammondu a pokaždé řečeno mi, že ano. Jedu již dlouho blátem a loužemi přes kořeny a kmeny, jedu již dobrých osm hodin, ale o Hammondu ani potuchy. Pobídl jsem tedy svého koně a brzy zpozoroval jsem, že stromy v malé vzdálenosti řídnou. »Aha«, zaradoval jsem se, »toť zajisté hlavní silnice do Hammondu.« Přijel jsem k mýtině, ale jaké překvapení! V pravo i v levo ležely poražené stromy, sta a sta zpráchnivělých kmenů vůkol a přede mnou uzavírala cestu temná řeka a na protějším břehu černal se opět les bez cesty a stezky.

Co teď? Měl jsem celou tu bludnou cestu tolika mil konati zpět až tam, kde pravá cesta se křížuje? To se mi zdálo býti mařením času. Dal jsem se tedy stranou; snažil jsem se prodrati se s koněm i s vozíkem hustými křoviskami, ale podnikli jsme práci, jejichž obtíži jsem nepředvídal. Stromy stojící mně sice poskytlý dosti místa, abych s koněm i vozem projeti mohl, ale na zemi leželo všude plno kmenů velkých i malých, které buďto stáří sklátlo, anebo ruka lidská porazila. Mnohé, jež se na prodej nehodily, zůstaly ležeti, aby shnily. Červotoč a povětrí je znenáhla ničí. Laskavý čtenář vidaje pečlivě ošetřované lesy domácích, sotva si může učiniti pojem o tom, co znamená prodíratí se americkým pralesem. Sestoupiv s vozu, vedl jsem koně za uzdu; silné kmeny jsme objížděli, slabší jsme přelézali nebo přeskakovali. Nejprve jsem učinil skok já, načež mne kůň s povozem za mnohého třeskotu a praskotu lámajících se větví následoval.

Po několikahodinném bloudění našel jsem konečně cestu, která mne přivedla ke dvorci, jehož obyvatelé byli Němci, kteří náš kostel klášterní v neděli a ve svátky navštěvují. Přijali mne velmi srdečně. Nabídlí a dali mi potřebného občerstvení a zatím, co jsem si odpočinul, osedlal synek těchto dobrých lidí svého konika a vyvedl mne pak na ztracenou cestu, která vede do Hammondu.

Zatím byly již tři hodiny a já byl ještě 23 mil vzdálen od cíle svého, od Chappapely. Mělo však býti ještě hůře. Do Hammondu jsem brzy dorazil. Odtud jel jsem po pěkně široké silnici asi osm mil na východ a zabočil jsem konečně opět do lesů. Dal jsem se od obyvatelů osamělého dvorce důkladně o cestě poučiti a snažil jsem se podle naučení toho se říditi. Přes to zpozoroval jsem po nějakém čase, že jsem opět zabloudil. Jistých znamení, na něž jsem byl upozorněn, již jsem neviděl, zkrátka byl jsem opět na nepravé cestě. Na štěstí zaslechl jsem po nějakém čase rachot vozu a brzo na to mužský hlas, pobízející tahouna do vozu zapřaženého. V soumraku rozeznal jsem káru plátnem přikrytou a v ní dva muže, starého a mladého černocho. Ptám se jich, zda jedu dobře do Chappapely. »Nikoliv, pane«, pravili černoši, »dejte se, chcete-li tam zavčas přijeti, touto cestou!« Po těchto slovech naznačili mi směr, kudy bych se měl bráti, abych cíle svého došel. Poděkoval jsem jim a hleděl jsem se držeti směru, který mi byli naznačili, pokud to ovšem za nastávající tmy bylo možno.

Tak plynula hodina za hodinou, ale o Chappapele ani zmínky. Ani domu nebylo nikde na cestě, kde bych se na pravou cestu zeptati mohl. Poznával jsem víc a více, že na cestě, kterou jedu, nikdy cíle svého nedosáhnou. Ponenáhlu setmělo se, tak že již nebylo možno cesty rozeznati. Ponechal jsem koni volnost, opřel jsem se o sedadlo a jal jsem se přemýšleti, jak bych si někde na poraženém kmeni připravil lůžko k nočnímu odpočinku. Najednou slyším opět lidské hlasy. Zastavil jsem udýchaného koně a počkal jsem na povoz, z něhož hlasy zaznívaly. Volám: »Dobrý večer! Jsem na pravé cestě do Chappapely!« Povoz se zastaví a z něho mi kdosi praví: »Nikoliv, pane, a odkud jedete?« — »Z Hammondu.« — »Ó, pak jste sešel s cesty, neboť tudy jedete právě do Hammondu. Ostatně tázal jste se nás na cestě před několika hodinami.« A skutečně, byli to titíž pocestní, jichž jsem se nedávno na cestu tázal. Objel jsem v lese pravidelný kruh a jel jsem zpět tímž směrem, kterým jsem byl přijel.

Byl jsem všecek sklíčen, dověděl

se smutné zprávy, a vzdal jsem se veškeré naděje, že bych ještě téhož dne do Chappapely doraziti mohl. Ptám se tedy: »Je na blízku dům, kde bych přenocovati mohl?« — »Nikoliv, pane!« — »Co že, žádného lidského obydlí není v okolí?« — »Ó, ano, bydlí tu černoši, ale u těch zajisté nezůstanete.« — »Proč bych nezůstal? Jenom kdyby mne přijali.« — Po těchto slovech stal se najednou dobrý ten muž velmi přívětivým a pravil pln radosti: »Ach, když se tak věc má, tož mi buďte srdečně vítán a jenom mne následujte.« Po té popohnal svého koně a asi za pět minut byli jsme u jeho domu. Seskočil s vozu, otevřel vrata ohrady, kňh jeho zamířil ke stáji sobě dobře povědomé a můj jej ochotně následoval. Požádal mne, abych poshověl, zmizel ve dveřích a za chvilku vrátil se se svou paní, nesoucí lucernu. Představil mi ji, prosil mne, abych vešel do domu a podle libosti pohodli si učinil, zatím co sám o mého koně se postará. Dům černochoův nebyl nikterak podoben bídným černošským chatrčím, jaké zde často vidati lze, ale byl to spíše pěkný, nový, dobře zařízený dům ze dřeva, s jednou velkou a s několika vedlejšími světnicemi a kuchyní. Na ohništi ve světnici praskal vesele oheň, který zároveň byl světlem. Černoška postavila křeslo k ohni a vybídla mne, abych se posadil. Po té odešla do kuchyně, aby nám připravila večeři; také můj hostitel se kamsi vzdálil a tak jsem zůstal ve světnici sám jediný.

Pohlédl jsem se vřkol. Mnoho znamenitostí v pokoji nebylo. Ohromná postel, vedle noční stolec, několik židlí, dvě nebo tři houpací křesla, v Americe nezbytná, a velká skříň na šaty, to bylo všecko. Okrasa stěn byla ještě jednodušší nežli nábytek: nad stolem malé zrcadlo a na protější straně nevelký obraz, představující kteréhosi panovníka evropského.

Pů chvilce vrátil se domácí pán do světnice. Posadili jsme se do houpacích křesel před oheň a dali se do hovoru. Brzy seznal jsem, že můj hostitel dobře jest obeznán s denními událostmi doma i v cizině a svou vzdělaností obvyčejné černochoy daleko převyšuje. Co tak sedíme a rozprávíme, vstoupí do světnice hošík asi čtyřletý. Spatřiv mne, zarazil se a stanul u dveří. »Jaké to máš způsobý«,

volá naň otec, »což nevidíš tuhle pána? Honem pojď a přivítej ho!« Hošík se osmělil a pozdravil, řka: »Dobrý večer, pane!« Zavolał jsem jej k sobě, vzal za ruku a pohladil jeho vlnatou měkkou hlavu. Brzy stal se důvěrným a odpovídal nenuceně na mé otázky, hledě při tom na mně svýma velkýma, jako uhl černýma očima.

Po chvíli vstoupila do pokoje i manželka černochova, zvouc nás k večeři, která ve vedlejším pokoji byla přichystána. Večeře byla hojná; záležela z červených fazolí, ze šťavnaté hlavy vepřové, rýže, horkých piskotů a syrobu. Labužník by ovšem s večeří tou sotva býval spokojen, ale mne, jenž jsem za celodenního bloudění vyhladoval, chutnalo výborně. Domáci pán byl mi při večeři společníkem, stál však uctivě za mou židli. Nechtěl živou mocí ke stolu se posadit a se mnou jisti. Černoši nejsou totiž ve společnosti bělochů trpěni a můj hostitel netroufal si tedy se mnou za stolem seděti. Po jídle sedl jsem si k ohni a modlil se breviř. Černoch zatím odešel, dohlédl ještě jednou na mého koně, opatřil jej na noc senem a potom teprv se svou rodinou povečeřel. Před spaním tázal se mne ještě, kdy chci, abych byl probuzen, a kdy snidati. Prosil jsem, aby mne vzbudili o 1/6. hodině, snídání však aby připravili nedal, jelikož následujícího dne nejprve služby Boží mi bude konati, a pak teprve že budu moci posnídati. Rozloučil se, přeje mi srdečně »dobrou noc«.

Spal jsem po celodenní námaze minulého dne velmi dobře. Když jsem ráno vstal, byl můj kůň již nakrmen a do vozíku zapřažen. Než jsme se rozloučili, zeptal jsem se ještě mého hostitele na jeho minulost. Býval kdysi služebníkem u mnohonásobného milionáře jménem Morrix, a jeho manželka panskou v tomtéž domě. Nyni jsem se vzdělanosti této rodiny, u černochoů neobvyklé, nedivil. Sdělil mi také, že v neděli svým sou-

kmenovcům vykládá svaté evangelium. Odcházejce, podával jsem mu tolar za pohostění, ale nepřijal ho. Po té dovedl mne lesem až k místu, odkud jsem již nemohl více zablouditi, a zval mne, abych, dosťav se opět někdy v ona místa, neopomenul jej navštívit. Rozloučili jsme se oba co nejsrdečněji, já, jsa mu velmi povděčen za jeho neobyčejnou pohostinnost, on pak hrd na to, že v domě svém pohostil »bílého pána«. Od té doby však jsem ho ještě nespatrił.

VI. Černí kněží a černé řeholnice.

V missii Senegalu v západní Africe konaly se nedávno slavnosti, jaké vidáme pouze u nás v Evropě. Dne 28. září m. r. skládalo pět domorodých novic v klášteře dcer nejsvětějšího Srdce Panny Marie řeholní sliby. Byl to pohled dojmavý, s jakou horlivostí a tvář radostí zářící černé ty panny přistupovaly k oltáři, aby se svému nebeskému ženichu zasvětily. Zatím však, co čtyry z nich obět srdce svého Bohu přinášely, ležela pátá nemocna na bolestném lůžku. Následujícího dne byla i ona zasnoubena svému nebeskému ženichu, jenž ji již po dvou dnech povolal k věčné svatbě nebeské.

Kongregace nejsvětějšího Srdce Panny Marie byla již r. 1848. založena a pozůstává výhradně z řeholnic domorodých. Nyni má 30 členů a černé řeholnice prokazují missionářům služby tím vzácnější, ježto domácí jazyk dokonale ovládají a tamější mravy dobře znají.

Nejkrásnější však slavnost konala se v missii na slavnost sv. růžence. Tehdy posvěcen byl domorodý alumnus na podjáhna. Bude to již desátý domorodý kněz tamější. Někteří z nich dosáhli již vysokého věku. Mimo to čeká jiných devět seminaristů-černochoů na svěcení a pěti z nich dostane se této milosti v době nejbližší.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Ze západn. Čech. Jako veliký dlužník splácím tímto aspoň část svého dluhu božskému Srdci Ježíšovu, jeho nejblahošlavenější Matce, sv. Josefu, sv. Janu Nepomuckému i těm dušičkám v očistci za několikéré vyslyšení mých modliteb v nalahavých potřebách. — Již tomu více dvou let, co upadl jsem zlobou lidskou do takové nesnáze, že byla ohrožena i čest má a tím i celé mé postavení. Seznal jsem, že všechna lidská pomoc je zde marná a proto obrátil jsem se s celou důvěrou k nejsv. Srdci Páně o pomoc a k sv. Janu Nepom., ochránci a dobrého jména o přímluvu a přislíbil jsem uveřejněním díky ve »Šk. B. S. P.« a několik mší za duše v očistci v tom pádu, že hrozící mne mine. A hle, čeho jsem se tolik obával, toho chvála Bohu až dosud jsem byl ušetřen a doufám, že tak již zůstanu. — Podruhé zase má sestra upadla v těžkou a velmi nebezpečnou nemoc, která ji kolik měsíců na lůžko upoutala. Lékaři vyjadřovali již vážné obavy. I v této starosti utekl jsem se opět k božskému Srdci Páně, slibiv opět uveřejnění díky a deset mší svatých za duše v očistci. Díky Bohu a svatým přímluvám sv. Josefu a sv. Anně sestra se šťastně vyzdala a těší se podnes novému zdraví. — Podobně i sám v neduhu tělesném i v jiných úzkostech došel jsem vždycky vyslyšení a pomoci, kdykoli jsem se k milostivému, nám hříšníkům vždy otevřenému Srdci Ježíšovu utekl. — Za všechny tyto mně nehodnému prokázané milosti vzdávám tuto dle slibu učiněného nejvroucnější díky božskému Srdci Spasitele našeho, Marii Panně, ustavičné pomocnici naší, svatému Josefu a sv. Janu Nepom., jakož i dušičkám v očistci a volám z hloubi srdce: »Vizte, jak věrně plní podnes Syn Boží svůj slib, blahoslavené Markétě Alacoque daný těm, kdož nejsvětější Srdce jeho vzývati budou: Ve všech protivens-
stvích potěším je!«

Fr. H. .

Ze Žerotíc. Vzdávám nejsrdcebnější díky božsk. Srdci Páně, Panně Marii a blah Markétě za velmi brzké uzdravení z nebezpečné nemoci po vykonané 9denní pobožnosti. J. Š.

Od Frýdku. Vzdávám tímto nejvroucnější díky božsk. Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu, sv. Janu Nepom. za vyslyšení mé prosby. V úzkosti své vzala jsem útočiště k Bohu a k milým svatým jeho, a má záležitost dobře dopadla, ač nebylo té nejmenší naděje na šťastné ukončení. Koho svírá kříž, obrať též oči a mysl k nebi a nebude žáden sklaman.

Z Třebetic. Srdečné díky vzdává nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, svatému Josefu a sv. Antonínu Pad. za milostivé vyslyšení ve mnohých záležitostech již po několik let M. P.

Z Kroměříže. Nejvroucnější díky vzdávám Panně Marii, sv. Josefu, svatě Filomeně, sv. Františku a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby v jisté záležitosti a doporučení každému, by se v jakékoli záležitosti k těmto svatým utíkal a jistě nebude oslyšen. L. M. B.

Svatý Antonín se hlásí o splnění slibu. Dvakrát mi byl sv. Antonín nápomocen ve hledání ztracených věcí, a já jsem opomenula slib daný splnit. Činím tak nyní, doporučuji účtu tohoto světce-divotvorce. A. T., industr. učitelka.

Z Palkovic. Díky nejupřímnější vzdávám božskému Srdci Páně a blah. Marii Panně, matce dobré rady a svatému Antonínu Paduanskému za dar zdraví a vyslyšení v jisté záležitosti v duchovním životě. B. J.

Z Prahy. Nejsv. Srdci Páně a mocné přímluvě nejblah. Rodičky Boží, Panny Marie Lúrdské a sv. Josefa děkuji chudé sestry školské d. N. D. na Děkance v Praze za uzdravení takřka zázračné své milované představené, M. Magdaleny Sokolové.

Konvent chudých školních sester na Děkance v Praze.

Úcta svatého kříže.

(Hlavní úmysl.)

Církev katolická podporovala vždy a dosud podporuje veškeré krásné umění. Ona nám jediná zachovala vzácné památky ze starověku: sochy, obrazy, hudbu, zpěvy, knihy vzácné a budovy velkolepé. Mezi všemi obrazy jest jeden jistě nejvzácnějším, jenž na prvním místě, na oltářích, na cestách, u kostelů, na horách i v údolích spatřiti můžeš. Před obrazem tímto klečíváme, modlitby své konáváme, útěchu v souzeních u něho hledáváme. Obraz tento připomíná nám také onen strom v ráji, strom vědění dobrého i zlého, z něhož však přišla kletba na veškeré pokolení lidské pro neposlušnost prvních rodičů našich. Zajisté již každý uhodl, jaký to jest míněn obraz. Je to svatý kříž, na němž umřel Pán Ježíš. Především tentýž kříž, na kterém pněl Kristus Pán a kterýž byl jeho předrahou krví zbarven. Potom však i každý jiný kříž, upomínající nás na svatý kříž na hoře Kalvarii a na naše vykoupení.

Ve starém věku byl kříž nejhorším nástrojem smrti a smrt na kříži byla nejpotupnější. Proto bývali na smrt kříže odsouzení největší zločinci aneb otroci. Platiloť o kříži: »Zlořečený, který visí na dřevě«, rozuměj na kříži. Tak bylo u pohanů na př. u Římanů. Neméně u židů byly na kříž k veřejné potupě pověšeny mrtvolky těch, kdož byli provazem odpraveni anebo ukamenováni a za duši jejich se v synagogách nemodlilo, jenžto ten, kdo na kříži visel, byl proklet. (V. Mojš. 21.) Ale od té doby, co tento potupný nástroj byl vložen na ramena Spasitelova, od té doby, co Kristus Pán tupými naň přibit hřeby, co na něm povýšen v největších mukách dokonat, od té doby stal se kříž dřevem svatým, znamením spásy, předmětem úcty veškerého křesťanstva. Přestal býti nástrojem smrti a stal se znamením vítězství slávy Kristovy, nadějí naší. Tento pravý kříž však neblahým způsobem zakopán do země i s kříží, na nichž dva lotři zemřeli. Až léta Páně 327 podařilo se císařovně Heleně naléztí kříž Pána Ježíše na hoře Kalvarii a pravost jeho dokázána uzdravením člověka malomocného. »Aj, totoť je kříž Páně!« soudil biskup jerusalemský, raduje se a s ním i nábožná Helena. Jásá a raduje se veliké množství shromážděného lidu, hrne se, aby užřelo, objalo a zlíbalo to svaté dřevo, na němž se obětoval za nás Syn Boží. Tak svatý kříž řízením Božím nalezen a k úctě vystaven ve chrámě nad hrobem Spasitele zbudovaném až do roku 614., ve kterémž roce jej Chosroas, král perský, zmocniv se Jerusalema, jako vzácnou kořist vzal s sebou do Persie. Když pak císař Heraklius roku 628. zvítězil nad Peršany, požádal nazpět svatý kříž a nesl ho na svých bedrách na horu Kalvarii a postavil jej zase k úctě celého světa. Z tohoto svatého kříže dostaly se částčky z Jerusalema, Cařihradu a z Říma, kdež měly větší částky tchož svatého kříže, jakožto vzácné relikvie i do jiných zemí a chrámů, kdež požívají veliké úcty od lidu křesťanského.

Avšak netoliko tento původní kříž Krista Pána, ale také jeho obrazy, vůbec kříže, jak je všude vídáme, požívají veliké úcty a vážnosti právě proto, že připomínají nám nesmírnou lásku Syna Božího k nám a naše vykoupení. Což jiného hlásá svatý kříž, jako slova Spasitelova: »Tak Bůh miloval svět, že poslal jednorozeného Syna svého, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« (Jan 3.) Zdaž nehlásá nám svatý kříž: »Po tomto jsme poznali lásku Boží, že On život svůj za nás položil.« (I. Jan 3) Vykoupení naše na kříži skrze Ježíše Krista je tedy příčinou, že kříž není již znamením hanby a kletby, nýbrž znamením požehnání a spásy a tedy i úcty a spásy naší.

Na Velký pátek vystavuje církev svatá kříž k uctívání a praví: »Ejhle dřevo kříže, na němž umřel Spasitel světa, pojďte a klaňme se jemu!« O ctíme a milujeme svatý kříž a Toho, jenž na něm za nás umřel, z mrtvých vstal, na nebe vstoupil a zase přijde nás soudit! Užijevme též co nejčastěji znamení svatého kříže. Znamením svatého kříže na křtu svatém bývá člověk přijat do církve

Kristovy, znamením svatého kříže uděluje se nám milost ve svatých svátostech. Kříž doprovází křesťana celou cestou života vezdejšího od kolébky až ku hrobu a ještě na hrobě bývá postaven kříž na znamení, že tam odpočívá tělo vyznavače Kristova, očekávající budoucího vzkříšení. Tak po všechny časy byl a je svatý kříž předmětem obzvláštní úcty a slávy; tak bude i příště ctěn a slaven svatý kříž až do té chvíle, kdy ukáže se na obloze jako znamení Syna Božího, přicházejícího s velikou mocí a slávou soudit všech lidí.

Bohužel jako dříve tak i nyní má svatý kříž své nepřátele, kteří jsou nepřáteli Krista Pána a jeho církve. O těch platí slova apoštola říkajícího: „Jejich konec jest — zahynutí.“ (Filip. 3, 19.) My však všickni jako dobří křesťané ctíme a milujeme svatý kříž. On budiž nejkrásnější ozdobou příbytků našich, on budiž nám silou v pokušeních a útechou v souzeních našich jako byl papeži Pia IX. Když totiž papeže Pia IX. navštívil jistý duchovní z Antverp, ukázal mu papež až k slzám pohnut kříž svůj a pravil: „Toť jest má jediná podpora, toto je světlo ve tmách tohoto času našeho.“

Ejhle dřevo kříže, na kterémžto pněl Spasitel světa! Pojdte a klaněme se jemu; Pojdte a ctěte svatý kříž, libejte rány Spasitele svého a rcete: Ó svatý kříži! Tys znamením našeho vykoupení, neskonale lásky a nekonečného milosrdenství Syna Božího! Kolem tebe chceme se shromažďovati, bolestné umučení Páně nábožně rozjímati, u tebe silu, ochranu, útěchu, milosrdenství vždy hledati! Kdo ctí a miluje svatý kříž, ctí a miluje také S asitele Ježíše Krista. Proto daleko budiž od nás vždy, abychom se v něčem jiném chlubili, leč ve kříži Páně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za účtu ke svatému kříži; nástroji to spasení našeho, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

He slo apoštolské: Všude ctíti svatý kříž.

Úmysl v dubnu: Duch modlitby.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V březnu modleme se o úctu svatého kříže.

Ustanoven a zehmán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	S.	Sv. Rudesinda , bisk. (909). — Dar kajcnosti. Obrácení zbloudilých rodičův a bratra. Za uzdravení očí. Polepšení jistých osob. Duše v očistci. † syn.	
2.	N.	<i>Neděle III. v postě.</i> Bl. Anežky České , řeh. (1282). — Pokoj a mir v zemích našich. Otvracení nemoci. Nemocný kněz. Dvě ubohé rodiny. Umírající.	
3.	P.	Sv. Kunhuty , ř. sv. Ben. (1040). — Povolání ke stavu duchovnímu. Boží požehnání. Dar zdraví. Obrácení dvou nešťastníků Studující. † matka.	
4.	Ú.	Sv. Kazimira , kralov. (1438). — Zbožnost v rodinách vznešených. Pokoreni nepřátel Bázeň Boží ve škole. Jednota sv. Josefa. Nemocný. † bratr.	
5.	St.	Sv. Perpetuy a Felicity , m. — Křesťanské matky a vdovy. Dar pobožnosti. Obrácení zatvrzelých hříšníkův. Odvrácení pokušení. Zemřelí rodiče.	
6.	Č.	Sv. Kolety , p. (1430). — Obnova srdce skrze sv. zpověď. Služebné ve velkých městech. Dar svornosti. Živí a zemřelí dobrodinci. Napravení mládeže.	
7.	P.	Pětí ran Krista Pána. Sv. Tomáše Aqu. , uč. cirk. (1274). — Pobožnost křížové cesty. Bohoslovné ústavy. Za větší lásku k Bohu. Řady ve vlasti naší.	
8.	S.	Sv. Jana z Boha , zakl. ř. (1550) — Řád Milosrdných. Nemocný lékař. Úcta nejsv. Svátosti. Vyprošení stálého povolání. Utišení rozbrojů. Dar tichosti.	
9.	N.	<i>Neděle IV. v postě.</i> Sv. Františky Řím. , vd. (1440). — Pobožnost k andělu strážci Úcta nejsv. Srdce Pána. Zdraví tělesné a pokoj duševní. Pobloudivec.	
10.	P.	Sv. 40 vojnů , muž. v Sebaste (320) — Křesťanský duch ve vojsku našem. Za šťastnou hodinu smrti. Obrácení poh. rslivého muže. Dva kněží. Sirotci.	
11.	Ú.	Sv. Vincence , m. (630). — Oživení víry. Za navrácení majetku. Za milost poznání sebe. Horliví zpovědníci. Za dary Ducha sv. Rodina. Missionáři.	
12.	St.	Sv. Řehoře Vel. , pap. uč. cirk. (604). — Sv. Otec Lev XIII. Obrácení Anglie. Za lásku a pokoj v rodině. Katolici na Rusi. Bohoslovné ústavy. Dar čistoty.	
13.	Č.	Sv. Nicephora , bisk. (828). — Aby všichni jedno byli. Missie mezi pohany. Zdar pouťi římské. Za zemřelou matku. Obrácení hříšníků. Nemocný.	
14.	P.	Sv. Mathildy , cís. (968) — Rodina panovnická. Zemřelá císařovna Eliška. Obrácení syna a dar bázně Boží. Za Boží pomoc. Rodina. Umírající.	
15.	S.	Sv. Longina , m. (80) — Obnova společnosti lidské. Polepšení dvou bratrů. Dar trpělivosti a pravé moudrosti. Missionáři u národů pohanských.	
16.	N.	<i>Neděle smrti.</i> Bl. Klementa Hofbauera , vyzn. (1820). — Upřímné pokání. Řád kazatelů. Obrácení manžela opilce. Úcta svatých patronů našich.	
17.	P.	Bl. Jana Sark. , m. (1620). — Dar srdnaté trpělivosti. Zemřelý kněz S. N. Dar mlčenlivosti. Zpovědníci a hojní kajcníci. Křesťanské školy. Dar štědrosti.	
18.	Ú.	Sv. Gabriela , archanděl. — Vítězství svaté církve. Díky za obdržené milosti. Dar setrvání v dobrém. Lidové missie. Zemřelý kněz G. P. Svaté dětství.	
19.	St.	Sv. Josefa, pěstouna Páně. — Křesťanské rodiny. Úcta sv. Josefa. Vítězství církve svate nad nepřáteli. Naše řemeslnictvo a dělnictvo. Dar tichosti.	
20.	Č.	Sv. Cyrilla Jerus. , bisk. uč. cirk. (381). — Církev katolická na východě. Velepastyřové naši. Křesťanství učitelé. Obhájci zájmů Božích. † dcera.	
21.	P.	Sv. Benedikta , patr. řeh. (543). — Řád benediktinů. Dar pravé dokonalosti. Povolání ke stavu duchovnímu. Obnova společnosti lidské. Bázeň Boží.	
22.	S.	Sedmero bolesti Panny Marie. — Bratrstvo bolestné Matky Páně. Bohulibé podniky ve vlasti naší. Dar statečné trpělivosti. Apoštolát modlitby. † otec	
23.	N.	<i>Neděle květná.</i> Sv. Viktorina , m. (484). — Za dar trpělivosti. Za ochranu Boží. Obrácení zbloudilých bratrů. Nemocný kněz. Přízeň. Staří rodiče.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Simeona , m. (1472). — Sirach před hříchem. Nevinná mládež. Utišení rozbrojů ve vlasti naší. Křesťanské školy. Bohulibé skutky. Duse v očistci.	
25.	Ú.	Zvěstování Panny Marie . — Úcta Rodičky Boží. Bratrstva růžencová. Křesťanská zvedenost. Obrácení pobloudilých Křesťanské matky a rodiny.	
26.	St.	Sv. Haštala , m. (v 1. stol.). — Pohrdání slávou světskou. Požehnání Boží. Pokoření nepřátel. Věrné vykonání velikonoční povinnosti. Svatý Otec.	
27.	Č.	<i>Zelený čtvrtek</i> . Sv. Ruperta , bisk. (v 8. stol.). — Láska k nejsvětější Svátosti. Hojnost kajeniků. Bratrstvo nejsv. Svátosti. Usmířující přijímání. Sirotci.	
28.	P.	<i>Veliký pátek</i> . Sv. Priska , m. (260) — Dar zkroutenosti. Láska k ukřižovanému Spasiteli. Úcta sv. kříže. Armáda sv. kříže. Zemřelí rodiče. Láska k chudým.	
29.	S.	<i>Bílá sobota</i> . Sv. Mechtildis , p. (1307.). — Milost odumírati světu. Úcta Božího hrobu. Dar pobožnosti. Obrácení několika hříšníků. Císař a král náš † otec.	
30.	N.	Vzkříšení Páně. Hod Boží velikonoční . — Obnova duševní. Dar svornosti. Setrvání v novotě života. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.	
31.	P.	Pondělí velikonoční . Sv. Quida , op. (1676). — Milost hledati nejprve království Božího. Dar Bázně Boží. Zemřelí údové katolických bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

»Zlořečený, který na dřevě visí«, tak řečeno ve Starém Zákoně. Byl pak kříž nástrojem nejpoutupnější smrti. Jen největší zločinci a otroci byli ukřižováni. Od té však chvíle, kdy Spasitel náš, Ježíš Kristus, volil sám podstoupiti smrt kříže, od té doby, co kříž stal se lůžkem Pána Ježíše, co smáčen byl jeho předrahou krví, stal se kříž nástrojem našeho spasení, předmětem úcty celého křesťanského světa. O té doby skví se svatý kříž na věžích chrámů, na korunách panovníků, na prsou církevních hodnostářů, zdobí hory, údolí i cesty a jest nejkrásnějším pomníkem na hrobě křesťana. Než přes to všechno jsou lidé, kterým je svatý kříž pohoršením nebo bláznovstvím. Tito lidé tupí svatý kříž, neznajíce Toho, kd na něm za spásu světa pněl a umřel. Tím více máme my věrní katolíci kříž svatý míti ve veliké lásce a úctě a všude, kde se nám příležitost naskytne, vzdejme svatému kříži povinnou úctu. Tak uctíme samého Jež še Krista, pro nás ukřižovaného, nyní oslaveného a budoucího Soudice našeho.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsí vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1855. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoju svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu ke svatému kříži, nástroji to spasení našeho a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovan-ský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle sv. Cyrille a Methoda, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všude ctití svatý kříž.

Úmysl v dubnu: Duch modlitby.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

DUBEN 1902.

*Co přijímáme dobrého, pochází od svatostánku. Tvé srdce tam ukryté, ó Spasiteli, jest nekonečným
mořem světla, lásky, svatosti, duchovního bohatství, které se šíří po celé svaté církvi.*

Láska.

Kdybych mluvil lidstva jazyky
a znal andělů zpěv všeliký,
pak-li láska srdci mému schází,
byl bych pouze mědí zvučící,
byl bych jako zvonec znějící,
jenž svým zvukem srdce lidské mrazí.

Kdybych všeliké znal umění,
zdroje, z nichž se vědy pramení,
prorocství, — když láska přec mi schází,
bych i vírou hory přenášel,
když jsem lásky, lásky nenašel,
vše jen nicotu mou doprovází.

Kdybych rozdal chudým vše, co mám,
dal své tělo, dal se celý sám,
že bych hořel, láska když mi schází,
svoje jmění dal bych nadarmo,
marně bych se sklonil pod jarmo,
bez lásky nic nejsem, moji draží!

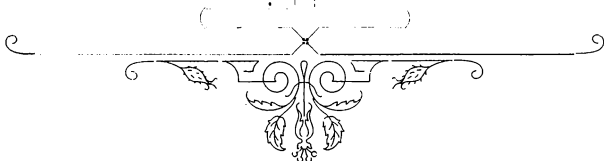
•Náš Domov•.

Láska na výsost je trpělivá,
nezávidí, svatá, dobrotivá,
pýcha, ctižádost jí, zloba schází,
nehledá to, co jejího jest,
nevzpouzí se, neví, co je lest,
pravdu dří, jen nepravost se plazí!

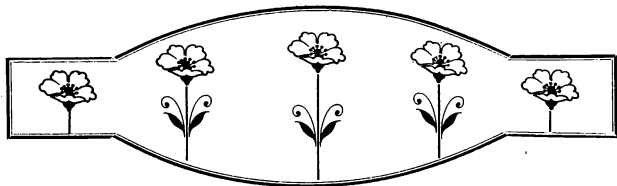
Láska všechno snáší, všemu věří,
trpělivě čeká u tvých dveří,
není ta, již naděje svatá schází;
prorocství se jednou vyprázdní,
řeči zhynou, vědci doblázní,
láska vždycky dál si cestu razí.

Vše, co víme, malá pouze část
toho, co nám chystá nebes vlast,
bez lásky však příliš moc nám schází,
láska větší nežli víra jest,
láska naděj vede k říši hvězd,
láska — ta jest všehomíra hrází!

S. Bouška.

Židovská velikonoc obraz křesťanské velikonoci.

Napsal Jarolm St. Pavlík.

Dny smutku minuly, nářky proroka Jeremiáše oněměly; na krátký klid Božího hrobu následujeradost velikonoční. Slavným alleluja pozdravuje církev veškeren křesťanský svět, velebné zpěvy rozléhají se jak v majestátních dómech, tak v chudobném kostelíku vesnickém. Celá příroda jása nad vzkříšením Páně, a dokonáním díla vykupitelského. Necht' jása nebeských duchů zástup, zpívá církev v krásných ceremoniích Bílé soboty, necht' hlasem posauny spasitelné vítězství svého krále zvěstuje. Necht' jása okrslek zemský, leskem věčného Krále osvicený, neboť ztratila se z něho veškerá tma. Necht' jása matka církev, její jáсот, její chvalozpěv necht' zaznívá mezi všemi národy.

Již židům byla velikonoc největším svátkem v roce. Ovšem že neslavili o velké noci vzkříšení Páně, ale onu událost, jež byla obrazem velkého díla vykupitelského na prahu Nového Zákona, totiž zabítí beránka velikonočního, uniknutí biřicmu andělu a východ z Egypta. Proto pěje svatá církev: Toť jsou svátky velikonoční, o nichž onen pravý Beránek zabít jest, jehož krví srdce věřících posvěcena jsou. Toť ta noc, v níž kdysi otcové naši, synové israelští, z Egypta vyvedeni, Rudé moře suchou nohou překročili.

Čtyry sta let vzdychali Israelité pod jármem otroctví egyptského; vzdálení od otčiny, v zemi cizí museli Faraonům sloužiti, jsouce co nejvíce utiskováni. Tu se smiloval nad nimi Bůh, a poručil Mojžíšovi, aby lid israelský z Egypta vyvedl. Směle vešel tento k Faraonovi a řekl: »Toto praví Hospodin, Bůh israelský: ,Nechej vyjiti můj lid, aby mi obětoval na poušti.« Ale Faraó odvětil pyšně: »Kdo je ten pán, abych poslouchal jeho hlasu? Neznám ho, a Israelovi odejiti nedovolím.« I poručil Israelity ještě více utiskovati než dosud. Tu poslal Bůh devět strašných ran na celou zemi, jednu hroznější než druhou, a trestal Faraona a národ jeho veškerou přisnosití spravedlnosti své. Poněvadž však nic to nespomáhalo, ustanovil zabítí jedné noci všecky prvorozence v zemi egyptské. Ale prvorozenci israelští měli býti ušetřeni. Desátého dne měsíce Nisanu (nás březen a duben) měl každý hospodář vybrati ze stáda beránka ročního, neposkvrněného, na němž by nebylo chyby a jej oddělití; a čtrnáctého dne téhož měsíce měl jej zabítí a upéci, ale tak, aby se mu kosti nepolámaly. A potom měli členové rodiny jísti tohoto beránka, a sice spěšně, stojíce, bedra přepásaná a s pucestnou holí v ruce. K tomu měli požívatí jako příkrm chleby nekvašené a divoký salát. Krví toho beránka měl

hospodář potřítí veřeje a prah svého domu; to bylo znamením, že se v tom domě Israelité zdržují. O půlnoci pobil Hospodin všechny prvorozence v zemi egyptské, od prvorozeného syna Faranova, jenž seděl na svém trůně, až do prvorozence zajatkyně, sedící v žaláři; i zdvihl se veliký křik v celé zemi. Teprv teď dovolil Farao Israelitům odejti. Egypťané museli Israelitům dáti na cestu stříbrné a zlaté nádoby a velmi mnoho šatů. A na věčnou památku vyjítí toho měli Israelité každoročně slaviti svátky velikonoční a v ty dny beránka jísti s chleby přesnými. »Budete pak míti«, řekl Hospodin k Mojžíšovi, »tento den na památku a slaviti jej budete slavný Hospodinu v rodech svých počtou věčnou. Sedm dní přesné chleby jísti budete: v první den nebude kvasu v domech vašich; kdožkoli by jedl kvašené od prvního dne až do dne sedmého, zahyne duše ta z Israele. Den první bude svatý a slavný, a den sedmý touž slavností ctěn: žádného díla nebudete dělati v nich, kromě toho, což k jídlu přináleží. Zachovávejte toto ustanovení jako zákon pro věčné časy. A když by vám řekli synové vaši: »Jaké jest to náboženství?, tak řekněte jim: »Oběť přejiti Hospodinu jest, když pominul domy synů israelských v Egyptě, bije egyptské a domy naše vysvobozuje.«

Všechno, co se tenkrát v Egyptě událo, předobrazně se událo; nařízená velikonoční židovská byla předobrazem velikonoční křesťanské. Egyptské otroctví, což znamená jiného než otroctví ďabloveho, v němž pokolení lidské již od časů Adamových vzdychalo? Vzdálení vlasti nebeské, ve vyhnanství pozemském, smutný život bylo věsti lidem, a jeť dosud všem, kteří se hříchu oddávají. Hřích vrhá člověka do největšího neštěstí. Nechť sedí hříšník u masných hrnců egyptských, nechť hoduje a choutkám i

náruživostem svým vyhovuje, šťastným přece není; vždyť není dítkem Božím, ale otrokem ďablovým. Z tohoto smutného postavení nemůže se člověk vlastní silou vymaniti; i kdyby největší tresty a nejtěžší rány vzal na sebe, přece mu to nepomůže.

Teprv smrt prvorozených zjednala Israelitům volný odchod a uvolnila pouta otroctví. A co mohlo zachrániti člověka ubohého, hříšného a službě ďabelské oddaného? Smrt prvorozeného a zároveň jednorozeného Syna Božího, Pána našeho Ježíše Krista. Vlastně my jsme tu smrt zasloužili; ale Syn Boží vzal pokutu naši na sebe. Ó vpravdě drahá cena výkupná! Ale ta cena očišťuje nás od hříchu, sprostuje pout pekelného otroctví a zjednává nám volný návrat k zaslíbené zemi naší nebeské vlasti. Proto zpívá církev při svěcení paschálu: Toť moc, kteráž v Krista věřící na celém okrsku zemském od vazeb světa, od tmy hříchů osvobozuje, jim milost přináší a svatosti navrácuje. V noci byli prvorození egyptští pobiti, v noci zemřel i prvo- a jednorozený Syn Boží, neboť od hodiny šesté až do hodiny deváté tma byla po vší zemi.

Čemu měli Israelité k poděkování, že jejich děti nebyly usmrceny? Krví velikonočního beránka, již dvě přibytků jejich poznamenány byly. A čemu máme my děkovati, že nemusíme věčnou smrtí zemřít? Krví zabitého Beránka Božího. Tato krev má velikou sílu do sebe. Svátý Pavel píše Židům. Když už krev starozákonních zvířat obětních nečistě posvěcuje, tak že na těle čistými se stávají: čím více krev Krista, jenž v Duchu svatém sám sebe jako neposkvrněnou oběť přinesl, svědomí naše od mrtvých skutků očistí, abychom Bohu živému sloužili! Krví obětního zvířete, jež pod horou Sinajskou bylo zabito, byl Starý Zákon zpečetěn. Mojžíš řekl, když byl shromážděný lid krví pokropil: »Toť jest krev

úmluvy, již uzavřel s vámi Bůh. Krví Ježíše Krista je zpečetěn Nový Zákon, neboť Pán náš pravil při poslední večeři: »Tento jest kalich nové úmluvy v krvi mé, kteráž za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.« Tato krev neviditelným způsobem bývá na nás kropena ve svátostech křtu a pokání, očišťujíc nás tak od hříchů. Tato krev jest pro nás oním Červeným neboli Rudým mořem, jímž Israelité bez úrazu přešli a zachráněni byli. I nás zachránila krev ta. Za tu záchranu podivnou bude v nebi Beránku Božímu věčný dík vzdáván a ustavičný chvalozpěv zpíván. Neboť čteme ve zjevení sv. Jana, že kolem trůnu Beránkova svatí stojí, zpívající: »Hoden jsi, Pane, vzít knihu a otevřít pečeti její; neboť jsi byl zabit a vykoupil's nás Bohu ve své krvi ze všech pokolení a jazyků a lidí a národů.« Hle, toť věčná velikonoční radost v nebi.

Na věčnou památku našeho vykopení, našeho východu z Egypta hříchů, máme každoročně slaviti Boží Hod velikonoční, avšak i beránka požívati v ten čas, totiž nejsvětější Svátost oltářní. Židům bylo požívání beránka velikonočního přísně nařízeno; však taktéž i nám křesťanům, tak že se každý těžkého hříchu dopouští, kdo v čas velikonoční svatých svátostí nepřijímá. A jak máme požívati Beránka Božího? S přesnými, nekvašenými chleby. Nekvašené chleby znamenají čistotu svědomí. Proto nás napomíná sv. Pavel: »Bratři, vyčistěte starý kvas, abyste byli nové skropení, jakož jste i nekvašení; neboť Beránek náš velikonoční obětován jest Kristus. A protože hodujeme, ne v kvasu starém,

ani v kvasu zlosti a nešlechetnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy. — S přepásanými bedry museli Israelité beránka požívat. Přepásání beder znamená ctnost čistoty, již se máme ozdobiti k hodům panenským. Čistému nebeskému ženichu líbí se jen čistá nevěsta, duše nevinná. Proto děl Spasitel k učeníkům svým: »Bedra vaše at jsou přepásaná, a hořící lampy v rukou vašich. — Čistotu nelze jinak uchrániti, než mrtvením a sebezapřením; na tuto poslední ctnost upomíná nás polní divoký salát, jež Israelité jako příkrm k beránku požívali. Proto se máme na slavnost velikonoční a na velikonoční přijímání připraviti postem a kajícími skutky.

Co znamená obuv na nohou? Ochotu, po cestě Boží choditi a příkázání Boží svědomitě zachovávat. Hůl v ruce znamená přípravu na cestu do věčnosti, přípravu na smrt. Na smrt musíme býti připraveni vždy, i když jsme zdraví; neboť nevíme, v který den bude na nás povoláno: »Vstaň a ubírej se na onen svět, do nebeského Kanánu.« Kéž bychom vzali i my s sebou stříbro a zlato, jako Israelité, totiž poklady hojných zásluh, kéž bychom vešli pod vedením Vzkříšeného, našeho to Mojžíše do země zaslíbené, kde mléko a med věčných radostí teče. Ne všichni Israelité, kteří Egypt opustili, uzřeli zaslíbenou zemi; zpurní a neposlušní zemřeli na poušti. Ne všichni lidé, kteří zemi tuto opouštějí, uzří nebe; jen ti poslušní, obětaví, jen ti hodní a dobří křesťané. K těmto posledním chceme i my přináležeti, abychom jedenkrát věčné velikonoce v nebi slaviti mohli.

Věřím v Boha.

(Část dále.)

5. Sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých.

a dřevě kříží je smírná oběť vykonána, Ježíš Kristus zemřel za spásu lidstva. Jeho přesvaté tělo uloženo je se vši poctivostí do hrobu. Ještě jeden vroucí pohled, pohled lásky na bezduché tělo Páně, a hrob se zavírá kamenem a přátelé Kristovi s bolem v srdci se rozcházejí. U hrobu zůstala jenom stráž, aby snad zamezila, bylo-li by možné z mrtvých vstání Páně. Co dalo se však toho času? Kam odešla duše Kristova? To praví nám slova článku pátého: »Sestoupil do pekel«, a slova

tato učí nás, že »duše Ježíše Krista po smrti těla do předpekli sestoupila, t. j. na ono místo, kde duše spravedlivých zemřelých držány byly a na své vykoupení čekaly.« To jest učení svaté církve katolické. To, co se dalo mezi smrtí Kristovou a jeho vzkříšením, je sice zakryto očím našim, ale oči duchovní zří to vše ve světle víry. Radost a plesání ozvalo se v onom tajemném a nám neznámém místě, když v okamžiku smrti Kristovy zaznělo tam tak dlouho toužebně očekávané slovo: »Milost — vysvobození!« Kristus Pán přichází sám v tento úkryt duší spravedlivých, aby jim zvěstoval, že uplynula doba trapné nejistoty, doba vyhnanství a že navrátiti se mohou v lůno Otce nebeského; neboť brána nebes smrtí Kristovou jest otevřena. S jakou vděčností uslyšely asi duše ctihodných světců starozákonních toto blahé poselství, s jakou úctou klaněly se Spasiteli, jež již před drahými časy zřely v prorockém nadšení a o němž tolik již byly prorokovaly v Písmě starozákonním! A byla jich hodná řada. Od Adama až k sv. Janu Křtiteli — kolik tu bylo a žilo spravedlivých! Svátí patriarchové a proroci, svátí mučéníci a vyznavači Starého Zákona! Sváté ženy a mučenice z vyvoleného národa, nevinné ditky — ti všichni s jásotem uvítali Krista přinášejíciho jim milost vykoupení. Svátým životem svým a skrze zásluhy budoucího Spasitele obdrželi sice spravedliví tito již před příchodem Kristovým právo na nebe a život věčný, ale vejíti do něho nemohli, pokud Kristus smrtí svou přístupů nezjednal. Proto ta touha, proto to úpěnlivé volání po Spasiteli, které nám ze Starého Zákona vyznívá! Že jenom Spasitel nebe nám otevřítí mohl, bylo již ve Starém Zákoně obrazně naznačeno obřadem, který na den smíření konal velekněz židovský. Když byl totiž přinesl oběť na smířenou, vzal krev zvířete obětního a vešel do Nejsvětějšího, do »svatyně svatých« a tam pokropil archu úmluvy. Vejíti do svatyně svatých dovoleno bylo jenom veleknězi, a to jen jednou v roce na slavnost smíření. Obřadem tímto vyznačena byla víra, že cesta k nebeské svatyni ještě otevřena není každému, dokud nepřijde pravý Velekněz a neobětuje svou vlastní krev na spásu lidstva. Velekněz židovský nemohl otevřítí svatyně svatých všem, Ježíš Kristus, pravý Velekněz lidstva, otevřel nebes bránu všemu lidu. Proto také roztrhla se opona

zakrývající svatyni svatých v okamžiku smrti Páně ve dví na znamení, že již nebeská svatyně otevřena a všem přístupnou učiněna jest. Také zajisté se slušelo, aby Kristus Pán, jenž nebe otevřel, také první jako člověk do něho vešel, neboť nedá se mysliti, že by údové směli do nebe vejíti, dokud Kristus, h'ava, na zemi dlel. Také zajisté vždy velekněz měl přednost před ostatním lidem, a Kristus jakožto pravý velekněz přednost měl největší před všemi ostatními; konečně jest Spasitel Synem Božím a dědicem království Božího pravým a vlastním, my pak lidé jsme jenom syny Božími z milosti jeho, a proto jemu náleželo přede všemi jinými vejíti v dům otcovský, na nebesa. Proto od hříchu Adamova nikdo nemohl do nebe se dostat, až Kristus

Pán po svém umučení první na nebesa vstoupil a zástup spravedlivých duší s sebou vzal. A tuto blahou zvěst, že již co nejdříve do nebe se dostanou, přinesl Spasitel duším spravedlivých v předpekli dlicím hned po své smrti. On udělil jim příchodem svým již plnou blaženost, jakou v nebi požívatí měli, neboť byl pravil ke kajícnému lotru: »Ještě dnes budeš se mnou v ráji.« A totéž udělil i všem duším spravedlivých ze Starého Zákona. Bylo tedy sestoupení duše Ježíšovy do předpekli začátkem dokonalé blaženosti pro duše tam chované, třebaž ještě skutečně do nebe nevesly, neboť již jim byla dána největší rozkoš patřiti na Boha. O tom praví sv. Tomáš Akv.: »Kdo požívá božské lásky, o tom říkáme, že jest v ráji.« Proměnilo se tedy předpekli příchodem Kristovým v ráj, v místo blaženosti a radosti, duše přestaly býti ve vyhnanství a v zajetí, nýbrž dosly úplné svobody dítek Božích. Již prorok Zachariáš prorokoval o tom řka: »Také ty v krvi zákona tvého vypustil jsi vězně své z jámy, v níž není vody«, z vězení. (Zach. 9, 10.)

Ač nám svatí evangelisté ničeho nevypravují o sestoupení duše Kristovy do předpekli, jest víra naše dosti podepřena jinými doklady Písma svatého. Žalmista Páně praví v žalmu 15, 16.: »Nezanecháš duše své v hrobě, aniž dáš svatému svému viděti porušení.« Slova tato, která dle výkladu sv. Pavla se na Krista Pána vztahují, znamenají předpekli a ne pravý hrob, v němž tělo Páně leželo, neboť duše s tělem v hrobě nebyla. Dále praví svatý apoštol Pavel v listě

svém k Efeským (4, 8. 9) vykládaje slova žalmu (67, 19): »Vstoupiv na výsost játe vedl vězně, dal dary lidem.« »Že pak vstoupil, což jest nežli že prve sestoupil do všech stran země?« též do předpekli. Nade všecku pochybnost však jasný jest výrok svatého apoštola Petra, jenž v prvním svém listě (3, 18) praví: »Neboť i Kristus, jednou za hříchy naše umřel, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu umrtven sice podle těla, ale obživen podle ducha, v kterémž i těm duchům, kteří byli v žaláři přised, kázal« (t. j. blahou zvěst oznámil o dokonaném spasení). I svatí otcové a učitelé církevní učí, že Kristus k duším spravedlivých do předpekli vstoupil. Tak praví sv. Epifanius: »Božství jeho sestoupilo s duši do předpekli a osvobodilo mocí svou ony, které tam zajaty byly. Potom vystoupil Syn Boží s nejsvětější duši svou zase z něho, a provázen jsa davem osvobozených vstal třetího dne s tělem i duši zase z mrtvých.«

Tak ukázal Kristus Pán moc svou božskou v předpekli; zajisté však i v samém pekle zjevena jest moc jeho, kterou zlomil panství ďablovo, a proto i zatracenci, jak andělé pyšní tak duše zavržené, musili Kristu jako Pánu účtu svou vzdávati. Neboť tak praví svatý apoštol Pavel v listě svém k Filipenským (2, 10) fka: »I dal jemu Bůh jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíš každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných (tvorů).« Tak stal se Kristus smrtí svou Králem celého světa, všeho stvoření. Moc jeho však nejzářněji se zjevila slavným jeho z mrtvých vstáním, o němž praví se v Apoštolském vyznání víry: »Třetího dne vstal z mrtvých.« Článek tento jest pro nás nejhlavnější a nejutěšenější, na něm spočívá všecka naše víra i naděje.

U lidí obyčejných končí se život pozemský i dějiny jejich smrtí. Smrti odcházejí s tohoto světa do krajín nám posud neznámých, jsou pro nás neviditelní, nelze jim s námi a nám s nimi tak obcovati jako za živa, a proto pomalu upadají v zapomenutí, neboť praví příslovi: »Smrt učiní všemu kopec.« Ale jinak je to u Ježíše Krista. Smrtí dokončen ovšem také život jeho, ale jen část jeho, život ponížení a oběti, život bolesti a útrap. Smrtí ukončena i moc nepřátel nad ním, od té doby panuje Kristus nad nimi. Smrtí na kříži dokonat Kristus vznešené poslání své vykupitelské, a nyní nastalo oslavení, odměna. Kristus Pán, ježž jsme viděli trpěti, umřati, jehož bezduché tělo leželo v hrobě, vstává z hrobu slavně a vítězně, aby žil na věky, vládl na věky, neboť smrt nad ním již moci nemá.

Sobota, den slavný, chýlil se ku konci. Zbožné ženy přemýšlely, kterak by ještě Krista v hrobě uctily. I shodly se na tom, že nakoupí vonných masť a druhého dne časné zrání ještě na tělo jeho vylíjí. A tak nastala noc, poslední noc, v níž Kristus Pán v hrobě d'el. Ticho bylo kolkolem, jen volání stráží u hrobu zaznělo čas od času. Půlnoc přešla, začínalo svítati a nastal třetí den po smrti Páně. Tu z čista jasna zachvěla se země a hrob Páně obliha zář s nebes, a hle, Kristus Ježíš vychází z hrobu svého živý, krásný, skvělý. Po ranách a krvi ani památky, jen patero jeho přesvatých ran skví se na těle jeho jako patero nejkrásnějších rubínů. Jaká to krása, jaká to sláva! A vzkříšeného Spasitele vidí strážce; děs a strach pojal je a jako bez ducha klesají na zemi, oslnění jsouce jasnem božství Páně. Vzpamatovavše se však zase, utíkají do města a pánům svým zvěstují, co viděli: »Ukřížovaný vstal z mrtvých.« Tak jsou nepřátelé Kristovi prvními posly zvěstujícími jeho z mrtvých vstání.

Kristus vstal z mrtvých, pějme Alleluja jemu, božskému Vítězi! Radujte se a plesejte všichni jeho věrní, třeště se však jeho nepřátelé, neboť konec panství vašeho nadešel. Co platen byl kámen, jež jste na hrob položili, co platná pečeť a stráž? Z uzavřeného a zapečetěného hrobu vstal Kristus přece. On, jenž pečeť smrti zlomil, zanechal vaši pečeť na kameni neporušenou, on, jenž zavřenými dveřmi k apoštolům vešel, prošel i zavřeným vchodem hrobu svého. Ve vzkříšení jeho nic pozemského mu překážeti nemohlo. Oslavené tělo jeho prošlo závorou i kamenem. Kristus vstal z mrtvých! Zvěst tato dostala se nejdříve k sluchu jeho nepřátel. Zděsili se jí. Jak se již těšili, že budou míti od něho pokoj, že odstranili ho na vždy, a hle, sotva se trochu upokojili, hroznější přichází pro ně zpráva: »Ukřižovaný vstal z mrtvých a žije!« Tu ovšem byla dobrá rada drahá a také jim draho přišla. Mnoho peněz totiž musili strážím dáti, aby si zakoupili jejich mlčenlivost. Nesměli mluvit o vzkříšení Páně, nýbrž jen rozhlašovali, že spali a že mezi tím apoštolé přišli a tělo Kristovo z hrobu odnesli. Lež musila pomáhati, zlato musilo pravdu udusiti. Tak jeden hřích plodí druhý, třetí a celou řadu. Před pacholky svými nyní báti se musila vysoká a pyšná rada židovská, aby nepověděli pravdu, těžkým zlatem musili si vykoupiti lež, k úplatkům musili vzíti útočiště! Dobře tak podlým oněm duším, spravedlivý to byl na ně trest! Nepomněli, že si v hrdlo lhou, neboť kterak jest možno, aby spící strážé přece viděly, kdo tělo Páně odnesl? Tak má lež krátké nohy, svědčící sama sebe z podvodu. — Podivuhodně připomíná svatý evangelista Matouš (28, 15): »Strážci vzali peníze a činili, jak se jim řeklo.« A tak se tato pověst mezi židy rozšířila až na naše dny.

(Přítě dále.)

Po svatém týdnu.

Před Božím vzkříšením na Pátek Veliký, což v prachu kořil se tvor lidský všeliký Beránku, který byl na kříži rozpjatý, jenž lidstvu v obět dal svůj život přesvatý.

Což Pátek Veliký nám truchlou hlásal zvěst: „Hle, obět nejvyšší již dokonána jest, krev, která z Kristových ran kdysi prýštila, věčného spasení vám světlo vznítí!“

Když zvony jásaly na slavné Vzkříšení, což táhla do duší radost a nadšení, jež víry paprsek do lidských myslí slal: že Pán vši přírody a Vykupitel vstal!

S ním vstala máti zem z tuhého zajetí, a tichý větérek šepotá v zápětí: „Ta jarní nádhera, hle, rozetřena jest ku počestí Onoho, který je Vládcem hvězd!“

•Obzor.

L. Grossmannová-Brodská

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

ak chudý krácel tímto životem Pán Ježíš, jednorozený Syn Boží, »skrže nějž všechny věci učiněny jsou, a bez něho není nic učiněno, co učiněno jest.« (Jan 1, 3.)

Jemu patřily nebe a země, jemu patřily všechny poklady země, jemu patřila všechna království, jemu patřily všechny paláce a domy, jemu patřila všechna bohatství, ale on jich pro sebe nepoužil — žil jako ten nejchudší člověk, který nic nemá, jemuž nic nepatří.

Otáčeš se asi, milý čtenáři, proč žil Pán Ježíš v tak veliké chudobě? Snad byl k tomu něčím nucen? Co by mohlo přinutit k tak veliké chudobě Boha, jemuž vše patří? Proč tedy? Odpověď najdeme v jeho Božském Srdci: z lásky k lidem.

Láska Srdce chudičkého Pána Ježíše vrhá jasné paprsky na statky pozemské a ukazuje, jakou mají samy o sobě cenu. Srdce Pána Ježíše nezatoužilo ani po jediné věci pozemské, již by nutně nepotřebovalo k tomu, aby mohlo konati vůli svého nebeského Otce... Srdce Pána Ježíše nepřilnulo ani k jedné věci pozemské tak, aby se ji hned nezřeklo, kdyby nebeský Otec si to přál... Srdce Pána Ježíše všemi pozemskými, pokud jich nebylo třeba ku rozmnožení slávy nebeského Otce, úplně pohrdlo, jako bezcennými. Božské Srdce nám ukázalo svojí největší chudobou, že v bohatství pozemském blaženost srdce nespočívá. Jak jinak vypadalo by to v srdcích lidských, kdyby daly se ozářiti paprsky lásky chudého Srdce Krista Pána? Jak vypadalo by to v srdcích milionů chudých? Místo hořkosti a bolesti usadila by se v nich největší blaženost. Všimněme si toho nejchudšího člověka, jenž bydlí v nej-

nuznější chaloupce, jenž pracovati musí od rána do večera v dílně své nebo v továrně a vydělá si sotva tolik, že sebe a svou rodinu nejskrovnějším jídlem nasytí... Za každým krokem postrádá věci potřebných a tak má trádati po celý život svůj — jak smutný to život, jeho srdce je celé nešťastné. V takové trudné chvíli přijde mu na mysl myšlenka: »Pán Ježíš též byl chudobný — jednorozený Syn Boží žil v chudobě jako já a snad ještě větší a to po celý svůj život: od jeslí až ku kříži. Já se podobám svou chudobou samému Synu Božímu. Nebude asi bohatství pravé dobro, když pohrdl jím Kristus Pán, nemůže býti chudoba nic zlého, když vyvolil si ji král nebes a země! Proč toužil bych já po blahobytu hmotném, když Pán Ježíš se ho zřekl, ačkoli mohl jej míti v míře nejhojnější?

Jest to paprsek lásky Krista Pána, jenž myšlenky tyto v duši onoho člověka vzbudil, a jakou učinil v ní změnu? V jeho září pozná bezcennost pozemských statků, vzdá se touhy po nich, zamiluje si celou duší svou chudobu — stane se chudým duchem. A jakou zmizí chudoba duchem přinese blaženost! Zmizí nespokojenost z duše, protože už v ní není touhy po věci, již dosáhnouti nemůže, zmizí trpkost a bolest, protože vidí, že chudoba a strádání není nic zlého a místo jejich zaujme ten nejvzácnější pocit, jež mají v nitru svém sami nebešťané, totiž lásku k Pánu Bohu... Vždyť vidí nyní jasně lásku Božského Srdce, vidí, jaké oběti pro něj Božské Srdce učinilo, vidí, jak se Božské Srdce chudobným stalo z lásky k němu a proto je rád, že může též nějak lásku svou Božskému Srdci ukázati... Chudoba je

mu nyní sladkou, protože ona mu v jeho srdci odnímá lásku ku věcem pozemským a živí a silí lásku k Pánu Bohu. Chudoba je mu příležitostí, by ukázal Pánu Bohu lásku obětavou a tato láska jej blaží více než kdyby bydlel v paláci ze samého zlata, kol sebe měl služebníků plno a patřilo mu několik království, ale v srdci svým kdyby měl pusto a prázdno, kdyby v srdci mu scházela láska k Pánu Bohu.

Jak vypadalo by to v srdcích lidí bohatých, kdyby láska Božského Srdce chudého Krista Pána je ozářila? Dala by jim blaženost, již dání jim nemohlo sebe větší bohatství.

Všimněme si bohatého člověka, jenž má dosti peněz, ještě více statků, má hojnost všeho, nic mu neschází, co si jen přeje, všeho se mu dostane, jen jedna věc mu schází — pokoj srdce. Čím více majetku má, tím více starostí, když něco pozbude rmoutí se, když mu přijde vzpomínka na smrt, rmoutí se, že to vše jednou pozbude, do čí rukou vše to jednou přejde, když se majetek jeho rozmnožuje, touží mlti ještě více — zkrátka vidí, že bohatství ho nikdy neuspokojí, že jeho srdci nikdy nedá pravé blaženosti... Tu stane se, že čte nebo slyší o Kristu Pánu. Mysl jeho zastaví se u jedné věci: Bůh — a tak chudičky Syn Boží, jemuž patří všechno, jemuž patří moje bohatství, vyvolil si za rodiště chlév, za bydiště chudou dílnu řemeslnickou a za lože smrtelné holé tvrdé dřevo! Božské Srdce bohatstvím celého světa pohrdlo a ty hledáš pro svoje srdce v bohatství blaženost? Mohu já dále lnouti srdcem svým k bohatství, jímž pohrdl můj Tvůrce a Pán? Nemohu, protože chudoba mého Boha ukazuje mi jasně, jakou bohatství má cenu.

Láska Božského Srdce svou chudobou zasvitla do této duše, a jakou učinila v ní změnu! Nelze láskou duše

své ku svému bohatství, stává se chudým duchem, vidí obětavou lásku Božského Srdce, vidí která ono lásky jeho je hodné... Pociťuje ve svém srdci pocit blaženosti, již nikdy nepocítil, neboť miluje nyní svého Boha, jehož milovat dříve bránilo mu jeho bohatství. Jinak bude nyní hleděti na své bohatství, jiným způsobem bude ho používat. Již mu nebude brániti v lásce k Pánu Bohu, ale bude mu v ní napomáhati. Bude ho používat jen k tomu, by ukázal skutkem lásku svou k Pánu Bohu... Bude je spravovati jako majetek Boží, dle vůle Boží bude ho používat k dobrým účelům, pokud mu to jen bude možno. Z lásky ku Kristu Pánu bude nyní pomáhati lidem chudým a bude to činiti s takovým úmyslem, jakoby to vše dával Kristu Pánu samému. Pán Bůh vše mu to dal z lásky, proto nyní chce všeho, co má, používat k tomu, by osvědčil svou lásku k Pánu Bohu...

Jaká změna stala by se v celé společnosti lidské, kdyby všechna srdce lidí chudých i bohatých dala se ozářiti paprsky lásky chudého Srdce Pána Ježíše? Jaká změna stala by se s bídou lidstva, kdyby lidé chudí i bohatí dle vzoru Pána Ježíše stali se chudí duchem, kdyby přestali lnouti srdcem svým ku statkům pozemským, ale obrátili je úplně k Pánu Bohu. Vrátila by se na naši zemi rázem blaženost hmotná i duševní. Vrátila by se blaženost hmotná, neboť láska Božského Srdce roznitivší srdce lidí bohatých brzy usušila by štedrostí jejich slzy na tvářích lidí zbědovaných nouzí a hladem. Ale vrátila by se obzvláště radost duševní, neboť chudí duchem na statky pozemské byli by bohatí na statky nebeské.

Božské Srdce Páně chudé v Betlemě na pozemské statky mělo ve svém nitru poklady drahocennější. V tomto Srdci byly všechny poklady Božství, celé království nebeské. A poklady tyto činí

Božské Srdce Páně přístupno chudým duchem, jak to blahosl. Marii Alacoque byl Kristus. Pán přislíbil. Svěťtice tato di: »Kristus Pán dal mně poznati, že lidem, kteří jeho božské Srdce uctívají, všechny poklady lásky, milosti, slitování, posvěcení a spásy, jež jeho Srdce v sobě chová, otevře, aby ti, již by mu veskeru lásku a úctu, již schopní jsou prokazovali, v nejhojnější míře obohaceni byli z pokladů, jichž božské jeho Srdce je zřídlo přebohaté, nevyčerpatelné. V tom je však nejlepší účta k Božskému Srdci Páně, své srdce dle něho vyprázdniti vši lásky ku statkům tohoto světa.

Bylo to v první polovici 10. století. Když zapadlo slunce za obzor a noc temným rouchem zastřela krajinu, vycházel z knížecího paláce na hradě pražském muž zahalen v plášť, pod nímž ukryty měl různé potraviny. Zabrán ve hluboké myšlení, kráčet ulicemi města, zastavil se u prostého domku, zaklepal a vešel dovnitř. Bída hleděla na něho z každého kouta, nesměle patřily na něj tváře hladových dítek a na posteli pozvedla se vyhublá tvář nemocného. Muž ten rozhal plášť svůj, položí na stůl

hojnost potravin, potěší laskavě nemocného a ubírá se z domku. Nejde však do svého paláce. Zdi jeho komnat pro srdce jeho jsou mu příliš chladné. Zamíří krok svůj k budově, jejímiž okny paprsky světelné ohlašují, že sídlo má v ní »Věčné Světlo«. Vejde do chrámu, poklekne před svatostánkem, duše jeho živou věrou vidí v něm svého Boha, srdce jeho cítí zde bít božské Srdce plné lásky k němu. V tomto božském Srdci v Nejsvětější Svátosti vidí poklady neskončené a láska božského Srdce mu praví: »Poklady ty jsou tvé, protože jen po nich toužíš«. Zde cítí se bohatý blaženým, zde netouží již po ničem, poněvadž v božském Srdci Pána Ježíše našel království nebeské a s ním pravou blaženost.

Muž ten je král země České, svatý Václav.

Tak blaženým může býti každý, neboť poklad tento přístupný je všem lidem; věru blažené srdce, jež chudé duchem má jen jediný poklad, jež celou láskou miluje, totiž božské Srdce Pána Ježíše v Nejsvětější Svátosti oltářní.

V pokladu tom má celé království nebeské. (Přičtě dále.)

Velkonoční.

Vzejdi slunce! — Slavné ráno
ode hrobu zvěstovano:
„Vstalt jest!“ jása každý tvor.
Velkonoční zvony znějí,
radostí se hory chvějí,
Alleluja zpívá bor!

Zbud se kvítí! — Sňata kletba,
vzešla božská země setba:
vstalt jest věčné slávy květ!
Velkonoční zvony hrají,
jaro budí po všem kraji,
Alleluja zpívá svět!

Povstaň duše! — Ode hrobu
naděje plá v spásy dobu:
vstalt jest, — svrhni všečen žal!
Velkonoční zvony zvučí,
písní lásky srdce učí:
Alleluja, Pána chval!

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

I.

„Aniž jako Josef narodil se který člověk, kníže bratří, utvrzení národa, správce bratří, podpora lidu.“

(Sir. 49, 17)

Bydlel pak Jakub v zemi chana-nejské, v nížto otec jeho pohostinu byl. A tito jsou příběhové jeho: Josef, když mu bylo šestnácte let, pásal stádo s bratřími svými jsa ještě pacholíkem, a byl se syny Bály a Zelfy, žen otce svého a obžaloval bratry své z hříchu nejhoršího. Izrael¹⁾ pak miloval Josefa nade všechny syny své, protože v starosti zplodil ho; a udělal mu sukni rozličných barev. Vidouce pak bratři jeho, že by od otce nade všechny syny milován byl, nenáviděli ho, aniž mohli k němu co pokojně mluvit.

Přihodilo se také, že Josef sen, kterýž měl, vypravoval bratřím svým, kterážto příčina větší nenávisti původem byla. Neb řekl k nim: slyšte sen můj, který jsem měl. Zdálo se mi, že jsme vázali snopy na poli, a jakoby povstal snop můj a stál, a vaši snopové vůkol stojíce, klaněli se snopu mému.

Odpověděli bratři jeho: Zdaliž králem našim budeš? aneb zdali budeme poddaní panství tvému? Ta tedy příčina snův a řečí, závisti a nenávisti zápalu přídala. Jiný také sen měl, kterýž vypravuje bratřím řekl: Zdálo se mi ve snách, jakoby slunce, měsíc a hvězd jedenácte klanělo se mi.

Což když otci svému i bratřím vypravoval, domlouval mu otec jeho a řekl: Co znamenati má tento sen, kterýž jsi měl? Zdaliž já a matka tvá i bratři tvoji budeme se tobě klaněti na zemi? Závíděli tedy mu bratři jeho, otec pak mlče, věc tu rozjímal.

A když bratři jeho, pasouce stáda otcova, zdržovali se v Sichemu, řekl k němu Izrael: Bratři tvoji pasou ovce v Sichemu; pojď, pošlu tebe k nim. Kterýž když odpověděl: Tu jsem — řekl mu: Jdi a viz, všecko-li se šťastně děje při bratřích tvých i dobytku, a pověz mi, co se děje.

A poslán jsa z údolí Hebron, přišel do Sichema; i našel ho muž bloudícího po poli a otázal se ho, co by hledal. On pak odpověděl: Bratři svých hledám, pověz mi, kde pasou stáda. I řekl jemu muž: Odešli s místa tohoto; slyšel jsem pak je, pravili: Pojďme do Dothain. Šel tedy Josef za bratřími svými a našel je v Dothain. Kterážto když ho uztěli z daleka, prve, než k nim přišel, mysli ho zabiti, a vespolek mluvili: Hle, snáf přichází; pojďtež, zabijme jej, a vrzme do cisterny staré, a dime: Zvěř nejhorši sežrala jej; a tehdáž se ukáže, co mu prospějí snové jeho. (1. Mojž. 37, 1. — 20.)

* * *

„Starý Zákon jest tak čistí — praví svatý Augustin — jakoby byl psán krví Kristovou.“ Platí-li výrok ten o celém Starém Zákoně, platí věru vrchovatou měrou o oné části, která jedná o miláčku Jakubovu, o Josefovi, kteréhož miloval nade všechny syny své; bylo jich dvanácte: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Dan, Neftali, Gad, Azer, Isachar, Zabulon, Josef a Benjamin.

Kdežto bratři různými hříchy byli stíženi, zvláště někteří z nich necudností, stkvěl se Josef čistotou a nevinností a stal se i mučenicem pro ně; se zálibou patřil naň otec Jakub a odměnou pořídil mu pestrou sukni, pestrý šat, drahocenné roucho; bylť ozdobou drahé, krásné duše toho, jenž jim byl přidělen. Pomněme, jakým miláčkem Otce ne-

¹⁾ Jakub.

beského jest Pán Ježíš, pomněme svědectví Otcova na křtu v Jordáně i při proměnění na hoře Táboře: »Tentof jest Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo«; pomněme, jak se tenkrát zastkvělo roucho Kristovo jako sníh, jsouc svou čisfounkou bělostí jakoby projevem jeho velečistě, nejsvětější duše! Avšak rovněž jako Kristus Pán přes všecku svou božskou svatost a dobrotu byl nenáviděn od svého vlastního národa, zejména od pohlavářů národa toho, rovněž tak nenáviděn Josef od svých bratří.

Nenávist a matka její závist — jaká to ohava v srdci lidském, v srdci, jež má planouti láskou k Bohu i k bližnímu! Nespravedlivé jest lakomství, že chce všecko mít a nechce svých věcí jiným uděliti; ale nespravedlivější jak závist, která ani svých, ani cizích věcí jiným nepřije a všem to, co mají, ráda by odňala, třebaš pak toho sama potom užití nemohla. Nespravedlivé jest obžerství, pýcha, smilstvo; ale nespravedlivější jest závist; nebo tyto hříchy páchají lidé pro nějaké domnělé dobro, které je vábí ke hřešení, závist však nic jiného nehledá, než-li, aby zle bylo bližnímu, a v tom si libuje. Dobře di tudíž sv. Basil: »Závistivý zármutkem a bolestí v cizím štěstí stráven bývá.« Ano, závistník nespravedlivě, velenespravedlivě hřeší proti bližnímu, avšak spravedlivě trestá sebe sama. »Život těla jest zdraví srdce, hnis kosti jest závist« praví moudrý Šalomoun v Příslovích (14, 30.). Podobá se rezu; jako rez sežírá železo, tak závist sežírá závistníka; podobá se molu; jako mol sežírá oděv, v němž se zrodil, tak závist sežírá člověka, v němž jest, činí ho bídným a ubohým, jak praví sv. Cyprian: »Kdokoliv jest ten, jemuž ty závidíš, může se tebe varovati; ty pak sám před sebou schovati se a před sebou ujiti nemůžeš; kdekoli budeš, bude s tebou protivník

tvůj. Nepřítel tvůj vždycky jest v srdci tvém, tvá záhuba v tobě uvnitř zavřena jest silnými řetězy, svázán jsi a nemáš žádného potěšení.«

* * *

Nenávist bratří Josefových vzrostla a přibýlo jí, když uslyšeli sny jeho.

Snové jsou většinou jenom přirození, jenom účinek lidské fantasie, lidské obrazotvornosti; avšak mnohdy líbilo se Bohu, Pánu dne i noci, Pánu člověka bdícího i spícího, líbilo se skrze sny oznámiti člověku vůli svou. Pomněme na př., kterak ve snách ukázal se Hospodin Šalomounovi a pravil jemu: »Žádej zač chceš, abych dal tobě.« I řekl Šalomoun: »Hospodine, Bože, Ty jsi učinil, aby kraloval služebník Tvůj místo Davida, otce mého; já pak jsem mládenec malíčkový uprostřed lidu nesčíslného. Dejž t dy služebníku svému srdce k umění schopné, aby lid Tvůj souditi mohl a rozeznati mezi zlým a dobrým.« I líbila se řeč ta Hospodinu, a dal Šalomounovi moudrost, která převyšovala moudrost všech východanův a všech Egyptanův. (III. Král. 3.)

Pomněme, kterak sv. Josefu, snoubenci blahoslavené Panny Marie, když přemýšlel choť svou tajně propustiti, kterak ve snách ukázal se jemu anděl Páně řka: »Josefe, synu Davidův, neboj se vzíti k sobě Marii manželku svou; neb co v ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest.« (Mat. 1, 20.)

»Pomněme, kterak choť Pilátova, Claudia varovala manžela svého, aby nevydával na smrt nevinného Pána Ježíše; když seděl na soudné stoli, poslala k němu řkouc: Nic neměj se spravedlivým oním; nebo jsem mnoho trpěla dnes ve snách pro něho. (Mat. 27, 19.). — t. j. měla jsem sen, v němž mně i tobě vyhrožováno strašnými věcmi, bude-li nevinný Ježíš vydán na smrt.

A skutečně došel Pilát napotom nešťastného osudu; bylťe za nedlouho obžalován, sesazen, před císařský soud do Říma pohnán; odsouzen do vyhnanství do Gallie (nynější Francie), kdež pak svůj život skončil sebevraždou.

Vizme sv. Pavla, apoštola národů, vizme ho, kterak na své druhé apoštolské cestě stanul v inaloasijském přístavním městě Troadě a rozmyšlel se tam, má-li se plaviti do dalekého Říma, či do blízké Macedonie. I ukázalo se mu v noci vidění: Muž nějaký macedonský stál a prosil ho říka: »Přiď do Macedonie a pomoz nám!« I plavil se do Macedonie a hlásal tam evangelium; Řím si ponechal až na pozdější dobu. (Skut. ap. 15.)

Podobných snů Božích dočítáme se i v církevních dějinách, nejen v Písmě svatém. Vzpomeňme stěhování národů, vzpomeňme hrozného krále hunského Attily, tak hrozného, že se sám nazýval »metlou Boží!« Jak úzko bylo tehdejšímu zbožnému císaři římskému Marcianovi! Užťe se chystal Attila i do jeho říše. Potěšil Bůh věrného sluhu svého významným snem: Viděl, kterak luk Attilův se zlomil, a jemu, císaři k nohám padal. A ejhle! touž noc v Uhrách skonala Attila náhlou smrtí ve svém staně.

Vzpomeňme sv. Dominika zakladatele řádu, učence a světce velikého! Ještě prve než se narodil, viděla ho matka jeho ve snách, an chvátá s pochodní v ústech; viděla obrazně už napřed, kterak svou svatostí, svým řádem svým kázáním bude svítiti světu, tenkrát tak zuboženému bludy všelikými.

Roku 1209. ucházel se sv. František Serafínský v Římě u papeže Innocence III. o potvrzení svého chudičského řádu »Menších bratří«; ve sboru kardinálů měl k papeži tuto řeč: »Na poušti žila překrásná panna, a král země té

zamilovav se do ní pojal ji za choť a žil s ní několik let. I porodila mu děti, jež rodičům sličnosti se podobaly. Potom vrátil se král na svůj dvůr zůstaviv manželku i děti na poušti. Matka vychovávala děti pečlivě, a když dorostly, poslala je králi, sama pak zůstala na poušti. Král poznáv své dítky, ponechal je na svém dvoře a stoloval s nimi.« Podobenství toto sv. František také vložil: »Svatý Otče, králem jest nás Pán Ježíš Kristus, sličnou pannou jest chudoba, na tomto světě jako na poušti opovrhovaná. Tuto pannu zalibil si Král králů přišed na tento svět, zasnoubil se s ní, a ona vydala mu na poušti děti, jimiž byli apoštolé, poustevníci a muži, kteří žili v dobrovolné chudobě. Tyto své dítky poslala dobrá matka k Otci jejich, nebeskému Králi, a on přijav je, laskavě slibil, že se bude o ně starati.« A obraceje dále podobenství ono na sebe a duchovní bratry své, pravil sv. František: »Netřeba se báti, že bratři moji zahynou hladem; neboť jestliže Král nebeský zaslíbil království nebeské těm, kdož ho následují, můžeme doufati, že jim udělí i pozemských věcí, jež dává stědře všem, dobrým i zlým.«¹⁾

Už pro tuto sličnou řeč byl ochoten papež stvrditi řád »Menších bratří«, a učinil to skutečně tím ochotněji, kdyžťe následující noc viděl ve snách, an velechrám lateranský, při němž tehdaž bylo sídlo papežské, se nachyluje k pádu, a muž v oděvu žebráckém podpíral a držel klesající budovu. Procitnuv, seznal papež, že žebrák ten jest František, Bohem poslaný, aby svým řádem přispěl církvi za tehdejších rozervaných a neutešených poměrů.

Tot několik ukázek z velikého množství Božích, od Boha pochodících snů; takovými byly i snové Josefovi. Veliká čekala ho budoucnost; Bůh mu

¹⁾ Srv. Ekert: Církev vítězná. IV. 45.

ji už napřed označil sny. Josef stane se zachráncem Egypta, upozorní tam na sedm let neobyčejné úrody, avšak též na sedm příštích let hrozné neúrody; poradí, za let úrodných uschovati pátý díl obilí, do zásob na léta neúrodná. S tím zajisté souvisí jeho sen, jež vypravoval bratřím: »Zdalo se mi, že jsme vázali snopy na poli, a jakoby povstal snop můj a stál, a vaši snopové vůkol stojíce, klaněli se snopu mému.« Plné sýpky egyptské — aj. toť plný a veliký snop Josefův. Když nadešla léta neúrody a hladu, stál velebně snop ten; celý Egypt i národové vůkolní žili ze snopu Josefova, žili ze zásob, jež byl učinil za let úrodných; snop Josefův stál, snopové druží, i snopové bratří jeho padali, nebylo obilí, hrozil hlad; i vybrali se

i ti bratří do Egypta a klaněli se tam Josefovi, ovšem už ho neznajíce.

Druhý sen povznáší zraků našich od země, od pole k nebesům. »Zdalo se mi ve snách, jakoby slunce a měsíc a jedenácte hvězd klanělo se mi.« I ten sen se naplnil; vždyť i otec — slunce — chvátal potom do Egypta spatřit drahého syna svého, jenž tam byl první osobou po králi, spatřit ho, obejmout ho; po tom toužil, více nad to si nepřál. Naplnil se sen ten Josefovi ještě velebněji v osobě Krista Pána, jež byl předobrazoval, jemůž koř se země i nebe, jenž vykonav dlo vykoupení našeho vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, má též jako člověk nejvyšší moc na nebi i na zemi.

(Přistě dále.)

Jak lze spokojeně žíti?

Srdce lidské jest stvořeno pro Boha a nemá pokoje, dokud nespočine v něm.

St. Augustin.

Mězi všemi slovy, které štěstí pozemské naznačují, stojí na prvním místě slovo »spokojenost«. Jest to pravý poklad, bez něhož člověk na světě nikdy vpravdě šťastným býti nemůže. »Spokojenost« přeje sobě zajisté každý člověk, hledá ji, baží po ní, a to netoliko sám, nýbrž přeje ji i jiným. Věru musil by to býti člověk srdce kamenného, jenž by se radoval z nespokojenosti bližních svých, anebo jenž by k radosti a štěstí jejich přihlížel netečně. Vždyť Spasitel náš sám radoval se s radujícími a kde mohl přispíval k jejich pravé spokojenosti. Již při narození Jeho prozpěvovali andělé »pokoj lidem dobré vůle« — a tak

hned tehdy prorokovali, že Pán přinese srdcím lidským spokojenost, mír — tento kvítek z luhů rajských. A jak často a rád přával Kristus apoštolům svým pokoj! Jinak je nep zdravil leč slovy »pokoj vám«. A i poslední jeho slova, s nimiž se od nich loučil zněla: »pokoj vám«, onen pokoj, který svět dáti, ale ani vzíti nemůže — pokoj nebeský. A svatý apoštol národů Pavel, jenž srdce své rozehrál na Srdci Páně, ten přeje všem věřícím také radosti v pokoji a spokojenosti, že volá: »Radujte se, radujte se, pravím, v Pánu.«

Bůh sám vložil v srdce naše touhu po spokojenosti, proto baží po ní každý. Avšak jak málo lidí ji vskutku dosahuje! Pohleďte na svět, zpytujte lidstvo a uvidíte, že pořádku lze naléztí pravou spokojenost — a to co pokojem svět jmenuje, že jest jen pokoj zdánlivý, falešný.

Nespokojenost všeobecná rozežírá lidstvo a věru, kdyby se všechny tužby a přání jeho splnily, zůstávalo by přece nespokojeným. Jsouť lidé, kteří si pokoj naléztí neumějí, a i kdyby ho našli, neumějí ho vzítí. Rozděl se s některým chudásem o všechno jmění. Učiníš jej spokojeným? Nikoli. Bude pachtiti se a bažiti ještě po více. Sejmi s beder otroků, kteří těžce pracovati musí, kříž práce a zeptej se ho, zdaž je spokojen? Nebude. Povznes toho, jenž na vyšší vrstvy hubuje, na stupeň takové cti pozemské a pozoruj, zdali's ho učinil spokojeným. Ó nikoliv! I ten najde vždy něco, co budí v něm nespokojenost. Ba neumějí přecetní lidé spokojeně žiti! Jiní ovšem na venek zdají se spokojeni býti a šťastní, avšak pohlédneme-li blíže, jest to jen škraboška, jest to falešný pokoj, jež ukazují, štěstí i radost nejdou jim k srdci. Bohatství, tituly, hodnosti, požitky světa jsou pozlátkem, které sice nějaký čas se leskne a diváka klame, ale brzy se oře a tím ohyzdnější se jeví. Kdo na nich zakládá spokojenost svou, pohoří brzy, neboť jsou to slabé základy, na nich pevná budova štěstí se nestaví. Svět a jeho statky a požitky pravé spokojenosti nedávají a také dáti nemohou. Podává-li pohár sladkého nápoje, vždy jest na dně trochu hořkého pelyňku.

Kde tedy lze naléztí spokojenost a štěstí pravé? Nuže, pojď se mnou. Chci tobě ukázati nivy, na kterých kvítka nikdy nevadnou, palác, do něhož smutek nikdy nevkráčí, oblohu, která se nikdy šedými mraky nezastírá, ukáži ti zdroj občerstvení, který stále čerstvým a čistým zůstává a nikdy nevysychá. Zde nalezneš po čem prahne duše tvoje, zde naučíš se umění převelikému — žiti spokojeně.

Svatí naši bratři a sestry, kteří přese všechny útrapy vezdejší přece spokojenosti v srdci požívali, jsou nám vůdci i příkladem a tito praví k nám: Chceš-li

spokojeně žiti na světě vrhni se cele v náruč Boží. Člověk nemůže činiti nic lepšího a nic moudřejšího nad toto, nic mu také nepřináší takové útěchy, takové radosti, jako právě odevzdání se do vůle Boží. Ovšem oddanost tato musí býti úplná, s tělem i duší, s rozumem i vůlí, se všemi silami a mohutnostmi ducha, musíme se odevzdati Bohu tak, aby vše, co v nás činné jest, sloužilo Bohu nejmoudřejšímu a nejlaskavějšímu. Vymyslí-li's i to nejlepší a v očích tvých nejmoudřejší, nežli to dříve, nežli jsi pokorně to Bohu zasvětil. Neboť ten, jenž tobě pomohl, abys to vymyslí, musí tobě i nápomocen býti ku provedení. A i když se touha tvá v srdce tvé nese po tom nejlepším a nejslechetnějším, tu, dříve nežli si řekneš: »Učiním to«, skloň hlavu svou a zvolej s oddaností: »Jak můj Bůh chce.« Ano, celý se Bohu podvol, potom všechny tvoje činy budou Bohu zasvěcené, potom jsi pravým sluhou Božím a co činíš, jest vůlí Boží. Ovšem vždy a všude nehledej sebe aniž slávu svou, nýbrž sávu a čest Boží; vždy musí Bůh tkviti tobě v duši při všem přání a toužení jest dovolena jen jedna podmínka a ta jest: »Chce-li to Bůh, slouží-li to k jeho cti, k spáse duše tvé?« Ó jaký pokoj a mír vyplývá z této úplné oddanosti celé naší bytosti k Bohu! Kdo požívá tohoto pokoje, ten zajisté zvolati může: »Pojďte a okuste, jak milý a sladký jest Pán, vždyť sladké jest jeho jho a břímě jeho lehké.«

Takové srdce zůstává klidné i v největších bouřích života. Pohlédni do této chudé chýžky a viz obyvatele její. Již se ráno byli pomodlili, Bohu obětovali a odevzdali tento den žití svého. Těžký zdá se býti kříž chudoby jejich, skrovná jest jejich strava, těžká jejich práce. A přece, slyš, libý zpěv provází práci jejich, čelo jasné, veselé tváře svědčí o vnitřní spokojenosti. A když byli dokončili

práci denní, děkují na kolenou Otci nebeskému za tento klopotný den, za skrovnou skývu chleba. A v lásce vespolné, se srdcem spokojenějším nežli boháč mnohý, ubírají se tito chudásové na lůžko a klidný odpočinek posiluje je na těle ku práci nové. Oni vidí v životě svém chudičkém a klopotném vůli Boží, a to je blaží, to je sílí; nezávidí bohatším, rádi jim pracují a vděční jsou za zasloužený výdělek.

Jinak jest to však tam v jiné jizbě, rovněž chudé. Tam chce chudáš osudy své řídit sám; srdcem jeho zmitají žádosti po statech tohoto světa, v obrazotvornosti své maluje si život jiný, jaký by chtěl mít, svůj ráj, své nebe. A za takový život prosí, za to se modlí. A jelikož moudrý Bůh nemůže mu to vše dáti, věda, že by utrpěla spása duše, tu nařiká si chudáš, nazývá Boha tyranem nemilosrdným; veta jest po radosti, veta po klidu, veta po spokojenosti. Neumí vůli svou prodobovati vůli Nejvyššího.

Job v chvílích nejtrudnějších, když vše ho opustilo, když vše i zdraví pozbyl, volal: »Bůh dal, Bůh vzal — jak se Bohu zalíbilo, tak se stalo, budiž jméno Boží pochváleno.« A jaký klid vládl v srdci jeho. I přátelé jeho nemohli se mu dost, vynadiviti. Tak klidně žije ten, kdo odevzdán do vůle Boží; shasla-li mu hvězda radosti, tu si řekne: »Bůh ji shasl«; nezdaří-li se mu něco podle přání, potěší se: »Bůh to nechtěl.« Opuští-li jej přátelé, vzdechne si: »Bůh je ode mne odvedl, abych jej tím více miloval«, sklesnou-li jeho draží do hrobu, tu pohledne k nebesům a rty jeho šeptají: »Tys, ó Pane, je odvolal z tohoto světa k sobě.« A bije-li jemu samému poslední hodinka, tu hotov jsa, modlí se: »Již jdu, ó Pane, Ty mne voláš, tu jsem.«

Tu, milý křesťane, vidíš pravý pokoj, zde nalezáš pravou spokojenost, toť jeden z prostředků spokojeně žítí na zemi, odevzdanost do vůle Boží.

(Přítě dále.)

Vzkříšení

Alleluja! — Sosny hlučí,
kořenům se uvolnilo,
a co tlačí a co pučí,
nad snem dlouhým zvítězilo.

Alleluja! — Pukla země, —
veselé to živobyť,
když to teplé slunko jemně
pod křídélka broučkům svítí!

Alleluja! — V každém proutku
obrozená míza proudí,
jako v každém země koutku
vonný, svěží život proudí.

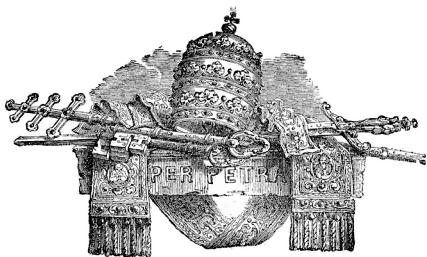
Alleluja! — Víska vstává, —
ve věži se trojzvuk mění;
skriven dobré jitro dává
a zve pole na vzkříšení.

Alleluja! — V této době —
Krista Pána z mrtvých vstání —
zplesej, srdce, také tobě
Bůh dá život, požehnání!

•Obzor•

Ant. Travněc.

Hold svatému Otci.

Jako bouře rachocení,
jako hukot vichřice
rozléhá se zvonů znění,
jásají rtů tisíce.

A to moře zvuků hřímá,
ku branám se valí Říma,
z západu i z východu
nesouc pozdrav národů.

Tobě, Kristův náměstníku
zní ten svorný světa ples,
všeho zdaru Ti a vzniku
vyprošuje od nebes;
za Tvá slova láskyplná,
za Tvých činů zlatá zrna
modliteb se vonný dým
vznáší k luhům nadhvězdným.

S ním též my hlas spojujeme,
haluz lípy slovanské,
srdce své Ti věnujeme
za vznešené snahy Tvé;
vždyť Tvé srdce s námi cítí,
lásky ohněm k nám se nítí,
a Tvá duše spanilá
za nás prosby vysílá.

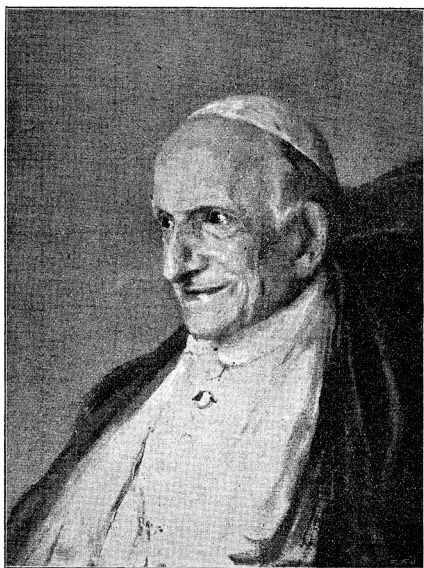
Svatí bratří ze Soluně
na Tebe zří s libostí,
přelíbá Tvých skutků vůně
vystoupá k nim v rychlosti;
ret jich šepce požeňování
Tvoji tužbě, Tvému ždání:
syny slávké sjednotit
pod jediné víry štít.

Naše ruka, Otče svatý,
k přísaze se pozvedá:
Nikdy blud a rozkol klatý
v řadách svých nás neshledá!
Nadšeně a jedním sborem
půjdeme Tvým za praporem;
kříž, který se na něm stkví,
povede nás k vítězství!

Velký Bože, prosbu vroucí
k trůnu Tvému skládáme,
vůli Tvoji všemohoucí
o to snažně žádáme:
Všecky slávké ratolesti
račiž svorně k Římu vésti,
aby slávké lípy květ
v slávu Tvou moh' vypučet!

St. Prudík

SVATÝ OTEC LEV XIII.

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Damašek kynul nám jako otevřený ráj pokoje: tam měla nešťastná paní svého bratra a sestru, můj přítel svoji nevěstu, a já? Já se těšil ze štěstí jiných.

Jedno nás jen velmi znepokojovalo: starost o Naifu a Ben-Agu. Odpustili jsme mu oba, čím se proti nám provinil, byl jen obětí perfidního Turka a zle využítkované žárlivosti. Ale statečný Ben-Aga snažil se svoji chybu napravit. Jeho neohroženost to provedla, že celkem jen 250 křesťanů v Cale bylo zabito, ovšem krom oněch rekův; byl to jen desátý díl toho neštěstí, které Deir-el-Kamar stihlo. Tato zásluha Ben-Agova smýla v očích našich jeho vinu a proto nám bylo tohoto statečného muže srdečně líto — i jeho vřele milované nevěsty. Neztratili jsme však přece naději, že se o nich přece něco dovíme. Toto a svatba přítele v Damašku bylo dosud mým úkolem. Časně ráno jeli jsme dále k Damašku. Opustivše vesnici rozkošných zahrad jeli jsme potom půl třetí hodiny po rovině asi hodiřu široké, která dle všeho byla dříve jezerem. Jest dobře obdělána a plna topolův a jabloní. Nyní jsme se obrátili k východu a prorazili jsme děsně hlubokou slují hlavní pásma Antilibanonu. Oetli jsme se nyní v údolí řeky Barady, jež nám mohla až do Damašku jako jistý ukazovač cesty sloužiti.

Bylo to úzké skalnaté údolí, kterým jsme projížděli. Můj přítel upozornil nás na staré město hrobů, které severně leželo. Hroby jsou hluboko ve skále vytesány a vchod do nich jest mnohými portály ozdoben. Na některých místech skalních stěn jest viděti různé práce a zde a onde ukazují se trosky sloupů a staré zdivo bydlíšť a chrámů. Za těmito starožitnostmi činí Barada okliku a ves-

nice Suk-Vadi-Barada, plna zahrad ležela před námi. Naši koně byli velice unaveni, ale přítel chtěl, abychom dojeli až k vesnici Hoseniyy, kamž jsme za hodinu dojeli. Náš Calefan opatřil koně a pak jsme se všichni občerstvili chlebem a čerstvým mlékem, jež jsme ve vesnici dostali. Co paní Bišarrova trochu usnula, šel jsem se svým přítelem na výšinu nad vesnici, odkudž jsme měli rozkošnou vyhlídku. Nejvíce mne zajímal strmý kopec, na jehož východním úpatí vesnice Hoseniye leží. Tato hora nazývá se Nebi Abel a jest, jako celé okolí, pověstí obetkána, která až ku kolébce člověčenstva sahá.

•Když Kain, tak vypráví národní pověst, svého bratra Abela při oltáři na hoře Kasium u Damašku, kde naši prarodiče bydleli, zavraždil, nesl mrtvolu zabitého bratra na zádech a nevěděl co s ní má učiniti. Spánek bratrův zdál se mu dlouhým a tělo počalo zapáchat. Nařikaje bloudil bratrovrah údolím baradským a přišel konečně se svým hrozným břemenem až sem. Spatřil zde, kterak havran, vedle něhož jiný mrtvý ležel, zobákem svým díru v zemi učinil, kamž mrtvolu zahrabal. To přivedlo Kaina na myšlenku, že tak hluboký spánek, jaký bratr měl, jiného lože potřebuje, než se obyčejně stává. Vykopal tedy na hoře hrobku pro mrtvolu bratrovu. Ať tomu bylo jakkolivěk, celá řada vzpomínek z útlého mládí vynořila se mi v hlavě. Vžil jsem se v myšlenku, že zde Abel skutečně odpočívá a duši moji zaměstnávala píseň, jak sestry Abelovy bratra oplakávaly a opěvovaly. Ó blahé, ó šťastné mládí, jak milá jest vzpomínka na tebe!

Když jsme se vrátili, byla paní Bišarová poněkud spánkem již zotavena. Za čtvrt hodiny jeli jsme dále. Nechtěli jsme nikterak se bavit, čím by ubohá

paní nějak na minulost byla upamátována a když někdy sama začala, odpovídali jsme velmi šetrně. Jeli jsme pořád podél řeky Barady. Čistá voda řeky, svěží zeleň po březích vody a vůbec celé krásné údolí, vše mělo v sobě veliký půvab. Jaký by zde mohl býti zemský ráj, kdyby dbalá ruka lidská se také přičinila a tuto zemi využítkovati dovedla. Musila by to ovšem býti jiná ruka, než ruka moslemská, turecká. Turci uměli vždy všechno vylesniti, ale zřídka kdy nějakou planinu ku všeobecnému dobru zalesniti.

Při další jízdě viděli jsme břehy řeky mocnými topoly, fíky a jinými stromy porostlé, tu a onde bylo viděti olivové stromy a vinohrady, zahrady plné oranží a ovocného stromoví. Mimo celých vesnic viděli jsme i osamocené domy v dobrém stavu a tyto mě upomínaly na stavení v krásných úzkých údolích při Lago Maggiore.

Při vesnici el-Fidje dostává se přítoku Baradinu vedlejšího zřídla, jež jest velmi silné a zpod starého zdíva hlučně se vnořující, vodu Baradinu zdvojnásobuje. Minuvše ještě vesnici Bessinu a el-Ašrafii, obdrželi jsme volný rozhled k jihu, kde jsme Hermon z dálky spatřili. Pak jsme jeli ještě hodinu přes holou rovinu Sahru, kde gazely rády se zdržují. Jak mi můj přítel sdělil, po několik měsíců v roce leží a manevruje na této rovině část turecké posádky z Damašku. Pominuvše vesnici Dumor přijeli jsme do Salahiye, kterážto osada jest již jaksi předměstím damašským, ježto se sem panstvo damašské rádo na letní byt stěhuje. Ač jsme tedy již jen půl hodiny od svého cíle, Damašku, vzdálení byli, přece učinili jsme v této osadě malou zástavku. Byly tři hodiny s poledne a slunce pražilo nesnesitelně, že jsme se v potu koupali. Bylo nám volno v khanu a duševně i tělesně jsme

pookřáli. Chtěli jsme až k večeru dále k Damašku se pustiti.

Za vesnicí Salahií zdvihá se hora, na způsob oltáře, která sluje Kasiun, jež u mohamedánů ve velké vážnosti jest a svatou se nazývá. Tam prý bývali naši první rodiče Adam a Eva. Zde plály obětní ohně Kainův a Abelův, zde se to doopravdy člověk dozvěděl, že jest mu umříti, neboť tam to bylo, kde smrt přišla mezi syny lidské, kde první vražda, bratrovražda byla spáchána. Zde vzal bratrovrah mrtvolu svého bratra na záda a údolím baradinovým ji nesl na horu Nebi Abel, kde ji, krkavci poučen, pochoval k dlouhému, neobyčejnému spánku. Od této bratrovraždy, tak praví pověst, pochází i prastaré jméno města Damašku, jež tolik znamená, jako: »číše krve«, anebo »rybník krve«.

Moslem má však i jinou příčinu, proč horu tuto svatou nazývá. Zde prý Abraham, jenž i v koranu »přítelem Božím« se nazývá, ku přesvědčení přišel, že jest jeden Bůh. Jedno z nejvýznamnějších míst koranu jest líčení této události a Goethe si přál, aby místo toto dramaticky bylo zpracováno. V suře VI., 76. vypravuje totiž Mohamed o Abrahamovi: »A když nad ním tmavá noc se rozešla, spatřil hvězdu a pravil: „To je můj pán“. Když hvězda zašla, pravil: „Věru, můj pán mě nevedl, abych k bloudícímu lidstvu patřil“. Když vycházející slunce spatřil, pravil opět: „To jest můj pán, ten jest větší“. Když i toto zašlo, pravil: „Ó lidé, mně nic s tím společného není, čemu vy modlářsky čest vzdáváte; já spravuji svůj obličej jedině dle Toho, jenž nebesa a zemi z ničeho učinil a nepatřím k těm, kteří k tomu Pánu jiné přidávají.“

Až sem na Kasiun dle moslemské tradice přišel Mohamed, do Damašku však prý nevkroutil.

Vystoupili jsme hodný kus cesty na

pověstnou horu a když odtud vyhlídka na rajský Damašek se nám otevřela, zmocnilo se mne ono podivné rozčilení, s kterým vyznavači islamu na tento mnohosloupový Irem, na tento slavný Eden, na toto prorokem třikrát blahoslaveným nazvané město Syrie patří. Ode dávna platilo u Arabů město Damašek za odlesk ztraceného ráje, nebeského Edenu. D'e koranu myslí si Arab nebeský ráj jako krásnou zahradu, v níž potoky živé vody probíhají a ovoce slovně vzato do úst samo sebou se dostává, ideal to, který dosud v nynější, pozemské Arabii se neuskutečnil, jen v Damašku se to kdysi uskutečnil.

Toto několik hodin cesty zahradami ovocného stromoví obklopené město leží na západním konci syrské pouště a jest ze tří stran horami obklíčeno. Na severu táhne se Antilibanon proti severovýchodu k poušti, a na severozápadě, kde jsme nyní stáli, hora Kasiun vyčnívá a k Hermonu se sklání. Na jihu, právě odtud z Kasiunu přes Damašek, lze spatřiti sopečnatou výšinu Djebel-Manie.

Mezi pohorskými náspy a okrajem pusté stepi a pouště leží skutečná: zahrada Boží, úrodná osada damašská. Barada se dělí, kde z poslední horské sluje vychází, na sedm ramen, z nichž dvě město vodou opatřují a těch pět potřebuje se na zavlažování zahrad, ježichž ovoce letního času téměř výhradní potravu městského obyvatelstva činí. Celé lesy nejvzácnějších ovocných stromů pokrývají plochu nejméně čtyř čtverečních mil. Bílé minarety vyčnívají nad les nejrozkosnějších jižních druhů stromů, jako stožáry lodí nad zelenavým mořem a domy a příbytky lidské vykukují téměř všechny z obklíčující je zeleně. Kdož by zde jmenoval všechny druhy ovocných stromů, které se tam daří. Vždyť jest zde pozemský ráj moslemů. Víno damašské svojí ohnivostí a chutí zápasí o před-

nost s ušlechtilými viny francouzskými a španělskými a kdyby se tak pozorně ošetřovalo, vyrovnalo by se nejlepším z nich. Olivový olej damašský jest nejlepší. Pěstuje se tam bavlnářství, voškařství, barvířství, tabáková pole se obdělávají, různé druhy obilné se daří, luštěniny bujně rostou — vše, vše — jako v pozemském ráji. Rovina ghutská, na níž Damašek leží, jest pravý pozemský ráj. Nehledě k této slávě přítomnosti, byl jsem dojat, když poprvé jsem se zahleděl na pohádkové město a v jeho dějepisnou minulost se vžil. Jak prastarým Damašek jest, z toho patrně, že již v první knize Mojžíšově (hl. 15, 3.) a na jiných místech Písma svatého Starého Zákona se vzpomíná. Král David je vydobyl a posádku tam zanechal, ale již za jeho syna Šalamouna povstal Reson, jako král damašský, byv podporován loupeživými dobrovolníky a zařídil v Damašku královské sídlo svoje. S tímto novým královstvím měli Židé mnoho krvavých bojů, obzvláště o právo majetnické na východní Pojordaní.

Bylo by právě tolik, jako psáti kus světových dějin, kdybychom jen zkrátka nastíniti měli dějiny Damašku od šerého starověku až po dnešní den. Kde jest Ninive, kde Babylon, kde Memfis, kde všechna ta sesterská města? Buďto dávno propadla v minulost, aneb bídne jen živoří, co zatím Damašek, pln naděje v nedozírnou budoucnost, jako svědek zde stojí dávno uplynulých časů, dosud pln síly v přítomnosti i pro budoucnost. I ten, druhdy tak slavný, Šalamounův Jerusaleem ovdověl a poslal děti svoje v cizinu, aby tam žebrały pohostinství dobrých lidí, jehož bohužel zneužívají a majíce se za Messiasé národův, jsou jim spíše ku mravní zkáze a životní síly národův »vykupují«, vyssávají. Jerusaleem desolata est (Jerusalem opuštěn jest); princeps provinciarum facta est,

sub tributo (knězka království ujařmena jest).« Dnešní Jerusalema jest jen slabý stín města Šalomounova.

Bylo k večeru šest hodin, když jsme Salahiya opustili a k Damašku se pustili. Naše cesta vedla širokými a hladkými kameny vydlážděnou silnicí, což chůzi našich unavených koní stěžovalo. Brzy byli jsme v předměstí Amaře. Jest to zahradové předměstí Damašku, chudými Fellahy obydlené. Jejich, stanům podobné, jílové chatrče zjehlaňují se nahore a upomínají takto na úpravu hlavy Maroníťanek, aneb na homoli cukru. Salomounovou branou vjeli jsme do vlastního města a bylo nám několika moslemskými ulicemi projeti, než jsme se dostali do čtvrti křesťanů. Skoro každé orientální město, když se na ně z dálky díváme, krásou svojí nás zrovna uchvacuje, vnitřek však svojí nečistotou hrozně zklame. Ani Damašek nečiní výjimky. Každý druh nečistoty lze zde nalézt a výpary nos náš děsně urážely. Zdravotní policii zastupují zde psi, kteří všecek neřád spotřebují a čeho nespotřebují, to zůstane ležeti.

Ač město jest velmi bohaté a blahobyť zde panuje, projeli jsme mnohými ulicemi, kde nápadné ticho panovalo. Tam tato prázdnota závisí spíše od zvláštního způsobu stávkby domů, nežli od skutečné prázdnoty. Domy tam totiž nemají průčelí k ulici, jak v naší zvědavé Evropě, nýbrž na ulici hledí nezřídka jen slepá okna a stěny. Obydlené světnice s pěknými terrasami mají okna svoje do dvora, kde i stromy a různé květiny rostou a uprostřed vodotrysk se nalezá. Všecky ulice, jimiž jsme jeli, zahýbaly se hned na pravo, hned na levo a byly v krátkých vzdálenostech velikými dřevěnými branami opatřeny, které se v noci uzavrou. Můj přítel mě poučil, že při nočních vycházkách nutno lucernu s sebou vzít, nechce-li se takový chodec na strážnici octnouti. Když přijde k ta-

kové bráně, zvolá: »Otevři, strážníku!« Na to klade strážník, nezná-li chodce, tuto podmínku: »Osvědči, že jest Bůh!« Nyní třeba moslemské vyznání víry složit, které známým »Allah il Allah« — Bůh jest Bůh — počíná. Dříve se na to přísněji nežli nyní hledělo, ježto se za to mělo, že žádný zloděj nebo pobuda tato slova nevysloví. Však i k jinému účelu jsou tyto brány dobré: turecká policie dosahuje tím, že při povstání zamezuje se náhlé srocení lidu na hlavním náměstí.

Když jsme paní Bišarra-Soussovu do domu jejího bratra, bohatého kupce doprovodili, jeli jsme ještě asi deset minut a stanuli jsme před domem nevěsty mého přítele. Dobří lidé se divili, když nás v tomto cizím šatě spatřili, doktora jako Drusa a mě jako moslema. Nechal jsem přítele zatím sama, aby jim vše vysvětlil a šel jsem s Caletanem, abych jemu a koním nějakého mistečka k ubytování našel. Ježto nebylo dosud pozdě, vrátil jsem se opět ku příteli, abychom v jeho domě přátelsky se pobavili.

Ve svém moslemském obleku mohl jsem se zcela pohodlně i v mohamedanských částech města pohybovati. Vlastní vnitřní město jest vysokými mohutnými zděmi obklopeno, na nichž různé věže jsou nakupeny. Po obou stranách nerovných a špatně vydlážděných ulic jsou pro chodce vyvýšené stezky. Dostal jsem zde mnohý náraz. Dostačuje, aby těmi uličkami jen na velbloudu se jelo a hned nevědí ti, kteří zde jdou, jak uprchnouti a mnohdy to bývá s velikým tělocvikem a krasoumným skokem spojeno. Veliká třenice panovala na ulicích k bazarům vedoucích, ale ježto dnes neměl jsem času trhového života sledovati, pospíchal jsem rychle, abych aspoň ještě onen stavitelský div města, mešitu Omejadův, spatřil. Dle dobrého plánu

města, jež mi přítel daroval, snadno jsem se zde vyznal.

Damašek čítá sám přes sedesát hlavních mešit, mnohé mezi nimi jsou velké budovy, ale žádná z nich nijak se nevyrovná čarovnému výplodu arabského umění stavitelského, světoznámé mešitě Omejovcův.

Jakás posvátná hrůza mne pojala, když jsem konečně před majestátní stavbou stanul. Původně to byl pohanský, Junoně zasvěcený chrám, který na počátku 4. století v křesťanský byl proměněn. Slul pak chrám sv. Jana, protože se tam chovala hlava sv. Jana Křtitele. Několik století později byla na tomže místě, any některé základní zdi se zachovaly, rozkošná mešita postavena. Jak arabští spisovatelé tvrdí, pracovali prý geniové na této čarokrásné stavbě, skutečně však ji zhotovili řečtí stavitelé a dvanáct set z Cařihradu vyhnaných mistrů. Ze všech měst syrských byly sem antické sloupy přineseny. Podlaha a spodní zdi byly tím nejhledanějším mramorem vyzdobeny, vrchní část mešity mosaikou vyplněna. Vše zde plno nádhery. Šest set zlatých lamp okrašlovalo vnitřek této pohádkové stavby. Dle zprávy dosud se udržující, přijeli ke kalifovi Velidovi s osmnácti soumary, kteří nesli na svých hřbetech úcty pro tuto mešitu. Vsa asi za dvě stě let dal tehdejší vypočítavý kalif těchto šest set zlatých lamp jednoduššími nahraditi a v jedenáctém století požár zničil část mešity, která od té doby nikdy nevrátila se v původní stav.

Dosud však jest mešita ta dilem východní nádhery. Džaurovi byl ještě tehdy vstup do mešity zakázán a v dřívějších stoletích nesměl se ani křesťan, ani žid, byť jen zdaleka této mešitě přiblížiti. Damašský moslem odjakživa byl a jest dosud proti křesťanům a zvláště Frankům, to jest Evropanům, velmi nevraživým. Já však dle šatu byl jsem

moslem a tak jsem se tam odvážil, napřed ovšem bylo mi trepy s nohou odložit.

Člověk nemusí ani být velikým znalcem slohů stavebních, aby ihned viděl, že celá stavba má podobu basiliky. Dvě řady sloupů činí tři podélné lodi, a poněvadž stavba ke dvoru jest otevřena, stojí i zde sloupy. Nádvoří na jedné straně mešity chová uprostřed vodotrysk a jest tam místo pro nábožné umývání, nad nímž klene se kopule s vodotrysky na mramorových sloupech. Ve vnitřku na zdech a na sloupích jsou napsána různá místa z koranu. Moji zvláštní pozornost vzbudila dřevěná kopule, jejíž dřevo tuhým pozlátkem potaženo bylo. Na této kopuli jest zlatý půlměsíc a pod ní nachází se, dle moslemské tradice, hlava sv. Jana Křtitele, při které dosud damašský občan přísahu skládá. Málo jen kroků od této kopule jest kazatelna, na níž v pátek kázání a modlitba za sultana se koná. Na konec vystoupil jsem ještě na Isův minaret. Isa jest Ježíš a tento minaret nese jeho jméno, poněvadž dle pověsti moslemů Ježíš, kterého i mohamedáni podřizují uctívají, na tento minaret při soudném dni napřed s nebe sestoupí. S této výše dobře se přehlédne celá mešita. I na město jest krásný pohled a na ten celý krásně zelený opasek, jímž město jest ze všech stran obklíčeno. Stál jsem zde pohroužen v myšlenkách a se všech mešit volali muezinové k modlitbě. Nemohl jsem se i já zde modliti? Učinil jsem tak, ne však pro svůj moslemský šat, nýbrž z celého srdce děkoval jsem milému Pánu Bohu za jeho milostivé přispění v tolika nebezpečnostech života v právě uplynulých dnech. Netušil jsem, co mne ještě očekává.

Zapadající slunce ponořilo zlatý půlměsíc na velké báni mešity v čarovnou, žárovou červeň a já jsem pospíchal, abych příliš pozdě k příteli nepřišel.

Přišel jsem právě včas, již na mne čekali a měli o mě starost, nepříhodilo-li se mi něco.

Různé překvapení na mě čekalo. Předně přišel v Damasku obývající syn páně Pelissierův se svojí spanilomyslnou chotí, a tato známost mne velmi potěšila. Přinesli mi pozdravy z Bairutu a radostnou zprávu, že toto město dosud, až na nějaké nepatrné výjimky, od nájezdů Drusův a moslemův ušetřeno zůstalo. Připisovalo se to všeobecně té okolnosti, že Khursid-Paša se o hlavu svého přítele Said-Beje, kterého jsme v lese zajali a na francouzskou loď dopravili, obával. I moje u pana Pelissiera zanechaná zavazadla dnes k večeru přišla, a sice dopravil je sem bodrý Ali se svými čtyřmi druhy. Jeli napřed do Cale a zde se dověděli od obyvatelstva, jež se ze všech stran opět do opuštěného města hrnulo, o nešťastném osudu rodiny Djem-blantovy, v jejichž službách stáli. O Naifě dosud nikdo ničeho nevěděl. Krásnou Fatimu zanechal Ali s otcem jejím v Cale, kde na jeho návrat z Damasku čekali, a pak se měla vystrojiti svatba. Ovšem proti tomu nedalo se ničeho namítati; přál jsem to tomuto statečnému pátku. Nejptijemnější však překvapení pro mě bylo, když jsem mohl opět ze svých zavazadel svoje »francouzské« šaty vydělati a do nich opět se obléci. Jako znova zrozenému bylo mně bláze a teprve nyní cítil jsem se opět doma v této západozemské společnosti.

Jedli jsme, pili jsme a byli jsme veseli. Co se hrozného stalo, nedalo se odčinit, a obava, ušetřen-li zůstane Damasek, zaměstnávala naši mysl. Většina myslila, že zde nebude ničeho; doktor však nechtěl tomu věriti, an se odvolával na konferenci březnovou právě v tomto městě konanou, již se účastnili moslemští předáci a šéfové tureckých provincialních úřadů s generalissimem tu-

recké posádky v Syrii a při níž úplné vyhubení džaurů bylo na program postaveno. Ale naše společnost pochybovala o této konferenci vůbec a nepokoje a obavy přítelovy byly se smíchem přijímány.

Byl jsem rád, že můj přítel má nepravdu a že za škaredohleda byl vyhlášen, neboť hlavního důvodu, který náhled jeho porážel, ani já nemohl jsem neuznávat. Právem mu namítali, že fanatismus moslemův nemá zde žádné příčiny, proč by proti pokojným křesťanským spoluobčanům vystupoval. Smutné události na Libanoně byly jaksi starou záští mezi Drusy a Maronity vysvětlitelný, toho však v Damasku nebylo se obávati; zde nebylo ani Drusů ani Maronitův — aspoň se s nimi zde nepočítalo. Doktor však stál na svém a jistil, že budoucnost ukáže, že se neklame. Namítal, že zášť mezi Drusy a Maronity nikterak není příčinou, aspoň ne hlavní, té krvavé řeže; tohoto nepřátelství vyúžitkovali jen Turci, aby na křesťanech vůbec schladili si záhu. V Damasku sice scházejí Turkům tito spojenci, avšak oni již najdou příčinu, jak by proti křesťanům začali. »Museli bychom býti slepými«, pokračoval přítel, »abychom mohli důvěrně v budoucnost patřiti. Jsou přece známi obyvatelé Damasku svojí surovostí a zlomyslností. Že jsou dosud tiše, to má také svoji příčinu. Zdejší moslem jest pyšným a při tom hloupým. Dosud byl Arab zvyklým pokládati se za předáka mezi všemi národy a nežli to zpozoroval, změnil se tento poměr: evropská industrie a vy-moženosti nového průmyslu silně poškodily zdejší ruční výrobu, ba částečně ji zničily. Damascenský moslem dobře cítí převahu západu, odtud jeho zlost proti nám „Frankům“, anebo, což jim stejno jest, proti všem křesťanům vůbec. Náhle vidí, že nepopíratelnou vzdělaností křesťanův jest překonán. Místo však, aby

ku konkurenci se vzmužil a ze svojí lenosti probudil, pustí svojí hrůzu na konkurenta a konkurenty jsme v očích jeho my všichni. Proto varuji před přílišnou důvěrou v budoucnost. Není to jen fanatismus jejich proti křesťanům, není to jen touha po křesťanské krvi, jako spíše po jejich bohatství a majetku. V tom leží veliké pro nás nebezpečství. Tyto vývody doktorovy nezůstaly přece bez povšimnutí. A když se uváží, že křesťanům v Damasku, jako vůbec v téměř v celé říši turecké práva ku nabytí pozemků se upíralo a tito tedy na průmysl a obchod se poukazovali, dá se tušiti, že tedy mnozí z nich při svojí pilnosti a setrnosti zbohatli a skladiště různého zboží lákaly moslemy nemálo a ku kořistění vybízeli. Ježto peníze svoje nemohli vložili do zboží nemovitého, pozemků, kupovali různé a různé movité zboží a zase prodávali, okrašlovali vnitřek svých domův a dcerám a paním svým kupovali různé klenoty. To již dávno lenivého Turka do očí trkalo a místo, ab; se také přičinil, pomýšlel raději na vyplnění džaurův a jako mlsný medvěd chystal se na med, který pilné včelíčky nanosily.

Teprv o půlnoci se naše společnost rozešla. Všichni bydleli ve křesťanské čtvrti a neměli proto daleko domů.

Z rána vydal jsem se s přítelem procházkou do města. Byli jsme oba ve svém evropském kroji. Jen jsme do turecké čtvrti vkročili a ihned jsme viděli, kolik udeřilo. Každý moslemský pobuda, jenž nás potkal, myslil, že nás smí urážeti a za takových okolností lehce možno tam se octnouti, kde Evropan za kratší konec táhne. Vyhýbali jsme tedy pokud

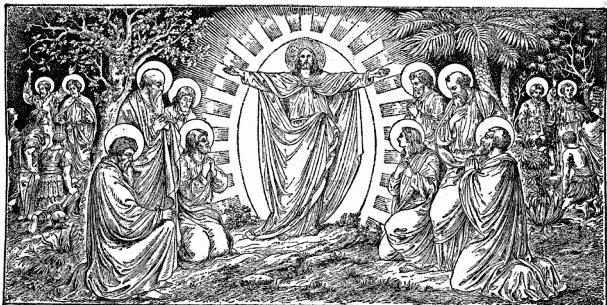
možno, těm pyšným turbanům. Když jsme jednu ze mnohých dřevěných bran opět přešli, potkali jsme skupinu takové chásky, jež v ničem za bandity nestála. Vedli pět psů za sebou, kterým jména pěti křesťanských monarchů dávali, od nichž smlouva z roku 1856. podepsána byla. Tato cháska, zevlujícím obecenstvem obklopená, se nám přibližovala; vyhnouti jsme se jim však již nemohli. Zadrželi nás, vzali jednoho z ubohých psů, usmrtili jej klackem a pravili: »To jest císař Napoleon«, pak přišel druhý pes na řadu, byl týrán a jako císař Alexandr ruský představen; s fenou také tak učinili a představili ji jako královnu Viktorii anglickou atd. Když tuto komedii dohráli, šli dále, velikým davem následováni; nás však zatím neobtěžovali více.

Šli jsme hněvem rozhorleni dále a vstoupili do kavárny. Byl to, jako většina toho druhu, ubohý dřevěný barák při potoku. Mluvili jsme při kávě a cigaretě o tom, co se právě stalo. Brzy přišli i jiní hosté a hovor obživl. Točil se kolem politiky, škoda jen, že jsme byli poněkud vzdáleni tak, že jsme nemohli všeho slyšeti. Mluvalo se o ruském vojsku a nadávalo se na tohoto mocného nepřítele Turka. Bylo se nám i zde přesvědčiti, jak to turecká vláda dobře uměla, aby pouliční chásku nánosy různých lží dovedla roztrpčiti a takto pro svoje nekalé plány uzpůsobiti.

Sotva jsme asi dvacet kroků na ulici učinili, opět jsme potkali chlapy se psy, jimž dřevěné kříže na ohony přivázali, aby tak křesťanům se posmívali. Vedli je až ku křesťanské čtvrti a pak je do ulic vehnali.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

VII. Lev.

Milého čtenáře bude zajisté zajímati dobrodružství — píše missionář P. Sinner v horním Zanzibaru — které jsem zažil na svých cestách missionářských. Až podnes je mi úzko u srdce a spolu vzdávám vroucí díky božské Prozřetelnosti, vzpomenu-li si na své setkání s králem pouště, africkým lvem.

Vracel jsem se v prosinci minulého roku z Kilima-ndžaro na svou stanic. Jednotvárnou, liduprázdnou a vodyprázdnou step, která se prostírá v oněch končinách, snaží se cestující co možná nejrychleji přejít, jednak pro nedostatek potravy a nápoje, jednak ze strachu před četnými dravci, jimiž step jen se hemží. Po prvním denním pochodu dorazil jsem šťastně do Tavety. Odtud vyrazil jsem za svítání, zásoben potravou a vodou, abych na večer došel naší missijní stanice Bury. Chladný vítr, vlající od zasněženého vrcholku velehorý Kilima-ndžaro, dodal mně i mým nosičům síly a vytrvalosti, a jakýsi pocit trudný a úzkostný, který se v této tiché samotě duše zmocňuje, pobádal nás k rychlosti. Půda byla vesměs porostlá travou vedrem slunečním spálenou; lesů na cestě nemnoho a ty záleží z nízkých křovin, mezi nimiž jen tu a tam vysoký strom lesní vyniká. Valná část stepi je porostlá bujnou hustou travou. Celá krajina hemží

se zvěří všeho druhu; žijí tam antilopy, zebry, pštrosi a pod., v trávě hnízdí miliony pestrých kolibříků a jiných ptáků pouště.

Zatím co tiše ani nehlesajíce, druh za druhem kráčíme, zazněl pojednou za mnou úzkostný výkřik mého nosiče: »Simba timbo! lev, lev!« Polekán zastavím se a ohlížím se na všechny strany volaje: »Vapi, vapi? kde, kde je?« Ale černosi dovtípili se dříve nežli já. Rázem posházeli svá břemena s hlav a beder a co mohli nejrychleji pádili odtud volajíce si navzájem: »Kimbia, kimbia! uteč, uteč!«

V tom okamžiku spatřil jsem i já hrozného nepřítele. Byl právě vystoupil z houštiny a měřil nás svými velikýma koulčima očima. Říká se, že běloch může bez nebezpečení se postaviti přede lva, jenom prý má jemu upřeně do očí hleděti a se nehýbati, anebo pomalu couvati, nikdy však se nedávati na útek. Lev prý na bělocha nikdy neskočí, leč že by byl od něho napaden nebo postřelen, anebo je-li hladov a vyšel-li na lup, anebo jestliže již byl lidského masa okusil a jeho výbornou chuť zná. Lovec, jenž si je své rány jist, může klidně proti lvu se postaviti. Rána do oka nebo do vazů jistě jej skolí. Chybí-li se však jenom poněkud svého cíle, může býti jist, že od zuřivého dravce na kusy bude

roztrhán. Černoši se vychloubají, že se lva nebojí; mluvce o něm posměšně tvrdí, že žádné zvíře není tak hloupé, jako lev. Ozbrojen popím a štítem z kožešiny, plíží se houštinami a slídí po lvím doupěti. Potkají-li lva, skryjí se ve vysoké trávě a nechají ho kolem jiti. Kde není trávy, posadí se na bobek a ukryjí se pod svým štítem, lev prý myslí, že je to hromada mravenčí a jde lhostejně okolo. Někteří majíce potkati lva zůstanou nepohnutě státí anebo oprou se o strom a zavrou oči: lev prý je pokládá za suché stromy a nevšímá si jich. Jestliže nicméně na ně se vrhne, skrčí se a v okamžiku, když na ně skočí, vhoupnou pod něho a rozpárnou mu břicho, anebo uskočí stranou a lev se svalí. Stydět se pak za svou nemotornost, schlíplí ocas a uteče. Je-li černoch lvem pronásledován, předhodi mu svůj štít, a zatím co lev na štítu si záhu schlazuje, jak opice vyleze na strom a tak se zachrání.

Tyto a podobné příhody pěkně se poslouchají nebo čtou, ale docela jinak má se věc, jde-li to doopravdy. Co se mne týče, neměl jsem tehdy ani chuti ani času dlouho se rozmyšletí. Podél cesty vpravo i vlevo stály trnové stromy; následoval jsem tedy příkladu svých nosičů a utíkal jsem co možná nejrychleji k nejbližšímu z nich, jenž nebyl příliš vysoký a za jeho větve jsem se mohl zachytiti. Maje však střevce, mohl jsem jen s největším namáháním a pomalu nahoru se vyšplhati. Kdyby byl lev ihned a přímo na mne se vrhl, byl bych sotva vyvázl životem. Ale Bůh nechtěl abych způsobem tak bidným sešel se světa. Lev se vrhl nejprve na černochy, kteří se byli rovněž na stromy utekli.

S bezpečné výše mohl jsem strašného nepřítele pozorovati, jak se zlobí, že mu ušla tučná kořist. Oháněje se zlostně ocasem a pyšnou hřívou potřásaje, pobíhal za hrozného řevu pode stromy, na kterých jsme byli ukryti. Nebylo nám tehdy volno u srdce; často stává se totiž, že si lev u stromu, na který se byl člověk uchýlil, lehne a neodejde dříve, dokud se oběti své nezmocní. Vypravoval mi jeden z našich křesťanů, že se také jedenkrát přede lvem uchýlil na strom; lev položil se pohodlně pod strom. Ubohý zajatec křičel, házel dolů

větve, ale lev se nehybal. Konečně když byl dva dny a dvě noci o hladu a žízni ztrávil na stromě, přiblížili se lidé. Zajatec upozornil je ovšem na hrozící nebezpečení a prosil je, aby mu pomohli. Černoši pospíšili do vesnice, vrátili se však brzy ozbrojeni ručnicemi, oštěpy a bubny, střelili na poplach, bubnovali až uši zaléhaly a tropili hřmot vpravdě pekelný, načež se lev vzdálil a zajatec byl vysvobozen ze svého vzdušného vězení.

Také já děkoval jsem Boží Prozřetelnosti, když strašný nepřítel s nepořízenou konečně se vracel do pouště. Pro bezpečnost zůstali jsme však ještě nějaký čas na stromech, potom jsme sestoupili, nosiči naložili si zase svá břemena a pádili jsme klusem domů, neboť strach urychloval naše kroky.

Abý si laskavý čtenář učinil pojem o tom, jak mnoho lvů v této nekonečné poušti žije, připojuji tuto příběh, jenž se přihodil jistému rakouskému lovcí. Týž ozbrojen dobře zbraněmi a provázen několika černochy, odebral se na lov do pouště. Byl právě skolil antilopu, když jeho výstřelem vyrušen vyřítil se z blízkého houští mohutný lev. Jsa si své rány jist, vystřelil a zasáhl lva do šije: lev zařvav svalil se. V tomtéž okamžiku pozvedl se v malé vzdálenosti jiný lev, a blížil se naproti lovcí. Avšak i tohoto skolila rána do šije dobře mířená. Sotva však dokončil, vyřítil se lev třetí a vrhl se na lovce. Tento vystřelil zase, ale chybil se cíle. Dříve pak, nežli mohl znovu vystřeliti, porazil ho zuřivý dravec na zem a svou mohutnou tlapou strhl mu jedním rázem celý svrchní oděv s těla. Na štěstí měl za sebou neohroženého černocha, jenž nesa zbraň za svým pánem v rozhodném okamžiku namířil přímo do tlamy dravcovy a smrtelně ho zranil. Lovce odnesli polomrtvého do jeho stanu.

Kéž by božská Prozřetelnost — dokládá missionář — nás nikdy neopouštěla, nýbrž nás vždy vedla a chránila na všech našich cestách!

VIII. Obrazek z misie syrských.

Katolické misie v Syrii, která sousedí se Zemí svatou, mají dosti těžké postavení. Jest jim bojovati hlavně o školu proti mocným odpárcům, jakými jsou rozkolníci a protestanté. V tomto boji

podporují katol. missionáře velmi úspěšně domorodé řeholní sestry z kongregace nejsvětějších Srdce Ježíšova a Marie. Tato mladá teprve kongregace má nyní 126 členů, mezi nimi 14 novickek. Její stanice jsou v Bairutě, Damasku, Aleppo, zvláště pak v odlehlých dědinách na Libanoně, celkem v 27 osadách. Jejich požehnané působení dochází všude zaslouženého uznání, z mnohých míst docházejí prosby, aby tam zřízeny byly nové stanice a několik sester bylo posláno. Bohužel jest počet jejich dosud skromný. O řeholní dorost nebyla by nouze. Velmi mnohé dívky, které od sester byly vychovány, nemají vroucnějšího přání, než aby se k nim připojiti a do kongregace vstoupiti mohly. Bohužel nedostává se peněz. Obyvatelstvo je příliš chudé, než aby něčím přispěti mohlo. Vyžva připadá proto vesměs missii, která beztoho má co činiti, aby svých vlastních 192 škol vydržela.

O působení dobrých sester jenom jeden příklad. Damur, osada to se 6000 obyvateli mezi Bairutem a Saidou, má katolickou chlapeckou a dívčí školu. Dívčí oddělení spravují sestry. Budova školní jest velmi jednoduchá, má jenom tři světnice a je zároveň obydlím sester, které ve své skromnosti malým prostorem se spokojují. Děti na škole a na sestrách takřka visí. Sestry vyznají se s dětmi výborně; hledí vstřípiti jim do srdce zbožnost a poctivost. Před malým domácím oltářem konají se každodenní modlitby a zpěvy. O minulých svátcích vánočních byly ponejprv po způsobu evropském v kapli postaveny jesličky, ale scházela hlavní věc — Jezulátko. Po dlouhém hledání podařilo se konečně P. Sa'hanimu v bazaru bairutském sošku Jezulátka koupiti. Ovšem bylo ve mi malé a nepatrné. Přes to byla radost ubohých dětí tak veliká, že ji nelze popsat. Klečíc před Jezulátkem zpívaly litanie, modlily se růženec a nemohly se od jesliček ani odloučiti. Když je sestry napomínaly, že už je čas, aby se odebraly na odpočinek, prosily všechny úpěnlivě, aby mohly zůstatí přes noc u milého Jezulátka, aby v noci nebylo samo a nebylo mu smutno!

Sestry však připravují missionářům půdu i mezi dospělými. Missionáři mohou

jednotlivé osady navštěvovati jenom jednou za čas; sestry je tedy zastupují, ovšem pokud to možno: shromažďují křesťany zvláště ženy a dívky, předčítají jim, dávají jim dobrou radu, rozdávají medailky a růžence a pod. Všichni kněží doznávají, že v osadách, kde sestry působí, missijní práce zpola je vykonána. Při tom vedou tyto domorodé řeholnice život velmi jednoduchý. Každá potřebuje pro svou osobu měsíčně 20 franků, to jest asi 16 korun r. m. V tom je obsaženo všecko: oděv, strava, léky a výlohy cestovní. Při tom dovedou však sestry několik halířů i pro osiřelé dívky ušetřiti.

IX. V pohorí Skalnim.

V britské severní Americe táhne se od jihu k severu, rovnoběžné s břehy Tichého oceánu, tak řečené pohorí Skalní. Obyvateli oněch odlehlých krajin jsou domorodí Indiáni, kteří během času na víru křesťanskou většinou byli obráćeni. Bohužel vyznávají mnozí z nich víru protestantskou. Přes to jsou katolíci Indiáni ve většině a jejich horlivost ve víře mohla by tak mnohemu katolíku u nás býti vzorem. O jejich náboženské vážnosti a horlivosti píše missionář P. Schuler:

Snad slyšíš rád, milý čtenáři, o našich ubohých Indiánech. Díky Bohu, mají dosud starého, dobrého ducha. Minulý měsíc za noveny před svátkem božského Srdce Páně bylo tu mnoho katolických Indiánů přespólních, někteří, jižto víc než 100 mil mají domů daleko. Všechno dohromady bylo asi 600. Ve svátek božského Srdce Páně přistoupilo skoro 500 k stolu Páně, mezi nimi i několik bělochů a smíšenců. Za celou dobu, co novena trvala, měli jsme asi 1500 svatých přijímání.

Jako jiná léta, tak snažili jsme se i tentokráte Indiany, kteří mají k missii daleko, pohnouti, aby se k nám přestěhovali. Jsouce totiž od missie příliš daleko vzdáleni, vidají kněze sotva jednou za rok. Oni sami byli by ochotni, pozvání naše přijati, ale pohlavár jejich se zpěčuje; doufá totiž, že mu území jeho bude zapláceno. Nicméně slíbil tentokráte, že až příští rok se svými málo věrnými se vrátí, trvale u nás se usadí; snad dodrží své slovo.

Pěknou vlastností našich Indianů jest, že se před jinověrci za svou viru nestydí. Jejich rozhodnost v této příčině je mnohdy podivuhodná. Tak se jednou stalo, že jakási dáma z města bezpochyby ze zvědavosti našim službám Božím obcovala, avšak ustavičně se ohlížela. Vida to jeden z Indianů, přiblížil se k ní, uchopil její hlavu oběma rukama a obrátil ji k oltáři, připomínaje, tam že se má dívat.

Naši mladí indianští jinoši provozují v neděli odpoledne po službách Božích roz-

ličné národní hry. Často přicházejí z města mladíci stejného stáří, většinou nekato-
líci, aby se také her účastnili. Uprostřed hry, jakmile zazní zvon na Anděl Páně, padnou všichni naši Indiani k velkému úžasu svých protestantských druhů na kolena a modlí se. Podobně kdykoliv v městě v hostinci obědvají, vykonávají beze všech okolků veřejně modlitbu před a po jídle a znamenají se bez ostychu svatým křížem. Jak mnohému osvěcenému katolíkovu našemu mohli by býti dobrým příkladem!

Z Uhl. Janovic. Vzdávám tímto vroucí, neskonalý dík nejsv. Srdci Pána Ježíše, Královně nebes Panně Marii, sv. Josefu, sv. Aloisiu, sv. Františku a sv. Antonínu, za mocnou přimluvu a milostivé vyslyšení. Dosáhla jsem cíle svého. Vkládám život svůj do rukou Božích a poroučím se znovu v mocnou ochranu Královny nebes.

M. S.

Z Frenštátu. Vzdávám své nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Janu Nepom. za vyslyšení prosby, kterou jsem před nedávnem přednesla v záležitosti svých zkoušek.

H. M.

Z Nového Jičína. Vzdávám veřejné díky božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby v těžkých záležitostech. A. M.

— Ve velké nouzi utekla jsem se s prosbou ke sv. Rochu a byla jsem podivuhodným způsobem zachráněna. Po nějakém čase měla jsem opět velkou starost, a tu vzpomněla jsem si na tohoto světce pomocníka, který opět svou přimluvou byl nápomocen.

Čtete sv. Rocha! Čtenářka „Školy“.

Z Prahy. Posílám díkůvzdání Pražskému Jezulátku za vyslyšení prosby ve příčině mého povolání. A. R.

Z Frenštátu. Plním tímto svou povinnost vzdávajíc chválu a díky božskému Srdci Páně a zároveň vyzývám všech, aby jen s důvěrou se obraceli ve všech záležitostech k nejsv. Srdci Páně a jistě vyslyšení budou. Vše budiž ku větší cti a chvále božského Srdce Páně, sv. Josefa a sv. Antonína. Čtenářka „Školy“.

Duch modlitby.

(Hlavní úmysl.)

Blíže města Samarií u studnice Jakobovy sedí pán Ježíš unaven a odpočívá zatím, co učenci odešli do města pro potřebné věci. I přišla k téže studnici načerpat vody žena Samaritánka, se kterou se dal Pán do řeči o živé vodě, pověděl jí hříchy její a zároveň pravil, že přijde doba, kdy se nebudou klanět Bohu na hoře Garizim, ale v duchu a v pravdě, neboť Bůh jest duch, a kteří se mu klanějí, v duchu a v pravdě klaněti se mají. Duch tento záleží v tom, abychom při modlitbě veškerou mysl, všechny city své, celou duši soustředili v rozmluvě s Pánem Bohem. Modlitba naše má pocházet ne ze rtů, nýbrž ze srdce našeho, z mysli naší; neboť modlitba jest pozdvižení mysle k Bohu. Jako pták opouští zemi a vznese se vzhůru a pje svou píseň Tvůrci svému, tak má při modlitbě opustit duše naše takřka tuto zemi, zaletět na perutích až k trůnu Božímu a tam přednášet prosby své. Ve chrámu jerusalemském klečela stařenka jménem Anna, a modlila se tak pohroužena v pobožnost, že téměř nevěděla o celém okolí svém, jen rty její se trochu pohybovaly. Ona modlila se v duchu a v pravdě. Zatím co Israelité bojovali s nepřáteli, modlil se Mojžíš s pozdviženými rukama k Hospodinu za lid svůj a vítězství jeho. Blahoslavená Panna Maria trvá ve své komůrce v Nazaretě na modlitbách, tak pohroužena celou duší, že se leká záře, která na jedinou rozlila se po světelnice její při příchodu anděla Gabriela. A pohledme na horu Olivetskou, tamť modlí se Pán sám, který učil nás modliti se. Modlí se k Otci svému nebeskému za nás před svým umučením a dává nám zároveň příklad, jak má modlitba naše uspořádána býti, aby byla v duchu a v pravdě vykonána a Pánu Bohu se líbila. Patřme tedy na Pána Krista samého a modlívejme se dle příkladu jeho náležitě, to jest, modleme se za to, co jest ke cti a chvále Boží a k našemu spasení. (Posvět se jméno Tvé, přijď království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi). Modleme se ve jménu Pána Ježíše, dovolávejme se jeho zásluh a skládejme v ně všecku důvěru svou. Pravil Kristus Pán: »Amen, amen, pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám.« (Jan 16. 23.)

Modlívejme se nábožně, na Boha jen myslíme a všeliké roztržitosti se chraňme. Již moudrý Sirach napomíná: »Před modlitbou připrav duši svou a nebuď jako člověk, kterýž pokouší Boha.« (Sir. 18. 23.) Nechtějme, aby nás Pán musel káratí slovy: »Lid tento ústy mne ctí, ale srdce jeho daleko jest ode mne.« (Mat. 15. 8.) »Kterak odvažuješ se očekávati, že tě Bůh vyslyší, když sebe sama neslyšíš?« praví sv. Cyprian. K nábožné modlitbě nenáleží nutně sladký pocit z modlitby plynoucí, neboť pocit ten jest zvláštním darem Božím. Nesmíme tedy v modlitbě ustávat, byť duše naše při ní chladnou a vypráhlou zůstávala, neboť právě modlitba taková Bohu jest příjemná.

Modlívejme se pokorně, pamatujme na slabost a hříšnost svou. »Modlitba kořícího se oblaky pronikne,« praví moudrý Sirach. (35, 21.) Pamatujme na příklad opyšněm farizeovi a pokorném publikánu. S upřímnou pokorou přednesl pohanský setník prosbu svou Kristu Pánu an pravil: »Pane nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rei a služebník můj bude zdrav.« (Mat. 8. 8.)

Modlívejme se důvěrně, očekávající s jistotou, že nás Bůh vyslyší. Buďme proniknuti přesvědčením, že Bůh nám dá, zač prosíme, když to jen bude ke spasení našemu. »Všecko, začkoli modlíce se prosíte, věřte, že vezmete a stane se vám.« (Mar.) A sv. Jakub dokládá: »Žádej s důvěrností, nic nepochybuje.« (Jak. 1, 6.) »Přistupmež s doufáním k trůnu milosti«, volá sv. Pavel. (K žid. 4, 16.)

Modlívejme se s odevzdaností do vůle Boží, ponechejme úplně nejsvětější vůli Boží, kdy a jak nás vyslyšeti chce. S Kristem Pánem vo'ejme: »Otče, ne má, ale Tvá vůle buď.« (Luk. 22.) A nepřestávejme v modlitbě, byť nás Bůh hned nevyslyšel. Vytrvalými budme v prosbách svých. Pán Bůh jistě z moudrých příčin někdy prodlévá naplnit prosby naše, buď abychom svou nedostatečnost více cítili, v pokoře se utvrdili anebo dober udělených sobě více vážili. Protož: »Proste, a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno.« Abraham šestkrát prosil o Sodomu a Gomorrhau. A což ten slepec ve sv. evangeliu? Uslyšev, že Ježíš touž cestou jde, kde sám byl, nepřestal volati: »Ježíši Synu Davidův, smiluj se nade mnou!« Tak dlouho volal, až byl uzdraven.

Modleme se za své potřeby duše i těla, za své záležitosti, ale modleme se také za jiné, za všechny lidi, za živé i za mrtvé, za přtele i nepřtele, za rodiče a příbuzné, za vrchnosti duchovní i světské. »Prosím vás«, napomíná sv. Pavel, »aby činěny byly prosby, modlitby, žádosti, dikůčinění za všechny lidi, za krále i za všechny, kteříž jsou ve vysokých úřadech postaveni, abychom pokojný a tichý život vedli ve vši pobožnosti a čistotě.« (1. Tim. 2.)

V tom tedy zaleží pravý duch modlitby a v takovém duchu máme prosby své přednáseti Pánu Bohu. Spojme modlitby své s modlitbami nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše, tlučme na dvěře milosrdenství Božího a budou nám otevřeny.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ducha vzorné modlitby a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Každou modlitbu náležitě vykonati.

Úmysl v květnu: Důvěra k Panně Marii.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V dubnu modleme se o ducha modlitby.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ú.	Sv. Hugona , bisk. (1132). — Dar setrvání v dobrem. Těžce zkoušená vdova. Pokoření nepřátel. Vyprošení jisté milosti. Zdar pouti římské. Nemocný.	
2. St.	Sv. Františka z Pauly (1508). — Za větší lásku k Pánu Bohu. Obrácení zpustlé rodiny. † arcibiskup A. E. Živá přízeň. Svornost. Ubohé rodiny.	
3. Č.	Sv. Marie Egypt. , kajicn. (431). — Úcta nejsv. Svátosti. Dar pravé kajicnosti. Obrácení velikých hříšníků. Bázeň Boží ve škole. Odvrácení pohoršení.	
4. P.	Sv. Isidora , bisk. (636). — Pracovitost. Stav rolnický. Křesťanský duch v rodinách. Požehnání práci. Odvrácení pokušení. Duše v očistci. † bratr.	
5. S.	Sv. Vincence Fer. (1419). — Pohrdání světem a radostmi jeho. Živí dobrodinci. Dar pokoje. Zdar podniku. Dar zdraví těla i duše. Studující.	
6. N.	<i>Neděle I. po Velikonoci, bld.</i> Sv. Vilema , opata (1202). — Ditky u sv. přijímání. Milost setrvání v dobrém. Polepšení muže. Trpělivost v souzení.	
7. P.	Bl. Heřmana Josefa , kn. ř. prem. (1233). — Ostražitost očí a sluchu. Za duchovní pokoj. Odvrácení pohoršení špatným tiskem. † osoba. Kajicníci.	
8. Ú.	Sv. Alberta , bisk. (1214). — Velepastyřové naši. Napravení lehkomyšlného. Obrácení více opileců. Za pokoj v rodině. Pokoření nepřátel církve. † kněz.	
9. St.	Sv. Celestina I. , pap. (432). — Sv. Otec Lev XIII. Jubilejní pouti. Napravení zpustlé mládeže. Odvrácení těžkých pokušení. Úcta nejsv. Srdce Páně.	
10. Č.	Sv. Mechtildy , abat. (1312). Ženské řehole. Povolání k duchovnímu stavu. Křesťanské školy. Šťastná hodina smrti. Za větší horlivost v dobrém.	
11. P.	Sv. Lva Vel. , pap. (461). — Za lásku k sv. církvi. Za Boží požehnání. Díky boží. Srdci Páně za obdržené milosti. Nevinná mládež. Obrácení nevěrců.	
12. S.	Sv. Julia I. , pap. (352). — Za poslušnost k sv. církvi. Pokoření nepřátel církve. Věrné plnění přikázání církve. Mládež studující. Sirotci. † otec.	
13. N.	<i>Neděle II. po Velikonoci.</i> Sv. Hermenegilda , m. (586). — Neohrožené vyznání víry. Naprosté odevzdání se do vůle Boží. Nemocný. Řehole.	
14. P.	Sv. Tiburtia a spol. m. (229). — Horlivost v konání dobrého. Vítězství myšlenky katolické. Obrácení nepřátel našich. Zamezení hříchů. † kněz.	
15. Ú.	Sv. Petra Gonz. , ř. (1247). — Mužské řehole. Větší úcta sv. Rodiny. Boží pomoc v povolání. Upřímná horlivost ku spáse duší. Bohoslovné ústavy.	
16. St.	Sv. Paterna , bisk. (555). — Trpělivost v protivenství. Obnova společnosti křesťanské. Sjednocení národů slov. u víře katolické. Dar tichosti. † matka.	
17. Č.	Sv. Aniceta , pap. m. (168). — Za pokoru a skromnost. Vyhazení podvrtných zásad. Veřejné poměry naše. Dar snášenlivosti. Družiny Mariánské.	
18. P.	Sv. Apollonia , m. (186). — Vzbuzování dobrého úmyslu. Apoštolát modlitby. Mravnost mládeže. Napravení manžela. Pokoj a mír v zemi naší. † dcera.	
19. S.	Sv. Lva IX. , pap. (1059). Dar živé víry. Katol. missie mezi černochy. Obrácení několika evangelíček. Armáda sv. kříže. Dobročinné ústavy. Bázeň Boží.	
20. N.	<i>Neděle III. po Velikonoci.</i> Ochrana sv. Josefa . Úcta sv. Josefa. Rodiny křesťanské. Jednoty sv. Josefské. Zdar jubilejní pouti. Dar svornosti. Sirotci.	
21. P.	Sv. Anselma , bisk. (1109). — Horlivé následování svatých. † opat A. R. Křesťanský duch na vysokých školách. Záchrana mládeže. Dělnictvo.	
22. Ú.	Sv. Sotera a Kaja , pap. a m. (296). — Duch zbožnosti. Nemocná. Obrácení mladíka. Dar trpělivosti v protivenstvích. Odvrácení vnitřních pokušení.	
23. St.	Sv. Vojtěcha , bisk. a m. (997). — Větší úcta sv. patronů našich. Za † kněze A. S. Za dvě rodiny. Odevzdání se do vůle Boží. Za šťastnou hodinu smrti.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Sv. Jiří, m. (333). — Vítězství katol. zájmů. Křesťanský duch ve vojsku našem. Pokoření nepřátel Božích. Choromyslný kněz. Pokoj v rodině. † kněz.	
25. P.	Sv. Marka, evang. P. (68) — Za požehnání Boží úrodě. Odvrácení všeho zlého. Za obhájce katol. zájmů. Obrácení hříšníků. Dar moudrosti a opatrnosti.	
26. S.	Sv. Kleta a Marcellina, pap. m. (89). Za císaře a krále našeho. Povolání k řeholnímu životu. Trpělivost nemocným. Opustění. † kněz. Sirotci.	
27. N.	<i>Neděle IV. po Velikonoci. Bl. Petra Kanisia, tov. J. (1597).</i> Křesťanské školy. Spolek katol. učitelů. Trpělivost souženým. Aby mládež prospívala mravností.	
28. P.	Sv. Pavla z Kříže, zakl. ř. (1795). — Dar trpělivosti v neštěstí. Za větší horlivost ve velikých dobrých skutečích. Větší úcta k nejsv. Srdci Páně. Bratrstvo.	
29. Ú.	Sv. Hugona, opata (1109). — Dar sebezapření. Za bratrskou svornost. Za věrnost v povolání. Povolání ke stavu duchovnímu. Duše v očistci. † kněz.	
30. St.	Sv. Kateřiny Senen., p. (1380). — Pokoření nepřátel víry a ctnosti. Jednoty panen. Divčí ústavy. Zemřelí údové katol. bratrstev. † spolubratři. Sirotci.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Sedě u studnice Jakobovy blíže města Samaří, pravil Pán Ježíš ženě Samaritance: »Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdyžto ani na této hoře, ani v Jerusalemě nebudete se klaněti Otci. Ale přichází hodina a nyní jest, kdyžto praví ctitelé klaněti se budou Otci v duchu a pravdě; nebo i Otec hledá těch, kteří by se mu klaněli. Bůh jest duch; a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a v pravdě mají se klaněti.« (Jan 4, 21—25.) O tohoto ducha modlitby vroucně prosíme nejsvětější Srdce Páně, které jest nejkrásnějším vzorem ustavičné modlitby za nás, modlitby Otce nebeského uctívající, plné odevzdанosti do vůle téhož Otce. Modleme se i my v duchu a v pravdě, srdcem, myslí a ne toliko rtoma a hlasem, který podobá se zvonu zvučícímu a nerozumějícímu modlitbě. Budiž modlitba naše pokorná, zkroušená, odevzdaná do vůle Boží a spojená se zásluhami Pána Ježíše, aby se skutečně vyplnilo na nás příslibení jeho: »Začkoli prositi budete Otce ve jménu mém, dám vám.«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celé dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ducha vroucné modlitby a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokazdž odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokazdž odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Každou modlitbu náležitě vykonati.

Úmysl v květnu: Důvěra k Panně Marii.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1902.

Přijď, ó Pane, a přebývej v srdci mém! Uzavři dveře na vždy, aby mimo Tebe nic nevešlo do něho a nesdílelo lidsky, která Tobě přísluší a kterou Tobě chci darovati.

Tvůrce a příroda.

Kam okem zříš: v dáli i výš,
přírody krásá Boha ti hlásá;
kam vkročí noha, je šlepeč Boha,
co jímá sluch, vše stvořil Bůh.

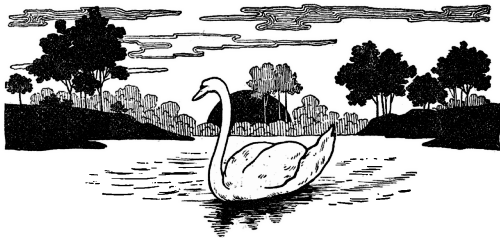
Hvězd třpytný lesk, dės hromu, blesk,
modř nebes báně — vše dílo Páně;
i bídný červ, v nás každý nerv,
vábivý květ — celičky svět.

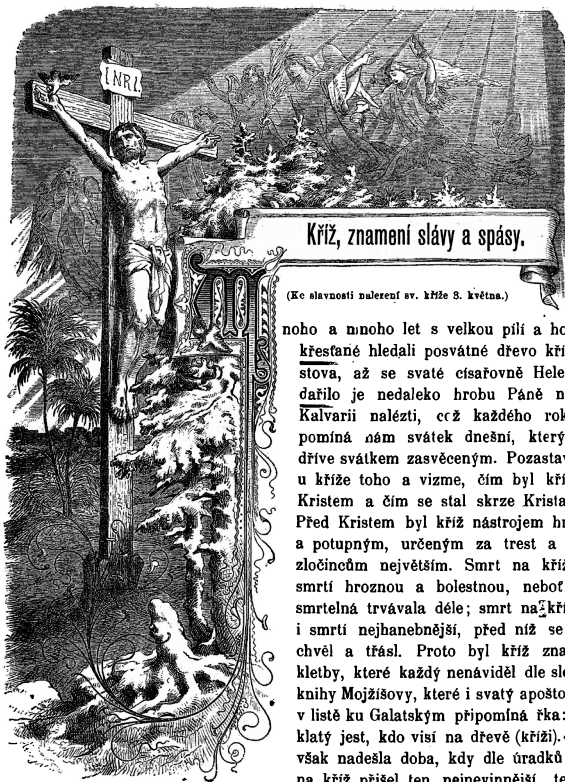
Vysokost hor, v nich každý tvor,
blahivé lesy, zpěváčků plesy,
žár, pouští písek, krásá měst, vísek,
proud, vodstvo řek, ston moří, jek:

Nerostů třpyt, slunce jas, svit,
květnaté luhy i pestrost duhy,
dech vůně sadů, chlad sněžných hradů —
vše tvorby díl, již Bůh stvořil.

Nuž mysl vznes, kde věčný ples,
v nadhvězdnu výši, v blažených říši,
tam slastné zjevy, tam radost, zpěvy,
tam Tvůrce krás chce přijat nás.

Fr. P. Kosík.

Kříž, znamení slávy a spásy.

(Ke slavnosti namalován sv. kříž 8. května.)

noho a mnoho let s velkou pílí a horlivostí křesťané hledali posvátné dřevo kříže Kristova, až se svatě císařovně Heleně podařilo je nedaleko hrobu Páně na hoře Kalvarii nalézt, což každého roku připomíná nám svátek dnešní, který býval dříve svátkem zasvěceným. Pozastavme se u kříže toho a vizme, čím byl kříž před Kristem a čím se stal skrze Krista Pána. Před Kristem byl kříž nástrojem hrozným a potupným, určeným za trest a pokutu zločincům největším. Smrt na kříži byla smrtí hroznou a bolestnou, neboť muka smrtelná trvala déle; smrt na kříži byla i smrtí nejhanebnější, před níž se každý chvěl a třásl. Proto byl kříž znamením kletby, které každý nenáviděl dle slov páté knihy Mojžišovy, které i svatý apoštol Pavel v listě ku Galatským připomíná řka: »Prokletý jest, kdo visí na dřevě (kříži).« Když však nadešla doba, kdy dle úradků Božích na kříž přišel ten nejnevinnější, ten nej-

světější, sám Syn Boží v pozeňnaném těle lidském, tu změnila se pohana kříže v čest největší, tu pozbyl kříž hrůzy své a místo ní naplňuje radostí a útěchou srdce tolika milionů lidí věřících. Tak jako smrt pozbyla hroznou tvářnost svou smrtí Kristovou, tak pozbyl i kříž kletbu, kterou dříve stížen byl, protože Kristus na něm zemřít ráčil. Znamení hanby stalo se znamením slávy, znamení kletby znamením spásy. Aby pak tuto slávu a spásonosnou čest svatého kříže nám ještě více objasnili, přirovnávají svatí Otcové kříž Kristův

1. k trůnu královskému. Kříž je skvostným trůnem, na němž Kristus, Král nejvyšší, sedí, aby panoval nad celým okřskem světa. Kříž je trůnem nesčíslněkrát slavnějším, nežli všechny trůny panovníků zemských, je to trůn, před nímž všichni vládcové koruny své sklánějí, před nímž všichni národové

v prach se vrhají a Kristu na něm sedícím se klaní. Kříž Kristův je trněm milosti a milosrdenství, kde všichni obtíženi a nešťastní nalézají bezpečné útočiště, všichni pronásledovaní pevný štít ochrany, slabí podporu, kajníci odpuštění. S kříže panuje Kristus, laskavý a milostivý Král, jenž nikoho neodpuzuje, každého k sobě volá, pro každého hojných má darův a dobrodiní, tak že srdce všech uspokojí a potěšiti může. — Kříž Kristův jest

2. praporem, a to praporem vítězným náboženství křesťanského, kterým přemožen blud pohanský a pravda uvedena v lidstvo a svět. Tento prapor držel sám Syn Boží a mával jím, aby pod ním shromáždil lidstvo v pověře a nevěře vězící a vytrhl je z kalu neřestí a hříchu. Skrze kříž rozšířil Kristus své učení a svou církev po celém světě; kdekoliv zatknut jeho kříž, tam rozproudila se i jeho milost a světlo pravdy nebeské jako slunce ozářilo rozum lidstva a přivedlo k nejvyššímu poznání Boha a dobra. Kam vnikl kříž, zvítězil Bůh a otevřena jest brána nebes těm, kdož pod kříž se utekli. Pod tímto praporem bojuje církev ustavičně a ustavičně vítězí, pod křížem Páně žije, bojuje, trpí a umírá křesťan blaženě a záslužně, neboť je to znamení, které zvítězilo nad peklím, světem i ďáblem. — Svatý Jan Zlatoústý jmenuje kříž Kristův neochvějným základem náboženství, nadějí křesťanů, vzkříšením mrtvých, útěchou zarmoucených, bohatstvím chudých, chlebem lačných, silou slabých, zdravím nemocných, svobodou otroků, ponížením pyšných a trestem zločincův a bezbožných. A sv. Bonaventura jmenuje kříž spásou duší, branou nebes, životem blažených, pokladem dokonalých, zrcadlem ctností, bezpečným vůdcem k ráji, zahradou duchovních radostí, světlem slepých, obrácením hříšníkův a vykoupením zatracených. — Kříž Kristův jest

3. znamením spásy, milosti a odpuštění. Je znamením pro duše zbloudilé, aby od bludův a hříchů se odtrhly a po úzké cestě pravdy, spravedlnosti a ctnosti kráčely. Je znamením milosrdenství a smíření, v němž hříšníci jistý prostředek mají, aby přísnou spravedlnost Boží usmířili a cestu pokání nastoupili; je znamením stálosti a vytrvalosti, v němž nalézají pomoci, aby odolali nástrahám a pokušením; je znamením pokoje, jež všechen nepokoj v duši konejší, pokoje a míru v svědomí, jehož zasloužil nám Kristus smrtí svou a který svět ani dáti ani vzíti nemůže. Kříž jest vítězným znamením i znamením spásy pro umírající, jimž se obrňují proti úkladům zlého ducha v hodince poslední, aby s Kristem v srdci a v ústech vydechli duši.

Jelikož nejsvětější tělo Páně na kříži pnělo a přesvatá jeho krev kříž polila, stal se kříž tak slavným a tak milým předmětem úcty, že svatí Otcové ničeho neopomíjejí, aby jen úctu a lásku ke sv. kříži v nás vzbudili. I rozměry kříže podávají jim příležitost, aby se poučení a povzbuzení nám dostalo, neboť vykládají čtyry rozměry kříže hloubku, výšku, šířku a délku takto: Jeho hloubka značí bázeň Boží. Tato bázeň Boží poníží nás až k nejnižšímu stupni naší nicoty; ona upomíná nás, že jsme hříšníci a že zasluhujeme trestu. Jeho výška značí naději. Když nás bázeň učinila malomocnými, tu nás má kříž zase povznést a povzbudit, neboť nám otvírá bránu nebeskou. Jeho šířka značí lásku. Kříž je zajisté největším důkazem lásky Kristovy k nám. Tam na kříži dobyla láska jeho největšího vítězství, poněvadž vše, co se vůbec trpěti může, tehdy za nás vytrpěl. Nebyli bychom tedy největšími nevďěčníky, kdybychom tuto jeho velikou lásku nechtěli zase láskou naší opláceti? Jeho délka znamená

vytrvalost. Na kříži trpěl Kristus nevýslovná muka, a ačkoli volali nepřátelé: »Sestup s kříže a uvěříme v tebe!« přece vytrval na kříži v bolestech až do konce. Ano, on chtěl, aby až za nějakou dobu po smrti teprve s kříže svého sňat byl a aby dříve ještě i přesvaté srdce jeho kopím otevřeno bylo, tak aby nebylo pochybnosti, že »dokonal všecko«. Tak musí i láska naše k němu. vytrvalá býti, neboť jest dle slov sv. Maxima život křesťana, jenž se řídí evangeliem, ustavičný kříž a ustavičné sebezapírání. A to je také příčinou, proč mnohým kříž tak trpkým a tak těžkým se býti zdá a proč ho nenávidí, ačkoliv jest pramenem radosti hojných a plný sladkosti. Jejich láska k Ukřižovanému není ničím jiným nežli chvilkovým rozmarem, pomíjejícím zbožným pocitem, bez vytrvalosti a stálosti. Kdo však se pokusí ustavičně kříž Kristův milovati a to, co ho učí, činiti, ten brzy okusí sladkosti jeho a uvidí, že nemá hořkosti.

Když Israelité bloudili pouští a nemajíce vody již žízni hynuli, neboť nalezali jen vodu slanou, tu bouřil se lid a žaloval. Mojžíš však modlil se za lid k Bohu. A Pán ukázal mu jistý druh dřeva, které na rozkaz Boží do vody hořké vhodil. A hle, voda učiněna je sladkou a pitnou. Podobně žizní i hříšné lidstvo ustavičně po radostech a nenalezá na světě žádné, která by neměla také hořkosti. Žalujeme a reptáme na tolik protivenství, která nás tíží a nesnesitelnými se býti zdají. Smířme se jen s dřevem kříže! Ve všech protivenstvích, bolestech a starostech vezmeme útočiště ku kříži Páně a zajisté odejmuta jím bude hořkost a nesnesitelnost a v nich nalezneme sladkost a zalíbení. Této útěchy a radosti dostane se ovšem jen těm, kdož s pravou láskou a vytrvalostí učení kříže také v životě provádějí. Vždyť Kristus sám pravil: »Jen kdo vytrvá až do konce, spasen bude.«

Pozdravujeme tedy svatý kříž jakožto naše znamení slávy a spásy, nosme jeho rádi, neboť jest lehké, a břímě jeho vytrvale, neboť je sladké. Pod křížem žijme Bohu, s křížem bojujme pro Krista a trpme s ním a také ve znamení kříže umfeme, abychom je v oslavení spatřili na nebesích.

Boh. Hendl.

Sláva Panny Marie

na Svatém Kopečku u Olomouce.

Svatá a neposkvrněná Panno, jakými chválami bych tebe velebiti měl, nevím, která jsi Onoho, jež nebesa pojmuti nemohla, v lůně svém nosila.

Hodinky bl. P. Marie.

ěru, krásné a utěšené jest to místo, které si nejsvětější Rodička Boží za obzvláštní stánek svůj byla vyvolila — ten Svatý Kopeček! Jak velkolepá jest odtud vyhlídka na tři strany do roviny požehnané Hané, a to až do nedozírné dálky, na několik mil

cesty! Zde na tomto posvátném vrchu cítí se člověk tak volným, tak nebi a Bohu bližším; zde máje pod sebou nepřehlednou úrodnou krajinu, vidí slavné město Olomouc a četné dědiny, obdivuje se laskavosti a štědrosti Boží, která tento kraj dary svými zasypala. V předu rovina, v zadu hory, krásnými a bujnými lesy porostlé, ticho a klid vůkol, nerušený ani hlomozem strojů, ani pískotem parního oře, vzduch čistý, nezkažený

kouřem továrních komínů a osvěžovaný vůni lesní, věru krásné místo toto musí se každému zalíbiti.

A na místě tomto utěšeném jako hrad vypíná se převeliký a nádherný chrám Rodičky Boží Svatokopecké; majestátním průčelím svým i skvostných budov klášterních s ním spojených panuje celému okolí, jelikož viděn jest z daleka široka. Dvě jeho mohutné věže v průčelí s velikou kopulí prozrazují, že máme před sebou stánek Boží velikých rozměrů. A zajisté! Vejde-li hlavní branou do chrámu, uzašneš nejen nad velikostí, ale i nad nádherným vyzdobením svatyně. Všude obrazy, všude krásná štukatérská práce, všude umělý mramor, jímž pokryty jsou všechny zdi, všude krásný různobarevný mramor pravý, z něhož zrobeny jsou oltáře, hojně zlaté a stříbrné okrasy — a to vše v tak souladném celku, že, ač vše ozdob plno, přece nic oko neuráží. nýbrž mile dojíká a povznáší. Ale proč medle stojí zde na výšině u malé vsi chrám tak veliký a nádherný, jenž by byl zajisté ozdobou i městům největším? Ó pohleď tam na hlavní oltář, tam nalezeš odpověď! Tam v milostném obraze svém trůní blahoslavená Rodička Boží; toto místočko si vyvolila, aby zde přijímala holdování věrných poddaných svých jako královna, aby zde slýchala prosby a tužby zbožných dítek svých jako matka pečlivá a dobrotivá a aby s láskou mateřskou rozdávala dary a milosti, které jí byl Bůh jako královně nebeské světil. Proto, že Maria Panna

zde v krásném obraze svém obzvláště ctěna býti chce, proto postaven jí zde stánek tak veliký, tak krásný a nádherný, jaký jen láska a obětavost ctitelů postaviti mohla. Chrám na Svatém Kopečku jest proto cílem, k němuž nesčetní davové i přechetní jednotlivci rok co rok s radostí putují nejen z blízka, ale i z daleka a sotva Bůh jaro dá, nepřestává se ozývati sláva Marie Panny v chrámě tomto po celé léto až do pozdního podzimu z úst nadšených a zbožných poutníků.

Panna Maria na Svatém Kopečku.

Ano, Svatý Kopeček je poutním místem, a to slavným a velkolepým, stkvělá perla v koruně slávy Marie Panny a ozdoba naší milé Moravě. Nemůžeme se zde pouštět do podrobného vypsání dějin posvátného tohoto místa, vedlo by nás to velmi daleko; chceme zde jen poukázati na oslavu Marie Panny na Svatém Kopečku, a sice: 1. jak oslavil ji zde Bůh; 2. jak oslavila ji církev a řád premonstrátský a 3. jak oslavil a oslavuje ji zde věřící lid.

V městě Olomouci žil počátkem 17. století

zbožný muž, jménem Jan Andryšek, pocházející z Ratiboru ve Slezsku, vroucí to ctitel Marie Panny. Aby této své patronce dokázal lásku svou a vděčnost, slibem se zavázal, že jakmile jmění jeho bude dostačovati, vystaví na nějakém příhodném místě vyvýšeném u města Olomouce stánek Boží ku cti Panny Marie. Bůh přijal jeho slib, požehnal mu v obchodě (byl obchodník vínem) tak, že nabytí jmění značného. Andryšek, ač jsa zaneprázdňen obchodem

a starostmi vezdejšími, nezapomínal na slib, nýbrž jen přemýšlel, jak a kde by takovou Marianskou svatyni zbudovati měl. A tu ve snu zjevila se mu Rodička Boží s dětátkem, a to na místě krásném a utěšeném. Andryšek měl sen tento za napomenutí, aby slib svůj již vyplnil; ale nemohl vhodného místa nalézt. Proto prosil Rodičku Boží, aby mu sama nějakým způsobem na jevo dala, kde chce mít stánek svůj. I měl podruhé podivný sen. Byl opět na místě krásném, bylinami a libovonnými květinami porostlém. A tu spatřil opět Rodičku Boží s dětátkem ana ho napomíná, aby jí příbytek vystavěl a levou rukou mu naznačuje místo k tomu vyvolené. Ihned slibil, že započne a Ježíšek mu dal ručkou požehnání.

Od té chvíle neměl Andryšek poškoje. Obcházel kolem Olomouce, ale žádné místo nepodobalo se onomu ve snách zjevenému. I vydal se koňmo na cestu polem i lesem, brodě se ve sněhu a dojel až k úpatí výšiny u vsi Droždina, nynějšího to Sv. Kopečku. Aby oči své ochránil před ostrým jasným sněhem, zakryl je šátkem a odevzdav se do ochrany Rodičky Boží, jel nazdarbůh dále. Za nějaký čas sejme s oči šátek, a hle! — stojí na místě, které se velice podobalo onomu místu, ve snách viděnému i poznal, že zde Rodička Boží chce mít chrám svůj. Slezl s koně a padna na kolena, sliboval, že zde vyplní slib svůj a prosil zároveň za pomoc a ochranu.

Zvěděv pak, že hora tato jest majetkem kláštera premonstratského v Hradišti u Olomouce, prosil opata Leodegaria za povolení ku stavbě, které mu ochotně uděleno bylo. I konal hned potřebné přípravy a to tak rychle, že již počátkem května téhož roku 1629. opatem hradištským základní kámen ku kapli Panny Marie slavně položen byl. —

Téhož času usadil se na místě, kde

kaple se stavěla, nábožný muž jmenem Matěj Sigar, aby zde jako poustevník žil a kaplici Marianskou opatroval. Když se stavba již ku konci chýlila, slyšel poustevník jednoho dne z rána před svítáním jakýsi libezný zpěv, jakoby množství lidí sem přicházelo a chválu Marii Panně prozpěvovalo. Rychle vyšel z chýše své, chtěje kaplici otevřít; ale kterak se podivil, když viděl již dvéře otevřené, vnitřek kaple jasně ozářený a před oltářem množství mládenců v bílém rouchu. Posvátnou bázní naplněn jsa padl stařec na tvář svou a modlil se; když pak vidění ponenáhlu mizelo, spatřil na oltáři obraz Panny Marie s dětátkem a to tak krásný a něžný, že v zbožném zanícení před ním dlouhou chvíli klečeti zůstal. Událost ta brzy se roznesla a posvátný obraz tak tajemným způsobem sem přinesený vábil přečetné poutníky. Kaple sama byla 3. dubna r. 1633. od světicího biskupa olomuckého Filipa barona z Breunerů a přítomnosti nepřehlédného množství lidu k slávě Boží a ku cti Navštívení Panny Marie slavnostně posvěcena. A tu již ukázal sám Bůh, že milá jest mu pocta Rodičky Jeho na tomto místě a oslavil Neposkvrněnou Pannu prvním zázrakem. V Olomouci totiž meškal toho času šlechtický paník svobodný pán Alexander z Boru, který jsa na obě oči úplně slepý, hledal zde u lékařů pomoci. Avšak tehdejší lékaři olomouští Dr. Stupani a Erasmus Bytling marně se namáhali, aby nešťastníka vyhojili. I poradil mu zbožný Andryšek, aby se utekl k Rodičce Boží na Svatém Kopečku a vyžádal si od ní, čeho marně se dožadoval na lidech — uzdravení. Vydal se tedy mladý rytíř ku slavnosti posvěcení nové kaple Marianské a kleče uprostřed kaple vyzýval Matičku Kristovu před svatým jejím obrazem za pomoc. Když pak světicí biskup slavil mši svatou a došlo ku pozdvihování, tu — ó zá-

zrak! — otevřel slepý oči a vidí, vidí světla na oltáři, vidí lidi kolem sebe, patřil na milostný obraz Marianský a s velikou radostí oznamuje všem, jaké milosti se mu na přimluvu Marie Panny dostalo. Zázrakem tímto učiněn jest počátek oslavy Marie Panny na Svatém Kopečku samým Bohem Všemohoucím. Zázrak tento však nepůstal osamělý, brzy dokazovaly mnohé zázračné obrazy a desky, písemná svědectví, rozličné zlaté a stříbrné dary, že zde ctitelé Marie Panny na její přimluvu přemnoho dobrodiní od Boha obdrželi.

Nelze všechny očividné a dokázané zázraky na Sv. Kopečku vypočítávati, událo se jich od prvního zázraku roku 1633. až do roku 1711. neméně nežli 449. Více nežli 50 slepců prohlédlo, přes 60 kulhavých chodilo rovně, odloživše zde berly své na památku, přes 19 němých a hluchých nabylo zde řeči a sluchu, nemocní nešťovicemi, morem sklíčení, vředy a ranami posetí, trpící hroznými bolestmi zhubli a jinými neduhysklíčení došli na Sv. Kopečku okamžitého uzdravení.

Tak abychom příklad uvedli: 10letá dceruška Jana Fébra ze Slezska, od narození němá přinesena jest od rodičů na Svatý Kopeček a zde Matce Boží obětována. Sotva, že se z pouti domů vrátili, začala dceruška mluvit a vypravovati, co byla na Sv. Kopečku viděla a podržela řeč až do smrti.

I v dáli pomáhala Panna Maria Svatokopecká věrným dítkám svým, když ji vyzývaly v nebezpečnoství. Tak Jan Antonín Šmíd, z Nového Města pocházející, když v bouři víchrem byl shozen do rozvodněné jedné řeky v Uhrách a blízek utonutí jsa, vyzýval Pannu Marii Svatokopeckou o pomoc a hle! bez pohromy vyvázl.

A právě za sto let od prvního zázraku, když slavně se konala stoletá památka prvního posvěcení kostela Svato-

kopeckého, obdržel zde zase jeden slepec zrak, podobně jako onen mladý šlechtic z Boru.

To jsou ovšem divy, které možno očima postřehnouti. Jsou však divy větší, které skryty jsou před očima našima, zázraky Boží v duši lidské! Vždyť nesmíme zapomínati na slova Písma svatého, říká: „Mnohé zajisté věci skryté zůstaly před námi, větší ještě nežli jsou tyto, neboť jsme neviděli skutků jejich.“ (Eccl. 43.) Jako z bohaté studnice vyvívá hojný pramen vody živé, tak zde na Svatém Kopečku uděluje Bůh na přimluvu své milé Matěře hojných duchovních milostí ctitelům jejím. Ó kolik jen bylo tu hříšníků s Bohem smířeno, kolik zatvrzelců obráceno, kolik na smrt zarmoucených potěšeno, kolik zoufalců posilněno, kolik proseb vyslyšeno, to ví jedině Bůh! A máme právem, za to, že i mezi svatými v nebi jsou tací, kteří milost a pomoc ku svatému životu a šťastné smrti si zde u Matěře Boží vyprosili.

Je-li slavný Bůh ve svatých svých, čím více v Matičce své, kterou tak miloval, tak vyznamenal? A slyší-li prosbu miláčků svých svatých i světic Božích, čím spíše slyší prosbu Té, která jest jejich královnou? Ano, zde na Sv. Kopečku oslavil Bůh Matku Kristovu nesčetnými důkazy, aby ukázal, jak milé jest mu místo toto a že chce, aby zde od věřících uctívána a vyzývána byla přesvatá Jeho Mát. Duchovní i tělesné tyto dary, jež Bůh na oslavu Matěře své zde uděl, jsou vypočítány a sice zaujímají do roku 1680. knížku tištěnou o 300 stránkách. Milosti další až do roku 1710. vypsány jsou v druhém spise o 400 stránkách. Pozdější milosti a sice po jedné z každého roku 1710. až 1750. sepsány jsou v obsáhlém svazku z listů půlarchových. Zprávy od r. 1751. do r. 1784., totiž do zrušení zdejšího kláštera se nezachovaly, byly as při zrušení zničeny.

Potom nastala smutná doba pro Svatý Kopeček a proto i ustalo se od zapisování milostí zde obdržených, ač zajisté i tehdy Matka Boží štědrá ruku svou často otvírala. Za dob novějších zase mnoho důkazů zaznamenáno jest, kterak i nyní nepřestává zde Máť Boží divy činiti a kterak až posud ji zde oslavuje Všemohoucí Bůh. Kde Bůh tolik svou dobrotu zjevuje a moc ukazuje, to zajisté jest místo svaté a proto hned po prvním zázraku nařídil biskup olo-

moucký, aby se vršek zdejší nazýval »Hra Svatá, a to Premonstrátská«. Lid obecný pak zjemnil jméno, aby ukázal lásku svou k místu tomuto svatému a nazývá je podnes »Svatým Kopečkem«. Jestliže tedy Bůh sám očividně tolikráte zde Pannu Marii oslavil, bylo zajisté povinností jak řádu premonstrátského jakožto majitele místa tohoto, tak církve svaté, aby dle sil svých k oslavě Panny Marie Svatokopecké přispěli. — O tom přistě.

Boh. Hendl.

Vzkříšený Kristus.

Proč náplň strachu v srdcích všech,
proč plno zpráv, proč k hrobu Krista spěch,
proč shon a úžas, mezi židy ruch?
Vstal z mrtvých právě Kristus-Bůh.

Do Emaus kráčí, slyšet jejich řeč,
a obou učeníků lásky Krista meč
led srdce ničí, láskou zrak jich plá,
blesk Boží síly plní srdce mdlá.

Dva z učeníků cestou jíti zřífš,
jih hovor: Kristus, smrt i hanby kříž;
k nim druží kroky Vzkříšený dnes sám,
z úst blahý pozdrav věje: „Pokoj vám!“

Vln řeči plyne proud, a třetí dává taz:
„Co mysl kalí a co rmoutí vás?“
A v odpověď zní: „Neznáš taje slov?
Ti neznám Kristus, neznám jeho rov?“

Jas vidět v lících, v oku Krista zář,
na oba patří plná něhy tvář,
již chystá k rozmluvě se Pána ret,
zvuk pravdy věčné slyšíš libé znět:

„Proč bolest jímá duši, v očích bol,
proč těká zrak a zkoumá všecko kol?
Jen kniha pravd vám vůdcem věrným buď,
jen víra, láska k Pánu plá vám hruď!

Jak proroci a Zákon svatý psal,
vše zkusil Kristus, sebe v obět dal,
a tělo dáno země do útrob,
však zjevem hrůzy, slavným stal se hrob.

Již zase žije vzkříšen Kristus-Bůh,
a vládnout bude světem víry duch,
již v slzný kraj nám Kristus Vládce vnes,
a obět bude stále Kristus-kněz.“

Zrak na rtech Krista učeníků lpěl,
však že to Kristus — žádný nevěděl;
když cestou kráčet milý druh chtěl dál,
„jen zůstaň s námi!“ každý z nich si přál.

Host milý, Kristus, v síni jejich všel,
z ryb jedl část a s nimi poseděl,
již poznává jej učeníků zrak, —
však mizí Kristus jako jarní mrak.

„Náš milý Mistr vyšel z hrobu živ,
toť důkaz jeho pravdy — hlavní div,
tím božství svého pádný důkaz dal,
nám pochyb roušku s duše sňal.“

Žár lásky, radost nutí spěchat s hor,
vlít těchu blahou v apoštolů sbor;
však sboru dříve ukázal se Pán:
že Bohem Kristus zřejmý důkaz dán.

Fr. P. Košť.

Život Pána Ježíše Krista v nejsvětější Svátosti.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Každý věk má své dobré i špatné stránky. Ve středověku vyznamenávali se lidé pevnou vírou; za to mravy jejich nebyly ty nejlepší, neboť ve vzdělanosti byli ještě pozadu. Za našich časů postrádáme živé víry, ač i mravy nelze u všech chváliti. Tisíce, ba statisíce lidí žije teď na světě, kteří chtějí zkusiti, jak by se obešli bez Pána Boha; víru buď úplně zavrhlí, anebo nanejvýš jako »soukromou, privátní věc« chtějí ji připustiti. Největších zásluh o rozšíření bezbožnosti aneb aspoň lhostejnosti u více získaly si špatné noviny, jež jako továrny vzduch lid náš otravují. Avšak ač nynější poměry jsou dost špatné, přece nepostrádají mnohých dobrých stránek, jež nás radostí naplňují. Nastává třídění duchů: pro a proti. Bez Boha anebo s Bohem! A Bohu díky, je přece mnoho, velmi mnoho katolíků, kteří se ještě Pána Boha drží, kteří si svou víru ze srdce vyrvat nedají a každou příležitost k ukázení a oživení své víry používají. Takovou příležitostí je klanění se nejsvětější Svátosti oltářní a všude nyní zaváděné adorační dny. Ba opravdu, nynější věk vyznamenává se vzrůstem úcty k nejsvětější Svátosti. Staví se kostely jako na př. v Bozenu v Tyrolsku, kde velebná Svátost dnem i nocí k veřejné účtě vystavena bude rok jak rok; zakládají se spolky jak kněží tak laiků, jejichžto členové v jistý čas, v jistou hodinu velebnou Svátost navštěvují; ustanovují se pro jednotlivé kostely a kaple dny, v které Nejsvětější vystaveno býti má; vycházejí časopisy, jež zvěstují chválu a nabádají k účtě tajemství oltářního; první svaté přijímání slaví se s velikou okázalostí, čehož dříve nebý-

valo. Zdaž bychom se nad tím neradovali? Zdaž bychom v Boha nedoufali, jenž církvi své slíbil, že bude růsti a zkvétati, a že brány pekelné jí nepřemohou.

Milí čtenáři! Vy byste se zajisté za šťastné pokládali, kdybyste za času Krista Pána v židovské zemi byli na svět přišli, kdybyste byli svědky jeho narození, jež vás o vánocích takovou radostí naplňuje, jeho dětství, jeho veřejné působnosti. Jak byste byli rádi, kdybyste Krista Pána samého kázati slyšeli a zázraky jeho viděli. Jak byste plesali, kdybyste ho v jeho slávě, velebnosti a kráse, již se po zmrtvýchvstání stkvěl, spatřili. Než, netřeba vám záviděti oněm, kteří žili za času Krista Pána; neboť, hleďte, Ježíš Kristus je i teď mezi námi; vy ho vidíte, třebas jen pod závojem; vy jste svědky jeho života, jež v nejsvětější Svátosti vede, a tento přítomný, tajemný život jeho je vlastně tentýž, jako onen 33 let trvajíc. Celý život Ježíše Krista, jak jej svatí evangelisté líčí, opakuje se vždy znovu před našima očima jako nějaké divadlo, jež se vícekrát za sebou dává. Jeho život svátostný je podoben jeho životu skutečnému, což chci v několika obrazech ukázati.

Když přišla plnost času, poslán byl archanděl Gabriel k Panně Marii, aby jí přinesl poselství, že počne Syna Božího; zároveň chtěl zvědět, zdali je s tím srozuměna. Když se Maria dověděla, že panenství její žádné újmy tím neutrpí, svolila a řekla: »Aj, já děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého.« Na tuto odpověď stalo se Slovo tělem, Syn Boží vzal na sebe přirozenost lidskou. — A hle, totéž tajemství, třebas za jiných okolností, opětuje se při mši svaté. Místo Marie Panny zastupuje zde kněz, jenž

těž panensky žítí musí. Na jeho slovo »Totot jest tělo mé« sestupuje Syn Boží s nebes a stává se pod rukama kněze týmž, jakým byl na zemi, on se takřka poznovu vtěluje, an chléb a víno v tělo své a krev svou proměňuje. Po svatém pozdvihování můžete vpravdě říci: »Slovo tělem učiněno jest, a přebývá mezi námi.«

Maria nosila Synáčka Božího pod svým srdcem a toužila po okamžiku, v němž by jeho spanilý obličej shlédnouti mohla. To byly pro ni blažené měsíce. Použila jich k návštěvě tety své Alžběty. Takých šťastných měsíců můžete, milí čtenáři, prožiti mnoho. Potřebujete jenom hodně často svaté svátosti přijímati, a nosíte potom milého Ježíška též pod svým srdcem a můžete se potěšiti z jeho přítomnosti. Ačkoliv tváře jeho nevidíte, poněvadž je rouškou chleba způsobu zastřena, uvidíte ji přece kdysi, tam na věčnosti, kdež na Boha tváří v tvář patřiti budeme. Na to budoucí štěstí máte se s Marií těšiti a zatím čas pozemské pouti ke skutkům lásky a milosrdenství využítkovati, jakž to i Maria učinila. Svatá noc se přiblížila. Maria a Josef přišli do Betlema, aby se dali zapstati. V Betlemě sbírala kdysi klasy pilná Ruth. Ó kdyby byla tušila, jakou důležitou úlohu hrátí budou klasy u toho, jenž jedenkrát ke spáse světa se naroditi měl. Betlem znamená v naší řeči: dům chleba. Ne nadarmo honosí se tím jménem; neboť v něm přišel na svět ten, jenž o sobě řekl: »Já jsem chléb života; kdo jí z chleba toho, živ bude na věky.« O půlnoci v tichu a temnotě noční Ježíš se narodil. I teď, při každé mši svaté se znovu rodí, v tichu, jež při pozdvihování v kostele vládne, v temnotě tajemných způsob. Maria neměla žádného šatu pro svého Ježíška, a proto jej do plének zavinula; žádné kolébky, žádného lůžka, a proto ho položila do jesli. V roucho ještě chudobnější,

nežli jsou plenky, je Pán Ježíš v nejsvětější Svátosti zavinut, totiž do způsob chleba a vína. Monstrance a ciborium zastupují jesle; a třebas jsou mnohdy ze stříbra a zlata, pro Syna Božího, jemuž celý svět patří, jsou ty schránky chudobny dost. Chlév zastupuje tabernákl, malý domeček, v němž se Ježíš z lásky k nám zavřiti nechává jako v nějakém vězení. Božské Dítě bylo jiným dětem zcela podobné, bezvládné, nechávajíc se, ovšem dobrovolně, zdvihati, nositi, do jesli a na lože pokládati. Při mši svaté má kněz Jesulátko před sebou; hleďte, ono též si nemůže pomoci, poněvadž je vázáno na způsobu chleba; je jako bezmocné, bezvládné, nechá si všechno líbiti co s ním kněz dělá, nechá se bráti do rukou, nositi, ukazovati a zase ukládati. Ó, kéž byste, milí čtenáři, též s takovou radostí, jako zbožní pastýři, pospíchali vždy k jeslím oltářním a Ježíšku se klaněli, nejen v neděle a svátky, nýbrž i ve všední dny, kéž byste se nebáli obtížné cesty do kostela, jako se jí nebáli tři mudrci od východu, kéž byste se hodně často Ježíšku klaněli a jemu zlato lásky, kadidlo modlitby a myrrhu trpělivosti obětovali. Hleďte, i vám cestu k němu hvězda ukazuje, věčné světlo před svatostánkem.

Panna Maria obětovala v chrámě svého Ježíška čtyřicátý den po jeho narození; kněz ho obětuje též při mši svaté, a všichni mohou se za šťastné pokládati, kteří jej nejenom do svého náruči jako Simeon, ale i do svého srdce vzíti mohou. Maria Panna byla nucena s Ježíškem do Egypta uprchnouti, aby unikla ukrutnosti Herodesově. I nyní stávají se případy, že kněz Nejsvětější z tabernáklu vyňati a s ním uprchnouti musí, neboť je nepřítel dosti, kteří je zneuctiti hodlají.

Až do svého třicátého roku vedl Ježíš skrytý život v Nazaretě. Ponejvíce

se zdržoval doma, zřídka opouštěl otcovský příbytek, a to jen tehdy, když se chtěl k svému Otci nebeskému v Jerusalemě modlit a úctu jemu vzdávat. Svého pěstouna, svatého Josefa, poslouchal ve všem na slovo a pomáhal mu i při jeho práci. Byl to život plný práce, ale i plný sladkosti, plný modlitby. A teď hleďte, v nejsvětější Svátosti vede Ježíš též skrytý život, ba zde se skrývá ještě více než v Nazaretě. V Nazaretě nenechal na sobě znáti, že je Bohem, pouze někdy nechal několik paprsků svého božství na venek problesknouti; zde v tabernákle zakrývá však i své člověčenství, pouze někdy přerhuje mlčení a dává se zázraky poznati, jako na příklad v Lurdech, kde nemocní při průvodu s nejsvětější Svátostí náhle zdraví nabývají. Kněz, jeho pěstoun, pracuje neunavně na spáse duší mu svěřených, a Ježíš ve svatostánku pomáhá mu pilně při této práci, an milosti své rozdává a dobré myšlenky vzbuzuje v srdcích věřících a je silí, aby v dobrém vytrvali. On se i modlí za nás bez přestání k svému Otci nebeskému, aby měl s námi smilování a nám v každé úzkosti a nouzi pomohl. Andělé jenom, kteří dnem i nocí shromáždění jsou před tabernáklem a Ježíši se klanějí, mohli by vypravovati o jeho skrytém, ale přece činném životě v nejsvětější Svátosti oltářní.

Tri roky věnoval Ježíš životu veřejnému: zvěstoval evangelium, těšil nuzné, uzdravoval nemocné, navštěvoval příbytky jejich, obcoval přívětivě s každým a ukazoval se všude dobročinným. Rovněž tak působí i v nejsvětější Svátosti. Hlál se sice v tajemné mlčení, ale toto mlčení je výmluvnějším kázáním než mnohá slova; ono nás učí pokoře, tichosti, lásce, trpělivosti a i jiným ctnostem. »Učte se ode mne«, volá, »neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« Třeba nám jen oči a uši duše naší otevřít, a dobře

mu rozuměti budeme. On nám prokazuje všeliká dobrodíní: uzdravuje nemocné, on je v příbytcích jejich navštěvuje, on je uzdravuje na duši, a často i na těle; on křísí duchovně mrtvé k životu milosti; on přívětivě obcuje s každým, i se hříšníky, a ujímá se jich láskyplně, když s Magdalenou slzy lítostné prolévají a se Zacheem všechen nespravedlivě nabytý statek navrácují a vůbec vše zas napravití hodlají. On těší chudé a zarmoucené a volá bez ustání: Pojďte ke mně všichni unavení a obtíženi, a já vás občerstvim. Lid byl Spasiteli nakloněn a v zástupech se sbíhal k němu, a on je žehnal. Doposud se raduje, když se křesťané v houfích k němu do kostela sbíhají; on je žehná za to, žehná vše, co podnikají. On je v pravdě přítelem lidu, přítelem dětí, učitelem, lékařem, pomocníkem v každé potřebě. Vemte k němu své útočiště.

V poslední den před svou smrtí večerel Ježíš naposledy se svými učeníky a řekl: »Toužebně jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve než bych trpěl.« Mše svatá není ničím jiným než ustavičným opakováním poslední večeře, a Ježíš touží vždy nevyslovně, aby křesťané v počtu hojném a velmi často k stolu jeho přistupovali a Beránka Božího, jeho samého, požívali. Vyplňte toto jeho přání a jděte hodně často jak na mši svatou, tak k svatému přijímání.

V nejsvětější Svátosti oltářní opakuje se i utrpení Ježíšovo. Jakému zneuctění, jaké potupě, jakému pohrdání se zde vystavuje! Od svatokrádežného přijímatele bývá zrazen jako od Jidáše; neuctivé chování v kostele je pro něho pohrdáním a potupou; Barabáš, to jest hříšným skutkům, dává se před ním přednost; hříšnými, zvláště nečistými skutky bývá bičován, hříšnými slovy haněn, hříšnými myšlenkami jako trním korunován, těžkými hříchy ukřižován;

a jako obět za naše hříchy nechává se zabiti při mši svaté, třebaž ne skutečně, ale tajemně a obrazně, anžto krvavou obět na kříži pod symbolickými známkami smrti nekrvavě obnovuje. Mše svatá upomíná nás na jeho skutečné umučení. Kolikrátkoli, píše svatý Pavel, z toho chleba jísti budete a kalich tento pít, smrt Páně zvěstovati budete, dokavadž by nepřišel.

Tak jako Ježíš od Josefa z Arimatie a Nikodema s největší úctou do nového, ve skále vytesaného hrobu byl položen, tak i od nás má býti položen do hrobu srdce našeho s největší nábožností a úctou, kolikrátkoli ho přijímáme. Toto srdce musí však býti jako nové: staré hříchy máme z něho vypuditi, a předsevzeti v něm pojati, tak pevná jako skála nějaká.

V nejsvětější Svátosti oltářní je i vzkríšený a vítězný Ježíš přítomen; neboť ve svaté hostii je, jak nás víra učí, přítomno jeho tělo oslavené v celé své

kráse a jasnosti. On sedí v tabernáklu jako na nějakém trůně a nechává se od andělů ustavičně uctívati a oslavovati. On však chce, aby nejenom andělé, nýbrž i my se mu klaněli; neboť ne k vůli andělům, ale k vůli nám je v kostele, a jeho radost je, prodlévati mezi syny lidskými. Tuto radost chceme mu, nábožní čtenáři, často způsobiti a často do kostela jíti, abychom ho navštívili. Jemu nepřijdeme nikdy nevhod jako snad lidem, on má vždy čas audienci nám uděliti a o rozličných záležitostech, jež nám na srdci leží, s námi se dohodnouti, dobrou radu uděliti, nás potěšiti. Jeho pohostinství vešlo v přísloví, jeho stůl je vždy uchystaný, potřebujeme jen si za něj zasednouti; čím častěji k němu přijdeme, tím větší má radost. Takové pohostinství musí se nám líbiti, neboť ho nikde jinde nenajdeme. Učínme tedy dnes pevně předsevzeti, že Pána Ježíše v kostele často navštěvovati budeme.

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

II

Bože, Bože můj, shlédniž na mne,
proč jsi mne opustil? (Ž. 21. 2.)

»Bratři když Josefa uzřeli z daleka, prve než k nim došel, mysleli ho zabiti, a vespolek mluvili: Hle, snáš přichází; pojďte, zabijme ho a vrzme do cisterny staré, a dějme: Zvěř nejhorší sežrala jej. A tehdaž ukáže se, co mu prospějí snové jeho.«

Uslyšev pak to Ruben, usiloval vysvoboditi ho z rukou jejich a říkal: »Nezabíjete duše jeho, aniž vyléváte krve; ale uvrzte jej do cisterny této, která jest na poušti a ruce své zachovejte bez

viny.« To pak pravil, chtěje ho vytrhnouti z rukou jejich a navrátiti otcí svému.

Protož hned jak přišel k bratřím svým, svlékli ho ze sukně dlouhé až do pat a rozličných barev, a spustili jej do cisterny staré, kteráž neměla vody. A sedíce, aby jedli chléb, uzřeli ismaelitské počestné, přicházející z Galaad a velbloudy jejich, nesoucí vonné věci, kadidlo a myrrhu do Egypta.

Řekl tedy Judas bratřím svým: »Což nám prospěje, zabijeme-li bratra svého a zatajíme-li krve jeho? Lépe jest, aby byl prodán ismaelitským, a ruce naše nebyly poskvrněny, nebo bratr a

tělo naše jest.⁴ Povolili bratři řečem jeho. A když mimo šli madianští kupci, vytáhše ho z cisterny, prodali ho Ismaelitským za dvacet stříbrných, kteříž vedli ho do Egypta. A navrátil se Ruben k cisterně, nenalezl pacholete; a roztrhl šaty,⁵ a jda k bratrům svým řekl: „Pacholete není viděti, a já kam půjdu?“

Vzali pak sukni jeho a v krvi kozelce, kteréhož byli zabili, smočili a poslali některé, kteří by ji nesli k otci a řekli mu: „Tuto jsme našli; pohleď, jest-li to sukně syna tvého, čili ne.“ Kterouž když poznal otec řekl: „Sukně syna mého jest, zvěř nejhorší snědla ho, šelma sežrala Josefa.“ I roztrh roucha, oblékl se v žíní,⁶ pláče syna svého za dlouhý čas. Když pak se shromáždily všechny děti jeho, aby ukojily bolest otcovu, nechtěl potěšení přijati, ale řekl. „Se-stoupím k synu svému pláče do hrobu.“ (I. Mojš. 37, 18.—35.)

* * *

Libezné rozmlé jítro života, strávené u lásky otcovy i matčiny, mizelo a mizelo našemu milému Josefovi; kráčí trnitou cestou strastí a utrpení; cisterna, z níž byla napájena stáda otcova, stala se drahému synu, miláčku, podzemním žalářem; jest z ní sice vytažen, ale prodán za otroka; dlouho, dlouho nosí pouta otrocká v daleké zemi Egyptské. Avšak nad všelikým tímto trudem bleskota obraz příštího Messiáše.

* * *

Jako jestřáb z daleké výšiny s krvelačnou chutí chystá se na klidnou, nevšimavou holubičku, tak se proradní bratři chystali na nevinného Josefa, spativšeho zdaleka: „Hle snář přichází; pojďme, zabijme ho!“ Pošetilým snářem jest jim svatý bratr; sebe pokládají za rozumné a rozšafné lidi; statky

a rozkoše světa jsou jim nade všecko. Zdaž se nepodobali těmto „velemoudrým“ bratrům, kteří s kopce hleděli na Josefovu prostotu a nevinnost, zdaž se jim nepodobali v pozdějších dobách, zdaž se jim nepodobají i za našich časů lidé omámení duchem světa, lidé zaslepení trojí hříšnou žádostivostí, žádostí očí, žádostí těla a žádostí života, jimž jest nevinný a bohulibý život spolubližních bláznovstvím? Pomněme, jak byl potupen božský Spasitel od svých krajanů, jak byl potupen od bezbožného krále Herodesa, jenž ho poručil obléci v posměšné roucho bílé a zpět odvésti k Pilátovi! Pomněme, jak byl i svatý František Serafinský terčem smíchu a potupy svých krajanů i svému vlastnímu otci, když začal svůj řeholní život, život zasvěcený Bohu, chudobě a bližnímu! Obyvatelé assistí vidouce chatrný oděv jeho a tvář přepadlou mysleli, že pozbyl rozumu; i shlukli se a běžice za ním, posmívali se mu a házeli po něm kamením. Ovšem František nedbaje posměchu, radoval se, že může s Kristem trpěti. Vlastní otec pohnal ho před soud biskupský, vydědil ho, zřekl se ho; ale František pravil klidně a trpělivě: „Až dosud nazýval jsem tě svým otcem; od této chvíle budu tímto jménem volati jen k Bohu a modliti se vpravdě: „Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Pomněme, jak za našich dnů potupně shlížejí lidé světáci na osoby Bohu zasvěcené, shlížejí na upřímné, poctivé křesťany, sebe pokládající za nejmodrější. Lidé taci vedou si hrdě a sebevědomě; říkají, že si člověk sám sobě postačí; ať si hřeší sebe hůře, zůstávají klidni, alespoň zdánlivě; rozmařilost není jim rozmařilostí, nýbrž radostným, nevinným užíváním života; lotrovské zločiny nejsou jim zločiny, nýbrž skutky síly a odvahy. (Přítěle dále.)

⁴) Na znamení smutku a truchlivosti.

⁵) V roucho smutku, žíněné.

LURDY.

Kdo měl příležitost navštívit světoznámé poutní místo Lurdy, byl zajisté překvapen rozmanitými votivními dary, jež tu v pravém slova smyslu nahromaděny jsou. Počet jejich jde ne do set, nýbrž do tisíců. Uvedeme některé z nich. Roku 1872. podniknuta první národní pouť francouzská do Lurd a rok na to 1873 darovány od účastníků této pouti vzácné varhany do basiliky; mimo to sedmnáct poslanců — také účastníků té pouti — věnovalo krásný kalich. Roku 1874. vykonána první pouť z Ameriky. Američané věnovali prapor s obrazem »Neposkvrněné Panny« s nápisem anglickým: »Ó Matko Boží, Neposkvrněná Panno Lurdská! Pros za své vděčné a plně důvěry ctitele, kteří Tobě tento čestný dar Spojených Státův amerických rukama prvního amerického poutního průvodu přinášejí. Květen 1874.« Mimo to přinesl

jistý mladík zlaté srdce ze státu Columbia a jiný stříbrnou korunu věnovanou Matce Boží od dobrých černochů. Téhož roku darován prapor od Poláků. Jest na něm sedm obrazů Matky Boží, které označují sedm poutnických míst v Polsku.

Roku 1875. přinesli poutníci z Itálie krásný prapor, pracovaný dámami neapolskými na památku »Madoně v Lurdech« od Italů. Téhož roku vykonali první pouť do Lurd Němci a přinesli s sebou velikou korouhev, umělecky provedenou. Zobrazena na ní Nejsvětější Panna jako »Neposkvrněné Početí«, jak se dříve vyobrazovávala: ve sněhobílém rouše stojící na zeměkouli s půlměsícem; s jedné strany klečí sv. Bonifác, apoštol Německa, s druhé strany sv. Alžběta Durynská. Nápis na ní zní: »Katolíci němečtí prosí Tě, ó Neposkvrněná Panno, o Tvou mateřskou ochranu pro církev a vlast.« Téhož roku poslali do Lurd dar katolíci ze Slezska, a sice prapor s obrazem sv. Hedviky, patronky slezské.

Roku 1876. věnovali katolíci z Macao v Číně Panně Marii Lurdské stříbrnou lampu. Čínský nápis hlásá: »Svatá Panno Maria, bez hříchu prvotného Počatí, oroduj za nás!«

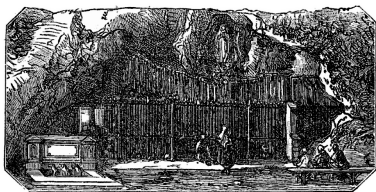
Téhož roku poslal papež Pius IX. po poutnicích italských do Lurd dar, palmu vítězství; sám obdržel ji darem z ostrovů Balearských. Jest celá ze zlata, drahými kameny posázena a rozvětňuje se na dvě části, jež jsou spjaty zlatou sponou. »Zde jest tato palma,« pravil papež k arcibiskupu z Amaty, jenž poutníky italské provázel, »ona jest odznakem vítězství, umyslil jsem si tedy, abych ji podal Panně Marii, neboť Ona je slavnou vítězkyní nade všemi protivestvími. Marii náležel palma, poněvadž od prvního okamžiku svého Neposkvrněného Početí zvítězila nad pekla hadem.«

Téhož roku přineslo několik Irčanů jménem své vlasti darem skvostnou lampu. Zároveň darovali krásný prapor s obrazem sv. Patricie, patrona irského.

Roku 1877. připlulo z daleké Kanady processí do Lurd a věnovalo tu nádherný prapor. — Téhož roku přinesli sem poutníci švýcarští skvostný prapor, na jedné straně s obrazem Panny Marie, na druhé straně s obrazem sv. Mikuláše, patrona Švýcarska. — Téhož roku poslal papež Pius IX. opět dar do Lurd: zlatý růžový keř, jež byl sám obdržel od jistého zbožného spolku.

Roku 1878. darován do Lurd prapor od katolíků z Cařihradu. Téhož roku poslán darem zlatý kalich z Brasilie a prapory z Uruguai, Mexika a republiky Argentinské.

Roku 1883. přivezli s sebou poutníci z Anglie skvostnou korouhev s obrazem sv. Jiří. — Roku 1885. přineseny prapory z Haiti, Equadoru, Chile a z Ruménie. — Roku 1886. vykonána do Lurd první pouť z Rakouska, a poutníci přivezli darem skvostnou korouhev, jež stála 4000 zl.; jest ze všech největší a visí v basilice se stropu. Jsou tu ještě jiné nesčíslné dary od národů a jednotlivců, ale hledejte mezi nimi dar od národa českého, toho tu nenajdete. Roku 1896. bylo nás Čechoslovánů v Lurdech s rakouským vlakem přes sto, a všichni zajisté byli jsme dojati těmito nesčetnými důkazy lásky ctitelů Mariánských, ale zároveň vkrádal se do duše veliký pocit, že náš národ žádným darem není tu zastoupen.

Lurdská jeskyně.

Uplynula čtyři léta, jedna z účastnic pouti naší přišla k dp. Pavlu Rozínkovi, zám. kaplanu na Skalce u Dpbrušky v Čechách, a projevila přání, aby i náš národ věnoval dar do Svatyně Lurdské a mínila, že by to snad mohl býtí mosaikový obraz, představující jedno růžencové tajemství, jenž je zároveň obrazem oltářním. Sama také složila hned na dar ten 400 K. Dp. Pavel Rozínek dopsal mně, jakožto spisovateli »Lurdy a pouť do Lurd« a žádal, abych sbírku zahájil. Dopsal jsem do Lurd a učinil dotaz stran zbudování mosaikového obrazu s českým věnováním; přišla přisvědčující odpověď a zároveň oznámena cena — 30.000 franků nebo-li 15 000 zlatých. Tento obnos zdál se mi býtí příliš veliký, a proto jsem odepsal, že národ náš není četný, ani bohatý, a že nelze doufat, že by se tak veliký obnos sešel. Nabízel jsem tedy, zda-li by nebylo možno, aby nákladem našeho národu postaveno bylo poblíž posvátné jeskyně sousoší apoštolů slovanských sv. Cyrilla a Methoděje, nebo by snad sami určili předmět vhodný, jenž by však ceny 4000 až 5000 zl. nepřevyšoval. Došla odpověď zněla v ten smysl, že pro sousoší není u jeskyně vhodného místa, a že tedy časem oznámí předmět, jež by náš národ mohl zbudovati. — Obdržev tuto odpověď, uveřejnil jsem ve všech našich katolických novinách a časopisech provolání, v němž vylíčil jsem vznik této akce a prosil o milodary na votivní dar do svatyně Lurdské. Od uveřejnění onoho provolání uplynulo více než rok, a jaký je výsledek?

Uplynula čtyři léta, jedna z účastnic pouti naší přišla k dp. Pavlu Rozínkovi, zám. kaplanu na Skalce u Dpbrušky v Čechách, a projevila přání, aby i náš národ věnoval dar do Svatyně Lurdské a mínila, že by to snad mohl býtí mosaikový obraz, představující jedno růžencové tajemství, jenž je zároveň obrazem oltářním. Sama také složila hned na dar ten 400 K. Dp. Pavel Rozínek dopsal mně, jakožto spisovateli »Lurdy a pouť do Lurd« a žádal, abych sbírku zahájil. Dopsal jsem do Lurd a učinil dotaz stran zbudování mosaikového obrazu s českým věnováním; přišla přisvědčující odpověď a zároveň oznámena cena — 30.000 franků nebo-li 15 000 zlatých. Tento obnos zdál se mi býtí příliš veliký, a proto jsem odepsal, že národ náš není četný, ani bohatý, a že nelze doufat, že by se tak veliký obnos sešel. Nabízel jsem tedy, zda-li by nebylo možno, aby nákladem našeho národu postaveno bylo poblíž posvátné jeskyně sousoší apoštolů slovanských sv. Cyrilla a Methoděje, nebo by snad sami určili předmět vhodný, jenž by však ceny 4000 až 5000 zl. nepřevyšoval. Došla odpověď zněla v ten smysl, že pro sousoší není u jeskyně vhodného místa, a že tedy časem oznámí předmět, jež by náš národ mohl zbudovati. — Obdržev tuto odpověď, uveřejnil jsem ve všech našich katolických novinách a časopisech provolání, v němž vylíčil jsem vznik této akce a prosil o milodary na votivní dar do svatyně Lurdské. Od uveřejnění onoho provolání uplynulo více než rok, a jaký je výsledek?

Do 13. března 1902 sešlo se 4584 K 90 h, obnos to na počet súčasťných velmi značný, avšak vzhledem na celý národ — velmi nepatrný. Mnohé dary provázeny byly nadšenými slovy, a býval jsem jimi velmi povzbuzen. Jedna dárkyně napsala: »Četla jsem Vaše provolání a ráda připojuji se, abych také já nehodná ctitelka Neposkvrněné Panny něčím přispěla. Jsem nemocna 11 let, ale Královna nebeská mě v mé nemoci silí, že si mohu živobytí vydobýti. Z vděčného srdce posílám za sebe 700 K a za sestru 33 K s prosbou, by blah. Panna mě i moje příslušníky vedla cestou ku spasení.« — Jiný dopis zní: »Důstojný pane, ten malinký národ má velikou lásku k Panně nejsvětější, neboť zve se národem Mariánským, a ten náš dobrý lid by nemohl ani 30.000 K věnovati Panně a Královně naší, to se mi zdá nemožno.« — Opět jiná dárkyně píše: »Četla jsem Vaše provolání ve »Škole B. S. P.« a věru lítostí nemalou naplnilo mne, že by 15.000 zl. v Čechách a na Moravě těžko bylo k účelu takovému sehnati. Pravdat, naše země že nebohata, ale tolik peněz se obětuje na věci bez ceny a významu. Tak když byl v Budějovicích Barnumův cirkus, bylo diváků na 40.000. To znamená 40.000 zl. jen skoro vstupného, nepočítaje v to ty tisíce jízdného, které sebrala dráha. A to bylo jen z Budějovicka. Zajisté, že z Čech a Moravy odvezl tento

cizinec, z jehožto četného lidu ani jeden česky mluvíti neuměl, nejméně milion! A nikomu ani nenapadlo na toto zbytečné ochuzování země poukázat, ba naše intelligence sama svým příkladem co nejstatečněji předcházela. Jak asi ten cizinec se v duši vysmíval tomu našemu nerozumu. Kdyby se to dělo ve prospěch nějakého podniku náboženského, to by bylo křiku ze všech stran! Než co platen všechen nárek, zde nezbyvá jednotlivci, než činiti co může sám, tobo však ovšem je velmi málo. Nejlépe by ovšem bylo, kdyby sbírky se konaly prostřednictvím P. T. duchovenstva ve všech farnostech.»

I z řad kněžských docházely nejen příspěvky, nýbrž i nadšené projevy. Mnozí z nich doručovali ofěry a sami je také zařídili ve své farnosti a s výsledkem znamenitým. Ohlášením ofěry přijde záležitost v nejširší známost, dovědí se o sbírce také ti, kteří novin nečtou, a pak každý podle možnosti přispěje.

Nejnovější zpráva z Lurd zní, že by doposud bylo možno zbudovati mosaikový obraz zobrazující jedno tajemství růžencové, nebo že by snad národ náš mohl zbudovati jedno zastavení křížové cesty, která se tam buduje. Osoby křížové cesty jsou dva metry vysoké, tesané z kamene, každé zastavení čítá asi 10 osob a každá stojí 1000 K, tedy by to stálo 10.000 korun.

Ale jisto jest, že by nejdůstojnějším darem byl přece mosaikový obraz. Jak snadno mohl by se obnos 30.000 K sehnati, kdyby se stala sbírka všeobecnou. Představuji si věc takto: V Čechách, na Moravě a ve Slezsku je na 2000 far českých a oboujazyčných, kdyby se v každé farnosti zařídila sbírka a na ten účel vynesla pouze 10 K, pak by ty sbírky vynesly 20.000 K, z některých pak farností větších by se šlo více, tak že oněch 30.000 K snadno by se docílilo. K tomu není třeba, aby jednotlivci mnoho přispívali, postačí, dají-li po krejcaru, ale dají-li všichni, kteří mohou.

Nuže prosím ještě jednou: Darujte po krejcaru na dar pro Neposkvřněnou Pannu, která se v Lurdech zjevila a která v Lurdech od milionů ctitelů z celého světa jest velebena a oslavována.

Letos koncem srpna zaputujeme v prvním českém poutním průvodě do Lurd; kéž užíme tam obraz mosaikový, věnovaný naším národem českoslovanským.

Milí čtenáři! Víím, že nejste boháči, ale za to srdce Vaše plno jest zbožného citu, nuže zařídte mezi sebou krejcarovou sbírku; kéž každý odběratel »Školy Božského Srdce Páně« vybere mezi známými aspoň korunu, a tak spojenými silami uskuteční se vznešený účel, a dar národa našeho stane se důstojným.

Leopold Kolísek,

farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Poznámka: Pout do Lurd konati se bude letos koncem srpna, tak abychom byli v Lurdech na slavnost Narození Panny Marie. Pout potrvá 14 dní, a cesta i celé zaopatření bude stát v III. třídě 115 zl. Kdo by se chtěl účastniti, necht se přihlásit u podepsaného.

O oddanosti svatých našich věrozvěstců Cyrilla a Methoda

Stolici apoštolské.

Ctenářům »Školy Božského Srdce Páně« jest dobře známa litanie k božskému Srdci Páně. Mezi jinými jest tato prosba: »Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti my všichni jsme obdrželi, smiluj se nad námi!« Čeho jest plno božské Srdce? Lásky ke všem národům i jednotlivcům. Čteme slova jeho z velekněžské modlitby při poslední večeři u sv. Jana 17, 11: »Otče svatý, zachovej je, které jsi mně dal, ve jménu svém, aby byli jedno, jakož i my.« V těchto slovech zračí se plnost lásky, kterou se milují božské osoby v nejvyšší Trojici. Ona plnost lásky jest Duch svatý sám, pro lidské srdce nedostižný ideál, kterého však následovati máme jako členové církve svaté přispěním milosti Boží. Proto prosí Kristus Pán nejprve za své apoštoly — církev učící: »Otče svatý, zachovej je . . . ve jménu svém«, t. j. dle vykladatelů Pisma svatého: Zachovej je skrze své jméno, skrze sílu a moc svého jména. Potřebuje-li církev učící modliteb, tím více církev slyšící. Proto Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky volá k Otci nebeskému (sv. Jan 17, 20—21): »Neprosím pak toliko za ně, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všickni jedno byli: aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal.« Krátce řečeno: Kristus Pán prosí za jednotu v lásce pro svou církev. Jednota v lásce však jest možná tam, kde jest jednota ve víře. Víra však — dle slov sv. Pavla (k Řím. X. 17.) — jde ze slyšení, slyšení pak skrze slovo Kristovo. Aby pak slovo Kristovo bylo slyšeno, dal Kristus Pán — jak praví sv. Pavel (k Ephes. 4, 11—13.) — »některé apoštoly, některé pak proroky, jiné pak evangelisty, jiné pak pastýře a učitele,

k dokonání svatých, k dílu posluhování, ku vzdělání těla Kristova, až bychom se sběhli všickni v jednotu víry a poznání Syna Božího.«

V oněch slovech velekněžské modlitby nahoře uvedených jest tedy jako v jádru obsažen program činnosti apoštolské. Jednota ve víře — jednota v lásce! A kdo má prováděti onen program? Ta, která vyšla z probodeného Srdce Kristova pod znamením krve a vody — církev Kristova! Tedy opět jen jednu církev Kristus Pán založil. A ptejme se dále slovy katechismu: »Po čem poznáváme, že církev Kristova jest jedna?« Hlavní známka jest, že má jednu nejvyšší společnou hlavu — římského papeže, nástupce to sv. Petra. Jak záleželo Kristu Pánu na jednotě v lásce, poznáváme též ze slov, která předcházela ustanovení sv. Petra za nejvyšší hlavu. Třikrát se táže Kristus Pán: »Šimone Janův, miluješ mne?« Hle, jak úzce mezi sebou souvisí: Božské Srdce Ježíšovo — jedna církev — jedna nejvyšší společná hlava v církvi.

Co jest tedy neomylnou známkou apoštolského muže? Pracuje-li o jednotě. Kdo pracuje upřímně pro Krista Pána ochotně pracuje zároveň pro církev, pro nejvyšší společnou hlavu a s ní spojené biskupy. Kdo pracuje proti římskému papeži, proti s apoštolskou stolicí spojeným biskupům, pracuje proti Srdci Krista Pána. A na tuto jednotu ve víře a v lásce mezi církví učící a slyšící myslil Kristus Pán při poslední večeři ve velekněžské modlitbě, když prosil za apoštolské muže všech národův a časů i za ty, »kteří skrze slovo jejich uvěří v něho.« A konečně co brání srdci věřícímu ve vševědoucnost Krista Pána

řici: On prosil za jednotu mezi Slovany a jejich věrozvěstce sv. Cyrilla a Methoda. Ovšem. Osm století uplynulo, než prosba nejvyššího Velekněze se naplnila na nás, na Slovanech aspoň potud, že Prozřetelnost Boží postarala se národům slovanským o pastýře a učitele jednoty ve víře a lásce. Byli to bratři sv. Cyrill a Method. A tu se namane otázka: Byli si naši svatí věrozvěstcové vědomi svého vznešeného úkolu, hlásati totiž slovo Boží, aby všichni jedno byli? Jednak se jim skutečně o jednotu ve víře a v lásce? Ci byli snad stoupenci snah Fotiových, který právě v té době stal se apoštolem rozkolu mezi církví východní a západní? Snadno si, milý čtenáři, tyto otázky zodpovíme, nabudeme-li přesvědčení o oddanosti našich sv. apoštolů k viditelné hlavě církve — římskému papeži. Neboť kde Petr, tam církev; kde církev, tam Kristus; kde Kristus, tam láska a jednotu. A o této oddanosti se přesvědčíme na základě dějepisných událostí — toť obsah naší úvahy. Však jest třeba vylíčiti prve tehdejší církevní politické poměry ve východní a západní Evropě, neboť tím oddanost svatých bratří apoštolské stolici jen jasněji zazáří.

* * *

V době, do které spadá mládí našich sv. apoštolů, odpočívala sice říše byzantská po bouřích, způsobených obrazoborci, vzdělanost řecká slavila triumfy; v novém Římě — jak hrdě se nazýval Cařihrad — nikdo nerozuměl latinským dopisům papeže: však vzdělanost bez uslechtilosti srdce jest vlastně prohnatost. Jeví se to zvláště na dvou osobách, udávajících ton v hlavním městě i celé říši byzantinské. Jest to prostopášný Bardas, správce císařství za nezletilého Michala, a Fotius, tajemník císařského dvora, spojující v sobě velkou učenost s neobvyčejnou ctižádostí. Fotius jest znám a oblíben jako vychovatel mladého cí-

saře Michala III. a jiných mladých dvoranů; vyniká též jako obratný spisovatel a znatel spisů církevních otců. Svým obratným pérem poráží bludy Manicheů. V Cařihradě všeobecně se mluví o Fotiovi jako nejbystřejším učenci. Však oblíbenost a sláva činí Fotia víc a více ctižádostivým: touží státi se patriarchou cařihradským. Však velké překážky jsou mu v cestě. Sv. Ignác, patriarcha cařihradský jednak se těší pevnému zdraví, jednak u papeže má největší důvěru. Fotius sám nemá svěcení. Co činí Fotius? Spojuje se s Bardasem, kterému upřímný a svých povinností dbalý Ignatius není po chuti. Oba popudí mladého Michala III. proti Ignatiovi, který bezprávně sesazen a do vyhnanství poslán, Fotius pak přijímá v 6 dnech všechna svěcení církevní od ostiariátu až k biskupství proti všem církevním předpisům. Světitelem jeho jest vyobcovaný z církve biskup Řehoř Asbestos. Tak stal se Fotius patriarchou cařihradským. Ještě však jest třeba vmoci od papeže potvrzení v úřadě. Proto vysílá spolehlivé posly k papeži a jak skrze ně tak úlisnými dopisy snaží se získati papeže pro sebe proti sv. Ignáci, na kterého krivě žaluje. Papež Mikuláš I. vede si opatrně: vysílá několikrát své posly do Cařihradu, aby se osobně přesvědčili o stavu věcí, až konečně prohlašuje Fotia za nezákonného patriarchu a vinného mnohými zločiny. Ctižádost žene však Fotia proti papeži. Má za sebou mocnou stranu u dvora a mezi východními biskupy. Pryč od Říma! Patriarcha cařihradský bude hlavou církve východní. Proto rozesílá po celém východě oběžný list a v něm činí jednak malicherné, jednak neoprávněné výčitky církvi západní. Účel však dosažen — mysle proti Římu znovu pobouřeny.

Jaký to div Prozřetelnosti božské, že právě v takovém ovzduší rozkvétají jako dvě lilie na podiv všem Konstantin

a Method! Konstantin již jako chlapec volí si na radu svých rodičů moudrost za sestru, t. j. zříká se všech světských radovánek, výhod a důstojenství. Zvláštní milosti Boží poznává marnost věci pozemských a před obrazem sv. Řehoře bohoslovce, zasvěcuje celý svůj život službě Boží. I z toho viděti Prozřetelnost Boží, že právě sv. Řehoř jest mu vzor ve ctnosti a vědách; neboť i církve západní jednak ho ctí na oltáři jako světce, jednak mu dává čestný titul »učitel církve« a právě ve sporu s církví východní o vycházení Ducha sv. od Otce i Syna odvolává se také na jeho spisy. A zajisté Konstantin, maje sv. Řehoře jako vzor po celý život, tím snadněji zachoval si pravou víru v dogmatických sporech o Duchu sv. Od té doby jedinou snahou mladého Konstantina jest, obohatiti rozum svůj pravou moudrostí. Brzo se mu dává příležitost, ještě více se obohatiti různými vědomostmi. Jest volán na dvůr císařský, »aby se s císařem učil«. Sám Fotius stává se jeho učitelem. Jaký však rozdíl mezi oběma! Konstantin dle legendy modlí se na cestě do Cařihradu, kde se mu brány moudrosti otvírají, modlitbu Šalomounovu: »Bože otců našich... dej mně moudrost, která

jest u stoleců tvých, abych rozuměl, což jest vůle tvoje a byl spasen.« Fotius vyniká sice jako nejučenější hlava své doby, však užívá své učenosti, aby došel svých ctižádostivých plánů; ba poskvřňuje život svůj mnohými zločiny, a důvěruje příliš svému úsudku, bloudí i ve věcech víry nejen sám, ale strhuje za sebou i jiné. Jak jinak váží si Konstantin pravé víry a zachovává ji neporušenu přes všechny léčky a nástrahy okolí svého na dvoře císařském! Rozmlouvá jen s těmi, s nimiž je prospěšnější pro spásu duše, vzdaluje se těch, kteří kráčí cestou nepravostí. Zamítá velkomyslně nabízené mu manželství, s nímž spojeno důstojenství a panství. Stává se knězem, kazatelem pravé víry. V učených hádáních potírá obrazoborectví bývalého patriarchy cařihradského Jana, ba láska ke pravdě nutí ho vystoupiti proti bludným naukám svého bývalého učitele Fotia. Císař ho posílá jako jedině schopného k agarjanským mohamedánům hájit základu naší víry, tajemství nejsv. Trojice. S jakým nadšením přijímá první apostolské posláni volaje: »Rád jdu za víru křesťanskou; neboť což mi jest sladšího na světě, než za sv. Trojici živu býti a umříti!«

(Příště dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

To se nestalo jen doktorovi a mně, podobně byli všickni křesťané uráženi. Konsulové se svými dragomany, byvše k tomu vyzváni, odebrali se do paláce generalního guvernera Achmed-Paše a prosili jej ve jménu mocností, které za stupovali, o vysvětlení. Tázali se místo-držitele, leží-li křesťanům nějaké nebezpečí v cestě. Paša, jenž přece hřežnové konferenci předsedal, při bradě prorokově

přisahal, že křesťané nemají se ničeho obávati. Jako konsulové, obrátili se i biskupové všech v Damašku zastoupených obřadů na pašu a prosili jej o ochranu křesťanů. Věrolomný Turek obešel notu biskupů dlouhým dopisem, v němž mimo jiné na to poukazoval, že jeho suveren, sultan o blaho národu svých se stará a tedy že i jemu podobně jest činiti. Obzvláště Damašek, jenž bezprostředně

Vysoké Portě podléhá, může zcela klidným zůstat i a ničeho báti se nemusí. To uspokojilo přemnohé lehkověrné tak, že se i těm vysmívali, kdož strachu nemohli se zhostiti. Já však byl jsem spíše doktorova náhledu, jenž tvrdil, že nebezpečí pro křesťany den ze dne roste. Podivno, ti, o něž se nejvíce staral a obával: nevěsta a její rodiče — ti mu nejméně věřili. Marně na to poukazoval, že Turci ustavičně zbraně kupují, což křesťanům bylo zakázáno.

Bezbranných křesťanů bylo v Damašku 25—30.000 proti 140.000 dobře ozbrojeným moslemům. Obzvláště budoucí tchán doktorův, pan Mišaud nechtěl o žádném nebezpečí věřiti a rozhodně nechtěl poslechnouti, aby zásobu různého zboží dobře ukryl a s rodinou město zatím opustil.

Nemilé zkušenosti, jež jsme zde s doktorem v evropském šatě nabyli, když jsme se do turecké čtvrti pustili, přinutily mne, že jsem se opětě výhradně jako mohamedán ukazoval; nebyl jsem sám, jenž tak učinil. Můj přítel nechtěl opětě tuto roli hráti, zůstal doma a všemožně se přičiňoval, aby náhledům svým platnosti získal a rodinu nevěstinu k útěku přiměl.

Svoje vycházky do města obracel jsem skoro vždy mezi moslemské příbytky; tam dalo se mnoho zvěděti. Brzy jsem byl jist, že věc proti křesťanům daleko pokročila. Urážky Evropanů byly již na denním pořádku. Jeden moslem dal se se mnou, v němž svého souvěrce našel, do rozhovoru, že krvavá hra v Damašku také brzy počne. Já jsem pravil, že jsem teprve včera přišel ze země Abdel-Kadrov a že tedy nejsem dosud do ničeho zasvěcen.

„Ab-del-Kader“, pravil můj moslemský průvodčí, „nechce se účastniti, protože má od císaře Napoleona roční pensi 100.000 franků.“

„Jest přece dobrým moslemem“, podotkl jsem.

„A francouzským pacholkem“, dal pohrdlivě průvodčí za odpověď.

„A kdo jsou tito lidé?“, tázal jsem se dále.

„Prchající křesťanství psi z okolních dědin“, odpověděl Damascenčan. „Tam to už začalo, co se i zde ve městě bude opakovati.“

Skutečně bylo tomu tak; ubozí uprchlíci hledali v městě útočiště a netušili, že se ocitli z destě pod okapem, že ďáblům utekli, aby se v pekle ukryli.

Když můj průvodčí v jednom domě zmizel, šel jsem v myšlenkách dále. Byl to sice jediný moslem, který mi nitro svoje otevřel, ale měl jsem toho dosti.

Nebylo u mne bázní, bylo tušením, jistou předtuchou, že i v Damašku potече krev křesťanská, že i tu blíží se katastrofa, jako na mnohých místech v horách a naposledy v Deir-el-Kamaru. V tak velikém městě jako jest Damašek dá se při rozpoutané zvířecosti moslemské mnoho, mnoho vraždit.

Přišel jsem k řecko-rozkoľnickému kostelu. Stojí u samé židovské čtvrti. Odtud jsem se chtěl pustiti do ulice „Přímé“, jež dodnes jest zachována a její jméno hned nám vybaví představu o sv. apoštolu Pavlovi. Na místě, kde svatý Pavel, tehdejší Šavel, hledal Ananiáše kněze, nestojí více domu, nýbrž jest nádvoří a tam jsem vešel. Uprostřed byl sklep, kamž jsem po schodech sestoupil. Na malém oltáři hořelo tam věčné světlo.

Moje nitro bylo dobře k modlitbě připraveno. Porovnával jsem minulost s přítomností. „Benjamin, vlk hltavý“, takové dal požehnání Israel nejmladšímu synu svému. Šavel, potomek Benjaminův, milostí Boží proměněn byl z vlka v beránka, z nepřitele Kristova v jeho apo-

stola. Ó kéž by i nyní dobrotivý Bůh nepřátele moslemské v přátele obrátil.

Opět jsem přišel k tomu rozkolnickému kostelu a ježto jsem tam ku svému podivu zástup moslemů vníkat viděl, přistoupil jsem také. Drze procházeli se pobudové kostelem a viděl jsem na nich, že se nemohou okamžiku dočkat, kdy bezecné ruce své na oltáře vloží. Tu jeden zvolal: »Bude z tohoto kostela pěkná mešita.« Pln opovržení spěchal jsem ku svému příteli.

Mluvil právě s otcem nevěstiny m o následujících dnech. Shodli se na tom, že věc brzy tak nebo onak se rozuzlí. Sdělil jsem jim, co jsem byl viděl. Pan Mišaud se usmíval a pravil, že ve velkoměstě na výrok několika uličníků se nedá, přítel nebral to tak zlehka. Pan Mišaud odvolával se na samého šejch-ül-islama, velekněze moslemského, Abdallah-el-Halebho a pokládal jeho slova za evangelium, krátce: tento pán byl ve věci umíněný, tvrdohlavý.

Tu přiletěl v pravém toho slova smyslu mladý pan Pelissier dveřmi do pokoje: »Jedu skoro sám s mojí paní a dítkem do Bairutu, jest zle.«

»Co se stalo?« tázal se pan Mišaud.

»Víte, že měli dragomani francouzského a řeckého konsulátu u šejcha-ül-islam audienci?«

»Ano, mluvili jsme právě o šťastném výsledku«, pravil pan Mišaud.

»Sliby věrolomných Turkův byly naši pastí.«

»Kdo to praví?« pravil pan Mišaud rozhorlen.

»Salih-Ghorbacy to praví, to jméno vám asi stačí?«

»Nemožno!« zvolal pan Mišaud.

»Salich-Ghorbacy jest přec nejvyšším mezi ulemasy.« Ulemasové jsou turečtí bohoslovci a právníci a Salich-Ghorbacy jest první po šejchu-ül-islamu.

»Zcela správně«, pokračoval pan

Pelissier, »a proto šli dragomani i k němu, když se z audience od šejcha-ül-islama vraceli. Salich-Ghorbacy jest však poctivcem a ten nalil dragomanům čistého vína pravdy. Když mu o slibech a o ujistěních šejch-ül-islama se zmiňovali, pravil: »to jsou všecko jen planá slova; ulemasové neutrácejí svého času obranou křesťanův. Pravím vám já, jenž to všechno znám, že před nedávnem rozdáno bylo mezi moslemský lid na osmnáct set ručnic; to něco znamená.« S tímto objasněním navrátili se dragomani do svých konsulátů.«

Pan Mišaud, ten ustavičně nevěřící, pravil: »Kdyby bylo skutečně tak zle, nebyl by to Salich-Ghorbacy prozradil.«

Doktor se smutně pousmál, ale pan Pelissier pravil: »Zitra skoro ráno odjedu a vy, pane Mišaude, jste to také svoji rodině povinen. Přestrojím se a vezmu si chytrého Aliho s sebou s pěti Drusy.«

Pan Mišaud se zamlčel. Doktor a já slíbili jsme panu Pelissierovi, že k němu v podvečer přijdeme.

15. Muezzinové volají k modlitbě a vraždě.

Konečně podařilo se příteli, že odpor paně Mišaudův zlomil. Pan Mišaud rozhodl se, že se svojí paní a dcerou Damašek opustí, až by tam vše opět do pokojných kolejí se vrátilo. Nové drзости pouliční cházky dámašské přiměly jej k tomu. Dne 8. července procházeli se moslemští pobudové městem, malovali kříže na zemi, šlapali je nohama a nutili kolem jdoucí křesťany, aby podobně činili. Dále přivázali četným psům z Damašku křížky ze dřeva na ohony a nutili křesťany, aby před těmito psy na kolena klekali, pokřikující na ně: »Klanějte se svému Bohu!« Jiným psům uvázali tabulky na krk, na nichž byla napsána jména konsulův v Damašku residujících. Mimo to bylo na potkáni křesťanům těmi nejpotupnějšími jmény spíláno. To vše

musilo i slepci oči otevřít. Bylo patrné, že moslemy zběsilost lomcuje a oheň mohl každou chvíli vyšlehnouti.

To konečně i pan Mišaud nahlížel, a my všichni jsme mu pomáhali jeho četné, různé zboží a zásoby ve sklepích uschovat a rozsáhlá opatření proti vpádu a vzniku ohně jsme pořizovali. Hotové peníze již několik dní napřed za směnky a zlato vyměnil, a to všecko i s klenoty rodinnými mezi nás všechny — bylo nás pět — rozdělil, abychom si to v šaty zašili.

Bylo před polednem 9. července, kdy jsme se touto poslední prací zaměstnávali. Najednou byla naše pozornost podivnou scénou upoutána, jež se venku na ulici odehrála. Tam se totiž objevilo několik zajatých moslemův, které vojáci turecké posádky eskortovali, ani ulici zametají. Musíme znáti hrdost přívržencův prorokových a zároveň jejich opovržení proti křesťanským džaurům, abychom plně pochopiti mohli, jakým to pro ně ponížením jest, když souvrce svoje přinucují, aby v křesťanské čtvrti ulice zametali. Také byl celý zástup divých moslemův kolem této eskorty a sledoval neobvyklé a nám neznámé divadlo.

Můj oděv opět mi posloužil, že jsem se mohl snadně v zástup vmísiti. Tu jsem zvěděl, co druh druhu pln záští proti křesťanům sděloval, že totiž sám generální guvernér to jest, jenž tento potupný trest nařídil. Tito moslemští zametači byli včera obžalováni ze zneuctění kříže a z potupení evropských konsulův a za to diktoval jim paša tento trest. Při další procházce potkal jsem známého úředníka francouzského konsulu, jenž mi sdělil, že tento senační kousek nikterak není dle toho, jakoby paša křesťanů rázně chtěl chrániti, nýbrž jest to spíše ďábelský výpočet proti křesťanům. Paša dobře ví, že tímto kouskem zvířecí vášně moslemských

Damaštanův na nejvýše rozpoutá a jen to jest to, co zamýšlí. »Konsulové«, tak mi sděloval úředník dále, »ihned Pašu dali poprositi, aby od tohoto potupného trestu upustil, čehož však věrolomný a bidný licoměrník nepřipustil.«

Cháska se rozběhla a já vrátil se v dům paně Mišaudův, kde nemálo divili se mojim výkladům. Byli jsme toho přesvědčení, že stojíme na sopce, jež každou chvíli může ze sebe ohnivou lavu vyčhliti. Časně z rána chtěli jsme město opustiti; koně a vše ostatní jsme si opatřili.

Bylo však již pozdě. Explose, výbuch vulkanu, jež jeden jistě čekal, druhý však tak dlouho a zpozdile zamítal, nastal spíše, nežli jsme se mohli na bezpečné místo ukrýti.

O poledni, právě o dvanácti hodinách, právě v tom okamžiku, kdy tisíc hlasů muezzinův s mnohých minaretův mešit »věřící« k modlitbě volalo, nastal výbuch sopky, vyslehl plamen ohně, propukla zběsilost divých moslemův v křesťanské čtvrti v Damašku. Nebylo v tuto hodinu v městě žádného Drusa, žádného Beduina. Byli to výhradně vojáci sultánovi a moslemi městští, kteří tuto řež začali. V zástupech o pěti až šesti stech mužův vrazili z různých stran do křesťanské čtvrti. Turečtí vojáci je vedli. Za vojáky šli moslemi z Damašku, ozbrojení šavlemi a zcela novými sekerami. Každý ihned viděl, že tyto sekery sotva kovář dohotovil a že se tak stalo výhradně jen k této »práci«. Na konci každé čtyry byly odporne ženy, paběrky damašského ženského světa. Měly uloženo, aby mužům dodávaly zmužilosti při tomto úkolu. Zděšení zmocnilo se rodiny Mišaudovy, co zatím můj přítel, jenž přece nic jiného neočekával, i v této hrozné hodině chladnokrevnou duchapřítomnost si zachoval.

Dosud byly tyto obavy dosti vzdáleny od domu Mišaudova a proto měli jsme čas rychle se poraditi, co by se doporučelo učiniti.

Na útěk nedalo se zatím mysliti, snad dal by se později, v noci, provésti. Pro okamžik platilo: davičům uniknouti. Ale kam? Blíž a blíže blížil se plenčí a vraždící zástup a čím nám blíže byli, tím méně byli jsme rozvahy schopni. Paní lomila rukama, nevěsta pověsila se ženichu svému na krk a prosila jej, aby ji a rodiče zachránil. Pan Mišaud rval si vlasy s hlavy a prosil nás, abychom mu odpustili, že tak hloupě nijak a nijak nechtěl města opustiti. »Budou-li paní zneuctěny a my muži zabiti, toho samojediný vinu nesu.« Tak si nařikal.

»Již to mám«, probral se nyní doktor jakoby z hlubokého přemýšlení. »Nepůjčil pan Mussabeki šejch ũl-islam, perfidnímu Abdallahu, velké sumy peněz?«

»Ovšem«, potvrdil pan Mišaud, »ale kterak nám to může nějak prospěti?«

»Přehleďme do jeho domu«, navrhol doktor. »Neboť jistě zůstane Mussabeki ušetřen, tak zajisté chef ulemasův nařídil.«

Pan Mišaud pokrčil dle svého zvyku rameny, ale můj přítel nepoptál mu tentokrát času, aby svoje pochybnosti vyslovil, nýbrž vzal svoji nevěstu a matku její za ruku, vyvedl je ven a já jsem se také rázně nerozhodného pana Mišauda mocnil a následoval jsem přítele. Našeho prodlévání bylo jen na mále, v půlhodince mohli být na vše pozdě, neboť již nyní slyšeli jsme, jak sekery pracovaly. Ovšem byl náš útěk k panu Mussabekovi jen proto možným, protože jsme se mohli k němu dostat po úzké stezce, aniž bychom musili na ulici se ukázati. Dospěli jsme také šťastně k tomu pánu, jenž s rodinou pana Mišauda i s doktorem v přátelském poměru stál. Pan Mussabek byl Maronitan, starý mládenec a

platil za nejbohatšího kupce v městě. Byl to ctihodný stařec a jméno jeho a jeho pověstné pohostinství bylo všem evropským cestovatelům v Damasku, kteří před událostmi roku 1860. Damashek navštívili, známo. Dva měsíce před řeží půjčil šejch ũl-islam 800.000 piastrů (160.000 franků). Byli jsme přátelsky přijati, ač pan Mussabek jen skrovnou důvěru ku svému dlužníku měl, nýbrž vyslovil i obavu, že tento »velekněz« právě povstání použije, aby se svého věřitele zbavil.

»Aby kvitanci na něm vynutil«, namítl můj přítel.

»Tu mu rád vystavím«, pravil pan Mussabek, »když tím jen váš život zachráním, na svůj život při svých sedmdesáti pěti letech příliš již nemyslím.«

A nyní nám rozkázal, abychom se odebrali a ukryli v podkrovní vřadu na dvoře stojící koupelny. Tam nikdo nebudě hledati ani lidí ani pokladů, tam tedy by mohl býti jistý úkryt, i kdyby domu jeho od vzteklych moslemů nebylo ušetřeno. Rada dobrého muže došla našeho souhlasu a já jsem se, opětně svému moslemskému šatu důvěruje, chtěl odvážiti na ulici občas se ukázati a zprávy lodávati. I s tím byli všeci srozuměni.

Jakoby se na dlouhou cestu loučili, podávali všickni dobrému panu Mussabekovi ruce. Či bylo to tušení toho, co přijiti mělo?

Boční brankou, kterou sluha domu zase za mnou zavřel, pustil jsem se, maje domovní klíč při sobě, na ulici. Byl jsem blízko při hranici křesťanské čtvrti a byl jsem zvědav dovědět se, co se v tureckých čtvrtích děje. Veliká tlačenice panovala v úzkých ulicích, celá hejna přehajících křesťanů spěchala sem a tam, avšak tam, kde ulice v moslemské obydlí ũstily, stály roty banditův, které uprchlíky zpět zaháněly. Rovněž bylo pět těchto pobudů, aby oheň, který

již místy se ukazoval, na křesťanskou čtvrt zůstal omezen. Tureckému domu nesmělo se ničeho státí.

Ježto také někde, ovšem ojediněle, i křesťanský dům v tureckých čtvrtích se nalezal, byl tento černým křížem na dveřích v průčelí jako takovým označen a pustošení na pospas vydán. Když tedy pobudové před znamenáným domem se octli, otevřeli turečtí vojáci dvěře a pustili tam bandity. Tito vnikli do domů a skladišť a kradli co jim do rukou přišlo. Hedvábné zboží a vzácné šaty, klenoty, zlato a stříbro, vzácné podušky a příkrývky, velké kusy dosud nezpracovaných látek a vůbec vše, co nějakou cenu mělo. Zboží bylo vynášeno přede dvěře. Na stráží stojící vojáci měli to privilegium, že si vzali, co se jim líbilo, ani pustošící zbytků se zmocnili a do svých příbytků odvěkli.

Když byli tito moslemští daviči s vyplněním jednoho domu hotovi, dali se do krvavé práce. Již napřed se vědělo, že žádný muž životem nevyvázne, paní a dívky byly k otroctví určeny. A kdo by snad někde byl ukryt, toho měl založený oheň usmrtiti, kterým ohavy v každém domě svoje dílo dovršili. Každého, kdo by dveřmi chtěl prehnouti, zahnali turečtí vojáci zpět. Padli-li úpěnlivě vojákům k nohám, dostalo se jim smrtelného probodnutí.

Oko lidské uvykne si všemu, co nedá se změnit. Poznal jsem to sám na sobě. Bezmocný oproti mocem temnosti, procházel jsem ulicemi, aniž bych se příliš domu pana Mussabekova vzdaloval, kde se moji přátelé ukrývali.

Nepovažuji za místné lčiti zde podrobně ony ohavnosti, jichž jsem byl svědkem; potřebí k tomu se strany čtenářů silných nervů a pak nemíním nikterak psáti krvavého románu. Při každém křesťanském domě opakovaly se děsné procedury, jen že mnohdy v raffinova-

nější podobě. A při tom viděl jsem přece vždy jen to, co se zevně domu dělo, na ulici veřejné, vnitřek domu se zastřel oku mému. Kolik skutkův děsné zvířeckosti se strany davičů a kolik skutků vznešené resignace se strany křesťanů se odehrálo uvnitř domů, což vše na věky zastřeno bude rouškou nepoznání a zapomenutí, známo jest samému Bohu.

Již celé hodiny trvala tato krvavá práce a měla-li celá Harat-el-Massara, tak totiž slula tato křesťanská čtvrt arabským jménem, tímto způsobem býti zpracována, bylo k tomu celé řady dní zapotřebí. To již nyní jsem si mohl říci. Mohl jsem se úplně přesvědčiti, že dosavadní přepady hlavně bohatství platily. Slídilo se zprvu výhradně po pokladech a po všem, co cenu mělo a proto šla tato »práce« tak zvolna.

Abychom všemu řádně rozuměli mohli, musí se podotknouti, že křesťanská čtvrt byla jaksi městem pro sebe uprostřed velkoměsta Damašku, ovšem nepoměrně čistějším, krásnějším a bohatším ostatního moslemského města. Pracovalo tehdy v Harat-el-Massafe asi osm tisíc dělníků na vzácných drahocenných damašských látkách, jež ve světě obdiv vzbuzují. Při známé lenosti moslemův bylo vůbec všecko veřejné, s prací spojené působení v rukou křesťanů. Zde bydleli stavitelé a sochaři, malíři a mistři různých odborův, zde lékaři a nesčetní, až do milionův bohatí kupci obývali, kteří zboží svoje do všech dílů světa posílali. Zde dalo se rabovati v nadbytku, a kdyby toto divadlo nebylo krvavým, snadno by se mohlo až zajímavým nazvati, co vše bylo zde vykramováno.

Když jsem opět se přiblížil k domu pana Mussabekého, viděl jsem, jak právě oddělení šesti moslemů k němu pochodem kráčelo. Nepatřili ku vlastním paličům, jimž křesťanská čtvrt padla v plen, nýbrž přišli, jak se mi zdálo, zpráva z mo-

slemské čtvrti a měli patrně výhradně na tento dům namířeno. Právě klepali na dvéře a zaslechl jsem, jak sluhovi, který jim otvíral, pravili, že přicházejí od Abdallah-el-Halebiho, šejch ūl-islama s rozkazem. Sluha otevřel, až mu to pán přímo nařídil. Sotva do domu pobudové vnikli, ihned jsem vlastním klíčem po-boční bránu otevřel a je následoval. Sluha otevřel mi rychle přiléhající pokoj, který s přijímacím salonem souvisel a tak mohl jsem všechno slyšeti a viděti, co se tam mluvilo.

Právě vstoupil pan Mussabek do přijímacího salonu, kdež již ōněch šest moslemů naň čekalo. Stáli v řadě a když pan Mussabek po přičině jejich návštěvy se tázal, předstoupil jeden z moslemův a podal mu veliký dopis. Mohl jsem viděti, jak ctihodný stařec poněkud zbledl, když zrak v dopis ponořil. Pak složil dopis se smutným úsměvem a vrátil jej moslemu.

„Četl jsi tedy, co ti šejch-ŭl-islam píše, máš voliti mezi odpřisáhnutím svého náboženství a mezi smrtí“, počal opět moslem.

S bolným úsměvem, avšak s podivuhodnou pevností a stálostí odvětil pan Mussabek: „Ať si jen ponechá Abdallah moje peníze, beztoho po nich prahne; co se však mne týká, nebudu se nikdy toho báti, kdo tělo zabijí, duši však ničeho učiniti nemůže. Já jsem a zůstanu křesťanem.“

Sotva tato slova ctihodný stařec pronesl, poklekl a počal se modliti. Nedokončil — mnohými ranami proboden klesl k zemi. Podivno, sotva se tak stalo, opustili vrazi pokoj, aniž by se byli čeho dotkli.

Byly čtyry hodiny s poledne, když se to stalo. Šel jsem do dvora a vyvolal jsem na chvíli přítele z úkrytu a opatřil jsem rodině Mišaudově od zamoučeného sluhvy pokrmu. Mišaudovým

nic jsem o neštěstí nesdělil, abych je přitíši nepostrašil.

Doktor zachoval úplnou chladnokrevnost, proti těmto děsným poměrům nutnou, ač mu pan Massabek nebyl nijak lhostejným. „Jak se zachráníme?“ Tuto jedinou otázku mívá každý člověk za takových okolností na rtech.

Radili jsme se s přítelem, co bychom měli činiti. V tom malém prostoru nemohli dlouho vydržeti, dům pak byl nejistým. Musilo se tedy pomýšlet na útěk. Ale to malé slůvko: „Jak a kam?“

Přítel dal mi legitimaci a poslal mne na francouzský konsulát, kdež pan Mišaud byl velmi znám. Dal jsem se na cestu a přítel opět zalezl do úkrytu.

Musil jsem oči uzavírat tomu hroznému divadlu, které se na ulici odehrávalo. Páčil jsem, jakoby mne furie hnaly.

Přišel jsem k ruskému konsulatu, byl ale zpustošen a stál v plamenech a jak jsem se dověděl, patlil tomuto konsulátu první útok. Nový to důkaz, že turecká politika zde prsty měla. Však i jiné konsuláty stály v plamenech a pouze anglický těšil se z té pochybné cti, že od davičů byl ušetřen. Právě jsem přišel, když oddíl ničemů při anglickém konsulatu stanul, s něhož anglická vlajka vlála.

„Komu patří tento dům?“ tázal se náčelník tlupy.

„Patří Anglii“, odvětil vrátný.

„Musíme jej tedy respektovati, jestli to přátelský dům.“ A s tím tlupa s tureckými vojáky v čele odtáhla.

O ochraně konsulátu nebylo zde tedy ani řeči. Konsulové prchli, aby jen život zachovali. To se jim podařilo s výjimkou konsula hollandského a amerického, kteří byli těžce zraněni. Nevěděl jsem, kde bych našel personal konsulatu francouzského, abych přece nějaké rady nabyl. A ježto mi bylo jíti kolem francouzského kláštera otců Františkánů, rozhodl jsem se, že se tam stavím.

Napřed se mne polekali, když jsem jim však ukázal svoji legitimaci a jako převlečený Evropan po francouzském konsulu se ptal, byl jsem srdečně přijat.

Jeden kněz dal mi cennou radu. Právil mi, že najdu pana Lanüse, zástupce francouzského konsula zcela jistě v domě Abd-el-Kaderově, jenž jest paláci podoběn. Abd-el-Kader jest francouzský pensista.

»A vy jste zde jisti?«, ptal jsem se kněze.

»Koho bychom se měli báti? Byli zde naši přátelé a povzbuzovali nás, abychom se také utekli do domu Kaderova. My jsme však odmítli. My Františkáni jsme moslemům mnoho dobrého již učinili. Jejich děti navštěvují naši školu a my se o ně jako vlastní otcové staráme. A potom je-li dům Kaderův, jakožto francouzský v bezpečí, pak jest tak i s naším klásterem, jenž jest také francouzským.«

Sotva jsme hovor ukončili, když na bránu kláštera bylo udeřeno. Před klásterem stál zástup pobudů. Františkáni pospíchali do své kaple a seskupili se kolem oltáře asi se sto křesťany, kteří již spíše do kláštera se utekli. Ničemové vnikli do kláštera a byli vedeni — ďábelský to výsměch veškeré zbožnosti a vděčnosti — moslemskými žáky, kteří klášterní školu navštěvovali. Turek vystoupil na věž, uchopil srdce zvonu a vyzýval ničemy, aby po každém jeho úderu na zvon srazili hlavu františkánovi. Co bylo činiti? Takového ničemu mohl jsem arci zastřeliti, avšak sám bych při tom hlavu ztratil a vášeň vrahů by se tím jen stupňovala. Právě ozval se první úder na zvon a jak jsem zvenku mohl viděti, padla v kostele hlava prvního františkána. Prchal jsem z tohoto místa a když druhý úder jsem zaslechl, věděl jsem, co to v kostele znamená.

Jaké výše dostoupila zběsilost moslemů v Damasku, poznáme z této události: Nemocný moslem pracoval se smrti. Dozvěděl se však, že moslemští jeho bratři na tom jsou, aby kdekterého křesťana povraždili. Tento nemocný vypořádal si od svých rodičův, aby mu přivedli zajatého křesťana. S posledním napjetím svých sil vypálil naň pistoli a pak sám klesl a za chvíli bylo také po něm.

Dal jsem se do vyhledávání residence Abd-el-Kaderovy, byl jsem však na ulici svědkem hrozné scény. Mnozí křesťané byli k odpadnutí od Krista přinuceni: učinili tak více z hrůzy před smrtí a z pomatenosti. Když Krista se zřekli, bylo jim řečeno, že tak jen s nechutí učinili, že Mohamed o ně nestojí a když Krista se zřekli, že pojedou rovnou cestou do pekla. Pak byli houfně usmrceni.

Zde se chci o jednom biskupu z Hauranu zmíniti. Byl za Beduina v době řeže přestrojen. Právě se namanul, když mladý křesťan zřekl se své víry. »Tys tedy moslemem se stal? Nuže pojď! Budu tě zkoušeti ve tvé nové víře«, a tím mladíka vytrhl a odvedl. Moslemi mysleli, že jest jim jednati s fanatickým Arabem a nechali je odejiti.

Přišel jsem při svém hledání domu Kaderova také k residenci tureckého generalního guvernera Achmed-Paše. Zde stálo mnoho křesťanů, kteří u turecké vrchnosti hledali útočiště.

Ale daleko toho vzdálen, aby svoji povinnost konal, seděl si klidně Turek z čibuku pokuřuje jako druhý Nero při okně svého paláce a patřil se zjevnou radostí na pustošení, ba sám je osnoval. Aby přehlušil nářek a úpění ubohých před palácem, dal si vojenskou hudbou koncertovati. Věru »lidumilný« to nápad! Pln hnusu nad tím, co jsem viděl, spěchal jsem dále a našel jsem konečně dům Abd-el-Kaderův.

(Přítí dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

X. Z Číny.

Z rozličných krajin čínských docházejí ustavičně zprávy dodatečné, ze kterých souditi můžeme, jak v té nebo oné krajině pronásledování zuřilo a jaké jsou ztráty, kterých pronásledování křesťané utrpěli. Katolický biskup v Šantungu, Anzer, libuje si, že jeho biskupství celkem velikých ztrát neutrpělo. »Mohutná bouře«, píše biskup, »která v poslední době nad Čínou se snesla, mé missie dosti ušetřila. Krve teklo jen málo. Velká missijní stanice v Cingung a Jenčofu zůstaly téměř nedotknuty. Na stanici v Puoli lehly pouze divčí sirotčince a domy křesťanů popelem, missijní dům, kostel, chlapecký sirotčinec, škola a hospodářská stavení zůstaly neporušeny. Z větších budov shořel pouze kostel v Cantšoufu. Mnohé okresy zůstaly docela ušetřeny, v jiných řádili boxeři nebo nahoněcí mandarinů, kostely a kaple bořili, příbytky křesťanů plenili a pálili, tak že hmotná škoda je dosti veliká. Celkemúčastnil se lid na pronásledování křesťanů jenom v některých krajinách, většinou osnovali vzpuru vládní úředníci. Někteří mandarinové chovali se ku křesťanům velmi nepřátelsky, jiní namáhali se co mohli, aby majetek křesťanů bránili a vzpuru utlumili.«

Chování křesťanů domorodých za pronásledování bylo celkem uspokojivé. Mnozí byli slabí; víry sice nezapřeli výslovně, ale chovali se tak zbaběle a slibovali pronásledovatelům všelicos, co se zapření víry velmi podobalo. Většina křesťanů zůstala však víře věrna. Skutečných odpadlíků bylo velmi málo, a ti pravidelně, jakmile pronásledování přestalo, činu svého litovali a do lůna církve se vrátili.

Stav missie po pronásledování v provincii Jižním Šansi ličí obšírně apoštolský vikář msgr. Hofman. Z obšírné jeho zprávy vyjímáme toto:

»Nynější stav věcí je podnes nejistý. Bouře se sice vyzuřila, ale budoucnost je jako mlhou zahalena. Příčina nejistoty záleží v tom, že evropští spojenci za jedinou příčinu svého pochodu na Peking

prohlásili osvobození evropských vyslanectev. Všecko ostatní co učinili mělo za účel Číňany zastrašiti. Náboženství bylo věcí vedlejší. Posud udržuje čínské obyvatelstvo, zejména vyšší úředníky vzpomínka na evropské zbraně v stálém strachu. Vyšší úředníci jsou tísněni ze dvou stran. Evropské velmoci naléhají, aby krivda byla napravena a škoda Evropanům způsobená nahrazena, ale lid nechápe, proč by měl co hraditi, když dříve sami mandarinové jemu poroučeli křesťany vražditi a majetek jejich pleniti. Z počátku šlo vše hladce; náhrady vyplácely se svědomitě dle rozkazu vlád. Ale jakmile začalo evropské vojsko z Číny odcházeti, zmizela poněnáhu i horlivost mandarinů a missie odbývány po žebrácku. Bohužel nejde náhrada z kapes vinníků, ale musí ji platiti celý národ. Tak trpí nevinní s vinnými.

Hmotné ztráty byly i zde veliké, avšak větší je ještě škoda duchovní. Vyjma křesťany, kteří zůstali missionářům na blízku anebo útekem se spasili, odpadli skoro všichni: staří křesťané i nověobrácení a křtění, ovšem na štěstí tak trochu po způsobu čínském, t. j. z pouhé slabosti a na oko.

Mnozí křesťané stali se obětmi ziskuchtivosti a lakoty svých nepřátel, kterým náboženství bylo věcí vedlejší, za to však lup a krádež věcí hlavní. Proto nezachránilo křesťany v mnohých případech ani odpadlictví a bylo velkým štěstím pro ně, že mnozí závčas ještě to poznali a konečně přece jako křesťané umřítí chtěli. Ostatně někteří skutečně za viru krváceli, odpadlíci pak až na pět šest rodin zase do lůna církve se vrátili. Nápadno bylo, že právě ti, kteří byli prve křesťany vlašnými, za pronásledování byli mnohem zmužilejší a věrnější, nežli ti, kteří byli v čas míru pokládáni za vzorné křesťany. Ano mnozí z nich smrt takorůzka vyhledávali, aby tak způsobem nejsnadnějším a nejjistějším napravili všecko, Boha smířili a nebe získali. Pro ně bylo pronásledování ziskem.

Ostatné společné neštěstí způsobilo, že mnohé rodiny dlouhá léta ve sváru

a nepřátelství žijící se smířily. Otázku, zda pronásledování rozšíření křesťanské víry bylo na prospěch, nelze dosud zodpovědět bezpečně. Ježto všechny okolnosti pronásledování nejsou podnes náležitě objasněny. Je jisto, že místy počet obrácených se množí víc nežli dříve. Ovšem, kdyby se počet křesťanů měl i dále množiti, bylo by nutno rozmnožiti i počet misijnářů. Velmi utrpělo dílo dětství Ježíšova. Většina dítek byla povražděna. Jenom poněkud odkládají pohané svou nechť ku křesťanům a začínají zase své přebytečné děti jim ponechávati, místo aby je vraždili.

XI. Naše malé a velké děti.

Hlavním prostředkem rozšiřovati naši svatou víru mezi pohaný »Zlatého pobřeží« — plse misijní sestra Basilia v Elmině v Africe — jsou školy. Máme jich 14 a dochází do nich asi 2000 dětí. Vyšší třídy pro starší pokročilejší děti stojí pod vedením misijnářů, nižší třídy a opatrovna dětí svěřeny jsou sestrám. V opatrovně jest již na 220 malíčkových, které jsou svěřeny mé péči. Moji svěřenci dělají mi radost. Náleží jim všechny bez mála rodičům pohanským. Jakmile však celý rok denně náboženskému vyučování ve škole a v neděle a ve svátky službám Božím v kostele obcovaly, jakmile se naučily modlitbám a nejdůležitější otázky z katechismu dovedou plynne zodpovídati, pak vyhledám jejich rodiče a žádám je za dovolení, aby dítky své nechali pokřtiti. Obvykle rádi k tomu svolují a děti nemohou se radostí dne svého křtu ani dočkat. Mezi mými 220 dítkami je nyní pouze 30 nekřtěných; to je pěkná útěcha, není-liž pravda?

Byli-li malíčky dvě tři léta pod mým dozorem, postupují po příslušné zkoušce do vyššího oddělení, kde tak dlouho zůstanou, až školu vychodí. Škola nahrazuje dětem v mnohých případech křesťanský život rodinný, kterého se jim doma u rodičů nedostává. Svatá víra a navedení k nábožnému životu zapouští v mladých vnímavých srdcích hluboké kořeny a kořeny ty jsou tím pevnější a silnější, čím jsou děti starší a moudřejší. Když tak kolikrát v neděli na svůj malý dětský hlouček patřím, kterak máje ruce sepjaty takofka závodí, aby modlitby své

rádně konaly, vzpomínám si bezděky na mnohé země v Evropě, kde zlý duch všemožně se snaží, aby malíčky odcizoval Bohu a víře. Naše děti chovají se v kostele velmi slušně, tak že se mi netřeba pranic namáhati, abych tam pokoj a pořádek udržela. Jsou-li tam nováčci, kteří ještě náležitě nevědí, jak se v kostele chovati, poučují je ochotně jejich sousedé. Mnozí účastňují se bohoslužebných obřadů tak horlivě, že tomu musím často brániti. Tak na příklad bijí se při »Pane nejsem hoden...« tak hlučně v prsa, že je to po celém kostele slyšeti.

Největší překážkou, kterou nám je stále překonávati, je bezstarostnost rodičů. Jsou sice velmi rádi, že se s dítkami jejich obíráme, ale nutnosti pravidelné denní docházky do školy nechťji uznati. Proto posílám každé ráno starší rozumnější žáky po domech, aby nedbalce a lenochy do školy přiváděli. Mimo to chodívám i sama každodenně večer do města, navštěvuji rodiče našich žáků a chválím je nebo haním, podle toho jak pilně nebo nedbale jejich děti do školy docházejí.

Jako třetího prostředku ku povzbuzení pilnosti používám malých odměn, kterých nejpilnějším žákům se dostává, jako obrázků, cukrovinek a jiných drobností; takovým způsobem udržuji svůj malý hlouček v horlivosti a poslušnosti. Že tu i tam rákosky třeba použiti, netřeba dokládati. Mimo dítky starší se také o nemocné a stárim sešlé, a to nám působí mnoho útechy a radosti. Navštěvuje rodiče svých žáků vidám často nemocné a starce, členy to rodiny, kteří ležící na rohožce nebo krčice se v koutku ode všech jsou opuštěni a zanedbáni. Které srdce útlocitné mohlo by při pohledu na tyto ubožáky zůstatí zatvrzelým? Dáti se s nimi do hovoru je snadno a slib, že přistě donesu s sebou potřebných léků, získá si srdce jejich rázem. Při tom jim vypravuji o jejich duši a krásném nebi a málokdy stává se, že by zemřeli nesmířeni s Bohem a nepřijali křest svatý.

Avšak nelze vždycky tak snadno a hned dojiti cíle. Mnohdy je třeba hnáti v pravém slova smyslu útokem, abychom nesmrtelnou duši získali. V takovýchto těžkých případech vyzýváme nejsvě-

tější Pannu a sv. Antonína za pomoc; potom jsme vítězstvím jisti. Nyní právě vyučuji přes 30 starců a připravuji je na křest sv. Všichni se na přijetí této svátosti těší. Avšak jak velké trpělivosti vyžaduje vyučování těchto osmdesátiletých dětí! Jejich paměť je slabá, velmi těžko si něco pamatují. Jak dlouho to trvá na př. než se naučí dělati kříž! Jejich mozolovité ruce jsou neohebné, jazyk zpola ochrnutý jenom stěží pohybuje se v bezzubých ústech. Vyučování děje se obyčejně před chatou, kde na dřevěné stoličce sedíce na slunci se vyhřívají a tu shromáždí se okolo mne poněkud všeska rodina, sousedé i sousedky, a poslouchají zvědavě, co to asi bílá paní „hloupě“ stařeně vypravuje. Ano nezřídka zastavují se u nás i kolemjdoucí, tak že na konec velký zástup zvědavců stojí před chatou. Posluchači ovšem mluví a smějí se mezi sebou, činí své poznámky a vysvětlují si navzájem, co jsem byla právě stařeně vyložila. Když pak chuderka starucha přese všecku dobrou vůli není s to, aby slova modlitby jí předřikávané opakovala anebo znamení sv. kříže udělala, stává se předmětem všeobecného smíchu. Na štěstí neurazí se tím nikdo; zde se to rozumí samo sebou, zde tak žádá domácní mrav.

Na konec budu svým milým čtenářům vypravovati, kterak milost Boží po dlouhém tvrdošijném boji přece zvíťázila nad srdcem chudobné slepé ženy.

Celá dvě leta jsem ji navštěvovala aniž jsem čeho od ní dosáhla. Všecky mé domluvy, aby se stala křesťankou, zamítla rozhodně. Byla to zatvrzelá pohanka. Před měsícem obcházel jsem se sestrou Florentinou nemocné a vstoupily jsme také do její chatrče. Ale starucha místo aby na náš pozdrav odpověděla, jala se nám spílati. Přes to zůstaly jsme u ní půl hodiny, avšak nedocílily jsme ani toho, aby nás aspoň vyslechla. Když jsme byly zase venku na silnici. Pozorovala jsem, že je dobrá sestra Florentina celá zdrcena a zarmoucená; takový případ zatvrzelosti nestal se jí ještě za missijní její činnosti. Bylo to v úterý; začaly jsme tedy nově k sv. Antonínu, abychom obrácení zaslepené osoby si vyprosily.

O několik dní později vedla mne zase cesta okolo její chatrče. Neměla jsem úmyslu vstoupiti, ale jakási neviditelná moc vtáhla mne dovnitř. Než smýšlení ženino se nezměnilo; byla dosud zatvrzelá a prosby a domluvy mé i přítomných dítek a příbuzných byly nadarmo. »Po celý svůj život« — pravila — »sloužila jsem svým bůžkům a za to zachránili mne od mnohého neštěstí; nemohu jich tedy nyní opustiti, jinak bych musila umřít.« — »Ale«, pravila jsem, »tvůj bůžek je přece jenom kus dřeva a nemůže se ani pohybovati; nemá očí, aby viděl, nemá uší, aby slyšel, nemá nohou ani rukou, aby chodil a pracoval. Kterak ti tedy v přem životě mohl pomáhati? Bůh jenom může nám pomoci; on nás stvořil, on je naším jediným pánem. Ty našeho Boha neznáš, proto jenom mluvíš tak nadšeně o svých bůžcích. Vše dobré, co jsi kdy v životě svém obdržela a co ve své nevědomosti připsuješ tomuto špalku, obdržela jsi od něho, od Boha. Proto na tebe tolik naléhám, abys jej poznala. Až jej poznáš, uvidíš, že jsem mluvila pravdu.«

Zatím co muž tlumočník má slova ženě překládal, vzývala jsem nejsvětější Pannu a sv. Antonína v srdci svém za přimluvu. Starucha mlčela chvíli a když jsem již odcházela, tázala se mne na jedinou: »A když tedy dostane se mi vody, o které mluvíš, otevrou se potom mé oči a budu zase viděti?« Odvětila jsem, že oči duše jsou mnohem vzácnější nežli oči těla. Těmito vidíme jenom světlo, lidi a věci, oněmi však vidíme Boha samého, anděly a nebe. Sv. křtem neotvírají se oči tělesné, ale duševní.

Po té žádala mne, abych zatím odesla, že si má slova rozmyslí. Pokračovala jsem ve svých modlitbách a když jsem po několika dnech ji zase navštívila, dokonali nejsvět. Panna a sv. Antonín své dílo, milost Boží zvíťázila. Nyní je bývalá modloslužebnice mou nejhorlivější žákyní. Sestra Florentina nechtěla uvěřiti svým očím, když za nejbližší návštěvy náhlou změnu upozorovala. Za krátko bude ubohá slepá stařenka viděti Spasitele očima víry.

Takovým způsobem odměňuje Bůh práce svých misijnářů, takové zázraky činí modlitba!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Telče. Jakož jsem byl slibem se zavázal, nejvroucenější díky vzdávám Srdcím nejsvětějším i sv. Antoninovi za pomoc a přispění ve dvou veledůležitých věcech.

F. J.

Z Bechyně. Vzdáváme tímto vroucí, neskonale díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, bolestné Panně Marii Bechyňské, svatému Josefu a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby a osvobození od těžké choroby sestry reholní. Buď jméno Páně pochváleno od tohoto času až na věky!

Školáček sestry De Notre Dame v Bechyni.

Od Nového Rousínova. Jest tomu již rok, co jsem slíbila nejsv. Srdci Ježíšovu, bolestné Matce Páně a sv. Antonínu Paduanskému, že, budu-li vyslyšena, já nehodná hříšnice v záležitosti mého bratra, uveřejním to v časopise tomto. Bůh mne vyslyšel a proto vzdávám jemu nejvroucenější díky.

Čtenářka „Školy“.

Z Brna. Před vánocemi roku 1901. jsem se nebezpečně roznemohla. I vzývala jsem s důvěrou nejl. Pannu Marii, sv. Josefa, sv. Antonína Paduanského a ctihodného sluhu Božího Martina Středu za vyslyšení proseb svých a za dar zdraví. Stalo se mi, jak jsem prosila i děkuji Pánu Bohu z celého srdce svého za milost mi prokázanou.

F. Š.

Z Vyškova. Chovanky ústavu sester Dominikánek doznávají těmito řádky mocné přispění Panny Marie ustavičné pomoci při zkouškách a za to věřel díky nebeské Matce své vzdávají.

Z Brna. Plně učiněný slib svůj vzdávám vroucné a nekonečné díky nejsvětější Panně Marii Lurdské za uzdravení mé matky.

J. S.

Ze Skoronic u Kyjova. Plním tímto daný slib a vzdávám vroucné díky božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Antonínu Paduanskému a sv. Rochu za vyslyšení proseb mých v nemoci mé.

V. M.

Z Čech. Vzdávám nejsrdcečnejší díky božskému Srdci Páně, neposkvřněnému Srdci Panny Marie a sv. Janu Nepomuckému za vyslyšení v jisté záležitosti.

Odběratelka „Školy“.

Z Vyškova. K. D. vzdává tímto vroucí díky mocnému ochránci a spomocniku svému, sv. Vincenci Ferrerskému za podivuhodnou ochranu v době nakažlivých nemocí a zároveň účtu slavného tohoto divotvorce všem, zvláště však nemocným doporučuje. Též nejvřelejší díky vzdává nejsv. Srdci Páně a sv. Josefu za očividnou pomoc v různých záležitostech.

Z farnosti Hradecké. Srdečné díky za vyslyšení prosby naší v jisté rodinné záležitosti.

J. S.

Z Hlubčic ve Slezsku. Plním tímto svůj slib, vzdávám díky božsk. Srdci Pána Ježíše, Panně Marii a sv. Josefu za mocnou přimluvu a milostivé vyslyšení.

F. R.

Prosba naléhavá! % Morančani u Dolní Tuzly v Bosně prosí duchovní správce, Matouš Pezer, za dary jakékoliv pro svůj chudický kostel, jenž více stojí nežli kostelu jest podoben. Dary na oltář, k bohoslužbě a podobné přijme s velikou vděčností.

Rímsko-katol. farní úřad v Morančani.

Důvěra k nejblahoslavenější Panně Marii.

(Hlavní úmysl.)

Jako dítka ve všech případech, v nebezpečnostech utíkají se ke své matce a v jejím náručí cítí se nejbezpečnějšími, tak i my katolíci křesťané utíkati se máme s pevnou důvěrou ve všelikých potřebách svých k Matičce Boží, kteráž tak mocnou ochrankyní jest všem ctitelům svým. Tato naše důvěra v nejsvětější Pannu Marii zakládá se na přednostech, jakých Panna Maria od Boha obdržela, a na veliké lásce, jakou k nám chová. Proto můžeme v pomoc a ochranu Matičky Boží doufati, poněvadž nám pomoci může podle moci, již od Boha dosáhla. Král Asverus vyvolil si Esther, postavil korunu královskou na hlavu její a slíbil jí, že vše vyplní, začkoliv jej prositi bude. »Co chceš, aby dáno bylo tobě a za kterou věc žádaš, obdržíš.« Podobně učinil Bůh všemohoucí Panně Marii, povýšil ji za Matku Syna svého Ježíše Krista, vzal ji pak do nebe, učinil ji Královnou nebes, ujistil ji, že prosba její bude jistě vyslyšena, kdykoliv za něco prositi bude. Co chceš, Královno? Jaká jest prosba Tvá? Začkolivk prositi budeš, dáno bude Tobě. Proto není slyšáno, že by někdo marně byl k ní o pomoc volal. Maria Panna nám také chce pomoci, a proto k ní s důvěrou volejme o pomoc. Ona jest naší Prostřednicí, Orodovnicí, ona jest Matkou naší a proto nás miluje a všemožně se snaží, aby nám ve všech potřebách spomoženo bylo. Důvěra naše k Marii Panně zakládá se na zkušenosti a na tisíciletých důkazech, že nikdo nebyl zahanben, kdo pevně v pomoc její doufal. Nejjasněji lze to pozorovati na památném místě v Lurdech. Nemocní přicházejí s pevnou důvěrou k místu zjevení Panny Marie, pevně doufajíce, že od svých neduhův uzdravení budou. Kdo tuto důvěru nezlomnou zachová, bývá odměněn, vyslyšen, uzdraven.

Ovšem důvěra a důvěra jest rozdílná. Důvěra naše k Panně Marii nesmí býti opovážlivá, nesmíme myslit, že nám vymůže odpustění hříchův nebo věčné spasení, bez našeho pokání, anebo že vysvobodí z nebezpečností, do něhož se člověk svévolně vydal; to není pevná důvěra. Naše důvěra k Panně Marii musí jí býti také hodná, máme býti pamětlivi její důstojnosti a její vůle. Nesmíme tedy přicházeti s všelikými marnými věcmi, nýbrž s důležitými a potřebnými, týkajícími se našeho spasení. Při tom musíme pamětlivi býti její vůle a rozkazů. Maria pak chce, abychom se snažili ji v životě svém následovati a ji podobnými se státi; musíme tedy tuto vůli její plniti, a pak zajisté prosby naše mileráda vyslyší.

Je-li naše důvěra k Marii Panně dobře uspořádaná, nezůstane jistě marná a bez prospěchu. Taková důvěra nás ochrání před zoufalstvím, dodá nám chuti a zmužlosti v boji proti všelikému pokušení a přivede nás k věčnému spasení. Majíce náležitou důvěru k Panně Marii, Matce milosrdenství, nesmíme nikde a nikdy si zoufati, třeba bychom v životě svém sebe větších hříchů se dopustili; neboť milosrdenství Boží jest neskončeně větší nežli všechny hříchy celého světa, a Maria Panna, Matka milosrdenství, má vždy přístup ke trůnu milosrdného Boha, k Ježíši Kristu, od něhož jako Matka nikdy zapuzena býti nemůže. Blaze každému, kdo jsa ve hříších celou důvěrou k Marii Panně se utíká; neboť Maria jenom vymůže potřebné síly, aby svazky hříchův úplně roztrhnouti, z jejich otroctví se vysvoboditi a všeliká svádění ke zlému přemoci mohl. Důvěra v Marii Pannu činí kajícího hříšníka bojovníkem zmužilým, srdnatým a všem nepřítelům věčného spasení brozným a dopomáhá k jistému vítězství. Netoliko v duševních potřebách, ale i v tělesných s toutéž důvěrou k Matičce Boží utíkati se máme a nebudeme zahanbeni, jako nebyl zahanben ve své důvěře na celém těle dnou zmračený kněz de Musy. Pomoc lidská nedostačovala k uzdravení jeho. I dal se dopraviti do Lurd. Tu obcoval mši sváté a takto se k Rodičce Boží modlil: »Uzdrav mne, ó svatá Panno, prospěje-li mně tak nejlépe. Nežádám na Tobě, abys mne snad nadobro od mých bolestí osvobodila, ale prosím Tebe za ten dar, abych mohl opět zpřímá státi a mši svatou sloužiti.« Ale ihned se vzpamatoval a boje se,

aby přitlíš mnoho nežádal, připojil: »Dobrá Matko, jsem vlastně šťasten v kříži svém, jestliže mne neuzdравиš, budu i tehdaž vděčen Tobě.« A skutečně kněz de Musy neobdržel hned zdraví v Lurdech. Po dvou dnech ho navštívil farář lurdský, zbožný citel Matičky Boží, Peyramale, a pravil: »Jak, Matka Boží vás neuzdrala? Musím sobě tedy u ní požalovat.« Žaloval a musil svoji při u ní obratně vésti, neboť brzy na to se stalo, čehož od Rodičky Boží očekával. Kněz de Musy obcovał zase mši svatě a ve chvíli, kdy modlil se kněz: »Sursum corda (Vzhůru srdce)«, byl nemocný kněz uzdraven. I volá uzdravený kněz: »Nejblaho-slavenější Panna Maria mne uzdravila!« A když se množství lidu o tom dovědělo a jaksi pochybovalo, zdali by on to byl, tu pln vděku zvolal: »Ano, já jsem tentýž, kterého jste vidali, kterýž byl na těle schromlý a na oči slepý. Jsem kněz z diecese autunské, dvacet let jsem ani čísti nemohl a jedenáct let byl jsem ochromlý, že jsem nebyl s to, abych mši svatou sloužil. Naše milá Paní z Lurdů mi všechno navrátila. Pomozte mi vzdávati Bohu díky a na něm obdržeti, abych byl knězem dobrým.«

Ó přesvatá Matko naše na nebi, která ve své důstojnosti a dobrotvosti nemůžeš zavrhnouti těch, kteří s pevnou a náležitou důvěrou k Tobě se vinou, vypros nám, ó Paní naše, abychom vždy a ve všech potřebách svých k Tobě důvěrně se utíkali, aby tato důvěra nás zachránila, v boji proti zlému zmužilosti a srdnatosti naplňovala a k vítězství přivedla. Panno svatá, — v nebe vzatá, — budiž vezdy štítem mým, — ať nezoufám, — nýbrž doufám, — věda, že jsem dítkem Tvým!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pevnou důvěru k Matce Boží, Marii Panně, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Zasvětit Panně Marii všechno jednání a utíkat se pod její ochranu.

Úmysl v červnu: Říkání hodinek božského Srdce Páně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V květnu modleme se o důvěru k Panně Marii.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. C	Sv. Filipa a Jakuba , ap. P. (62). — Zdar májové pobožnosti. Za milost Boží. Dobré vychování dítek. Uzdravení jisté osoby. Obrácení pobloudilce.	
2. P.	Sv. Athanasia , bisk. a uč. cirk. (373). — Trpělivost v pronásledování. Za obrácení hříšníků. Za uzdravení očí. Za lásku a svornost v rodině.	
3. S.	Nalezení sv. kříže (326). — Úcta ke svatému kříži. Pokoření nepřátel. Za služebné ve velkých městech. Čtyry osiřelé sestry. † rodiče. Umirající.	
4. N.	<i>Neděle V. po Velikonoci.</i> Sv. Floriana , m. (297). — Za dar pobožnosti. Tři ubohé rodiny. Zaměstnání pro chudáka. Živí a zemřelí dobrodinci. Kněz.	
5. P.	Sv. Pia V. , pap. (1572). — Sv. Otec Lev XIII. Vítězství nad nepřáteli. Živá přízeň. Bázeň Boží ve škole. Jednota sv. Josefa. Spolek sv. Vincence.	
6. Ú.	Sv. Jana , ap. m. (95). — Dar lásky Boží. Odvrácení pokušení. Dar zdraví. Družiny Mariánské. Zdar podniku. Duše v očistci. Tři nemocné osoby.	
7. St.	Sv. Stanislava , bisk. m. (1079). — Velepastyřové naši. Dva nemocní. Za těžce zkoušenou vdovu. Vítězství pravdy Boží v národě našem. † rodiče.	
8. Č.	Nanebevstoupení Páně . — Touha po nebi. Za vyprošení jisté milosti. Obrácení zpuštělé rodiny. Přijď království Tvé! Spolek svatého dětství.	
9. P.	Sv. Řehoře Naz. , bisk. uč. cirk. (391). — Církev katol. na východě. Vyslyšení jisté prosby. Zabránění kořalečnickému moru. Nemocný kněz. Kazatelé. † otec.	
10. S.	Sv. Antonína , bisk. (1459). — Dar horlivosti v dobrém. Nevinnost mládeže. Uctívání nejsv. Srdce Pána Ježíše. Zdar veliké pouti. Svornost. † matka.	
11. N.	<i>Neděle VI. po Velikonoci.</i> Sv. Mamerta , bisk. (477). — Horlivost po spáse duší. Za Boží pomoc v povolání. Obnova křesťanské společnosti. Sirotci. Školy.	
12. P.	Sv. Pankráce , m. (304). — Odvrácení zlého. Zachování úrody. Sjednocení všech národův u víře katolické. Dar živé viry mužům. Více rodin. † otec.	
13. Ú.	Sv. Serváce , bisk. (384). — Vyslyšení proseb našich. Dar tichosti v obcování. Čekatelé stavu kněžského. Zdar velikému podniku. Nemocný. Missionáři.	
14. St.	Sv. Bonifáce , m. (307). — Dar bázně Boží. Křesťanská dokonalost. Družiny Mariánské. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Dar pokoje. Duše v očistci.	
15. Č.	Sv. Isidora , rolníka (1130). — Katolický spolek rolníků. Mravnost mládeže. Napravení manželů. Pokoj a mír v zemích našich. Jistá rodina. † sestra.	
16. P.	<i>Sv. Jana Nepom.</i> , m. (1383). — Úcta sv. patronů našich. Církevní hodnostář. Poutníci. Podniky velehradské a svatohostýnské. Školy. Dar skromnosti.	
17. S.	Sv. Paschala Bayl. , řeh. (1592). — Arcibratrstvo nejsv. Svátosti. Apoštolát modlitby. Armáda sv. kříže. Poslušnost k církvi svaté. Císař a král náš.	
18. N.	Seslání Ducha sv. Letnice . — Za dary Ducha sv. Biřmovanci. Obrácení nepřátel našich. Zatvrzení hříšníků. Obrácení nevěřců. Řehole. Dar tichosti.	
19. P.	Pondělí svatodušní . — Spolupůsobení s milostí Boží. Síla v povolání. Kajníci a zpovědníci. Zamezení hříchův. Obrácení mladíka. Dar střídmosti.	
20. Ú.	Sv. Bernardína Sen. (1444). — Posvět se jméno Tvé! Zdar veliké slavnosti. Trpělivost v protivenstvích. Třetí řád sv. Františka. Missionáři v Číně.	
21. St.	Sv. Felixe , řeh. (1587). — Dar pravé kajcnosti. Obrácení velikých hříšníků. Dar mlčenlivosti. Polepšení jistého muže. † rodiče. Pokoj a mír v rodinách.	
22. Č.	Sv. Julie , p. (439). — Nevinnost mládeže. Choromyslný kněz. Křesťanský duch v rodinách. Družiny Mariánské. Zamezení pohoršení. Dar čistoty.	
23. P.	Bl. Ondřeje Bobola , ř. m. (1657). — Za trpělivost. Uzdravení z choroby. Obrácení nešťastného otce. Katol. školy. Missie mezi pohany. Kněžna.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	S.	Sv. Johanny Chant. , p. (1641). — Ženské tchole. Obrácení několika hříšníků. Dobročinné ústavy Zbožné vychování dítek. Opustěná rodina. † bratr.	
25.	N.	Neděle I. po sv. Duchu. Nejsv. Trojice. — Vážení si milosti křtu svatého. Vyznávání víry u veřejném životě. Nemocná sestra. Obrácení mladíka.	
26.	P.	Sv. Filipa Ner. , vyzn. (1595). — Zapírání sebe sama. Svornost. Polepšení zpustlé mládeže. Vítězství myšlenky katolické. Síla v povolání. Umírající.	
27.	Ú.	Sv. Magdaleny z Pazzis , p. (1607). — Za lásku k utrpení. Křesťanské školy. Za pokoru a skromnost. Nemocní. Zdar velikému podniku. Školní mládež.	
28.	St.	Sv. Viléma , řeh. (812). — Řády ve vlasti naší. Pokoj a mír v zemích našich. Za jistou rodinu. Odvrácení pokušení. Missionáři u národů pohanských.	
29.	Č.	Slavnost Božího Těla. — Náležitá úcta nejsv. Svátosti oltářní. Veřejné vyznání víry. Vítězství pravdy Boží. Napravení urážek Pánu Ježíši učiněných.	
30.	P.	Sv. Gerlaka , ř. prem. (1589). — Pevná důvěra v Boha. Čtyry osiřelé sestry. Sv. Otec Lev XIII † rodiče. Obrácení pobloudilce. Uzdravení očí. Sirotci.	
31.	S.	Sv. Angely Mer. , zakl. ř. Urš. (1540). — Díky za všecky dobrodíní. Služebné ve velkých městech. Dar trpělivosti. Zemřelí údové katolických bratrů.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný za tyto úmysly.			

Máj, bohatý na rozmanité květy, nadešel a s ním též i vroucná úcta Královny máje, nejsvětější Panny Marie. Ona jest nejkrásnějším květem, jež kdy svět spatřil, jehož kráse andělé se diví, jehož libežná vůně naplňuje celý svět. Vůně to pokorné fialky, čisté a bělostné lilie, rozkošné růže lásky Boží. Ó spějme všichni k této přesvaté Panně a Matičce naší jako dítky spějí do náručí matky své. Nikde nejsou bezpečnějšími, jako v ochraně matičky své. Ach, proč bychom se neutíkali my, ubohé dítky, s toutéž důvěrou k nejlepší Matce, kterou nám sám Ježíš Kristus dal, na kříži umíraje. V bouřích světa, v pokušeních, ve starostech a souženích, v nebezpečnostech duše i těla utecme se pod ochranný plášť Matky nebeské! Ona nás miluje, za nás prosí, nás chrání, chce nás všechny mítí u Ježíše, Syna svého! Pod ochranu Tvou utíkáme se, svatá Boží Rodičko, s celou důvěrou a s celým srdcem! Ochraň nás! Pros za nás!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pavnou důvěru k Matce Boží, Marii Panně, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patroně citlivé božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Zastvít Panně Marii všecko jednání a utíkatí se pod její ochranu,

Úmysl v červnu:—Říkání hodinek božského Srdce Páně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1902.

Ó Ježíši, v Marii žijící, přijď a žij ve služebnících svých v duchu svatosti své, v pravdě ctností svých, panuj všem nepřátelským mocnostem, v duchu svém ke slávě Otce!

Tvé jméno, Maria!

Jest jméno, jehož hlazol sladký
již dítěti drímá na rtech —
toť jméno milené je Matky,
jež těší, sílí v úzkostech;
však mořem věčných sladkostí,
Tvé jméno, Matko milosti!

Sám cherub chvěl se v bázni svaté,
když jméno Tvoje vyslovil,
to jméno láskou vrchovaté,
v ně Bůh sám všecku lásku vlil;
je mořem věčných sladkostí,
Tvé jméno, Matko milosti!

V něm Adam našel kotev spasnou,
když ráje na vždy zamčen práh
a lidstvu vzplálo hvězdou jasnou,
když v hříchu spalo hlubinách;
hle, mořem věčných sladkostí,
Tvé jméno, Matko milosti!

Tvé jméno jesličky nám dalo
i Kalvarie tvrdý kříž,
tím jménem nebe samo vzplálo,
když snata kletba, hříchu tíž;
je mořem věčných sladkostí,
Tvé jméno, Matko milosti!

To jméno nechť nám sluncem září
a v cestu svítí života,
ať kdysi ze Tvých pijem' tvář
tu slast, jež v nebi bleskotá;
vždyť mořem věčných sladkostí
Maria, Matka milosti!

R. Stupavský.

Hostinec u dobrého pastýře.

Napsal Jarolm St. Pavlík.

Cestou na onen svět je život lidský. Cestování není vždy příjemnou věcí. Když bouře sněhová krajinou se žene, až do kostí proniká, cesty a stezky zametá, tak že člověk sotva může s místa a v nebezpečí se nalézá, že někde ve hrázi sněhové ostane vězeti a zmrzne; nebo když v létě slunce pálí a vedro pocestného tak unavuje, že se sotva vleče, obtěžován k tomu od nesčetných much a komárů; když mraky na nebi se stahují, když hrom hučí, a blesky krajinu v jeden halí plamen; nebo když cesty jsou špatné, hrbolaté, vodou nasáklé, bahnité nebo ledovité: tu cestování není žádnou příjemností, a pocestný si slýská po nějakém přístřeší, po nějakém hostinci, kdež by šaty osušiti, sebe občerstviti a posilniti mohl na další cestu.

Život lidský je též cestováním nádhavým a nebezpečím plným cestováním do města, jež daleko od nás jest vzdáleno. Je to nebeské město Jerusalems, v němž nám Bůh přibyték vykázal. Občanského práva v městě tom nabyli jsme již na křtu svatém, tak že nás svět již za budoucí občany nebeské považovati může. Cesta do města toho je, jak dobře víte, neschůdnou, kamenitou, trnitou, s mnohým nebezpečím spojenou. Na štěstí postaral se Pán Bůh, abychom na té cestě nezahynuli, abychom se čas od času posilniti a občerstviti mohli. Neboť, hle, u té cesty je hostinec, jenž nás pocestné vybízí, abychom do něho vešli.

Nade dveřmi hostince visí štít: Srdce, korunou trnovou opletené, z něhož plameny sálají a skvoucí kříž obklopují, s ránou, z níž kapky krve se řinou. Kolem toho srdce je nápis: Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím. Tento hostinec se jmenuje: Hostinec u dobrého pastýře. Je to chrám Páně. Čím je pocestnému hospoda, tím je křesťanu chrám Páně.

Není jeden hostinec jako druhý. Jednomu se zamlouvá ten, druhému onen. V jednom se nám líbí to, v druhém ono. Jeden bývá navštěvován od pánů, jiný od obyčejného lidu. Chráms Páně je hostincem pro všechny, pro vznešené i prosté, bohaté i chudé, pro císaře a krále zrovna tak jako řemeslníky, služebné, ba i žebráky. Zde není žádných „panských“ pokojů, žádných jen od jistých lidí obsazených stolů. Všichni bez rozdílu stavu a pohlaví mají přístup k hostinci u dobrého pastýře. Ježíš Kristus, hostitel a hostinský nejprívětivější a nejvlidnější, čeká ve svatostánku oltářním dnem i nocí, až hosté k němu přijdou. Ba on sám je přívětivě zve a slibuje, co nejpečlivěji je obsloužiti, an volá: Pojďte ke mně všichni, prací stížení a zemdlení, já vás občerstvím!

Kéž by jenom chtěli všeci jeho vyzvání poslechnouti! Ale kolik je křesťanů, jež málo kdy vidati v kostele, kteří se domnívají, že nejmenší zaneprázdnění již je dostatečnou příčinou,

aby tam nešli, kteří poslední jsou v kostele a první z něho. Mnozí jdou do kostela jenom na Boží Hody, na Silvestra, na císařův svátek, k nějaké svadbě, nebo když jsou za kmotra, nebo při pohřebě; ani jim nenapadne — což je ovšem zaviněná nevědomost — že katolický křesťan je pod těžkým hříchem povinen, každou neděli a svátek službám Božím dopoledne obcovati. Tedy nejenom ve svátky, nýbrž i v obyčejné neděle. Či je to mnoho, když Pán Bůh nechává člověku šest dní, a sobě ponechává jenom jeden? Mnozí mají své zvláštní svátky na př. na sv. Josefa, na sv. Annu, na sv. Valentína, na sv. Rocha, čehož ovšem nikdo haněti nebude. Je chvalitebnou věcí, něco dobrého konati, k čemu právě nejsme povinni. Proč pak se však takové soukromé svátky přísně světi, proč ne ty, které Pán Bůh ustanovil, a církev svatá nařídila?

Milý křesťane, umiň si svatosvatě, ani jedenkrát bez příčiny služeb Božích ve dny zasvěcené nevynechati. Neříď se podle světa, jenž právě ve dny zasvěcené pořádá slavnosti, jubilea, dostihy, výlety, zábavní vlaky, partie, jenom aby nezůstalo času do kostela. Ve svátky velkonoční a svatodušní lezou mnozí po Alpách, místo aby povinnost svou křesťanskou vyplnili; potom se nedivme, když jich každý rok několik zláme krk. Mnohým i jednoduchá návštěva u příbuzných a přátel v sousední obci dává příčinu, kostela se straniti. Jest i dosti křesťanů, kteří v neděli jdou na pouť. Jíti na pouť je ovšem věcí chvalitebnou. Ale mnozí myslí, že když jdou na pouť, již nemusejí jíti na mši svatou, třebaš na poutním místě žádné mše v ten den není. Pouť je skutkem dobrým, ale jen

raděným; obcování mši svaté v neděli a svátky je nejenom radou, ale i povinností. Povinnost má přednost před radou. Nikomu se též slušná a nevinná zábava v neděli nezapovídá; každý však zařídí si zábavu tak, aby tím obcování bohoslužbám netrpělo.

Než nejenom v neděle a svátky, nýbrž i ve všední dny má každý, kdo aspoň trochu může, na mši svatou jíti. Každý hostinský má své stále hosti nejraději a dává jim všelijaké výhody před jinými. Tak i my náležeti máme k stálým hostům v „hostinci u dobrého pastýře“. Ta půlhodinka, kterou Bohu obětujeme, je hojně vyvážena a splacena požehnáním a milostmi; jichž se nám ve mši svaté dostává. Mnozí křesťané mají jen pár kroků do kostela, nic důležitého na práci, ale z pohodlnosti zůstávají doma. Na návštěvě všednodenních služeb Božích lze poznati, jak daleko ta neb ona kře-

stánská osada v duchovním životě pokročila. Použijme každé příležitosti, která se nám k vykonání dobrých skutků naskýtá; nespokojme se tím, co je přisně naporučeno; neboť chceme, aby Bůh byl k nám nejen spravedlivý, nýbrž i milosrdný a dobrotivý. Křesťanští rodičové, posilejte děti své i ve všední den do kostela; aspoň jedno necht ve jménu ostatních, kteří jsou zaneprázdněni, Bohu každodenní oběť chvály vzdá a požehnání pro ten den vyprosí.

V hostinci dostati lze pokrm a nápoj; právě proto stavuje se pocestný v hostinci, aby se občerstvil a posilnil. Totéž lze dostati i v »hostinci u dobrého pastýře«; a sice lze zde dostati pokrm nejlepší a nejvýbornější, jaký vůbec může býti, předrahé tělo Ježíše Krista, i nápoj nejlepší a nejvýbornější, předrahou krev Ježíše Krista. Stojí zde veliký stůl, k němž všichni mají přístup, stůl Páně. Ježíš Kristus zve nás všechny k stolu svému. Kéž by všichni následovali přívětivého pozvání jeho a vzali účast na hostině, již nám srdce jeho laskavé přichystalo. Bohužel že přemnozí lidé tak zřídka vyhovují pozvání Ježíšovu; nejsmutnější je, že mnozí ani v čas velikonoční k stolu Páně nepřistupují. Zdaž to není rána do srdce správce duchovního, ale ještě větší rána do laskavého srdce Ježíšova? Když někdo těžce onemocní, tu je mu kněz dobrý, tu chce zemřít jako křesťan, a ne jako nerozumné zvíře, on chce býti po křesťansku pochován; ale táži se, vystavil nám Bůh revers, že náhle nezemřeme, že budeme moci před svou smrtí svaté svátosti přijíati? Pocestný je rád, když může v hostinci svůj vak sdělati, šaty vyprašiti, obličej, ruce a nohy od prachu umýti a sebe celého do pořádku uvést. Nepochopují, kterak mnozí v prachu a špině hříchů svých celé roky choditi a vydržeti mohou? Působme radost božskému Srdci a jděme často

k svatým svátostem! Sami protestanti touží zase po zavedení zpovědi. Protestantský učenec Leibnitz řekl: »Nedá se upříti, že toto zařízení (zpověď totiž) je dilem moudrosti Božské, a jistě ničím chvályhodnějším se nemůže křesťanství vykáhati. Já vidím v nábožném a opatrném zpovědníku velikou pomůcku ke spasení duše. Zpovědník zjednává nám mír, čest, osvícení a mravní svobodu.

Přijde-li někdo do hostince, nechce jenom jídlem se posilnit i nápojem občerstvit, nýbrž i s druhými pobaviti a o rozmanitých věcech se domluvit. V »hostinci u dobrého pastýře« není nouze o zábavu a rozmluvu. Ovšem že je to zcela jiná zábava, je to svatá zábava, svatá rozmluva. Především jest to majitel hostince sám, Ježíš Kristus, jenž mluví s námi buď skrze vnitřní vnuknutí, anebo skrze sluhu svého, kněze, jenž nám i ochotně cestu do nebe ukazuje, abychom nezloudili, jenž nás na všechno upozorňuje, co nám na cestu do nebeské vlasti potřebno jest a nezbytno, a kde nám jaké nebezpečí hrozí, a jak tomu nebezpečí uniknouti můžeme. O jak sladkou jest rozmluva mezi Ježíšem Kristem v nejsvětější Svátosti a mezi duši její milující. O tom by nám mohli vypravovati svatý Alois, svatý Alfons, Maria, svatá Teresia, svatá Matilda, svatá Gertrud, ctihodný Tomáš Kempenský a mnozí jiní. V »hostinci u dobrého pastýře« jest však i mnoho jiných, s nimiž důvěrně rozmlouvatí můžeš: blahoslavená Panna Maria, svatý Josef, anděl strážný a mnozí jiní svatí, najmě ti, jejichž scchy a obrazy v kostele se nalézají; s těmi všemi můžeš se baviti! Hle, jaká vzácná a příjemná společnost!

V hostinci chceme i něco čísti; žádáme noviny, abychom se dověděli co nového, nebo obrázkový časopis, abychom se obrázky prohlédli. Vše to můžeme míti i v »hostinci u dobrého

pastýře«. V kázání, v modlitební knize, na růženci je mnoho, co nás může zajímati. A třeba bys se růženec nevím po kolikáté modlil, vždy najdeš na něm něco nového, když jednotlivá tajemství i skutečně rozjímáš. I velická ilustrovaná kniha tu je, ozdobné dílo se 14 ilustracemi neboli obrazy, totiž křížová cesta. V této knize měl bys se často probírat i jednotlivé obrazy důkladně pozorovati; nalezněš vždy, kolikrátkoli křížovou cestu rozjímáš, nové v ní pravdy a nauky. I mysl svou můžeš povznášejícími a svatými písněmi zde obveseliti a v nábožném rozjímání krásnému naslouchati koncertu, jež andělé vedou ke cti trojjednoho Boha.

Dříve než kdo hostinec opustí, jest mu z prvu účet zaplatiti. V »hostinci u dobrého pastýře« jsme na tom mnohém lépe; neboť zde je vše zadarmo, ba něco ještě dostaneme na přídavek. Co pak? Pokoj a mír, a toho nám mnohdy doma chybí. Ve chrámu Páně můžeme si odpočinouti na Srdci Ježíšově, jako svatý Jan při poslední večeři; tam se vrací opět mír do srdce rozbouřeného, poněvadž tam bydlí kníže pokoje, při jehož narození andělé zpívali: »Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle«. V chrámu Páně dostane se nám síly a zmužilosti.

Doma nemáme nic, jak starost, trampotu a námahu. Mnohá starost je lidem známa, mnohá ne. Komu si má člověk postěžovati? Necht jenom jde do kostela, tam v tabernaklu přebývá přítel nejlepší, jenž nám rozumí, jemuž všechno bez ostychu požalovati můžeme, jenž nám i skutečně pomoci může, neboť řekl: »Já vás občerstvím... Proste, a bude vám dáno«. V chrámu Páně dostane se nám útěchy a radosti. Útěchu nám přináší kázání, útěchu nám přináší modlitba. Nedivme se, když se mnozí ve svém zoufalství zastřelí neb oběsí; nehledají útěchy tam, kde ji lze nalézt, v kostele. V chrámu Páně dožijeme se tak mnohých krásných radostí, s nimiž se žádná jiná přirovnati nedá: na př. jitřní na Boží narození, Boží hrob, vzkříšení, první přijímání, Boží Tělo atd. Je-li už na zemi, na místě Božím, tak krásně, jak pak teprv bude v nebi, kdež jsou také radosti, že ty zdejší proti nim jen pravé stíny jsou.

Navštěvujte tedy často »hostinec u dobrého pastýře«, kdež naleznete všechno čeho vám třeba, abyste pozemskou pouť podle vůle Boží šťastně dokonali a jednou na pravé straně toho dobrého pastýře, mezi vyvolenými jeho ovceci se octli a do nebeského ovčince uvedeni byli.

Jak lze spokojeně žít?

(Část další.)

Avšak ne každému jest možno, srdce své a duši svou tak cele Bohu odevzdati. K tomu jest potřebí srdce čisté.

»Blahoslaveni jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou«, pravila božská Moudrost, Kristus Pán. Viděti Boha ale znamená požívati největšího pokoje, nebeské spokojenosti. Jestli to ona koruna vítězství, které teprve po dlouhém boji si dobýváme. Čisté srdce jest jako blankyt nebeský, na němž nesčíslné hvězdy se třpytí, čisté srdce jest jistý útulek v bouři a nehodách, jest přístav pokoje, podpora v slabosti, zřídlo útěchy v životě i smrti. Co jsou všechny radosti a poklady světa člověku platny, jestli červ hlodá na jeho svědomí, není-li srdce jeho čisté před Bohem? Hlas takového svědomí neustále volá: »Tys hříšník! Bůh tě potrestá!« a hlas ten neutuchající ani o bouřných radovánkách, ztrpčuje člověku celý život. Se svědomím nečistým, hříšným nesnese se nikterak pokoj i spokojenost srdce.

A kde nejlépe uchováš srdce čisté, aneb kterak je očistíš? Hledej samotu! V samotě bydlí spokojenost! Vytrhni se z víru světa, neboť tento kazi tobě klid srdce, a odebeť se do samoty, neboť tato jest matkou velikých a vznešených myšlenek. Opustiš-li svět a jeho ruch, věř, že o samotě otevře se ti svět jiný, krásný, který cenu má pro blaho tvé.

Namítneš snad: »Já nemohu samotu vydržeti, musím mít přátele a společnost! Ó nevěř tomu, sama sebe klameš. Zpytuj jen srdce své, a poznáš, jakou mocí tě žene často k samotě. Či nemáš dny a hodiny, kdy se ti vše protíví a všechno tě mrzí? Ó jestli pak jen z rozmrzelosti po samotě toužíš, pak ovšem jest pro tebe samota taková pravou trýzní. Voliš-li

si ji dobrovolně, stane se ti pramenem čistých radostí. Nevymlouvejme se dále, že společnosti nutně potřebuješ, neboť buď jsi potom chorým na duši, anebo není srdce tvé čisté. Nemůžeš-li se zbýti lidí, tu chorá je duše tvá, neboť vášeň ji ovládá a vášeň nikdy nepodporuje spokojenost. Anebo není srdce tvé čisté a ty chceš jen přehlušiti výčitky svědomí svého hlukem a roztržitostí společnosti.

Pohleď na tak četné muže slavné a svaté. Byli hvězdami učenosti i sluncem svatosti, a jak se tím stali? Milovali samotu. V samotě se hojí rány, které ve víru světa člověk utrpěl, v samotě slyší ucho naší duše lépe co Pán mluví k nám, v samotě lépe, zpytuje se svědomí, budí se lítost, vzniká dobrý úmysl. V samotě lépe se člověk kaje z hříchu a hodněji přijímá svátost pokání, v samotě roste láska k Bohu, touha po nebi. V samotě neklame tě falešný přítel, aniž tě uráží nepřítel, v samotě uvaruješ se mnohých nebezpečí pokušení a hříchu. Samota osvěžuje mysl i srdce, vlévá svatý klid v duši. Kdo utíká před samotou, utíká sám před sebou a před svými pravými radostmi. Ovšem není třeba, abys svět docela opustil a na poušť šel. I v domě svém a příbytku můžeš hleděti si nalézt samotu, samotou duše, kde jen Bůh s tebou jest. Proto radí všichni učitelé života duchovního, aby každý aspoň v srdci jednou za nějaký čas v samotě takové, ve spasitelném rozjímání setrval. Vyjde jistě z ní osvěžen, posílen, očistěn a život bude proň mít větší ceny a radosti. Mír a spokojenost v duši — toť samoty zisk. —

Chceš-li spokojeně žít, tu hleď, abys také se stavem svým a povoláním byl spokojen. Považuj stav svůj v od-

danosti do vůle Boží za stav, jež tobě Bůh sám vykázati račil a proto, čím máš býti, buď cele a ne polovičatě. Veliké množství lidí jest ovšem se stavem svým nespokojeno. Jeden praví: 'Nebyla to moje volba, rodiče sami mi stav tento vnutili.' Jiný zase si stýská: 'Tuze nízko stojím ve světě, jsem pro něco vyššího narozen, pánem bych měl býti a ne sluhou jiných!' A tak a podobně nařikají nespokojenci, čímž si ovšem jen stav svůj ještě více stěžují. Každý hledí na jiné, na jiných vidí vždy to lepší, příjemnější, na stavu svém ale vždy to horší, drsnější. Ó jak jsou lidé bláhoví! Cizí stav se jim více líbí nežli vlastní, ač i ten mnohdy více má svízeli a více tísní nežli růží. Vždyť každý stav má své dobré a své zlé stránky. Není stavu a povolání, které by nepřinášelo s sebou starosti a mnohé utrpení, ale každý má také jisté radosti. Jinak už to ve světě ani býti nemůže, vždyť nejsme v nebi, nýbrž v údolí slzavém. Bůh to tak zařídil, abychom zde, nebe nemajíce, po Bohu a pravém jeho nebi tím více toužili. Tíží-li tě co ve stavu tvém, tu jen bystrým pohlední okem na jiné a uvidíš, že je tíží ještě něco horšího. Vede-li se ti špatně, tu pomysli: 'Nezasloužil jsem si od Boha ničeho lepšího, ba ještě trestu většího.' Bij se v prsa a v kajicnosti duše své pros Boha, aby útrapy tvé přijal na smířenou za hříchy tvoje. Nespokojen se stavem svým může býti jen nevěrec, jenž nechce uznati vyšší moc, která osudy jeho řídí, anebo pyšný, jenž myslí, že zásluhy jeho Bůh zneužívá a neodměňuje. Ty jediná trpělivost přemáhá všecku nechuť a vede k spokojenosti.

Chceš-li spokojeně žiti, miluj bližní své opravdově a upřímně. Ó kež by tak činili všickni! Jak často si lidé ztrpčují těch několik málo let života na světě malichernostmi, nemajícimi pravé ceny. Pýcha jest to zase, která

mnohé nadýmá, že se nad jiné vynášeji, závišť je to, která nepřije jinému, čeho by sama ráda dosáhla, zloba jest to, která srdce zatvrzuje, co kazí štěstí jiného, přemrštěná citlivost jest to, která ve všem vidí urážku svou a ruší blahý mír a pokoj vespolečný. Jak jinak by to ve světě vypadalo, kdyby každý si pomyslí, že má dosti chyb sám a nedokonalostí, kdyby hleděl dříve tyto napraviti, nežli, posuzuje jiné. Jaký pokoj by panoval, kdyby všickni — jak to Bůh chce — se považovali za dítky jednoho otce, za bratry a sestry vespolek, kdyby to přikázání lásky vždy znělo v uších jejich, které dal Spasitel řka: 'Milujte se vespolek, jako já miloval vás!' Jak spokojeně by se žilo na světě, kdyby lidé pamatovali na slova svého božského Mistra: 'Kdo z vás je první, buď jako poslední', 'Odpustte a bude vám odpuštěno', 'Blahoslavení jsou pokojní', 'Čiňte to jiným, co chcete, aby vám činili'. A kdyby si připomněli slov svatého Pavla: 'Jeden každý snášej brimě druhého a tak naplníš zákon Kristův', 'Pokoj zachovávejte se všemi a svatost, bez níž nikdo neuvidí Boha'.

Obzvláště vy, rodiny křesťanské zachovávejte svatý pokoj. Zpozdlý jest muž, který radost svou nehledá doma u ženy a dětí, nýbrž v hospodách, zpozdlá jest žena, která nespokojí se úkolem, jež jí Bůh vykázal v rodině. Jinde pokoj nenaleznou; ve své rodině si ho zaříditi musejí. Jen svornost rodinná podporuje lásku a láska vespolečná plodí spokojenost všech členů rodiny. Ne nadarmo se praví: 'Kde pokoj tam láska, kde láska tam Bůh a kde Bůh tam štěstí největší'.

A konečně, chceš-li spokojenost míti, čerpej ji z božského pramene: Z Nejsvětější Svátosti Oltářní. Tu jest pravý pokoj Kristův. 'Modlitba', praví sv. Jan Zlatoústý, 'jest útočištěm pro všechny zarmoucené, jest podporou

skleslým, pokladem chudých, ochranou bohatých, lékem nemocných. • A kde lze se modlití nejlépe, kde dojdeme vyslyšení nejlépe? U Krista ve Svátosti Oltářní! On sám volá nás k sobě, on sám slyší stesky naše, prosby, on těší, sílí, on dává pokoj. On s kříže pokoje rozlévá kdekoli jest svatý mír na všechny, kdož k němu se utíkají, on rád vchází do srdce očistěného a kde Kristus sídlí, může sídlit spolu nespokojenost? Nikoli! Proto tam k našemu Betlemu spěchejme,

k svatostánku na oltáři, kde Kristus Pán bydlí v chudické způsobě chleba jako kdysi zrodil se v podobě chudického dítěte v Betlemě. Ale jako nad Betlemským dítětem zastkvěla se hvězda míru a jako andělé prozpěvovali tehdy „pokoj lidem dobré vůle na zemi“, tak i ze svatostánku září k nám svatá láska Kristova, která přináší pokoj nejdražší: pokoj s Bohem, pokoj s lidmi a pokoj v srdci. U Ježíše tedy a s Ježíšem lze spokojeně žíti.

Bohumil Hendl.

O oddanosti svatých našich věrozvěstců Cyrilla a Methoda Stolici apoštolské.

(Část další.)

Kdežto Fotius snuje ustavičně plány, jak by přetrhl docela styky s Římem a sám stal se hlavou církve východní, mladý filosof pokorně odevzdává se Prozřetelnosti Boží, která ho vede zvláštní cestou a rozmnožuje v něm víru ve svatou církev obecnou a její nejvyšší hlavu. A ona cesta? — Ke Kozarům přes Cherson, kde nalézá ostatky sv. Klementa, onoho Klementa, „který obcova l s hlavou církve a moudrosti Krista moudrost řeckou podřídil“, jak krásně praví legenda řecká. Světec náš dobře věděl jednak z podání jednak z vnuknutí Božího, že na tomto ostrově skonala roku 100. po Kristu Pánu třetí papež římský jménem Klement smrti mučnickou. Sy. Klement byl mu vzorem pravého života apoštolského: vždyť byl z Říma vyhnán a k těžké práci v lomech mramorových odsouzen a přece neustal kázáním i zázraky jak pokřtěné ve víře utvrzovati, tak pohany Kristu Pánu zříska-
vati. Ovšem právě proto byl svatý

Klement na rozkaz císaře Trajana uvržen do moře s kotvou na hrdlo přivázanou. Mimo to Konstantinovi jako pilnému čtenáři spisů otců církevních byl dobře povědom i list sv. Klementa ku Korintským, nejstarší to památka církevní po Písmě svatém. — Slyšme malý vyňatek onoho listu, abychom poznali, jakého ducha do sebe ssál Konstantin: „Kdo má lásku Kristovu, zachovávej příkázání Kristova. Láska pojí nás s Bohem, láska přikrývá množství hříchů... Prosme a vzývejme smilování Ježíše Krista, abychom vzdálení jsouce všeho strannictví žili v lásce bez úhony.“

Proto není divu, že Konstantin s takovým úsilím se vyptává, hledá, pátrá po ostatcích sv. Klementa. Konečně se dopátral, že tělo sv. mučnicka jest pochováno na blízkém ostrůvku. Jakou úctu a lásku ke svatým ostatkům dává Konstantin na jevo! V slavném průvodu ubírá se na ostrov, vyzdvihuje drahé ostatky a na své hlavě nese je na loď,

převází je do města a koná slavný průvod na počest velkého papeže a mučenika. Od té doby Konstantin a ostatky svatého Klementa byli nerozluční až do smrti onoho. Ony mu byly všim: oltářem, na němž konal nejdražší oběť mše svaté; průvodcím na cestách apoštolských; ony ho upomínaly na ducha velkého papeže, který napomíná slovem i životem k lásce, k jednotě. Taková úcta k světcí nebyla bez odměny nebes. Již rozjímáním o jeho životě a ještě více na přímluvu světcovu utvrzoval v sobě pravého ducha církevního. A tak když Konstantin vrátil se z missionářské cesty do Cařihradu a poznal, kterak vlivem a příkladem Bardasovým a Fotiovým odpor proti Římu se rozmáhá, tím více rostla v srdci jeho touha po Římu. Kdo by tu neviděl dílo Prozřetelnosti Boží? Skrze sv. Klementa k Římu, k viditelné hlavě církve svaté. — Však kudy? Přes naši vlast — přes Moravěnků! Neboť na jaře roku 863. ubírá se Konstantin se starším bratrem Methodem na Moravu kázat evangelium.

Hvězdy dvě se z východu
berou v svatém průvodu;
to jdou blahou bratří snahou
k slovanskému národu.

A legenda pannonská v životě svatého Methoda praví o příchodu svatých bratří: „A vydali se na Moravu a starší Method začal pokorně býti poslušen filosofa a jemu sloužiti a učiti s ním“. — Věru — pokora svatých! — Nadšení pro jednotu ve víře, plni lásky k Bohu a církvi konají dílo apoštolské.

Jako záruku pravověrnosti nesou s sebou ostatky papeže a mučenika svatého Klementa. „A kudy jdou, mše mrákota — světlo víry bleskotá“. Již cestou hlásají evangelium Slovanům v Bosně, Charvatsku i v Uhrách. Staví chrámy a kaple ku cti sv. Klementa, jak dosud některé to dosvědčují. Tak se zakře-

ňuje v lidu úcta k sv. Klementu, papeži a mučeniku, tak vyrůstá v lidu s pravou vírou i láska k církvi a k Stoliči apoštolské. — A což na Moravě? Tu se teprve rozvinula apoštolská činnost jejich v plný květ. Bez překážky tři a půl roku pracovali svatí bratři na vinici moravské, nejčastěji v úrodných rovinách na Hané, v poříčí Moravy, Dyje, Váhu i Hronu, lid k nim brzo přilnul jako dítě k svému otci, neboť mu kázali v řeči srozumitelné, nedbali svého pohodlí, ni zisku ni slávy své. V Olomouci i v Brně posvěcují chrámy ku cti svatých Petra a Pavla, u Osvětiman staví chrám s klásterem ku cti sv. Klementa. Proč šíří naši svatí věrozvěstcové i na Moravě úctu k svatému Petru a Pavlu a k sv. Klementu? Zajisté proto, aby dali na jevo synovskou přítulnost k nástupci sv. Petra a sv. Klementa — k římskému papeži.

Však abychom ještě lépe poznali směr činnosti jejich, načrtneme si krátce obraz tehdejších poměrů na západě. Od Vánoc roku 800. znovuzříženo císařství římské korunovaci Karla Velikého v basilice sv. Petra v Římě. Kdežto však dřívější císařové většinou byli nejkrutějšími pronásledovateli křesťanství, vystupuje nově korunovaný císař římský jako obhájce církve katolické vůbec a římské zvláště. Tím ovšem dostává se byzantským císařům nebezpečného soupeře, který se moci a důstojenstvím jim vyrovná. Toho hrdá mysl řecká těžce nese, tot také jedna z příčin, proč Fotiovy snahy se tak ujímají. Nástupcové Karla Velikého, dědici korunu císařskou, nebyli dědici ctností velkého otce a děda. Šířili sice evangelium — však nebylo to radostné poselství Krále pokoje. neboť předcházelo je vraždění, krveprolití, loupeže. Nejednalo se jim tak o zájmy Krista Pána jako o výbojný zájem králů franckých nebo německých. Tlak však budí protitlak. V zemích nynější Moravy,

Čech, Uher ode dávna bydleli národové slovanští. Střediskem byla Morava s hlavním městem Velehradem. Knížata moravská Rostislav a nástupce jeho Svatoopluk, nejen si vydobyli a uhájili samostatnosti politické, nýbrž pomýšleli založiti říši velkomoravskou, spojující všechny severní Slovany i nad Odrou a Vislou. Proto nebyli vhod Rostislavovi kazatelé z Němec. Mimo to lid kazatelům neznalým jazyka domácího nerozuměl. Též v Německu byli mnozí odpůrcové Stolice apoštolské, nevystupovali však tak prudce jako Fotius. Nás zajímá zvláště spor, týkající se bývalého arcibiskupství Srémského v jižní Pannonii při řece Sávě. Pod pravomoc arcibiskupa Srémského patřily kdysi i naše země, t. j. kdysi severní Pannonie. Arcibiskupství toto zaniklo v bouřích, stěhováním národů vzniklých. Tim území ono dle starého práva bezprostředně připadlo ku správě Stolicí apoštolské jako území misijnářské. Německý král a zvláště jeho rádcové považovali právo Stolice apoštolské za propadlé vpádem avarským a dobytou jižní Pannonii čítali, nikoho se netázajíce, k arcibiskupství Salcburskému, severní pak, to jest naše země, k Pasovskému biskupství.

Proto pranic se nedivíme, že vznikl proti pozeňnané činnosti našich svatých apoštolů odpor. Odpor ten zdál se býti odůvodněn zvláště tím, že svatí zvěstovcové přihlédajíce k místním poměrům a pövaze lidu, chtěli užívati při bohoslužbě jazyka slovanského. Sami o sobě hned neodvážili se takovou novotu zaváděti, nýbrž připravovali bohoslužebné knihy, chtějíce je předložiti ku schválení v Římě. Hle! opět nový důkaz oddanosti našich svatých apoštolů svatému Oci. V nejdůležitějších věcech obracejí se ne do Carihradu, odkud přišli, nýbrž do Říma, kde sídlí hlava všeho křesťanstva. Tak řízením Božím touha po Římě vždy rostla, až konečně byla naplněna. Jejich

odpůrcové svými žalobami uspěli, že jejich přání konečně se splnilo. Měli svatí bratři zajisté již mnoho přčin toužiti po Římě: jednak aby se poklonili náměstku Kristovu a odevzdali ostatky svatého Klementa, jednak aby složili počet ze svého apoštolského úřadu, ospravedlnili se a vymohli schválení bohoslužebných knih. Slavný papež Mikuláš I. sam zvláštním listem je zve. Jak přijímají list svatého Otce? »Když toto poselství obdrželi, velmi se z toho radovali, Bohu díky vzdávajíce, že jsou jmini za takové a za hodné, aby voláni byli od Stolice apoštolské,« pravi legenda vlášská. S takovými city, nesouce ostatky sv. Klementa, r. 867. Konstantin a Method ubírají se do Říma, »apoštolské Stolicí se poklonit, vedouce s sebou ku posvěcení duchovní plod.« (Pochvalné slovo sv. Cyr. a Meth.) Již blíží se k posvátným prahům věčného města. Touha Konstantinova jest vyplněna. Sám »apoštolský«, t. j. papež s nádherným průvodem vychází jim vstříc, aby sám přijal ostatky sv. Klementa. Jakými city oddanosti a lásky k náměstku Krista Pana bylo naplněno srdce svatých bratří, když poklekli před ním a sv. ostatky mu odevzdávali! Ó nevyzpytatelná Prozřetelnosti Božská! Ty trestáš a třibiš jednou rukou církev svou skrze odstěpence Řeka Fotia však druhou leješ útěchu a naději do srdci milujících církev svatou, ana řidiš kroky dvou řeckých kněží do Říma osvědčit synovskou přitnulnost a věrnost Stolicí apoštolské. Okolnost ta budiž nám všem katolickým Slovanům útěchou pro budoucnost. Neztrácejme naděje! Přijde — ó přijde doba na přimluvu svatých Cyrilla a Methoda, kdy rozsáhlá basilika sv. Petra přijme do svého nitra jako máf do svého náručí veškeru čeleď Cyrillo-Methodějskou, sjednocenou, spojenou pod jednou nejvyšší viditelnou hlavou, římským papežem! Proto modleme se tím vroucněji my Slované: »Přijď království tvé!« —

Osudy hrobu sv. Norberta.

(K 6. červnu.)

Dne 6. června slaví církev katolická svátek jednoho z největších synů svých ve století 12., sv. Norberta, arcibiskupa děvinského a zakladatele kanovnického řádu premonstrátů. Pocházel Norbert ze znamenitého rodu hrabat Geneppských, příbuzných domu císařského; podle matky pak z rodu vévodů Lotrinských a narodil se v městečku Xantenách poblíž řeky Rýna roku 1082. Jsa od přírody obdařen jak slácností těla, tak bystrým a chápavým duchem, prospěl u vzdělání tak dalece, že svou duchaplností, výmluvností a věcností podiv všech u veliké míře vzbuzoval. Avšak ačkoliv stál v hodnosti kanovnické u chrámu kolinského a na jáhna vysvěcen byl, nevedl Norbert život příkladný. Skvělé přednosti těla i ducha jeho otvíraly mu všude přístup k ra-

dostem pozemským, kterých také plným důškem užíval, nestaraje se o věčnost. Než Bůh jest mocný a spolu dobrotivý. Nechtěl, aby duch tak mohutný zahynul v nicotě světské, nýbrž aby sloužil k okrase a dobru církve sv. I učinil s Norbertem totéž, co kdysi se Šavlem. Jako onen obrácen jest

bleskem a z pronásledovatele Kristova stal se nejlepším jeho učeníkem, tak i Norbert, milovník světa, obrácen jest bleskem a stal se s pomocí Boží horlivým následovníkem Kristovým. Jel totiž jednoho dne, provázen jsa jedním sluhou, na koni do blízké vsi Vredenu, k jakési kratochvili. Tu však překvapí ho bouře a blesk uhodí právě před koně, jenž

vzepnul se Norberta polomrtvého do trávy shodil. Dlouho leží Norbert v mrákotách, konečně se probere a počne přemítati o nebezpečí, z něhož vyvázl, uznává milosrdenství Boží, a vida prst Boží mu hrozící, ptá se v duchu »Pane, co chceš abych činil?« A tu je mu, jakoby slyšel hlas řkoucí: »Ustaň od zlého a čin dobré, vyhledávej mir a sleduj jej!« To postačilo. Norbert se vzbudil a setřásl se sebe člověka starého, aby oblekl nového, podle vůle Boží. Norbert se obrátil. Zřeknuv se důstojenství i důchodů, rozdal vše chudým, sama sebe chudým učiniv, a ustanovil od toho času jedině Bohu a církvi sloužiti. Po přípravě důkladné přijal sv. svěcení na kněze a vyprosiv si od papeže dovolení, hlásal po krajinách německých víru Kristovu napomínaje ku pokání.

Přisný jeho život a zázraky, které Bůh skrze něho učinil, tak na př. slepou ženu ve Würzburgu uzdravil, získaly mu mnoho učeníků. S těmi uchýlil se do nevlidné a pusté krajiny u Lavan, a tam přijav řeholi sv. Augustina, založil r. 1124. řád premonstratský, jemuž za úkol dal slavnou službu Boží a správu duší.

Sv. Norbert.

Hvězda takového jasu jako byl Norbert, nemohla ovšem zůstatí utajena. Jak císař tak i papež vážili si ho velice, a proto ač se vzpechoval, učiněn jest arcibiskupem děvinským. Mnoho musil vytrpěti v úřadě tomto, že horlil pro pořádek, ctnost a čistotu mravů, než, ze všeho vytrhl ho Pán, tak že poslední léta života jeho byla klidná. Zemřel,

oplakáván jsa od synů svých duchovních i od lidu věřícího, pln zásluh o řád a církev sv., svatě, jako živ byl, sladké jméno Ježíš na bledých rtech, dne 6. června 1134 v 52. roce věku svého a v 8. roce biskupského úřadu. Stručně jenom vypsalí jsme život jeho, neboť nám zde běží hlavně o osudy hrobu jeho, které jsou dosti zajímavé.

Pohřeb Norbertův byl přeslavný. Tělo jeho nesené do všech chrámů magdeburských a v každém zůstalo po celý den. Všude konány slavné služby Boží. Tak slaven byl svatý otec náš, druhdy v témž svém biskupském sídle tolik pronásledovaný.

Když však se jednalo o to, kde konečně pohřben býti má, povstala hádka mezi kanovníky chrámu biskupského a kanovníky řádovými v chrámu Panny Marie; obě strany dělaly si nároky na sv. tělo, aby u nich odpočívalo. Onino, že byl jejich biskupem, tito, že byl jejich zakladatelem Císař Lothar, jsa požádán o rozsudek, přiklkl právo kanovníkům premonstratským a byl tudíž Norbert v chrámu Páně Panny Marie magdeburské pohřben před oltářem sv. kříže. Po několika letech však vyzvedli bratři tělo otce svého a přenesli je do kůru svého, aby ho tak neustále při modlitbách církevních na očích měli. Býl kámen mramorový kryl hrobku jeho a na něm vyryt byl nápis tohoto znění: Norbert z milosti Boží svatého chrámu magdeburského biskup, řádu premonstratského zakladatel a tohoto kláštera původce, pod tímto mramorem spočívá. Zemřel leta Páně 1034. dne 6. června.

Znameníť mužové a světci, vrstevníci Norbertovi, jsou samá chvála, mluvící o něm. Tak velebil ho sv. Bernard, dále ctihodný opat clunyský Petr, Jakub, biskup akonský, Humbert, general řádu dominikánského, svatý Antonín a jiní.

Norbert byl i znamenitým spisova-

telem církevním a velikým znalcem a vykladačem Písma Svatého. Sepsal mnoho znamenitých děl, z nichž bohužel jen jediné se nám dochovalo, řeč to, která se podnes v klášterích řádu jeho předčítává. Svatý a Bohu libý život jeho, jež Bůh za živa i po smrti zářky oslavil, pohnuly papeže Inocence III., že Norberta za svatého prohlásil. Za den svátku jeho určen den úmrtí 6. června. Papež Kliment VIII. a Pavel V. nadali den ten plnomocnými odpustky. V hrobě — jak jsme udali — v kůru kněžském kostela Panny Marie odpočívalo tělo sv. Norberta po 450 let. Když pak zhoubné učení Lutherovo i do Magdeburku vniklo, ztratili Premonstraté r. 1598. svůj chrám Panny Marie byvše násilně odtud vypuzeni. Tu ovšem hrozilo nebezpečí zneuctění hrobu sv. Norberta. Již tehdy pomýšleli představení řádu na to, aby ostatky sv. zakladatele odtamtud přeneseny byly do některé země katolické, avšak úmysl ten se hned nepodařil. Mezi tím již veliké hrozilo nebezpečí hrobu a ostatkům. Protestantský probošt chrámu, domnívaje se, že v hrobě svatého Norberta uloženy jsou veliké poklady, kázal hrob otevřít. Avšak nestalo se tak. Hned při prvním pokusu totiž, kámen odstraniti, vyrazila tak silná vůně z hrobu, že dělníci, ustrašení jsouce, práce zastavili a proto od otevření hrobu upuštěno jest. Nehodný probošt potrestán byl za obmyslenou svatokrádež náhlou smrtí.

Tu již ujal se věci té generalní opat řádu Jan Desprnetis, žádaje opata u sv. Michala v Antverpách, aby hleděl mocnými přímluvěmi obdržeti tělo svatého Norberta a je pak nejdříve do Antverp přenesl a později až se časy uklidní, odevzdal do původního kláštera v Premontré. Opat Dionys chopil se díla tohoto se vši horlivostí, nešetřil výloh ani nákladu, jen aby tělo sv. patriarchy zase řádu navraceno bylo. K tomu konci

získal si přízeň slovných a mocných mužů: kurfirsta saského, kardinála Bedřicha Italia, kurfirstů říše římské Arnošta a Ferdinanda, jakož i bl. Jana Lohelia, opata strahovského v Praze, jenž tehdy již povýšen byl na stolec arcibiskupství pražského. Avšak ač všichni tito mocní mužové se o to přičiňovali, věc se nechtěla podařiti. Když však později nastoupil na císařský trůn Ferdinand II. a poměry se poněkud zlepšily, uchopil se znovu podniku toho nástupce bl. Lohelia, Kašpar z Questenberka, opat strahovský. Jsa u dvora císařského rád viděn, spoléhal na pomoc samého císaře. I dojel ke dvoru, tehdy v Soproni v Uhrách dle címu a přednesl císaři prosbu svou, poukazuje, že i jiné země Bavorsko a Belgie usilují, aby tělo sv. Norberta získaly, že tedy nutno jim předejiti. Ferdinand II. svolil a poslal do Magdeburku jakožto svého komisaře muže zbožného a moudrého Jana Aldringena. Zároveň poslal císař přips senatu města Magdeburku, aby komisaře podporovali. Opat Questenberk pořídív domácí záležitosti, odebral se rovněž do Magdeburku. Než tam dojel, setkal se na cestě s komisařem Aldringenem v jehož průvodu se nalezal i hrabě Collalto, předseda císařského soudu vojenského, jenž touto posvátnou záležitostí velice zaujat byl. Aldringen zavedl vyjednávání s kanovníky kostela biskupského v Magdeburku, kteří však ve Wittenberku žili, a snažil je pohnouti ku svolení. Tito však se zdráhali, ač císař sám jim v té věci list poslal. Mezi tím podařilo se opatovi Questenberkovi v průvodu Jindřicha Šlika, nejvyššího velitele dělostřelectva císařského do Magdeburku se dostat. Bylo to 22. února 1626. Senát uvítal Šlika slavně; tento pak hned oznámil jim vůli císaře, aby ostatky sv. Norberta vydali. Senát slíbil tak učiniti, svolili-li jen kapitola biskupského chrámu. Jednání o tom se

vleklo, až teprve dne 22. března svolili kanovníci a podrobili se vůli císařově. Když pak opat v průvodu několika osob večer ku bývalému klášteru se dostavil, nalezl vchod do chrámu vojiny obsazený, kteří útok naň učinili, tak že jen rychlým útekem se spasiti mohl. Útok ten sosnoval protestantský administrátor Kristian Vilém, markrabě braniborský, zjevný nepřítel císařův. Opat obávaje se veřejné vzpoury, odevzdal záležitost zástupcům lidu, aby o ni hlasovali a odešel zatím do města Kolbe, kde se právě hrabě Šlik zdržoval. V Magdeburku ale luza se jitrila, nechtíc dopustiti, aby senát svaté ostatky vydal. Klášter i kostel lidem obklopen, ba buřiči i hrob svatého Norberta otevřeli, hledajíce pokladů; nevnikli však do něho, a tak zůstaly svaté ostatky netknuty.

Nazířti pak jezdcové administrátorovi z kláštera vypuzeni a místo toto stráží senátem ustanovenou obsazeno jest k tomu cíli, aby každé pohromě hrobu sv. Norberta se zabránilo. Questenberk vida, že za takových okolností málo pořídí a doufaje, že Bůh ostatkům sv. Otce ublížení nedá, rozhodl se, že se navrátí do Prahy. Aldringen však zpraven jsa o jeho odjezdu, poslal hned za ním rychlé posly, kteří opata v Chomutově dostihli, a důtklivě ho vyzýval, aby jen se zase vrátil, že se přičiní a jemu nápomocen bude. Opat uposlechl, avšak bliže se k Magdeburku, našel všechny cesty nepřátelským vojskem obsazené, tak že se do města dostat nemohl. Za těchto okolností mu ovšem nezbývalo, nežli upustiti od záměru a vrátiti se do vlasti. Opat tak učinil, maje dobré svědomí, že se o vše pokusil, seč síly jeho byly; výsledek poručil Pánu Bohu.

Po nějakém čase hodlal se opat vypraviti ku dvoru císařskému, aby císaře spravil o nezdaru cesty své, tu však z nenadání došla radostná zvěst o zna-

menitím vítězství vojsk císařských nad Mansfeldem. Tím oživila opět naděje, že cesta k dosažení sv. ostatků bude snadnější, neboť se dostal Magdeburg do moci císařovy. Ihned odjel Questenberk k císaři, a prosil o všemožnou pomoc a podporu. Ferdinand laskavě mu připověděl pomoc a přízeň svou a odevzdal hned listy jak ku komisari Aldringenovi a Šlikovi, tak i senátu a kapitole magdeburské znějícími. I vydal se počátkem srpna opat Questenberk zase na cestu, přibrav sobě za průvodčího probošta kláštera doxenského, Křišpina Zuka. Dojel však jenom do Saska; neboť zde uslyšel, že Magdeburchané nikterak sv. tělo vydati nemíní, aby ochrany jeho nebyli zbaveni, a potom teprve na milost i nemilost císařovu vydání. Co měl tedy opat dělat? Musil se zase s nepořízenou vrátiti.

Když však po některém čase Tilly, znamenitý to vojevůdce císařský, Dány porazil, dali se do prošení. Jelikož Aldringen jim pro jejich věrolomnost nedůvěřoval, obrátili se na kanovníka hildesheimského Martina Striceria, žádající za prostřednictví. Martin dopsal opatovi na Strahov, prose ho, aby neprodléval a do Magdeburku se odebral, že senát slibuje mu sv. ostatky ochotně vydati. Ačkoliv opat Questenberk namahavými cestami zemřel byl a již dříve veliké vydání měl a ač zima nastala, přece nelenil a nastoupil po třetí cestu k hrobu sv. Otce svého. S proboštem Křišpinem přibyl dne 3. prosince 1626

kolem 8. hod. ranní zároveň s Martinem Striceriem, dvěma senatory města a jedním notářem, k nimž se více vznesených osob přidružilo, poprvé do bývalého klášterního chrámu Panny Marie, k hrobu sv. Norberta. Tamtéž dostavili se i protestantští kanovníci téhož chrámu, kteří slavně dosvědčili, že hrobem svatého Norberta hnuto nebylo. Hrob byl jinak neporušený, jen nahoře byl otvor asi co by ruku prostrčil; otvor ten udělán byl, jak již jsme se zmínili, při prvním pokusu hrob sv. Norberta vylámati.

Když mramorová plotna pozorně odstraněna byla, spatřili všichni hrob sv. patriarchy zcela zachovalý. Uzřeli totiž dva veliké kameny, hrobku tvořící, které pevně železnými sporami sevřeny byly. Když tyto s velikým namáháním vyzvednuty byly, objevily se ostatky svatého těla úplně bez pohromy zde odpočívající. Sv. Norbert ležel zde s rukama na prsou složenýma, rouchem biskupským barvy červené přioděný s arcibiskupským palliem; podle těla ležela dřevěná berla biskupská. A když opat s největší uctivostí svaté tělo ohledával, shledáno na čele několik krůpějí jako potu, což tím méně vysvětliti se dalo, že místnost úplně suchá byla a ani nejmenší vlhkosti znáti nebylo. Mimo to nalezen byl i zlatý prsten biskupský, sv. Norberta, jenž posud na Strahově v uctivosti se chová a jehož opat při slavných službách Božích v den sv. Norberta užívá. Kterak svaté ostatky nyní vyzdvíženy jsou a kde potom uloženy, povíme příště. BOH. HENDL.

Věřím v Boha.

(Část dalsí.)

o podotkl svatý Matouš tenkrát, platí i o dnech našich. Až posud se vzpírá zaslepené židovstvo pravdě o vzkříšení Spasitelově. Po nepřátelích přišli přátelé a s radostí zaslechli zvěst o z mrtvých vstání Páně. Sotva že se ro-šeřilo ráno v neděli velikonoční, ubíraly se zbožné ženy Marie Magda'ena, Marie, Jakubova matka, a Salome ku hrobu Páně, aby pomazaly tělo Kristovo. Duše jejich byly ještě plny zármutku od Velikého pátku a proto mlčky kráčely cestou. Jen jednu starost měly: kdo asi jim odvalí kámen (d hrobových dveří? neboť byl velmi veliký a proto těžký. Bůh postaral se o to sám. Anděl Páně s nebe odvalil kámen ode vchodu a posadil se naň, čekaje na zbožné ženy, aby jim pověděl blahou zvěst. A tak docházejí ku hrobu. Než kdo popíše jejich úžas! Těžký kámen leží vedle, vchod do hrobu jest otevřen. Tu zajisté bylo první jejich myšlenkou, že se někdo do hrobu násilně dostal a hrob zneuctil. Proto hrůza pojala je. Magdalena obzvláště se zhrozila toho, co viděla, a proto nečekajíc a nepátrajíc dále, vrátila se spěšně do města a zvěstovala Petrovi a Janovi řkouc: »Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.« Na zprávu tuto vydali se oba apoštolé spěšně na cestu ku hrobu Páně.

Mezitím pohledly zůstavši dvě zbožné ženy do hrobu, který měl dvě komůrky, a našly místo prázdné. Zarmoutily se velmi. Ale zármutek jejich brzy obrátil se v radost a plesání. Uslyšely totiž hlas anděla na kameni sedícího: »Proč hledáte živého mezi mrtvými? Hledáte Ježíše Nazaretského ukřižovaného — vstal jest, není ho tute.« Sotva že se z radostného úžasu, probraly, spěchaly ženy do města, aby zprávu tuto potěšitelnou donesly apoštolům. Avšak v tom již přicházejí Petr a Jan. Jan v horoucí lásce své předběhl Petra, nevešel však do hrobu, nýbrž čekal na Petra. Všedše do kobky hrobní nenalezli těla Páně, jen roušky, jimiž bylo zabaleno, našli svinuté. Rouška, již zabalena byla přesvatá hlava Kristova, ležela zvlášť. Toť jim mělo býti důkazem, že tělo Páně nebylo odtud odneseno, nýbrž že Pán vstal z hrobu. Apoštolé to viděli, ale posud ještě neuvěřili, neboť nemohli ještě takový zázrak dobře pochopiti. Proto v zadumání vrátili se domů. Jediná Magdalena zůstala u hrobu. Láska její chtěla vyzpytovat, kde asi tělo Páně se nalezá. Ani ona nemohla posud chápati vznešenou pravdu: »Kristus vstal z mrtvých.« Proto plačíc, běhala sem tam hledajíc tělo Páně. Bolest její byla veliká, upřímná. Vždyť měla v Ježíši dobrodince největšího, jenž slovem lásky a milosti ji vytrhl z drápů satanových a přivedl k pokání, jenž z ní, hříšnice známé, učinil omilostněné dítko Boží. A tento její dobroditel byl ukřižován, a ještě nyní i mrtvé tělo jeho je pryč; proto bolest veliká rozdírala srdce její. A bolest tato tak ji zaujala, že si ani nevšimla dvou andělů, kteří v podobě lidské v hrobce

sedíce, se jí tázali: »Ženo, proč pláčeš?« Odpověděla jim, co cítila uvnitř: »Vzali Pána mého a nevím, kam ho položili.« Po slovech těch se obrátila chtíc dále hledati. I spatřila muže před sebou stojícího. Byl to Ježíš, ona však zaslzenýma očima ho nepoznala. »Ženo«, otázal se Ježíš, »proč pláčeš? Koho hledáš?« I tu ještě Magdalena, pohřížena jsouc v bolu svém a nemyslic na nic jiného nežli na Pána, nepoznala ho, nýbrž domnívaje se, že by to byl zahradník, ptala se: »Pane, vzal-lis ty jej, pověz mi, kam jsi ho položil, a já jej veznu.« Tu zvolal Ježíš na ni vlastním jejím jménem: »Maria!« To jakoby ji bylo probudilo z hlubokého spánku, poznala hlas, kterým Pán tak často dříve byl jméno její volával, poznala Pána a padnouc k nohám jeho, zvolala: »Mistře!« Ale Kristus Pán pravil k ní: »Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevstoupil k Otcí; ale jdi ke bratřím mým a pověz jim: vstupuji k Otcí svému a k Otcí vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu.« Jak krásné svěruje Pán Magdaleně poselství! A byla toho hodna? Ano. Vytrvala v kajinosti, vytrvala v lásce, vytrvala v hledání Ježíše u hrobu. Ji první potěšil Pán viditelným se zjevením po vzkříšení svém pro její víru a lásku. A po ní mnohokrát zjevil se Pán učeníkům svým i jiným, kteří byli v něho uvěřili; učinil je účastny veliké radosti nad vzkříšením svým, těm pak, kdož nevěřili, zůstala sláva jeho a moc skryta, těm nezjevil se Pán.

Ó člověčenstvo, ó světe, chceš-li mítí podíl na radosti nad vzkříšeným Synem Božím, chceš-li patřiti mezi jeho »bratry«, tedy věř, věř v něho jakožto Syna Božího, jenž po své smrti z moci vlastní slavně vstal z mrtvých, pak pocítíš jeho lásku, dojdeš jeho požehnání. Ano, z vlastní moci své božské vstal Spasitel z mrtvých. »Hrob jeho je slavný«, jak předpověděl prorok Isaiáš (11, 10), neboť nezůstalo tělo mrtvé v něm a nepropadlo tlení, nýbrž oslavené vyšlo zase v život nový, nehynoucí, vítězný. Tělo Kristovo, které sám byl vydal k ukřižování, nemůže nyní již ničeho trpěti, bolest k němu nemá již přístupu, smrt již nad ním nepanuje. Není již podrobena zákonům přírody, prochází zavřenými dveřmi jako zavřeným hrobem, mžikem ocitá se na vzdálených místech, objevuje se a mizí zase, jak se mu líbí. Tělo jeho nemůže již ničeho trpěti, není podrobena ranám; jenom patero hlavních ran podržel, které měly na věky býti svědkem, co za spásu lidstva vytrpěl, svědkem jeho oběti a nezměrné lásky. Rány tyto měly býti nadějí všech jeho věrných, ale hrůzou všem nepřátelům a nevěřícím. I apoštolé a ostatní jeho přátelé měli ho podle ran těchto poznati, i nevěřící Tomáš musil, vida rány Pána svého, zvolati: »Pán můj a Bůh můj!« Rány tyto měly dále býti důkazem, že Kristus Pán s tímže tělem, které dříve měl a které trpělo a bylo ukřižováno, z mrtvých vstal; při soudě posledním budou tyto rány útechou zbožným a spravedlivým, zlým pak a nekajícím strašným budou mstitelem. (Přistě dále.)

Má Musa, Maria!

Má píseň vždy se k Tobě vrací,
jak od jihu vždy táhnou ptáci,
když jaro v kraj náš zavítá
a keře květem proplítá
a zemi mění v tichý ráj.

Tys pravých písní čistým zdrojem,
v nichž duše znavená již bojem
vždy znova celá zaplesá
jak ptáče v křoví u lesa
než vzlétne s písní v dalný kraj.

Ty láskou světiš moje rety
a v duši sypeš nebes vzněty,
bych světu uměl umírat
a v boji mohl pevně stát
a neupadl v hříchů stín.

Že s růží spleteno je hloží
a bol že jenom lásku množí,
svým životem mě učíš znát
a obě stejně milovat,
by kdys mě pojal nebes klín.

Jen v Tobě hledám všechno štěstí,
Tys hvězdou zítí na rozcestí,
Tys mého srdce amulet
a proto chci jen Tobě pět
mých písní, Muso, Maria!

R. Stupavský.

Sláva Panny Marie

na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

Kanovnický řád premonstrátský, jemůž od zakladatele svatého Norberta za jeden z předních úkolů uložena byla obzvláštní úcta a chvála Marie Panny, jakožto Rodičky Boží neposkvrněné, nemohl a nesměl zajisté opomenouti této své povinnosti i na místě Bohem tak významaném a Marii Panně tak milém, jako byl Sv. Kopeček. Vždyť již ono bílé roucho, jímž se členové řádu tohoto odívají, jest roucho Marianské, neboť odkázáno bylo sv. Norbertu samou Matkou Boží. Sv. Norbert sám pak stkví se mezi nejvroucnějšími ctiteli Marian-skými na místě předním; sloužíval ku její počtě každou sobotu mši svatou, kterýžto krásný obyčej až posud v řádu se zachovává, a to každodenně. Chrámů řádové velikou většinou zasvěceny jsou

Rodičce Boží. Denně, mimo největší svátky modlí se kanovníci premonstrátsí, kromě hodin kněžských, toho dne připadajících, i vždy ještě zvláštní hodinky ku cti Panny Marie, a každého večera před odpočinkem zaznívají v klášteřích řádu toho velebné litanie Loretanské s modlitbami k Matce Boží »za šťastnou hodinku smrti«. Každého pak rána pje se v kůru vznešený zpěv Marianský »Zdravas Královno«, rovněž tak po poslední hodině denní jiný hymnus Marianský. Tak uctívá řád premonstrátský patronku svou nebeskou způsobem co možná nejslavnějším, aby dokázal lásku svou k Ni a vděčnost. Proto zajisté i opat hradištského kláštera u Olomouce, s radostí uvítal zprávu Andřáškovu, že chce na Kopečku zbudovati Panně Marii kostelík, a byl mu netoliko radou, nýbrž

i hmotnými prostředky tak účinně nápomocen, že kostel v krátkém čase zasvěcen býti mohl. Zbožný opat převzal také hned kostel do své správy a vysílal z kláštera hradištského kněze, aby služby Boží zde konali a poutníkům sv. svátostmi přisluhovali. Toho času však zuřila válka třicetiletá, která hrůzy své i po Moravěnce rozlila. Kacířští Švédové dobyli ohrazeného města Olomouce, vydrancovali i klášter hradištský a vyhnali z něho všechny kněze, kteří pak po dlouhá léta v bídě a nouzi po světě bloudili. Není tedy divu, že v tak bouřných dobách i kostel svato-kopecký zkázu utrpěl. Roku 1645. byl od zuřivých Švédů zapálen a zničen. Ale zázračný obraz zničen nebyl. Někakým způsobem se ztratil a nikdo nevěděl, kam přišel. A tak přestaly na Sv. Kopečku služby Boží, přestaly i pouti, místo pustlo k velikému žalu ctitelů Mariánských a zvláště zbožného Andryška.

Když pak konečně r. 1648. válka dozuřila a mir vestfalský uzavřen byl, opouštěly hordy švédské vlast naši a vypuzení kněží vraceli se zase do klášterů. Tak vrátili se i kanovníci hradištských do kláštera a hleděli hroznou škodu pomalu napravovati. Sv. Kopeček byl však dosud opuštěn. Tu zjevila se Panna Maria Andryškovi po třetí a naposledy, napominajíc ho, aby stánek její zase do pořádku uvedl. I spěchal Andryšek hned k opatovi Bedřichovi Šínalovi, vypravoval mu noční vidění a prosil, aby chrám Matky Boží na Sv. Kopečku zase obnovil. Zbožný opat hned se pustil do díla a pokud skrovné prostředky dovolovaly, opravil stánek Mariánský kolem r. 1650. Brzy po této opravě objevil se u Andryška neznámý člověk, který mu zázračný obraz, před zpusťšením chrámu zmizelý, zase neporušený přinesl. Tu začali zase četní poutníci k Panně Marii na Sv. Kopeček putovati a od té doby poutě zdejší nikdy úplně nepřestaly.

Řádu premonstrátskému ale leželo na srdci, Milostné Rodičce Boží na Sv. Kopečku důstojnější a velebnější stánek zbudovati, zejména když rok od roku poutníků přibývalo a malý kostel nedostačoval. Proto, když se klášter hradištský z ran válkou mu zasazených zotavil, započal opat jeho Bedřich stavbu nynějšího velikolepého chrámu. Základní kámen položen jest opatem tímto slavně r. 1669. Deset plných let trvala stavba se vši horlivostí vedená, a 1. října 1679. posvěcen jest kostel od tehdejšího biskupa olomouckého Karla hraběte z Liechtensteinů na počest navštívení blahoslavené Panny Marie. Pomyslíme-li si, s jakými obtížemi tehdy se stavělo, neboť nebylo těch různých strojův a pomůcek jako nyní, uvážíme-li, že z daleka se stavivo na kopec voziti muselo, pohlédneme-li na velikolepost a nádheru celé chrámové stavby, na skvostné vnitřní vyzdobení, tu užaseme nad obětavostí kláštera hradištského, který nelekal se výloh sebe větších, aby jen zázračné Rodičce Boží zřízen byl stánek důstojný. A stavba se s pomocí Boží podařila. Velikolepost a zároveň soulad jest její ozdobou. Jak úchvatný to tehdy musil býti na chrám pohled, jak zátilo vše uvnitř zlatem, mramorem a malbami, když nyní, po více než 230 letech ještě chrám výzdobou svojí překvapuje! K službě církevní při chrámu tomto ustanovil opat Norbert, rytíř z Počenic, pro čas zimní 8 kněží, v čase poutí pak 12, kteří pod převorem ve zvláštním domě při kostele přebývali. Přítel jeho baron Jan Václav Zeller z Rosenthalu odkázal Sv. Kopečku dvoje velká panství svá v Čechách, Hrochův Týnec a Trojovice, aby z výnosu jejich tolik se kněží na Sv. Kopečku vydržovalo, kolik vyžaduje modlení se církevních hodinek v káru a přisluhování poutníkům sv. Svátostmi. Zmíněný opat Norbert založil i nemocnici pro dvanácte chudých

a postaral se o jejich zaopatření. Pro poutníky pak dal vystavěti prostrannou hospodu, která však r. 1705. dne 28. září v noci nepozorností podomka shořela; při ohni tomto uhořelo tam asi 90 poutníků z Prostějova, Litovle, Unčova, Šternberka, Fulneka a Hranic, jichž pozůstatky pohřbeny jsou na hřbitově, tam kde nyní kaple svaté panny Barbory stojí. I následující opatové závodili s ozdobou Sv. Kopečka. Opat Beneš dostavil 1714 klášterní budovu a spojil ji krytou chodbou s kostelem; vystavěl kapli svaté Anny čili nejsladšího Jména Marie Panny a spojil ji s chrámem velikými ambity, a konečně zbudoval dvě budovy vedle chrámu v průčelí, které nemalou jsou celého místa ozdobou. Obzvláštních zásluh o chrám Sv.-Kopecký si získal opat

Robert Sancius, (1722) jenž nešetřil ani zlatá, ani stříbra, ani mramoru a drahých kamenů, aby jen chrám Páně důstojně ozdoben byl. On dal ozdobiti celý strop štukaturou a krásnými malbami. Obraz zázračný zasadil do těžkého stříbrného rámce a postavil na oltář drahocenný a svého druhu snad jediný skvost, nádherný totiž a veliký tabernakl, úplně čistým stříbrem pobitý, nad nímž pod stříbrným baldachýnem trůní zázračný obraz naší Panny Marie. Umělecké dílo toto stálo tehdy přes 20.000 zl., což by se rovnalo za naší doby obnosu asi pětikrát většímu. Mimo to ozdobil hlavní oltář stříbrnými svícny, pořídil drahocenné kalichy, posvátná roucha a překrásné varhany v ceně 12.000 zl.

(Přistěď dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XII. V poslední hodině zachráněna.

»V naší missii«, píše missionář P. Müller na missijní stanici Ndale v Africe, »neschází nikdy útrap, křížův a podobných zkoušek. Přes to podrobujeme se všem obtížím s největší ochotou. Víme totiž dobře, že nám milý Pán Bůh nejen na věčnosti vše hojně odmění, ale i zde na světě mnohou nám v duchovní správě mezi divochy skytá útěchu. Jaká to radost na př., může-li missionář získati tu neb onu ztracenou ovečku Kristu Pánu! Ano, v takových okamžicích cítí, že jest přehojně odměněn za všechny strasti a jeho srdce překypuje vděčností k milosrdnému Pánu Bohu.

Ná doklad toho vyličím tu obrácení a křest černošky přes sto let staré. Byla to nejstarší žena v okolí. Pět let již žiji v Ndale a procestoval jsem krajinu okolní křížem od konce ke konci, tak že není osady, které bych dobře neznal. Obyvatelé znají mne též a chovají se ke mně jako k svému otci. A přece, ačkoli jsem

se domníval, že všechny své ovečky znám, neslyšel jsem nikdy o stařence Úho oho, nejstarší to osobě v sousední dědině. Nikdo se o ní nikdy nezminil a ubohá stařena upadla v zapomenutí. Jediná jakási mladá žena se ji ujala a nosila jí jídlo.

Obcházel jsem právě s několika našimi křesťany okolní vesnice, abych vyhledal nemocné nešťovicemi, jež tehdy v krajině řádily. Naše zábava cestou otáčela se kolem kratšího nebo delšího stáří lidského a já jsem jim vypravoval, že mnozí běloši věku až i 80—90 let dosahují. Také černoši uváděli některé případy vysokého stáří u svých soukmenovců a jeden z nich řekl: »Můj otče, já znám ženu, která je přes sto roků stará.«

»Pomalu, milý příteli«, odvětil jsem, »je-li to jenom pravda?«

»Můj otče, je to ryzá pravda; i když snad se někdy stane, že selžu, tentokráte mluvím pravdu.«

„Ale poslyš, já znám přece každý kout v každé osadě a každou chalupu skrz nasrky a ty chceš tvrdit, že ona stařena se nalézá zde na blízku? Já bych byl musel přece ji aspoň jednou uvidět anebo, aspoň o ní slyšet.“

„Ale je tomu přece tak“, tvrdili i ostatní černoši, stařena žije skrytá v osamělé chatrči, a ty máš tak velkou moc nade všemi, snadno ji zajisté uvidíš, budeš-li chtít.“

„Ihned se rozhodnuv, dal jsem se dověsti do sousední vesnice a tam k chatrči stařenině. Pojala mne nezdolatelná žádost, co možná nejdříve se stařenou mluvit. Naděje, že snad budu moci ještě duši její pro nebe získat, urychlila mé kroky. Když jsme se blížili k chatrči, dala se drůbež na návis dovádějící, do ohlušujícího křiku a rozletěla se na všechny strany. Křik shromáždil ihned celou dědinu okolo nás; černoši zdejší ostýchají se sice před bělochem, ale ke mně mají dětinnou důvěru. Tak mne obstoupili všickni a každý chtěl mi být na blízku. Muži potřásali mně pravici a ženy a děti volaly: „Angaluka buana malole! (Dobrý den, otče s brejlemi.) Radujme se, neboť přišel k nám otec s brejlemi, radujme se, dobrý a velký otec přišel.“ Řekl jsem jim, že jsem přišel, abych je pozdravil a se s nimi radoval. Po té rozpředla se následující krátká zábava. „Radujme se z tvého příchodu. My tě velice milujeme, buana malole, ty jsi náš přítel, ty mluvíš naší řečí tak dobře jako my sami. My víme, že nás miluješ.“ — „Ovšem že vás miluji, jako byste byli mými dětmi, ano já jsem vám pravým otcovským přítelem. Nuže nyní poslyšte, co vám řeknu!“ — „Mluv, my posloucháme.“ — „Dověď jsem se, že zde ve vaší osadě žije žena velmi stará. Bylo mi řečeno, že má víc než sto let. Je tomu tak?“ — „Ano, je to tak, jak pravíš“, odpověděl pohlavář jménem ostatních, „vidíš onu chýži tamhle? to je její obydlí.“ — „Dobře tedy, musím ji vidět a s ní mluvit, neboť právě takové staré lidi mám od srdce rád. Vyveďte ji z chatrče, abych ji lépe mohl vidět; zeptám se jí na její stáří a všelicos jiného.“

Pohlavář odebral se ihned ke zmíněné chatrči, aby přání mému vyhověl a výjevu,

jenž se nyní odehrál, nezapomenu do smrti. Vroucně modlil jsem se zatím k nejsvětější Panně a sv. Josefovi za milost, aby duše stařenině byla získána Kristu. Jakýsi vnitřní hlas pravil mi, že Prozřetelnost božská miní mne použitím za nástroj, který by ubohé černošce nebe otevřel. Byl jsem hluboce dojat spatřiv po chvíli lidskou kostru, kterou mně vstříc vedli, a sotva jsem se zdržel slzí. Když se stařena posadila, přiblížil jsem se k ní. Byla polo slepá a hluchá a bylo se mi velmi namáhati, aby mi rozuměla. Zatím obstoupili mne všichni černoši z osady. Poklekl jsem vedle stařenky a započav rozmluvu volal jsem jí každé slovo hlasitě do ucha.

„Dobrý den, stařenko!“ — „Dobrý den!“ — „Viš-li pak, že já jsem buana malole?“ — „O skutečně tys to, a přišel jsi, abys mne navštívil?“ — „Ovšem, a jak pak asi už dávno minuly časy, kdy jsi se pestrými šaty odívala, jako jiné ženy?“ — „Ano, máš pravdu, buana malole, jsem už stará a nemocná.“ — „A jestli pak víš, že tě mám rád, dobrá maticko?“ — „Ano, vím to dávno, že nás všechny jako své děti miluješ. Ty jsi náš otec a my jsme tvé děti.“ — „Hle, jakmile jsem uslyšel, že jsi stará a slabá, ihned jsem si umínil, že tě navštívím.“ — „Nyní jsem přesvědčena, že jsi skutečně ten náš dobrý buana malole!“

Po těchto slovech chopila se mých rukou a libajíc je opakovala opět a opět: „Ó buana malole, o buana malole, nyní tě znám, nyní jsem spokojena.“ — „Ach, milá matko“, pokračoval jsem, „vidím, že tvůj oděv je prabídný.“ — „Ano, ano, jsem špatně oblečena, mám jen tyto čáry a mrazí mě v nich někdy velice.“ — „Pošlu ti v několika dnech šaty nové.“ — „Děkuji ti, posli mně jenom dobré a teplé, a to co nejdříve.“ — „Zajisté! Nyní mně však pověz, věříš-li v Boha Otce?“ — „Ano.“ — „A v Boha Syna?“ — „Ano.“ — „A v Boha Duchu svatého?“ — „Jak, jest ještě jiný třetí Bůh?“ — „Nikoliv, jest jenom jeden Bůh ve třech osobách, jejichž jména jsem ti jmenoval.“

Po té snažil jsem se, abych ji aspoň poněkud ve víře křesťanské vyučil a zvláště ji vysvětlil, jak vzbudit lítost

nad hříchy spáchanými. To bývá to největší. Pres to podařilo se mi na křest sv. ji dostatečně připravit i ještě téhož dne ji pokřtiti. Dal jsem jí jméno: Maria Terezia. Čtyřiařacet hodin po tom byla má dobrá Maria Terezia na věčnosti.

Neukázalo se v tomto případě milosrdenství Boží v nejkrásnějším světle?

XIII. Kollej sv. Josefa v Tričinapoli.

Katolická kollej nejsilněji navštěvovaná v Indii jest kollej sv. Josefa v Tričinapoli. Kdežto jesuitské kolleje v Kalkuttě, Bombayi a v Mangaloru mají ráz více moderní, evropský, má kollej sv. Josefa náter rozhodně indický. Poslyšme, kterak jeden z professorů, Fr. J. Mahé, nám ústav popisuje.

Kollej navštěvuje 2200 chovanců; 500 jsou katolíci, ostatní pohané. Z nich bydlí v ústavě 400 chovanců, vesměs katolíků, kteří dle stáří ve dvě oddělení jsou rozděleni. Mám dozor nad většími, jichž jest asi 130 mladíků 13—22 roků starých. Všichni jsou hodní a já nemám příčiny na ně si stěžovati. Budova pensionatu jest o jednom patře; nahoře obývají chovanci mladší, v přízemí starší. Způsob života těchto indických hochů jest velmi jednoduchý; proto také veškeré domácí zařízení valně se liší od domácnosti podobných ústavů evropských. Tataž světnice je na př. zároveň učírnou, spárnou a místností, kde se studuje. Je pouze rozdělena železnou mříží ve dvě polovice. Studijní stoly jsou pohodlny, osvětlení večer dobré. Spárna jest velmi jednoduchá. Postelí tam není, neboť Ind spokojí se rohožkou a spí oblečen. Večer berou se chovanci do kouta, kde rohožky jsou na hromadě, každý vezme si svou, jde a rozprostře ji na místě sobě vykázaném. Já jako prefekt spím mezi nimi, ale ovšem v posteli, neboť moje evropské údy nejsou zvyklý na zemi ležeti. Ráno vstává, každý svou rohožku stočí a zaneše na své místo.

Dříve bývala spárna také jídelnou, což ovšem bylo možno, ježto se zde jí na zemi a stolů tedy není zapotřebí. Nyní máme jídelnu zvláštní, která je zároveň učírnou. Chovanci, malí i velcí obědvajíce, sedí na zemi v řadách po 15—20 na dlouhých rohožkách. Každý má svůj talíř a šálek, které náleží jen

jemu a jichž jiný používatí nesmí. Nožem, vidličkou a lžící jsou po domácím zvyku prsty. Při žádné hostině nesmí scházeti rýž, jež se obyčejně peprou omáčkou činí chutnější. Tu a tam pojídá se maso skopové se zeleninou, nikdy však hovězí nebo telecí. Všecky pokrmy kladou se zároveň na talíř.

Zajímavý je způsob pití. Pro mých 130 chovanců stačí 12 pohárů. Na začátku měsíce ustanoví se několik chovanců za číšníky. Číšníci obcházejí mezi jídlem své spoluchovance; který z nich má žízeň, poprosí o pohár. Dostav pohár chopí ho levou rukou — pravou se výhradně nabírá rýž a maso — pozdvihne a nedotknuv se ho svými rty, vypustí vodu do úst. To se děje nejen velmi zručně, ale i způsobně. Kdyby se však přece poháru dotekl rty svými, nesmí se ho dále užívat; pak se jednoduše roztluče. Podobně znečistí se i talíř, dotkne-li se ho někdo jiný, a třeba jej zničit, byť i byl nový. V jídelně se rozdíl kastovní přísně zachovává; hoši z vyšší kasty mají svou zvláštní řadu a žádný z hochů třídy nižší nesmí se k nim přiblížit. Také v kostele zaujímají žáci různých kast různá místa. Toliko ve škole a ve studiích nečiní se žádného rozdílu. V ústavě samém nebydlí žádný chovanec z nejnižší třídy pariů. Jakmile by takový byl přijat, všichni ostatní by ihned vystoupili. Jenom znenáhla mizí rozdíly mezi jednotlivými kastami a křesťanský názor v té věci jenom pozvolna nabývá půdy.

V dřívějších letech bývaly kastovní rozdíly a předsudky mnohem přísnější a mivaly nezřídka velmi nemilé následky v zápětí. Předpojatost a nedotknutelnost lidí z kasty vyšší byla často tak velká, že se chovanec z kasty Bramínů stítil podati nebo zvédnouti missionáři klobouk ze strachu, aby se neznečistil a následkem toho obtížným obřadům očištvacím podrobiti se nemusil. Za našich dnů předpojatost kastovní již poněkud ochabla a chovanci všichni bez rozdílu svého původu pokládají si za čest, mohou-li domácím duchovnímu klobouk nebo jakoukoliv jinou věc podati.

V jídelně předčítá se v poledne anglicky, večer v řeči domácí. Po jídle rohožky se stočí a v koutku jídelny uloží.

Cizinec, který by o čtvrt hodiny později do síně vstoupil, netušil by, že to byla před chvilkou jídelna. Mimo to je tatáž místnost, jak už svrchu pověděno, i účinnou pro 4—5 tříd. Podobně rozdávají se tam na konci školního roku slavnostním způsobem školní vysvědčení. Pro divadelní hry, které v roce školním časem se dávají, postaví se pokaždé jeviště pod širým nebem. Jídelna by, ač je dosti veliká, nepojala množství lidu, které za takových příležitostí se schází. Nahlédneme také do jednotlivých tříd. Žáci nižších tříd nemají ani stolkův ani lavic. Sedí po krejčovském způsobu nohy majíce křížem složené na zemi, kniny a psací náčiní před sebou nebo vedle sebe. Píšíce položí si sešit na kolena nebo na zemi. Chovanci vyšších tříd mají však lavice nebo stolký jako v Evropě. Naši žáci jsou vesměs pilní, ježto se jim jedná o to, aby při zkouškách všichni prošli. Na tom závisí jejich budoucnost. Chtějíce totiž dostati státní službu musí se

vykázati, že při předepsaných zkouškách dobře obstáli.

Ještě slovičko o naší kapli. Ani tam není lavic a sedadel. Věřící klečí nebo sedí na zemi. Chovanci chovají se vesměs zbožně. Výchoďan je vůbec ke zbožnosti více méně nakloněn. Část chovanců přistupuje denně ke stolu Páně. Jaký div, že sám provincial francouzské provincie navštívil missii, žasl nad příkladnou zbožností indických hochů. Něco podobného neviděl v Evropě nikde. Jinak schází jim však čilost a probuzenost evropské mládeže. Jsoutě příliš tiší, skoro bych řekl nehybní a lhotejší. A přece jak zdárně mohli by tito mladí a jinak schopní lidé působiti mezi svými krajany! Avšak i zbožnost jejich přináší velmi dobré ovoce. Tak na př. vyšlo z kolleje již mnoho domorodých kněží a řeholníků; jediná missie v Madure má ve svém středu víc než 30 domorodých jesuitů, kněží i bratří.

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část dalš.)

16. Abd-el-Kader.

Z nevypsitelné ohydného obrazu, kterýž Damašek za těchto dnů skýtal, vynikala světlá osobnost, na níž oko rádo prodlévalo, byl to Abd-el-Kader. Sám jsa nadšeným vyznavačem islamu, postavil se na stanovisko lidskosti, aby tím ve svojí šlechetné duši slávu islamu si pojistil.

Abd-el-Kader, kdo by neznal muže toho velikého, jenž u svých severo-afrických krajanů jako svatý hrdina byl ctěn? Pocházel z kněžské moslemské rodiny a narodil se roku 1807. v Maskarě v Alžírsku. Byl vychován za marabuta, islamského kněze a velikým nadáním svým a vojenskými vlohami vzbudil žárlivost a nevráživost alžírského beje proti sobě, jenž mu i o život ukládal. Abd-el-Kader vystěhoval se tedy se svým

otcem do Egypta, kde se v Kairu s evropskými vědami seznámil. Vážnost, kterou již u svých krajanů měl, zvýšil si a upevnil pouti do Mekky, kterážto pouť mu jméno el-Hadži, poutník, zjednala. Zatím zmocnili se Francouzi Alžírsko (1830) a arabské kmeny zvolili si otce Abd-el-Kadera svým vojevůdcem, kterýžto však brzy tuto hodnost na svého syna složil. Nyní začala lesklá vojenská dráha Abd-el-Kaderova. On připravil Francouzům mnohou neklidnou chvíli, a tito jej již v roce 1834. za emira maskarského uznati museli a brzy postoupil za sultána oranského. Dal se do nové války s Francouzy a připravil těmto mnohou porážku. Konečně opustilo jej štěstí válečné a bylo se mu 22. prosince 1847 francouzskému generálu Lamoriciérovi vzdáti. Abd-el-Kader byl v mnohých městech francouz-

ských internován, až mu konečně císař Napoleon III. v roce 1852. opět svobodu udělil, avšak pod podmínkou, že se bude zdržovati v Brusse v Malé Asii. Zde žil od světa odloučen, vědám slouže a s výchovou svých jedenácti dítek, jež mu tři paní povily, výhradně se zaměstnává. Když v Brusse roku 1855. zemětřesení vzniklo, odebral se Abd-el-Kader do Cařihradu a odtud, ovšem vždy s dovolením Francie, do Damasku. Měl tělesnou stráž z Alžířanů a dostával od Francie 100.000 franků pense.

Abd-el-Kader byl bystrá, všemu šlechtnému přístupná hlava a jeho intelligence daleko předčila všechny souvěrce. Jemu se to protivilo, aby jako jiní vznešení Turci, náter evropské vzdělanosti si osvojil, nýbrž Abd-el-Kader ovládal úplně celou evropskou vzdělanost. Proto byl jedním z těch nemnohých Turkův, kteří naše století pochopili. Zkušenost, kterou nabyt, stála za mnoho. Poučila jej, jakou převahu má křesťanská civilisace. Abd-el-Kader zůstal v srdci svém vždy horlivým stoupencem islamu, jehož veleknězem byl, ale křesťanská vzdělanost měla přece na ducha jeho veliký vliv. Tak na příklad konal vždy skutky křesťanské lásky k bližnímu a držel vždy dané slovo, jako čestný muž — vyjimka to vzácná u Turkův — a dalek byl moslemského fanatismu. To jsou všechno ctnosti, jež Turek sotva dle jména zná.

Již toho prvního dne, když bezpečnost křesťanův v Damasku byla ohrožena, neváhal Abd-el-Kader ani okamžiku, aby se vši rozhodnosti k obraně křesťanův se postavil.

Šel k panu Lanússovi, tehdejšímu představenému francouzského konsulátu, představil se mu se svojí tělesnou stráží, nabídl jemu svoje služby, otevřel dům svůj v čas potřeby všem konsulům a křesťanům vůbec a byl odhodlán paláce svého do

poslední kapky krve hájiti. Když evropští konsulové po prvních znatcích v Damasku donutili generálního guvernera Ahmed-Pašu, aby konferenci svolal, při níž o udržení pořádku by se jednalo, byl Abd-el-Kader také této vojenské radě přítomen, která výhradně jen Turky obsazena byla. Když pak někteří při této konferenci tak otevřenými byli, že se pro zničení křesťanův projádřili, tu povstal Abd-el-Kader a zvolal: »Já jsem lepší moslem, nežli vy všickni a dokázal jsem to dlouhým válčením s Francouzy. Co vy nyní chcete, jest osklivo a protiví se našemu zákonu. Já budu křesťanův chrániti. Přijde-li k řeži, postavím se se svojí tělesnou stráží k jejich ochraně, abych tak čest islamu zachránil.«

To se všechno stalo před krvavou katastrofou damašskou, tedy před 9. červencem. Abd-el-Kader odebral se pak do Selahije, kde ve svojí víteletní měsíce minil strávil. Když však obdržel zprávu o hroživých událostech v městě, sebral ihned svoje Alžířany a spěchal s nimi do Damasku, kam právě v okamžiku řeže dorazil.

Pospíchal napřed do francouzského konsulatů, kde mimo pana Lanússe, zástupce francouzského konsula, byli i konsulové ruský a řecký přítomni. Ihned přinutil všechny pány, aby k němu se odebrali a cestou sbíral každého křesťana, kterého potkal a všechny přivedl do svého paláce.

Byl již skoro večer, kdy i já v domě Abd-el-Kaderově jsem stanul. Nenašel jsem jej doma. Již po sedmé byl v křesťanské čtvrti. Dům jeho byl pln křesťanův a mnozí byli i v citadelli. Měl jsem co činiti, abych se množstvím protlačil.

Právě se otevřela opět brána, vše tam popatřilo, neboť Abd-el-Kader se opět vracel se svými Alžířany a zástupem křesťanů. Chtěl jsem se k němu protlačiti, neboť jsem viděl, že chce něco promluvit. »Sedm z mých dobrých Alžíř-

ranů ztratilo život, za to však podařilo se mi jedenáct tisíc křesťanů do citadelly dopravit a zde jest také na tři tisíce křesťanů.* Po těchto slovech nastalo slavnostní ticho a všickni hleděli na Abd-el-Kadera jako na poslance nebe a anděla míru.

Konečně podařilo se mi jednoho pána francouzského konsulátu nalézt; legitimoval jsem se jemu a sdělil mu záležitost rodiny Mišaudovy. Co jsem však uslyšel, neuspokojilo mě. Okamžitá záchrana mých milých vylicila se mi nemožnou, neboť emir (Abd-el-Kader) pomýšlel právě na záchranu Lazaristův a milosrdných sester. Pak se musí jeho lidu trochu klidu popřáti. Moji přátelé ještě tuto noc měli v úkrytu zůstat. Ohled na jednotlivce bývá ve všeobecné tísní malý.

Na duchu stísněn vrátil jsem se domů, to jest ku svým skrytým přátelům. Na cestě již mě nic nepřekvapovalo; oko i srdce se již jaksi na vše přizpůsobilo, otupělo. Došel do domu zabitého pana Mussabekihho, našel jsem tam potraviny a dal tyto v úkrytu prodávajícím přátelům:

Nastalo ráno 10. července. To byl čas, kdy měli moji přátelé být vysvobozeni. Zdálo se téměř nemožným, aby v tom těsném úkrytu ještě den mohli vydržeti. Dům pana Mišauda byl již zpuštěn a vydrancován, dům pana Mussabekihho byl dosud ušetřen. Na jak dlouho?

Mojí úlohou bylo, jako včera, novinky sbírat i přátelům v úkrytu je sdělovati. I dnes bylo venku plno vraždy a loupení. Šel jsem kolem domu Lazaristův a milosrdných sester. Byl prázdný, avšak neporušen. Zjistě se zdařilo se dlo slechetného Abd-el-Kadera. Šel jsem dále a potkal jsem lidi Abd-el-Kaderovy, kteří zástup uprchlíků v dům velkoduchého svého pána vedli. Přidal jsem se také

k tomuto průvodu, ale jak jsem se podívil, když u svého paláce sám Abd-el-Kader nás očekával a ihned ku dvěma lidem se obrátil, francouzsky je oslovil a s nimi se bavil. Když jsem se na ně lépe popatřil, zpozoroval jsem, že to nejsou žádní Alžířané, nýbrž pán Lanüsse, představený francouzského konsulátu a pan Spartalis, řecký konsul. I tito pánové tedy — ku cti jim to budiž řečeno — účastnili se v přestrojení nebezpečného ochraňovacího díla.

Nyní jsem se i bližšího dověděl o zachránění Lazaristův. Kněží, sestry a školní dívky byli již včera odpoledne v kapli shromážděni a k nim se přidružilo několik set uprchlíkův z ulic. V očekávání smrti dožili se večera. O jedenácti v noci klepal kdosi na bránu; tušili v klepajících svoje vrahy. Kněží rozdali ve svatém přijímání zásobu posvěcených hostií a dívky plny strachu tulily se k sestrám.

Jaké však překvapení! Ti, kteří u brány stáli, byli sice moslemi, ale žádní nepřatelé, nýbrž Alžířané Abd-el-Kaderovi. Šťastně byli všickni, kteří zde v kostele byli shromážděni, dopraveni do paláce emirova. Kdyby nebylo slechetné pomoci Abd-el-Kaderovy, bylo by s křesťany v Damašku dále hůře se dlo a neštěstí bylo by všecky stihlo. Neboť nikdo nebyl by zamezil, aby přes 11.000 uprchlíků, které Abd-el-Kader v citadelli a ve svém domě zachránil, nebylo také pohubeno, zcela podobně, jako, ovšem v menší míře, v Hasbeji, Rašaji a Deir-el-Kamaru se stalo. Generální guvernér Ahmed-Paša se šejchem islamu, ač byli morálními vůdci a řediteli povstání, přece na oko se dělali ochránci pořádku a chtěli mermomocí vzdělaný svět přesvědčiti, že více dělati nemohou, any okolnosti jim přes hlavu přerostly.

Abd-el-Kader i v tomto ohledu se rytířsky a slechetně zachoval. Došel,

doprovázen řeckým konsulem, do citadelly k pašovi a takto se projádl: »Excellence, vše, co se dosud v Damašku děje, jest ničemné, bidácké a islam ostouzející. Já mám spolehlivé lidi; jmenujte mě ku znovuzřízení pořádku svým splnomocněncem, dejte mi svoje rozkazy.«

»Šťastná myšlenka!« odpověděl na to perfidní Turek.

»Chcete ručnice? Čtyry sta ručnic stojí k vašemu upotřebení. Za hodinu vám je odevzdám; číňte pak, co za dobré uznáte.«

A skutečně byly ručnice emirovi zaslány, a tento se z toho srdečně těšil, že vraždění bude přece konec učiněn. Sotva však se tak stalo, poslal věrolomný paša emirovi odměřený rozkaz, aby se nijak neopovážil ručnic těch proti moslemům použití, a na konci stálo rukou pašovou připsáno: »Nemíchejte se do této rozmišky!«

Zatím se poměry tak utvářily, že jsem svým ukrytým přátelům nijak nemohl raditi, aby těsný svůj útulek opustili. Ovšem byli by se dali nyní za pomoci Abd-el-Kaderovy do citadelly nebo do domu emirova dopravit, ale co by z toho bylo? Na skrovném tomto prostranství bylo shromážděno přes 11.000 lidí obojího pohlaví a všeho věku. Zde stáli nebo čekali lidé těsně vedle sebe, a věru nevím, který obraz byl odpornejší: těch pobitých v křesťanské čtvrti nebo tento obraz zde.

Za dne byli tito ubožáci trápeni žárem slunečním, ve stínu obnášela teplota 40° C., v noci pak takové bylo chladno a tak hustá mlha, že ráno byli ubožáci celí zkrchlí a mokří. Damašek je beztoho místem, kde zimnice zle řádí, a jaký tedy div, že co nejspíše v takovém stavu věci na sta těchto nešťastníků zimnicí strádalo. Nemajíce žádných přikrývek pro noc a ve dne žáru slunce na pospas vydání, nesměli se ani odvážití nějak od

sebe se vzdáliti, sice by se nebyli již našli. A ta noc, ta noc! Lidé na tomto malém prostranství měli a — rodili se předčasně! Ale dosti toho. Co zoufalství těchto »zachráněných« ještě zvyšovalo, byl nedostatek potravin a obzvláště vody. K tomu bylo jim trpěti od surovosti tureckých vojáků, kteří citadellu hlídali, tak že jsem jednoho »zachráněnce« bédovati slyšel, že mu zde jeden jediný den přichází jako celé století. Lazaristé a milosrdné sestry těšili všemožně tyto nešťastníky a rozdávali jim chléb, který konsulové mohli ještě sehnati. Vše žilo v dojmu velikého nedostatku, a ačkoliv Lazaristé mnohou duši před zoufalstvím zachránili, přece hlad mocně se ozýval. Dům emirův také byl hladem zasažen, neboť bylo mu živiti na 3000 lidí, z nichž nikdo ničeho si nepřinesl.

Když se to vše uváží, byl přítel můj, doktor, se svými přeci lépe na tom. Ač podkrovi bylo těsně pro tolik osob, přece bylo tam lépe řežli pod širým nebem. Nouze naučil skromnosti, a tak vždy si přátelé moji mohli i k tomu gratulovati, že směji vůbec v tom podkrovi se těsniti. Vyjímaje ramadan, turecký postní měsíc, bývá moslem v noci doma, a tak byla noc našim přítelem. V noci opustili moji přátelé svůj úkryt, procházeli se po dvoře a dámy šly si do pokoje na divan lehnouti, co zatím my, mužové, byli jsme na stráž, abychom při podezřelém zústotu je zbudili a zase do podkrovi dopravili. Nebylo to úplným zotavením, neboť Damoklův meč nám ustavičně nad hlavou visel, ale bylo přece, proti jiným »zachráněným«, velikým pohodlím.

Nebylo dotud nebezpečí, dokud paliči domu zabitého pana Mussáfekihho šetřili. Co se však stane, jakmile i do toho domu se dají? Ač koupelna byla o samotě, byl by přece žár ohně i ji ztrávil — i s těmi v ní ukrytými. Navrhl jsem, že

pánům moslemský šat opatřil. Co s dámami? Viděl jsem, jak Damaškem spoutané ženy vodili. Nedalo by se nám i podobně učiniti? Snad bychom mohli z Damašku pryč se dostat, ale musili bychom dobře svoji úlohu hrát; dovedou to naše dámy?

Opět jsem se odebral do residence Kaderovy, abych se dověděl, co od večerjska nového. Řež pokračovala jako pravidelná řemeslnická živnost dále. Ráno vyrazila turecká posádka do křesťanské čtvrti. Ji sledovaly moslemské tlupy a daly se do díla, kde večer byly přestaly. Vojsko pokojně ku práci přihlíželo a tu a onde samo ruku přiložilo. Na noc dal se trubkou signál, vojsko odešlo do kasáren, aby zrána opět pokračovalo. Dnes šel jsem židovskou čtvrtí do předměstí Meiranu. Zde bydlí ponejvíce kováři a četní obilní obchodníci. Právě sem přicházela veliká karavana a já jsem byl rád, že jednou něco jiného nežli vraždu vidím. V dlouhé řadě blížili se velbloudi divími a rozcárovanými Beduiny vedeni. Beduini tito zdáli se velmi chudými a potřebnými, ale jeli na vzácných koních. Viděl jsem na těchto polodivoších, že všecek ten křik a celé to řádění v městě jim do krámu jaksi se nehodí.

Na konci této velké čtyř jelo asi třicet Beduinův, kteří měli na plecích přehozeny gazelí kůže — obraz, jakého dosud jsem neviděl. Jak mi kolemjdoucí Arab sdělil, patřili tito lidé ku kmeni Slebisův, kteří výhradně lovem gazel se živí, velmi však zřídka step svoji opustí a do města zavítají. Když jsem se na ten pronárod díval, bylo mi najednou, jakoby mi krev v žilách ztuhla: v gazelích kožích zahaleni Slebisové Beduini vezli několik na velbloudech sedících otrokyň a v jich středu vynikala vysoká postava Naify-Djemlatovy. Zraky naše se střetly, ale když jsem k ní chtěl přiskočiti, důrazně mě Beduini od ní odelnali.

Karavana až k městu přirazila a já jsem při ní pobyl, až Beduini, v jejichž moci Naifa se nalézala, stany rozbili. Sotva jsem se na cestu do krvežíznivého Damašku vydal, spatřil jsem novou karavanu o několika stech hlav, která také do vnitřku města měla namířeno, zůstala však také před městem, asi kilometr od prvníjší.

„Co chtěli zde tito Beduini?“ Viděl jsem na celém jejich vzezření, že dobře o tom vědí, co Damašku se děje. K fanatickému vraždění nepřijeli, to není jejich způsobem. Spíše je sem přihnala touha po lupu a pak se dalo od vojáků lacino kupovati. Mně dvě věci musely býti vůdčími hvězdami: předně zachrániti přátely a za druhé vysvoboditi Naifu. Pobyt přátel v úkrytu stával se nebezpečnějším a Naifa k večeru jistě byla by dále odvléčena, ježto karavana jistě zde toliko zástavku učinila. Bylo z rána o desíti hodinách — o čtyřech hodinách odpoledne, až zas slunce se zmenší, bude v pochodu pokračováno. V šesti hodinách musel jsem tedy Naifu vysvoboditi, ale jak?

Nohy mi jen hrály a srdce mocné bušilo, jak jsem spěchal k městu. Kam jsem měl však napřed a kam vůbec jíti? Odhodlal jsem se, že půjdu do paláce Kaderova.

Sotva jsem k paláci přišel, byl jsem od jistého úředníka francouzského vyslanectva pozván, abych rychle s ním k Abd-el-Kaderovi se odebral, kde měla býti jakási vojenská porada. Našli jsme při emirovi jeho alžirskou jízdu jakož i množství úředníkův evropských konsulátů. Špatné zprávy nás čekaly. Seddi-Kadur, který ve slávě Kaderově byl jeho ministrem a který mu i v zajetí věrným zůstal, ohlašoval, že se z dobrého pramene dověděl, kterak šejch-ül-islam, Abdallah-el-Halebi, najal 5000 banditův, aby Abd-el-Kadera v jeho domě napadli.

Podali-li se to, budou tito »zachráněni« ve vlastní krvi skoupání. Dále bylo sděleno, že bratr sultanův napsal všem pašům velkopanskou pečeti opatřený oběžník, že všichni křesťané, zvláště ve městech, mají býti vyhubeni. Nejednalo se zde jen o dům Kaderův, nýbrž i ti tisícové uprchlíků v citadelli měli také býti vyhubeni. Pádem Kaderovým padali všickni křesťané v Damasku.

Abd-el-Kader naslouchal s napjatou pozorností těmto zprávám. Pak povstal a pravil hrozným tonem: »Uvidíme!« Na to dal Seddi-Kadurovi svoje rozkazy. Obsah jejich byl tento: Do celého města poslati oddíly Alžířanův i do citadelly poslati několik set těchto Afričanův, napřed se jim bylo přestrojiti za damašské moslemy. Až bude dům emirův napaden, ať tyto oddíly na všech stranách města zapálí, Alžířané pak v citadelli ať tureckého guvernera Ahmed-Pašu a šejcha-ül-islam usmrtí, děla ať se zarazí a s celou silou vrhne se branná moc Kaderova na vrahy křesťanův. Slavnostní ticho nastalo; když Emir rozkazy udělil. Já jsem věděl, kolik zde stran záchrany Naify a mých přátel udeřilo. Při všeobecném ohni moji přátelé musili zahynouty a Naifa ubohá zapadne do moře nevyzpytatelnosti. V duchu viděl jsem již ohnivé jazyky nad mohamedánskými střechami, ukrutnost to sice sama o sobě, nutno však v tomto zoufalém boji. Jenom tak mohli bidní a fanatičtí moslemi býti vyléčeni; vlastní neštěstí jest tím nejlepším učitelem lidskosti.

Emir propustil nás se slovy: »Vidím, že město jest ztraceno, stává se tak z dopuštění Božího. Umřeme, ale neumřeme jako bázlivé ženy, nýbrž my budeme se bití a umřeme s mečem v ruce. Vy všickni, vy křesťané, kteří zde kolem mne jste shromážděni, inustte se ozbrojiti a sebe a svých souvěrců hájiti.«

Divoký válečný oheň házel při těchto slovech z očí Abd-el-Kaderových, mohli jsme si učiniti představu, jak stárnoucí hrdina druhdy vypadal, když svoje voje proti »Frankům« k boji vyzýval. Těto asi pěti sty mužů navštívené radě vojenské byl také syn emirův přítomen.

»Jdi«, řekl pak hrdinný otec klidně svému synu, »jdi a připrav mi moji zbroj.« S uctivou úklonou vzdálil se mladistvý Afričan, aby vykonal rozkaz svého otce. I my vzali si připravené zbraně — pušku a šavli a čekali jsme dalších rozkazů Abd-el-Kaderových. Již bylo poledne — za čtyry hodiny, tak bylo mi za to míti, odtáhne před městem ležící karavana a s ní Naifa Djemblatova. Byl jsem velmi rozčilen, kdykoliv jsem si na tu a na svoje přátele vzpomněl. Co nyní bylo činiti? Dobrá rada byla drahou. »Moji přátelé nebudou jisti ani v domě emirově ani v citadelli«, tak pořád cosi ve mně volalo, »ven, ven z tohoto města, jiné záchrany není.«

A jako furiemi hnán spěchal jsem, abych tato vnitřní rozhodnutí ve skutek uvedl.

Utíkal jsem a sotva na dostřel od serailu emirova jsem se vzdálil, když jsem se bezděčně zastavil.

Byl zde — tedy v moslemské části města — Holanďanům patřící bazar, kde sám jsem ihned při svém příchodu do města ledasco kupoval. Oddíl tureckých vojáků stál před zavřeným skladistěm a právě chtěli dvěře vyraziti a s pustošením započítí. Nebyli však s nálezem spokojeni, neboť cennější věci byly všechny jinde uschovány, a to tyto dareby velmi rozvzteklilo.

Chopili se majitelky bazaru, paní Wernerové, uvázali jí provaz na levou nohu a shodili ji tak z okna dolů. Ubohá křičela a ničemově drželi ji tak na provaze ve vzduchu. Zdola bili ji sverepí vojáci puškami. Její muka trvala dlouho,

pak hodili na ni s okna hořlavé látky, ubohá paní se vzňala plamenem a v těchto děsných bolestech vypustila duši.

Jestě ďábelštěji učinili tyto ohavy s panem Wernerem. Na rukou a nohou svázan, musel se ubohý pán dívati na muka svojí paní. Na to přivázali jej ke kamnům, která byla rozžhavena, a tázali se ho, kde má svoje poklady. Ubožák jmenoval jméno kupce, kde svoje poklady ukryl; to jim však nestačilo, neboť mysleli, že i zde má poklady ukryty. Nemohše ničeho naleztí odebrali se ku naznačenému kupci a já jsem ubohého pana Wernera od horkých kamen vysvobodil. Bylo však pozdě, pan Werner právě dokonával a když přišel z úkrytu sluha, zatlačil pánu svému oči. Když jsme se lépe na mrtvolu nešťastníkovu podívali, viděli jsme, že na straně, kterou se kamen dotýkal, byl úplně upečen. Opustil jsem toto místo hrůzy a pospíchal jsem do křesťanské čtvrti. Na štěstí byl dosud dům pana Missabekiho úplně ušetřen a celá tato ulice prosta byla vrahův a paličův, snad již zde ničeho nedoufali naleztí. Ze dům zabitého pana Missabekiho zůstal zachráněn, jistě nestalo se náhodou, jako spíše na rozkaz šejcha-úl-islam, jenž si jej chtěl přivlastniti.

Svým klíčem dostal jsem se do dvora toho domu a sluha mi sdělil, že moji přátelé jsou dosud v podkroví a že se jim ničeho zlého nestalo.

Ovšem ustavičný strach, nedostaččná potrava a obtíže v tak malém prostranství zhoubně na všechny působily. Doktor sdělil mi, že stav pana Mišauda se mu nelíbí; jen veliké vzrušení jej dosud jaksi udržuje, dlouho však to nevydrží, musí se co nejdříve pomoc nějaká zjednati.

„Jest však ještě jedna osoba, která bezodkladné pomoci vyžaduje, a to ještě před večerem“, pravil jsem ku svému příteli.

„Kdo je to?“ tázali se mne všickni.

„Nikdo jiný — —“, odpovídal jsem zvolna, abych jejich zvědavost hodně napjal.

„Snad ne Naifa Djamblatova“, zvolal doktor rychle a vzrušeně.

„Ano Naifa Djamblatova, přijela před polednem s karavanou Slebi-Beduinův, patrně jako otrokyně.“

Moje sdělení působilo jako elektrická jiskra na všechny. A přece byla dosud Naifa v cizí moci a její vysvobození obtížným, ale měli jsme všickni jakési blahé tušení, že se nám to podaří.

„Jak ji však vysvobodíme?“ pravil jsem na hodinky se dívaje. Bylo již půl třetí hodiny.

„Nejinak, nežli když ji vykoupíme; tito otrokáři chtějí jen peníze.“

„Když však tito Beduini spíše odtahnou, nežli peníze seženeme, kde ji budeme hledati?“

„Musíme tyto beduiny nějak přinutiti, aby zde přenocovali, mohou pak později celou karavanu dohoniti.“

„Ale jak?“

„Opět penězi.“

„Potřebujeme šest koní ku svému útěku, tyto od nich koupíme a tak si je nakloníme, že přenocují.“

Pan Mišaud se výborně vyznal v jednání s úskočnými Beduiny, proto bych jej nejraději vzal, aby s karavanou vyjednával, bál jsem se však, že i v přestrojení bude poznán, ježto byl zde osobnosti každému povědomou. Proto přestrojil se doktor a přátelům jsme slíbili, že do večera se jistě vrátíme.

Ve všech moslemských ulicích, jimiž jsme šli, spatřili jsme čtyř přestrojených Alžířanův, které měli celé město zapáliti, jakmile by dům Abd-el-Kaderův byl napaden. Spoceni došli jsme konečně ku bráně města. Byl zde živý výroční trh, abych se tak vyjádřil, neboť mnoho moslemů z města přišlo za touto velikou

beduinskou karavanou a přinášeli jim drahocenné příkrývky na prodej a i jiné cenné zboží, které Beduini za babku skupovali. Dobře jsem tedy uhodl, když jsem tušil, že oni Beduini nepřišli ku vraždění, nýbrž k levnému nákupu.

My zatím dále jsme pospíchali ku Slebi-Beduinům. I tito čile kupovali od paličův, vrahův a zlodějův damašských. Přítel měl za to, že to bude pro nás dobré, ježto tito Beduini jsou právě v té nejlepší kramářské náladě a rádi snad také něco levněji udělají, když jinak mnoho a mnoho jiného získají.

Procházeli jsme ležením, o Naifě však nikde ani potuchy. Byla jistě v nějakém stanu, v kterém, to ovšem bylo nám hádankou; bez pozvání nesměli jsme se však odvážiti do některého stanu vstoupiti.

„Dejme se tedy do koupě koní, to ostatní se snad samo najde“, minil doktor.

Netrvalo to ani čtvrt hodiny a již jsme byli v živém smlouvání koní — byli jsme přece na východě, v otčině našich židův a proto dá se lehce představit, že smlouvání bylo „živým“.

Dva koně koupil právě již doktor, jednoho za 600, druhého za 700 piastrův. Pravil prodávacům, že by koupil ještě čtyry koně, kdyby byli ochotni počkati zde až do večera. Beduini pokrčili rameny, neboť karavana, kterou provázeli, naléhala právě již na odchod. Nic nepomohlo, že jsme šejcha svými penězi navnadili: dal karavaně slovo, že ji šikmo pouští do Bagdadu doprovodí, a v tomto slově stál pevně ten muž s gazeli koží na plecích.

Stany se skládaly a s ostatním zbožím na velbloudy nakládaly — o Naifě však dosud ani zdání. Přítel zaplatil oba koně a dal tato krásná zvířata ke stromu přivázati, aby se mnou ještě jednou k šejchovi zašel a po Naifě pátral.

Když jsme právě k němu přišli, vyšla z jednoho z posledních stanův, které dosud stály, avšak právě již měly býti rozebrány, Naifa ještě se dvěma družkami. „Pane doktore!“ zvolala mladá dívka spatřivši přítele a vrhla se mu s pláčem na prsa. „Zachraňte mě přivšem, co vám svatým!“

S panovačnou přisností přistoupil šejch Beduinův, aby svého práva vlastnictví zde uplatnil a otrokyni svoji ku vstoupení na velblouda přiměl.

„Prodej mi tu otrokyni!“ obrátil se doktor na polo prose, na polo rozkazuje k šejchovi.

„Nemohu ji tobě prodati“, odpověděl krátce šejch a pak pokynul svým lidem, aby otrokyni na jejího velblouda vyzdvihli.

Zoufalostí hnáni postavili jsme se oba hrozivě proti šejchovi a tázali se ho, proč nám nemůže této otrokyně prodati, která protizákonně byla ukradena.

„Protizákonně!“ pravil šejch na Damašek ukazuje, odkud dým k nebi se pozvedal.

„Dám ti 2000 piastrů“, pravil přítel a sáhal po penězích.

„A kdybys mi i desetkrát tolik dával, tobě není na prodej“, odpověděl muž s gazeli koží, „neboť jest již jinému slíbena.“ S těmi slovy vyskočil na koně a dal znamení k pochodu.

(Ostatek příště.)

Odprošení.

Ó Srdce Páně, do skonání
chceš s námi bydlet v svátosti,
však málo těch, jež v milování
k Tobě mají stálosti.

Jak mnozí málo vzpomínají
na lásku Tvoji nezměrnou,
a v srdce své jen zavírají
tu hmotu slabou, nevěrnou.

A za to Tebe odprošuji,
tím lásku svoji dokazuji,
a minim pevně, až k hrobu,
minouti hříchu porobu.

Ó Srdce Tvoje libě září
a k sobě nás tak moeně zve:
„Ó spěchejte sem ku oltáři
a darujte mi srdce své!“
A kde by měla plápoliti,

tam láska k Tobě vlnnou jest;
ach, sotva ji lze znamenati,
tak málo dává se o Tvoje čest.

A za to Tebe odprošuji atd.

Ó Srdce Páně, hříšných zloba
zneuznává Tvou dobrotu,
jak pohan, kacíf hříšná slova
i křesťan chrlí nectnotu.

Ti, již Tě mají dobře znáti
a věrně, stále milovati,
ti umějí Tě rozhněvati,
když vlídně chceš je celovat.

A za to Tebe odprošuji atd.

Ó Srdce Páně, vedu boje,
však mysl moje tresce mne,
že nevznášim tam city svoje,

odkud mne vlídnost k sobě zve.
Ty planeš láskou a milostí,
a srdce moje studené
jen nepravosti v sobě hostí,
tak zlobou jesti zhubené.

A za to Tebe odprošuji atd.

Ó Srdce Páně, kéž Tě poznám
a se mnou lidé přemnoží,
pak polepším se, neboť uznám,
jak bez Tebe jsme uboží.
Nebudem' více srdce dělit,
Tobě je zcela věnujem',
a chceme je ve Tvoje vtělit,
ten slib Ti nyní zjevujem'.

A za to Tebe odprošuji atd.

P. Flor. P. Březina,
O. S. Fr.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Žamberka. Vroucí dík vzdávám
sv. Antonínu Paduanskému za milostnou
přimluvu u Pána Boha a prosím tohoto
velikého divotvorce za odpuštění, že jsem
tak dlouho s uveřejněním tohoto díků-
vzdání, které jsem slíbil, hříšně otálel.

Kněz od Žamberka Č.

Z Jiřikovic. Plnic tímto svůj slib,
vzdávám nejvroucenější díky božskému
Srdci Páně a blahoslavené Panně Marii
tuňanské za vyslyšení prosby v jisté
záležitosti.

M. S.

Ze Znojma. Vzdávám nejvroucenější
díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše,
Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu
a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby
v těžké nemoci.

J. S.

Z Přerova. Vroucí díky vzdávám
božskému Srdci Páně, Panně Marii, sva-
tému Josefu a sv. Antonínu Pad. za
vyslyšení prosby v důležité záležitosti.

Čtenářka „Školy“.

Od Bzence. (Prosba). Dvě sestry
prosí čtenáře o modlitbu, zvláště bratry
a sestry III. řádu sv. Františka.

Od Brna. Plnic svůj slib, vzdávám
díky božskému Srdci Páně, nejblaho-
slavenější Panně Marii a sv. Josefu za
mocnou přimluvu a milostivé vyslyšení.

Odběratelka „Školy“.

Z farnosti domašovské. Při těžké,
takořka beznadějně nemoci svého otce,
když veškerá lékařská pomoc ukázala se
marnou, obrátila jsem se důvěrnou po-
božností k Matce Boží, uzdravení nemoc-
ných, a prosba moje rychlým a trvalým
ozdravením otcovým vyslyšena, začož tu
vroucí díky vzdávám.

N.

Z farnosti kokorské. Plnice slib
svůj, vzdáváme díky Matce Boží Sedmi-
bolestné za vyslyšení proseb našich.
V nemoci jsme s důvěrou k ní se obrátili
a neopustila nás ta, o níž nebylo slý-
cháno, aby byla koho opustila, kdo k ní
se utíkal. *Manžel Z. a čtenář „Š. B. S. P.“*

Z Prostějova. Plnic tímto svůj slib,
vzdávám vřelé díky sv. Antonínu Pad.
za uzdravení od nákažlivého neduhu po
vykonané 9denní pobožnosti. *Mil. sestra.*

Ze Střelce. Vzdávám tímto vroucí,
neskonale díky za vyslyšení ve příčině
ztracených věcí, kterého se mi dostalo
po vykonané 13denní pobožnosti k sva-
tému Antonínu Pad. a 9denní pobožnosti
k blahoslavené Panně Marii ustavičné
pomoci.

K. Sm.

Z Opavy. Vzdávám nejsrdcečnejší
díky božskému Srdci Páně jakož i svatému
Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení
prosby, kterou jsem obdržela. *S. S.*

Úcta nejsvětějšího Srdce Páně církevními hodinkami.

(Hlavní úmysl.)

Ríkání modliteb v jistých lhůtách denních sahá až do nejstarší doby. Již žalmista Páně pravi: »Sedmkrát za den hlásám chválu Boží.« A tento způsob modlení přenesen i do Zákona Nového. Okolo hodiny třetí byli apoštolé shromážděni při modlitbě, když Duch sv. na ně sestoupil. Asi o hodině šesté modlil se apoštol Petr v Joppe. O hodině deváté vstupoval Petr s Janem do chrámu. Ve 3. a na počátku 4. století byla již taková modlitba křesťanům přikázána: konejte modlitby ráno, o hodině třetí, šesté, deváté, večer a o kůropění. Modlitby tyto pozůstávaly ze zpěvu žalmů, ze čtení a modliteb. Bývaly čteny životopisy mučovníků nebo listy sv. apoštolův a jich následců. Po vykonané pobožnosti udělil kněz požehnání, nacež pamatují jednotlivé modlitby, jimiž se požehnání uděluje tomu, kdo čte život světce nebo výklad evangelia toho dne připadajícího.

Když později horlivost tato u věřících trochu ochladla, zůstaly církevní hodinky povinností klerikův a mnichů, kteří je měli říkati v ustanovených dobách dne a slavností. Později přibírány také hymny, t. j. chvalozpěvy, odnášející se k slavnosti toho dne nebo památce svatého. Jmenovitě má veliké zásluhy papež Řehoř VII. o uspořádání církevních hodinek a pozdější papežové jakož i církevní sněmy, jako sněm Tridentský. Modlitba církevních hodinek souvisela vždy se slavností a se mší sv. toho dne; je tedy modlitba tato kromě mše sv. jedna z nejdůležitějších, jí má býti Pán Bůh chválen, oslavován ustavičně. Tato modlitba v každé chvíli ve dne i v noci vznáší se k Bohu jako kadidlo vůně libezné; toť životní dýchání duchovního těla Kristova. Modlitba tato církevní má tytéž cíle jako nejsv. oběť, jest modlitbou úcty, vděku, smíru a prosby, nazývá se též obětí anebo dle sv. Benedikta jest dílo Boží, jemuž náleží přednost před všelikou jinou prací. Modlí-li se někdo církevní hodinky, modlí se s ním tolik duší čistých, zasvěcených Bohu, tolik dobrých kněží, tolik biskupů ctihodných. Modlitba tato spojuje se s prosbami Ježíše Krista, který se ustavičně za nás přimlouvá. Dále uvažme, jak vzácnou jest modlitba tato církevní! Je to téměř slovo Boží, sestavené pořádkem pocházejícím od Boha. Proto má tato modlitba takovou moc na srdce naše, že v něm probouzí úctu, důvěru, horlivost; má moc na Srdce Boží, aby je pohnula milostivě slyšeti žalosti naše. A ty výklady sv. Otců, ty krásné životopisy, které nám tak dokonalé zjevy před oči staví, ta řada obrazů, které nám představují všechna tajemství víry, boje a vítězství církve svaté. Proto jest modlitba tato Bohu tak milá.

Ó jak nábožně, jak pokorně, jak skroušeně máme se církevní hodinky modlívati! Ctíme a chvalme tak nejsv. Srdce Páně! Žádá toho na nás blaho národů. Tisícové duši očekávají od nás pomoci, která by je zachránila od bídy věčné. Tak můžeme vysvoboditi své a bližní a kdybychom nic jiného nečinili. Modlitba veřejná jest vodovodem nejobyčejnějším a nejvydatnějším všech milostí, které rozdává Bůh národům. Aby tato modlitba církve byla částečně přístupna i lidem světským, byly sestaveny na způsob velikých hodinek církevních malé hodinky církevní k účtění blahosl. Panny Marie, jejího neposkvrněného početí, nebo hodinky k účtění nejsvětější Svátosti oltářní, hodinky za zemřelé a podobné. Jako je krásným znamením horlivé úcty Rodičky Boží, když členové bratrstva také se modlí někdy církevní hodinky

Mariánské, tak je také patrným znamením lásky a úcty k nejsv. Svátosti, konáme-li tyto hodinky před velebnou Svátostí. Hodinky Mariánské jsou netoliko pro světské lidi od církve svaté schváleny, ale také pro mnohé řehole a řády. Anebo říkání hodinek za zemřelé je jistě důkazem útrpnosti se zesnulými v Pánu, kteří nemohou v očistci sami pro sebe ničeho učinit, spoléhají jen na pomoc naši.

Nemohla by úcta nejsv. Srdce Páně také býti více rozšířena takovouto pobožností, hodinkami sestavenými k účtě božského Srdce Páně? Jestli měsíc máj zasvěcen Rodičce Boží Marii a měsíc červen zase zasvěcen božskému Srdci Páně; v tomto měsíci by posloužily takové církevní hodinky, odnášející se k účtě nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Jsou již sice rozličné pobožnosti vydány, jednající o účtě božského Srdce Páně, ale nemáme tuším takových hodinek sestavených, jako jsou hodinky Mariánské. Proto hledme nedostatek tento nahradit modlením se hodinek o nejsvětější Svátosti oltářní, čímž uctíme též i božské Srdce Páně, a tak šířiti budeme jeho čest a chválu po všem světě. Církevní hodinky mohou zatím nahraditi tyto knihy, jednající o účtě Pána Ježíše a množství pobožnost srdce našeho. Doporučujeme každému tyto knihy: »Úcta nejsv. Svátosti oltářní«, »Následování nejsv. Srdce Páně«, »Štěpnice božského Srdce Páně«, »Devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně.« — Chopme se díla tak vznešeného! Heslem naším budiž: šířiti co nejvíce úctu nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření úcty Tvého Srdce božského konáním pobožnosti v rodinách, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Šířiti úctu nejsvětějšího Srdce Páně.

Úmysl v červenci: Úcta a láska k nejsvětějšímu Jménu Ježíše.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červnu modleme se o rozšíření úcty božského Srdce Páně hodinkami.

Ustanoven a zehánán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N.	<i>Neděle II. po sv. Duchu. Sv. Fortunáta</i> , kn. — Za lásku k utpení. Za milost Boží. Zdar a výchov dítek ve dvou rodinách. Díky za obdržená dobrodiní.	
2. P.	<i>Sv. Blandiny</i> , p. m. (177). — Vážení si ctnosti čistoty. Za osleplou osobu. Za ženskou mládež. Za odvrácení pohoršení. Za duše v očistci. Za umírající.	
3. Ú.	<i>Sv. Klotildy</i> , král. (545). — Křesťanské vlastenectví. Pokoj a mír mezi národy. Missie u lidu našeho. Napravení několika opileců. Dar střidmosti. † matka.	
4. St.	<i>Sv. Františka Caracciolo</i> (1608). — Křesťanská láska k bližnímu. Dobročinné ústavy. Vítězství nad pokušením. Obnova společnosti lidské. Katol. missie.	
5. Č.	<i>Sv. Bonifáce</i> , bisk. m. (755). — Horlivost pro spásu nevěřících. Obhájcové zájmů Kristových. Obrácení pohanů na víru katolickou. Zemřelý kněz B. V.	
6. P.	<i>Nejsv. Srdce Pána Ježíše</i> . — Za lásku k Ježíši Kristu. Úcta nejsvětější Svátosti oltární. Požehnání katol. podniku. Za ducha apoštolského kněžím.	
7. S.	<i>Sv. Norberta</i> , zakl. ř. (1134). — Dar bázně Boží. Obrácení zbloudilých rodičův a bratra. Řád premonstrátský. Za požehnání Boží. Více farností.	
8. N.	<i>Neděle III. po sv. Duchu. Sv. Medarda</i> , bisk. (545). — Dar pravé pobožnosti. Za úctu nejsv. Srdce Páně. Dar svornosti. Za uzdravení od nemoci oční.	
9. P.	<i>Sv. Prima a Feliciani</i> , m. (286). — Vypošení zdraví jisté osobě. Křesťanské vychování dítek. Za pokoření nepřátel. Obrácení několika hříšníků. Kněží.	
10. Ú.	<i>Sv. Markéty</i> , král. (1093). — Pohrdání marnostmi. Opuštěná rodina. Za stálé povolání. Služebné ve velkých městech. Za navrápení odcizené věci. † otec.	
11. St.	<i>Sv. Barnabáše</i> , ap. P. (1. stol.). — Duch apoštolský. Apoštolát modlitby a tisku. Za lásku a pokoj v rodině. Katolické družiny. Svornost. Dar bázně Boží.	
12. Č.	<i>Sv. Lva III.</i> , pap. (816). — Svatý Otec Lev XIII. Dar pokory. Obrácení jistých osob. Za rodiče a přízeň. Dvě ubohé rodiny. Mládež. Katoličtí misijnáři.	
13. P.	<i>Sv. Antonina Pad.</i> (1239). — Za lásku k Bohu. Obrácení dvou nešťastníků. Dobrodinci kostela. Bázeň Boží ve škole. Zemřelá přízeň. Jednoty sv. Josefa.	
14. S.	<i>Sv. Basilia</i> , bisk., uč. círk. (379). — Upřímná touha po dokonalosti. Odvrácení pokušení. Zdar tiskového podniku. Pokoj v domě. Nemocní. Za sirotky.	
15. N.	<i>Neděle IV. po sv. Duchu. Sv. Vita</i> a spol. (300). — Za trpělivost. Řady ve vlasti naší. Za utišení rozbrojů. Zemřelí rodiče a přátelé. Za nemocné.	
16. P.	<i>Sv. Bennona</i> , bisk. — Za apoštolskou horlivost. Spojení se církví východní s římskou. Za milost poznání sebe. Za dary Ducha sv. Za duše v očistci.	
17. Ú.	<i>Sv. Františka Regis</i> , řeh. (1640). — Úcta ku kněžím. Polepšení dvou bratří. Odstranění mnoha pohoršení. Obrácení zpustlé rodiny. Neposlušné děti.	
18. St.	<i>Sv. Marka a Marcellina</i> , m. (286). — Dar síly ducha. Horlivost pro spásu duší. Čekatelé kněžství. Za národní snášelivost. Za mlčelivost. Dar skromnosti.	
19. Č.	<i>Sv. Juliany z Falcon.</i> , p. (1340). — Úcta nejsv. Svátostí. Bratrstva nejsv. Srdce Páně. Odstranění zlé příležitosti. Přízeň ve víře vlašná. Zemřelí příbuzní.	
20. P.	<i>Sv. Florentiny</i> , p. — Poslušnost k Bohu. Bohoslovné ústavy. Muž opilec. Za zbožnost v rodinách. Polepšení zpustlé mládeže. Rodina. Dar pokory.	
21. S.	<i>Sv. Aloisia z Gonz.</i> (1591). — Dar čistoty srdce, těla i duše. Nevinná mládež. Zbožnost studující mládeže. Dar sebezapření. Pravá kajcnost. Umírající.	
22. N.	<i>Neděle V. po sv. Duchu. Sv. Pavlina</i> , bisk. (431). — Velepastyřové naši. Láska k chudině. Navracení rozkolníků do církve římské. Bratrstva Mariánská.	
23. P.	<i>Sv. Ediltrudy</i> , abat. (679). — Ženské kláštery a jich ústavy. Bázeň Boží naší mládeži. Dar pokorné modlitby. Pobožnost v našich rodinách. Katol. učenci.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Ů.	Narození sv. Jana Křt. — Dar pravé kajcnosti. Poslušnost k církvi svatě. Církev katol. v Anglii. Obrácení velkých hříšníků. Horliví kazatelé.	
25. St.	Sv. Viléma , op. (1142). — Povolání ke stavu řeholnímu. Za svornost bratří. Obrácení manžela opilce. Dar mlčelivosti. Nemocní. Kněží. Duše v očistci.	
26. Č.	Sv. Jana a Pavla , m. (362). — Za svornost. Zdar katol. podniku. Náležité svěcení dne Páně. Učitelstvo. Školní mládež. Díky za obdržené milosti.	
27. P.	Sv. Ladislava , kr. (1095). — Císař a král náš. Touha po dokonalosti. Obrácení dvou mužů. Dar setrvání v dobrém. Za věrnost v povolání. Nemocný otec.	
28. S.	Sv. Lva II. , pap. (683). — Svatý Otec Lev XIII. Pokošení nepřátel církve. Za křesťanskou horlivost. Záchrana mládeže. Vítězství svatého kříže. † rodiče.	
29. N.	<i>Neděle VI. po sv. Duchu.</i> Sv. Petra a Pavla , apošt. P. (67). — Za věrnou oddanost k církvi sv. Mír a bázeň Boží v jistých rodinách. Statečnost mužů.	
30. P.	Sv. Pavla , apošt., pam. — Horlení pro slávu Ježíše Krista. Vzpružení ducha katolického po veškerém světě. Za živé a zemřelé údy katol. bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Modlitba nade vše důležitá jest kromě mše svaté modlitba církevních hodinek, která jest úkolem předepsaným na každý den kněžím katolickým. Modlitbou touto církevní máme následovati oslavence neustálým chválením Pána Boha, vyprošovati milosrdenství jeho člověčenstvu a provázeti ustavičnou obětí Krista Pána. Proto jsou také církevní modlitby obdařeny tolika odpustky od římských papežův udělenými. Kromě těchto církevních hodinek jsou ještě jiné menší pobožnosti na způsob církevních hodinek uspořádané, jako jsou hodinky o nejsv. Svátosti, ke cti a chvále Panny Marie. Těmito pobožnostmi šíří a upevňuje se účta k Ježíši Kristu a jeho přesvaté Matce. Tímto způsobem by mohla i účta nejsv. Srdce Páně více býti šířena a upevněna takovými hodinkami o nejsv. Srdci Páně, kterážto pobožnost by zvláště se hodila pro měsíc červen. Dokud však jich nemáme, modleme se a konejme horlivě pobožnost k nejsvětější Svátosti oltářní, v níž přebývá Ježíš Kristus s námi a miluje nás láskou neskonanou.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření účty Tvého Srdce božského konáním pobožnosti v rodinách, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učini, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné, Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Šířiti účtu nejsvětějšího Srdce Páně.

Úmysl v červenci: Úcta a láska k nejsv. Jménu Ježíše.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1902.

Ó celebnosti nekonečnů, dobrota neskonald mého Spasitele! Ty tolik lidí miluješ, tolik jsi pro ně učinil, abys byl od nich milován! Čím to je, že jen mdlo těch, kdož Tebe milují!

Z litanie Loretánské.

Kdy tělo svírá krutý bol
a nikde léku, naděje,
kdy pustým zdá se všecko kol
a zrak se v slzách zaskvěje,
lék ukryt, Matko, v bolech Tvých,
Ty uzdravení nemocných!

Kdy zloba hříchů jako mrak
se valí v divém útoku,
kdy sténá duše jako pták,
jenž zmírá v lesa hluboku,
ó přispěj tehdy bíděnků,
Ty útočiště hříšníků!

Kdy jako skála tíží žal
a srdce bolem krvácí,
když není, kdo by krůpěj dal,
jež úsměv duši navrací,
hle, pramen těchy v očích Tvých,
Ty potěšení ztrápených!

Kdy bída v mocném příboji
vše sbírá do svých kalných vln,
když nikdo hladu nezkojí
a vzlyku, pláče svět je pln,
jen v Tobě máme záchranu,
Ty útočiště křesťanů!

Kdy smrti děsivé ledná dlaň
se těla dotkne potichu,
kdy krůpěj chladná padne v skráň --
ó dej, ať čistou bez hříchu
mou duši dlaň jme andělská.
Ty bráno naše nebeská!

L. Stupavský.

O oddanosti svatých našich věrozvěstců Cyrilla a Methoda Stolici apoštolské.

(Ostatek.)

šak oddanost a poslušnost svatých apoštolů našich byla v Římě podrobena zkoušce, aby tím jasněji zazářila. Vždyť pochybováno o jejich pravověrnosti zvláště proto, že Konstantin byl žákem Fotiovým. Na dvoře papežském měli mnoho odpůrců, kteří neschvalovali užívati slovanského jazyka při bohoslužbě. Ba mnozí, jak praví legenda moravská, sv. Cyrilla plisnili. Jejich knihy bohoslužebné bedlivě zkoumány. Však jak svědectvím knížat Rostislava a Kocela, tak důmyslnou obhajovací řečí Konstantinovou a zvláště bezúhonným, svatým životem obou sv. bratrů působení jejich schváleno od stolice apoštolské. Sv. Otec za apoštolské před celou hromadou prohlásil muže, kteří stejně s Pavlem zápas podnikli, praví legenda řecká. Roku 869. dne 6. ledna oba sv. bratři posvěceni sv. Otcem na biskupy. Zajisté nikdy by k tak velké důstojnosti povýšení nebyli, kdyby se dříve nebyli zavázali slibem poslušnosti stolici apoštolské. A že slibu svému dostojí, za to ručil jejich dosavadní, bezúhonný život a apoštolská práce. A ještě jeden důkaz jejich pravověrnosti. Hlas lidu — hlas Boží. Konstantin a Method ziskali si za svého pobytu v Římě všeobecné úcty a vážnosti jak u vznešenějších Římanů, tak i u lidu, který si jich vážil jako mužů Božích. Zvláště však hlas lidu se projevil při smrti a pohřbu Konstantina čili Cyrilla.

Sv. Konstantinovi souzeno v Římě umřít. Po Římě toužil, pro římského papeže jako hlavu církve žil, pracoval, trpěl — v Římě umírá — dvoji smrti. Nejprve zřká se biskupské důstojnosti, obléká šat řeholní sv. Benedikta a přijímá nové jméno Cyrill. Neužívá však

dlouho klidu klášterního. Upadá do smrtelné nemoci. Dne 14. února r. 869. velké srdce Cyrillovo, spojující nadšenou lásku k pravé církvi s otcovskou láskou ke Slovanům utichlo na vždy. Věru velké srdce měl sv. Cyrill; neboť jeho srdce bylo úplně dle božského Srdce Paně. Legenda pannonská klade do úst umírajícímu Cyrillu slova, odpovídající celému jeho životu: »Hospodine, Bože můj! Zbav všechny od všeliké bezbožné a pohanské zloby, i od všelikého, mnohomyšlného kacířského jazyka Tobě se rouhajícího, rozmnož velmi svou církev a všechny v jednomyslnosti shromazdi a stvoř vzácné lidi, stejné smýšlející o pravé víře Tvé a pravém vyznání.« Jak podobno slovům Spasitelovým, ... aby všichni jedno byli.

Svatý umřel! To se ukázalo již při pohřbu jeho. Vystrojen průvod, jaký bývá jen při pohřbech papežův. Papež sám chce pochovati tělo jeho proti římskému obyčeji v chrámě sv. Petra. A proč? Pro jeho oddanost a lásku ke stolici apoštolské. Sv. Method zase žádá o tělo svého bratra a chce je přenést na horu Olymp. do hrobky klášterní. Však jinak usouzeno božskou prozřetelností! Ostatky sv. Cyrilla uloženy v chrámě sv. Klimenta. A tak nejen jejich duše, ale ani tělesné ostatky smrti nejsou odděleny.

Jak končí Fotius, apoštol rozkolu církevního? Umírá také v klášteře r. 891. ne však jako dobrovolná oběť, nýbrž donucen. Kdo by v tom neviděl soudy Boží? Císař byzantský Leo VI. dává veřejně předčítati v chrámě sv. Zofie všechny jeho zločiny, a odsuzuje ho do smrti do vězení klášterního.

Sv. Cyrill klesl do hrobu poměrně v mladém věku. Bylo mu 42 let. Však

neklesl v hrob zapomenutí jeho ideály, jeho šlechtné snaby a práce pro Krista Pána a svatou církev. Jako za živobytí sv. Cyrilla věrným pomocníkem tak po smrti jeho byl dědicem veškerých snah a prací apoštolských bratr jeho, svatý Method. Posilněn slovy umírajícího bratra svého, povýšen na hodnost arcibiskupskou, povzbuzen důvěrou sv. Otce vrací se na vinici slovanskou. Papež Hadrian II. píše o něm v listě ke knížeti Kocelovi: »Ne tobě jedinému toliko, nýbrž i všem zemím slovanským posílám jej jako učitele od Boha i od sv. apoštola Petra, prvního naměstka a klíčníka království nebeského.« Od té doby po 26 roků sv. Method zaléval vinici slovanskou svým potem, vytrval až do konce snášeje útrapy, osočování, pronásledování, rány i žalář. Nebudeme líčiti dopodrobna působení jeho, připomeneme jen něco, čím osvětluje se jeho věrnost a poslušnost stolici apoštolské. Jako zajatec přiveden byl mezi své nejúhlavnější protivníky, kteří mu vyčítali, že učí v území cizím. Tim nárazeli na spor svůj se sv. Otcem o právomoc na bývalé arcibiskupství srémské. Sv. Method však neohroženě jim odpovídá: »Ano, kdybych věděl, že vaše jest, mimo bych chodil, ale sv. Petra jest.« Jeho oddanost a poslušnost k nástupci sv. Petra dosvědčuje ještě toto: Papež Hadrian II. nařídil, aby při bohoslužbách jazykem slovanským konaných epístola a evangelium při mši sv. četly se nejprve latinsky a teprve slovansky. Sv. Method vždy co nejsvědomitěji rozkazu toho setřel. V jeho arcidiecési byli sice mnozí nepřátelé obřadu slovanského i sám Svatopluk; proto také papež Jan VIII na jejich žádost zakazuje sloužití mši sv. jazykem slovanským. Sv. Method jest ochoten všem rozkazům sv. Otce vyhověti; však legát s plnou mocí vyslaný na Moravu přesvědčiv se osobně o poměrech zákaz odvolává. A přece sv. Method

nevnučuje nikomu svého mínění, nýbrž snášenlivě se chová ku kněžím latinskono-
německým. Nejlépe však náš světec ukazuje před svou smrtí, jak hořelo srdce jeho čistou láskou k Bohu a k bližnímu, jak mu nad všechno šlo o větší slávu Boží, o pokoj a jednotu sv. církve. Sv. Method totiž doporučí Svatoplukovi a lidu jako svého nástupce Moravana Gorazda. A proč? Gorazd nejlépe porozuměl uslechtilým snahám svého učitele a vrchního pastýře, a mimo to dobře znal jazyk latinský, a byl tudíž — jak praví Eckert — nad jiné způsobilý sprostředkovati jednotu a svornost mezi duchovenstvem slovanským a kněžími latinsko-německými.

Ke konci dlužno ještě na něco poukázati. Z veškerého působení svatých apoštolů a ze sporů poznáváme, že nejvíce záleželo jim na bohoslužbě. Proč? Jak známo střed naší bohoslužby, slunce veškerého náboženství našeho jest mše sv. To jest onen bod, který neomylně sjednocuje kolem sebe nejužším svazkem veškeru církev. »Kdo jí má tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm«, praví Kristus Pán. A teprve až při poslední večeři ustanovil nejsvětější Svátost, »onal velekněžskou modlitbu, aby všichni jedno byli«. Proto a jen proto, aby předkové naši co nejspíše a lehce poznali tajemství nejsvětější oběti, tajemství nejsvětější Svátosti, a k němu přilnuli, šli sv. Cyrill a Method tak daleko, že užívali řeči lidu při mši svaté. Tak pracovali sv. Cyrill a Method o jednotě mezi Kristem Pánem a lidem věřícím. Však jak jest ještě jinak možno sjednotiti Krista Pána, hlavu neviditelnou s ostatními údý? Skrze hlavu viditelnou, římského papeže. A čím se udrží jednota mezi římským papežem a biskupy, t. j. církví učící, a mezi lidem věřícím, církví s'yšící? Ježíšem Kristem, přítomným v nejsvětější Svátosti oltářní. Vždyt

srdce Ježíšovo jest král a ústředí všech srdcí! A zajisté pokud u nás Slovanů jest ústředí, na prvním místě zásluhou sv. Cyrilla a Methoda.

Což my, milí čtenáři? Zoveme se hrde ditky Cyrillo-Methodějské, čeled' Cyrillo-Methodějská atd. Pohrdneme snad tím, co sv. Cyrill a Method tak úsilně vštěpovali našim předkům, totiž úctu. lásku ke Kristu Pánu a římskému papeži? Vždyť dějiny tisíce let učí nás ještě více si vážit onoho dědictví. Velehrad politický dávno rozmetán, říše velkomoravská se brzo rozpadla, však že Velehrad víry rozkvétá vždy znova, za to děkovati máme — jak dějiny učí — otcovské péči římských papežů a s nimi spojených velepastýřů česko-moravských.

Doklad z nejnovější doby. Komu by nebyla známa láska nynějšího sv. Otce Lva XIII. k nám Slovanům, kdo by neznal jeho neúnavnou otcovskou péči o dědictví Cyrillo-Methodějské? Okružní list sv. Otce „Grande munus“, na Moravě zasvěcený svátek sv. Cyrilla a Methoda a j. to dosvědčují. Po celém světě již od února se oslavuje jeho 25tileté jubileum papežské. Nemáme my Slované tím větší povinnost při příležitosti jeho jubilea utvrditi se v lásce a oddannosti ke stolici apoštolské? Ano, toť také nejvroucenější přání našich sv. apoštolů a patronů. Jsme-li vskutku ditky Cyrillo-Methodějské, jsme

také ditky církve sv., oddáni s láskou sv. Otci. A kde jest Petr, tam jest pravá církev, tam jest také Kristus; jen v pravé církvi tluče srdce Krista Pána v nej-světější Svátosti oltářní. A proto také s úctou k sv. Otci tak úzce souvisí i úcta ke Kristu Pánu, k božskému Jeho Srdci. Které ditko Cyrillo-Methodějské jest upřímně oddáno církvi sv., zajisté rádo uctívá i božské Srdce zakladatele církve sv. O to se zajisté nejvíce snažili naši sv. apoštolé: sjednotiti předky naše s římským papežem, s církví, s Kristem Pánem. Toť žádají vším prýmem i od nás. Na obnovených věžích Velehradských jsou upevněny sochy našich sv. věrozvěstců; jakou radostí naplněno jest srdce mnohých poutníků, když z daleka již jakoby na přivítanou pohlíží na ně sochy sv. apoštolů. Ony sochy jsou však také jako na stráži; neboť zvláště za bouře a větru se otáčejí na všechny strany, jakoby hlídaly drahé své vinice před lupiči a kaziteli. Toť jsou ovšem jen neživé sochy sv. Cyrilla a Methoda. Jejich však blažení duchové z nebeských končin pohlízejíce na naši vlast, nemají toužebnějšího přání, než-li aby v zemích koruny sv.-Václavské žila, kvetla, rostla pobožnost k božskému Srdci, aby se zakořenila oddanost a láska k sv. Otci a našim velepastýřům.

Sláva Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

secko toto bylo přípravou k stoleté památce objevení se zázračného obrazu, kterou klášter hradištký s největší co možno slávou a nádherou slaviti zamýšlel. A věru slávy takové, s jakou se tato slavnost tehdy konala, neviděla Morava za časů předešlých a s těží snad spatří ji v budoucnosti. Před chrámem a na kopci zbudovány jsou velikolepé slavnostní brány na zděných pilířích, jichžto základ až posud znáti jest. Les po svahu kopce byl prosekán a po celé cestě až ku patě kopce po obou stranách postaveny jsou dřevěné stěny, rozličnými obelisky, sloupy, sochami a nápisy opatřené, tak že se zdálo, jakoby cesta vedla ulicí městskou. Nádherné bylo osvětlení celého chrámového průčelí, obou věží a postranních budov klášterních. Před chrámem zářilo v plameni na 4 sáhy vysokém přesvaté jméno »Maria«. Nesčíslné množství lamp a pochodní v rozmanitých barvách osvětlovalo cestu lesem, až pod kopec. Hudba, střelba a slavnostné vyzvánění v klášteře hradištském, na Sv. Kopečku i v okolních dědinách skoro nepřestávalo.

Ejhle, tak oslavil řád premonstrátský mocnou patronku svou bl. Pannu Marii na jejím vyvoleném místě Sv. Kopečku! Než tu i církev svatá ochotně a radostně přispěla k oslavě této. Tehdejší kníže, biskup olomoucký a spolu kardinal sv. římské církve Volfgang ze Schrattenbachů, vyprosil na papeži Klementovi XII. plnomocné odpustky pro celou oktávu slavnosti. Tak měla oslava Rodičky Boží sloužiti zároveň ku spáse jejich zbožných a kajících ctitelů.

Na tom však nebylo ještě dosti. Jelikož obraz Panny Marie na Sv. Kopečku

nesčíslnými oslaven byl zázraky, dostalo se mu od církve sv. i největšího významání, byl totiž slavnostně korunován, a to zlatými korunami z Říma poslanými. Zbožný totiž hrabě italský Alexander Sforza Palavičini, veliký ctitel Marie Panny, odkázal celé jmění své k tomu účelu, aby z výnosu jeho zařizeny byly zlaté korunky, jimiž by ve světě křesťanském nejznamenitější a zázraky nejproslulejší obrazy Mariánské korunovány byly. Tak korunovány jsou obrazy Matky Boží v Loretě, v jesuitském kostele v Římě, v Montseratu ve Španělsku, v Častochově v Polsce, na Svaté Hoře u Příbrami v Čechách, u svatého Tomáše v Brně a na Svatém Kopečku. Tím dostalo se posvátnému obrazu Panny Marie na sv. Kopečku slávy světové, tím církvi sv. samou pocta Marii Panně v zázračném jejím obraze na Sv. Kopečku vzdávaná, jest církvi sv. schválena a za spasitelnou uznána.

A proto v krátké době po slavnosti jubilejní následovala slavnost druhá, korunování obrazu nejsvětější Panny Marie. I tu učiněno všechno možné, aby slavnost byla důstojna nebeské Královny. Slavnost jubilejní stoleté památky trvala 8 dní od 7.—14. září 1732, slavná korunovace pak konala se 21. září téhož roku. Celou tuto vznešenou slavnost popisovati nemůžeme, jen o něčem se zmíníme, aby vidno bylo, kterak církev svatá Marii Pannu, nebes Královnu na Sv. Kopečku uctila. Když byl opat hradištský Norbert z rukou kardinala knížete biskupa olomouckého korunky z Říma poslané pro obraz Marie Panny a božského dítěte přijal, což stalo se 16. září 1732. odneseny, byly ve slavném

průvodu na Sv. Kopeček. Dne 18. září započaly slavnosti přípravné. Městská rada olomoucká, chtějíc lásku a úctu svou k Panně Marii svato-kopecké ukázati, nařídila, aby se po tři dny z mnohých hmoždířů na hradbách městských postavených střelilo. Rovněž tak ozývala se střelba a zvonění v klášteře hradínském, na Sv. Kopečku a v sousedních dědinách. Z farnosti kláštera hradínského dostavilo se processí 12 kněžími provázené a přes 10.000 poutníků čítající.

Dne 20. září započala slavnost sama slavnými nešporami, zpívanými litaniami a sv. požehnáním. Večer bylo slavnostní osvětlení Sv. Kopečka i kláštera hradínského. V den korunovace samé, v neděli dne 21. září, pro kterýžto den papežská Stolicе opět plnomocné odpustky povolila, přijel a slavně byl uvítán zástupce pana kardinála olomouckého, světící biskup Otto hrabě Eck z Hungersbachu, jenž obřad korunovační vykonati měl. Pod kopcem stálo vojsko, které celý skvělý průvod biskupův až po hlavní schody provázelo. Na schodech přivítán byl p. biskup městskou radou olomouckou, opatem hradínským a jinými četnými řádovými prelaty a kněžími a uveden do prelatury. V 8 hodin bylo kázání české, v 9 hod. pak přibýlo slavné procesí z Olomouce, k němuž se mnoho jiných průvodů přidružilo. Rada města Olomouce obětovala před hlavním oltářem ohromnou svici 100 liber těžkou, s nápisem latinským na poděkování, za všechna dobrodini a milosti, kterých se městu od Panny Marie svato-kopecké dostalo. Potom byla slavná ranní mše sv., po které odevzdány a svěceny byly korunky takto: Pan biskup se posadil na připravený trůn v kruhu přečtetného duchovenstva. Tu u přítomnosti biskupského notáře a tří svědkův skládali představení chrámu Páně svato-kopeckého, totiž opat a převor hradínský a převor a podpřevor svato-kopecký,

přisahu, že budou zlaté korunky tyto věrně opatrovati a na hlavě bl. Panny, jakož i božského dítěte vždycky uchovávat. Potom jim byly korunky odevzdány a na zvláštním stolku složeny pod skvostnými nebesy. Pan biskup odebral se k oltáři a posvětil odtud korunky držené na červených sametových polštářích. Potom zanotoval chvalozpěv Marianský: »Slavná Matko Spasitele« a konán průvod kolem kostela, při němž ozývala se střelba z hmoždířů, slavnostní zvonění a radostný zpěv nesčetného lidu. Po návratu do chrámu začal p. biskup sloužiti slavnou mši sv., při níž po evangelium učinil latinskou promluvu, v níž ku konci nadšeně zvolal: »Ó jak šťastná jsi vlasti moravská, že korunováním královně sv. Hory premonstrátské stáváš se královstvím Marianským! Jak šťastní jste i vy všichni Moravané, jestli vy Marii povinnou (jak nepochybuji) vzdáváte poctu! A neméně za šťastné, ba za šťastnější pokládám vás, bílé syny svatého Norberta, kteří odění jsouce bílým rouchem, sv. Norbertu od nejsv. Panny daným, vidíte královnu svou korunovanou ve vsi slávě její! Šťastní jsou, pravím, kdo na tomto místě bydlí a Panně a královně naší sloužiti mohou, neboť ona sama praví: 'šťasten kdo slyší mne a bdí u dveří mých denně; jimž popřáno jest u nohou Páně slyšeti slovo jeho a blahoslavení, kteří vidí co vy vidíte'. (Jak. 10, 23). Radosti a koruno má! Vidím zajisté kolem Ni korunu bratří, jako na hoře Libánské! Pozdravte tedy se mnou Marii, která mnohé učinila vám, pozvednouce hlasy své zvolte: 'B'lahoslavený život, který tebe nosil a prsa, která jsi požívala.' Po nadšené řeči této následovalo kázání české. Potom přistoupil p. biskup opět k oltáři a dosloužil mši svatou. Po ní oblekl skvostný pluvial, přistoupil k oltáři a pokleknuv, zanotil píseň: »Zdravas hvězdo Mořská«. Mezi

tím, co se píseň zpívala, vystoupil biskup po schodech k milostnému obrazu a postavil nejprve božskému dítěti Ježíši, potom bl. Matce jeho korunku na hlavu. V tom okamžiku zvoněno na Sv. Kopečku, v celé Olomouci a okolních farách, a střeleno na Sv. Kopečku, u Chvalkovic a na baštách města Olomouce, aby tak radostná zvěst o korunovaci bl. Panny do krajů širších se roznesla. Následovalo pak ještě okouřování svatého obrazu a modlitba ku korunované Panně. Potom zpíval se slavný zpěv na dikůčinění: „Tebe Bože chválíme“, konány modlitby za zemřelé dobrodince a zakladatele korunkové nadace, a slavnost dopolední skončena. Odpoledne byly slavné nešpory, potom průvod s korunovaným obrazem kolem kostela; obraz neslo 10 opatův pod korunou biskupskou. Olomoučti měšťané nesli nebesa nad posvátným obrazem.

Večer byla slavná illuminace svatého Kopečka, hradištského kláštera, okolních obcí i celého města Olomouce. Osvětlení toto opakovalo se po tři následující večery. Při slavnosti rozdáno mezi lid množství obrazův a medailok Panny Marie svatokopecké, rovněž i knih a agnůstkův. Kapitole Vatikanské v Římě odesláno bylo potom několik obrazů Panny Marie zdejší na dykytě uměle malovaných a zlatem vyšíváných, mnoho knih a darů jiných. Podotýkáme ještě,

že v oktávě jubilejní slavnosti od 8. - 15. září 1732. slouženo bylo na sv. Kopečku 1450 mši sv. V den pak korunovace samé neméně nežli 200. Počet přijímajících svatě svátosti udáme příště, při vypsání, kterak lid Pannu Marii na sv. Kopečku uctíval.

Ač veliký byl náklad, který opat Norbert na obě vypsané slavnosti vynaložil, přece neustal i dále zvelebovati sídlo Marie Panny. Kolem obrazu celého dal zlaté paprsky drahokamy posázené a do korunek vložití nejvzácnější démanty. Z Říma získány jsou pro chrám dvě svatá těla, sv. Viktorie a Liberata, mučovníků a vystavena ve skleněných skříních na oltáři. Dotčený opat Norbert postavil ještě v nádvoří mezi rozsáhlými ambity nádhernou a velikolepou sochu svatého Norberta, již se posud každý znatel právem obdivuje. Ejhle, tak oslavil řád premonstrátský, tak oslavila církev svatá bl. Pannu Marii na sv. Kopečku! Vše, co jen obětavá láska vymysleti mohla, vše učiněno, jen aby nebeská Královna důstojně i zde na zemi uctěna byla. A věru obětavost tato a láska by byla nikdy neutuchla, naopak, byla by jistě vzrůstala, kdyby nebyly přišly smutné doby, které zničily každý projev zbožnosti, jako mráz ničí něžné květy. O neblahých následcích doby této pro sv. Kopeček zmíníme se příště.

Boh. Hendl.

Duch svatého Františka Saleského.

Podává FR. KLÍMA. (Č. d.)

21. Jak vysoko cenil světec vládnost.

Jednou přivedli k svatému biskupovi mladíka, aby jej pokáral pro jeho prostopášný život. Světec však nekáral, nýbrž rozmlouval s ním vlídně a laskavě. Když však zpozoroval, že mladík má srdce zatvrzelé, zaplakal nad ním řka, že srdce jeho tvrdé a nepoddajné jednou zle skončí.

Když pak světeci praveno, že vlastní matka mu zlořečila, zvolal světec u velikém pohnutí: »Ach, toť jest nejhorší, co se mu mohlo přihoditi! Až matka se toho dožije, že její zlořečení na synu se vyplní, pak bude marně přenáhlenosti své pykati.«

Předpověděni světcovo brzo se vyplnilo, neboť mladík v krátké době padl v souboji a tělo jeho bylo potravou vlkův a medvědů. Matka soužila se až k smrti.

Důstojnému pastýři se dostalo pro přílišnou vládnost, s kterou mladíka napomínal, předhůzky mnohých lidí. Avšak světec odpovídal: »Co jsem měl činiti? Vynaložil jsem dosti píle a námahy, abych se ozbrojil takovým hněvem, kterým bych nehněsil. Uchopil jsem srdce oběma rukama, ale nedostávalo se mi síly a statečnosti, abych mu je mohl ve tvář vrhnouti, a — abych se přiznal — abych nemusil těch několik krůpěj trpělivosti, kterých jsem si v nádobě srdce svého nashromáždil, ve čtvrt hodině rozliti. Včely snášejí za mnoho dní trochu medu, který člověk za okamžik ztráví. Co prospěje, musí-li kdo hluchému kázati? Vždyť mladík k spasitelnému napomenutí jevil srdce zatvrzelé. Byloť světlo očí jeho, totiž úsudek zatemněn. Nemohl

jsem mu pomoci a byl bych zajisté nepředloženě jednal, kdybych se byl přidržel způsobu těch, kteří tonoucím tak pomáhají, že s nimi spolu utonou. Láska musí býti rozumná a obezřetná.

22. Jezdili-li apoštolé také v kočářích.

Roku 1690. přišel světec v průvodě kardinála avojského do Paříže. Kardinál chtěl se súčastiti sňatku bratra svého, prince piemontského, jenž s francouzskou princeznou Kristinou, sestrou královou, sňatkem manželským se spojil.

Duchovní kalvinský přáel si, aby mohl se světcem promluvit. I uveden k svatému biskupovi. Beze vsi známky jakékoliv uctivosti ptal se ho: »Jste vy ten, jenž sluje biskup ženevský?«

Biskup odpověděl: »Ano, milý pane, tak mne nazývají.«

»Vsude jste znám jako muž právě apoštolský«, hovořil kalvinista, »a tu bych rád zvěděl, zdali také apoštolé v kočáře jezdili.«

Tato nečestovaná otázka nemálo světce zarazila. Avšak netrvalo dlouho, svatý biskup ihned si připomenul, co ve Skutcích apoštolských o sv. Filipu znamená, který v kočáře královny ehyopské s komorníkem královním jel. Této okolnosti použil světec, aby otázku zodpověděl, i podotkl, že i apoštolé jezdili v kočáře, naskytla-li se vhodná příležitost.

Kalvinista vrtěl hlavou a pravil: »Rád bych, abyste mi tvrzení toto Písmem svatým dosvědčil.«

Světec poukázal na místo ve Skutcích apoštolských.

»Ale kočár, v němž Filip jel, nebyl jeho majetkem; náležel komorníkovi,

kterýž apoštola pozval, aby si k němu přisedl.◀

◀Vždyť jsem netvrdil, že byl kočár majetkem apoštolovým, pouze jsem podotkl, že i apoštolé, naskytla-li se příležitost, v kočáře jeli.◀

Avšak ani touto odpovědí nedal se smělec odbýti, i tázal se s úsměvem šibalským: ▶A jezdili také apoštolé ve zlaceném a nádherném voze, za nějž ani král stydět se nemusí? Měli také nádherné poštovské vozy a premované služebníky? Toho se v Písmě svatém nemohu nikde dočísti. A právě tato okolnost jest mi u vás nápadna, poněvadž jste v pověsti světcově, a nemálo se nad tím horším. Krásní věru a podivní svatí, kteří v nádherném povozu pohodlně do nebe jedou.◀

◀Ach, milý pane◀, odpověděl světec, ▶vláda ženevská tak zkrátila mé biskupské příjmy, že s tím, co mi zbylo, jenom velmi nedostatečně potřeby vezdejší opatřiti mohu. Nikdy jsem neměl vlastního povozu; také věru nevím, odkud bych měl vzíti peníze, chtěl-li bych si vlastní vůz koupiti.◀

◀Není tedy ten skvostný kočár, ve kterém každodenně jezdíváte, vašim majetkem?◀

◀Není◀, odpověděl světec. ▶A dobře

máte, že povoz nazýváte povozem královským; jestiž majetkem Jeho Veličenstva a jest určen, aby vozil průvodčí prince savojského, k nimž náhodou i já patřím. Vždyť kočár má královské odznaky, a tak můžete se sám o pravdivosti mého výroku přesvědčiti.◀

◀Nyní jsem s vámi spokojen a miluji vás láskou dvojnásobnou. Jak vidím, jste skutečně chudým biskupem.◀

◀Nenařikám na chudobu, neboť mám tolik, že mohu počestně, ovšem ne v nadbytku a hojnosti žiti. A třeba bych i nesnázi a klopot musil zakusiti, i tehdy neděla by se mi krivda a nechtěl bych v nouzi reptati, protože i Ježíš Kristus po čas vezdejšího putování chudobu si vyvolil za družku, chudě žil a chudě umíral. Že pak rodina, z níž jsem vyšel, jest poddána domu savojskému, bylo mi nemalou ctí, že jsem mohl Jeho Eminenci pana kardinála savojského doprovázeti a že mohu býti svědkem sňatku prince piemontského s přejasnou sestrou Jeho královské Výsosti.◀

Tento výklad upokojil kalvince tou měrou, že světci po celý život účtu prokazoval a že úplně spokojen světce opustil.

(Příště dále.)

Osudy hrobu sv. Norberta.

(Ostatek.)

Předojemný to byl pohled na skupení osob u hrobu svatého Patriarchy Norberta klečících. U hlavy klečel opat Questenberk, u nohou probošt Kryšpín a mezi oběma Martin Stricer, drže sněhobílé roucho, do něhož opat ostatky svatého Otce s největší uctivostí skládal a opodál nich klečel Rudolf Sbrajavakka ve vši skroušenosti. Ticho hluboké pano-

valo při tomto posvátném dile; katoličtí účastníci jistě byli nadmíru dojatí, nekatoličtí ovšem nemohli pochopiti, proč s takovou účtostí zacházejí katolíci s tělem sv. Norberta, usmívali se sice jizlivě, ale ticho přece zachovali. Práce trvala: až skorem do večera, neboť vše, co se v hrobě nalezlo, bylo až na poslední prášek vyňato, a do roucha vloženo. Městský notář Ondřej Rhor sdělal veřejnou listinu o

celé věci na důkaz pravdy a opat Questenberg poděkovav senatu města za pohostinství a vyplnění vůle císařské, odebral se druhého dne odpoledne se sv. ostatky z města Magdeburku. Tak opustil svatý Norbert bývalé biskupské sídlo své, když byl v něm 472 leta odpočíval. Když byl opat s drahými ostatky druhého dne přibyl do hradu Hallu obětoval na dikůčinění mši sv. a pak nastoupil cestu do kláštera pannen premonstrátek v Doxanech u Litoměřic. Tam přibyl průvod dne 11. prosince, očekávan jsa nepřehledným zástupem zbožného lidu a střelbou a hlaholem zvonů uvítán. V nádherném a velikolepém chrámě doxanském uloženy prozatím svaté ostatky, než by pro ně v chrámě strahovském důstojné místo zřízeno bylo. Tak odpočíval svatý Otec zase mezi svými a nad tělem jeho ozýval se zase zpěv v kůru, jemuž on sám syny a dcery své řeholní byl učil. Panny doxanské pak plesaly radostí a chloubou, že jim dopřáno bylo tělo svatého zakladatele a otce po nějaký čas v domě svém hostiti. Druhého dne navrátil se opat Questenberg do kláštera svého na Strahově, kde s radostí a slávou od bratří byl uvítán a slavil hned slavné »Te Deum« na poděkování za šťastné vyřízení celé záležitosti. Brzy potom poděkoval opat osobně císaři ve Vidni za milostnou podporu a přizeň při vyjednávání a obdržel od císaře svolení, aby jak sám za vhodné uzná, sv. ostatky z Doxan na Strahov přenesl.

Dle usnesení s kardinalem pražským Harrachem ustanovena byla slavnost tato na první den května 1627, byla to 4. neděle po Veliké noci. Když pak zima dokonala vládu svou a jaro nastávalo, tu radost a plesání prochvívalo netoliko srdce bratří strahovských, těšících se na den, kdy ve středu svém uvítají svatého otce a zakladatele svého, nýbrž

celá Praha, ba celé království České s touhou očekávalo slavnostní den, kdy tak znamenitý světec rozmnoží řadu svatých a světic Božích, jichž památné ostatky v Praze a Čechách uctívány jsou. Vida všeobecnou tuto úctu k sv. Norbertu a požádán jsa od mnohých slechticů českých, prohlásil tehdejší arcibiskup pražský, kardinál Harrach posledního dubna 1627, tedy právě v předvečer slavného přenesení, sv. Norberta za patrona království Českého a připojil jej k ostatním sv. patronům a obzvláštním orodovníkům u trůnu Božího. Opat Questenberg pak pozval opaty všech klášterů premonstrátských ku slavnosti této a zřídil v chrámě strahovském krásnou kapli pro sv. ostatky.

Konečně nadešel toužebně očekávaný den 1 května. Celá Praha byla na nohou. Lid hrnul se valem za bránu na silnici, kudy měl slavnostní průvod přijíti. Mezi třetí a čtvrtou hod. odp. rozezvučely se zvony na všech věžích pražských chrámův a oznamovaly, že sv. ostatky nového patrona českého se blíží ku hradbám městským. Tři sta měšťanů pražských vyjelo koňmo branou poříčskou průvodu naproti. Před branou očekával sv. tělo kardinál Harrach, veskeři preláti, knížata a hodnostáři církevní i světsí. A tu již opat Questenberg přivázel sv. ostatky z kláštera doxanského na bílém, skvostně okrášleném voze taženém šesti sněhobílými oři, a provázené četným služebnictvem v bíláš roucha oděným. Všecka sousední šlechta česká tvořila čestnou stráž světcovu. Když průvod stanul, promluvil kardinál kníže-arcibiskup Harrach dojemnou řeč k duchovenstvu i k lidu, po níž sv. tělo neseno na nosítkách od osmi opatů řádu premonstrátského ve skvělém průvodu za zvuků hudby, trub a kotlův, a za vroucí modlitby celého zástupu do hlavního chrámu Panny Marie před Týnem na Starém Městě Pražském.

Tu vystaveno bylo sv. tělo přes noc, a uctíváno slavnými hodinkami, které bratři strahovští zpěvovali, i hudbou i zpěvem zbožného lidu. Druhého dne pak již o 6. hod. ranní byla sloužena slavná mše sv., po níž za větší ještě slávy nežli dne předešlého, neseno bylo sv. tělo do kláštera strahovského. Arcibiskup kardinal Harrach nesl pod nebesy na stříbrné nádobě, daru to kněžny Polxyeny Lobkovicové, svatou hlavu. Za ním šla šlechta každý hořící svíci v rukou, měšťanstvo a nepřehlédný zástup lidu. Opatů premonstrátských sešlo se 16 s hojným počtem bratří, tak že počítalo se premonstrátů v průvodě přes 100.

Po ulicích, kudy se průvod bral, zbudovali měšťané slavnostní brány, domy byly krásně ozdobeny a ověnceny. A tak dospěl průvod do kostela Jesuitů svatého Salvatora. Tam odzpíváno bylo slavné „Te Deum“ a průvod bral se přes staroslavný most kamenný na Malou Stranu. Před mostem byl sv. patron zemský od slíčeného, krásně obrněného šlechtického rytíře, jménem celého království Českého uvítán a rytíř tento s taseným mečem provázel průvod až ku konci. U brány kostela strahovského přivítal průvod opat Questenberk velmi dojemným oslovením. Sv. tělo bylo na velkém oltáři s uctívostí uloženo, a hned po tom sloužil kardinal slavnou mši svatou. Teprve ke druhé hodině odpolední ukončena jest slavnost vlastní. Slavnosti jiné trvaly ještě celou oktávu. Každého dne přicházelo processí z některého chrámu pražského a slouženy u tumbly sv. Norberta slavné služby Boží s příslušným kázáním. Při těchto slavnostech se obrátilo na šest set protestantů k víře katolické a to zajisté na přímluvu takového vítězného hajitele sv. viry, jako byl sv. Norbert. Ano i onen administrator kostela Panny Marie v Magdeburku, markrabě braniborský Kristian Vilém, jenž ondy zuřivě hleděl překaziti přenesení

sv. ostatků i ten pykal svého bezpráví sv. Norberta a řádu učiněného a vrátil se kolem r. 1631 do církve katolické. Vyžádal si také, aby po smrti odpotíval bližší hrobu sv. Norberta, což však protestantští jeho příbuzní nedovolili. Až posud pak slouží se zaň v chrámě strahovském mše sv. zádušní.

Když byl uplynul rok, slavena první výroční památka přenesení sv. Norberta zase se slávou velikou a této účastnil se i císař Ferdinand II., jenž pro nepokoje ve Slezsku slavnosti před rokem účasten býti nemohl. Sv. tělo bylo zase ze strahovského chrámu slavně neseno do arcibiskupského kostela sv. Víta na hradě pražském. Tam vystaveno bylo na hlavním oltáři. Tu přišel císař, císařovna, arciknížata a arcikněžny a uctili sv. ostatky. Opat Questenberk promluvil k nim řeč, poděkovav císaři za mocnou podporu při bohu liběm dile vyzdvížení sv. těla. Po slavných službách Božích vrátil se zase slavný průvod na Strahov, při němž arcibiskup nesl hlavu sv. Norberta. Za ním kráčel císař a celá císařská rodina s velikou zbožností a zkroušeností. Svaté ostatky uloženy jsou po tom ve zvláštní kapli pro ně určené. Stálaf pak kaple tato uprostřed kostela strahovského, zrovna před kazatelnou. Podobala se věži a sestrojena byla z uměleckých mříží cele pozlacených. Byla 6 metrů vysoká a tři metry široká a dlouhá. Vrchol kaple zdobil anděl jakoby letící, drže v jedné ruce palmovou ratolest, v druhé pak korunu. Uvnitř kaple stál jednoduchý, ale krásný oltář, z červeného mramoru na něm ležela rakev s tělem sv. Norberta nesená dvěma anděly. Rakev jest podnes zachovaná. Je ze dřeva cedrového, vykládaná tabulkami ze dřeva indického, okrášlena stříbrnými ozdobami a třemi zámky uzavřena. Skvostnou tuto rakev daroval svobodný pán Vilém z Vřesovic, nejvyšší předseda královské zemské

účtárny, s jinými dvaceti šlechtici. Kol kaple stáli andělé z kovu mistrně zhotovení; každý nesl nějaký nápis, ctnosti sv. Norberta hlásající.

K větší okrase dal později r. 1633. opat Questenberg zhotoviti ještě velikou dřevěnou, pozlacenou korunu, která na pozlacených řetězech nad kapli svatého Norberta visela. Roku 1742. však při oblehání Prahy porouchána byla dělovou koulí, tak že svěsena býti musila. Jak ohromná tato koruna byla, vidíme z jejích rozměrů; bylať 6 metrů vysoká a dolejší její otvor měl v objemu 13 metrů.

Tělo sv. patriarchy Norberta bylo sice se vši slávou uloženo v krásné kapli, ale neodpočívalo tam neustále klidně. Války zuřící přinutili strahovské opaty, že několikrát se svatým tělem přehnouti museli. Tak stalo se již r. 1631., když Sasíci do země vpadli a Prahu osadili. Tu uprchl opat i se sv. ostatky do Vídně. Po druhé r. 1648, když dne 25. července Praha od Švédů přepadena byla. Tehdy ukryty byly sv. ostatky v klášteře šleglském v Horních Rakousích. Když nastaly časy klidnější, slavena byla r. 1677. první 50letá památka přenesení sv. Norberta způsobem slavným. Od té doby opakuje se slavnost taková každých 50 let, a to slavným průvodem po Hradčanech a jinými bohoslužebnými slavnostmi. Avšak již rok na to 1778 musil opat Bohuslav sv. ostatky před hrabivými Prusy ukrýti.

Roku 1805., když Francouzové Vídně dobyli a v Čechách nastala hrůza, že i sem vtrhnou, bylo sv. tělo zase v bezpečí schováno.

Tak s malými přestávkami odpočívalo sv. tělo v krásné své kapli uprostřed kostela strahovského až do roku 1811. Tu stala se značná změna. Jelikož koruna kapli velice zdobící musila býti snata, pozbyla kaple okrasy své. Také se mnohým nezamlouvalo, že stojí právě

uprostřed kostela a tím dojem velebného toho chrámu trpí. Proto ustanovil opat Wilo, že svaté ostatky na hlavní oltář přeneseny budou, což stalo se dne 6. června 1811. K tomu konci pořízen byl krásný měděný, silně pozlacený sarkofag, do něhož cedrová rakev vložena býti měla. Slavnost přenesení dala se okazale za přítomnosti šlechty a hojného počtu věřícího lidu. Zde odpočíval sv. Norbert až do důkladné opravy celého chrámu, která se stala r. 1872. Jelikož sarkofag se svatými ostatky na hlavním oltáři krásný vypouklý obraz »na nebe vzeté Panny Marie« zastíňoval, přenesen byl do kaple sv. Voršily, která od té doby kapli sv. Norberta se zove.

Kaple tato byla skvostně ozdobena a na hlavním oltáři jejím umístěn byl sarkofag s tělem sv. patriarchy uprostřed svatých ostatků, které sv. Norbert ondy v Kolině nad Rýnem zázračným způsobem nalezl. Zde tedy jest poslední odpočinek svatých ostatků, kde, dá-li Bůh, také v klidu zůstanou, jsouce uctívány netolika řeholníky strahovskými nýbrž i zbožným lidem, který rád ku hrobu sv. Norberta putuje. U hrobu téhož slouží se denně ku cti sv. Norberta mše svatá, zvaná »Norbertina«, zavedená již od časů prvotního přenesení r. 1627.

Tak po všelijakých osudech dostalo se tělu svatého zakladatele řádu premonstrátského a velického biskupa Norberta stálého a důstojného stánku, v němž odpočívá. Leží zase mezi svými; kletí k němu jako k Otcí se utíkají ve všech svých potřebách, kteří jej vyzývají za pomoc a posilu, aby hodnými byli jeho syny a zachovali dědictví, které jim byl odkázal. Leží v naší královské Praze, která honosí se tolikerými svatými ostatky a druží se k ostatním těmto drahocenným pokladům. Odpočívá v zemi české a jako jeden z patronů jejich prostí za lid náš u trůnu Božího. Kéž mocný tento

a veliký světec ujme se národa našeho, obzvláště nyní tak rozháraného a rozestvaného; kéž on, milovník «míru a pokoje» pomůže nám ku časům klidným, kéž on vítězný zastávce víry vyprosí i nám milost víry pravé, pevné, kéž on, jenž hořel láskou k Bohu i k duším lidským rozdíti i v nás lásku svatou k Bohu, nejvyššímu dobru, a lásku vespolnou, vpravdě bratrskou. — Kéž opatruje národ náš před zhoubnými naukami a sváděním k nevěře. Kéž

s ostatními sv. patrony prosí za vlast naši, aby nezahynula, ale zkvétala, aby vrátily se časy zbožnosti, mravnosti a časy blahobytu vezdejšího. Tam se Sionu žehnej Otče Norberte, nám synům svým po vlastech českých i po jiných roztroušeným, odtamtud žehnej císařskému domu našemu, žehnej národu našemu a vlasti celé, abychom ctíce Tebe v ostatcích Tvých na zemi, jednou Tě spatřili oslaveného v nebi . . .

Svatý Norberte, oroduj za nás!

Boh. Henell.

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

II. Blahoslavení tiší, neboť oni zemi vládnouti budou. (Mat. 5, 4.)

Pán Bůh hned při stvoření ukázal se lidem jako dobrý Otec. Za obydlí připravil jim palác, jakého by ani všichni stavitelé na světě zbudovati nedovedli. Tichá, malebná údolí byla pokoji jeho. Podlahu jeho kryly pestré, všemi barvami hrající květy jako nádherné koberece, a krásná do nedozírna táhnoucí se obloha jako klenutý strop zvedala se u výši. Obydlí to bylo ráj Země sama od sebe poskytovala plodiny, a stromy ohýbaly se pod množstvím lahodných plodů. Na křídlech lehkého vánku nesla se z lesů do údolí čarovná hudba ptačí rozveselující celou krajinu. Počasí bylo stále jasné. Když zapadlo u večer zářivé slunce, vždy jasná nastoupila noc, v níž tisíce hvězd usmívalo se s výše. Pánem tak krásné země učinil Bůh člověka. Měl v ní vládnouti jako král, i živočichové byli mu úplně podrobeni; jako beránek sedával lev u nohou jeho. Nic netížilo jeho srdce

v zemi, do níž postavil ho Bůh. Čirá blaženost vanula z ráje do srdcí prvních lidí. Blaženosti té nerušila ani jedna vašeň tělesná, neboť tělo bylo podrobeno, duši, tato pak Pánu nejvyššímu, Bohu.

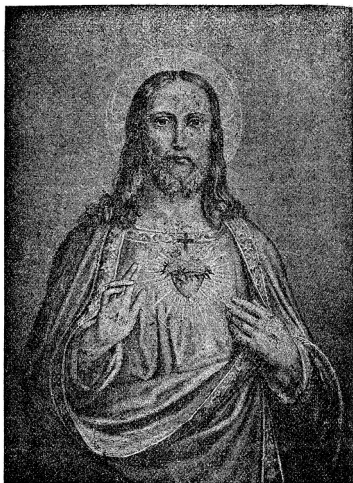
Radost prvních lidí zvěštoval Pán Bůh tím, že sám se jim zjevoval, s nimi laskavě rozmlouval a sliboval jim zemi ještě krásnější a blaženější, totiž nebe, zůstanou-li mu v lásce věrni. První lidé však v lásce k Pánu Bohu nevytrvali, vzbouřili se proti němu hříchem neposlušnosti, a za trest celá příroda vzbouřila se proti nim. Mnohé dary sice láska Boží i po hříchu na zemi lidem nechala, než přece jak veliký je rozdíl mezi ní a rájem! Místo radosti tak často zavane s ní v srdce lidské ostrý vitr bolesti. Jinak působí na člověka mraziva zima a párné léto, nežli stále jaro ráje plné lahody a krásy. Rolník mohl by vyprávěti, za jak velkou námahu dává plodiny země, jakými starostmi dolehnou na něj mraky, jež za letního dne najednou zahálí oblohu a zhoubou hrozí úrodě polní. Jaké pocity zmitají

často srdcem dělníkovým, nebo řemeslníkovým, když se mu práce nedaří! Jak je u srdce člověku, jež zastihla ztráta majetku, nebo jiná nehoda!

Člověk hledá často na této zemi místočko, kde by srdce jeho necitilo trnů, jimiž bodá jej tato země. Mnozí za tím účelem podnikají daleké cesty do lesnatých krajín, ale obvykle se klamou. I v lázních sebe malebnějších, i na vísce nejrozkosnější cití, že jsou ještě v slzavém údolí.

A přece, milý čtenáři, jest místočko, na něž srdce tvé se může uchýlit a blaženosti nabýti. Místočko to podobá se ráji. V něm je plno květů nikdy nevadnoucích, v něm umlkají stesky bolesti, a do duše zaznívá hudba rajské útěchy. V něm jsou léky pro všechny rány srdce, v něm je stálá radost. V něm nezapadá slunce spokojenosti, a duše na onom místě pocíti opět sladké přátelství s Pánem Bohem, jak cítili je první lidé v ráji, obdrží opět vládu nad zemí, ba i nadějí, že vládnouti bude v zemi nejblaženější — v nebi. Na místočko to uchýlit se mohou všichni lidé bez rozdílu. Cesta k němu je zadarmo, zde neplatí se vstupné; nepatří místo ono lidem, nýbrž Pánu Bohu, jenž dává všechno zadarmo. Jako ráj vystavěl je Pán Bůh sám, Duch sv. utvořil je z nejčistšího těla nejblah. Panny Marie. Místočko to je božské Srdce Pána Ježíše.

Drive ještě, nežli Pán Ježíš na zemi naši sestoupil, zněla o něm ústy proroků zvěst, která označovala vlastnosti a úkol jeho na zemi. Prorok Isaiáš praví, že nazváno bude jméno jeho: »Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kniže pokoje« (Is. 9, 6.)

Pán Ježíš byl zajisté pravý Bůh, před nímž i nejvznešenější anděl je nepatrný, slabý tvor. Jako Bůh mohl Pán Ježíš přijíti na zemi v největší velebě a slávě, obklopen tisíci zástupy andělů, mohl zasednouti na nejskvostnější trůn, mohl býti králem všech dílů světa, mohl i poručiti, by země tak jej poslouchala a tak mu sloužila, jako prvním lidem v ráji. Pán Ježíš mohl sobě na zemi připraviti největší pohodlí, vždyť slunce, hvězdy, země a všechna bohatství její jsou dílo jeho rukou. Mohl si poručiti počasí jaké chtěl, mohl míti stravu a nápoj jaké chtěl, mohl si vyvoliti k obsluze lidi, které chtěl, vždyť byl nejvyšší Pán a Král, Bůh, Silný, Otec budoucího věku. Než Pán Ježíš nepřišel na tento svět do pohodlí a rozkoši, nýbrž z lásky k lidem vyvolil sobě život, jaký mají ti, kteří jsou se všech stran zrovna obklopeni obličejmi a kříži; učinil to za tím účelem,

by celému světu ukázal, jakým způsobem uprostřed křížů a námah možno dojiti blaženosti srdce. Pán Ježíš byl po celý život jako beránek. Tentýž prorok Isaiáš, osvícen jsa Duchem sv., vidí v mysli budoucího Vykupitele na zemi a naplněn touhou v duši po něm, takto volá: »Vypust beránka, Pane, panovníka země.« (Is. 16, 1.)

Viděl jsi, milý čtenáři, beránka? Co se ti na něm zvláště libilo? Smýkal sebou, když se mu něco nemilého přihodilo? Beránek vyznamenává se zvláště svou tichostí.

Tichým beránkem býti zvolil si Kristus Pán a to uprostřed největších nehod a obtíží. Jeho božské Srdce celému světu chtělo ukázati, že tichost je nejmocnější prostředek pro lidské srdce zachovati spokojenost i v okolnostech nejtěžších.

Stěží našel bys, milý čtenáři, člověka, jenž by měl život tak obtížný, jako Pán Ježíš. Hned v jeslích jeskyně betlémské uvítala útlého Ježíška největší chudoba a nepohodlí. Jak je přijímá to malé dítě? Jeho očka zářivě se dívají na chudičkou matku Pannu Marii. Na jeho dětské tváři hraje úsměv radosti. Pán Ježíš sice již jako dítě dobře svou chudobu poznával, neboť již tehdy měl užívání rozumu a přece ani jednoho znamení nepokojenosti nevidíš na jeho tváři. Jeho božské Srdce tise přijímá vše, co nebeský Otec na něj dopouští. Tichost jeho zlomila oslny trnům, jimiž hned při narození počala ho bodati země naše.

Uplynula jen krátká doba od jeho narození, a již počíná se tvořiti v paláci Herodesově v Jerusalemě mrak hněvu krále, hodlající zahubiti malého Ježíška. Božské Srdce jeho ví dobře o mraku tomto, mohlo by jej v okamžiku zaplašiti, vždyť život Herodesův jest v jeho rukou, ale nečiní toho. Z lásky k lidem nechá

na živu největšího nepřítele svého, by celé lidstvo vidělo, že tichost srdce chrání v něm klid a blaženost i v největší nehodě.

Je tichá noc. V Betlémě dřímá všechno pohrouženo v hluboký spánek, i sv. rodina. Náhle vzbudí někdo svatého Josefa. Anděl se mu zjeví a káže, by ještě této noci zachránil Ježíška útekem do Egypta. Náhle, bez přípravy vydává se sv. rodina na neznámou cestu mající trvati asi 2 měsíce, do cizí země, obydlené národem pohanským. Stěží asi zasáhne kterou osobu, neb rodinu tak velická nehoda, jako zasáhla zde sv. rodinu. Panna Maria jede na oslátku, držíc v ruce svého malého Ježíška do velmi smutného vyhnanství. Podívejme se nyní na tvář malého Ježíška, zdali jeví se zde hnůtí hněvivosti, neb netrpělivosti? Tentýž klid, který viděli jsme v jeslích, vidíme i nyní. Oko jeho je rovně tak zářivé, a tvář jasná a klidná. Jeho božské Srdce s tichostí úplnou přijalo z rukou nebeského Otce tuto nehodu, již Prozřetelnost jeho na něj dopustila, by ukázalo nám, že žádná nehoda není příčinou, proč by se člověk uváděl v netrpělivost, zlost, nebo přílišný zármutek, aby ukázalo, že tichost srdce, s níž i největší nehody z rukou Boží Prozřetelnosti přijímá máme, jest pravým prostředkem zachovati blaženost srdce.

Příkladem tichosti srdce pro největší část lidí, jichž život každodenní je plný namahavé těžké práce, jest život Pána Ježíše v Nazarethě. Nazareth je malé městečko ukryté uprostřed nevysokých pahorků. Na sever z těchto pahorků viděti vysoké hory Galilejské, za nimiž bělá se zasněžená hora Hermon. Na jihu zvedá se malý Hermon, za ním ční k nebi hory Gelboe, hory Samařské, jímž pozadí činí pohoří Judské. U jeho úpatí vine se planina Esdrelonská. Na

západu vystupuje pohoří Karmelské, a za ním jako stříbro leskne se hladina mořská. Zdá se, jakoby úmyslně vyvolil sobě Pán Ježíš tuto krajinu, v jejíž tichosti obrazila se tichost jeho božského Srdce. V tichém městečku tomto jsou obyčejná obydlí, jaká až posud mívají Arabové palestinskí. Jsou zde stavení z hlíny nebo z kamene stavěná do

čtverce; zdi jejich jsou z proutí, jež jest hlinou obložené a zalíčené. Vše vypadá zcela jednoduché. Uvnitř jest několik stoliček, stůl, svícen, olejová lampa, truhla na plátno a šaty, něco obilí a ruční mlýnek. V jednom z takových obydlí bydlí Pán Ježíš s Pannou Marií a sv. Josefem.

(Příště dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Ostatek.)

Slyšel jsem mnoho nářků za posledních dnův, ale žádný z nich nevbodával se tak hluboce do mého srdce, jako úpěnlivý pláč Naifin, když byla od nás odehnána. Zjev doktorův zajisté vzbudil v ní představy a vzpomínky nedávno uplynulého štěstí. Čekala ji budoucnost nejistá, pochybná, osud a strádání bezvolné otrokyně viděla před sebou. »Doufejte!« zvolal můj přítel k nešťastné mladé dívce. »My budeme Vaši stopu sledovati a opět se uvidíme.« Těsně vedle Naifina velblouda jedoucí šejch pozorně a napjatě naslouchal každému mezi oběma pronesenému slovu, ale chudák, francouzky nerozuměl a tak z toho ze všeho neměl nic.

Zvolna jela tedy karavana k Bagdadu; co dále bude, jsme nevěděli. Odvázali jsme svoje koně od stromu a pustili jsme se opodál za karavanou. Ovšem byli jsme bez plánu, neboť co jsme měli, co jsme mohli učiniti, abychom Naifu Djemblatovu zachránili, to věru jsme nevěděli. To nám nenapadlo; že zde ani s penězi ničeho nepořídíme!

Mračno prachu ukázalo se v dáli. Víc a více valilo se k nám a právě jsme poznali nekonečný, jak se nám

zdálo, zástup jezdců, jejichž cíl byl patrně Damašek. »Noví nepřátelé pro nešťastné město,« pravil můj přítel, »neboť jsou to samí Drusové.«

»A mají na spěch,« pravil jsem, neboť již se k nám valně přiblížili. »Patrně jsou to Drusové z Hauranu,« mínil doktor na jezdce patře, »poznávám je dle jejich kroje, přicházeli často do Damašku za mého v městě pobytu.«

Dvě rytířské postavy obrátily na sebe naši pozornost.

»Kdo je to?« zvolal jsem bezděčně.

»Jistě šejch,« odpověděl přítel.

»Ale ten druhý?« tázal jsem se nanevš vzrušeně. »To je Ben-Aga, nebo mě klamou moje smysly.«

»Ben-Aga,« zvolal nyní i doktor a v témže okamžiku odbočil jeden jezdec a mířil právě k nám. Dobře jsme viděli, byl to Ben-Aga. Jako vyjevení druh na druhu jsme patřili a sotva jsme se s Ben Agou pozdravili.

»Kde jest Naifa Djemblatova?« tázal se krásný mladý muž doktora. »Nenašel jsem jí více v Cale a nikdo neví, kam zapadla.«

»Tam táhne jako otrokyně Slebi-Beduinův s karavanou do Bagdadu,«

odvětil můj přítel a ukazoval na mizici velbloudy.

Oči Ben-Agovy divoce a hrozně se zakoulely a jako střela odjel na svém bujném Arabu k opuštěnému jezdcí. Během několika okamžiků byl mohutný roj jezdců zastaven a Ben-Aga letěl s větrem o závod asi se třemi sty junáků za karavanou. Doktor a já samo zřejmě také jsme nestáli. Karavana, spatřivši takovou vichřici za sebou, zastavila se a dala znamení, že chce vyjednávat, neboť v těchto jezdcích tušila lupiče a chtěla dáti výkupné. Ben-Aga utišil kupce a vysvětlil jim, že jest mu jen s jejich beduinským průvodem jednati.

Ben-Aga předvolal si šejcha před sebe a suše dal mu rozkaz, ať na místě vydá námi vyžadovanou otrokyni, jinak že všechny Beduiny dá posekati. Na odpor nebylo lze šejchovi mysliti a proto počal chytrák lézt do prosa. Koupil prý otrokyni draze a má naději, že ji v Bagdadě velmi draho prodá.

„Mlč, ničemo!“ zahřměl naň Ben-Aga a uchopil pistoli.

„Vezmi si ji darmo!“ zvolal šejch pyšně se v sedle pozvednuv, „mě stála pět set piastrů.“

„Zde máš ty peníze!“ zvolal doktor, „podával jsem ti před chvílí čtvernásobnou sumu.“

Zahalená osoba od Slebi-Beduinů zamilovala k nám, byla to Naifa Djemblatova. Ben-Aga seskočil s koně a tisknul drahou sobě dívku k prsoum. „Tak se musíme shledati“, a hlas se mu chvěl. Byla to dojemná scena při zapadajícím slunci.

Opatřivše ji koně, vzali jsme Naifu ve svůj střed a zamilovali k četě jezdcův a dali se opět všickni směrem k Damašku. Doktor měl pravdu: byli to Drusové z Hauranu, ale nepřišli jako nepřátelé, nýbrž jako přátelé a ochránci pronásledo-

vaných křesťanův. Assad-Amer, šejch, s nímž nás Ben-Aga seznámil, byl totiž přítelem řeckého místokonsula v Damašku, pana Spartalisa. Ihned první den krvavého povstání ve městě poslal Assad-Amer expresního posla se zprávou ku svému příteli, panu Spartalisovi, že na první dané znamení v čele 1500 lidí na obranu křesťanů do Damašku dorazí. Místokonsul odevzdal tuto zprávu Abdel-Kaderovi a na rozkaz emirův dal poslem Assada Amera poprositi, aby ihned se svojí vojenskou mocí do Damašku přijel a vrchnímu velení tohoto znamení- tého a veleslavného vojevůdce se podřídil.

Příchod značné vojenské moci dal věci v Damašku rázem zcela jiný obrat. Šejchem-ül-Islamem najatí bandité, jejichž řádění se každou chvíli očekávalo, neodvážili se nyní paláce Kaderova napadnouti, jakož rovněž na dávení křesťanů v citadeli „zapomněli“. A že nyní palác emirův se mi zcela jistým zdál, usnesli jsme se v té první noci naše přátely tam dopravit, v čemž Ben-Aga výborně vypomáhal.

„Vysoká porta“ v Cařihradě nemohla déle všechny evropské velmoci za nos voditi a tak na druhý den přišel nový místodržitel v čele 3000 vojska do Damaška, bylo to 13. července. Bylo po řezi. Přece však v minulých pěti dnech v samém Damašku 8500 křesťanů bylo zavražděno a 3800 domů spáleno. Hmotná škoda křesťanům učiněná páčila se nejmeně na 100 milionů frankův.

Celé to povstání v Syrii během mnohých týdnů stalo 16.000 křesťanských životů, na 80.000 bylo jich bez chleba a přístřeší, 20.000 vdov a sirotků, 4000 žen a panen do otroctví prodáno. Vše, co libanonské pohoří tento rok poskytlo: na obilí, hedvábní, morušnictví atd., bylo zničeno, a sice až po rovinu k Nazaretu, v prostranství asi 120 kilometrů délky a 50 kilom. šířky. Rovněž byla úroda

rozkošných zahrad Célesyrie, jakož i žeň na Antilibanonu a Hauranu, pokud křesťané bydleli, úplně zničena tak, že celá škoda, kterou křesťanské obyvatelstvo utrpělo, nejméně na 200 milionů franků páciti se může.

Křik nevole ozýval se po celém křesťanském světě, když tyto hrůzy ve známost vešly. V Paříži sešla se konference a uzavřeno poslati válečné zakročení do Syrie ku potrestání vrahův. Vyřízení bylo Francii svěřeno. Avšak v okamžiku, kdy francouzské vojsko do Syrie na pochod se vydalo, poslala i »Vysoká porta« ministra zevnějších záležitostí Fuad-Pašu do Syrie jako mimořádného komisaře s četným vojskem. Ovšem, musí se Turkům rozuměti. Nyní najednou dělali se ochránci křesťanův, protože jim tekla voda do bot, vlastně se jim však o to jednalo, aby Syrie nějak nedostala se z jejich rukou.

Jako vyslání Fuad-Paše do Syrie vůbec, tak byli i jím určené tresty jen manevrem na oklamání veřejného mínění, obzvláště evropských velmocí. V celku bylo 112 »vinníků« zastřeleno, 57 oběšeno a 9 na sloup nabodnuto. Většina popravených patřila damašské chátře, ač tato přímo od Turků byla na křesťany najata. Jediný z hlavních vinníků byl popraven Ahmed-Paša, generalissimus v Syrii a místodržitel damašský. Perfidní Khuršid-Paša v Bairutě a ještě tak mnozí jiní, jež jsme ve svojí povídce poznali, znikli jakémukoliv trestu.

Jistě měl býti na příklad Šejch-ül-Islam, Abdallah-el-Halebi, jehož jsme vedle Ahmeda-Paše jakožto duši celého

povstání poznali, potrestán. Fuad-Paša ani zdaleka neukazoval, že by se měl, na vlas tohoto »svatého« muže sáhnouti. Tu však najednou přišly ženy popravených před palác Šejcha-ül-Islam, obklopily byt svého »velekněze« a vyčítaly mu, že jedině on svými fanatickými slovy toho jest vinen, že mužové jejich jsou popraveni: »Tys příčinou všeho neštěstí, tebe poslouchali mužové naši, jako světce, tys svědce mužů našich.«

Následkem tohoto skandálu musil Fuad-Paša slavného »velekněze« dáti zatknouti. Nic se mu však zlého nestalo, byl na krásný ostrov Cypr »vypovězen«. Zničení všech »džaurův« jest u horlivého moslema věc posvátnou a záslužnou.

Devět měsícův uplynulo od těchto krvavých dnů v Damašku, kdy v Bairutě slavili jsme dvojí svatbu: doktorovu se slečnou Mišaudovou a Ben-Agovu, jenž se zatím křesťanem stal, s Naifou Djemblatovou. Můj přítel nedal se k tomu pohnouti, aby Východ opustil, ač tam tolik byl zkusil. Ben-Aga podnikl se svojí mladistvou paní svatební cestu do Evropy a použili jsme opětě parniku rakouského Lloydů, jenž nás napřed do Caribradu měl dopravit. Když jsme při pobřeží larnackém opět k několikabodinému zakotvení stanuli, nemohl jsem si toho odepřít, abych nepospišil do oranžového loubí lodního agenta a neporučil si opětě sklenici ohnivého cyperského vína a spanilě Řekyni příhod svých v roce minulém nevypravoval.

»Neřekla jsem vám to«, pravila mladistvá dívka-dítě, prstem mi hrožíc, »abyste nechodil na Libanon!«

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIV. Co Bůh činí, dobře činí.

„Náš malý Josífek“, píše missionář africký P. Daignault, „jest mrtev. Smrt jeho nás všechny naplňuje zármutkem. Byl to skutečně roztomilý hošík; měl černé vlasy, černé oči, hebkou, jako diamant černou plet a byl pln veselosti a života. Byl miláčkem nás všech. Jeho rodiče milovali jediné své dítě velice; bylo to první dítě v osadě Chishana s vě z křesťanských rodičů pocházející. Až do nedávna byl zdrav jako buk, ale jeho útloucítná babička nechala ho před několika dny v řece trochu déle se koupati, Josífek se zachladil a dostal zápal plic. Rodiče byli ovšem plni starostí a obav, a bez meškání pospíšili k missionářům, aby si vyprosili léků. Avšak léky nepomohly a brzy nabyli jsme přesvědčení, že život Josífkův je ve velkém nebezpečení.“

Domorodci mají ve zvyku, mrtvým nazývati toho, kdo teprv umírá. Večer před smrtí malého Josefa došla zpráva, že už jest mrtev. Pospíšil jsem tedy s P. Moreauem do domku rodičů, abych je potěšil. Když jsme se blížili, slyšeli jsme hlasité bédování. Chatrč byla plná mužů, žen a dětí, a všichni plakali a natíkali, až bylo člověku úzko. Umírající dítě bylo zlehka přikryto, nohy byly svázaný. Otec držel hlavu dítěte ve svých rukou, matka klečela u nohou a oba hořce plakali. Viděli jsme ihned, že dítě není ještě mrtvo a nařídili jsme, aby obvazky byly rozvázány a všichni cizí z chýže se vzdálili, ježto by nezdravé ovzduší a ohlušující hřmot, smrt malého trpitele byly jistě urychlily. Dýchal z těžka a tu a tam otevřel namáhavě své smutné, matné oči. Otec stoje vedle lůžka přitlačil pokaždé své ruce na ústa a oči umírajícího, jakoby chtěl duši východ z těla zabrániti a pláč a nářek začal znovu.

„Nesmíte tolik plakati a natíkat“, pravili jsme rodičům, „dítě může ještě na živu zůstat. Pokojný spánek v noci může mu život zachrániti. Upokojte se a modlete se. Kdyby však mělo dítě přece umřít, nemuťte se proto velice,

neboť Bůh je volá a chce je míti u sebe, aby s anděli jeho bylo na věky šťastno.“

Naše slova měla dobrý účinek a v chatrči nastalo ticho přerušováno jsouc toliko tlumeným vzlykáním otce a matky, kteří hořce plakali. Bolelo nás samy, když jsme viděli jejich velký zármutek a sotva sami zdrželi jsme se slzí. Konečně jsme odešli a ještě v dáli slyšeli jsme obnovený nářek rodičů. Tak uplynula noc. Zrána přišla zpráva, že dítě zemřelo brzy po východu slunce; bylo zaobaleno v plátno a leželo uprostřed chatrče. Příbuzní a přátelé shromáždili se opět, aby s rodiči truchlili. Odpoledne byl pohřeb. Obával jsem se, že budu zase u hrobu svědkem nějakého trapného výjevu, ale jakmile malá mrtvola byla položena do hrobu, vyzval P. Moreau přítomné příbuzné, aby se odevzdali do vůle Boží a několika slovy je potěšil. A skutečně rodičové brzy se upokojili a hlasitý nářek ustoupil tichému zármutku.

Hrob jest již zasypan a všichni vracejí se tiše domů; toliko Maria, matka zemřelého Josífka obrací s několika jinými nábožnými ženami kroky své k naší kapli a tam kleká před Bohem, jenž život dává i bere, a odevzdává se poznovu do nejsvětější vůle jeho. Viděl jsem ji vycházeti z kaple; její obličej byl smutný sice, ale klidný, spokojený. „Byla to vůle Boží“, pravila mi, potkavši mne. Ještě před dvěma roky byla pohankou, nevědouc ničeho o Bohu, nesmrtnosti a nebi. Milost Boží změnila ji úplně a mohla by býti nyní krásným příkladem všem ženám, které často proti vůli Boží se vzpírají a se zármutku tak podávají, jakoby žádné naděje nebylo.

Náš Josífek je tedy mrtev. My všichni truchlíme o něho, on však raduje se a zajistě s anděli nebeskými. Co Bůh činí, dobře činí.

XV. Ze Svaté země.

Po celá století byli Františkáni a Karmelité na hoře Karmelu jedinými strážci Svaté země. Od té doby však, co krymská válka východním křesťanům větší svobodu zjednala, usadily se ve

Svaté zemi i řehole jiné. Nyní působí tam kromě Františkánů a Karmelitů Dominikáni, Assumptionisté, Lazaristé, Trapisté, Salesiáni, Školní bratři, Milosrdní bratři, Bílí otcové, Benediktini, Klarisky, Karmelitky, sestry sv. Josefa, Sionské sestry, sestry z Nazaretha, Františkánky, sestry sv. růžence, Borromejky, Salesianky, Benediktinky, Milosrdné sestry svatého Vincence z Paula. Skoro by se mohlo říci, že vzhledem k velké nouzi o pracovníky na vinici Páně v jiných missiích, ve Svaté zemi duchovních dělníků je až příliš mnoho, avšak důležitost Svaté země pro svět křesťanský omlouvá zajiště každý nadbytek. Ostatně valná část jmenovaných řeholí vede na oněch přesvatých místech život výhradně kající a rozjímavý; ostatní pracují v duchovní správě, v missiích, pečují o poutníky a konají tělesné skutky milosrdenství. Zvláštní radost jim působí, ujmají-li se nemocných, chudých a trpících na oněch místech, na kterých sám Spasitel tolik dobrodiní byl vykonal. Přední místo mezi těmito »apostoly lásky« zaujímají sestry sv. Vincence z Paula.

Dne 3. května r. 1901. bylo tomu patnácte let, co první Vincentky do svatého města vkročily. Chudobný malý domek na hoře Sionu byl prvním jejich příbytkem. Odtud jaly se blahodárně působiti mezi chudými a trpícími, kterých Jerusalem až podnes má velký nadbytek. Jejich zvláštní roucho řeholní, zvláště pak jejich obrovské, bílé čepce budily všeobecnou pozornost. Když šly okolo, byla okna plna zvědavců. Brzy však zvykli si obyvatelé na ně, nazvali je »velkými lékařkami« anebo »bílými ptáky«, a sestry staly se brzy oblíbenými. Přispělo k tomu nemálo nápadné uzdravení dítěte arabského pohlavára.

Pohlaváři tomu byly už zeměřly dvě dítky; třetí bylo na smrt nemocno. Zarmoucený otec slyšel o »velkých lékařkách«, a prosil jich, aby mu dítko zachránily. Sestry přišly a prohlížely malou nemocnou, zatím co veškerá rodina napnutě okolo lůžka čekala na výsledek. Léky, pečlivé ošetřování a vroucí modlitba sester účinkovaly zároveň. Do osmi dní bylo dítko zdrávo. Pověst o tom rozšířila se brzy po celém okolí a následkem všeho byla neobmezená téměř důvěra

dobromyslných domorodců v neomylné umění lékařské milosrdných sester. Tak začaly jejich návštěvy nemocných v domech soukromých. Židé, Arménové, Řeci, Kopti a Latinnici volali je bez rozdílu a brzy nebylo v Jerusalemě domu, jenž by »bílých ptáků« nebyl znal. Sestry rozdělily si město na několik čtvrtí a navštěvovaly nemocné po dvou, způsob to, jež sami Turci uznávali a chválili.

Ponenáhu rozšířily sestry svou činnost i na okolí. I divocí suroví Beduini na rozsáhlé rovině u Jericha vidají často sestry ve svém středu. Tyto výlety na venkov konají se buďto na koni nebo na oslu. Jakmile bílé čepce v dáli se objeví, dají se děti do radostného křiku: »Hakim, hakim! — lékaři, lékaři!« Vše se sbíhá vespolek. Lékařská porada děje se jen pod širým nebem. Přicházejí ženy se svými dítkami na zádech, starci přibíhávají se opírajíce se o své hole a prosí za posilující lék, jenž by je učinil mladými; nebot sestry, říkají, umí všechno. Bolavé oči se zavazují, zuby se trhají, rány pocházející od zdivočilých velbloudů nebo jedovatých hadů se obvazují. Všichni odcházejí spokojeni a svolávajice Boží požehnání na dobré »hakim«.

Po té děje se návštěva u nemocných. Jižto sami přijíti nemohou. Leží obyčejně na hrubých rohožkách, třesouce se zimnicí, přikryti roztrhanými pokrývkami. Vedle stojí džbán s olejem a hromada obilí, potravin to zásoba domácích; dokola jako domácí příslušníci: skot, kozy, ovce, slepice, osli a velbloudi. Pro velbloudy je ve zdi vylomena díra, aby ji mohli svůj dlouhý krk prostrkovati.

Loučení je pro obě strany velmi těžké. Ubozí fellahové¹⁾ rádi by sestry podrželi u sebe a nechápou, že se v jednotlivých dědinách neusadí, kde by jim, jak se domnívají, nic nescházelo. »Ó, ano«, píše sestra, »schází tam něco: svatostánek!«

Ošetřující nemocné po domech, nabýly sestry za krátko pro svou lásku a dovednost neobyčejného věhlasu. Tim získala však také jejich chudinská lékárna v městě. Sotva se zrána o 7 hodinách její dvře otevrou, vrazí celý zástup nemocných dovnitř. Někteří pijí předepsané sobě léky hned na místě, jiní

¹⁾ Fellahové jsou domorodí rolníci.

odnášejí si je domů. Na sta nemocných přichází sem denně. Mnohé přiváží doma na hřbet oslu nebo hrb velblouda a dováží tak ke klášteru. Čekají u brány klášterní tak dlouho, až se jim otevře a viděti na očích všech pevnou důvěru, že jim bude pomozeno.

Naše lékárna pro chudé vyžaduje ovšem velkého nákladu. Celý potok různých léků proudí odtud městem a širým okolím. V letě, kdy zimnice celé osady přepadá, obětuje se některý ze silnějších fellahův a odnáší od nás celé džbány léků, které, vrátiv se domů, do poslední kapky mezi nemocné rozdělují. Kdyby lékárna chudých mohla všechno vyprávěti, čeho za ta mnohá leta byla svědkem, byla by toho velká kniha. — Mimo lékárnu chudých mají Vincentky v Jerusalemě nemocnici a útlunu pro starce, jižto strádají nemocmi nezhojitelnými. Ústav má asi 50 ošetřovanců. Neméně užitečný je spolek paní a dívek z lepších rodin, kteří jednou v týdně na půl dne se scházejí a za vedení jedné ze sester šaty pro chudé zhotovují. Spolek pozůstává ze členů činných, kteří rukou a jehlou, a čestných, kteří penězi ke zduhu spolku přispívají. Schůze spolková koná se jednou za rok.

Ke spolku jmenovanému řadí se čestně pracovní škola pro chudé dívky. Navštěvující nemocné v chatrích a příbytcích chudých, viděly sestry, kterak mnohé mladé dívky větší část dne v zahálce trávily, protože se žádnému užitečnému zaměstnání nebyly přiučily. Po jaly tedy sestry ihned pomysli zříditi školu pracovní. Naděje, že jejich dcery pěkný groš si vydělají, přiměly matky, že svolily, aby dcery do školy chodily. Brzy přihlásilo se jich 40 a počet ten stále se rozmnožuje. Každá dělnice dostává mzdu práci její přiměřenou. Práce jest vždy s dostatek; o to starají se horlivé dámy

křesťanské. Ovšem z počátku bylo třeba mnoho námahy i trpělivosti, dívky na zahálku zvyklé pořádku a práci přivykati. Ale s pomocí Boží se to podařilo. Dnes jsou mnohé z nich jedinou podporou své rodiny.

Od roku 1891. mají sestry pod dozorem i městskou nemocnici. Byly tam slavnostně samým místodržitelem, Ibrahimem pašou, uvedeny. V nemocnici jest na 40 posteli. Vedení a správa nemocnice nalezá se úplně v rukou sester, které turecké úřady co nejochotněji ve všem podporují. Přijímající nemocné nečiní sestry ani co do národnosti ani co do vyznání žádného rozdílu. Katolíky navštěvuje pravidelně katolický missionář, jenž vykonává svůj duchovní úřad, má úplnou svobodu. Ještě nikdy nestala se při zaopatřování katolických nemocných nějaká výtržnost. I jinověrci chovají se při posvátném úkoně slušně a uctivě. Sestry meškají v nemocnici pouze ve dne, na noc vracejí se do kláštera. Jedině v takových případech, kdy i v noci dohlídka na toho neb onoho nemocného jest nutná, zůstávají v nemocnici přes noc.

Mimo tyto ústavy ve svatém městě mají sestry Vincentky podobné stanice i v Betlemě, Nazaretě a jinde, kde podobně v nemocnicích, dětských útulnách, pracovních školách a chudobincích slouží svému bližnímu. Nejnovější stanice jejich jest v Haifě na úpatí hory Karmelu, kde mají nemocnici, dětskou útlunu, pracovní pro dívky a lékárnu pro chudé.

Tato velkolepá činnost sester svatého Vincence ve Svaté zemi jest jenom malou částí obrovské, světové působnosti jejich ve všech dílech světa. Největší a nejznamenitější tento řád ženský má jediné v Evropě 2000 domů s 30 000 sester, v jiných dílech světa na 500 domů s několika tisíci sester.

Radost nebes proniká
znaveného poutníka,
před Tvojm když obrazem
kleká zbožně — líbá zem,
Zdrávas, zdrávas, Maria!

Zapomíná útrap všech,
modlitbu má na retech,
k Tobě vzdychá, Matičko,
spasná naše hvězdičko,
Zdrávas, zdrávas, Maria!

Blažen patří na oltář,
odkud Tvoje milá tvář
na něho se usmívá,
mírem duši ovívá,
Zdrávas, zdrávas, Maria!

Tobě hol svůj přednáší,
Matko naše nejdružší,
v Tobě hledá jistý lék,
v bouři žití útulek,
Zdrávas, zdrávas, Maria!

Tobě dává život svůj,
Ty jej, Matko, opatruj,
a když zhasne těla skříň,
vezmi dítě v nebes říš,
Zdrávas, zdrávas, Maria!

R. Stupaczkýj.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Krásna od Val. Meziříčí. Pln díků
za veliká dobrodíní, kterých se mi dostalo
vzývám božského Srdce Páně, prosím,
aby toto mé vroucí poděkování bylo uve-
řejněno ku větší cti a chvále Boží. *J. K.*

Z Opavy. Plníc tímto slib svůj,
vzdávám nevroucnější díky božskému
Srdci Páně za vyslyšení v těžké nemoci,
z níž po devítidenní pobožnosti jsem
vyvázla. Chváleno; ctěno a milováno
budiž to dobré, láskyplné Srdce Páně
na věky. *A. S.*

Z Chorvatska. Jistý čtenář »Školy
B. S. P.« prosí všechny čtenáře jakož i
členy III. řádu sv. Františka o zbožnou
modlitbu, aby mu byla dána milost od
Boha v jeho záležitosti řeholní. *Fr. A. J.*

Z Kutné Hory. Prošba o modlitbu,
o níž prosí více osob a již napřed všem
děkuji.

Z Dřevohostic. Doznávám tímto
mocné přispění Panny Marie svato
hostýnské, sv. Anny a sv. Joachima při
zkouškách a mnoha jiných záležitostech.
Do ochrany Boží se poroučejíc, prosí
o jedno »Zdrávas«. *J. S.*

Z Vys. Mýta. Vroucí, nekonečné díky
vzdávám nejsv. Panně Marii a svatému
Josefu za vyslyšení a vroucnou přimluvu
jejich. *M. K.*

Z Časlavi. Vzdávám dle slibu srdečné
díky sv. Antonínu Paduanskému za pa-

trnou a zřejmou pomoc při nalezení
důležité ztracené listiny, kterou před
tím při nejbledlivějším hledání naléztí
jsem nemohl. Mimo to vzdávám dle slibu
radostné díky nejsv. Srdci Páně, Marii
Panně, Matce Pomociustavičné, sv. Josefu,
sv. Janu Nepomuckému, sv. anděli strážci,
sv. Čtrnácti pomocníkům (jichž jména
jsou: sv. Achac, Jiljí, Blažej, Cyriak,
Diviš, Erazim, Eustach, Kristof, Pantaleon,
Vit, Jiří, Barbora, Kateřina a Markéta)
a sv. Expeditu za mocnou pomoc a
ochranu ve veliké nesnazi a úzkosti.
Mocný je Bůh ve svatých svých. *P.*

Od Studené. Ve svém velikém soužení
a utrpení konala jsem často pobožnosti
k božskému Srdci Páně, k blahosla-
vené Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu
Pad. s úmyslem, budu-li sprostěna sou-
žení, že uveřejním poděkování. Byla jsem
vyslyšena. Nyní plním slib svůj. Modlitba
důvěrná proráží nebesa, a vzájemná
usnadňuje cestu k nebi. *K. K.*

Z Přestí. Vzdávám tímto vroucí
díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, sv. Janu
Nepom. a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení
a pomoc v jisté záležitosti. *K. Ž.*

Vzdávám tímto vroucí, neskonaly
díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a svatému
Leopoldu za mocnou přimluvu a milostivé
vyslyšení v mé těžké nemoci. Ctěte sva-
tého Leopolda! *Čtenářka »Šk. B. S. P.«*

Úcta a láska k nejsvětějšímu jménu Ježíš.

(Hlavní úmysl.)

ch, kterak bývá za dnů našich nejsvětější jméno Ježíš znesvěcováno a zneužíváno nevěrou, nekřesťanským životem, klením, krivými přísahami, rouháním a jinými podobnými hříchy! Což zapominají lidé, že toto jméno jest jediné, v němž spasení býti mohou? Ccž nevědí lidé, že nejsvětější jméno Ježíš jest nad všeliké jméno na nebi i na zemi? Vždyť ono nám připomíná všechno, co jen dobrotivý Bůh ku spáse hříšného lidstva učiniti mohl! Dobře dí svatý apoštol Pavel: »Kristus ponižil sebe samého, stav se poslušným, poslušným až ke smrti kříže. A proto dáno mu jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných a aby každý jazyk vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce.« Ó kdož by nectil, nemiloval toto přesvaté jméno! Ono jest nejsvětější, proto je ctíme, ono jest nejsladší, proto je milujeme a v potřebách vzýváme. Lidé cti jména slavných mužů, vojevůdců, dobrodinců těch, kteří si získali velikých zásluh o lidstvo, mužův učených a šlechtností a ctnostmi vynikajících. Ale což je sláva všech těchto u porovnání se slávou nejsvětějšího jména Ježíš? Toť jméno Boha, Spasitele našeho, před nímž nebe i země se koří; je to jméno Pána Ježíše, jenž mocným slovem svým moři i větrům rozkazoval, ďably z lidí vypuzoval, němým jazyk rozvazoval i mrtvé k životu znova povolal; je to jméno Vykupitele našeho, který sice byl ponížen v utrpení svém, ale přece zvítězil nad smrtí a nad ďablem, jenž slavný a nesmrtelný z hrobu vstal, na nebesa vstoupil a nyní sedí na pravici Boha Otce všemohoucího! Je to jméno budoucího Soudce, který ve slávě a velebnosti přijde soudit živých i mrtvých! A přece jak bývá toto nejsv. jméno zlehčováno a zneužíváno, v žertu i smíchu i v hněvu bez účty vyslovováno a nadarmo bráno! Naším úkolem je zabrániti kde možno všelikému zneužívání jména Božího. Se sv. Františkem Serafinským uctíváme nejsv. jméno Ježíš, který každý kousek papíru se země zdvihl, boje se, aby snad na něm nebylo jméno Boží vytištěno a snad od lidí pošlapáno. Uctíváme jméno Boží křesťanským pozdravem »Pochválen buď Ježíš Kristus«, kterýžto pozdrav víc a více mizí z užívání, zvláště mezi dospělými, a místo křesťanského pozdravu zavládlo světské »Má úcta«, ruku libám, dobrý den nebo večer atd. Za doby naší je křesťanský pozdrav netoliko uctěním jména Božího, ale jest vyznáním víry, osvědčením pravého smýšlení křesťanského. Nuže, jen statečně a horlivě zasade se o čest a slávu Pána Ježíše, Spasitele našeho, ctíme jeho svaté jméno a vyznávejme je, pak vyzná i On nás před Otcem svým nebeským.

Jméno Ježíš jest též lásky naší nejhodnější, protože jest nejsladší, jest jméno Toho, jenž nás dříve nevýslovně miloval a sebe sama za nás vydal, nežli my jsme Jej milovati začali. Ač jest jméno otce i matky každému z nás sladkým a připomíná nám jejich lásku k nám, přece žádný pozemský otec, žádná pozemská matka nemohli milovati dítky své tak, jak nás miloval a dosud miluje Spasitel náš Ježíš Kristus. Z lásky k nám opustil blaženost nebeskou, z lásky k nám stal se bidným člověkem, snášel všeliké bída a strasti lidského života, vydal se na smrt kříže! Z lásky k nám volí přebývati s námi v nejsv. Svátosti oltární, dává se za pokrm duším našim, zve každého z nás k sobě slovy: »Pojďte ke mně

všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já občerstvím vás!« Ale i kdybych mluvil jazyky andělskými a měl lásku cherubů v srdci svém, nejsem s to, abych vypověděl všecku lásku Pána Ježíše k nám. Pochopíme již snadno, proč svatí takovou láskou hárali k tomuto nejsv. jménu Ježíš. Sv. Bernard praví: »Kdykoliv jméno Ježíš vyslovím, jest mi, jakobych cítil med na jazyku svém a jakoby zazníval nejlibeznější zpěv v uších mých.« Uvažujme tedy častěji hluboký a vznešený význam tohoto přesvatého jména a tím také vzbudíme v srdci svém větší lásku k němu. Milujme toto přesvaté jméno jako sv. Ignác, mučeník. Když císař Trojan mu poručil, aby zapřel Krista, pravil sv. biskup: »To jméno z úst mých nevymizí nikdy!« A když mu pohan hrozil, že mu dá hlavu setnouti a jemu takto Krista z úst odejme, pravil sv. mučeník: »Z úst můžeš mi to nejsv. jméno vyrvati, ale ze srdce mého mi je vyrvati nemůžeš nikdy.« Ukažme tuto lásku k nejsv. jménu Ježíš zbožným a ctnostným životem a neurážejme hříchy Spasitele svého, tak ukažme lásku svou k Němu a jeho svatému jménu. »Kdo příkazani má zná a je zachovává, tenť jest, kterýž mne miluje!«

Klaníme se Tobě Kriste Ježíši a slavíme jméno Tvé, chtěje napravit všeliká zneuctění Tvého přesvatého jména! O vepiš ohnivými písmeny sv. jméno své do srdcí našich a rozněť v nás svatou lásku, abychom jen Tobě žili, jen Tebe ctili a milovali. Jméno Tvé, ó Ježíši, budiž radostí života našeho, potěšením v bolestech, útěchou v souženích a starostech, budiž zbraní proti zlým pokušením a proti všem nepřátelům našim. Jméno Tvé, Kriste, budiž nám útěchou v poslední chvíli a hvězdou spásy naší!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.).

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu a lásku k nejsvětějšímu jménu Tvému, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Skláněti hlavu při nejsvětějším jméně Ježíš.

Úmysl v srpnu: Ctnost naděje.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červenci modleme se o úctu a lásku k nejsvětějšímu jménu Ježíš.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ů.	Sv. Theodora , opata (533). — Za rozhojnění lásky k Bohu. Obrácení zbloudilých rodičů a bratrů. Nemocný. Odvrácení všeho zlého. Dvě rodiny.	
2. St.	Navštívení P. Marie . — Účinná láska k bližnímu. Duše v očistci. Družiny Mariánské. Zvelebení poutních míst Mariánských. Za požehnání Boží.	
3. Č.	Sv. Phokasa , m. (303). — Za větší zbožnost. Mládež. Dar poznání sebe. Odvrácení pohoršení. Sjednocení rozkolníků s církví římskou. Sirotci.	
4. P.	Sv. Prokopa , opata (1053). — Úcta sv. patronů našich. † matka. Polepšení dvou bratrů a neposlušných dětí. Pokoj a mír v zemích našich. † otec.	
5. S.	Sv. Cyrilla a Methoda , apošt. slov. (869 a 886). — Osvězení katol. smýšlení v národě našem. Apoštolát sv. C. a M. Slovanští národové.	
6. N.	<i>Neděle VII. po sv. Duchu.</i> Předrahé krve Páně . — Úcta k nejsv. Svátosti. Dar pobožnosti. Dar bázně Boží a trpělivé moudrosti. Sjednocenost.	
7. P.	Sv. Vilibalda , bisk. (786). Dar upřímné kajcnosti. Za svornost. Dar sebezapření. Odstranění pohoršení. Katol. missie mezi pohany. Umírající.	
8. Ů.	Sv. Alžběty , král. portug. (1336). — Za štědrost k chudým. Za lásku k Bohu. Křesťanské matky. Dar trpělivosti. Duch zbožnosti v rodinách vznešených.	
9. St.	Sv. mučovníků Gorkumských . (1572). — Oživení pevné naděje. Šťastná hodina smrti. Pokoj a mír v řeholním domě. Snášlivost národů.	
10. Č.	Sv. sedmero bratří , muč. (150). — Vážení si milosti Boží. Za uzdravení. Dar horlivosti v dobrém. Novomanželé. Obrácení velkého hříšníka.	
11. P.	Sv. Antonia M., Zacharia , vyzn. Za zbožnost v rodinách. Pokošení nepřátel. Dar mlčenlivosti. Katolické školy. Divčí ústavy. Duše v očistci. † kněz.	
12. S.	Sv. Jana Qualb. , opata (1073). Za lásku k nepřátelům. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Zdar krásnému podniku. Usmíření národů. Milosrdní bratří.	
13. N.	<i>Neděle VIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Markéty , p. a m. (260). — Častější svaté přijímání. Služebné v městech. Odvrácení všeho neštěstí. Dar pracovitosti.	
14. P.	Sv. Bonaventury , řeh. a uč. cirk. (1274). — Úcta sv. kříže. Za stálé povolání. Odvrácení pokušení. Nevěrci. III. řád sv. Františka. Sirotci.	
15. Ů.	Sv. Jindřicha , cis. (1024). — Císař a král náš. Láska a pokoj v rodině. Armáda sv. kříže. Duch křesťanský v rodinách vznešených. Jistá rodina.	
16. St.	Panny Marie Karmel . — Bratrstvo sv. škapulíře. Obrácení dvou nešťastníků. Za mocnou přímluvu. Kostelní jednota. Mládež. Stavba sirotčince. † otec.	
17. Č.	Sv. Alexia , žebr. (417). — Trpělivost v chudobě. Bázeň Boží ve škole. Vychovávací ústavy. Mír a bázeň Boží v jistých rodinách. Sirotci.	
18. P.	Sv. Kamilla , zakl. řádu. (1614). — Ošetřování nemocných. Odvrácení pokušení. Živí a † dobrodinci. Zamezení veřejných pohoršení. † matka.	
19. S.	Sv. Vincence z Paul. , zakl. řeh. (1660). — Záchrana mládeže. Láska k chudině. Sesílení zásad křesťanských. Vytrvalost v dobrém. Rodiče.	
20. N.	<i>Neděle IX. po sv. Duchu.</i> Sv. Jarolima Aemil . (1537). — Křesťanské vychování dítek. Odstranění rozbrojů. Vytrvalost v dobrém. Jednoty katol.	
21. P.	Sv. Praxedy , p. (164). — Dar soucitného srdce. Řády ve vlasti naší. Statečné vyznávání víry. Obnova společnosti lidské. Školní mládež.	
22. Ů.	Sv. Maří Magdaleny , kajic. (63). — Dar pravého pokání a polepšení života. Napravení mládeže. Zamezení přílišné marnivosti. Dar lásky Boží. † syn.	
23. St.	Sv. Apollináře , bisk. m. (81). — Za naše velepastýře. Odevzdání se do vůle Boží. Zdar podnikům velehradským. Cvičby duchovní. Katol. missie.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Sv. Kristiny , p. m. (300). — Služebné v domech nekřest. Dělnictvo křesťanské. Katolické podniky. Vítězství svaté církve. Křesťanské vysoké školy. Sirotci.	
25. P.	Sv. Jakuba , apošt. P. (44). — Za ducha apoštolského našim kněžím. Apoštolát modlitby. Vítězství sv. kříže. Horliví kazatelé. Rodina. Spolek sv. dětství.	
26. S.	Sv. Anny , matky Panny Marie. — Úcta této světice. Zdar pouti. Křesťanské matky. Zbožnost v rodinách. Nábožné vychování dítek. Družiny Mariánské.	
27. N.	<i>Neděle X. po sv. Duchu.</i> Sv. Pantaleona , lék. m. (305) — Za zdraví duše i těla. Za lékaře křesťanské. Katoličtí učenci a obhájci církve. Nemocní. † sestra.	
28. P.	Sv. Nazaria, Celsa a spolumuč. (56). — Odvrácení neznabožství. Polepšení velikého hříšníka. Za věrnost v povolání. Obrácení nepřátel církve. † otec.	
29. Ú.	Sv. Marty , p. (84). — Hledíme nejprve království Božího a spravedlnosti jeho. Posvěcování práce modlitbou. Zdar a požehnání schůzím. Umírající.	
30. St.	Sv. Abdona a Senena , m. (250) — Za trpělivost. Za větší horlivost v dobrých skutečích. Obrácení pobloudilce. Uzdravení očí. Katol. misijnáři u pohanů.	
31. Č.	Sv. Ignáce z Loyoly , zakl. ř. (1556). — Horlivost pro čest a slávu Boží. Náš Velehrad. Za pokorení nepřátel. Zemřelí údové katolických bratrů.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Nemáme jména světejšího, jména mocnějšího a tak slavného, jako jest nejsvětější jméno Ježíš. Veškerá neskonaná láska trojjediného Boha září nám ze jména toho. Všecko, co dobrotivý Bůh pro spásu a vykoupení padlého lidstva vykonal, hlásá nám nejsladší jméno Ježíš. O tom mluví či píše tak krásně svatý apoštol Pavel: »Kterýž — totiž Ježíš Kristus — sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, k podobnosti lidí učiněn a ve způsobě nalezen jako člověk. Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto i Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jména Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce.« — Nenít v žádném jiném spasení, aniž je zajisté jiné jméno pod nebem dáno lidem, skrze něž bychom měli spasení býti, než jméno Ježíš, dokládá svatý apoštol Petr. O ctíme a milujeme toto nejsvětější jméno Ježíš, horleme pro čest a slávu jeho, prosíce ustavičně slovy: »Posvět se jméno Tvé!«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu a lásku k nejsvětějšímu jménu Tvému, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrži ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! O sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné, Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Skláněti hlavu při nejsvětějším jméně Ježíš.

Úmysl v srpnu: Ctnost naděje.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

SRPEN 1902.

*Ještěli nejlaskavější, co jiného Tě pohnulo s námi se takto spojití, jako Tvá laska nekonečná? Ó přijď,
Spasiteli můj, spoj se se mnou dokonale, abych na věky od Tebe odloučen nebyl.*

Matce Boží.

Paní mocná, nebes krásu,
smrtníků jistá spásu,
chválou Tvou má zní dnes hrud'
Ty, jež trůníš v světla moří,
jíz se celý vesmír koří,
Máti drahá, zdráva buď!

Hvězdo jitřní, slunce ctností,
nitro tone v blaženosti
tvou když slyší slávu pět,
jižto hlásá souš i moře,
hvězdná noc i ranní zoře,
ledovec i jara květ.

K Tvému nadhvězdnému trónu
vanou vzdechy milionů
dítěk Tvojích v zajetí;
zaplaš s čela jejich vrásky,
nechť Tvůj pohled plný lásky
k ubohým nám zaletí!

Milosrdná, dobrotivá,
viz jak ruka dábla lstivá
léčky strojí synům Tvým!
Víš, jak slabá naše síla!
Znič tu zhoubná jeho díla,
hrozby jeho obrať v dým!

Pro tu bolest, již jsi měla,
když jsi Syna svého zřela
na kříži jak umíral! —
Po zemského žití strasti
do věčných nás uveď slastí,
neznámým kde bol a žal.

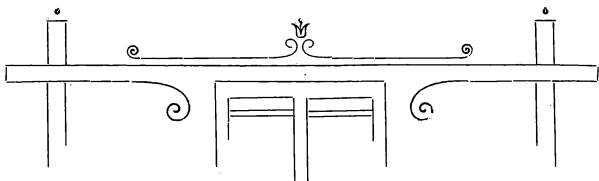
Tam pak Tobě v slávy klínu
s jasným sborem cherubínů
zas pět bude moje hrud':
Paní mocná, nebes krásu,
smrtníků jistá spásu,
Máti drahá, zdráva buď!

•Obzore.

Fr. S.

Mučenícký život křesťana.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Dvákrát za rok slaví církev svatý svátek svatého prvomučenika Štěpána, a sice: v druhý den vánoční svátek hlavní s oktávou; 3. srpna svátek nalezení sv. Štěpána, o němž breviář kněžský vypravuje: Těla svatých: Štěpána prvomučenika, Gamaliea, Nikodéma a Abibona, jež dlouho na tmavém a nečistém místě byla ležela, za císaře Honoria nalezena jsou blízko Jerusalema. Lucianovi knězi objevil se ve snách Gamaliel jako vážný stařec a ukázal mu místo, kde ona těla ležela, poroučeje, aby šel k Janu, biskupu jerusalemskému, a s ním vyjednával o počestné pochovení těl jejich. Uslyšev to biskup jerusalemský, svolal biskupy a kněze měst sousedních a spěchal s nimi na ukázané místo, a našel vskutku svaté ostatky, z nichž libezná vůně vycházela. Když se pověst o tom rozšířila, velké množství lidu se tam sbíhalo, a mnozí nemocní zdraví domu se navraceli. Tělo svatého Štěpána bylo s největší slávou přeneseno do chrámu Páně na Sioně, později za císaře Theodosia mladšího do Cařihradu, a konečně za papeže Pelagia I. do Říma, kdež v hrobce svatého jáhna Vavřince bylo uloženo.

Svatý Štěpán nejdokonaleji řídil se podle slov Páně: Kdo chce býti mým učeníkem, vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne. Kameny z potoka, zpívá církev v hodinkách, sladké mu byly: jej následují všechny duše spravedlivé.

Svatého Štěpána následují všechny duše spravedlivé. Každý křesťan, který není jen křesťanem podle jména, ale skutečným, horlivým a nábožným křesťanem, je mučeníkem jako svatý Štěpán, buď krvavým neb nekrvavým; neboť život křesťana je mučeníctvím, mnohdy krvavým, mnohdy nekrvavým.

Život křesťanův je často krvavým mučeníctvím. Mnohý křesťan buď končí násilnou smrtí, anebo je aspoň skutečným mukám vystaven. Již v starém zákoně byli mučeníci. Spravedlivý Abel byl zabit bratrem svým. Nevinný Josef byl od svých bratrů pronásledován, a mnoho nechybělo, že by byl v cisterně zahynul. Mojžišovi bylo utěci před úklady Faraonovými. Na rozkaz Faraonův měli býti israelští chlapi utopeni. Kolik pronásledování bylo snášeti Davidovi, kolikrát se musel před Saulem schovati. Eliáš byl pronásledován od Achaba, a jen v útěku našel spásu. Isaiáš a Jeremiáš, proroci Boží, byli od židů zavražděni. Stařec Eleazar a sedm makkabejských bratrů a mnoho jiných horlivých židů bylo pro zákon Hospodinův se světa ukrutně sprovazeno. Tedy již starý zákon mučeničů nepostrádal.

A kolik jich je teprv v zákoně novém! Kdo seťte ty miliony, kteří pro Krista a jeho víru trpěli a zemřeli? Mučeníctví bylo obyčejnou smrtí prvních křesťanů. Všichni apoštolové, svatého Jana vyjímaje, zemřeli smrtí mučeničskou;

ba sám svatý Jan byl vhozen do kotle s vřelým olejem, vyšel však z něho neporušený. První tři století byla pro křesťany dobou hrůzy. Čítáme 10 pronásledování, jedno krvavější než druhé, první za Nerona, poslední za Diokleciána. Nestává žádného druhu mučení, jenž by nebyl na křesťanech zkoušen; byli

mečem a ohněm rozšiřovali. V Japonsku stálo křesťanství před některým stoletím v plném květu; tu však náhle vypuklo pronásledování křesťanů tak hrozné, že všichni vyznavači Krista byli vyhubeni. Pronásledování křesťanů za času revoluce francouzské nezůstalo pozadu za oním, jež vládlo za časů římských císařů.

Slzy se nám derou z očí, když čteme, kterak mnoho tisíců křesťanů nevinně bylo guillotínováno nebo v řece utopeno. Sekyra padací nepřišla tenkrát k odpočinku. Revolucionáři byli takofka ďábli v lidské postavě, tak velice nenáviděli vše, co křesťanského.

Jest však teď lépe? Zhola ne. U nás pro okamžik nemáme se sice čeho obávat, ale v jiných krajinách vypadá to jinak. Vzpomeňme si na nejnovější pronásledování v Číně. — Kolik nevinné krve prolito, kolik kněží mučeno a zabito, kolik tisíců obrácených křesťanů povražděno, kolik kostelů, klášterů, škol a misijních stanic v rupy uvedeno, vypáleno a vydrancováno. Časy Neroovy nemohly být horší.

Ale ani my nemůžeme tvrdit, že u nás žádné krvavé pronásledování ne-

stínání, pálení, na kusy trhání, čtvrcení, na kole lámání, křižování, rdoušení, za živa pečení, za živa pohřbívání a rozmanitým jiným způsobem trápení a se světa sprovazování.

Ale i za pozdějších dob byli křesťané v jednotlivých zemích pronásledováni, na př. v ten čas, kdy Arabové a Turci náboženství mohamedanské

vypukne. Když svedený a o víru připravený lid dělnický meze zákona překročí, může to vypadat zle, a kněží jsou potom první, kteří na řadu přijdou. Kdož může vědět, co ještě neprijde? Každý papež přisvojí si podle starého, od svatého Malachiáše, biskupa irského, pocházejícího proroctví zvláštní titul neboli heslo, jako na př. nynější svatý

Otec jmenuje se »Světlo s nebe«. Jeden z nejbližších papežů má se jmenovati: »Náboženství zpusťované«. Ačkoliv tedy pro okamžik ničeho není se nám obávati, přece musíme býti připraveni, viru statečně vyznati, a všechno i život obětovati, nežli viru zapřítí.

I pronásledování křesťanů má svou dobrou stránku. Nehledíce k tomu, že smrt mučnická bránu nebeskou nám otevírá a skvělou korunu zjednáva, vymyčuje pronásledování špatné živly z církve. Potom se ukáže, kdo je katolíkem opravdovým, a kdo je jim jen podle jména. Mnozí jdou do sebe, odloží svou vlažnost a netečnost a stanou se horlivými křesťany, kteří to zcela vážně myslí s vyplněním povinností křesťanských. Tento blahodárný účinek pronásledování vidíme na katolicích v Německu, kteří za času tak zvaného boje kulturního ne sice krvavě, ale nekrvavě byli pronásledováni, a překáženo jim ve vykonávání náboženských obřadů, zvláště kněžím, z nichž přemnozí i sami biskupové do žaláře byli uvrženi. Avšak tento boj přivedl církev katolickou v zemích tamějších k rozkvětu, tak jako i bouřka vzduch čistí a vzrůst rostlinstva podporuje. Máme však čekati, až snad i u nás horlivost u víře teprv pronásledováním stane se větší? Zdaž by nemohli lidé i tak odložit náboženskou vlažnost a nevšímavost, zdaž by nemohli i tak z celého srdce se zase víry přidržeti a podle ní živu býti? Učinme tak všeci! Nedejme se zahanbiti od nověobracených křesťanů, kteří to s náboženstvím vážně myslí, kteří dovedou oceniti to štěstí, býti katolickým křesťanem, a neváhají i zemřít za viru svatou.

Není-li však život křesťanův právě krvavým, pak je jistě nekrvavým mučenictvím. Nábožní křesťané jsou od špatných křesťanů vždy nenáviděni, vysmíváni, tupeni a pronásledováni. Pán

Ježíš sám to nám předpověděl: Budete ode všech nenáviděni pro jméno mé. Služebník není větší pána. Pakli mne pronásledovali, i vás pronásledovati budou. Ve světě útlak mítí budete; ale doufejte, já jsem svět přemohl. Ba věru, člověk by nesměl dnes ani se modliti, ani do kostela jíti, ani se postiti, nic nábožného nepodniknouti, kdyby měl vzíti ohled na svět, až co ten tomu řekne. Bezbožní lidé láteří sice a říkají: To je též takový kostelník nebo svičková bába, klerikál, ultramontán, pop, fanatik, zakuklený jesuit atd. Z toho však si nesmíme nic dělati. V soudný den budou ti lidé ke své vlastní hanbě nuceni zvolati: Hle, toť jsou ti, z kterých jsme se smáli, a je tupili. My blázní považovali jsme jejich život za bláznovství a konec jejich za bezectný. Hleďte, jak jsou nyní k dítkám Božím připočteni, a mezi svatými je podíl jejich.

Zvláště špatné noviny, od jinoverců vydávané a podporované, házejí blátem po všem, co je křesťanským, a smějí se ze všeho, co je nám svatým. Musíme zrovna žasnouti nad nevědomostí, zlobou, lži a drzostí, s níž ti lidé o náboženských a církevních věcech mluví. Kdo chce žíti nábožně a spravedlivě, kdo se chce věrně katolické víry držeti, musí býti připraven na taková pronásledování. Právě toto pronásledování je známkou pravdivosti naší katolické víry. Jiná náboženství mají pokoj, nic o nich neslyšet, každý může své náboženské povinnosti bez překážky vykonati, jenom katolík ne. Váží li si víry, je zle, neváží-li, dobře. A'e těšme se! Bůh je spravedlivým soudcem, jenž dobré odměňuje a zlé tresce. On praví sám: »Radujte se a plesejte, když vás lidé pronásledují a tupí a všechno zlé o vás mluví pro jméno mé; vaše odměna velká bude v nebesích.

I boj proti hříchu a konání dobrého je nekrvavým mučenictvím; v tom ohledu

je každý křesťan mučenicem, a musí jim býti. Království nebeské násilí trpí, praví Ježíš, a jen kdo násilí používá, strhne je na sebe. Křesťan se musí zapřít, sebe umrtvovati, své tělo i s jeho žádostmi ukřižovati, ne to činiti, k čemu jej zlá žádost ponouká, ať to, co Bůh poručí; on nesmí choditi po té široké, pohodlné a růžové cestě, neboť ta vede do pekla; ale po tom úzkém trnitém a kamenitým chodníku, jenž vede do nebe. Zdaž to není nekrvavým mučnictvím? Zajisté! Modlitba, půst, chození do kostela, zpovídání se, láska k bližnímu, láska k nepříteli a mnohé jiné věci jsou s obtížemi spojeny; a přece musí se křesťan obtížem těm podrobiti a kříž za Ježíšem

nésti, chce-li býti jeho učenicem. I plnění povinností stavu je s nepřijemnostmi a oběťmi spojeno. Tak je na př. mnohá žena mučenicem ve své rodině, mnohý stav mučnickým stavem. Obzvláště život panenský je mučnictvím pro kruté boje proti žádostem těla.

Toto mučnictví bez krve je každému křesťanu podstoupiti; nikdo však nesmí se ho báti. »Per aspera ad astra«, říkali staří Římané, to jest »utrpením k hvězdám«, k nebi. Cesta utrpení, cesta kříže vede k nebi. Svátý Štěpán šel první za Kristem touto cestou křížovou, a proto se mu nebesa otevřela; i nám se otevrou, budeme-li kráčet v jeho slepých.

Božské ctnosti.

Ať si v pochyb moři, vřavě,
tone, zmítá svět se celý,
byť si nevěra i pýcha
símě pekla všude sely:
v prsou mých tam živá víra
sídlí v Tvůrce všehomíra.

Zoufalost ať mysl chabou
nevěrcovu ničí, drtí,
beznaděj kdy brozná, děsná
pozírá naň z blízké smrti:
v hrudi mé jak pevná skála
naděj v Tebe, Pane, stálá!

Ať zášť slepá všechno jímá,
zkázu bratr bratru strojí,
nenávisť saň ať lítá
světem zvrhlým řádí, brojí:
dej ať ve mně láska vroucí
plane, Vládce všemohoucí!

•Obzor.

Prok. Zaleťel.

Škola lidu.

Na stupeň si pode křížem
chudá matka pousedá,
ano dítě její drobné
jarního si kvítí hledá.

Natrhalo petrkličů,
co tak jasně vůkol svítí;
ukázat je matce běží:
„Pohleďte, co to mám kvítí!“

Chválí dítku kvítí pékné
laskavými matka slovy:
„A což pak jich neukážeš
na kříži tam Pánbíčkoví?“

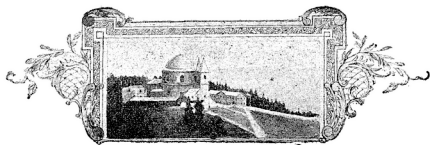
S jasným zrakem zdvíná dítě
petrkliče k Páně kříži;
a Pán Ježíš na ně mile
s nakloněnou hlavou shlíží.

•Obzor.

Vl. Št.

K Matce Boží na Hostýně!

K Matce Boží na Hostýně
podnikáme svatou pout,
Její stánek na výšině
velebně se zříme pnout.
Matka volá — dítky spějme,
nábožné jí písně pějme;
srdce strojme k oběti,
láska nám je posvěť.

Báň i věže jasně svítí
v dalekou až krajinu,
kdo je vidí touhu cítí
po milostném Hostýnu.
Touží po tom jasném staně,
kdežto trůní Matka Páně,
vlasti mocná obrana
Moravanův ochrana.

Tam, kde dávní naši otci
Tatarů proud stavili,
Matky Boží za pomoci
záhuby vlasti zbavili:
tam nás touha naše táhne,
napíti se duše práhne
ze pramene milosti,
kterým Bůh nás pohostí.

Vítej nám, ty horo slavná,
krví otců ztropená,
vstala zas tvá sláva dávná,
z rumu znova vzkříšená.
Darmo ruka nevděčnicků
božila ten pomník díků:
znova zbožný Moravan
zbudoval své Matky stan.

Chráme náš, hle, spějme' k tobě
slavit slavné vzkříšení:
Bůh ti dopřál k nové zdobě
svatého též svěcení.
Apoštolův nástupcové
žehnali tvé slávě nové,
žehnali též národu,
aby vzkvétal v obrodu.

Již nás vítá do svatyně
svatý Cyrill s Methodem,
kteří stojí na Hostýně
stráží nad svým národem,

aby nesechnul víry pramen,
Neuhášel lásky plamen;
ať tu dechem naděje
srdce všech zas okřeje.

Sprovázejí naše kroky
apoštolé přemilí
k Marii, jak před sty roky
naše předky vodili.
Srdce naše láskou hoří,
Matka, která divy tvoří,
milostně již kyne nám:
„Vstupte, dítky, v Boží chrám!“

Zdravas bud, ó Matko Boží!
Před Tvým svatým obrazem
srdce skládáme i zboží,
žehnej nás i naší zem.
Přispěj, bychom hříchu prosti,
plni byli Tvojích ctností,
přimlouvej se u Syna,
mocná paní Hostýna.

Věřím v Boha.

(Část další.)

Kristus Pán vzkříšením svým potvrdil božství své co nejvíce, tím však také pravdu učení svého. Na zázrak tento odvolávají se svatí apoštolé, aby božství učení Kristova dokázali. »Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše, marná jest vira vaše«, tak píše svatý Pavel v listě svém ke Korintským. (15, 14.) A jinde praví týž apoštol: »Vyznáváš-li ústy Ježíše Krista a v srdci věříš, že Bůh ho z mrtvých vzkřísil, budeš spasen.« (Řím. 10, 9.) Tak žádají vždy pevnou víru ve vzkříšeného Spasitele. K tomu dodává sv. Augustin řka: »Apoštol nepraví: Jestli budeš věřiti, že Kristus byl ukřižován a že zemřel, budeš spasen, neboť tak věřili i židé i pohané, nýbrž on praví: Jestli budeš věřiti, že ho Bůh z mrtvých vzkřísil. Neboť my křesťané věříme v jeho z mrtvých vstání; to jest u nás hlavní věc.« Víru v tento zázrak žádal i Kristus důrazně od svých apoštolů, proto se jim tolikrát zjevoval, proto se dával ohmatávati, proto s nimi jídal; proto také nevěřícímu Tomáši obzvláště se zjevil, na rány ukázal a pravil: »Nebud' nevěřícím, nýbrž věřícím.« Kolikrát mluvě k zástupům lidu nebo k fariseům pravíval, že nejlepším důkazem jeho božského poslání a vlastního božství bude jeho vzkříšení. »Zbořte tento chrám (tělo mé) a já ve třech dnech jej zase vzdělám.« »Nebude vám dáno jiné znamení nežli znamení proroka Jonáše; neboť jako Jonáš byl tři dny v břiše velryby, tak bude i syn člověka tři dny v zemi, ale třetího dne vstane z mrtvých.« Tak a podobně poukazoval Kristus na zázrak tento jako na potvrzení božství svého a pravdy učení svého.

Víru v tento zázrak vzkříšení Kristova vyznávali neohroženě svatí mučienici před soudnou stolicí katanův a v okamžiku smrti; zázrakem tímto se honosili, když pohané jim vytýkali, že se klaní ukřižovanému zločinci; zázrakem tímto se těšili v největších mukách, pro Krista vzkříšeného rádi vše i smrt bolestnou podstoupili. Zázrak tento jest nám však také obrazem a zárukou našeho vlastního z mrtvých vstání, a v tom záleží veliká pro nás radost a útěcha.

Svatý apoštol Pavel odkazuje nás na tento Kristův zázrak řka: »Jestliže se Kristus hlásá jako Ten, jenž z mrtvých vstal; jak říkají někteří mezi vámi, že není vzkříšení mrtvých?« (I. Kor. 15, 12.) Vždyť jsme s Kristem jedno tělo; jestliže on, hlava naše, vstal z mrtvých, vstaneme i my, jeho údové. »Doufej tedy«, praví sv. Augustin, »že na tobě se stane, co stalo se na prvotínách tvých«, t. j. že vstaneš jako vstal Kristus prvotiny zesnulých. Víra tato zajisté nás potěší

a povzbudí ve všech útrapách tohoto života. Vzpomínajíc na slavný den z mrtvých vstání, můžeme s apoštolem Pavlem v tomto slzavém údolí zvolati: »Všude trpíme soužení, ale nestýskáme si, býváme v nesnázích, ale nebýváme opuštěni, vědujeme, že Ten, který vzkřísil Ježíše, i nás s Ježíšem vzkřísí a proslaví s vámi; pročež neumdléváme, a ačkoli se ten člověk náš, který je zevnitř, ruší, avšak ten, který jest uvnitř, obnovuje se den ode dne (t. j. nabývá vždy nové síly). Neboť toto nynější a kratičké soužení naše působí v nás převelmi velkou váhu slávy věčné.« (II. 4, 8.) Vzkříšení Páně však pobádá nás dále, abychom již nyní vstali z hrobu hříchů k čistému, bohubímu životu. Tak zajisté napomíná nás sv. Pavel řka: »Pohřbeni jsme spolu s ním skrze křest v smrt, abychom jako Kristus vstal z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my v novotě života chodili.« (Řím. 6, 4.) Kristovo z mrtvých vstání má být vzorem našeho nynějšího povstání z hříšného života, neboť nepovstaneme-li z hříchu, nebudeme vzkříšeni k životu. Kristus Pán dříve zemřel a pak vstal, aby již neumřel; tak i my musíme zprvu odumřít všemu zlému a svatou láskou se oslaviti a z hrobu hříchu vyjít, abychom pak nový, nebeský život vedli. Jen pokud Kristu se připodobníme v povstání z hrobu našich nedokonalostí, potom s ním jednou oslaveni budeme. Proto píše svatý Pavel: »Jestliže jsme s Kristem zemřeli, věříme, že také zároveň s ním žiti budeme.« (Řím. 6, 8.) Tento nový, čistý, bohubí život jsme sice již na křtu započali a dále ustavičně vésti také slíbili slibem křestním, odřikajíc se sataně, jeho pýchy a skutků. Tehdy jsme byli ode všeho hříchu a nečistoty jeho osvobozeni a očištěni, k životu věčnému znovuzrozeni a posvěceni. Jelikož však, dokud zde v těle na zemi žijeme, všelijakým pokušením vydáni jsme a nástrahami zlého ducha ohrožováni, a proto nikdo tak čistým a svatým není, aby častěji nepadl, jak sám Kristus Pán praví, proto neustále z tohoto hrobu hříchů svých a nedokonalostí povstávati máme, proto v horlivosti po dokonalosti neustávati musíme, až, jak praví apoštol Pavel, »bychom dospěli v dokonalého muže v miru plnosti věku Kristova, t. j. dosáhli úplné dokonalosti podle Krista.« (Ef. 4, 13.) Tato neustálá obnova ducha byla také první rada, kterou svatý poustevník Antonín svým žákům dával za živa a také poslední, kterou udělil jim umíraje řka: »Synové milí, jdu nyní podle výroku Písma sv. cestou předků svých, neboť již zve mne Bůh, již toužím uzříti nebe; vás však, nejmilejší, napomínám co nejvřeleji, abyste povždy mysleli, že jste teprve dnes nastoupili dráhu života bohubího, aby tak horlivost a síla prvního úmyslu rostla každým dnem.« Ztratili-li jsme však život milosti hříchem a tak sami sebe uložili do hrobu nemilosti Boží, ó neztrácejme ani okamžiku a vstaňme zase z něho skrze svátost svatého pokání; ta spojí nás zase s Ježíšem. K tomu zve a napomíná nás církev svatá po celý rok, zejména však v čase velikonočním. Poslechněme hlasu jejího ku své spáse!

Mezi životem Kristovým před smrtí a po z mrtvých vstání jest vidět jakýsi rozdíl. Dříve byl všem viditelný, obcoval s lidmi a svými učeniky ustavičně, podroboval se všem potřebám života lidského. Po vzkříšení svém však nezjevoval se všem, nýbrž jen svým milým služebníkům a služebnicím, kteří v něho byli uvěřili, aby je ve víře potvrdil a za viru a lásku jejich se jim radostí odměnil. Tělo jeho oslavené nepodléhalo již potřebám těla lidského; proto vidíme, že Kristus vzkříšený jenom tehdy jedl a pil, když chtěl ukázati učeníkům, že pravé má tělo a že není pouhým duchem. Viru žádá Kristus Pán ve své vzkříšení ode všech,

jak to vidíme na Tomáši, ale zase také víru tuto podporuje, neboť dává se jim viděti, ukazuje rány svého těla, dává se dotýkati, jí, pije a rozmlouvá s nimi.

Že vzkříšení Kristovo i mezi apoštoly a učeníky jeho vzbudilo veliký úžas a veliký rozruch, je přirozeno. Ač Pán tolikráte na z mrtvých vstání své dříve v řečech svých poukazoval, přece vězeli ještě hluboko v malověrnosti, kterou jim Spasitel již tolikráte byl vyčítal. Zvěst o z mrtvých vstání Páně působila na ně ranou hromovou, ani se nemohli vzpamatovati. Pořád ještě tanula jim na mysli potupná smrt Mistrova, při níž, jak se zdálo Bůh ho opustil a z rukou nepřátel nevysvobodil. Jak by mohl ho nyní vzkřísiti? Myšlenka ta naplňovala celou duši jejich, a to ještě více, že někteří z nich, Petr a Jan, sice hrob prázdný našli, Ježíše však vzkříšeného neuzřeli.

Jaký byl duševní stav apoštolů po vzkříšení Ježíšově, líčí nám evangelista svatý Lukáš tak podrobně a zevrubně, že za to miti můžeme, že byl i jedním z přítomných. I byl podvečer neděle velikonoční. Dva učeníci Ježíšovi, jeden jménem Kleofáš, šli do nedalekého městečka, zvaného Emausy. Jak se samo sebou rozumí, rozmlouvali o Ježíši, Pánu svém, a o věcech, které se s ním nedávno udály, a proto byli velice smutni. A tu připojil se k nim Ježíš, jakoby cestujícím byl; oči jejich byly držány, aby ho nepoznaly. To je zajisté známkou oslaveného těla Ježíšova po vzkříšení, že ač je skutečné, přece má takovou povahu, kterou žádná věda oceniti nemůže. Má moc jako duch. Může se zjevit i hned zase zmizeti, může se dáti viděti a hned zase se skryti, ba může i dle vůle měniti podobu svou. Proto když se připojil k oněm dvěma učeníkům, zdál se jim býti jedním z četných cizích poutníků, kteří přišli na slavnost do Jerusalema. I oslovil je Ježíš řka: »Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek jdouce a jste smutni?« Kleofáš, patrně starší z obou, odpověděl: »Ty sám jsi přichozí do Jerusalema a nepoznal jsi, které věci staly se v něm těchto dnů?« Ježíš dělal schválně, jakoby o ničem nevěděl, aby tak vyjevilí myšlenky své, a proto se dále ptal: »Které?« A tu horlivě vykládá mu Kleofáš dále: »O Ježíši Nazaretském, jenž byl muž prorok mocný v skutku a řeči, před Bohem i přede vším lidem, a kterak jej vydali nejstarší kněží a knížata naše na odsouzení k smrti a ukřižovali jej. My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti lid israelský; ale nyní tomu ovšem třetí den dnes jest, jak se to stalo. Ovšem,« doložil hned Kleofáš, »pravda jest, že i ženy některé z našich zastrašily nás, které přede dnem byly u hrobu a nenalezše těla jeho, přišly pravice, že také zjevení andělské viděly, kteréžto praví, že je zdrav. I odešli někteří z našich k hrobu a našli tak, jak ženy pravily, ale jeho nenalezly.« Z této kvapné řeči vidno, jak bylo srdce jejich plné smutku nad smrtí Ježíšovou a zároveň ustrašené nad nenadálou zvěstí, že nevěděli vlastně, na čem jsou. A tu otevřel Ježíš ústa svá a řekl: »Ó bláhoví a zpozdilí srdcem k věření všemu, co mluvili proroci! Zdaliž nemusil Kristus těch věcí trpěti a tak vejiti do slávy své?« A tu počal jim vykládati, co v Písmě o Spasiteli psáno od Mojžíše a všech prorokův. Ukázal jim, že tak již od Boha před dlouhým časem usouzeno bylo, aby Kristus jen utrpením vešel v slávu. Tak krásná, tak srozumitelná byla tato řeč, že nemohli se jí nabažiti. Nyní jakoby padaly šupiny s očí jejich duchovních a oni poznávali vše tak jasně, jako nikdy před tím. A poznání toto působilo na ně radostně, naděje v Krista zaujala srdce jejich, tak že by byli chtěli ustavičně o něm rozmlouvati. Proto když za řeči došli k jisté hospodě

u cesty a Ježíš se dělal, jakoby dále jíti chtěl, prosili ho, aby ještě déle s nimi zůstal a s nimi rozmlouval: »Pane, zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se již nachýlil.« Ježíš svolil a vešel s nimi. I zasedli za stůl k večeři, a tu Ježíš vzav chléb dobrořečil, lámal a podával jim. Tu teprve spadla rouska s očí jejich — Kristus dal se jim poznati v kněžském svém úřadě. Sotva však, že poznali jej, zmizel jim Pán s očí.

(Příště dále.)

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

starých židů byla pracovitost jedna z největších ctností. Pohodlnosti neznali, řemeslo jim bylo čestné. I nejslavnější rabínové byli řemeslníky. Tak na př. učený rabín Hillel

a Akiba byli dřvoštěpi, jiný byl obuvníkem, jiný kovářem. Josef, pěstoun Pána Ježíše, byl tesařem, a témuž řemeslu vyučil se i Pán Ježíš. Časně z rána, jakmile Pán Ježíš vstal, viděl jako vševědoucí před sebou obtíže a námahy celého dne. Bez nejmenší známky mrzutosti obětoval je při ranní modlitbě svému nebeskému Otci. Brzy potom dal se se sv. Josefem do tesařské práce. Tato práce patří k nejtěžším. Tesati tvrdé trámy je dlo jednotvárné a na nejvyšší unavující. Práci tu konal Pán Ježíš den co den; zhotovoval pluhy, jaké tehdy dělali, jha, váhy a jiné tesařské výrobky. Hrálo jej vedro sluneční, a ještě více hrála jej práce, takže na čele objevil se bohatý pot. Klidně utřel jej s čela, oddechl si na chvíli a pracoval dále bez nejmenší známky rozčilení, nebo netrpělivosti. Jeho tvář je stále jasná a oko klidem zářící. Ústa nepromluví ani jediného trpkého slova. Jen chvílemi popatří k nebi, kde jest jeho nebeský Otec, zavzdychne si, ale to není povzdech skleslé mysli, nýbrž povzdech lásky,

jiným námahy své jemu obětuje. Mysl jeho však ještě jinam zalétá. Jako Bůh vidí před sebou všechny věky. Vidí živitele rodin, kterak v dílnách řemeslnických se namahají, vidí krápeje potu, jež stékají s čel rolníků do země, již pracně obdělávají, vidí začazené továrny, v jejichž nitru u horkých kotlů a rychlých strojů kmitají se tisíce vyhublých a přibledlých tváří dělníků, vidí podzemní chodby dolů uhelných, stříbrných a j., v nichž jako stíny pohybují se postavy horníkův a kovkopů téměř za živa pohřbených. Ti všichni jsou jeho děti. Země, v níž žijí, jest jim obydlím nevlídným a drsným. Jako dobrý Otec, chce jim všem zaopatřiti obydlí nové, blažené. Svě božské Srdce jim za obydlí otevírá. Z lásky k nim zvolil život namahavý, z lásky k nim nyní pracuje a se potí, z lásky k nim vše tíse trpí, by ony miliony lidí pracujících a trpících, kteří do jeho božského Srdce jako do svého útulku se uchýlí, našly v jeho tichosti útěchu a posilu, by tichost jeho Srdce následující zlomily osten obtíží a dosáhli blaženosti duševní.

Pán Ježíš ukázal, že příčinou trpkého života nejsou tak obtíže a námahy, jako spíše člověk sám, když se k vůli nim rozčiluje a srdce své v nepokoj uvádí.

Ale řekneš, milý čtenáři: »Tak dokonalou tichost srdce v námaze a

obtížích mohl mít Kristus Pán, jenž byl zároveň Bůh. Já jsem slabý člověk, pro mne je to věci nemožnou. »

To ti věřím, že jsi jen člověk a nikoli Bůh, jako Kristus Pán byl, ale nevěřím, že bys nemohl tichosti srdce dosáhnouti. Kristus Pán znal všechny lidi, znal i tebe, znal tvé síly, něco nemožného žádati nemohl a přece pravil: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« (Mat. 9, 29.)

Zde namítneš snad: »Já mám již takovou povahu. Není-li mi něco po chuti, buď při práci, nebo v domácnosti, hned se rozčilím. Snad to platí jen pro ty, kteří mají povahu mírnější.«

Kristus Pán, milý čtenáři, nečiní rozdíl, žádá tichost srdce ode všech lidí. Dobře věděl, že některým to bude těžší, ale právě proto pravil: »Učte se ode mne.« Tomu třeba rozuměti, bys vstoupil k Pánu Ježíši do školy a od něho tichosti srdce se učil. Učiti se, neznamená pouze jednou nebo dvakrát tichost srdce si přát. Jak dlouho trvá, nežli se někdo naučí nějakému umění, na př. malířství, nebo sochařství! V tom právě spočívá pravá a stálá účta k božskému Srdci Páně; choditi k němu do školy každý den, po celý život, častěji za den na božské Srdce si vzpomínati; když tě něco rmoutí, nebo práce je příliš těžká, nebo něco se nedaří a počneš ztráceti klid, zalet' myslí svou k božskému Srdci. Uvítá srdce tvé jeho tichost, jako vítá svěží stín lesa uhrátého chodce. Pomysli si: Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce moje podle Srdce svého! Uvidíš, jak se ti bude v duši vraceti spokojenost a radost. Čím častěji za den myslí svou uchýlíš se na rajske ono místo, kde vládne mír a tichost, do božského Srdce Páně, tím více pocítíš, že počínáš vládnouti nad zemí, v níž žiješ, že obtíže, s nimiž v životě se potkávaš, srdce tvého neovládají, nýbrž

ty ovládaš je svou tichostí. Tou měrou však počne se vraceti i do srdce tvého ráj. Milost Boží bude je jako řeka zvlažovati, květy vonných ctností okráslí je, ovoce dobrých skutků je naplní a hudba míru a pokoje bude hráti strunami jeho. Rozjasní se obzor duše tvé, zaskví se na něm záře slunce nebeského, v jehož paprscích vycítíš sladkost přátelství Božího. Tichost srdce dá ti i tu největší radost, již měli první lidé v ráji, totiž naději, že vládnouti budeš zemi, v níž je neskonálá a věčná blaženost, že vládnouti budeš v království nebeském. Obtíže totiž, námahy a bolesti, jež Prozřetelnost Boží v tomto životě na člověka dopustí, jsou klíčem, jenž otevírá mu nebe, když je přijme se srdcem tichým a trpělivým. V srdci tichém všechny obtíže a námahy shromažďují se jako v kalichu, aby se v něm vznášely ke trůnu Spravedlnosti Boží, ji za hříchy usmířily a nebe otevřely. Prvním takovým kalichem Spravedlnost Boží usmířujícím a otvírajícím zemi nebeské blaženosti bylo tiché Srdce Pána Ježíše. Všechna srdce lidská, jež jemu se v tom podobnými stanou, dojdou blaženosti, neboť ona budou vládnouti zemi touto i zemí nebeskou.

Zbožný spisovatel Tauler vypravuje, že jda do jistého kostela, viděl u vrat sedět žebráka bosého a v rozedraném oděvu. Pozdravil ho slovy: »Dobrý den, milý příteli!« Žebrák odpověděl: »Milý pane, nemohu si vzpomenouti, že bych kdy v životě měl špatný den.« »To ti dal Pán Bůh šťastný život,« řekl Tauler. Na to žebrák: »Nikdy jsem nebyl nestasten,« a k tomu dodal: »Nefekl jsem to, milý pane jen tak na prázdno, že jsem nikdy neměl špatného dne; mám-li totiž hlad, chválím Boha, když počasí je nepohodlné, děkuji mu za to, když mnou někdo pohrdá, nevšímám si toho, mám-li něco jiného trpěti, velebím Boha,

Rekl jsem vám též, že jsem posud nebyl nešťasten; i to je pravda. Uvykl jsem si ničeho si nepřátí, nežli co Pán Bůh chce, proto přijímám z jeho rukou vše, co mi sešle, ať je to sladké, nebo hořké.»

»A kdo jsi?« tázal se Tauler.

»Jsem král«, odpověděl žebrák.

»Kde je tvoje království?«

»V mé duši.«

V jeho duši bylo skutečně království. Dle vzoru Božského Srdce Páně zvítězil tichostí nade všemi obtížemi, jimiž tato země v nespokojenost jej uvést mohla; může se o něm říci, že vládl zemi. Než v duši své cítil blížiti se vládu nad zemí

vzácnější, v níž je blaženost neskončená a věčná. Cítil, jak do jeho duše blížil se království nebeské jako odměna za tichost srdce.

Ve všech třídách lidstva vede se boj a to stále; je to boj srdcí lidských za pravou blaženost. Bojovatí jej musí každý člověk. Mnozí lidé nabízejí se za vůdce v tomto boji, k vítězství však přivede jen jeden vůdce: božské Srdce Pána Ježíše, na jehož praporu je heslo: »Blahoslavení tiší, neb oni zemi vládnouti budou.« (Mat. 5, 4.)

(Přístě dále.)

Sláva Panny Marie

na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

emýlíme se zajisté, když za to máme, že svěží život církevní, který kvele ve století 18. vzbudil velikou závist v úhlavním nepříteli

Krista Ježíše a jeho sv. církve — ďablovi. Bojujete tento odvčký nepřítel spásy lidstva ustavičně, tu s větším, tam s menším štěstím, ale úklady jeho neustávají nikdy. A nástrojem jeho jsou lidé, bohužel i křesťané, ovšem jen dle jména, nikoliv dle viry a skutků. Vzbuzují v nich ďábel pýchu, že sami sobě dostačí, nepotřebujíce Pána Boha, že vlastními jsou pány a že je jich nedůstojné Krista za Boha a Pána svého uznávati. Pýcha taková ovšem nemůže Bohu sloužiti, proto se jí vše do té duše protivi, co Bohu slouží, co Jemu obzvláště zasvěceno jest, protivi se jí vše, co vůbec na Boha upomíná. A tu zajisté nemohou u takých lidí milost naléztí chrámy, kláštery, poutě katolické, ba ani modlitba.

Z pýchy takové rodí se i lživá věda, která pomíjí Boha, pramen vši pravdy a všeho vědění a spoléhá se na ten omezený a tolika klamům přístupný rozum lidský. A naduté vědě takové i lidem jí holdujícím, zajisté nelíbí se pokorná věda Krista Ježíše, která učí sebezapírání, pokání dokazující, že lidstvo hříšné jest a že Bůh spravedlivý dle spravedlnosti trestati musí. Proto bojují takoví nadutí osvětáři a rozumáři proti náboženství našemu, Bohem zjevenému, uznávající jen své výzkumy a své poznání za pravé a jedině možné. Spýchou života jde ruku v ruce žádostivost těla, t. j. povolování nezřízeným žádostem, rozmařilosti atd. Vždyť kdo pokorně Boha za Pána svého neuznává a jeho vůli se řídití nechce, řídí se vůlí svou vlastní a ta jest převrácená, vždy ku zlému více než k dobrému náchylná, nepřemáhá se, nezapírá sama sebe, nýbrž chtějíc všeho užiti na světě, otvírá srdce neřestem

dokořán. Lidé rozmařili však nemilují modlitby, aniž ty, kteří modlitbě a službě Boží zasvětili život svůj, to vše jest jim solí v očích, neboť znepokojuje jejich svědomí.

A žádostivost těla, touha po užívání a rozmařilosti ovšem vzbuzuje i žádost očí, t. j. nemírné bažení po statcích vezdejších. Kdo nedbá o Boha a statky věčné, u toho ovšem nesmírnou cenu mají statky časné, které mu dávají příležitost užívati světa. A taková lakota po statcích závistivě pohlížela a pohlíží na majetek církve, bohatství kostelů a jmění klášterů, kterážto slouží k oslavě služeb Božích, udržování chrámů, výživě duchovenstva a podpoře chudých. Taková lakota zmocňuje se majetku církve kde to jen poněkud možné jest, neptajíc se, zdaž to dovoleno či nic; nestarajíc se o sedmé Boží přikázání: nepokradeš! Takový byl stav skoro v celé Evropě na sklonku století 18tého. Zejména ti, kdož v čele jednotlivých říší stáli, státníci i vladařové hověli takovým naukám církvi a náboženství nepřátelským a jednali podle nich. I u nás tak bylo. A výsledek? Ochuzení církve. Kláštery byly rušeny, kostely oloupeny, zavírány a bořeny, bratrstva zbožná zakazována, poutě a průvody náboženské zastaveny, celému životu náboženskému a náboženskému podřát byl kořen. Jen v našem mocnářství bylo ne méně nežli 770 klášterů větších menších zrušeno, řeholníci a řeholnice z nich vyhnány a budovy k účelům vojenským odevzdány. Tam kde dříve se ozývala chvála Boží, zpěv a modlitba, znělo klení, nadávky a bohaprázdne řeči. Kde dříve řeholníci kajícím životem za hřích jiných Boha usmířovali, tam býval nyní Bůh přechoť urážen. Kde se lid k Bohu modlíval, kde nejsvětější obět se slavila, kde lid slovo Boží slyšával, chrámy klášterní byly na mnoze zbořeny, nebo za skladiště,

nemocnice, někde i chlěvy upotřebeny, Zlato, stříbro a posvátné nádoby byly z chrámů, obrazů i soch svatých odebrány a buď za laciný peníz prodány, neb rozdány anebo na peníze rozlity. Tak mnohá lehká ženština nosila tehdy skvosty na hříšném těle svém, které dříve zdobily obraz přecisté Panny Marie. Pohroma tato neušetřila ani řádu premonstrátského. Slavná opatství na Moravě i v Čechách byla zrušena; tak v Čechách panenské kláštery v Dolanech a Chotěšově, převorství v Milevsku; na Moravě velké opatství v Zábřehovicích u Brna, Hradiště u Olomouce a panenský klášter ve Křtinách. S Hradištěm padl i Svatý Kopeček. Klášter zdejší zrušen, budova rozkopána a prodána, zlato a stříbro z chrámu odvezeno, statky Panny Marie prodány. Ba již se jednalo o to, aby nádherný chrám svatokopecký byl zbořen, ale z toho přece sešlo. Svatý Kopeček byl oloupen o své skvosty, o své kněze, o svůj majetek, ale lásku lidu k Marii Panně Svatokopecké, nemohla zloba lidská udusiti. Vždyť dobře cítil lid věřící, jakou mocnou jest dobroditelkou jeho Panna Maria na Svatém Kopečku, věděl, že byť by i zevnější lesk se ztratil, láska a milostivost Rodičky Boží vždy zde zůstává a proto i přes zákaz státní, pouti na toto posvátné místo nikdy ani v tehdejších trudných dobách neustávaly. Avšak budovy svatých na Svatém Kopečku trpěly zhoubou času pořádě víc a více. Nebylo jmění vlastního, z něhož by se mohlo opravovati, nebylo zbožných a obětavých opatů hradištských, kteří by se byli zase oloupeného a zvetšělého chrámu Páně ujali. Roku 1832. připadla 200letá památka korunovace zdejšího zázračného obrazu, ale nemohla se pro bidný stav chrámu a budov okázale slaviti. Když roku 1834. zdejší místo navštívila císařovna Karolina Augusta, stěžoval si tehdejší farář svato-

kopecký Ignác Habřich, na zchátralý stav chrámu Panny Marie, o němž pravil, že jest blízek zpusnutí, a prosil vznešenou paní, aby pomohla ho zachrániti. Srdce pláče až usedá, když si vzpomene na slávu r. 1732. a na zpoustu r. 1832. Kdo za to před Bohem zodpoví ?

Než Maria Panna nedopustila, aby stánek její úplně zničen byl. Duchovní i světské vrchnosti uznaly, že nemá-li místo toto úplně zahynouti, musí odevzdáno býti zase nějakému řádu, který by jak dostatečně o opravu budov pečoval, tak i o potřeby duchovní poutníkův se staral. A poněvadž odedávna Svatý Kopeček řádu premonstrátskému náležel, vzat i nyní zřetel na řád tento, jehož některé kláštery se i v bouřích časů nepříznivých ještě byly zachovaly. Ujal se Sv. Kopečka arcivévoda rakouský Rudolf Jan, kardinal a arcibiskup olomoucký a vymohl na vládě, že alespoň nějaká skrovná část bývalých nadací jemu vrácena byla. Nástupce jeho v úřadě arcipastýřském arcibiskup Maximilian svob. pán ze Sommerau-Beckh nabídl Sv. Kopeček staroslavné kanonii premonstrátské na hoře Sionu v Praze, čili Strahov zvané, a Jarolím Zeidler, tehdejší opat strahovský nabídnutí to přijal. Slavnostní odevzdání Sv. Kopečka klášteru strahovskému a zároveň uvedení nových premonstrátských kanovníků v úřad jejich dalo se s velikou okázalostí dne 8. listopadu 1846. Za přítomnosti samého pana arcibiskupa Maximiliana a opata strahovského Jarolíma. Tak dostal se Sv. Kopeček, tato vnučka Strahova (byloť Hradisko kdysi osazeno ze Strahova a z Hradiska zase osazován byl Sv. Kopeček duchovními) do rukou svého řádu, jenž tolik byl proň učinil; opět zahlaholily posyátné a vznešené chvalozpěvy řádové ve svatyni Mariánské, opět mohli zde synové sv. Norberta poctivě působiti ku cti Boží, oslavě

Matičky Kristovy a spáse jak osadníkův tak nesčetných poutníkův. Strahov musil ovšem veliké přinést oběti na opravu a obnovu svatých zdejších a budov klášterních, a přináší je posud. Avšak činí tak rád, spláceje s vděčností olomoucké arcidiecese za dobrodiní jemu při vzniku biskupem olomouckým Jindřichem Zdikem prokázaná. Bylť Zdik jedním z hlavních zakladatelů, přátel a dobrodinců kláštera strahovského, kamž první premonstráty r. 1140 uvedl.

A tak začala pro Sv. Kopeček doba nová; dejž Bůh, aby staré útrapy se nikdy více nevrátily, dejž Bůh, aby toto krásné a Matce Boží tak milé místo neustále se zvelebovalo, a čest Boží a chvála Marie Panny zde nikdy neochabovala. Uplynulo již 50 let od počátku této nové doby, a můžeme říci, že ani horlivost ctitelů Mariánských neochabla, nýbrž vzrůstala. Byloť za tu dobu uděleno jeden milion devadesát čtyry tisíce a tři sta svatých přijímání, počet to zajisté velmi značný. A jest také význačnou známkou poutního místa, že zde tolik kajeníků s Bohem se smíruje, pokoje svědomí nabývá, a že tak mnohá duše, která již již ztracena byla ve viru světa, zde zase Boha svého nalezá a jako marnotratný syn s litostí k Otci nebeskému se vrací. Tak mnohý, zajisté jenž nyní již patří v nebi na tvář Boží, má za toto své štěstí děkovati pouti na Sv. Kopeček, kde mu Matka Páně milost obrácení se milostivě vyprosila.

Zde spravedlivě jest s povinnými díky uznati lásku a přichylnost velebného duchovenstva arcidiecese ku Sv. Kopečku, které rádo a ochotně ovečky své na pout kopeckou doprovází, ve zpovědnici vypomáhá a větších slavností zdejších se účastňuje. Matička svatokopecká zajisté hojně za lásku tuto odmění.

Mnoho již bylo vykonáno na obnovu a okrasu stánku Mariina na Sv. Kopečku,

ale mnoho ještě zbývá. A tu odhodlal se pisatel řádků těchto, jemuž řízením Božím a vůlí představených svěřena jest péče o Svatý Kopeček, vydati nový, věrný a krásný obraz naší milostiplné Rodičky Boží svatokopecké. Obrazy dosud v obchodě kolující, nebyly ani věrné, ani vždy vkusné. Čistý výtěžek určen jest na opravy ve chrámu Páně potřebné. Cena pak mírná 60 kr. čili 1 K 20 h. Chceš-li tedy milý čtenáři mít krásný obraz Marianský a zároveň nějakým darem přispěti na oslavu Panny Marie

kup si obraz tento a vykonáš dobré dilo. Nejlépe by bylo, kdyby laskaví čtenářové v téže obci společně si výtisky objednali, aby přišla laciněji poštovní doprava. Zde musíme také z toho srdce poděkovati oněm čtenářům „Školy“, kteří na prosbu naší laskavé příspěvky zaslali: „Zaplat Bůh a milostiplná Máť jeho hojně!“

A nyní, když jsme vyspali jak Bůh, jak řád a církev Pannu Marii na Svatém Kopečku oslavili, zbývá nám se ještě zmíniti o tom, jak věřící lid Marii Pannu zde oslavoval a oslavuje. O tom příště.

Boh. Hendl.

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

Nešťastní pošetilci! Jejich tvárnost, jejich počínání jest nám vyličeno už v Písmě svatém v knize Moudrosti; uvádí nám je svatý spisovatel, an takto mluví: „Život náš pomine jako stopa oblaku a zmizí jako mlha, kteráž rozehnána jest od paprsků slunce a potlačena od horkosti jeho, a jméno naše přijde časem v zapomenutí a nikdo nevzpomene na skutky naše... Pojďmež tedy a požijme dobrých věcí, kteréž tu jsou a užijme tvorstva jako v mladosti rychle. Drahým vinem a drahými mastmi naplníme se a ať nemine náš květ času.“¹⁾ Korunujme se růžemi prve nežli svadnou; nižádná nebuď louka, kteréž by nepřešla bujnost naše.“²⁾ Žádný z nás nebuď prázden rozpustilosti naší, všude pozůstavujme znamení veselosti; neboť tenť jest díl náš a tenť jest náš los. Utiskněme chudého i spravedlivého a nešetřme vdovy, aniž se ostýchejme šedin starce mnoholetého věku. A síla

naše buď nám pravidlem spravedlnosti;¹⁾ neb co nestatečného jest, neužitečným shledáváno bývá. Protož oklamejme spravedlivého, neboť neužitečný jest nám a protiví se skutkům našim a vytýká nám přestoupení zákona a rozhlašuje na nás hříchy obcování našeho. Udává, že má známost Boží a synem B.žím se nazývá. Učiněn jest nám k přehánění myšlení našich. Těžko nám na něj i hleděti, nebo nesrovnává se s jinými život jeho a jinaké jsou cesty jeho. Za lehkomyšlné počtení jsme od něho a zdržuje se od cest našich jako od nečistot. blahoslaví konec spravedlivých a chlubí se, že má otcem Boha... (Moudr. 2.)

Nešťastní pošetilci! Jestliže zavčas nevystřízliví ze svého bludu a nevzpamatuji se z hříšného života svého, budou nařikati v den soudu, vidouce své neštěstí a štěstí těch, jimiž za živa pohrdali, jež za živa za blázny považovali. „Toť jsou ti, kteří nám byli někdy ku posměchu

¹⁾ Rychle, než mladost ujde.

²⁾ Nižádná rozkoš, které bychom neokusili.

¹⁾ To nám buď spravedlivé, seč jsme; na zákony se neohlížejme.

a za přísloví potupy. My nesmyslní! Měli jsme život jejich za bláznovství a konec jejich za bezectný; aj, jak jsou počtení mezi syny Boží a mezi svatými jest los jejich! Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy a světlo spravedlnosti nesvítilo nám a slunce rozumnosti nevzešlo nám. Ustali jsme na cestě nepravosti a zahynutí a chodili jsme po cestách nevhodných, cesty pak Páně neznali jsme. Což nám prospěla pýcha? Aneb co nám pomohla chloubá s bohatstvím? Pominulo to všecko jako stín a jako posel mimo běžící... Tak mluvili v pekle ti, kteří zhřešili... Spravedliví pak na věky živi budou a u Pána jest odplata jejich.» (Moudr. 5.)

Rubenovi zachvělo se přece srdce nad úklady strojenými Josefovi; jehožto prvorozenec rozpomenul se nad šedinami otce, jemůž smrti Josefovou vzešlo by přebolestné hoře; i jal se vyjednávat s bezbožnými bratry; radí jim, by se neposkrvňovali krví Josefovou, že postačí, uvrhnou-li jej do cisterny, tam že hladem zahyne; ovšem v duchu si myslil, že Josefa tajně vytáhne a otci navrátí; místo přímého, rázného zastání volí okliky a lest, jež mu po té způsobily mnoho nesnází a trpkosti.

Rada Rubenova přijata. Josef s vlečen z pestré suknice, otcem darované, odznaku to ctnosti a nevinnosti; marný pláč, marný nářek jeho, marné dovolávání otce; jest vržen do prázdné cisterny, otvor kamenem zavřen, ubožák za živa pohřben. Měly cisterny a mají dosud podobu láhve s úzkým hrdlem; i bylo nemožno tomu, kdo v některé z nich byl uvězněn, aby z ní vyvázl, leda by mu byla poskytnuta pomoc.

An Josef očekával smrt na dně cisterny, posadili se bratři jeho, vyjmouc Rubena, jenž byl odešel, aby poobědvali. Pojednou spatřili karavanu ismaelských

či madianských kupců, kteří se brali tou krajinou do Egypta. Jest to podnes obvyklá cesta. Nejnovější výzkumy palestinské a egyptské potvrzují překvapujícím způsobem vše, co nám Písmo sv. vypravuje o oné karavaně madianské a o vonném koření, které vezli do Egypta na prodej.

„Musíme sestoupiti do Egypta,“ píše cestovatel Ebers, chceme-li naléztí mrtvé nebo ztrnulé stopy života dávno zaniklého; musíme se podívatí na dosavadní hnědé syny Ismaelovy, kterak vedou z východu do Egypta velbloudy nesoucí hojná zavazadla, chceme-li pozorovati výjev z nejstaršího života národního v plné živosti. Nikde nerovná se minulost přítomnosti tak velice, jako na cestách, po nichž se ubírají karavany do Egypta. Vonné věci, jež kupci madianští tam vezli, jsou dodnes hlavním předmětem obchodu mezi východem a Egyptem; užívalo se jich v dobách nejdávnějších netoliko při bohoslužbě ale i v životě soukromém, při nemocech nákazlivých, kdy se jimi čistil vzduch, a při balsamování mrtvol, pověstných to egyptských mumii.

Madianští provozovali však také obchod s otroky. To vniklo bratřím myšlenku, aby jim Josefa prodali; zdálot se jim, když se v nich hnulo svědomí, že jest méně krutým prodati ho za otroka, než umořiti hladem v cisterně. Vlastně učinil ten návrh o prodeji bratr Juda či Judas, takže nešťastný Jidáš či Judas Iskariotský, jenž prodal božského Spasitele proradným židům, měl už tenkrát jmenovce a smutný předobraz; Josef jest prodán za dvacet stříbrňáků, Pán Ježíš za třicet; Josef stal se z boží; dnes jest prodán poprvé, v Egyptě bude prodán podruhé. Marné prosby, marný nářek, marné dovolávání otce Jakuba; rozloučiti se s ním nemůže, s Bohem mu dáti nemůže; pestrá suknice,

nyní potrhána a krví kozelčí smočená; aj, toť bude pozdrav, který jménem ubohého Josefa pošlou nelidští bratři zarmoucenému otci. »Tuto jsme našli; pohleď, jest-li to sukně syna tvého, čili ne. Kterou když poznal otec, řekl: sukně syna mého jest, zvěř nejhorší snědla ho, šelma sežrala Josefa. I roztrhl roucha, oblékl se v žini pláče syna svého za dlouhý čas... Řekl: Sestoupím k synu svému pláče do hrobu.« (I. Mojžíš 37, 32—35.) Jedinou útěchou skličnému, zarmoucenému otci jest, že se shledá se svým miláčkem na věčnosti; na zemi už není pro něho radosti.

Tak i nám se děje, když se loučíme u hrobu s těmi, jež jsme z té duše milovali; zde jsme se rozloučili, na věčnosti se shledáme, jen když milostí Boží ozdobeno srdce naše; toť naše útěcha. To hlásají dojemné nápisy na hrobech:

Spočívej libě v boluprázdném snění,
u blaženém svých věrných čekání;
čím bolestnější bylo rozloučení,
tím sladší bude naše shledání.

Netruchli, že spojující pásy
nepřálo ti nebe na zemi;
nejkrásnější oltář věčné lásky
nad věčnými strní hvězdami.

Neděs tě hrobu pustota,
jíž nevěra se bojí;
hrob jest jen změnou života,
druhou kolébkou tvojí.

Nezarmucuj se u hrobu,
onť koná službu dvojitou:
Co rozloučil jen na dobu,
to na věky zas spojí.

Spěte sladce, předchůdcové milí,
v říši té nám posud neznámé;
tu kde jsme se někdy rozloučili,
tu se někdy opět shledáme.

Ubohý otec Jakub! Avšak pomněme, kterak i on kdysi za mladých let podobným klamem se prohřešil proti otci svému Isákovi, klamaje ho šatem Esauovým, do něhož se byl oblékl,

aby uchvátil požehnání prvorozenecké! Pomněme toho a vizme, kterak pravdivo jest přísloví: »Čím kdo hřešívá, tím bývá trestán.« Podivuhodny jsou cesty Boží spravedlnosti.

Všecko dosavadní příkoří Josefovi učiněné jest smutnou předehrou daleko horšího příkoří, jež po letech učiněno Pánu Ježíši, Spasiteli našemu. Když jsme naslouchali smrtným záměrům bratří Josefových, zdaž nám nebylo, jako bychom byli po vzkříšení Lazarově přítomni sezení velerady židovské, kdež úhlavní nepřátelé Páně pravili: »Co učiníme? Nebo tento člověk — Kristus — činí mnohé divy! Necháme-li ho tak, všickni uvěří v něho; i přijdou Římané a odejmou naše místo i lid.« Jeden pak z nich, jménem Kaifáš, jenž byl veleknězem toho léta, řekl jim: »Vy nevíte nic aniž pomyslíte, že užitečnější jest vám, aby jeden člověk umřel za lid, než aby všecek národ zahynul.« Toho pak neřekl sám od sebe; ale jsa toho léta veleknězem prorokoval, že Ježíš měl umřítí za lid, a netoliko za lid (israelský), ale aby rozptýlené syny Boží (pohany) shromáždil v jedno. Protož od toho dne mysli, aby Krista zabili; i vydali rozkaz, zvěděl-li by kdo, kde by byl, aby oznámil, by jej jali. (Jan 11.)

Když kráčel nevinný Josef vstříc svým krvelačným bratrům, zdaž to nebylo, jako když Pán Ježíš na hoře Olivetské po svých smrtelných úzkostech zrazen od Jidáše šel vstříc zástupu pochopůva pravil: »Koho hledáte?« Odpověděli jemu: »Ježíše Nazaretského.«

Řekl jim Ježíš: »Jáť jsem.«

I postoupili zpět a padli na zemi. I otázal se jich opět: »Koho hledáte?« Oni pak řekli: »Ježíše Nazaretského.«

Odpověděl Ježíš: »Pověděl jsem vám, že já jsem; jestliže tedy mne hledáte, nechťz těchto (apoštolů).«

Tehdy svázali jej služebníci a strážníci; učenici pak jeho opustivše jej všickni utekli.

Josef prodán za dvacet stříbrníků, Pán Ježíš za třicet; Josef zbaven pestré suknice, Pán Ježíš všeho roucha svého; nařiká Josef a dovolává se otce Jakuba, nařikal Pán Ježíš a dovolával se Otce nebeského, jak o něm prorokoval už svatý David, jakoby pode křížem na hoře Kalvarii naslouchal nářku jeho: »Bože, Bože můj, shlédniž na mne; proč jsi mne opustil? Já červ jsem, a ne člověk, pohanění lidí a povrhel obce. Všichni vidouce mne posmívali se mi, mluvili rty a hýbali hlavou říkajíce: Doufáš jest v Hospodína, nechť jej

vytrhne, nechť jej vysvobodí, poněvadž chce jemu (t. j. přeje mu)... Obklíčila mne telata mnohá, býkové tuční (silní, mocní nepřátelé) obstoupili mne. Otevřeli na mne ústa svá jako lev dravý a fvoucí. Jako voda vylit jsem a rozptýleny jsou všechny kosti mé. Učiněno jest srdce mé jako vosk rozpouštějící se uprostřed těla mého. Vyprahla jako střepina síla má a jazyk můj přilnul k dásním svým, a v prach smrti přivedl jsi mne. Nebo obklíčili mne psi mnozí, rota zlostníkův oblehla mne. Zbodli ruce mé i nohy mé, sčetli všechny kosti mé, rozdělili sobě roucha má a o oděv můj metali los.« (Ž. 21.)

(Přístě dále).

Jednoho jest potřebí.

evangeliiu na svátek Nanebevzetí Panny Marie čteme slova Kristova ku Martě pravená: »Jednoho jest potřebí, Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odhata od ní.« (Luk. 10.) A proč vyřkl Spasitel slova tato? Marta starala se o pohostění hosta vznešeného, měla plné ruce práce, nevěděla kde jí starostmi hlava stojí a viděla sestru Marii, ana klidně u nohou Ježíšových sedíc, poslouchá slova božské jeho moudrosti. A tu přešla jí trpělivost. Byla by také zajisté ráda se posadila a poslouchala, ale bojíc se, aby se hostu ničeho nedostávalo v pohostění tělesném, neměla k tomu času. A proto chtěla, aby jí Maria pomohla. A obrátíc se k božskému Spasiteli, prosila jej, aby jí domluvil, a pravila: »Pane, nemáš-li o to péče, že sestra má nechala mne

samu sloužiti? Protož rei ji, ať mi pomůže.« Ale Pán, ač uznával její péči a starost, nebyl téhož náhledu a proto děl: »Marto, Marto, pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech, ale jednoho jest zapotřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odhata od ní.« Pochyboval Martu, ale ukázal jí, že jsou ještě věci důležitější, jichž si všimati, o něž pečovati dlužno nežli starosti pozemské. A za vzor uvedl jí sestru Marii, která si vyvolila péči o tyto věci vznešené a nebeské, a proto také lépe volila, a větší užitek z péče své měla.

Evangelium toto hodí se obratem a účelem svým na naši dobu velmi dobře. Rozhlédneme se a uvidíme s jakou péčí stará se lidstvo o potřeby vezdejší, s jakým shonem pachtí se po tom, co tělu slouží a mu milo jest. Vidíme touhu po majetku nezřízenou, aby ukojiti mohl

člověk přemrštěné své potřeby, vidíme hon po radovánkách, jež co den lidé nově vymýšlejí, pýcha, nádhera, lehkomyslné živobytí, nestřídnost, požitky hříšné zabraly mysl velikého davu lidstva tak, že na vyšší věci nemyslí, nemá času. Přílišné starosti vezdejší, jakož i nemírné požitkářství světské, odvádí pak od Boha, hubí duši, ničí dobré mravy a šlape nohama důstojnost lidskou. Kde toto se děje, tam ovšem nevěra slaví vítězství,

většího, nejmocnějšího — Krista Ježíše. On zachránil svět skrze moudrost a moc učení svého, on zachránil svět skrze Ducha svatého, neboť tak »obnovil tvárnost země«, on zachránil svět skrze církev svou katolickou, v níž ustavičně působí. A i nyní jenom Ježíš Kristus má moc, má prostředky, aby lidstvo bloudící zachránil, a to se stane, když lidstvo církví jeho katolickou učiti a věsti se dá k Bohu. Podaří se to církvi

neboť svět a život na něm považuje se za jediný cíl, za jediný úkol člověka. A tu zajisté dobrým jest zase naučením slovo Páně, moudrosti to božské: »Jednoho jest potřebí.« Ano jednoho jest potřebí, vrátiti se k Bohu a k životu podle Boha a svatě vůle jeho. A kdo vykoná tuto velikou práci, přivésti svět k Bohu zpět; kdo má tolik moci, tolik váhy, tolik prostředků? Naslo se již několik lékařů, kteří všelijakými prostředky hledí lid zachrániti; zapominají však na lékaře nej-

katolické? Učený biskup ve Sv. Havle ve Švýcarsku Dr. Augustin Egger, vydal nedávno o tom pojednání, kde pravi, že co se týče obrození národů, jest mnohé, co k naději nás povzbuzuje, mnohé však také, co obavou naplňuje. Naději vzbuzuje mocná a záchranná síla, která v církvi katolické v míře nevyčerpatelně se nalézá, která ovšem jen tehdy pak účinkovati může, jestliže se probudí a jestliže se jí také užívá. V tom ovšem pak je háček. Neboť právě pro-

středků církví podávaných, které mnohdy trpké jsou a nepřijemné, svět uživati nechce. Neboť jak pravil dobře zvěcnělý kardinal Manning: »Má duch světa moc nad křesťanskou společností, a tu jest potřebí, aby duch tento vyhnán byl a nahrazen duchem Božím. To učiniti, jest však obrovská úloha obrodu lidstva. A obrození toto nejde bez modlitby, a to modlitby kajicné a pokorné. Toho jest nám všem na nejvýše potřebí, ducha zbožného, kajicného a pokorného. Bez modlitby, t. j. bez účinného provedení víry a zbožnosti, nelze proti duchu světa dobře bojovati, neboť jinak nedojdeme pomoci nadpřirozené, pomoci Boží v boji tomto. Bez kajicnosti, t. j. bez sebezapírání a mravního ovládnutí vůle své, nelze také proti duchu světa bojovati, neboť jinak neobrodí se srdce naše a nevybřeде z kalu, do něhož je duch světa zatahl. Zde platí slovo Kristovo, které pravil k apoštolům, když si stěžovali, že nemohli vyhnati zlého ducha z člověka němého a hluchého, ač se namáhali, řka: »Toto pokolení nemůže ničímž vyjiti, jedině modlitbou a postem.« (Mark. 9, 28.) Bez modlitby a postu t. j. bez modlitby kajicné a pokorné to nejde; dělejme co chceme, uvidíme, že vždy více katolíků zejména mladých zachváćeno bude duchem svěťáckým a že zabřednou do hříchů a konečně i od víry odpadnou. Každý, -kdo vychovává bez modlitby a kajicnosti, stavi na písku, neboť výchova taková nemá pevného základu mravní síly, která by dle rozkazu Božího z lásky řídila vůli.

Svět propadl hříchům proti Duchu svatému. proto uzavřel srdce své jeho mocnému působení. Milost Boží neproudí do duše tak mnohých, neboť nepůsobí s ní, ano uzavírají ji vstup, proto vidíme, že jsouce sobě zůstaveni tapají ve tmách. Co se týče rozumu, holdují všem pověrám a bludům zavrňše pravou víru, co se

týče vůle, holdují hříchům, majíce vše za dovolené, neboť nežijí podle víry. A tu jediný prostředek jest, aby zase hřichy proti Duchu sv. byly smřeny a tak překážky odstraněny. To stane se ale jen modlitbou a to modlitbou kajicnou. Co přivedlo tak mnohé svěťce, kteří také dříve ve světě tonuli, k Bohu zpět? Na příklad sv. Augustina, sv. Norberta, sv. Borgiáše atd. Modlitba to byla a to především vnitřní, t. j. rozjímání. Tu jako bleskem byli osvěćeni, že poznali stav svůj a obrátili se. Co učinilo ze svěťských povah tak veliké svatě? Kajicnost to byla, kterou krotili převrácené choutky těla i ducha, podřizovali vůli svou vůli Boží a zadost činili za spáchané hřichy. Tak svatě svátostí, jež přijímaly, mohly jim přiváděti milost Boží jakoby potokem v mře nejhojnější a milost tak spojená s jejich pílí a péčí činila v nich divy. Svět pohanský za Krista Pána vězel také v hrozném stavu a hle Kristus jej obrodil, církev pozvedla padlé lidstvo a vrátila je Bohu. A čím? Pohledme na život prvotných křesťanů! Jaká to zbožnost, jaká to kajicnost! Ejhle, to je ten čarovný proutek, který i nyní divy koná a konati může, jen když se ho užívá. Zbožnost spojená s kajicím duchem. To jest to, čeho jedině nám nyní potřebí, abychom se světem nezahynuli. Lidstvo nahlíží, že půjde-li směrem svým dále, sřtí se do propasti. Že nastane hrozný stav surovosti, kdy silnější utratí slabšího, jako dravá zvř v lesích, proto ohlíží se po spáse. O kéž by ji hledalo tam, kde jest: u Krista Pána, jenž ji podává skrze církev svou. Kéž by začalo se od rodin jednotlivých a tam hledělo se na zachovávání pěti přikázání církevních, která budí kajicného ducha zbožnosti. Ovšem se musí zachovávatí věrně, přisně a upřimně, v duchu i v pravdě, netoliko na oko jen. Církev naše má od Pána prostředky pro každou

dobu, léky pro každou nemoc, pomoc v každé nouzi, jen záleží na nás, abychom jich užívali. Není rozumné, zavrhovati nějaký lék, aniž bychom ho dříve zkusili. Proto i nerozumně mluví ti, kdož již vyhlásují, že ani církev nemůže lidstvo spasiti. Tak uráží Krista Pána, jakoby

neměl více moci vykupitelské. Vždyť přece založil církev pro všechny časy, lidi i místa, aby trvala až do konce světa. Proto vraťme se ku Kristu a chopme se prostředků, které nám církev jako lék podává, kající modlitby, a ta zachrání svět.

Boh. Hendl.

Blahoslavení milosrdní.

Vypravování z dob černošského povstání na Haiti. — Z „Katolických misí“.

I. Křesfanský osadník.

Haiti před svým zpusobením pokládán byl za pravý ráj osadníků. Nádherný ten ostrov má asi 77.000 km² rozlohy, jest tedy asi dvakráte tak veliký jako Švýcarsko. Haiti značí kopcovitý, hornatý ostrov. Probíhá jej řada horských hřbetů, z nichž nejvyšší ční do výše 3000 m. V údolích, jež hlavně při pobřeží větší roviny tvoří, povstala v posledním století neúrodnější pole. Nejvíce cukru na světě zde se vypěstovalo; mimo to dařila se tam káva, tabák, bavlna, a nádherné lesy v údolích horských poskytovaly vzácné druhy dříví. Haiti nazýván byl »zahradou Východní Indie«.

V této »zahradě« krásné a úrodné, jako sotva jest jiná na světě, rozjítřily se však ku konci předminulého století hrůzné bouře.

Tenkrát bylo přístavní město »Le Cap Haiti« zvané, hlavním městem francouzské části ostrova. Přístav byl dobře opevněn a ležel na severním pobřeží. Široká nábrežní rovina, snad neúrodnější to část nádherného ostrova, obkličovala jej věncem nejbohatších sadů. Tu dařila se péči tisíců a tisíců černošských otroků cukrová třtina jako snad

nikde na světě. Avšak rozsáhlá, hojně zavlažovaná pole vydechovala působením palčivého slunce jižního též nebezpečnou zimmici, a proto bohatí osadníci měli svoje příbytky několik hodin jižněji od přístavu, až na samém svahu pohoří.

Na jednom z horských úpatí uprostřed zeleného moře třtiny cukrové rozkládal se dvorec jistého osadníka jménem Schlostalera, rodem z Elsaska. Byl to boháč, a velkoobchodníci v přístavním městě odhadovali jeho jmění na dva miliony. A přece rozsáhlý tento osadník jaksi ustrašeně šel vstříc budoucnosti, též i nyní, v předvečer Nanebevzetí Panny Marie, seděl zamyšlen v podloubí svého útulného příbytku. Přečetl množství novin, jež mu poslední koráb ze vzdálené otčiny byl přivezl, a čím více četl, tím děsivější chmury zastiňovaly jeho čelo. Konečně odstrčil rázem od sebe noviny a potom pohlížel na zdi přístavního města a na modravé moře, na němž objevila se jeho zraku třístěžňová loď. Na tu se zadíval.

»To jest, Daufin«, pravil sám k sobě. »Pluje do Francie. Kéž bych byl se svou paní a dětmi na její palubě! Než kdo se tak lehko odhodlá polovinu svého jmění v šanc vydati? Tyto výtečné pozemky, dílo mého otce a děda, a

tento krásný ostrov opustiti, jenž jest mi druhou domovinou?« Tu Schlostaler podepřel hlavu rukama a ponořil se v hluboké snění.

»Spíš, tatínku?« probudil ho z hloupaní hlas asi osmiletého děvčátka.

»Nikoliv, má dceruško, tvůj otec sotva usíná v noci; vždyť k tomu ani času nemá; musí myslet na tebe, na Jiřího a na maminku, aby ti zlí lidé, o nichž jsem ti včera vypravoval, nám něco zlého neučinili.«

»O tu netřeba ti přemýšleti!« zvolalo děvče. »Ti zlí černoši, o nichž jsi nám vypravoval, jsou daleko, velmi daleko. Až tam za těmi kopci, jak jsi sám včera pravil. Co by nám tedy mohli zlého učiniti? A naši černoši jsou hodni. Stará Zuzana pravila, že všichni naši černoši mají tebe právě tak rádi, jako Jiřího, maminku a mne. Vždyť vidíš, že je také milujeme a maminka k nim chodívá, kdykoliv onemocní a nosívá jim dobré věci. Proč tedy by s námi zle smýšleli? Ti černoši, kteří tam za horami svého pána a děti jeho usmrtili, byli patrně krutě bičováni, jakož také náš souseď, zlý Fouquier, své otroky bičuje. Než tu přichází maminka s Jiřím a hodný otec Benedikt! Nyní půjdeme společně na litanii do kapličky. Musíš přece s námi jít, tatínku, podívat se, jak krásně jsem ji vyzdobila!«

»Půjdu, má malá švitořinko«, odvětil otec usmívaje se a pohladil dítě pravici na hlavě, s níž vlasy ve dlouhých pletencích splývaly na šíji a ramena. »Ovšem, tatínek musí jít podívat se na umění své malé Andělky. Ale vystrojilas vše hodně pestré? Jinak by naši černoši nebyli spokojeni.«

»O to se Zuzana postarala! Červené, modré a žluté pokrývky, zlatý a stříbrný papír a množství svíci! Uvily jsme též věnec kolem obrazu milé Matičky Boží,

i sv. Josefu daly jsme věnec. Jen kdyby nám tak do zítřejšího večera nezvadly!«

»Musíš tedy říci Zuzaně, Andělko, aby je hodně vodou pokropila. A nyní jdi s Jiřím napřed. Půjdeme také hned, jak jen zvonek uslyšíme.«

Po těchto slovech vstal osadník a šel vstříc své paní, která s vysokým, ctihodným kapucínem zahradou kvítím posetou loubi se blížila. Před nimi běžel malý Jiří, veselý hošík asi desítiletý, a vztahoval již z daleka ruku do výše, ukazuje sestřičce obrázek: »Podívej se, Andělo«, volal, »co mi to hodný P. Benedikt za pěkného svatého Jiřího dal! Jest celý ve stříbrném krunýři a jede na krásném bělouši. A ten drak, co jej probodnul, je to nejkrásnější na obrázku. Můj patron je přece znamenitý světec!«

»Ovšem!« odvětil kapucín směje se. »Svatý rytíř Jiří a svatý Martin jsou oba znamenití světcové; neboť oni jedou na koni, kdežto ostatní se vyobrazují jako pěší, a velmi mnozí, jako na př. náš svatý otec František, bosí. Jest však lépe pěšky se k nebi ubírat než na koni tam jeti, což patrně z toho, že mezi tolika svatými tak málo jest rytířů.«

Schlostaler vzdor své vážnosti byl nucen se zasmát. »Vy jste stále ještě v dobrém rozmaru, P. Benedikte, jak s potěšením pozoruji, ačkoliv jsou časy dosti smutné,« pravil a starému, ale statnému dosud knězi ruku podával.

»Bůh a svatý otec František buďtež za to zvelebeni, že starému otci Benediktu veselé myslí popřáli,« zvolal kapucín. »Co také pomůže věšeti hlavu? Tím se časy nezlepší. A veselé mysl snáší vždy těžké strasti snadněji než zarmoucené srdce. A co praví náš milý Pán v evangeliu? Nebuďte starostlivi o den zítřejší! Co praví milý Spasitel o lilích polních — viš to ještě, Andělko? Řekneš-li mi to ještě, já jsem ti to posledně vysvětloval, dostaneš krásný obrázek.«

»Lilie polní nepředou a — jest to tak? — a jsou přece krásnější než Šalomoun ve vši své kráse a nádheře. Ale když se já zítra obleku krásné bílé šatky s modrými, hedvábnými pentlami, budu přece právě tak krásná jako lilie, pravda, matinko?«

Všichni se dali do smíchu, ale kapucín pravil: »Zajisté; budeš-li mít čisté srdce jako lilie a Boha vroucně milovati a budeš-li se zbožně modlit, tož budeš tak krásná jako jasní andělé, a milý Bůh s radostí bude se dívat na svou malou Andělku, aťsi již nosíš krásný kabátek nebo chudičký, ošumělý oděv. A nyní dostaneš ten krásný obrázek.« Potom sáhnul P. Benedikt do své kapuce a vyndal z ní balíček svatých obrázků. »Tu máš obrázek milé Matky Boží,« pravil, »bude se ti líbit. Pohleď jen na ten skvostný věnec z paprsků a na ty pozlacené blesky!«

»Ó P. Benedikte! Paprsky a blesky jsou sice skvostné; ale Matka Boží má černý obličej! Vždyť přece nebyla černoškou?«

»Nebyla černoškou, mé dítě. Má se však za to, že na prastarých obrazech tak se vypodobňuje, poněvadž Duch svatý ve velepisni dává nevěstě mluvit: „Jsem černá, ale krásná“, což znamená tolik co: Ačkoliv jsem přírodou jen dítkem lidským, jsem přece milostí před očima Božíma tak krásnou, že přede všemi anděly Jeho zalíbení na mne spočívá. Než ty tomu ještě nerozumíš. Na to milá Matka Boží nehledí, zobrazují-li ji s černým obličejem, jako má vaše stará Zuzana, neb s tvářičkami jako mléko a krev, jak jsou ty tvoje; neboť mnoho jejich nejznamenitějších obrazů milostných jest černých. Ani milý Pán Bůh nehledí na barvu pleti, nýbrž na barvu srdcí.«

»Ó P. Benedikte, chci darovati tu černou Matku Boží Zuzaně. Ale prosím,

dejte mi jinou, nebo tam ten obraz svatého anděla strážného.«

»Ty jsi neskromná!« pravila káravě matka. Kapucín však podal děvčeti žádaný obrázek s dobrým napomenutím, aby se pilně k anděli strážnému modlila. Potom na pokyn otcův běžely obě dívky napřed cestou, která na konci zahrady oklikami kvetoucím křovím k malé kapličce se vinula.

Za nimi pomalu ubírali se rodiče s knězem.

»A co říkají nejnovějším zprávám z Francie v přístavu?« tázal se pan Schlostaler kapucína, když dívky se byly poněkud vzdálily.

»Nyní jest vše ve Francii čím dále tím horší, Bůh budiž milostiv!« pravil P. Benedikt. »Od té doby, co se útěk da Varné nezdařil, chovají krále i s rodinou v zajetí v zámku Tuilerích. Ubohý Ludvík XVI. musí pykati za hříchy svých předchůdců a celá Francie s ním. Snad toho dobrosrdečného muže nebudou chtít i zavraždit! Bůh mu budiž milostiv i Marii Antoinetě, jeho slechetné manželce i ubohým dětem! Jakobini jsou den ode dne drzejší, a dobrý král nemá vyjma věrnou švýcarskou stráž a nějaké sto šlechticů téměř ani jedné duše, na niž by mohl spolehnout.«

»Avšak císař František a král pruský vypověděli povstalcům válku. Vystěhovaná šlechta táhne s vojskem německým proti Paříži a spraví se s tou luzou Jakobinskou, zvolal osadník.

»Ovšem«, přisvědčovala živě paní Schlostalerová svému manželci, »ale divím se jen, že poslední loď z Francie ještě nedonesla zprávy o tažení vojska císařského proti Paříži.«

»Němci si tak rychle nepočínají. A ve vystěhované šlechtice neskládám velkých nadějí: ti změkčili dvořenínové jsou námahám polního tažení úplně nezvyklí. Ne, já očekávám ty nejhorší

zprávy z Francie. To jedovaté osení, které tam vzklíčilo, teprv vymetá a přinese zcela jinou žeň — krvavou.»

»Jakým jste to nešťastným prorokem, P. Benedikte!« pravila paní Schlostalerová. »Pokládáte to tedy za dobro, že jsme se s ‚Daufinem‘ do Francie nevrátili? Co jsem se svého manžela naprosila, aby zde vše nechal, jak to leží a stojí, jen aby se se mnou a s dětmi do Elsaska vrátil.«

»To byste se tam ocitli nyní uprostřed boje a revoluce. Zde ovšem také není příliš bezpečno, ale přece to není tak zoufalé jako ve Francii.«

»Tož bych mohl skoro si zoufat!«, odpověděl osadník. »Od té doby, co zde ty čisté zásady Jakobinů o svobodě a rovnosti mezi naše černochoy byly dce-neseny, kvasí se to jako v sudě mošt několik týdnů po lisování. A nevím, zdali chatrné duhy sudu ten tlak snesou! Nedaleko v údolí již to zdatně pění. Doslýchá se, že tam černoši asi dvě stě domů vypálili, sady zpustošili a jejich pány ukrutně ze světa sprovodili.«

»Tak se to včera vypravovalo. Dnes jsem slyšel zase, že ta zpráva není pravdivá, nebo je hodně přehnaná. Ale pranic se nedivím, dochází-li k takovým výstřednostem. Neboť kdo vítr seje, klidí bouři. Co jsme se nadarmo naprosili, aby se s otroky lidsky zacházelo a aby se s nimi nejednalo hůře než s nerozumným dobytkem. Můj Bože, kolikráte jsem viděl ty ubohé tvory tak zbičovány, že zůstali polomrtví, a to pro nic za nic! Ale všechny naše vyhrůžky s trestem Božím a prosby byly jak do větru mluveny. Nyní se nedivím, že den pomsty na trýznitele otroků přikvačil. Než vy, příteli Schlostalere, a vaši nemají se skutečně čeho obávat. Blahoslavení jsou milosrdní! Daleko široko jest známo o vás, jak otcovsky vždy se svými otroky zacházíte.«

»Od svých otroků nemám se čeho

obávat!«, odpověděl osadník. Za mnoho let nepamatují se ani, že by na mém statku jeden jediný byl bičován, vyjma jednookého Matta, jenž pro opěťovanou krádež spravedlivě si toho zasloužil.«

»A přece jsem chtěla, abys jej raději prodal než potrestal«, pravila paní. »Jeho divoký pohled pronásleduje mne nyní ještě mnohdy ve snách, ač jsou tomu již skoro tři léta, co do hor utekl.«

»Toho jednookého se nebojím; ten se již jistě ke smrti upil. Ale tohoto se bojím: vypukne-li skutečně povstání otroků, pak budou museti nevinní s vin-nými trpěti. Jak může při velkém požáru jediný dům plamenům uniknouti, když všechny okolní budovy jako svíčka hoří? A takový všeobecný požár musíme očekávat! Co mi tedy poradíte P. Benedikte? Mám s ženou a dětmi tu bouři zde očekávat? Mám s nimi utéci, snad do Severní Ameriky, na Maryland, až by to přešlo, a tyto krásné pozemky, tento pěkný dům zpustošení zůstaviti? Či mám aspoň svou paní s dětmi do přistavního města poslati, kdež by byli před rotami vzburoučenců bezpečnějšími nežli zde?«

»K nám do města jich raději neposílejte«, odvětil P. Benedikt. »Máme tam od několika dnů zase žlutou zimnici. A na Maryland před koncem tohoto měsíce se asi plachetní loď nevypraví; spíše do Nového Orleanu; ale i tam zuří zimnice ještě hůře než u nás. Necháme již dnes těch věcí a zítra je poručíme milé Matičce Boží, aby nám dala to právě vyvoliti, a utecme se pod mocnou její ochranu. Slyšíte, již nás volá zvonek k večerní pobožnosti.«

Takto rozmlouvající vystoupili na pahorek, na němž stála kaplička. Na prostore před svatyní bylo již shromážděno asi sto černochoů a černošek, otroků to osadníkůvých a jednoho z jeho sousedů. Všichni uctivě pozdravovali kněze; ženy

klečící prosily ho o požehnání, a černé děti toužebně obklopovali kapucína, podávající mu své ručky; vědělyť, že P. Benedikt má vždy ve své kapuci »něco dobrého« pro ně. Též pán a paní byli od svých otroků uctívě, ano srdečně pozdravováni; přece se zdálo osadníkovi, že někteří černoši sousedovi jej jízlivým zrakem sledují.

»Zase nedovolil Fouquier svým lidem přijít sem?« tázal se, procházeje zástupem černochoů. »Nevidím zde ani jediného z jeho statku.«

»Ó pane,« odpovídal šedovlasý černocho, »soused Fouquier zlý muž býti. Soused Fouquier sám se nemodlití, a také černého muže se nenechati modlit. Černý muž pak nepřítít do nebe, a také Fouquiera ďábel za to bude páliť. Ale ty, pane, hodný muž býti; všechny černochoy do nebe posíláť sám tam přijít s dobrou paní a s malým pánem Jiřím a s malým Andilkem.«

»Zcela správně, Tomáši,« pravil kapucín, »buďte jen hodni a zbožni jako váš rozsáfný pán a jeho paní a děti; pak i s nimi přijdete do nebe, kde není černochoů a bělochoů, ani pánů a otroků, nýbrž jen bratři našeho milého Pána Ježíše Krista a spolustolovníci při věčné hostině. Co však se týká souseda Fouquiera a jiných zatvrzelých lidí, za ty se musíme modlití, aby jim Bůh soucitné srdce dáti ráčil. A neobráť-li se ani potom, necháme potrestání jich božské spravedlnosti. Varujte se však strojiti pomstu sami; neboť Pánu náleží pomsta i soud!«

Při těch slovech pevně pohlížel P. Benedikt svýma jasnýma očima na některé z otroků, kteří jaksí mrzutě v pozadí stáli; potom vstoupil s osadníkem a jeho rodinou do malé kapličky, co zařím černoši před ní ve stínu ohromných mahagonových stromů poklekli. Brzy zaznívala modlitba a zpěv do údolí.

(Přítě dále.)

Duch svatého Františka Saleského.

Podává Fr. K. (Č. d.)

23. Světec přijímá nabízený zápas kalvinského kazatele.

Když svatý biskup v Grenoble dobou adventní a postní kázal, hrnulo se ku kázání takové množství nejenom katolíků, nýbrž i kalvinců, že pastoři kalvinští mluvili k prázdným stěnám. Jakýs kalvinský kazatel, který byl vyhlášený rýřal, viděl, že všickni jeho posluchači chodívají na kázání světcovo. I byl nad tím tak rozhořčen, že spílal a nadával svatému biskupovi. Zlost jeho neznala mezí, ano až tak daleko se odvážil, že světce vyzval k učené hádce. Světec přijal nabídnutí. Jistý vznešený pán chtěl celou věc

utlumiti, činil tak z lásky ku světci, aby byl ušetřen pošklebkův a úštěpků jedovatého jazyka jeho. Avšak svatý biskup na věc tu jinak pohlížel a pravil, že právě toho si žádá a přeje. Když pak přítel svatého biskupa upozornil, že kalvinský kazatel způsobem bídáckým a nestoudným bude se oň otírati, pravil: »Tím lépe, neboť to mi právě jde vhod. Mé zahanbení poslouží ke cti a chvále Boží.«

»Což pak úplně pouštíte se zretele, že jste jistými ohledy vázán a povinen své biskupské důstojnosti? Chcete-li, abyste byl jako biskup vydán veřejnému posměchu?« podotkl přítel.

Světéc odpověděl: »Náš milý Pán horší potupu a posměch snesl. Nebyl-li potupou a hanou nasycen?«

»Ó vy daleko zabíháte,« připomenul přítel.

»Co vám na to odpovědět?« ozval se světec. »Doufám pevně, že Pán popřeje mi milosti, abych mohl více urážek strpět, nežli odpůrce může mi učiniti. Čím hlubší naše ponížení, tím vyšší Boží povýšení. Budete sám svědkem, že ne-jeden po souboji vyzná pravdu naší svaté víry. Tisíc padne po levici, a deset tisíc po pravici. Pán Bůh obyčejně tak moudře vše řídí a upravuje, že naše ponížení bývá oslavením Božím. Zdali se neradovali apoštolé, jdoucí ze shromáždění velerady židovské, když bylo jim přáno pro jméno Páně trpět? Buďme jen dobré mysli; vždyť Pán nedá nám zahanbenu býti.«

Avšak zlý duch, kterýž se obával neblahého výsledku této bitvy duchovní, straně kalvinské tolik vytáček namluvil, že nespolehajíce na důvody, hádky se zřekla. Kalvinci schovali se za záda jistého důstojníka králova, který tehda ještě patřil ku straně kalvinské, a jeho prostřednictvím sešlo ze všeho.

24. O účtě, kterou choval světec k svému učiteli.

Světéc měl v mládí kněze, který byl mu učitelem a kterého až k smrti u sebe choval. Kněz ten byl mu sou-druhem a učitelem na studiích v Savojsku, provázel světce do Paříže a Padovy, a byl mu rádcem a vůdcem i v pozdější době. Světéc vážil si učitele svého nad míru, jinak ho nepojmenoval, leč otcem a mistrem. Když se stal světec biskupem, stal se učitel jeho komorníkem. Světéc staral se oň jako syn o otce a často s ním obcoval nejenom v domě, nýbrž i u stolu. Šlechtný biskup často připomínal, že učitel jeho jakousi zvláštní účtu k němu chová. »Což pak jsem již dokonalý? nebo jsem svatý?«

»Ale máte býti dokonalým a svatým«, říkával zbožný učitel. Vděčný žák pravil: »A kdybych i svatým a dokonalým byl, směl-li bych si stěžovati, že jsem kdy byl kárán? Vždyť i svatí nejednou byli káráni a tupeni. Nejednou byli bičováni a pronásledováni. Co musil Pán a Spasitel náš trpět! A nekáral-li svatý Pavel apoštola Petra? Ano nebyl-li i sv. Pavel, vzdor své moudrosti, za blázna považován?«

Starý učitel nebyl však těmito důvody usvědčen, a neprominul světci ničeho, co dle mínění jeho jen poněkud nemístné se býti zdálo. Dovoloval si zhusta věci takové, kterých by byl jiný nesnesl a nestrpěl, a kteréž jedině horlivá láska učitelova a neobyčejná vlídnost žákova omluviti mohla.

Když světec byl k biskupské důstojnosti povznesen, byl tehda asi třicet let starý, a každého, kdokoli v se přihlásil, přijímal, nehledě na stav a osobu lidskou, chtěl zajisté celé diecési býti světlem a soli; znechutilo se jednání takové-učiteli, i činil nejednou světci předhůzky. Domníval se, že takové jednání protiví se biskupské důstojnosti. Zvláště bylo starému učiteli do duše protivno, když paní světce navštěvovaly, a když světec dlouho s nimi rozmlouval. Neboť svatý biskup, který dle slov apoštolových chtěl býti všem všecko, nikoho od sebe nezamítal.

Jednou byl dobrý stařeček tak dotěrný, že žáka svého zapřísahal, aby nepřijímal tak četných návštěv, aby času drahého lépe užíval, a aby jinými důležitějšími věcmi se obíral; vždyť prý snadno dobrá pověst biskupova tím trpí.

Ale světec potěšil a poučil učitele slovy: »Považte, milý pane, že jest každý duchovní správce povinen, nejenom silné věsti, nýbrž i slabých a mdlých se ujmáti. Kdo jednou tuto povinnost na se vzal, nesmí se jí nikde vyhýbati. Pán

Bůh vlažných nemiluje; chce, abychom se službě Páně cele věnovali. Já sice nezavrhuji opatrnosti hadí, ale prostota holubičí jest mi milejší. Bůh, jenž jest láska, a kterýž i do srdce mého lásku vlil, ví a zná, že ve všem jednání jenom o to usiluji, abych dokázal lásku k Bohu. Ti, kteří Pána hledají a celým srdcem se Pánu oddávají, mohou na Pána spoléhati. Zmužile si veďme, Pán nám pomůže a nedopustí, abychom v čas

pokoušení padli. Ruka jeho všemohoucí nás udrží. Bůh jest mocný pomocník náš, a kdokoliv na Pána spoléhá, nebude zahanben. Můžeť nás Pán vytrhnouti z propasti, a proto jest mu věc snadnou, aby nás v pokušení posilnil. Pán oživuje a usmrcuje; uvádí do pekel a vyvádí zase k světlu. Stojí-li Pán při nás, netřeba se nám čeho báti a byť i tisícové proti nám brojili; neboť Pán jest mocen utvrditi nás, abychom všemu pokušení odolali.

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XVI. Mojžíš.

Podivné jsou kolikráte cesty, kterými božská prozřetelnost duše ve tmách pohanství žijící ke světlu pravé víry přivádí. Dokladem toho budiž následující případ.

„Je tomu již několik let,“ vypravuje missijní sestra Lucie v Natalu v jižní Africe, „tu přišel jednoho dne k našemu missionáři vysoký, silný Zulukáfr. Všecko své jmění měl zaobaleno ve staré vlněné přikrývce, kterou nesl na zádech. Přišed vypravoval, že by rád slyšel a se učil o pravém Bohu, že je ochoten jemu sloužiti a nejen to, ale i své ubohé opuštěné krajany jemu přiváděti. Naš missionář vida jeho upřímnost a dobrosrdečnost, přijal jej mezi křtence. Černoch byl brzy nejhorlivějším ze všech a bylo viděti, že pojímá věc vážně. Každý večer po namáhavé denní práci bylo viděti ho, kterak horlivě čte v biblických přibězích, zapomenuv úplně na strasti a trampoty dne právě minulého.

Jak z řečeného vidno, nebyl náš Zulu divochem v pravém slovu smyslu, neboť přinesl svůj majetek zaobalený v houni a uměl čísti. Proto netrvalo to dlouho, byl pokřtěn a na křtu svatém dostal jméno: Mojžíš. Z vděčnosti k Bohu za tak velkou milost uminil si, že i svým příbuzným a krajanům k tomutož štěstí dopomůže a za tím účelem vrátil se od nás po nějakém čase domů.

Po roce objevil se opět před našim

missionářem a pravil: „Milý otče, mám doma bratra, jenž je velmi těžce nemocen a bolelo by mne to velice, kdyby zemřel tak, jak jest. Nechtěl bys k nám přijíti a ho spatřiti?“ Této prosby nebylo ovšem možno odmítnouti. Zrána druhého dne vsedli missionář a Mojžíš na koně a vydali se na apoštolskou cestu. Měli před sebou sto mil cesty. Jeli přes hory a dolů, drali se houštinami a přes kamení, lesy i pustinami. Slunce spouštělo na ně nemilosrdně své žhavé paprsky a snadno si pomysliti, jak byli rádi, když konečně stanuli před chatrčí Mojžíšovou.

Nemocný byl pln radosti, když missionáře uviděl. Byl skutečně povážlivě nemocen. Nezbyvalo mnoho času. Nemocný byl na křest sv. dobře připraven. Okolostojící, jižto byli přišli, aby umlácího naposledy navštívili, byli mocně dojata, jakoby byli citili, jak vznešený úkou na nemocném bude vykonán. První duše byla tedy přičiněním Mojžíšovým zlému nepříteli vyrvána, avšak neměla ještě tak brzy radosti nebeských státi se účastnou.

Opět uplynul delší čas a Mojžíš dostavil se zase a prosil missionáře říka: „Otče, můj bratr, na kterého jsi byl tenkrát ruce složil, neumřel, ale žije; jeho žena však chce také uvěřiti a s ní i její dítky. Dovolíš-li, půjdu a všechny je sem přivedu, aby na blízku domu Božího žili a zemřeli.“ — „Ale Mojžíši,“ vece kněz, „jak je sem přivedeš

z takové dálky? — »Pomohu jim, a bude-li třeba, přinesu je sem na ramenou. Cesta bude sice trvat několik dní, ale to nevadí, s pomocí Boží šťastně do Vakfordu přijdeme.«

Za žádnou cenu nechtěl tento milosrdný Samaritan vzdát si svého úmyslu. Skroušeně klekl před missionářem prose ho za pozhnání a dal se chutě na cestu. Stal se skutečně nástrojem Boží prozřetelnosti na záchranu bloudících duší. Krátce na to usadila se celá jeho rodina u našeho kostela. Dívčata byla pro začátek přijata do kláštera; jako jejich matka byla i ona velmi pilná, navštěvovala pilně školu a učila se horlivě katechismu, tak že za krátko všechna mohla připuštěna býti ke přijetí křtu sv. Mojžiš byl ovšem nadmíru šťasten. Bratr jeho vyvázl sice životem, ale stal se následkem nemoci trpaslíkem ku práci neschopným a Mojžišovi nezbývalo než rodinu bratrovu živiti a o ni se starati. Za tou příčinou šel do vzdáleného města Johannesburgu do služby. Brzy však se vrátil. V městě byla jeho víra v nebezpečení a proto syt brzy městského života vrátil se do naší missie, spokojiv se mzdou mnohem menší nežli jakou vydělával v městě. Jeho zbožnost a horlivost neutrpěla tam však ujmy žádné. Byl i potom všem příkladem zbožnosti a křesťanské horlivosti. Kdykoli vkročil do kostela, neopomene nikdy padnouti na obě kolena před velebnou Svátostí. Přijda na své místo rozloží svůj kapesník na zemi, neboť tak to činí všichni vznešení Kafrové, dbajíce úzkostlivě toho, aby měli oděv čistý a neporušený. Z Mojžišova chování se v kostele mohl by mnohý vlažný katolik si vzíti příklad. Obvyčejně klečí máje ruce sepiaty, oči upřeny na oltář a svým silným basovým hlasem kostelní písně zpívaje nebo s ostatními společně hlasitě se modle.

V nejnovější době je náš Mojžiš pravým apoštolem; pracuje ve svém dřívějším domově o spase svých černých soukmenovců. Nedávno totiž byla tam založena misijní stanice. Stojí tam již malý dřevěný kostelík, ale dosud nebylo možná pro tamější malou obec křesťanskou ustanovit zvláštního kněze anebo misijní sestry tam poslati. Proto nabídl

se Mojžiš našemu missionáři, že on zatím sám bude vypomáhati a tamější obyvatele vyučovati a společně modlitby s nimi konati. Tak dává na jevo a provádí svůj slechetný úmysl, že chce netoliko sám žíti jako katolik, ale i jiným téhož štěstí dopřáti.

Abychom laskavého čtenáře neunavili, nebudeme popisovati dále tamější missie, ale ponecháme si to pro příští dobu. Toliko dokládáme: Žeň je velká, ale dělníků málo. Kéž by dobrotivý Bůh stále nové dělníky vysílal na svou vinici, aby snad pro nedostatek sil pracovních nevzala škodu a nezpustla!

XVII. Na ostrovech Filipinských.

Po poslední válce Američanů se Španěly připadly ostrovy Filipinské, ležící v Tichém oceánu, Spojeným Státům severoamerickým. Od té doby dochází na ostrovy, jejichž obyvatelstvo je ryze katolické, celé zástupy protestantských apoštolů, za tím účelem, aby v zemi katolické šířili víru protestantskou. Mimo to ustanovila vláda Spojených Států více než 1000 amerických učitelů a učitelek, vesměs to protestantů na nových státních beznáboženských školách a nutí domorodé katolické ditky, aby do nich chodily. Má sice ve Spojených Státech každé vyznání právo, zřizovati školy náboženské vlastním nákladem, ale domorodým obyvatelům ostrovů Filipinských se odepírá. Dokladem toho je na příklad následující zpráva missionářů P. Saturnia a Lobery.

Dne 21. října 1901 otevřel jeden z missionářů chlapeckou školu v Butuanu. Do školy přišel značný počet chlapců, jiní honili se po osadě nebo po polích, ale do státní školy ode dvou amerických protestantských učitelů otevřeně, nepřišel ani jeden. Když to uslyšel americký místní velitel nadporučík X. přišel s oněmi dvěma protestantskými učiteli do katolické fary. Pod pažďi nesl nadporučík zákonník. Jal se missionářovi vytýkati, že zřídil v místě náboženskou školu, které není třeba, a poukázal na paragrafy, které mu dovolují, dvakrát až třikrát v týdnu ve státní škole náboženství vyučovati. Missionář odpověděl, že ony paragrafy jsou mu dobře známy; poněvadž však vyučování náboženské na školách státních velmi je omezeno a s mnohými pře-

kázkami spojeno, zřídil ve svém domě katolickou školu soukromou, k čemuž podle zákona amerického má plné právo.

Tato odpověď se milému nadporučíkovi jaksi nezamlouvala a jeho společník, protestantský učitel, stěžoval si, že od příchodu missionářova v jeho škole žáků víc a více mu ubývalo a konečně že tam nezůstal žádný. Na konec vyhrožoval, že vše oznámí vládě. Také nadporučík dal se do vyhrožování říka, že se přičiní, aby co nejdříve američtí kněží římské církve na ostrovy Filipínské povoláni byli. Missionář vece na to, že by i jemu nebylo nic milejšího nad to. Naposledy hrozil nadporučík, že zavolá policii a starostu. »Nechť si přijdou«, pravil missionář neohroženě, »ale doufám, že se žádného násilí nedopustí.« Odpoledne téhož dne nedostavili se do státní školy ani žáci ani učitel.

Následujícího dne učinil missionář nadporučíkovi návštěvu, doufaje, že ho nalezne v dobré míře a upokojeného. Ale sklamal se. Nadporučík byl mrzut a nevrlý. Missionář dovodil klidně a vážně potřebu katolické školy soukromé. Dostal však za odpověď, že takové školy není docela zapotřebí, že může konati křesťanská cvičení ve škole státní, v kostele, nebo kdekoli jinde a že se mu za tím účelem postupují dva dni v týdnu. Ale missionář nepoustil. Co povoluje škola státní, pravil, nestálí na důkladné vyučování náboženské; ostatně že rodičové sami mu své děti přivedli.

Po té odešel důstojník na chvíli ze světnice. Vrátiv se, vytáhl šavli z pochvy a mávaje jí ve vzduchu, pravil všecek rozčilen: »Dnes jsou pouze tři hoši ve státní škole a já jsem právě oznámil to místnímu starostovi. Katolická církev není tak slabá, jak se domníváte, a američtí učitelé nejsou jí nebezpeční. Ale vy nechcete učit anglicky, nýbrž španělsky, to je to. Vy neznáte dobře anglicky a co znáte, špatně vyslovujete. Proto právě, aby angličtině vyučovali, přijeli sem američtí učitelé z takové dalky a jsou dobře placeni, nebudou-li však mít žáků, vrátí se do své vlasti.

Na to odpověděl missionář, že je tu dosti dětí pro obě školy, ale běží o to, aby američtí učitelé je pro svou školu získali. Co se týče řeči, je missionářsm,

znalým jazyka domorodců, mnohem snadněji, děti aspoň začátkům jazyka anglického naučiti, jako učitelům, kteří ani řeči španělské ani řeči domorodců nerozumí. Zkrátka, jeho úkolem jesti, dětem viru jejich zachovati; o to že se vši silou zasadí.

Brzy po odchodu missionářově dostavil se k němu starosta a pravil, že se věc musí uvést do pořádku. »Dobře«, pravil missionář, »já na prvním místě si přeji, aby vše bylo v pořádku, ale jenom prosím, aby se neužívalo žádného násilí.« A co se nestalo? Odpoledne byly před samou farou a na rozličných jiných místech okolo rozestaveny policejní hlídky za tím účelem, aby hochy z fary vycházející pochyťaly a k soudu odvedly. Byla to hotová komedie a člověk nemohl se ubrániti smíchu, vida, kterak hoši střelbitě utíkali do polí a policisté za nimi. Hoši poschovali se kde mohli, mnozí v blízkém hustém lese. Tam zůstali, dokud policisté neodešli. Po té plížili se domů a vypravovali rodičům, co se stalo.

Následujícího dne odpadlo obvyklé cvičení vojenské. Místo toho přitáhl statečný nadporučík se svými vojáky v plné zbroji k faře, obklíčil stavení hlídkami a chystal se jakoby k útoku. Záhy však jakoby byl naznal směšnost svého jednání, se svou hrdinskou četou domů, se vrátil. Za tohoto válečného manevrování dělali se hoši ze svých úkrytů za stromy a rohy zvědavě na vojáky; podobně i okna všech domů byla plna diváků, kteří byli zvědaví na to, jak věc vypadne. Tyto hony na vzdornou mládež trvaly několik dní, ale neměly žádného úspěchu. Dobrá věc domorodých katolíků konečně zvítězila. Vláda uznala bezpráví, jež se jim dělo a nechala katolickou soukromou školu na pokoji.

XVIII. Co může dobrý příklad.

Před delší dobou přišel jistý pohlavár k missionářovi P. Bouchetovi, jenž působil v Africe, a pravil: »Můj oče, již dávno jsem křesťanem v srdci, nyní chci jim býti i ve skutečnosti. Obmám mne vodou modlitby! Ty jsi mi řekl, že Bůh miluje všechny lidi a že poslal Syna svého na svět, aby je vykoupil. Tento Syn že za

ně umřel a místo aby se na svých vrazích mstil, že jim odpustil, ano za ně se modlil, a ty jsi vztýčil kříž v naší osadě. Já jsem to všechno považoval za velmi hezké, ale v srdci jsem dosud nebyl křesťanem.»

Po té doložil hluboce dojat: »Viš se upamatovati, jak jsme jednou lesem se ubírali domů? Ty jsi věděl velmi dobře, že jistý otrok tvého přítele P. Poussota, tu noc před tím poranil a několikrát do obličejů nožem píchl. Já jsem byl nad tímto nešlechetným a zlomyslným skutkem všecek rozhněván a kdybych byl otroka potkal, byl bych ho na místě probodl, ty však, můj otče, neřikal jsi nic, ty jsi pouze pozvedl oči svých k nebesům. Já jsem tě pozoroval,

co učiníš; ty jsi otroku odpustil, ano ty jsi prosil za něho, aby nebyl potrestán.»

Brzy na to přišel sem i onen raněný missionář; měl ještě bolesti, ale nehněval se. Modlil se a bavil se s námi jak obyčejně; i s člověkem, který jej chtěl zavraždit, přátelivě rozmlouval. Tu jsem řekl sám sobě i jiným: »Tento otec nás miluje; on činí co učí, on odpouští svým nepřátelům a proto jsou slova jeho pravdivá. Od toho okamžiku jsem křesťanem i v srdci a chci se jím stát i skrze křest svatý.« — Pohlavár byl na to ve víře křesťanské vyučen a s celou svou rodinou i osadou pokřtěn. Když později vypuklo pronásledování, osvědčili se všichni obyvatelé řečené osady jako stateční a vytrvalí křesťané.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Židlochovic. Byla jsem sklíčena po několikrát nemocí. Vykonal jsem 9denní pobožnost k nejsv. Srdci Páně a nejčistšímu srdci Panny Marie a nebyla jsem zklamána, neboť dosáhla jsem opět zdraví svého. Nyní plním svou povinnost a vzdávám nejsrdcečnejší díky nejsvětějšímu Srdci Páně a blahosl. Panně Marii.

Z Brna. Řeholní sestra ulehla vniterním neduhem na smrt v měsíci dubnu. Lékaři nejznamenitější a odborníci prohlásili neduh za nezhojitelný. Neduh ustavičně se horšil až do polovice máje. Jak nemocná, tak i ctihodné její sestry a příbuzní utekli se k Panně Marii Filipsofské vroucně žejlajce devítidenní pobožnosti za uzdravení churavé. Přes všechny obavy a předpovědi nemocná poprvé se na nohy postavila na slavnost božského Srdce Páně, poprvé chodila na slavnost sv. Antonína Paduanského, ač lékaři pravili, že už nikdy choditi nebude, a nyní již skoro zcela zdráva jsouc zastává své povinnosti. Díky a čest Matce Boží Filipsofské! *A. N.*

Z Prahy. Plníc svůj slib, vzdávám tímto veřejně vroucí dik božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Matky Boží a sv. Antonínu Paduanskému za obdrženou milost po devítidenní pobožnosti.

A. M. z III. řádu sv. Frant.

Z Telče. Nejsvětějšímu Srdci Páně i Panny Marie, jakož i sv. Antonínu Paduanskému vroucí díky za opětovné vyslyšení ve věcech veledůležitých. *F. J.*

Z Brna. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie, jakož i sv. Josefu za vyslyšení mnoha důležitých proseb svých. Ač jsem na daný slib pozapomněla, plním jej nyní tím vděčněji a prosím i na dále nejsvětější Srdce Páně za potřebné milosti. *B. M.*

Z Uh. Brodu. Plníc slib, vroucí díky vzdávám božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v potřebě naléhavé na přímluvu sv. Antonína Pad. *F. D.*

Z Brna. Plníc tímto slib svůj, vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, Marii Panně a sv. Josefu, sv. Antonínu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. Chváleno, ctěno a milováno budiž to dobré, láskyplné Srdce Páně! *O. D.*

Z farnosti dřevohostické. Ctitelka božského Srdce Páně vzdává nejvřelejší díky Panence Marii Svato-Hostýnské, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení z těžké nemoci. Budiž pozdraveno a ode všech velebeno vždy Srdce Ježíšovo!

Ver. K.

Ctnost naděje.

(Hlavní úmysl.)

Nedlouho po smrti Krista Pána na kříži ubírali se dva z učeníků jeho do městečka Emaus nedaleko Jerusalema. A ti rozmlouvali vespolek o těch věcech, které se byly udály. I stalo se, když rozmlouvali a sebe se dotazovali, i sám Ježíš přiblíživ se, šel s nimi; ale oči jejich byly držány, aby ho nepoznali. I dí k nim: »Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek jdouce a jste smutni?« A odpověděl jeden, jménem Kleofáš, řekl jemu: »Ty sám jsi přichozí do Jerusalema a nepoznal jsi, které věci staly se v něm těchto dnů?« Jimž on řekl: »Které?« I řekli: »O Ježíšovi Nazaretském, jenž byl muž prorok, mocen v skutku i v řeči, před Bohem i přede vším lidem, a kterak jej vydali nejvyšší kněží a knížata naše na odsouzení k smrti a ukřižovali jej. My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti lid israelský, a nyní tomu všemu třetí den je dnes, co se to stalo.« Kristus Pán jich poučil o tom, co svatí proroci o něm předpověděli, že se tak státi musilo, že musil Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své. U večer pak při lámání chleba poznali učeníci Pána a on zmizel s očí jejich. Učeníci doufali tedy ve znovuzřízení říše israelské. Oni měli pevnou naději v budoucí slávu národa svého.

Podobně i my doufáme pevně a důvěrně, co nám Bůh slíbil pro zásluhy Ježíše Krista, a sice věčnou blaženost jakož i prostředky, kterými bychom ji dosáhli. Tato naděje v Boha dobrotivého, nejvyšší milosrdného je tak potřebná jako vira v Boha a jeho zjevení. Poněvadž mizí v lidu vira svatá víc a více, mizí s ní i naděje naše. A jako jsme povinni oživit ctnost víry v srdci našem i v životě našem, tak máme i ctnost naděje oživit, aby mysl naše neklesala, jsme-li ve hříších anebo v souzeních a musíme-li mnoho trpěti vinně i snad nevinně. Neztrácejme nikdy naděje a důvěry v Pána Boha. Či kde je kdo, aby změřil dobrotu, kterou Bůh svým tvorům všeho dobrého přeje? Jako slunci přirozeno je svítiti a zahřívati, tak a ještě více jest Bohu přirozeno všem tvorům i nám vše dobré udělovati, neboť »Bůh jest láska«, dí sv. Jan. (I. Jan 4, 8.) Ano Bůh sám ujišťuje nás o své lásce, když praví: »Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad synem či ota svého? A byt i ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou.« (Is. 49, 15.) Kdo činí tolik dobrého jako Bůh nás? Což neslibuje sám Hospodin ochranu tomu, kdo v něj důvěruje, když praví: »Poněvadž ve mne doufal, vysvobodím ho, ochráním ho, neboť poznal jméno mé. Volati bude ke mně a já vyslyším jej; s ním budu v souzení; vytrhnu jej a oslavím jej. Dlouhosti dní naplním jej a ukáži jemu spasení svého.« (Žalm 90.) Touto pevnou důvěrou v Boha naplněn byl sv. Bernard. Dokazuje to ve spisech svých. Tak dí: »Ty, ó Pane, Ty jedině jsi naděje má! Cokoliv činím, myslím, trpím, žádám, při všem v Tebe důvěruji. Ty jsi jediný předmět všech zaslíbení, jediný důvod všech mých očekávání. Jen Boha se chci držeti ve všem. Naděje má založena jest na Tvé otcovské lásce, na pravdě Tvých zaslíbení a moci, již ji splnití můžeš.«

Tim pevnější může býti důvěra naše v Pána Boha, neboť máme u něho též dobrotivého a mocného prostředníka a zástupce, jenž jest Kristus Ježíš. Pro jeho zásluhy smíme bezpečně doufati v odpustění a milost, neboť on za nás ustavičně oroduje, jak dí sv. Pavel: »Protože zůstává na věky, má kněžství věčné. A protož i věčné spasiti může (ty). kdož skrze něho přistupují k Bohu, i jsou vždycky živ k orodování za nás.« (Žid. 7, 24.) A sám Ježíš Kristus ujišťuje nás řka: »Začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, to učiním, aby oslaven byl Otec v Synu. Budete-li zač prositi ve jménu mém, to učiním.« (Jan 14, 13.) Srdce Ježíše Krista, plné lásky, plné dobroty, plné milosrdenství a útrpnosti se nezměnilo, nýbrž jest vždy stejně dobrotivo k nám. I dnes volá a zve nás k sobě: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste. a já občerstvím vás.« (Mat. 11, 28.) A ještě máme jiné orodovnický u trůnu Božího; jsou to: přesvatá Matka Páně,

Maria Panna, sv. Josef, pěstoun Pána Krista, a svatí patronové naši. O blahoslavené Rodičce Boží víme všichni od sv. Augustina a od sv. Bernarda, že od věků nebylo slyšáno, že by od Marie byl kdo oslyšen, jenž se k ní byl utíkal a ji o pomoc vyzýval. O sv. Josefu pak svědčí sv. Terezie, veliká ctitelka tohoto světce, řkouc: »Nepamatuji se, že bych sv. Josefa kdy byla oč prosila, čeho bych nebyla dosáhla. Vpravdě podivuhodný jsou veliké milosti, které mi Bůh skrze něho prokázal; mnohá a veliká jsou nebezpečení duše i těla, od kterých mne zachoval. Po mnohá leta mám ve zvyku o slavnosti jeho zvláštních od něho žádati darův, a hle! vždy jsem jich dosáhla. Kdo tomu věřiti nechce, toho pro Boha prosím, aby to sám zkusil.« Tak sv. Terezie.

Taková naděje v Boha a v přímluvu svatých jeho silí člověka ve všech případech, zvláště v utrpení, jak to víme o sv. Tiburciově a Valerianu, když byli k mučnické smrti vedeni a při tom veselou mysl měli. Maximus, komorník mistodržitelův, vida to, nemohl se udržeti slz. I pravil k němu Tiburc přívětivě: »Neplač, vždyť máme jistou naději v život věčný, a proto milerádi zbavujeme se věcí pozemských, ano i života.« A když Maximus pochyboval, poukazoval ho Valerian na pravdomluvnost a věrnost Boží a spolu mu i přislíbil, že mu dají znamení. A vskutku, když oba mučéníci odpraveni byli, spatřil Maximus u slunce několik andělův, ani duše mučéníků nepřijímají. I přiznal se tu Maximus ku křesťanství a brzy dosáhl koruny mučnické a s ní života věčného.

Při všelikém souzení, protivenství, ve všelikém neštěstí, v nemoci a bolestech pamatujme, že máme nad sebou dobrotivého Otce nebeského, jenž jest o nás tak starostliv; máme tam na nebi mocného prostředníka Ježíše Krista, Spasitele našeho, jenž se nás ustavičně zastává! Máme také u Syna Božího mocnou orodovnici Marii Pannu, přímluvce sv. Josefa a svaté patrony své, kteří za nás orodovati nepřestávají. Proto s pevnou důvěrou vysíláme modlitby své k Bohu Otci skrze zásluhy Syna jeho Ježíše Krista, s pevnou důvěrou utíkejme se k Marii, nejsvětější Panně, a k sv. Josefu ve všelikých potřebách a bidách svých a budeme vždy milostivě vyslyšeni, a srdce naše naplněno bude radostí a vděčností k Pánu Bohu tak dobrotivému a nejvyšší k nám milosrdnému!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svaťou církev a její nejvyšší hlavu, za pevnou důvěru a naději v milosrdenství Tvé, a na všechny úmysly, jež doporučení jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Bojovati proti malomyslnosti.

Úmysl v září: Lásky k Bohu.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

Září 1902.

Velký Bože, živý chlebo, nám k pokrmu dáváš sebe; Ty se pro nás cítíš malým, jak pak tu lásku vychutlím?

Pokoj budiž vám!

icho; lístky sotva dýší,
velebně se k nebes výši
zdvihá lesa chrám.
Anděl míru nad zelení
letí nesá políbení:
„Pokoj budiž vám!“

A list k lístečku se sklání,
vůkol samé celování:
„Pokoj s tebou buď!“
I mně slíbal chmury s čela
lesa dech, až mi se chvěla
blahem všechna hrud.

„Obzor“.

Ó pojd se mnou, klide blahý,
jako odkaz lesa drahý
v pustý světa ruch.
Ať kdy bojem síla klesá,
ve vzpomínce dechem lesa
ožije zas duch.

Ať ta píseň moje tichá
lesa mírem sladkým dýchá
v bouřný srdce vír;
na čele, kde chmura leží,
sliběj jí dech její svěží:
„Buď s tebou mír!“

VI. Št.

Díky Bohu!

ospodine milostivý,
vyslyšel jsi naše lkání
a hlas proseb úpěnlivý
proměnil se v díkyvzplání.

Prehla noc a s tváří jasnou
na nebi zas slunce vzhází,
jeho východ písní hlasnou
skrývánků shor doprovází.

Poustala bouř a deště,
mraky temné s nebe táhnou:
nám pak slzou díky ještě
zjasnělé jen zraky vlahnou.

Vlahnou jako když se v sadě
démantová rosa típtí,
aby vstalo v nové vnaďe
pouvadlé parnem kvítí.

Vzhůru srdce! Ctností, čím
květ ať novou krásou vstává:
na nebesích Hospodinu
budiž čest a dík a sláva!

„Obzor“.

VI. Št

Blažený život andělský.

Napsal Jarolín St. Pavlík.

řadě stvořených věcí třeba nám obdivovati moudrost Boží. Vidíme jisté stupně v řadě tvorstva. Jsou věci, jež žádného života v sobě nemají; jmenují se nerosty nebo minerály. Jsou věci, kteréž mají v sobě organický život, které rostou, kvetou, ovoce nesou a se rozmnožují; to jsou rostliny. Jsou bytosti, které nejenom žijí, ale se i svobodně pohybují a cítí; to jsou zvířata. Výše než zvířata stojí lidé, kteří nejenom žijí a cítí, ale i myslí a mluví, kteří mají rozum a svobodnou vůli a nesmrtelnou, leč na tělo připoutanou duši. Ještě výše stojí andělé, čistí duchové, mající velký rozum a dobrou vůli, ale neupoutání na žádné tělo.

Ó jak krásní jsou andělé! Bývají vyobrazováni jako děti nebo mládenci, ačkoliv u nich o stáří a pohlaví není žádné řeči, poněvadž jsou bytostmi duchovými; vyobrazují se však jako děti nebo mládenci, aby se vyjádřilo, že se vyznamenávají věčně kvetoucí krásou, která nikdy nestárne, nikdy nevydne. Stále patří na tvář trojjediného Boha a mají radost z něho; i tenkrát, když u nás na zemi prodlévají, neztrácejí Boha nikdy ze svých očí. Když královna ze Sáby navštívila moudrého Šalomouna,

byla všechna nadšená nad krásou, již viděla, a řekla: »Blahoslavení lidé tvoji a blahoslavení služebníci tvoji, kteří stojí stále před tebou a slyší tvou moudrost!« Ale co jest Šalomoun proti králi celého světa, co je sláva Šalomounova proti slávě nebeské? I my můžeme zvolati: »Blahoslavení, ó Bože, jsou služebníci tvoji, svatí andělé, kteří stále před tebou stojí a moudrost slyší tvou!« »Hleďte«, pravil božský Spasitel, »abyste žádným z těchto maličkých nepohrdali, neboť pravím vám, andělé jejich patří ustavičně na tvář mého Otce, jenž jest v nebesích.«

A jakým krásným zpěvem, jakou krásnou hudbou obveselují nebeské město Jerusaleml! Jak čarovně pěli na nivách betlemských. Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Slouží-li svatý Otec mši v chrámě svatopeterském, zavzní při pozdvihování nahoře v kopuli stříbrné posauhy. Má to býti něco divukrásného, unášejícího, nezapomenutelného. Kdo něco takového slyšel, co živ bude, nevyjde mu to z paměti. Tak asi, ba ještě krásněji zaznívají nebem velebné harmonie a třikrát svatý i alleluja andělských kůrů. Slyšel jsem hlas mnohých andělů vůkol trůnu, vypravuje svatý Jan, a počet jejich byl tisíc tisíců, i řekli hlasem silným: »Hoden

jest Beránek, jenž byl zabit, přijati moc a božství a moudrost a sílu a čest a slávu a chválu. A opět píše: Slyšel jsem hlas velikých zástupů v nebi, kteří pravili: Alleluja! Spasení a čest a síla Bohu našemu! A opět řekli: Alleluja! I smrtelným lidem bylo někdy popřáno, slyšeti zpěvy andělské, na příklad svaté kajkyně Magdaleně, která v osamělé skalni rokli přebývajíc, každý den byla od andělů do výše pozvednuta a zpěvem jejich obveselena.

Ó jak šťastný život vedou svatí andělé. Milují se srdečně, hodně hodní bratři a hodně sestry, neznajíce žádné závisti, žádné nenávisti; žádného zlého slova není slyšeti v jejich společnosti. S nadšením volá žalmista Páně: Ó, jak dobré a příjemné jest, když bratři bydlí v hromadě. Totéž, a mnohem více platí o andělech. Žádná úzkost, žádný strach, žádná bázeň nekali jejich radosti. Jaký to blažený pocit, když má student zkoušku za sebou, zvláště maturitní, která rozhoduje nad celým životem. To vědět nejlépe ti, kteří to prodělali. Dobří andělé mají též již svou zkoušku za sebou, a to byla důležitá zkouška, rozhodující nad celou věčností. Byl totiž i u andělů čas zkušební. My víme, že mnozí andělé v zkoušce té neobstáli, že přišli do pekla a proměnili se v ďábly. Ale dobří andělé, kteří v ní obstáli, ó jakou mají teď nad tím radost! Jejich štěstí, jejich blaženost má v odměnu věrnosti jejich trvání věčné.

Kdož by z nás neměl přání, podíl mítí na blaženosti andělů? To můžeme! Už zde na zemi! Pán Bůh nás beztoho jen málo menšími andělů učinil. Neboť čteme v žalmě 8.: Hospodine, Pane náš, jak podivné jest jméno tvé po vsi zemi! Co je člověk, že jsi ho pamětliv, aneb syn člověka, že ho navštívuješ? Učinil jsi ho málo menším andělů, slávou a cti korunoval jsi ho a ustanovil jsi ho nad díly rukou svých.

Již od přírody je člověk andělům velmi podoběn. Má nesmrtelného ducha, rozum a vůli jako andělé. Může Boha poznávati, jej milovati a z něho radost mítí jako andělé. V životě nadpřirozeném, jež člověk nabyl na křtu svatém, je podobnost ta ještě větší. Člověk ospravedlněný je ozdoben milostí posvěcující, je dítkem Božím a dědicem království nebeského jako andělé. Ba, v mnohém ohledu je lidská přirozenost více poctěna než andělská. Syn Boží nestal se andělem, ale člověkem; ne andělům, ale lidem dána moc, chléb a víno v tělo a krev Páně proměňovati; ne andělé, ale lidé smějí Boha pod svátostními způsoby přijímati; ne andělům, ale lidem dána moc hříchy odpouštěti. Blahoslavená Panna Maria není andělem, ale jen člověkem, a přece je vyvýšena nade všechny anděly.

Chceme-li však na blaženosti andělů podíl mítí, musíme se vynasnažiti, abychom andělský život vedli: svůj život životu andělskému přizpůsobiti. Andělský život vedou nevinné děti. Zemrou-li ještě ve své nevinosti, stanou se samy takřka malými andílky; v náručí andělů přeneseny, brzo jsou postaveny do ráje nebeského, jako Adam po svém stvoření do ráje pozemského. Církev svatá dří v officiu na Mláďátka, že tato před trůnem Božím v dětinské radosti s palmami a korunami si hrají. Tím chce vyjádřiti jejich blaženost.

Ale i v pozdějších letech může býti člověk andělem v těle, jak jím byl svatý Aloisius. Toho se dosáhne obzvláště zachováním panenské čistoty. V nebi, praví sám Spasitel, nebude se nikdo ani ženiti, ani vdávati, ale všichni budou jako andělé Boží. Již na zemi může býti jako anděl Boží, kdo panensky žije, to jest, kdo žije v těle, ale tak, jakoby neměl žádného těla.

Andělská nevinnost je od všech rozsaňných lidí výsoce ctěna a vážena.

Sami pohané nemohli jí úcty své odepřít. Vestálské panny v Římě těšily se z mnohých privilegií, takže i na smrt vedení zločinci, jež vestálská panna potkala, dostali milost. Hodná, nevinná dívka je vážena, andělská její bytost šíří kolem sebe zvláštní půvab, je miláčkem Božím, miláčkem obyvatelů nebeských i pozemských, a takřka sestřičkou svatých andělů. Není to vždy tělesná krása, která půvab rozšiřuje, nýbrž krása duše a nevinnost, která z bezelstných očí září.

Za to mladická duše, která roucho čistoty již poskvřnila a jed hříšných radostí okusila, nemůže již o štěstí mluvit. Čest a váženost je ta tam. I kdyby bílé šaty nosila a kvitím se zdobila, připadá jí i nám, jak kdyby na to žádného práva neměla, jak kdyby ten šat a šperk jí nijak nesvědčil. Ó, jak krásné je čisté pokolení v lesku ctnosti! Hříšné radosti jsou šalebné radosti, krásné mydliny, jež v okamžení splasknou, červená, ale uvnitř červivá jablka, ořechy pozlacené, bez jádra. Jenom nevinnost a čisté svědomí zjednávají nám pravou radost.

Než i křesťanští manželé mohou a mají být andělům podobní, a sice tím, že jsou viditelnými strážci svým dětem, že je opatrují, na ně pozor dávají, o ně se starají, je křesťanský vychovávají. k dobrému napomínají, před nebezpečnostvými duše a před zlými příležitostmi varují a za ně se modlí.

Zde leží na př. v kolébce malé dítě, a matka je opatruje a jemu propěvuje a do spánku je ukoлебává.

Anebo ona učí dítě své kříž dělati, ručky sepinati a se modliti, ona mu ukazuje obraz Pána Boha, a je-li větší, vede je do kostela. Zdaž není ta matka svému dítěti viditelným andělem strážným? Jen že musejí si býti rodiče této krásné své úlohy vědomi, musejí dítě své k andělskému životu vésti a přidržovati a pro nebe je vychovávat. Ale v mnohé rodině vypadá to, jak kdyby tam ten černý měl stálý kvartýr. Tu slyšeti jen proklínání a neslušné řeči, tu se jen nadává, pije, klne, bije; bez modlitby se vstává, bez modlitby se jde spát, bez modlitby sedá se ke stolu, všecko nese na sobě známku nečistoty a zpuštěnosti, zkrátka, je to pravé peklo. K politování jsou děti, které v takovém vzduchu nuceny jsou se zdržovati. Je pravým štěstím pro ně, když ještě ve své nevinnosti zemrou, anebo dorostou-li, když do ciziny se odeberou a k hodným lidem se dostanou, kteří se snaží napraviti, co rodiče pokazili.

Vezměte si, křesťanští rodičové, odstrašující příklad na takových rodinách! Vychovávejte své děti bohobojně, tak abyste byli jim strážnými anděly ve viditelné postavě. Boží mír, štěstí a požehnání bude potom přebývat ve vašem domě, ve vaší rodině, váš příbytek, a kdyby byl nevím jak malý a chudobný, bude malým rájem na zemi, obývaný anděly neviditelnými, obývaný i anděly viditelnými v postavě lidské. A tento malý ráj zaměňte potom za velký ráj nebeský, kde je věčná illuminace, věčný koncert, věčná svatba a věčná radost.

Můj Bože, za své bratry prosím Tebe —
a mám těch bratří věru na tisíce:
děšť úrodný dej včas, včas jasné nebe
rolníku, jenž tam potem smáčí lice,
jenž brázdou kráčí z jara za pluhem,
jak matka dítě pěstuje svou zem...

Můj Bože, za své bratry úpím k Tobě,
a mám těch bratří celé miliony —
tot žebrák bídný, osířelý robě,
již v bránu nebes vysílají stony,
jim srdce útrpné vždy otevři,
ať oko jasné vděčně k nebi zří...

Své bratry poručím Ti, Hospodine —
a je mých bratří jak hvězd na obloze:
toť všichni, co jich jásá, co jich hyne,
ať o berle, ať jedou v skvostném voze —
ty všechny z noci hříchu k etnosti vzbud,
plň radosti a mírem jejich hrud!

Obzor.

Jakub Puwelka.

Věřím v Boha.

(Části dalsí.)

Toto kratinké shledání se s Ježíšem dostačilo více jejich, i uvěřili, že vstal z mrtvých a na perutích radosti spěchali zpět do města, aby přinesli apoštolům blahou zvěst: «Ježíš vstal skutečně z mrtvých, my jsme ho viděli a při lámání chleba poznali.» A spěchající pravili vespolek: «Zdali srdce naše nehořelo v nás, když mluvil na cestě a otvíral nám Pisma?»

Když pak apoštolům a učeníkům shromážděným vypravovali zjevení, nedošli u všech víry, ač i jiní pravili, že se Pán i Petrovi zjevil. Ale Pán bděl nad svými apoštoly, pomalu ale jistě chtěl je přivést k úplnému poznání pravdy vzkříšení svého a pak jim zjevití úmysly své s nimi. A proto ráčil se zjevití všem najednou. Bylo večer téhož dne. Apoštolé ze strachu před židy zavřeli dvěře domu. A hle již tu stojí Pán uprostřed nich a pozdravuje je řka: «Pokoj vám! Jáť jsem nebojte se.» Můžeme si pomyslet, jaký úžas ba hrůza pojala apoštoly. Mluvíli právě o něm, někteří nechtěli věřit, že z mrtvých vstal, a nyní z čista jasna stojí před nimi. Zděšení jejich bylo tak veliké, že se domnívali ducha viděti. Ježíš znaje myšlenky jejich, dí konějšivě: «Co se děsíte a jaké myšlenky vstupují na srdce vaše?» I přistoupil k nim bližší a ukazuje na rány své pravil: «Vizte ruce mé i nohy mé, žeť já jsem to; dotýkejte se a vizte, nebo duch těla nemá a kostí, jako mne míti vidíte.» A apoštolé ztrácejí ponenáhlu ostýchavost svou vidí Pána dotýkají se ho a blaženost veliká naplnila srdce jejich tak, že ani ji chápati nemohou. Taká už je lidská povaha, spíše vždy věří v zlé, nežli v dobré; nemilé vždy dříve chápe, nežli štěstí a radost, tu vždy jest nedůvěřivou.

Ale Ježíš chtěl je ještě více upevniti a přesvědčiti a proto pravil: »Mate-li tu něco, co by se pojedly?« I podali mu kus pečené ryby a plást medu. I jedl před nimi, a vzal co zbylo a dal jim. Tedy jest to tělo živé to tělo Ježíšovo, živé skutečně jako tělo jiné, neboť může požívat. Kristus jedl skutečně, ač potrava neměla sloužiti k výživě jeho, nýbrž jen k důkazu, že má tělo a není pouhým duchem. I řekl Ježíš: »Pokoj vám, jakož mne poslal Otec, tak i já posílám vás.« Tím dává jim na srozuměnou, že nedlouho pobude mezi nimi, a že oni budou jeho zástupci na světě. Moc, kterou obdržel od Otce, poslání, které měl na tomto světě a které se končí jeho smrtí a vzkříšením, to svěří jim, aby v něm pokračovali. A poslání toto záleží v tom: udělovati Ducha svatého a odpouštěti hříchy těm, kdož otevrou srdce svá slovům Kristovým ve víře a kajicnosti. A v tom okamžiku dal na jevo viditelným znamením, co neviditelně jim udílel; dechl na ně, řka: »Přijměte Ducha sv., těm, kterým odpustíte hříchy, odpuštěny jsou a těm, kterým je zadržíte, zadržány jsou.« Ejhle toť druhá veliká moc, kterou Pán a Spasitel svěříje apoštolům. První byla, když při poslední večeři dal jim moc, proměnovati chléb a vino v tělo a krev jeho a obětovati Bohu, a druhá jest, kterou nyní jim uděluje, moc odpouštěti hříchy a posvěcovati duše Duchem svatým.

Řeč tato docela rozptýlila pochybnosti jejich i uvěřili úplně ve vzkříšení Pána a mistra svého. Proto pravili vespolek radostně: »Viděli jsme Pána.« Ale Bůh dopustil k upevnění víry ještě, že Tomáš, apoštol, nebyl tehdy s ostatními doma. Byla to povaha nedůvěřivější nežli ostatní, a proto chtěl Kristus zvláště tohoto k víře přivést. Když tedy mu apoštolé radostně vypravovali, že se jim Pán zjevil a co k nim mluvil, odvětil jim: »Nevěřím, leč uzřím v rukou jeho bodení hřebů a pustím prst svůj v místo hřebů a ruku svou vložím v bok jeho, pak uvěřím.« Jak mnozí jsou podobní v nedůvěřivosti své tomuto apoštolu. Ač 10 apoštolů, druhů jeho mu tvrdí: »Ježíš vstal z mrtvých a my viděli jsme jej,« přece odmítá svědectví jejich; chce viděti, chce se sám přesvědčiti. Aby pak v klině sboru apoštolského proto nepovstala roztržka a stádece v úplně jednotě víry setrvalo, přemohl Pán i nevěru Tomášovu.

Za osm dní po prvním zjevení se, stál zase Ježíš uprostřed nich, ač dvěře byly zavřeny, a pozdravil je opět slovy: »Pokoj vám.« Potom však hned děl Tomášovi: »Vlož prst svůj sem, a viz ruce mé a vytáhni ruku svou a vpusť v bok můj; a nebudiž nevěřící, nýbrž věřící.« A tu Tomáš klesá na kolena, nevěra jeho jest přemožena, on vidí co viděti chtěl a vyznává: »Pán můj a Bůh můj.« Tomáš byl osvícen, vida vzkříšeného Krista, vyznával v něm Boha. Ježíš ale předvidaje, že v budoucnosti bude mnoho takových nevěřících Tomášů, kteří budou přivedeni v pokušení odpirati zjevené pravdě slovům jeho apoštolů, pravil k Tomášovi: »Že jsi mne viděl, Tomáši, uvěřil jsi; blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.« Tomáš neměl z vyznání svého zásluhy před Bohem, neboť byl k tomu takřka donucen, byl přesvědčen a sice způsobem, jak sám si přál. Viru, viru blahoslaví zde Pán, kdo věří slovu jeho a jeho zástupců, apoštolů, církve, ten má zásluhu před Bohem. Tak chtěl Ježíš, aby vzkříšení jeho ověřeno bylo způsobem nejjistějším pro všechny budoucí časy, neboť jest to zázrak, že všech jeho zázraků největší, nejvážnější a nejdůležitější. Proto dal jej potvrditi nejen ženami, nýbrž i vážnými muži, ano i Tomášem, který zprvu vůbec v možnost zázraku takého ani nevěřil. Bylo toho potřebí, aby křesťané, Kristovi vyznavači, mohli odolati

tvrzení židů, že tělo jeho odneseno a schováno bylo, že nevstal z mrtvých. Musili se odvolávat na vlastní své uši, které ho mluvití slyšely, na oči, které ho viděly a na ruce, které se ho dotýkaly, měli i zbytky pokrmů z nichž požíval. Proto také apoštolé i učeníci vždy a všude důraz kladli na vzkříšení Páně, jakožto na základní pravdu učení jejich a dokazovali, že sami ho viděli vzkříšeného a to nejednou, nýbrž mnohokrát a s nimi přemnozí jiní. Proto vždy žádali od živých, které v lůno církve přijímali bezpodmínečnou viru, že Kristus Ježíš ukřižovaný vstal z mrtvých, že tedy jest pravý Bůh. Bez této víry by celá nauka, celé náboženství křesťanské také marné bylo, dle slov sv. Pavla.

Vzkříšení bylo dilem spravedlnosti Boží ku Kristu ve svatém jeho člověčenství. Smrt je přece jen trestem za hřích. Koho však hřích neposkvřnil, ten zajiště ochráněn má býti smrti. Ježíš se vydal dobrovolně na smrt z ochoty a lásky k nám a proto když učinil spravedlnosti Boží za nás zadost musila ho Boží spravedlivost navždy smrti sprostiti, proto musil Kristus Syn Boží z mrtvých vstáti, aby již nikdy neumíral. Čtyřicet dní jen pobyl Kristus Pán po vzkříšení svém na světě. A v tom čase zjevil se apoštolům i jiným svým přátelům několikrát a to i na rozličných místech. Neprátele jeho nebyli také radosti a takého vyznamenání hodni. A co vše za těchto 40 dní Kristus vykonal ku spáse lidstva! Založil církev svou, opatřil ji plnou mocí, kterou sám od Otce obdržel, zřídil kněžstvo své, ustanovil vrchní hlavu, ustanovil sv. svátosti a zjevil uče, apoštolům pravdy, jež dříve chápati nemohli. Byla to doba požehnaná, tu sypal Kristus všecko ovoce stromu kříže do klína církve své, odevzdal jí všechny poklady zásluh svých, aby mohla udělovati všem lidem hojně až do skonání světa. V těch dnech dokonána stavba té velkolepé budovy, založené Kristem na sloupech apoštolů, církve Kristovy, do které se utéci měli všickni národové, aby se zachovali před zkázou, toť nová archa, která ty, kdož v ní jsou, zachráni před potopou.

Kristus chtěl před svým odchodem k Otci míti zástupkyni svou na zemi církev v podstatě úplně hotovou. K tomu směřovala celá jeho činnost po těchto čtyřicet dní.

Po svátcích velikonočních ubírali se apoštolé zase do otčiny své Galileje, zejména k městu Kafarnaum. Tam zjevil se jim opět Pán, jak sám byl přislíbil, a to opět. Jednoho večera byli v Kafarnaum shromážděni apoštolé: Petr, Tomáš, Nathanael, oba synové Zebedeovi Jan a Jakub a ještě dva jiní nejmenovaní učeníci. Zajisté se v myslí obírali Mistrem, na něhož je vše zde upomínalo, neboť byl v Kafarnaum rád dlíval.

Tu si vzpomněl Petr na síť a pravit: »Jdu lovit ryb.« I řekli ostatní: »Půjďme i my s tebou.« I šli a vstoupivše na loďku, vpouštěli síť. Ale neměli štěstí. Té noci, při úmorné práci nepopadli ničeho.

Když pak svítalo, a oni ku břehu se vraceli, viděli muže, an čeká na loďku na břehu. Byl to Ježíš, oni ho však hned nepoznali. I otázal se jich: »Dítky máte-li co k jídlu?« I pravili: »Ne.« A tu řekl jim: »Vrztež síť na pravou stranu lodi a naleznete.« I učinili tak, a hned naplnila se rybami, že ji ani utáhnouti nemohli. Zázrak ten otevřel oči jejich. I řekl Jan k Petrovi: »Pán jest to.« Petr slyše to, hned se podkasal a spustiv se do vody, přeplul na břeh, nebyloť to daleko. Nemohl se dočkat až loď přistane. Když pak ostatní připluli, uviděli na břehu oheň rozdělaný a chléb. Tak ukázal Ježíš něžnou svou péči o apoštoly,

chtěje je povzbuditi v naději, že prozřetelnost Boží bude vždy nad nimi bdíti. I pravil Ježíš: »Přineste z ryb, které jste nyní vylovili.« I vytáhli síť na zem plnou velkých ryb sto padesát tři, a síť se neroztrhla. Hojným tímto rybolovem chtěl jim Pán ukázati, jak plodné jednou bude jejich apoštolování, neboť neměli již ryby, ale lidi lovit.

(Příště dále.)

Sláva Panny Marie

na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

Acta a láska zbožného a věřícího lidu k Marii Panně na Svatém Kopečku byla od počátku příkladná. Hned jakmile se roznesla zvěst o zázračném obraze zdejšího a o prvním zázraku, jenž se zde udál, putoval sem lid v četných davech. Poutníků přibývalo, zejména když místo malé kaple zbudován byl veliký nynější chrám Páně, a když prosby poutníků zde docházely tak zhusta milostivého vyslyšení. Veliký nával zbožných poutníků byl zejména při svěcení nynějšího chrámu Páně, které se stalo 1. října 1679. Obzvláště o svátcích Mariánských, počínaje »Zvěstováním Panny Marie« putoval sem zbožný lid v četných průvodech. Avšak i v jiných ročních dobách dělo se tak. Důkazem toho jest neštěstí, které se zde 28. září 1705. stalo. Tehdy totiž shořela neopatrností podomka velká hospoda a v ní buď uhořelo, buď se udusilo na 96 poutníků. A tito byli z Prostějova, Litovle, Uncova, Šternberku, Fulneku a Hranic. Putovávalo tedy celé okolí na míle cesty na Sv. Kopeček. Největší však návštěva poutníků byla při stoleté památce založení Sv. Kopečku, slavené na svátek Narození Panny Marie a po celou oktávu roku 1732.

Abychom poznali nával poutníků v těchto dnech radostných, uvádíme jed-

notlivě, kolik denně v oktávě oné kněží zpovídalo a kolik věřících ke stolu Páně přistoupilo.

8. září zpovědníků 85,	přijímajících 18.500
9. » » 70 »	6.045
10. » » 70 »	8.462
11. » » 75 »	6.036
12. » » 70 »	6.527
13. » » 75 »	6.182
14. » » 95 »	26.314
15. » » 80 »	6.326
21. » v den korunovace 90 »	12.534

Dohromady tedy v těchto 9 dnech bylo věřících u sv. přijímání 96.926. Povážíme-li, že jen část poutníků svátosti přijala, můžeme právem za to míti, že v těchto dnech na Sv. Kopeček připutovalo na 300.000 poutníků, počet to zajisté ohromný. Mši sv. pak za tu dobu slouženo zde bylo 1650.

Svaté přijímání udělovalo se v chodbách za kostelem, zvaných ambitech. kde až posud zřítí skoby na upevnění desk, které věřícím sloužily za stůl.

Jakou lásku a důvěru choval tedy věřící lid ku Panně Marii sv.-kopecké, a to netoliko lid z Moravy, nýbrž i ze Slezska a sousedních částí Uher! A láska a důvěra poutníků nebyla nadarmo. Matka Boží rozdávala dary své hojnou měrou milým dítkám svým a sláva Její rozšiřovala se pořád dál a dál. I v trudných dobách, kdy Sv. Kopeček oloupen

byl o své skvosty a o své kněze a určen byl již již k zpustnutí a záhubě, i tu, kdy poutě se zapovídaly, lid přece, byť ne houfně, přece aspoň jednotlivě sem putovával a Matičku Svatokopeckou uctíval a vzýval. A když chmury přešly a klidnější nastaly doby, zmohly se poutě na Sv. Kopeček zase a Sv. Kopeček může se směle řadit k nejslavnějším místům poutním co do počtu přicházejících poutníků. Sotva že Bůh jaro dá, viděti lze zbožné věřící kráčet do kopce buď v průvodech či jednotlivě. O svátcích Mariánských pak, a zejména o zdejší pouti, v neděli po Navštívení Panny Marie, bývá nával veliký. Tu tisícové přicházejí s vlajicemi korouhvemi, provázeni jsou svými duchovními pastýři k Matičce Kopecké, zpívajíce ji na počest písně a modlitbou ji vzývajíce. Každá farnost v okolí má již svůj zaslíbený den, kdy koná slavné processí na Svatý Kopeček. V čase pak nejnovějším častěji i průvody mužů z jednotlivých dekanátů přicházejí sem, aby se zde potěšily, posilnily ve víře a důvěře a uctily společnou matku všech, Rodičku Boží. Průvody tyto mívají mnoho set poutníků a zajisté úchvatný je to pohled, když tolik mužův a jinochů jedněmi ústy prozpěvuje čest a chválu Královně nebes a země. Poutě mužů, konají-li se v duchu církve, mohou přinést veliký užitek svaté věci, mohou vzpružit víru v srdcích jednotlivců, vznítiti lásku a horlivost k svaté církvi a náboženství našemu, a jsou dobrým prostředkem, aby přemohla se netečnost a bázlivost, veřejně víru svou vyznávají.

Největší počet poutníků hostí Svatý Kopeček o slavnosti „odpustků“ a v neděli Růžencovou. Slavnost „odpustků“ koná se v oktávě svátku Nanebevzetí Panny Marie a počíná v neděli výstavou nejsvětější Svátosti oltářní, která trvá po tři dny, až do úterka 4 hod. odpoledne.

V těch dnech jest přehojný počet poutníků u sv. Svátosti, neboť lze získati plnomocných odpustků; od rána do večera neutuchá zpěv u milostného obrazu, ba i v noci mnozí prozpěvují, zapuzující spánek. O slavnosti této káže se často slovo Boží v obou zemských jazycích, a konají se dopoledne i odpoledne slavné služby Boží. Na závěrek pak této 40. hodinné pobožnosti, v úterý odpoledne přichází mnoho tisíc lidí z celého okolí, abyúčastnili se slavného průvodu s nejsvětější Svátostí po obci, kterýmž se celá slavnost ukončuje. Dojemná jest také pokora, s kterou lid náš Matku Boží vzývá. Na kolenou vlekou se poutníci, majíce rozžaté svíce v rukou, kolem milostného oltáře třikrát, a přednášejí milosrdné a mocné Královně nebeské svá přání, své tužby. Je to zajisté nejuctivější hold, který panovníci své vznešené vzdávají věřící lid křesťanský, jakoby klečel před trůnem jejím tam na nebesích, a s úctou spojoval dik i prosbu. Ó jak hluboká je tato víra zbožných poutníků, víra ve vznešenou hodnost Matky Boží, tato důvěra v její moc i lásku! A víra tato i důvěra léčí a sílí srdce nespočetná potěchou nebeskou a silou nadpřirozenou, kterou svět se všemi svými poklady a radostmi nikomu dáti nemůže.

A valná část poutníků přistupuje zde k sv. svátostem; vždyť věřící křesťan dobře ví, že nemůže se více a lépe zavděčiti Rodičce Boží, a si její lásku vhodnějším způsobem získati, nežli když smíří se se Synem jejím svátostí pokání a přijímá nejsv. tělo a krev jeho v duši svcu. Jakou radost asi má přesvatá Máť tam na nebi z tak četných hříšníků zde pokání činících, kteří jako marnotratný syn po dlouhém blouzení světem zase cestu našli k Matci a Otcí! Jak ráda slychá prosby takových navrátilých se dítek, jak ochotně doporučí je mi-

losti Boží! Proto také jen tehdy jest pouť úplná a dokonalá, když poutník přijímá svaté svátosti na místě poutním.

Zde nezuří boj národnostní. Před Matkou jsou všechny děti sobě rovny, ať hovoří tím či oním jazykem. Sem přichází Čech, Moravan, Němec, Slovák; nejsou sobě cizí, jeden vidí v druhém bratra, svorně vedle sebe před obrazem Matičky Kopecké pěl chválu její, jak jim Bůh vnukl, svorně ji vzývají, svorně se k ní modlí. Není řečnivosti, ani zášti, která bohužel tak často mezi národnostmi panuje, jeden hledí druhému vyhověti, druhému rozuměti. Ano, to je pravá půda, na níž jedině lze mir národnostní založiti — půda sv. náboženství; neboť jeden jest Otec všech, jeden Vykupitel, jedna pravá vlast. Bůh chce míti národy rozličné, tak jako v přírodě rozliční jsou tvorové a rostliny, ale všichni přece mají tvořiti jeden celek, jednu rodinu, v lásce a svornosti žíti, působiti k tomu vznešenému cíli, aby oslavován byl Bůh od všech a všichni dosli jednou u Něho spásy věčné. Svět rozdvíjí, Bůh spojuje, proto jen náboženství dá zase pokoj národům, vrátí lásku a štěstí. Poutní místa k tomu vydatně napomáhají, proto mají i důležitý sociální význam. I vzdělávací ústavy, jako Pötingeum a ústav ku vzdělání učitelů v klášteře panen Uršulinek v Olomouci, ústav v Řepčíně, ve Šternberku docházejí na pouť na Sv. Kopeček, aby zde Královnu nebeskou uctily a pomocí její k povolání si vyprosily. O slavnosti svatého Růžence, která jest taktka zakončením velkých poutí, přichází veliký počet poutníkův, aby se účastnili slavného průvodu růžencového, jenž se koná po slavných službách Božích kolem kostela. Již roku 1859. založeno jest zde bratrstvo sv. Růžence a které došlo veliké obliby a hojného rozšíření. Mimo to jest na Svatém Kopečku hojnost zbožných spolků

a bratrstev, tak že poutníci i domácí věřící příležitost mají v některém z nich s větší pobožností své křesťanské povinnosti konati. Pak jest zde: 1. Bratrstvo nejsvětějšího Srdce Páně, spojené s apoštolátem modlitby. 2. Spolek k ustavičnému se klanění nejsvětější Svátosti oltářní. 3. Bratrstvo sv. Anny. 4. Jednota sv. Děství Páně, která ročně značnou částkou peněžní přispívá na vykoupení dítek pohanských. 5. Bratrstvo svatého Michala archanděla, pro podporu svatého Otce. 6. Bratrstvo ustavičné cesty křížové, které se stará o důstojnou a častou tuto pobožnost. 7. Třetí řád sv. otce Norberta, nejstaršího to mezi třetími řády, který zde má hojných členů. 8. Bratrstvo smírné mše sv., jehož údové se zavazují v neděli a ve svátek místo jedné povinné i druhou mši sv. dobrovolně slyšeti, aby tak Pánu Bohu nahradili, co lhotežnost tak mnohých katolíků, kteří v neděli a svátek do kostela nejdou — odpírá. 9. Jednota křesť. matek, aby k plnění svých vážných a důležitých povinnostech matky katolické povzbuzovaly a dle příkladu matky nejlepší, Marie Panny se řídily. 10. Spolek sv. Teresie, jehož členky starají se o ozdobu a čistotu chrámu Páně a nabádají k životu kajícímu a na dobré skutky bohatému, dle vzoru veliké světice svaté Terezie.

Z toho vidno, že má věřící lid zde dosti příležitosti, aby osvědčoval horlivě svou vřst svou ve skutečích života svého a že také příležitosti této použije. Věřící náš lid uctívá a uctívá posud na Sv. Kopečku nejsv. Matku Páně od počátku horlivě, utíkal se pod ochranu její ve všech svých potřebách a svizelích a obdržel také četných milostí a nebeských darů. Doufejme, že tato láska lidu našeho k Rodičce Boží na Svatém Kopečku nikdy neutuchne, nýbrž že jistě vzroste tak, aby zde Bůh na přímělu

Mateře Syna svého hojných mohl udíleti
milosti poutníkům nescetným sem putu-
jícím. Dejž to Bůh!

Ku konci nebude zajisté od místa
alespoň popsati stánek Marianský na
Sv. Kopečku a důležitější jeho skvosty.

Přijde-li poutník od města Olomouce,
tu stane na kopci před velikým scho-
dištěm, které vede ku chrámu. Před
sebou vidí veliké a nádherné průčelí chrá-
mové, ozdobené sochami a po stranách
dvěma mohutnými věžemi. V pozadí
třpyti se mohutná kopule chrámová.
Po obou stranách chrámu stojí rozsáhlé
jednopatrové budovy, z nichž každá má
po šesti velikých oknech v přízemku
i v poschodí a na jejichž roubení na
střeše stojí po sedmi kamenných sochách
v nadživotní velikosti. Jest to 12 svatých
apostolů, v obou rozích sv. Rochus a
sv. Florian. Budovy tyto klášterní dodávají
celému průčelí rázu velikolepého, a byly
by zajisté okrasou města největšího. Ve-
likým portálem vejdeš do chrámu a
užasneš hned při prvním kroku nad ve-
likostí a náherou jeho. Ale ani nemáš

času, vše si zevrubněji prohlédnouti,
neboť touha tě pudí tam k velkému
oltáři, kde vidíš rozžaté svíce a mezi
nimi nad stříbrným svatostánkem zá-
račný obraz Panny Marie sv.-kopecké.
Padneš na kolena a klaníš se Spasiteli,
jež zde v drahocenném svatostánku dlí
v nejsv. Svátosti oltářní a rty tvoje
s úctou pozdravují Onu, která nám Spa-
sitele tohoto byla porodila, přeblahosla-
venou jeho Matku, krásným oným po-
zdravem andělským: »Zdravas Maria,
milosti plná!« Oči tvé zirájí na milostný
obraz nebeské Královny a duše tvá tak
se vnoří v nazírání toto, jakoby nazi-
rala v nebi na královnu svou a matku
skutečně. Jeť ale také náš milostný obraz
krásný, důstojný Té, kterou představuje.
Není možné, aby, kdo zbožně naň po-
hlíží, nebyl pohnut v duši své a necítil
přítomnost matičky nejlepší. A proto
zajisté zavděčíme se milým členářům,
když obraz tento, před nímž milionové
katolíků již klečeli, se modlili plakali,
prosili a potěšeni a vyslyšeni byli, ze-
vrubněji popíšem. (Přítě dále.)

Píseň peruanského Indiana o umučení Páně.

(Dle Benciova latinského překladu z indianštiny.)

Hle, náš Otec, Otec drahý,
ach, na dřevo kříže přibít;
krev se řine z jeho těla,
krev mu barví všechny údy.
Hle, ta hlava nakloněná,
jako víchrem klásek zlatý,
věnčena jest ostrým trnem,
jenž se mu až v mozek vtíná.
Hle, ach, rozpuštěn vlas Otcův,
zeuchán mokvá rudou krví,
bolem ztrhaný zrak jeho
krvavých slz proudy roní

koraly jak roztavené.
Jak je siný, zohavený
obličej ten jeho slíčný!
A ty ruce mého Otce,
krásné ruce probodeny;
ach, jak vřelá krev z nich kapce!
Ústa jeho medosladká
pro nás bídne onéměla.
S těžkým křížem na ramenou
bral se branou ku Golgotě
a na kříži pro mé hříchy
před Jerusalemem umřel!

•Obzore.

Jan Vrdnek Pohorský.

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

2. U souseda.

Také na Fouquierově nádvoří by'o slyšeti zvonění. Jeho rozsáhlý dům ležel jen na dobrý dostřel směrem východním od příbytku hodného Schlostalera, poněkud níže na svahu téhož pohoří, a ještě níže, téměř na rovině, byly rozlehlé budovy hospodářské. Pod širokým loubím, které příbytek obkličovalo, ležela na pohovce paní Fouquierová líně se protahující a kouřila cigarety, mezitím nedospělé děvče černošské vějířem odhánělo od ní obtížné komáry. Osadník Fouquier kolébal se v houpací lenošce a četl francouzské noviny, rovněž při tom si pokouřuje. Byl to malý, hubený muž s tvářemi jako vosk žlutou, kteráž sezelenala, kdykoliv se rozzlobil. A když nyní nejnovější číslo novin do rukou vzal a četl o nepokojích, jež na ostrově byly vypukly, hněvem sezelenala jeho tvář víc a více.

»Amande«, zvolala paní, když to zpozorovala, »Amande, uďělej mi tu radost a nezlob se. Vždyť víš, že lékař Leblank ti pravil, že nic horšího není pro tvá játra!«

»Leblank je beran!« mumlal Fouquier. »Mohl mi právě tak dobře říci: nedýchej, neboť tím si kazíš svá plíce, jako: nezlob se, neboť to škodí tvým játrům! Jak se nemám zlobiti, když čtu, s jakými ohledy se jedná tu nedaleko s tou černou havětí, která z nenadání se domáhá francouzských lidských práv a nyní též svobodu, rovnost a bratrství očekává? Jsou jen vůbec ti černoši skuteční lidé jako my běloši? Jsou to poloviční zvířata, pravím já, a měli by býti zbičováni a pověšeni, když se strojí ke vzpouře. Měli by tak moji otroci

zde něco začít! Já bych s nimi zatočil! Není-liž pravda, Plutone, Hekubo, my tři sami bychom je už srovnali?«

Dva velcí psi, dosud nepohnutě u houpací židle ležící, vztýčili hlavy a pronikavě zaštěkali, jakmile osadník jejich jméno vyslovil. »Pro Boha, nech těch psů; ti mne rozčilují!« zvolala paní a zacpala si uši. »Ach, Amande, černoši jsou konečně také lidé!«

»Ovšem, ale stejných práv jim dáti nemůžeme; vždyť oni jsou černí a oškliví, a my jsme si je koupili atd.«

»Ale myslím, že bychom s nimi měli přece mírněji nakládati. Ty je dáváš vždy tak děsně bičovati, a jsem úzkostliva, aby se někdy nepomstili. Podívej se, náš soused —«

»Soused je blázen a dá se ještě od své paní a od kněze za nos vodit«, přerušil Fouquier svou manželku a svrstl ještě více čelo. »Pomstí se! Jak by se toho mohli odvážit! Postrřel bych je jako psy. Co je to zase? Co znamená tam to zvonění?«

»Modlí se v kapli růžencem a litanii, neboť zítra jest Nanebevzetí Panny Marie«, pravil chlapec asi dvanáctiletý, jenž právě v zanedbaném zevnějšku do podloubí vstupoval. »Sousedův Jiří mne zval, abych s ním kapucinovi ministroval. Ale já nemohu; jest mi dlouhá chvíle. Také již nikdy neobleku komží, již měl posledně na sobě černý Toni.«

»To jest správné, můj synu«, pravil otec. »Nepotřebuješ býti ani duchovním ani kostelníkem, nýbrž dobrým osadníkem, jenž umí své otroky ku práci přidržovati, cukr, kávu a bavlnu co nejdrážce prodávati. Ale co se to děje tam dole v cukrovně? Neslyším klapání mlýna! Ti černí mamlasi nebudou si snad mysleti, že musí zahálet jako

otroci sousedovi, když je tu kapucín a když dá zvoniti zvonkem? Dohlížitel Flobert nedá si přece od nich něco namluvit? Musím sám za nimi, ale běda jim, strojí-li vzpouru! Plutone, Hekubo, vzhůru!»

To domluviv povstal osadník ze své lenošky, ohledal střelný prach v pistolích a uchopil panamský širokostřehý klobouk. Oba psi vyjice jej obkaskovali.

«Amande, pro Boha! Ty zaplatíš ještě svou odvahu životem! Vždyť poslí někoho jiného —»

«Ale co! Moji psi jsou spolehlivější než sto dohlížitelů!» yzkřikl Fouquier.

«Já půjdu s tebou, tatinku!» pravil chlapec, záře ukrutnou radostí.

«Nikoliv, ty zůstaneš zde!»

«Ale já bych byl rád při tom, až dáš černochoy bičovati!» zněla vzdorovitá odpověď mladého Fouquiera.

«Takový žert uvidíš ještě dosti často! Tentokráte však nesmíš se mnou. Řekl jsem to a konec! Nebo dostaneš několik přes záda sám.» Potom rychle sestoupil osadník s pahorku a ubíral se k cukrovně; oba psi ho následovali.

Zamračeně pohlédl hoch za otcem jsa na rozpacích, má-li poslechnouti, čili nic. Než vzpomenu si, že otec, byl-li rozzloben, dal mu již častokráte karabáč cititi; zůstal státi jak přikován a ohlížel se po předmětu, na němž by si mohl zlost vyliť. Malá černoška, vějířem ovívající svou paní, zdála se mu nejvhodnější. Tu náhle skočil na ubohé děvče a počal mu nemilosrdně vlasy s hlavy rváti.

«Ó pane, pane!» lkala otrokyně, sotva o rok starší, než její trýznitel, «netrhati ubohé Lole vlasů; to boli, velmi, velmi, ach!»

«Nepovídej! To musí lehtati příjemně na tvé černé hlavě. Kdybych ti chtěl bolest působiti, citila bys to zcela jinak, tak asi!» Při tom uderil zlomyslný ten

kluk malou otrokyni přes ucho, tak že jasná, červená krev na rámě se jí řinula, a slzy po černých lících kanuly; bolestný výkřik se jí vydral ze rtů.

«Dej pokoj ubohé Lole, Emile!» pravila konečně matka. «A ty, Lolo, nekřič tak kvůli maličkosti! Víš přece, že mé nervy toho nesnesou. Emil má tak dobré srdce, že ti ani ničeho zlého učiniti nemůže. Nyní přestaňte se již rváti; jdi stranou a uprav si své vlasy. Pro mne, mohla bys i na večerní pobožnost do kaple si zajíti.»

Toto dovolení bylo velmi dobrým balsámem na rány ubohé otrokyně; poděkovala a políbila své paní ruku. Když však chlapec odcházejícímu děvčeti nohu nastavil, tak že přes práh upadlo, pravilo se slzami v očích: «Bůh se bude hněvati nad pánem a potrestá jej za všechno, co ubohé Lole učinil!» Potom vzlykajíc vešlo do domu.

Mladý zbojník jevil chuť otrokyni ještě déle pronásledovati; přece se však před matkou zdržel, kterouž poslední slova ubohého stvoření zarazila.

«Ale, Emile», pravila, «nebuď přece tak surovým! Styk s otroky zkazí úplně tvou povahu! A nezvykej si otroky bez příčiny týrati. Žádný útlocitný a vzdělaný člověk ani zvířete pro zábavu netýrá. Vždyť přece víš, jak velmi si toho přeji, abys vždy šlechetně a rozumně si počíнал! Kdybys tak byl Lolu nastavením nohy skutečně vážně poranil? A ona má přece jistě 200 až 300 lir ceny!»

«Ale co! Ta hloupá věc sama o práh u dveří zakopla. A otec také nesetřil otroků. Říkává, že řádný osadník musí v tom žert viděti, tančí-li ta černá havěť dle jeho karabáče.»

«Ovšem, mé dítě; musí býti mezi nimi také kázeň. Ale při tom nesmí vzdělanost a lidskost trpěti. Posad se sem vedle mne a čti mi ten zajímavý článek o šlechetném Daunonovi a o něžné

Filomeli! To zúšlechťí více tvého ducha, než kdybych tě poslala na růžencovou pobožnost. A že nechceš obléci komži, kterou černošský hoch na sobě měl, úplně schvaluji. To svědčí o tvém dobrém mravě! A nyní mi pěkně čti, výrazně a s citem.*

Emil počal tedy čísti ze sladkých francouzských příběhů ovčáckých. Jednaly o pastevkyních, které pouhým citem a ctností bez náboženství se vzdělaly, a o pastýřích, kteří rovněž vzdělanosti

dosáhli pouhou silou a ušlechtilostí: není divu, že takové příběhy brzy chlapce unavily. »Maminko«, pravil, »já bych raději četl o loupežnících, kde se zpravidla střelí a zabijí. Než slyš — co je to?«

Ozývalo se od cukrovny vzteklé stěkání psů, a brzy na to hlasitý výkřik. »Otec jistě některého z otroků dal zbičovati. Hurá, to musím býti při tom!« zvolal Emil a již utíkal, mohla mluvíti matka, co chtěla.

(Příště dále.)

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

»Josef veden jest do Egypta«, i koupil ho Putifar, dvorán Faraonův, kníže vojska, z ruky ismaelitských, od kterýchž byl přiveden. I byl Hospodin s ním, a byl muž všecko šťastně čině; a bydlel v domě pána svého, kterýž dobře věděl, že Hospodin jest s ním, a že všecko, což činí, od něho se spravuje v ruce jeho. I nalezl Josef milost před pánem svým a sloužil jemu, od něhož představen jsa všemu, spravoval sobě svěřený dům i všecko, což mu vydáno bylo. I poželhal Hospodin domu Egyptského pro Josefa a rozmnožil tak doma, jak na poli všechen jeho statek, aniž o čem jiném věděl, jediné o chlebě, kterýž jedl.

Byl pak Josef krásné tváří a sličného vzezření. Po mnohých tedy dnech vrhla paní jeho očima svýma na Josefa a řekla: »Spi se mnou! Kterýžto nikoli nepřivoliv ke skutku nešlechetnému řekl k ní: »Hle, pán můj všechny věci mně odevzdav, neví co má v domě svém, aniž co jest, což by nebylo v mé moci, neb mně byl neodevzdal kromě tebe,

jež manželka jeho jsi; kterak tedy mohu to zlé učiniti a hřešiti proti Bohu svému?«

Takovými slovy den po dni i žena obtížna byla mládenci, i on odpíral cizoložstvu. Přihodilo se pak jednoho dne, že všel Josef do domu a dílo nějaké bez přítomnosti jiných dělal; a ona chopivši se podolku roucha jeho řekla: »Spi se mnou.« Kterýžto nechav v ruce její pláště utekl a vyšel ven. A když viděla žena roucho v ruce svých a že jest potupena, svolala k sobě lidi domu svého a řekla k nim: »Hle, uvedl muže hebrejského, aby nám posměch učinil; všel ke mně, aby se sešel se mnou, a když jsem já zkřikla a on slyšel hlas můj, nechal pláště, kterýž jsem byla držela, a utekl ven.«

K důvodu tedy viry zadrževši plášť, ukázala jej manželovi, když se navracoval domů, a řekla: »Všel ke mně služebník hebrejský, kteréhož jsi přivedl, aby mi posměch učinil; a když slyšel, že jsem křičela, nechal pláště, kterýž jsem držela, a utekl ven.«

Ty věci uslyšev pán a přflis věře

slovům manželky, rozhněval se velmi, a dal Josefa do žaláře, kdež vězňové královští ostříhání bývali, a byl tam zavřen.

Byl pak Hospodin s Josefem a slitovav se nad ním dal mu milost u vladaře nad žalářem, kterýžto dal v ruku jeho všechny vězné, kteří u vězení byli držáni; a cokoliv se dalo, pod ním bylo, aniž o tom věděl svěřiv jemu všecko, nebo Hospodin byl s ním a všechny skutky jeho spravoval. (I. Mojš. 39.)

* * *

Ž milé otčiny chananejské ocel se Josef v cizině egyptské, pro miláčka Jakubova neplane nížádné srdce láskou upřímnou, jest tam cizincem, stává se otrokem.

Otroctví! Nejbolestnější vřed na společnosti lidské před Kristem! Otroek nebyl ani pokládán za člověka a hůře s ním nakládáno než s němou tvář; a dalo se tak nejenom u surových, nevzdělaných národů, nýbrž i u vzdělaných, jakými už tehdy byli Egypťané, Řekové, Římané. Pán měl nad otrokem neobmezené právo života i smrti, i mohl jej zabít, aniž směl býti proto žalován, Vzácní Římané mívali tisíce a tisíce otroků; na př. bohatý Crassus v I. století př. K. měl jich 20.000. Ubožákům bylo do úpadu pracovat doma, na poli i na moři; na noc zavíráni do bídných brlohů. Umřel-li pán, vraždění otroci, aby byl slavnější pohřeb. Mrzel-li se pán, hněvala-li se urozená paní, běda bylo otrokům, běda otrokyním. Římský dějepisec Tacitus vypravuje, že když jednou zabít svobodný měšťan římský, povražděno 400 otroků jeho, protože byla domněnka, že prý jeden z nich pána byl zabil; jeden otrok ukřižován, protože ukradl křepelku; jiný rozsekán a rybám hozen za pospas, protože rozbil porculánovou vázu. Pohanské dámy dávající se oblékati a strojiti od svých služek otrokyň, mívaly po ruce dlouhé ostré jehlice a

vražely je do obnažených ramen a plecí služek, byly-li tyto sebe méně neopatrny. Zvláštní zálibu mívali Římané v zápasech gladiatorů, otroků to, kteří pro kratochvili bujného měšťanstva musili v ohromných divadlech buď sami vespolek se vraždit anebo dravé zvíři, lvům, tygrům a jiným šelmám byli předhozeni, aby s nimi zápasili.

Nížádná moc na světě nebyla by odstranila otroctví, nebýti naší svaté víry, nebýti křesťanství, nebýti Krista Pána a svaté církve jeho. Křesťanství prohlašuje všechny lidi za bytosti k obrazu Božímu stvořené, láskou Krista Pána vykoupené a k věčné blaženosti určené, chrání co nejvydatněji důstojnosti lidské a přísně poroučí všeho se vystříhati, co by osobní důstojnost bližního snižovalo a jeho práva rušilo. Kristus jest hlava naše, my jsme údové jeho tajemného těla, údové církve svaté a vespolek spoluúdobé, bratři a sestry, veliká rodina otce nebeského, k němuž všichni denně voláme: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!«

Na věky památna zůstane epistola sv. Pavla k Filémonovi, bohatému křesťanu v maloasijském městě Kolossech. Město Filémon otroka Onésima; ten utekl pánu svému a přišel do Říma, kdež sv. Pavel byl uvězněn, získán jest od něho viře Kristově, jest pokřtěn. Takový však odběhlec musil dle tehdejších zákonů býti navrácen pánu svému a mohl býti od něho i na hrdle trestán. Sv. Pavel odesílaje tedy Onésima z Říma nazpět do Kolos, dává mu epistolu, psaní, v němž se u Filémona přimlouvá za tohoto nového křesťana, by jej přijal dobrotivě, už ne jako otroka, nýbrž jako svého bratra v Kristu: »Prosím tě za syna svého, kterého jsem zplodil ve vězení (t. j. na věru obrátil, pokřtil). Onésima, kterýž ti byl někdy neužitečný, ale nyní mně i tobě užitečný,

jehož jsem zase poslal k tobě. Ty pak přijmi jej jako vnitřnosti mé, (jako mé srdce, mně srdečně milého), kteréhož já chtěl při sobě zdržeti, aby mne posluhoval místo tebe ve vězení pro evangelium; ale bez rady tvé nechtěl jsem ničeho učiniti, aby dobré tvé nebylo jako bezděky, ale dobrovolně. Nebo snad proto byl na chvíli od tebe odešel, abys ho na věky přijal, již ne jako služebníka, ale místo služebníka nejmilejšího bratra, zvláště mně, a tím více tobě, podle těla, i v Pánu (t. j. podle těla, ježto jest tvůj poddaný, a v Pánu, ježto jest křesťan a tvůj spolubratr.) Proto máš-li mne za týpáře, přijmi jej jako mne. Jestliže pak ti v něčem ublížil, aneb jestli ti co dlužen, mně to přičti.*

Psal, mluvil, jednal sv. Pavel jako apoštol, služebník Kristův, jenž založil na světě pravé bratrství, bratrství, vůči němuž nemůže a nemůže obstát strašné otroctví; Kristem jsou pouta otrocká zlomena. Stejně jako sv. Pavel vedli sobě ostatní sv. apoštolé i všichni nástupcové jejich. Zrna z nebeské sýpky, lásky Boží na zemi vržená, skvěle vydávala plody; v duši otrokově místo dosavadní nenávisti k pánu rozhostila se láska k němu, protože i srdce pána křesťana láskou bylo naplněno ku křesťanskému služebníkovi. Bývalý otrok jsa nyní křesťanem mohl se státi řádným manželem a otcem rodiny, mohl se státi knězem, biskupem, ba i papežem; ostatky svých spoludruhů, kteří krev pro Krista prolili, viděl uloženy do oltářů, na nichž nejdražší oběť mše svatá se konala; jen pomněme na př., že sv. Nereus a Achilleus, sv. Blandina, sv. Felicitas, Bonifacia, Maria, Euelpia, Emerenciana a mnoho jiných svatých mučenic a mučeniků byli otroky.

Že také v povaze pánů nastala změna v nazírání na otroctví, toho důkazem jsou prastaré pomníky

hřbitovní z prvních časů křesťanských, z nichž se dovidáme, že pánové křesťanství přijímali rádi tělesné pozůstatky svých otroků a propuštěnců do svých vlastních rodinných hrobů a že pokládali za svou povinnost, aby s nimi zacházeli laskavě a mírně. Jeden náhrobek na př. vypravuje, že nebczka byla všem milá, k chudým milosrdná, k otrokům dobrotivá. Jiný hlásá: Zde odpočívá v pokoji Arenberga požehnané paměti... Obdarila svobodou sluhu jménem Mannona na vykoupení své duše z muk očistcových. Jiný opět nápis vypočítává až šest otroků, jež pán v testamentě na svobodu propustil.¹⁾

Čím více církev vzrůstala, tím více otroctví mizelo ve světě tehdy známém; když pak v dobách pozdějších nové země byly objeveny a krajiny dosud neznámé navštíveny, i tam odstraňováno otroctví přičiněním církve svaté. Na věky památným zůstane ze století XVII. svatý Petr Klaver, kněz Tovaryšstva Ježíšova, apoštol Jižní Ameriky, jenž za svého 40letého působení pokřtěl téměř půl milionu ubohých černochů otroků a právě tím svatým křtem dopomohl jim k tomu, že s nimi potom po křesťansku a spravedlivě nakládáno; sám se podpisoval: »Petr Klaver, otrok černých otroků.« A co díme z doby nejnovější o přeslavném apoštolu Afriky kardinálu Lavigerim? Onť to byl, jenž upozornil Evropu na strašný osud černochův afrických, na něž rok co rok konaly bezbožní, pohanští otrokáři honbu jako na zvěř a ve stádech honili je přísernou pouští Saharou do měst na pobřeží moře Středozemního, kdež je na trzích prodávali jako němou tvář! Onť to byl, jenž na spásu nešťastných černochů založil řád Bílých otců, aby přičiněním těchto bohonaděných sluhů Božích, přijmouce

¹⁾ Bilezewski-Tumpach: *Archaeologie křesťanská*. Str. 89.

křesť a Krista, přijali též vzdělanost a pravou lidskost a mohli uniknouti svěrestem zarytých otrokářů. Vysílaje jako arcibiskup alžírský novou četú Bílých otců do nitra Afriky, takto k nim promlouval: »Se všech stran velikého dílu země, jenž se rozprostírá od naší africké Francie až k anglickému Kapsku, slyšeti bolný nářek. Tamť viděti matky, jimž divi loupežníci dítky berou, aby je zotročili; matky ty nařikají, jako kdysi matky betlémské. Tamť lidé pokojní bývají v noci přepadeni, vše jim spáleno; kdo se protiví, jest zavražděn, ostatní na trh otrokářský zavlečeni. Tamť řady zajatců, mužů, žen, dítek; hynou hladem, žizní, zoufalství, ranami. Tamť ubozí lidé vydáni na pospas zvrhlosti a vášni; tamť lakota a pomstyctivost hrozná způsobuje války; tam ročně hyne přes milion ubožáků, a to způsobem tak děsným, že nelze ani pověděti. Sám jsem viděl nešťastné oběti otroctví, vypravovali mně sami, co jim trpěti. Tot africké otrokářství! Uvidíte je. Moře a cesta do nového světa jest mu zavřena, za to však zuří uvnitř Afriky. Zasluguje nejhoršího odsouzení. Nedivte se tudíž, moji nejdrazší bratři, že já jako biskup, jemuž od svaté Stolice uloženo evangelium zvěstovati v oněch nesmírných krajích, kde toto otrokářství tak řadí, že já ve jménu svého úřadu a zde před těmito svatými oltáři žaluji a ve jménu spravedlnosti, ve jménu lidskosti, ve jménu mé víry, ve jménu mého Boha vypovídám bez milosrdenství válku otrokářům a slavnou kletbu. Lituji jenom, že hlas můj není dosti silný, aby z této prastory pronikl co možná nejdále; lituji, že nemohu všech, kdož jsou hodni křesťanského jména, povzbuditi proti oněm zločincům.«

Dne 24. května 1888 vidíme kardinála Lavigeriho v Římě provázena »Bílými otci«, Araby, Kabyly a černochoy. Jsou

všichni přijati od svatého Otce Lva XIII. Lavigerie děkoval Jeho Svatosti ve jménu přítomných jakož i všech obyvatelův Afriky, že ráčí dobrotivě pečovati o jejich blaho. Sv. Otec zmíniv se o své encyklice proti otrokářství, kterou byl právě poslal biskupům brasílským, schválil práce a snahy Lavigeriovy. přál mu požehnání nebeského a posílil naději jeho, že se mu dílo africké podaří.

Brzy po té zavítal Lavigerie už po kolikáté do Paříže. Ve chrámě sv. Sulpice ličil dojemnými slovy nesčetnému množství posluchačů strasti a útrapy ubohých zotročených černochoy. Vzpomněl starých rytířských řádů, vzpomněl jejich obětavosti a rekovnosti ve prospěch zbědovaného lidstva a dokazoval, kterak jest potřeba nového řádu, jenž by bojoval proti nelidskému otrokářství africkému. Zmínil, že se tam už vypravilo 600 ozbrojenců, že je vede bývalý setník papežských zuavů Joubert; prosil, aby se k nim přidružili i jiní šlechtetní mladíci a mužové, a sliboval, on že bude apoštolem této křižácké výpravy, že bude kázati ve Francii, v Belgii a jinde; žádal, aby slova jeho všude šířili a oznamovali.

Z Paříže vydal se Lavigerie do Londýna. Slavné bylo uvítání od lorda Fravilla, kardinála Manninga, biskupa zanzibarského a od jiných slavných mužů. Ve své mistrné řeči ukázal, kterak nutno, aby se všechny evropské státy sjednotily na vyhubení otrokářství, že vykonají dílo uslechtilé, velkolepé. Nemluvil nadarmo. Založen ihned protitrokářský spolek, a belgický král požádan, aby svolal kongres do Brusselu.

Z Anglie plavil se Lavigerie do Belgie; v Brusselu uvítán jako světec. Kázal v kostele sv. Guduly. Posluchači žasli a trnuli slyšíce hrůzy africké. Ihned sebrány tisíce peněz; 500 dobrovolníků se nabídlo, že budou hájiti černochoy na horním Kongu; založen spolek protitrokářský.

Bohonadšený sluha Páně a milovník zuboženého lidu afrického byl by rád i v Německu kázal; že však pro chůravost již nemohl, podal katolíkům německým pamětní spis, v němž jim ukázal, jaké ukrutnosti se páší v německých územích afrických, a prosil jich, aby i oni založili ochranný spolek.

Svatý Otec věnoval Lavigerimu 300.000 franků na účely protiotrokářské; z Francie došlo 150.000 franků. I v naši milé říši jakož i ve Švýcarech, Španělsku, v Portugalsku a Italii zakládány spolky proti otrokářství africkému. V Madridě přijala královna s radostí a veleochotně protektorát; velký státník Canovas zvolen předsedou. V Lissaboně stal se předsedou král, protektorem v Římě sv. Otec.

A opět vidíme kardinala Lavigeriho v Italii, v Římě, Neapoli, Miláně. Všude kázal, všude povzbuzoval, a to se zdarem velikým. Brzy po kongresu brusselském svolával kongres druhý; sešel se dne 21. září 1890 v Paříži. Týž den zavítal

i Livinhac, apoštolský vikář z Afriky, veda 14 mladých pokřtěných černochů. Večer zahájen kongres ve chrámě svatého Sulpice. Lidu bylo plno. V čele církevních hodnostářů kráčeli papežský vyslanec kardinál Rodelli a kardinál Lavigerie. Bylo zřítí vzácné, slovné muže z Italie, Francie, Belgie, ze Španěl, z Rakouska, Portugal, Angli, Irska, Německa; právě to shromáždění mezinárodní. Velebný byl okamžik, když Lavigerie doprovázen svými »Bílými otci« bral se na kazatelnu, s kazatelnou pak pozdravil přítomného Livinhaca; připomněl o něm, že byl pro viru Kristovu mučen, že úpěl v žaláři; prohlásil ho svým nástupcem u správě misii afrických. Účinek kázání kardinalova byl znamenitý. Konána tři slavná sezení kongresová a usneseno na nich vše, čeho potřebí na prospěch ubohých černochův afrických, aby byla uhájena jejich důstojnost lidská a aby se jim dostalo pravé vzdělanosti.

(Příště dále.)

Duch svatého Františka Saleského.

Podává FR. K. (Č. d.)

25. O dokonalosti.

Světce často říkával: »Často slychám hovor o dokonalosti, ale nemnozí jsou, kteří by se přičinili dokonalosti dojíti. Každý si představuje dokonalost dle svého smyslu. Někteří se domýšlejí, že dokonalým je ten, kdo se obléká v žíní, jiní opět se domýšlejí, že dokonalý musí se často postiti. Opět jiný má za to, že hojně udělování almužny a časté přijímání svátostí jest základem dokonalosti. Opět jiní mají za to, že dokonalými jsou pouze ti, kteří zvláštních a neobyčejných milostí dosahují. Avšak tito se vesměs klamají; vždyť prostředky a účinky dokonalosti zaměňují se zá-

kladem dokonalosti. Já mám za to, že pravá dokonalost zahrnuta ve slovech: »Miluj Boha nade všecko, bližního pak jako sebe.« Bez lásky jest každá dokonalost jen pozlátkem. Láska jest jediným svazkem dokonalosti, jest jedinou ctností, kteráž nás řádně s Bohem a bližním spojuje. A v tom právě zahrnut cíl člověkův. Kdo jinou dokonalost nám před oči staví, ten nás klame. Všecky ostatní ctnosti, ač napohledně vznešené a podivuhodné, jsou bez lásky pouhé nic. Ano i vira, byť i hory přenášela a tajemství víry pronikala, teprv láskou nabývá ceny. Dar proroctví, dar mluvení jazyky lidskými i andělskými, rozdáni veškerého

majetku chudým, ano i mučeníctví, upálení na hranici, nic není bez lásky. Kdo nežije z lásky, ten jest mrtev. Veškerý činy naše, které z lásky nevycházejí a v lásce nekotví, jsou bezcenné pro věčnost, byť i zdály se býti dobrými a dokonalými. Víím předobře, že přísné pokání, modlitba a jiné skutky dobré jsou výbornými prostředky ku prospívání v dokonalosti; avšak musejí z lásky vycházeti a v lásce vkořeněny býti. Nesluší tedy prostředky, vedoucí k dokonalosti, považovati za dokonalost samu, ale zírati k cíli, k němuž tyto prostředky vedou. Jinak by člověk v půli cesty zůstal státi, a místo aby cíle svého došel, zůstal by uprostřed cesty.*

26. Pokračování.

Otázal jsem se světce, jakým způsobem lze dokonalým se státi? Odpověděl: »Třeba milovati Boha nade všecko, a bližního jako sebe.«

»Vždyť já jsem se netázal, jaká jest dokonalost, nýbrž jak lze jí dosáhnouti.«

Světce odpověděl: »Láska je ctnosti podivuhodnou, v ní jsou zahrnuty i prostředky i cíl. Láska jest cestou a cílem, vedoucím k dokonalosti, onať nás vyučuje, jak bychom v dokonalosti mohli prospívati. Já vám chci udati cestu jistější, praví sv. apoštol Pavel, a popisuje lásku zevrubně. Bez lásky jest všaká ctnost mrtvá, a proto jest láska životem duše naší. Bez lásky není pravé ctnosti, a tudíž jest láska pravdou. Láska jest životem duše naší; neboť láskou přecházíme ze smrti do života. Láska oživuje viru, naději a veškerý ctnosti. Jakož duše oživuje tělo, tak i láska jest životem a dokonalostí duše.«

»Co mi tuto vypravujete, není mi novou věcí«, odpověděl jsem; »ale já

chci věděti, jak do toho, abych miloval Boha celým srdcem, a bližního jako sebe.«

Světce na to: »Musíme Boha milovati z celé duše, a bližního jako sebe.«

»Nyní jsem tak moudrým, jako prve«, díím na to. »Já bych jenom rád věděl, kterých prostředků se mám uchopiti, abych miloval Boha z celého srdce a bližního jako sebe.«

»Nejjednodušším, nejsnadnějším, nejpróšším a nejlepším prostředkem jest, abychom Boha milovali celým srdcem.« Jak viděti, světec měl z toho radost, mohl-li zvědavost mou prodlužovati.

Konečně zřejmě a zřetelně pravil: »Přemnozí přáli si již, aby zvěděli právě jako vy, jakým způsobem lze nejsnáze k dokonalosti dospěti, i pravil jsem jim, že vše spočívá na tom, abychom Boha milovali celým srdcem. Tajemství lásky jest, abychom milovali. Právě jako studováním studujeme, řečí mluvíme, běháním v běhu se cvičíme a pracováním pracujeme, tak i láskou k Bohu a bližním v lásce a tudíž i v dokonalosti křesťanské pokračujeme. Kdokoliv jiné cesty hledá, bloudí. Nejlepším prostředkem milovati Boha jest, abychom Boha den ze dne více milovali. Patřte ustavičně v před, neohlížeje se po tom, co za vámi jest. Učeník má horlivě pracovati a v krátké době bude mistrem. Ti pak, kteří již v dokonalosti vyššího stupně dosáhli, nemají ustávati, domýšleje se, že již vrcholu křesťanské dokonalosti dosáhli. Můžeť láska růsti a prospívati až do posledního dechnutí. Ti pak, kteří v lásce velmi pokročili, mají s Davidem volati; »Aj, nyní jsem začal!« anebo se svatým Františkem Serafinským: »Kdy pak konečně začneme milovati Boha z celého srdce, a bližního jako sebe?«

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIX. Příběhy mladého černocho.

Josef, syn černocho Abu-Bekra a černošky Selbam narodil se v Setheris, vesnici to ve Středním Egyptě. Jeho otec byl nádeníkem, matka v bídné chatrči spravovala skrovnou domácnost. Avšak mzda otcova nestačila na výživu celé rodiny; a to tím méně, ježto slabé zdraví hochovo pečlivého ošetřování vyžadovalo. Prosil tedy otec v naší missii, aby hoch a mladší jeho sestra u nás byli přijati, což se také stalo. Slabý, avšak velmi nadaný chlapec cítil se v novém domově brzy velmi spokojeným; co se nám na něm zvláště líbilo, byla jeho klidná, vážná povaha, jeho bedlivost v zachovávaní domácího pořádku, jeho horlivost v konání společných modliteb a pobožností. Neméně uspokojivé bylo jeho chování ve škole. Záhy získal si takovou důvěru svých představených, že mu častěji ve škole i při společných hrách nad jeho spolužáky dozor svěřovali.

Jako všichni naši hoši, naučil se i Josef řemeslu, za tím účelem, aby si jím později dovedl vezdejší chléb vydělávati. Vzhledem ku své tělesné slabosti a své osobní náklonnosti učil se knihařství. Všichni hoši, jichž je nyní 60, bydlí v domě missionářů; tamtéž jsou i dílny, kde se za vedení odborné vzdělaných bratrů laiků učí obuvnictví, krejčířství, stolařství, kovářství a knihařství. Podle denního domácího pořádku ztráví dopoledne ve škole, odpoledne v dílnách.

V hodinách náboženských byl Josef ze všech žáků nejpilnější. Brzy uměl katechismus i bibliickou dějepravu z paměti a proto ustanovil jsem ho, aby se žáky, kteří ještě čisti neuměli, oboje opakoval a s nimi se učil. Velkou radost mival, bylo-li mu dovoleno svou mladší sestru, která byla v klášteře missijních sester na vychování, tu a tam navštívit. Takovým způsobem našel u nás bohatou náhradu za otcovský dům, který mu tak záhy bylo opustiti a nepřál si nikdy do svého rodiště se vrátiti. Když si rodičové jej navštívili, což se zřídka jenom stávalo, vždy ujišťoval jich, jak se v missii cítí spokojeným a prosíval jich, aby žádnou

starost neměli o něho. Opětne projevil své přání, aby byl pokřtěn, ale přání jeho nebylo lze vyhověti, ne snad proto, že by milosti té nebyl býval hoden, ale pro rodiče, kteří s tělem a duší náboženství mohamedanskému byli oddáni a k pokřtění svého syna svoliti nechtěli. Josef trpělivě odevzdal se svému osudu a ačkoliv jej velmi rmoutilo, že se mu křest sv. odepírá, nevzdal se přece naděje, že dříve nebo později křesťanem se stane.

Z těchto důvodů nepřipouštíme i jiných hochů ke křtu sv., ač nás snažně o to prosí, ale odkazujeme je na pozdější dobu, až dosáhnou totiž 16. roku, kdy svolení rodičův už netřeba. Za svého osmiletého působení mezi černochoy mohu uvést jeden jediný příklad, kdy mohamedán, odpiraje dlouhá léta synu svému přijetí křtu sv., konečně upěnlivým jeho prosbám vyhověl a písemným svolením přestup jeho na viru křesťanskou umožnil. Při těchto smutných zkušenostech dáváme, přijímajíce hochy černochoů do missie, přednost sirotkům, kteří v okolí Kaira buďte jako popohaněcí oslů, nebo žebráci bídný život vedou.

Tak bylo i našemu Josefovi až do 16. roku na křest sv. čekati, a byla naděje, že pak jako křesťan a jako katecheta missiím dobré služby bude prokazovati. Ale člověk miní, Pán Bůh mění. Jak už prve bylo podotknuto, byl Josef již před přijetím do missie slabého těla; jeho hubená postava byla důkazem, že trpí chudokrevností, jeho kašel časem se opětuji naplňoval nás obavou, že v jeho slabém těle vězí zárodek souchotin. Nemoc tato vyskytuje se mezi černochoy v Egyptě usazenými velmi zhusta a mívá značnou úmrtnost v zápětí. Příčina toho jsou jejich nuzná obydlí, bídná strava a podnebí pro ně nepříhodné. Jaký div tedy, že i nemoc Josefova brzy se zhoršila! Bylo to právě v době, kdy řeka Nil břehy zaplavuje a vzduch následkem toho náramně vlhký jest, když kašel jeho nabyl příznaků povážlivých. K tomu přidružila se tvrdošíjná zimnice, která jej za krátko tak zeslabila, že nemohl více s lůžka. Ačkoli i lékař i bratr

laik jej ošetřující vše vynaložili, aby nemoc zastavili, ubývalo nemocnému sil tělesných den ze dne. Za těchto okolností bylo nutno přání jeho vyhověti a křesť sv. mu udělit, aniž brán zřetel na smýšlení zatvrzelých rodičů.

Dne 11. ledna přijal svátost svatého křtu a spolu sv. přijímání. Bohužel bylo třeba udělit mu obě sv. svátosti tajně a beze vší slavnosti, jelikož rodičové vyhrožovali, že jej vezmou k sobě. A skutečně již následujícího dne přišli, aby jej odnesli. Lékaři, který je varoval, nemocného vzhledem k jeho povážlivému stavu přenášeti, pravili: „Co řeknou lidé, až uslyší, že jsme nechali syna svého mezi křesťany umřítí?“ Josef musil se tedy odevzdati svému osudu. Odešel z missie ujistiv nás, že víře křesťanské až do posledního dechu věren zůstane a že se domlouvami svých rodičů k odpadlictví svěsti nedá. A dostal slovu; několik dní na to přišla zpráva o jeho smrti, která jeho utrpení konec učinila a jemu, jak pevně doufáme, již dávno brány nebeské otevřela. (Vypravuje missionář P. Josef Weiller.)

XX Škola v Ugandě.

Abys, milý čtenáři, věděl, píše mi-sijní sestra Marie Restituta v Ugandě ve východní Africe, jak to v takové africké škole vypadá, zavítej za mnou v duchu svém do mé třídy! Vyučuji děvčátka odrostlejší, která už byla v učení pokročila. Všech tříd je pět, nás učitelé také pět, já mám třídu třetí.

Horlivost mých malých černých začec je tak velká, že před vyučováním již několik hodin před školou táboří a mne očekávají zatím navzájem se vyslýchajíc. Ne bez námahy podařilo se mi, mé malé žákyně naučiti pořádku. Přinášíje s sebou sice do školy velkou chuť k učení, ale jsou za to velmi pohyblivé a nepokojné. Rozumí se samo sebou, že pro malé divochy je to velká úloha, řádně choditi, slušně seděti a na tomtěz místě hodinu — dvě vydržeti. Nejsem ani v této věci příliš přísná, zakazují pouze svým žákyním, aby si nesedaly na své rohožky, hlavu nepodpíraly rukama a neučily se z knihy na zemi položené, jak to zpočátku činily. Jinak mají milou povahu, rády čtveračí, jsou dobromyslné a spíše vlídným

slovům a laskavým napomenutím nežli tvrdým výtkám přístupné.

Jak vypadá naše škola? Je to chatrč z rákosi. A má třída? Ach, nepodoba se nikterak pěkným, prostranným třídám v našem klášteře v Evropě a mé černé žákyně velmi se liší od chovaneček v mé vlasti. Zde žádných lavic, žádných pultů; na udupané podlaže je ustláno suché trávy, na travě prostřeno několik rohožek, v předu černá tabule a stolek, pro něž ve třídě sotva je s dostatek místa.

Abych své žákyně povzbudila nebo odměnila, byly-li hodny a pilny, rozdávám jim místo obrázků listky tramvayové! Laskavý čtenář se možná usměje, čta, jakým způsobem pilnost odměňujeme, ale co platno, když tolik obrázků nemáme. Ostatně mají listky cenu jenom přechodnou. Má-li žákyně tři listky, dostane za ně obrázek, má-li pět listků, obdrží medailku. Chce-li si zasloužit růženec nebo křížek, musí mít počet listků mnohem větší.

Všecky křesťanky nosí ode křtu sv. na krku růženec. Větší však radost mají, mohou-li nositi i křížek na řetízku. To jest jejich největší štěstí. Ovšem jest jich jenom málo, kterým dopráno je této ozdoby, neboť naše skrovná zásoba křížků už je dávno vyčerpána. Není obětí, kterou by naše dítky nebyly ochotny přiněsti, aby si růžence nebo křížku zasloužily. Některé dávají se ku práci najmouti v banánových sadech, jiné spoří penízky, jež tu a tam dostávají darem, aby si řečené vzácné ozdoby koupiti mohly.

Naše malé černošky přijímají sice dárky velmi rády, ale proto nejsou snad skoupy a lakomy. Naopak mají velmi dobré srdce a jsou k jiným štedry, pokud jim to ovšem jejich skrovné prostředky dovolují. Na stupních oltáře Boží Rodičky leží často penízky ano i potraviny. Onehdy doneslo mi chudobné dítko dva penízky pro Ježíška. Nemine dne, kdy by ta neb ona žákyně nepřišla ke mně, tajemně cosi v ruce schovávajíc. Nejprve nechce prozraditi tajemství, jež má na srdci a je třeba dodati jí odvahy. Konečně přitulí se ke mně a nesměle dává mi do ruky několik zrněk kávových, bananů, bobulí hrachových a p. a prosí, abych darek přijala. Zarmoutila bych ji velice, kdybych

tak neučinila. Ostatně nahrazujeme jim hojně jiným způsobem, co nám byly daly. Za to lnou k nám a jsou nám oddány celým srdcem. Často přicházejí ku sestře představené dospělé dívky a říkají: »Malko, vezmi mne k sobě, budu u tebe bydlet a ti sloužiti, neboť tě mám ráda.« Sestra představená musí ovšem několika vřidnými slovy ji odbyti a nejednou jest velmi těžko odbytou prosebnici potěšiti a upokojiti.

Vyučování končí podobně jak začalo, modlitbou, a všechny žákyně velké i malé, odcházejíce, pokloní se malému Jezulátku v jeslích, které ve třídě stojí, řkouce: »Jezíšku, já tě miluji.«

A nyní loučím se se svými černými žákyněmi a prosím laskavého čtenáře snažně, aby v modlitbách svých na nás pamatoval.

XXI. Z Uhehe.

»Uhehe«, píše missijní sestra Juliana, »je krajina v oné části východní Afriky, která náleží říši Německé. Území je velmi úrodné a obyvatelé zdejší nepotřebují mnoho pracovati, aby se uživil. Jsou proto velmi bezstarostní a lehkomyslní a vydání proto v šanc nehodám,

jež často zemi navštěvují. Nemají ani sklepů ani spížiren ani zásob a zničí-li jim kobylinky úrodu na poli, trou bídu a trpí hlad.

Když nedávno dlouho nepršelo, přišli pohané ze sousední osady k našim křesťanům a plni úzkosti a strachu vypravovali jim, že jejich mganga, t. j. kouzelník, řekl, že už letos vůbec pršet nebude. Naši křesťané však se smáli a pravili: »ano, něco takového jsme dříve také sami věřili, nyní však víme, že je to v moci Boží. Možná, že se déšť dostaví ještě dnes.« A skutečně, večer téhož dne pršelo. Neztídka spílají pohané křesťanům otroků bělochů. Zvláště sousední pohlavář Kapemba jest našim úhlavním nepřitelem. Několik dívek, jeho příbuzných, strávilo delší čas v missii, bylo vyučeno víře křesťanské a toužilo po křtu svatém. Avšak dříve nežli se tak státi mohlo, byly kamsi zavlčeny a více se nevrátily. Jiné své příbuzné vyhrožoval smrtí, dá-li sebe a své děti pokřtiti. Ale statečná žena se hrozeb jeho neulekla; své dívky dala již pokřtiti a sama na přijetí křtu sv. se připravuje a bude bezpochyby ve svátek Narození Panny Marie do církve sv. přijata.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Timto vzdáváme vroucí dík nejsv. Srdci Páně, nejhl. Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení našeho otce a za mnohá dobrodíní. Chvála a dík budiž nejsv. Srdci Páně, nejblahoslavenější Panně Marii a sv. Josefu nyní a po všechny časy! *Čtenářky „Školy“.*

Z farnosti rajhradské. Plnic svůj slib vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a sladkému Srdci Panny Marie za uzdravení ditka z nebezpečné nemoci. Též vroucné díky buďtež Vám vzdány za vyslyšení proseb ve mnohých potřebách. Buďte pochváleny a zvelebeny od nás na věky nejsv. Srdce Ježíše a Marie! *Čtenářka „Šk. B. S. P.“*

Z Brna. Na poděkování nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za vyslyšení prosby v soudní rozepři.

A. B.

Z Brandýsa nad Orlicí. V soužení svém obrátila jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně, blahosladené Panně Marii, ustavičné pomoci, ke sv. Josefu, sv. Antonínu a sv. Anně a byla jsem vyslyšena. Budiž neskončené ctěno a velebeno nejsvětější Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Boží Rodičky, do jejíž mocné ochrany se vždy poroučím.

A. H. a A. D.

Od Kutné Hory. Plnic slib svůj, vzdávám nejvroucnější díky milostnému, božskému Jezíšku a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení modlitby v těžké záležitosti.

Bernardína z III. ř. sv. Fr.

Od Velehradu. Z celého srdce vzdávám díky nejsv. Panně Marii, svatému Antonínu Paduanskému za vyslyšení mé prosby. Prosil jsem a byl jsem vyslyšen. Modlete se s důvěrou!

Ctnost lásky Boží.

(Hlavní úmysl.)

Jednou stoje při oltáři spatřil ctihodný sluha Boží z Arsu ptáčka poletujícího v presbytáři, an si vesele zpíval. I pravil s povzdechem kněz Boží: »Úbozí ptáčekové, vy jste stvořeni ku zpěvu a zpíváte; člověk pak stvořen jest, aby Boha svého miloval, a nemiluje ho.« Jak bolestno jest u srdce, když neplníme, co nejvíce je rozumné a potřebné. »Kdo Boha nemiluje, zůstává v smrti«, di svatý apoštol Jan. A přece první a hlavní přikázání jest: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vsí duše své, ze vsí mysli své a ze vsí síly své.« Druhé pak přikázání lásky jest podobné tomu prvnímu: »Milovati budeš bližního svého pro Boha, jako sebe samého.« Milovati máme Pána Boha, protože on prve miloval nás. Ano tak Bůh miloval svět, t. j. nás a všechny tvory na světě; neboť z poubé lásky nás stvořil, zachovává nás, dává nám život a vše, čeho k zachování života potřebujeme. A věděl Bůh dobře, jak lidé mu nevděkem spláceti budou, ano i urážeti jej budou, a přece objal svou neskonalou láskou všechny spravedlivé i nespravedlivé, vděčné i nevděčné, jako slunce svítící na dobré i na zlé lidi. A jak dlouho trvá tato láska Boží k nám? Ona jest věčná jako Bůh sám věčný jest. Již přede všemi věky, od věčnosti předvídal naše stvoření a svou láskou objal nás, a láska tato trvá tak, že i když hříchem pásku lásky roztrhneme, přece hotov jest každou chvíli nám odpustiti, na milost nás přijmouti, jakmile pokání činíme a celým srdcem se k němu obrátíme. Jako dobrý pastýř hledá ztracenou ovci až ji nalezne, tak ve své lásce hledá nás ztracené dítky Otec nebeský a nepřestává nás milovati, i když nás trestati musí pro nepravosti naše. A tážeš se, jak nás Bůh miluje? Tak nás miluje, že nám dal, co nejdražšího měl. Nehyl to anděl ani člověk, ani vyvolený služebník, jehož Bůh poslal k nám, nýbrž je to jednorozený, jemu ve všem rovný Syn. Tohoto jednorozeného Syna svého, Ježíše Krista, dal Otec nebeský, aby nás nehodné služebníky vykoupil, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Leta Páně 1862. stala se v Lyoně tato podivuhodná událost. Kněz nesl k nemocnému velebnou Svátost. Hned u kostela potkal kněze mladý dělník divého vzezření a potupil ho. Kněz mlčel a modlil se za nešťastníka, aby se obrátil. Dělník se vzdálil, avšak na rohu jiné ulice opět se setkal s knězem, i zuřil a dal se znova na útěk do jiné ulice. Po krátkém potulování uslyšel opět hlas zvonku a setkal se zase s tímž knězem. Zuřivostí a strachem bez sebe dal se na útěk a vešel do otevřených vrat jistého domu, spěchav přes dvůr nahoru. Sotva tam došel, slyšel zase hlas zvonku a spatřil kněze s tělem Páně. Aby se s knězem nesetkal, zašel do komůrky, kdež uztel nemocného starce, an ruce k modlitbě spíná, a v tom dvéře se otevřely a přichází — kněz s velebnou Svátostí. Tu již nemohl dělník odolati; padl na kolena jakousi mocí takřka donucen, a když kněz pravil: »Ejhle, Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa!« zastkvěly se v očích dělníka kajicné slzy. Kněz pravil: »Vizte již neskončenou dobrotu Boha vašeho, který zbloudilé ovce vyhledává. Ještě chcete utéci?« — »Nikoliv, otče duchovní«, di dělník, »nemohu a nechci již před svým Spasitelem utíkat!« I vyznal se skroušeně ze hříchů svých a počal věsti nový život. Tak zvítězila láska Boží!

Tu by se mohlo myslet, že při takové nevýslovné lásce k nám hoří i srdce naše láskou k Bohu, aneb aspoň že jsme Pánu Bohu vděčními a neurážíme ho hříchy a nepravostmi. Bylo by to ovšem spravedlivo; ale bohužel, že láska Boží je zneužívána, nepochopena, že hasne v srdcích lidských, že nastává pravá zima. Lidé žijí tak na světě, jakoby ani Pána Boha nebylo, a když jest, jakoby od něj ničeho neměli. Svět milují, radosti světa milují, hříchy milují lidé, ale Boha nemilují, Boha nenávidí. Pták je stvořen k letání a zpěvu, a on tak plní vůli Tvůrce svého. Člověk jsa stvořen k milování Boha, nemiluje jej, uráží jej, neplní vůli Stvořitele svého. Jaká to převrácenost! Kdo má více dobrodiní od Boha, člověk nebo pták? A tento tvor zahanbuje nevděčného člověka, jenž nemá lásky

k Bohu svému. Ó milujme Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své! Kdo Boha miluje, zůstává v Bohu a Bůh v něm! Potom poznají, že jste miláckové moji, budete-li míti lásku jedni ke druhým. Ukažme tuto lásku svou k Bohu věrným plněním přikázání Božích a církevních, neboť di Spasitel náš: »Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten mne miluje.« Když se kdosi sv. Augustina tázal, co Bůh hlavně od nás žádá a v čem celé křesťanské náboženství a veškerá svatost života pozůstává, odpověděl svatý biskup velmi krátce řka: »Bůh od nás žádá toliko lásku. Miluj Boha a číš, co chceš!« Tak máme v ustavičném spojení s Bohem žiti jako jistý poustevník Řehoř Lopez, narozen v Madridě r. 1524. Nikdo se nemohl dovědět, kdo byli jeho rodiče. Byv tázan po rodičích, vždy říkával: »Bůh jest můj otec, nebe jest má vlast, jak nás tomu Kristus Pán učil.« Jistý biskup tázal se jej, čím se zaměstnává? »Všecka má práce«, odvětil poustevník, »jest milovati Boha a bližního.« A když jsme všecko učinili z lásky k Bohu, ve všem, plnili vůli Boží, jako ji andělé a svatí v nebi plní, nemáme zase ničeho jiného za to žádat, leč Boha samého. Svatý Tomáš Aquinský takovou láskou k Bohu naplněn byl, že za vše své namáhání a rozšíření církve a za své věhlasné spisy jiné odměny nežádal, leč Boha a lásku jeho.

Kdo Pána Boha opravdu miluje, ten se z lásky k Bohu varuje každého hříchu, rád trpí a snáší všeliká protivnosti, ba i život obětuje z lásky k Bohu. Blahoslavený Mikuláš láskou pravou k Bohu naplněn byl, an se nebál ničeho více, jako aby Boha urazil, a hleděl, aby ve všem se mu zalíbil. Proto napomínal soudruhy své: »Bojte se a milujte především Boha; neboť láska jest matka všech ctností na nebi i na zemi.« Svatá Tekla zakusila mnoho bolesti pro Ježíše Krista, jemuz zasnoubila čistou svou duši. Při všech mukách volala radostně: »A kdyby i každodenně mně oheň, divá zvět, vězení a vazby hrozily, všechno, co bych z lásky k Bohu trpětí musila, bylo by mi rajskou pochoutkou, že mne Bůh za hodnou uznal, abych trpěla.« Hledme tedy rozníti lásku Boží v srdcích svých, a pak sobě zasteskneme se sv. Růženu Limanskou: »Ó Bože! kdy budou Tebe všickni tak milovati, jakž toho hoden jsi!«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ctnost lásky k Bohu, abychom v ní den ode dne rostli, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Lásku k Bohu skutky dokazovati.

Úmysl v říjnu: Úcta k nejsv. Svátosti.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V září modleme se o ctnost lásky Boží.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	P.	Sv. Jilji , op. (700). — Za ctnost pokory. Křesťanské školy. Zdrané vychování mládeže. Dobročinné ústavy. Zvelebení míst pouťních. Kněží.	
2.	Ú.	Sv. Štěpána , kr. uher. (1038). — Horlivost pro spásu duší. Osvěžení ducha katol. Pronásledování a utiskování. Katolici v zámořských zemích. Rodiče.	
3.	St.	Sv. Serafe a Sabiny , p. m. (121). — Dar čistoty srdce. Povolání ke stavu duchovnímu. Pokoj a svornost. Odstranění nevraživosti. Dar trpělivosti.	
4.	Č.	Sv. Rosalie , p. (1333). — Dar bdělosti nad sebou. Za ochranu před nemocí. Ženská mládež. † Rosalie H. Zamezení pohoršení. Školní dívky. Sirotci.	
5.	P.	Sv. Vavřince Justin , bisk. (1145). — Důvěra v prozřetelnost Boží. Velepastyřové naši a jich kněžstvo. Pokorení nepřátel církve. Šťastný výsledek voleb.	
6.	S.	Sv. Magna , opata (655). — Představení řeholí. Za noviciaty. Za obnovu ducha řeholního. Dobrodinci sv. Hostýna. Napravení jistého muže. † bratří.	
7.	N	<i>Neděle XVI. po sv. Duchu.</i> Sv. Reginy , p. a m. (251). — Ctnost sebezapírání. Náležité svěcení dne Paně. Přemáhání pokušení. Obrácení hříšníků.	
8.	P.	Narození Panny Marie . Milost duševního obrození. Bratrstva Mariánská. Osvěžení ducha katol. Věrné konání domácí pobožnosti. Rodina.	
9.	Ú.	Sv. Ptera Klavera , apošt. ind. (1654). — Obrácení pohanů na víru katol. Missie zámořské. Vítězství katolíků ve Francii. Horliví zpovědníci. Dar trpělivosti.	
10.	St.	Sv. Mikuláše Tolet , řeh. (1309). — Ctnost obětavosti. Dobrodinci chudých. Zdar zřízení dobročinn. ústavu. Vytřvalost v dobrém. Neznabožské rodiny.	
11.	Č.	Bl. Karla Spinoly a soudr. m. (1622). — Dar křest. neohroženosti. Věrné konání pobožností v kostele. Tovaryšstvo Ježíšovo. Apoštolát sv. C. a M.	
12.	P.	Sv. Quidona , vyzn. (1012). — Prospěch v dokonalosti. Katol. úřady v zemích našich. Obrácení muže opilce. Zdar slavnosti. Armáda sv. kříže. † otec.	
13.	S.	Sv. Notburgy , p. (1313). Dar živé víry. Svěcení neděl a svátků. Služebné ve velkých městech. Ochranné ústavy. Časté přijímání sv. svátostí. Missie.	
14.	N	<i>Neděle XVII. po sv. Duchu.</i> Jména Panny Marie . Povýšení sv. kříže . (629). — Úcta sv. kříže. Zdar slavného svěcení kříž. cesty na Hostýně.	
15.	P.	Sv. Cypriana , m. (258). — Úcta Panny Marie. Neohrožené vyznávání víry. Obhajcové zájmů katol. Pokoření nepřátel Božích. Bratrstva růžencová.	
16.	Ú.	Sv. Ludmily , patr. země České (927). — Za jednotu v národě našem. Osvěžení křest. života. Křesťanské matky. Bohabojné vychovávání dítek. Sirotci.	
17.	St.	Sv. Hildegardy , abat. (1179). — Ženské řehole. Duch zbožnosti v rodinách vznešených. Klášterní školy. Napravení neblahých poměrů. † rodiče.	
18.	Č.	Sv. Josefa z Kupertino , vyzn. (1664). — Ctnost sebestmrtvení. Sv. Otec Lev XIII. Vítězství sv. církve nad nepřátely. Apoštolát modlitby. Několik osob. † kněz.	
19.	P.	Sv. Januaria a spolumuč. (303). — Věrnost křest. Živí a † dobrodinci. Spolek sv. dětství. Za horlivost z dobrém. Nevinná mládež. Rodina.	
20.	S.	Sv. Eustachia a spolumuč. (120). — Dar poslušnosti. Odstranění pohoršení. Napravení muže lehkomyšlného. Nemocní. Duše v očištění. Katol. missie.	
21.	N.	<i>Neděle XVIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Matouše , ap. P. (90). — Porozumění svatému evangeliu. Velepastyřové naši. Dar apoštolské horlivosti. Horliví kazatelé.	
22.	P.	Sv. Mořice a spolumuč. (330). — Duch křest. ve vojsku našem. † kněz. Dar živé víry mužům. Obhájení zájmů Božích. Bohoslovné ústavy.	
23.	Ú.	Sv. Tekly , p. a m. (I. stol.). Poslušnost ku sv. církvi. Uzdravení kněze choromyslného. Obrácení nešťastného otce. Trpělivost nemocným. Dar bázně Boží.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Jaromira , bisk. m. (1046). — Sv. Otec Lev XIII. Za pokoj v rodině. Požehnání práci. Katoličtí učitelé. Za svornost v rodinách. Duše v očistci.	
25.	Č.	Sv. Pacifka , reh. (1721). — Horlivost pro slávu Boží. Obrácení pohoršlivé osoby. Odevzdání se do vůle Boží. Dar pravé pobožnosti. Polepšení mladíka.	
26.	P.	Sv. Cypriana a Justiny , m. (304). — Dar statečnosti křesť. Za milost Boží. Za dvě rodiny. Za šťastnou hodinu smrti. Za dar pokory a skromnosti.	
27.	S.	Sv. Kosmy a Damiana , m. (303) — Uzdravení ran duševních. Za dary Ducha sv. Křesť. lékaři. Díky za obdržené milosti. Slepec a jeho rodina.	
28.	N.	<i>Neděle XIX. po sv. Duchu.</i> Sv. Václava , patr. země České. (935). — Úcta sv. patronů našich. Několik farností. Úcta nejsv. Svátosti. Zamezení hříchův.	
29.	P.	Sv. Michaela , archanděla. — Vítězství sv. církve nad nepřáteli. Spolek sv. Michaela. Přemáhání pokušení. Obnova křesť. společnosti. Dar tichosti.	
30.	Ú.	Sv. Jarolima , učit. církv. (420). — Častá vzpomínka na poslední věci. Za snášenlivost. Mravnost mládeže. Zemřelí údové katol. bratrstev. † bratři.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Jednou spatřil ctihodný farář z Arsů v presbytarii kostela ptáka, an vesele lítal a zvukně si zpíval. I vzdechnul si ctihodný kněz a pravil: »Uboží ptáček, vy jste stvoření, abyste zpívali, a vy pějete; člověk pak jest stvořen aby Bohu miloval, a člověk jej nemiluje!« Pravda to smutná! Bůh sám jest hoden neskonale lásky naší, podal nám tolik důkazů lásky své, stvořil nás, vykoupil nás, posvětil nás, odpustil nám tolikrát hříchy naše, dává nám denně nesčíslná dobrodíní, chce nás věčně blaženými učinit — a přece není od lidí milován. Mohl-liž větší podati důkaz lásky své, než ten, že Syn Boží za nás obětoval se na smrt kříže? A přece bývá zneuznán, uražen, ba i nenáviděn! Ó prosme o dar lásky Boží! Nejsvětější Srdce Ježíšovo, které jsi ohniskem lásky Boží, rozněť také v srdci našem lásku k Sobě! Ó kéž Tě, Bohu svého, milujeme z celého srdce svého, ze vsí duše své, ze vsí síly své! Tak naplní se slova apoštola Páně: »Bůh jest láska; kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsí zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ctnost lásky k Bohu, abychom v ní den ode dne rostli, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, Mši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Lásku k Bohu skutky dokazovati.

Úmysl v Říjnu: Úcta k nejsv. Svátosti.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1902.

Srdtosti té nekonané díme vroucně poklonu, ustup řádstvo zastaralé novému tel' zákonu, síle smyslů nedozralé sejmi víra zákonu. (Hymnus.)

Maria — pomocnice naše.

Panenko Maria
budiž nám pomocná,
neb jest Tvá přímluva
u Boha přemocná!

Říkala's Ježíši
při svatbě o víno;
při hodech pověřených
necht i nám prostríno.

Po pouti kalvárské
stkvíš se teď velebou;
a my tou cestičkou
stoupáme za Tebou!

Necht naše cestička
u Tebe konec má:
Panenko Maria,
budiž nám pomocná.

•Obzor.

VL. ŠT.

Co katolík — buď bojovník!

Co katolík — buď bojovníkem Páně!
Saň litá nevěry se mocně vzteká,
i třeba zmužilosti, třeba zbraně,
ten sketa jest, kdo zde snad shody čeká.

Zbraň do rukou a mužným krokem k boji!
Teď svornosti nám třeba vůči světu,
vždyť proti nám se vrah i bratr pojí,
že Antikrist, ba soudný den snad je tu.

Ti jedni řeč námi berou, druzí víru,
a skálu Petrovu by rozmetati chtěli
ti pekla spojenci — tuť není smírou,
tu boj jen sluší zmužilými čely.

Nuž zbrojme se a vydejme v' boj svatý,
boj duchový to, pod praporem kříže.
buď láska heslem mezi všemi braty
a nikdo nehleď na strast, na obtíže.

Zda ocel břitká — meč to Všemohoucího,
duch slova Jeho nebojuje s námi?
Zda záru není v' nás milost Jeho?
Zda zdrojem síly přestaly být' chrámy?

Jen zmužme se, jsme Češi, katolíci
již znají zápas pro nebeské zboží,
boj svatý jest a zbraně vítězící,
ať vládne námi zase zákon Boží!

Pán's námi jest — kdož proti Němu vstane?
Blesk jeho vede nás a vrahy zdrtí,
až sláva vlasti vírou znova vzplane,
Čech za vlast, víru, nebojí se smrti.

•Obzor.

VL. ŠT.

Chrám Páně — brána nebes.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Utikaje před bratrem svým Esauem, byl nucen Jakob v širém poli přenocovati. Úprava lože nepůsobila mu starostí. Vzal kámen a položil si jej pod hlavu a usnul. Ach, jaký pěkný sen zaměstnával duši jeho! Viděl řebrík stojící na zemi a jedním koncem dosahující až do nebe; toto bylo otevřené, a Pán Bůh sám byl na vrcholu řebríku, andělé pak Boží sestupovali a vystupovali po obou stranách řebríku. Když pak procitil Jakob ze sna řekl: »Vpravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl.« A lekaje se, řekl: »Jak hrozné jest místo toto! Není tu jiného, leč dům Boží a brána nebeská.« Vstav tedy Jakob ráno, vzal kámen, kterýž byl položil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení památné a pomazal olejem. I nazval jméno místa Bethel, to jest dům Boží. I slibem se zavázal a řekl: »Bude-li Bůh se mnou a bude-li mne ostříhati na cestě, kterouž já jdu, a dá-li mi chléb k pokrmu a roucho k oděvu, a navrátím-li se šťastně do domu otce svého, bude mi Hospodin za Boha, a kámen tento, kterýž jsem vyzdvihl na znamení, bude sloužit dům Boží, a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky obětovati budu tobě. Když pak po dvaceti letech s velikými statky šťastně se navracoval do otčiny své, přišel opět na toto místo a postavil na něm oltář podle slibu svého a nazval místo to »dům Boží«.

Místo, na němž Jakob snil, je obrazem chrámu Páně, v němž též se nachází posvátný a olejem pomazaný kámen,

onen kámen oltární, na němž se obětuje obět mše svaté, a povinné desátky diků a modliteb Bohu vzdávají. I v chrámu Páně stojí řebrík, ovšem neviditelný, na němž andělé Boží vystupují, aby modlitby naše Bohu přednášeli, a sestupují, aby nám zas milosti Boží donášeli. I v chrámu Páně má Bůh své obydlí, tak že i my můžeme s Jakobem říci: »Zde není nic jiného, leč dům Boží a brána nebes.«

Branou Boží je tedy katolický kostel. To by si měli zapamatovati oni křesťané, kteří Bohu jen ve volné přírodě klaněti se chtějí, kostelu pak se z daleka vyhýbají. Jako to nerozumné zvíře žije bez Boha a náboženství, a dělají si jen úsměšky z těch, kteří povinnost svou křesťanskou náležitě plní. Avšak přijde kdysi čas, kdy budou nuceni zvolati: »Hle, toť jsou, z kterých jsme se dříve posmívali, považující život jejich za bláznovství; hleďte, kterak nyní mezi ditky Boží jsou počtení, a mezi svatými je podíl jejich.«

Chrám Páně jest branou nebeskou. Podle zjevení sv. Jana, má nebeské město Jerusalems dvanáct bran z drahých perel zhotovených a anděly Božími ostříhaných. I chrám Páně, poněvadž je branou nebes, má býti skvostný a mnohým šperkem okrášlený. Chrám Šalomounův byl divem světa; z nejpěknějších kamenů z nejlepšího dřeva cedrového byl vystavěn a zlatem, stříbrem i drahokamy ozdoben; a přece byl jenom nástěnným chrámu křesťanského, v němž Hospodin ne snad jen v oblaku, jak v starém zákoně, ale skutečně a opravdivě přítomen jest. A

my bychom se neměli vynasnažiti, abychom náš chrám Páně co nejvíce okrášlili? Mělo by v příbytku našem vypadati krásněji než v příbytku Božím? Ó, nelitujme žádného vydání, žádné oběti, kde se jedná o to, Pánu Bohu pěkný příbytek uchystati, aby i nám jednou v nebi pěkný příbytek byl uchystán.

Chrám Páně jest branou nebeskou. Sotva jsme na tento svět vkročili, již se nám brána ta otevřela. Hříchem dědičným poskvrněné přichází dítě na tento svět; ale není ještě dítětem Božím, nemá ještě práva na radosti nebeské. Ale tu nesou kmotři dítě do kostela, kněz polévá je vodou křestní, a nebe se otvírá nad pokřtěným dítětem, jako se druhdy otevřelo nad pokřtěným Ježíšem. Skrz tebe jest všem, již věří, nebes brána otevřena, zpívá lid ve chvalo zpěvu „Te Deum laudamus.“ To platí o pokřtěném dítěti. Po málo dnech přichází křesťanská matka k úvodu a přináší pokřtěné dítě s sebou, aby je Pánu představila a obětovala. Hle, teď se podruhé otvírá dítěti brána chrámu Páně, brána nebeská, a požehnání Boží řine se na dítě posvěcené; ono se stává miláčkem nej-světější Trojice, miláčkem svatých andělů.

Dvakrát již vešlo dítě branou nebeskou do svatostánku. Tím se však nemají rodiče spokojiti, nýbrž často své malé děti do kostela voditi. Mají je poučiti o svatosti a vznešenosti místa toho, mají jim říci, kdo ve svatostánku přebývá, co obrazy jednotlivé představují, a jak se třeba ve chrámě chovati. Děti mají v kostele zrovna zdomácněti a dům svého božského přítele za své zamilované místo považovati, a později dobrovolně a rády a často kostel navštěvovati. Zdali k tomu dojde, závisí ponejvíce od rodičů, jak dítky vychovávají. Voďte tedy, křesťanští rodičové, své děti a posilejte je již v útlém mládí do kostela: tím jim otevřete bránu nebeskou.

Dětská nevinnost měla by vlastně až do smrti trvati; bohužel, obyčejně není tomu tak. Šťastné děti, kteréž v nevinnosti zemrou; brána nebeská je jim otevřena! Proto netruchli církev při jejich pohřbu, ale oblačí se v bílé roucho nevinnosti a radosti. Avšak zle jsou na tom ti, kteří léta nevinného dětství přežijí. Nesčetným vystavení pokušením, nechávají se přemluvit od ďábla, zapominají na přítomnost anděla strážce, padají do hříchu a urážejí těžce Boha laskavého. A nyní se zavře před nimi brána nebeská jako kdysi ráj, zato se jim otevře ohnivá brána pekelná. Běda tomu, kdo nekajicně v hříchu smrtelném zemře a touto hroznou branou projíti musí, bez naděje, že by se skrze ni kdy vrátiti mohl. Dobře však tomu, kdo se ztraceným synem řekne: „Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem více hoden, slouti synem tvým.“ Dobře tomu, kdo svých hříchů vpravdě lituje a z nich se zpovídá. Zatím co ho kněz křížem žehná a rozhřešení mu dává, otvírá se hřištníku znovu brána nebeská. Nezapomenutelnými jsou dojmy, jež jsme měli, když jsme po prvé byli z hříchů rozhřešení. Ó, jak jsme byli rádi! Bylo nám, jako bychom se znovu zrodili; blažilo nás vědomí, že jsme opět získali šat nevinnosti a důstojenství dítek Božích. A hleďte, toto potěšení můžeme si zjednati kolikrát chceme. Ó jak byli světci horliví ve zpovídání se! Oni se zpovídávali každý týden, ba i každý den. Doposud je týdenní zpověď v klášterích předpisem neb obyčejem; horliví křesťané jdou každý měsíc ke svaté zpovědi. Nikdo se tedy nespokoj s jednou zpovědí v roce, nýbrž jdi vícekrát za rok ke koupeli očištné.

Je-li první zpověď pěkným okamžikem v životě našem, čím více první přijímání! Den prvního přijímání, je pro nás dnem nebeským. V ten den se

otvívá do kořán brána nebeská, a sláva Boží svítí nám skrze ni vstříc. V katechismu stojí: Svaté přijímání otvívá nám bránu k věčnému životu. Kdo jí z chleba toho, řekl Ježíš, bude žítí na věky. Svaté přijímání je nebeskou hostinou, k níž nás všechny Ježíš zve. Ale tolik je křesťanů, kteří se vymlouvají, že nemají času, že nechtějí býti nápadnými atd. Nebeský pokrm se jim nezamlouvá, za to tím více radovánky a požitky tohoto světa. Avšak snadno se může státi, že řekne nebeský hostitel: »Na věky neokusí hodů mých!« A brána nebeská se před nimi zavře.

Když byl dokonal člověk tuto pozemskou pouť, stojí u cíle své cesty: tu je mu chrám Páně naposledy branou nebeskou. Velmi málo je těch, kteří by byli při odchodu ze světa tak čisti a netreštní, že by okamžitě mohli vejíti do nebeské slávy. Většině z lidí jest se podrobiti očistě. Ó, jak velice touží ubohá, opuštěná dušička po nebi! Jako touží nemocný po zdraví, vyhnanec po své vlasti, zajatec po svobodě, tak touží duše v očistci po nebi. Ó jak je šťastnou,

konají-li se za ni modlitby, dobré skutky a bŕhoslužby. Oběť mše svaté je pro ni největším dobrodiním. Oběti, modlitby a dobré skutky a posty ukracují čas jejího trestu a otvívají ji před časem bránu nebeskou. S díky a plesem, andělem strážným provázena, vchází do ráje nebeského. Ó pamatujme na duše v očistci, zvláště na duše našich rodičů, bratrů a sester, příbuzných, přátelů a dobrodinců, jež k vám volají: »Miseremini mei saltem vos, amici mei!« Smilujte se nade mnou alespoň vy, přátelé moji!

Chrám Páně je tedy v pravdě branou nebeskou, která se člověku hned po jeho narození otvívá, a později zavřena, opět se otvívá, jakmile křesťan, na tuto bránu pokáním zaklepe a vpustěn býti si žádá. Chrám Páně budiž nám tedy místem zamilovaným. Lepší jest jeden den v síních tvých, Hospodine, než tisíc jiných, modlil se David. Řekněme i my: Lepší jest pro mne dům modlitby, než dům rozkoše. Raduji se, řekněme se žalmistou Páně, raduji se, když mi řečeno bývá: Půjdeme do domu Hospodinova!

Obrázek z pouti.

Před obrazem milostným
v chrámě děva klečela,
zrakem vroucně ku Panně
na zlatý trůn hleděla,
na líci jí rdělé
típytly slzy vřelé.

Já ty slzy děvice
viděl; také plakal jsem,
vždyť jsem klečel zároveň
před milostným obrazem
a se modlil Bohu,
že zas plakat mohu.

Proč se v slzách modlila
neznámá mi poutnice,
to Bůh sám ví nejlépe
a ta svatá Rodice;
kde as nyní prodlí? —
zdaž se ještě modlí?

Od modlitby povstal jsem,
děva klečct zůstala,
zrak můj ji víc nespátril,
než má duše okřálá,
pořád ještě zří ji
plakat před Marií.

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

III. Blahoslavení lkající, neboť oni potěšení budou. (Mat. 5., 5.)

Ničeho netouží se člověk tak zbavit, jako zármutku. Zármutek jako nejtěžší kámen tíží srdce lidské, jež ovládl, neb z něho vane dech smrti, a srdce lidské dobře cítí, že jest stvořeno k životu, a sice blaženému. Proto je v něm neustálá snaha zármutku se zbavit. Kdo mu k tomu dopomůže, ten jest největší dobrodinec lidstva. Chci ukázati v tomto článku, že božské Srdce Pána Ježíše jest onen dobrodinec, neb pod jeho paprsky mizí každý zármutek ze srdce lidského a místo jeho nastupuje pravá duševní radost a sice jako počátek radosti věčné.

Příčinou zármutku je vždy nějaká bolest. Bolestí je ve světě celé moře. Možná, že tě, milý čtenáři, právě nyní trápí nějaká nemoc, nebo slyšíš ve své domácnosti stesky nemocné matky, nebo otce, manžela, neb dítě. Jste-li všichni nyní doma zdraví, není tak v každé rodině. Kolik je nemocí jen v jednom městě, kolik je bolestí v jedné zemské nemocnici, na př. v Brně nebo v Olomouci. Kolik tělesných bolestí je v celém světě! Mimo tyto jsou ještě různé bolesti duševní, jež doléhají na srdce lidské tíhou daleko větší. Na hřbitově vidíš na nejednom hrobě ještě čerstvou hlínu. Často za den vzpomínkou zalétají sem bolestiplná srdce, jimž tato chladná hlína ukryla zde milovaného otce, nebo bratra. Na jiném člověku vidíš též duševní bolest, ale jiného druhu. Tvář jeho zachmuřená, v oku zračí se neklid a utajená bázeň. Něco mu schází. Neztratil ani zdraví, ani příbuzných, co tedy mohl ztratiti?

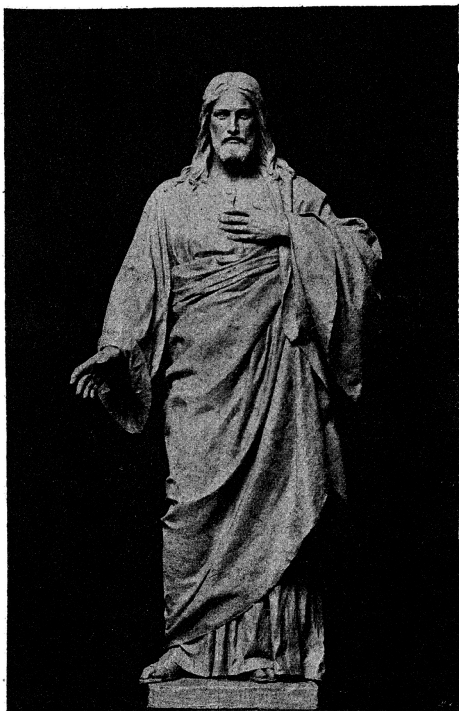
Pána Boha. Tíží jej vina hříchu. Vnitřní nepokoj působí mu větší bolest a zármutek, nežli nejtěžší nemoc, nežli ztráta všech příbuzných.

U tohoto moře bolesti, do něhož každý člověk aspoň z části se ponoří, zastavili se největší myslitelé lidstva, zahleděli se do jeho hlubin a přemýšleli, jak by je odstranili. Mnozí z nich byli srdce velmi šlechetného, cítili s lidstvem a chtěli mu pomoci, ale nadarmo. Věda lékařská, přes veliké pokroky, jež po naši dobu učinila, něco málo dovedla z onoho moře ubrati, ale odstraniti ho nedovedla a nedovede. Nejen bolesti duševní vždy ještě zbývají, ale z větší části i bolesti tělesné. Básníci zladili své lýry, by básněmi v soulad uvedli rozervaná srdce lidská, pokud však v nich trvá vina hříchu, vždy zaznívá z nich tžž náрек: »nemáme klidu, nemáme štěstí!«

U moře toho stanula též bytost, která byla více nežli učenec, více nežli umělec, ba více nežli člověk. Pán Ježíš, Syn Boží, okem vševědoudnosti své prohlédl celou hladinu a hubinu moře tohoto, viděl bolesti všech lidí od kolébky až po rakev, viděl je jak Spasitel, jako Vykupitel lidstva, který lidstvu nejen pomoci chtěl, ale též pomoci mohl, který právě za tím účelem na zem přišel, aby mu z bolesti a ze zármutku pomohl, mohl všechny bolesti odstraniti a dáti lidem přirozenou blaženost, ale to bylo božskému Srdci málo. Pán Ježíš neodstranil bolesti, ale změnil jejich účinek. Moře bolesti, jež pro člověka bývá obyčejně zřídlem zármutku, učinil Pán Ježíš zřídlem radostí pozemských a věčných. Způsob, jakým se to má státi, ukázalo nám jeho božské Srdce. Ono naučilo nás trpěti z lásky k Pánu Bohu

a tím odňalo veškeren osten každé bolesti, tím učinilo z bolesti pramen nejčistších, svatých radostí, tím ukázalo, že lkající z lásky k Pánu Bohu jsou blahoslavení, neb oni potěšeni budou.

Byl přivázán dle obyčeje římského na ruku ke sloupu, záda maje sehnuta, a žoldnéři bili jej dýtkami, jež na konci měly ostny z kostí a olova. Mnohý člověk, jenž takto byl bičován, trestu toho vůbec

Pán Ježíš vytrpěl při svém umučení více bolestí, nežli všichni mučenicí dohromady, a z jeho úst nevyšlo ani jedno slovo nářku nebo skleslosti mysli. Kolik bolestí vytrpěl jen při svém bičování!

nesnesl. Po prvních ranách záda byla rozedrána a krev se z nich prýštila. Padlo sice při tomto bičování tělo Pána Ježíše do kaluže vlastní krve, ale srdce jeho nekleslo zármutkem neb málomysl-

ností, neboť pozvedala a silila je láska jeho k nebeskému Otci, jemuž bolesti své obětoval a láska jeho k lidem, za něž trpěl, aby za ně Spravedlnost božskou usmířil. Tato láska jeho božského Srdce vzmáhala se a rostla pod každým úderem bičiku vždy víc a více, růžemi krvavými kvetla na trnové koruně, pomáhala mu nésti těžký kříž, když tělo slabotou umdlávalo, držela ho celé 3 hodiny na kříži v největší trpělivosti a klidu a vložila do jeho úst slova odpuštění pro ty, kteří ho ukřižovali.

Toto božské Srdce Pána Ježíše, jež z lásky k nebeskému Otci a lidem tolik bylo trpělo, zastkvělo se brzy při slavném vzkříšení v neskonale velebě a slávě naplněno neskončenou blažeností božskou a oplývá nyní v nebi v moři radosti a veleby na pravici nebeského Otce, jsouc zároveň pramenem potěchy a radosti pro všechny lkající pozemšťany.

Moc božského Srdce Pána Ježíše zjevila se již mnoho století před jeho příchodem. V době, kdy národ židovský upěl v porobě egyptské, žil mezi zemi Idumejskou a Chaldejskou zbožný muž jménem Job. Muž tento štěstím zrovna oplýval. Byl obdařen od Pána Boha zdravím a spokojeností, četnými a zdárnými dítkami, bohatstvím a Božím požehnáním. Náhle však stal se veliký obrat: ztratil jmění, ztratil dítky a konečně ztratil i zdraví. Nezůstalo mu nic, nežli tělo plné bolestných ran a duše přeplněná úzkostmi a opuštěností! Job však na mysli neklesl: láska k Pánu Bohu dala mu trpělivost a pohled na budoucího Vykupitele silu. Viděl v duchu Pána Ježíše jako muže bolesti, viděl též jeho slávu po slavném vzkříšení a naplněn při pohledu tom vnitřní útěchou, pravil: »Vím, že vykupitel můj živ jest, a že v poslední den ze země vstanu a zase

oblečen budu kůží svou; a v těle svém uzřím Boha svého.« (Job. 19., 25.—26.)

Ještě více zjevila se oblažující moc božského Srdce Páně u mučeniků svaté církve. Že za pronásledování prvních křesťanů sv. mučénici při největších bolestech radostmi oplývali, je věc známá. Ale nač bychom zalétali myslí do prvních století a do daleké Italie, když můžeme zůstat doma. Možná, že jsi byl, milý čtenáři, v Olomouci, možná také, že jsi šel uličkou kol bohoslovecké fakulty k bohosloveckému semináři. Pak jsi viděl na pravé straně, právě naproti bohoslovecké fakultě malou kapli zvanou »Sarkandrovka«. Obyčejně není možno vejti dovnitř této kaple, nýbrž jakmile sejdeš z pravého boku po schodech dolů, zastavíš se u mřížových dveří skrze něž možno celou kapli dobře si prohlédnouti. Hned u dveří v levo viděti veliký skřípec, na němž bl. Jan Sarkandr byl mučen. Bolesti, jež zde světec trpěl, byly tak veliké, že můžeme právem řaditi jej mezi největší mučeníky sv. církve. Kát natáhl jej na skřípci tak silně, že údy se mu z kloubů vymkly. Po druhé natáhl jej ještě silněji, až kamen z dlažby se vyvrátil, svaly jeho se protřhly a kosti praskaly; mimo to pochodněmi ohnivými pálii mu boky. Bl. Jan Sarkandr snášel bolesti tyto docela klidně, neprojevil ani jedním slovem duševní zármutek, nýbrž naopak pravil: »Ve všech mukách svých mám převelikou útěchu a oplývám radostí.« Odkud radost duševní v tak velikých bolestech? V jeho ústech stále znělo nejsvětější a nejsladší jméno Ježíš a v srdci dmul se dle vzoru božského Srdce Páně plamen svaté lásky k Bohu, pro něhož trpěl, plamen daleko mocnější nežli byl plamen pochodní zevně tělo jeho pálcích.

Ovšem tak veliká útěcha v bolestech byla zázračná a mimořádná, ale abys sobě nemyslí, milý čtenáři, jen pro

sv. mučeníky je božské Srdce pramenem útěchy, nýbrž pro všechny lidi, třebaš ne v oné nadobyčejné míře, uvedu tě mezi obyčejné lidi do jisté zemské nemocnice. Měl jsem tam před několika roky v očním oddělení známého a přišel jsem jej navštívit. Ležel ve III. třídě, kde bylo mnoho nemocných pospolu. Jeden z nich čekal na operaci nemocného oka již několik týdnů, jiný viděl na jedno oko něco málo a pravil, že se obává, by i na to docela neoslepl, opět jiný seděl na loži a hrál si s dítkami, které ho přišly navštívit. Byl z nedalekého okolí. Před několika dny mu lékař odňal jedno oko. Bolesti měl dosud velké. Velmi jsem se divil, že zde nemocní sedí neb leží klidně a tiše, jakoby ani bolesti vůbec neměli, ničím nedávali znamení vnitřního zármutku. Brzy se mi věc tato objasnila. »Z počátku, když sem někdo přijde«, pravila milosrdná sestra, »chová se docela jinak. Nemoc je mu břemenem nesnesitelným. Je celý smutný, neví jak to zde vydrží. První lék, který jim dáváme, je tento: učíme je trpěti dle příkladu Pána Ježíše z lásky k Pánu Bohu s odevzdaností do jeho nejšv. vůle. Jakmile k tomu dospějí, zmizí zármutek, jsou klidni, jakoby bolesti již ani necítili.«

Těžším zármutkem, nežli bolesti tělesné, doléhají na srdce lidské bolesti duševní. Když neúprosná smrt sklátí někomu do hrobu osobu milovanou, takový zachvátí mnohého často zármutek, že žádný člověk na světě není s to, by jej potěšil. Dcera španělského krále Ferdinanda, Johanna, vzala si za chotě Filipa, arcivévodu rakouského. Arcivévoda Filip brzy zemřel a smrt jeho naplnila srdce Johanny tak velikým zármutkem, že

ztratila rázem veškeren pokoj duševní. Tešili ji přátelé, ale nepotěšili. Zármutek její dostoupil brzy té míry, že ubohá smysly se pominula. Péče věnovaná jejímu uzdravení zůstala marnou. Ve stavu tom žila až do svého stáří. Když těžká nemoc smrt jí již věstila, povolala vnučka její, královna portugalská, ku smrtelnému jejímu loži kněze z Tovaryšstva Ježíšova Františka Borgiáše, jenž jsa dříve vévodou a mistokrálem byl u dvora španělského u veliké vážnosti. Vida František, že v duši královny žádné srdce lidské útěchy vlítí nedovede, přistoupil po krátké modlitbě k jejímu loži a snažil se mysl její obrátiti k Bohu. Jakoby se nenadále probouzela z dlouho trvajících spánků, tiše a pozorně naslouchala jeho slovům, říkala za nim apoštolské vyznání víry a pronášela za nim slova, jimiž důvěru a lásku k Pánu Bohu dávala na jevo. Požádala pak obraz ukřižovaného Spasitele a jeho nejbolestnější Matky, a v té chvíli božské Srdce Páně tak velikou útechou naplnilo její bolestí plné srdce, že obrazy tyto libajíc. neustále před očima míti chtěla. Odkud to, že v této tak těžké chvíli, kdy smrt měla před sebou, všechnen zármutek z jejího srdce zmizel, jenž po celý život ji tížil? Viděla na sv. kříži Srdce nejlepší, nejsvětější, jak ode všeho se odloučilo, vše pozemské ztratilo a opustilo, i svou nejdražší Matku Pannu Marii a to z lásky k nebeskému Otci, z lásky k lidem a také z lásky k ní. A ona ztrátu svého muže by nechtěla Pánu Bohu obětovati, když mu tím též může svoji lásku prokázati? Přijavši sv. svátosti zemřela pokojně na Velký pátek r. 1555.

(O. p.)

Otvírám duši.

Otvírám duši! — Padejte hvězdy:
myšlenky zlaté z Kristové duše,
nitro mé jarem ozařte pravdy.

Otvírám duši! — Padejte květy
se stromu kříže rozváté světem,
nachem svým zdobte sad mého žití.

Otvírám duši! — Padejte perly:
Kristovy slze ve hloub mé duše,
vyprahlou svažte života zdrojem.

Otvírám duši vstříc Tvému dechu,
lásce Tvé velké, Miláčku, Kriste;
vstříc Tvému Srdci srdce mé buší,
života mého Ty's jenom duší,
duše mé životem — Ty's jenom Pane,
— odmítni! právo máš — ale pak vzplane
v propasti temna duše má Tobě.

»Obzore.

A. Rozsypalord.

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

Věru žasneme, povázíme-li všecku obrovskou činnost Lavigeriovu; jevíť se v něm oblesk svatého apoštola národů, sv. Pavla, jenž se ze všech sil vynasnažil býti všem vším; oba pudila láska ke Kristu, která je schopna sebe těžších obětí.

* * *

Otrokem byl tedy náš milý Josef; koupil ho Putifar, dvořenin krále egyptského Faraona, náčelník vojska. Josefovi bylo tenkrát 17 let. Ubožák; právem mohl naříkati, jako později žalmista Páně: »Otec můj a matka má opustili mne; avšak s týmž žalmistou mohl dodati: »Ale Hospodin přijal mne.« (Ž. 26, 10.) Otcovská ochrana Boha nejdobrotivějšího, jemůž Josef ani v cizině nepřestal věrně sloužiti, způsobila, že si brzy získal důvěru a přízeň pána svého

Putifara, že byl od něho učiněn správcem nade všemi ostatními otroky i nade vším statkem. — Takovýto vrchní dozorce, jakým se nyní Josef stal, řídil veškerý práce nejen uvnitř domu, nýbrž také práce polní. Byla to značná zodpovědnost; neboť vysocí hodnostáři královští mívali nesmírné statky; dočítáme se o tom podrobně na mnohých náhrobních nápisech, jež za našich dnů byly v Egyptě objeveny z časů pradávných, třebaš dávnějších, než když Josef tam meškal. Tak na př. Egyptan Sabu vypravuje na svém náhrobku v Sagquare, že měl 405 volův určitého plemene, 1237 volů jiného plemene a 1360 opět jiného plemene, 1220 krav určitého druhu, 1138 jiného druhu, 1308 antilop, 1135 gazel atd. Zmiňuje se též

o husách, kachnách, holubech, jichž měl na tisíce.¹⁾

Velice byl tudíž bohobojný Josef uctěn od pána svého Putifara; za to však veliké zneuctění chystala mu žena Putifarova; činila mu několikrátě hříšné návrhy, aby hříšným způsobem ukojila své tělesné chťiče a oloupila ho o panickou čistotu; avšak Josef proniknut myšlenkou na vsudepřítomnost a dobrotu Boží, s ošklivostí odmítl nabídky chlipné ženy: »Kterak mohu to zlo učiniti a hřešit proti Bohu svému?«

Výborná to zajisté zbraň proti všelikému pokušení, zvláště proti pokušením vůči svaté čistotě a nevinnosti, Bůh je přítomen! Před ním nemohu nic neslušného učiniti, jako zdárný syn nemůže a nechce pro lásku před očima dobrého otce konati, co by se jemu nelíbilo. Kdož pak rozumný mohl by proti Pánu hřešiti, kdyby sobě zdravě uvažoval ustavičná a nesčíslná dobrodiní, kteráž nám každý okamžik ráčí prokazovati, tak že bez jeho pomoci a vůle ani jediným údem těla svého nemohli bychom hnouti, ani dýchat, ani žiti? Kdo by mohl rozhněvati Pána Boha, kdyby dobře rozuměl a na to pamatoval, že Bůh jest sám v sobě nejlepší, nejkrásnější, nejsladší a všelikého milování hodný?

Poslyšme, co zde praví o našem Josefu sv. Augustin: »Velký byl to muž, kterýž jsa prodán, tehdáž (když byl pokoušen) nechtěl sloužiti, milován jsa (od ženy Putifarovy) nemiloval, prošen jsa nesvolil, chycen jsa utekl. Milovník Boží láskou ženskou není přemožen, čistou myslí bujná mladost nepohnula, ani vzácnost osoby milující.«

Komu pokoušenému nestačila by vzpomínka na všudepřítomnost a dobrotu Boží, aby pokušení přemohl, ten ať pomní soudu Božího a trestů, jakéž hříšníka

mnohdy už na světě stihají, a ušel-li jim zde, neujde na věčnosti, zavlčasi ještě se nevzpamatuje a s Bohem se nesmíří. Odtud pochodí prosba Davidova: »Skrotiž, Hospodine, bázní svou tělo mé, neboť soudů Tvých bál jsem se.« (Ž. 118, 120.)

Josef chce prchnouti před ošemetnou ženou, ona však jej zadrží; Josef se ji vytrhne, ale svrchně roucho jeho zůstane v ruce Egyptanky. Uchváčena hněvem a vztekem a obávajíc se bezpochyby, že ctnostný mladík obžaluje ji u manžela, nařkla jej sama ze zločinu, kterého se dopustila; svolala svoji čeleď, ukázala jí plášť Josefov, který si ponechala, a totéž učinila, když se Putifar navrátil. Zdaž uvěřil manžel zcela jejím obžalobám, či pochyboval o pravdivosti jejích slov? Mnozí vykladači Písma sv. soudí, že pochýboval o pravdomluvnosti své ženy, jelikož uložil Josefovi trest příliš malý proti zločinu, jenž mu byl přičítán: místo smrti jen žalář. Nevinnému vězni bylo tenkrát 27 let. Byl by věru raději i smrt podstoupil, než by se byl poskrvnil hříchem nečistoty; vědělt, jaké zalíbení Boží spočívá na cudném srdci, na cudném těle. Jaký to vzor pro nás křesťany, jimž nad to božský Spasitel volá: »Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou« (Mat. 5, 8) a varuje nás ústy svého milého apoštola Pavla: »Smilství pak a všeliká nečistota nebud' ani jmenováno mezi vámi, jakož sluší na svaté; anebo mrzkost anebo bláznivě mluvení.« (Ef. 5, 3. 4.)

Předčistému Josefu Egyptskému podobali se zajisté přečetní panici, přečetné panny, již zvolili raději bolestnou smrt mučnickou, než by se byli zpronevěřili svému nebeskému Ženichu, Pánu Ježíši. Pomněme na příklad mučnictví sv. Uršuly a 11.000 spoludružek jejích, věrných to panen křesťanských z polovice 5. století.

¹⁾ Srv. *Vigouroux-Podlaha*, »Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a v Assyrii.« II. str. 32.

Uršula, sličná dcera britského ostrovu (nynější Anglie), uprchla se zástupy křesťanských panen před pohanskými Anglosasy; plavily se po lodi do Gallie (nynější Francie); avšak bouře mořská zahnila je k ústí řeky Rýnu. Jelikož vál ustavičně nepříznivý vítr a moře stále se bouřilo, umínily si cudné panny plouti dále proti Rýnu a potom pěšky bráti se do Gallie. U nynějšího města Kolína nad Rýnem s hrůzou zpozorovaly věrné nevěsty Kristovy, že se octly v novém nebezpečení, že jsou obklopeny hordami sveřepých Hunů, bohaprázdňných a pustých pohanův. I napomínala Uršula svých společnic s důrazem a horlivostí, aby raději podstoupily mučnickou smrt, než aby odpadly od Krista a pozbyly své panenské čistoty. Bůh propůjčil slovům Uršuliným takové moci, že v šechen zástup panen rázně se opřel rozpoutaným chťičům sveřepých Hunův a šťastně jim odolal; ovšem za to všechny jsou povražděny, usmrceny; Bůh jim dal za to dvojí korunu: panenskou i mučnickou; obyvatelstvo pak kolínské zbudovalo na jejich pohřebišti velebný chrám.

Pannám, cudným pannám, zvláště sdruženým v kobkách klášterních anebo v jednotách panenských pje náš Sušil:

Panny, milé panny,
kvítka prostá hany!
Jak jste svatou pílí
všem nám radost zdíly!

V nábožném vyplese
sestoupily jste se,
by vás v divě vzpourě
nezlámala bouře.

Duch se na to svari
nesl do komnaty,
srdcí vašich tiše
z nadhvězdové říše.

Milost neobsáhla
do strun vašich sáhla;
a tu z její ruky
šly ty blahé zvuky.

Příklad váš svit vezdy
jako krásné hvězdy,
nechť kdo o něm slýchá,
láskou Boží dýchá!

Krásnou hvězdou svítí nám jistě
příklad Josefa Egyptského; Bůh mu byl
nade všecko. Láska otce Jakuba a dětinná
prostota, s jakouž Josef vypravoval
bratřím své tajemné sny, učinily z něho
otroka; jeho cudnost uvrhla ho nyní
do žaláře; avšak nezoufal si; Hospodin
byl s ním i v žaláři a zjednal mu
milost i přízeň u vladaře nad žalářem,
kterýž mu svěřil dozor nad všemi vězni;
Hospodin způsobil, že žalář stal se
Josefovi cestou, kterouž ho dovedl k dů-
stojnostem, jež mu byl doma ve snách
ukázal, když té viděl, kterak snopové
bratří jeho klaněli se snopu jeho, a
kterak slunce a měsíc a jedenácte hvězd
se mu kořilo.

Sláva Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

Dak jsme již byli vypravovali, byl drahocenný poklad, přemilostný a starobylý obraz Panny Marie Svatc-Kopecké od andělů sem donesen a od poustevníka na oltáři původní kapličky zdejší položen r. 1633. Obraz Panny Marie jest na kamenné, 36·8 cm vysoké a 15·8 cm široké desce vytesán a sice tak uměle, jak jen schopná ruka dovedného mistra jej zhotoviti může. Spodní plocha této kamenné desky jest barvy nebeské a ozdobena zlatými hvězdami, na způsob věnce kolkolet umístěnými. Uprostřed, jako měsíc v úplňku, září podoba nejl. Panny Marie s Ježíškem. Vyobrazena je stojíc, aby ukázala ochotu svou vždycky nám pomáhati; na pravé ruce drží božské Dítě své. Ježíšek patří radostně na milou Matku svou, pravou ruku vztahuje na ovoce, jež Matka Páně drží, t. j. ovoce stromu zapovězeného, skrze něž se lidstvo proti Bohu tolik bylo prohřešilo. Dítě Ježíš jest úplně bez roucha na poučenou, že svoji chudobou a pokorou nás obohatalo, i aby naučilo nás nepřeceňovati statky světa a snášeti všeliké nedostatky života pozemského. Postava Mateře přechisté jest vskutku vznešená a královská, spojená s velikou lbezností. Hlava ozdobena jest zlatoskvoucím vlasem, jenž po obou stranách splývá na ramena. Oči milostně pohlízejí jak na božské Dítě, tak i na lid před obrazem shromážděný. Spodní roucho je tmavočervené a svrchní plášť zlatý a rub stříbrný. Dojem celého obrazu na zbožnou mysl poutníkovu jest hluboký, pudící srdce k milování té, kterou tento krásný a důstojný obraz představuje.

Obraz celý jest zasazen do silného stříbrného rámu, jehož přední část upra-

vena jest na způsob dvířek s krystalovým sklem; rám tento jest dar jisté zámožné matrony z Olomouce. Na obraze a paprscích jsou některé vzácné dary, Matce Boží věnované. Jsou to předně drahocenné korunky Panny Marie a Ježíška, o nichž jsme se již byli zmínili. Jsou z čistého zlata a ozdobeny drahými kameny.

Kolkolem postavy bl. Panny Marie jsou troje paprsky stříbrné a silně pozlacené, které celou její vznešenou postavu zahalují, tak že se zdá, jakoby ze slunce vystupovala. Posety jsou vzácnými drahokamy veliké ceny. Celý pak obraz obklopují veliké paprsky pozlacené, které jsou celému oltáři péknou ozdobou. Milostný obraz jest ozdoben tak, že již více se proň učiniti nemohlo, nešetřeno ani zlata ani stříbra ani drahokamů, aby jen zázračný obraz Rodičky Boží svatc-kopecké co nejlépe uctěn a ozdoben byl. Obraz stojí pod stříbrným baldachýnem krásné práce, a na vysokém a umělecky provedeném tabernakulu. Svatostánek tento jest pravým pokladem a skvostem chrámu. Zmínili jsme se o něm již dříve, dodáváme ještě, že zhotoven jest od italského umělce Baltazara Fantany, jenž s dělníky svými na něm pracoval 6 let. Díla takého není hned tak v chrámech viděti.

Kolem milostného oltáře se může choditi, v zadu pak na stěně jest hlavní oltář celý z umělého mramoru, s krásnými sochami a obrazem Navštívení Panny Marie. V presbytáři na zdi jsou ještě 4 stříbrné, tepané obrazy, představující několik výjevů z poutního místa tohoto.

I dvěře, vedoucí od hlavního oltáře do sakristie a na probostství jsou umělec-

kými řezbami okrášleny; obrazy představují předpodobnění mše sv. v St. Zákonně. Strop presbytáře vyzdoben jest malbami i stukaturou a to velice krásně a souladně. Jdeme-li od velkého oltáře do lodi, vidíme na pravé straně velkou kapli s oltářem, zasvěceným sv. Josefu. Oltářní, krásný obraz tohoto světce jest malován od malíře Tobiáše Backa r. 1681. Pod obrazem jest veliký sarkofag s tělem sv. mučeníka Liberata, které sem z katakomb římských roku 1750. papežem Benediktem XIV. darováno bylo. Kolem oltáře jsou dvě krásné alabastrové sochy sv. Jana Křtitele a sv. Jana, miláčka Páně.

Obrátíme-li zraky své do výšky, uztříme vysokou kopuli, celou malbami pokrytou, která dodává chrámu rázu vznešeného. Kolem jest ochoz, a kopuli ukončuje na vrchu lucerna.

Dále v lodi poboční je oltář svatého biskupa Augustína, jehož hlavní obraz jest dílem malíře Pavla Trogera z roku 1730. U tohoto oltáře býval spolek kněží, zvaný »Družina andělská,« zbožná to jednota pro kněze řeholní i světské, kterou neshledáváme nikde jinde. Založena byla r. 1697. od 9 kněží, z nichžto každý uctíval jeden z devíti kůřů andělských, brzy však rozmnožena byla nově přistupujícími členy, tak že v každém kůru byli 3 členové; roku 1709. bylo jich již v každém kůru 9.

Třetí oltář jest sv. Anděla Strážce spolu s obrazem sv. Antonína Paduanského. Oltář tento zvolilo si za oltář spolkový zbožné sdružení 33 vznešených osob spojených na památku 33 let, jež Kristus Pán zde na zemi strávil. Byli zde členové z nejvyšších kruhů, jak církevních tak světských.

Další kaple jest kaple svatého Kříže ve věži, spolu se sochou bl. Sarkandra a zázračného pražského Jezulátka.

Přejdeme kostelem na druhou stranu

a přijdeme do kaple Božího hrobu ve věži, která umělým mramorem a malbami ozdobena jest. Dále jest oltář sv. Pavliny, patronky města Olomouce. Na tomto místě stával původní chrámek Andříškem vystavěný. Zde stal se první zázrak, uzdravení slepého jinocha Alexandra z Boru a zde také nalezen jest zázračný obraz přinesený od andělů. Půda tato jest posvátna obzvláště, neboť zde začala Matka Boží divy tvořiti, zde sídlila v první kapliče, až se odtud zázračný její obraz r. 1679. přenesl na slavný a skvostný trůn na hlavním oltáři kostela nového. Když r. 1679. zuřil mor, učinilo město Olomouc slib, zříditi na Sv. Kopečku patronce své sv. Pavlině oltář a darovati k němu stříbrnou lampu. To také město vyplnilo. Když r. 1680. zase mor zuřil, bylo město Olomouc a okolí Sv. Kopečka uchráněno na přímělu Rodičky Boží. Za to dali Olomučané kapli vyzlatiti a malovati tři své patrony Sv. Václava, sv. Mořice a sv. Pavlinu, a tři postavy představující hlad, mor a válku. Obraz ten se však už neuchoval.

Z původní kaple nezbylo ničeho nežli obraz hlavního oltáře představující Navštívení Panny Marie, který uctíván jest v kapli sv. Anny.

Další oltář zasvěcen jest sv. Norbertu, zakladateli řádu premonstrátského. Obraz oltářní maloval kněz kláštera hradištského D. Strauss. Sv. Norbert klaní se Ježíšku, jenž mu podává s Matěří svou bílé roucho řádové.

Poslední poboční oltář a to větší ostatních jest sv. Jáchima, otce bl. Panny Marie. Obraz oltářní jest dílo umělce nizozemského Františka z Neve r. 1679. Pod obrazem jest sarkofag s tělem svatého mučeníka Viktora, dovezené sem z katakomb římských r. 1692. Světec tento požíval zde veliké úcty věřících, svátek jeho se zde velmi slavně slavil a hlava se podávala k líbání. U oltáře

tohoto bylo již r. 1689, založeno bratrstvo Jména Panny Marie nadané papežem Innocencem XII. mnohými odpustky. R. 1748. dne 19. června zapsali se do seznamu bratrstva tohoto vlastnoručně i císař František I. a císařovna Maria Teresia, při návštěvě své na Sv. Kopečku. Nyní jest to oltář bratrstva sv. růžence; pěkné sousoší Panny Marie růžencové, podle obrazu v slavném růžencovém poutním chrámu ve Valle di Pompeji zhotovené, kráslí oltář bratrstva.

Ohledneme-li se zpět, uvidíme veliký kůr hudební nad hlavním vchodem, ozdobený přechetnými sochami andělů velkých i malých, které mistrně řezány jsou a věru v celku pestrou jsou ozdobou celého chrámu.

Strop lodi hlavní vyzdoben jest obrazy a stukaturou. Všude jsou voleny souhlasné barvy; bohaté pozlacení, četné sochy, sošky a řezby, hojně odznaky a případné nápisy. Něžné jsou a významné zejména 4 obrazy nad okny, které znázorňují, kterak Matku Boží uctívají čtyři věky života lidského: dítka, mládež, věk mužný a stáří. V pilířích kopule jsou překrásně řezané sochy sv. evangelistů v nadživotní velikosti s výrazným obličejem, v němž se odráží jas světla Ducha Svatého.

Vůbec jest celá výzdoba kostela tak souměrná, k celku se hodící, nikde oko neurážející, že jistý znalec řekl po prohlídce tohoto chrámu: »Kostel tento jest ve svém slohu a způsobu úplně dokonálý; vše zde jest co sem skutečně patří a ničeho zde neschází z toho, což takovým stavbám bývá vlastní.«

Po levé straně velkého oltáře jsou dvě prostranné sakristie od chrámu chodbou oddělené, kde se nacházejí uměle vykládané skříňe na roucha bohoslužebná, a malby poukazující k nejsv. Svátosti Oltářní.

Dále je prostranná malovaná chodba

vedoucí ku »svatým« čili »bolestným schodům«. Jsou to 23 stupně nápodobené dle oněch v domě Pilátově, po nichž zbičovaný Ježíš kráčel, a které se v Římě v kapli poblíže chrámu lateranského uctívají. Nahoře pak jest oltář se sochou bolestné Rodičky Boží, od věřících velice uctíváné. Jest to tichý útulek pro soukromou pobožnost pro ty, kdož strastmi všeho druhu jsou skličeni a u bolestné Rodičky Ježíšovy pomoc a útěchu hledají. Hned za kostelem pak rozkládají se do elipsy dlouhé kryté chodby, zvané ambity, kde se konává pobožnost křížové cesty. Po každé straně jest krásná kaple dvou hlavních kajicníků, sv. Petra a sv. Magdaleny, v nichž v posledních letech postaveny jsou ykusné sochy nejsv. Srdce Páně a Panny Marie lúrdské pro bratrstva téhož jména. V prostřed pak, kde chodby se sbíhají, jest veliká kaple, rovná kostelu, kaple to sv. Anny, původně jména Panny Marie. Je to stavba elipsovitá s pěknou bání, ozdobená mramorem a malbami, kde se o slavnostech, kdy je veliký nával ku sv. přijímání, i toto uděluje. Před kaplí pak uprostřed nádvoří velikého stojí umělecká socha sv. Norberta od znamenitého sochaře J. A. Vinterhaldera r. 1753. zhotovená. Sv. Norbert stojí zde na vysokém podstavci, ozdobeném dvěma mohutnými sochami klečících premonstrátů a andělů, nesoucimi odznaky biskupské, berlu a mitru. Světec drží v ruce monstranci a žehná lidu. Na podstavci jsou polovypouklé obrazy, znázorňující některé zápraky sv. otce Norberta.

Konečně patří ku kostelu krásná socha sv. Jana Nepomuckého na návsí, postavená na památku svatořečení jeho r. 1729. A tak jsme — stručně ovšem — popsali chrám Matky Boží Svato-Kopecké a jiné zdejší svatyně a vypsali jejich význam a osudy. Vidno z toho, že se Sv. Kopeček právem řaditi může k místům

nejslavnějším, jak množstvím milosti zde udělovaných tak i stavbou, ozdobou a polohou. Jest to krásný stánek Mariin a nelituje zajisté nikdo cesty k němu.

Milí čtenáři! »Školy« zajisté neopomenou nějakým dárkem na ozdobu a opravu tohoto slavného místa Marie Panny ochotně přispěti, a těm, kterým možno jest, přispěchají zajisté na Svatý Kopeček, aby krásné a slavné toto místo pouťní na vlastní oči spatřili. Kéž rozmáhá

se sláva a úcta bl. Marie Panny svato-kopecké, korunované to královnou nebeské a milostné naší matičky po vlastech našich, aby tím více tam u trůnu Synáčka svého za nás všechny i vlast naši se přimlouvala. Kéž uctíváme ji důstojně v milém jejím obraze, abychom hodnými byli jednou spatřiti ji tváří v tvář na nebesích a s ní velebili a chválili Boha a Spasitele Ježíše Krista na věky. Dejž to Bůh!

Boh. Hendl.

Duch svatého Františka Saleského.

Podává Fr. K. (Č. d.)

27. Ještě další rozjímání o témž předmětu.

Pravil jsem: »Dobře mi známo, že křesťanská dokonalost v lásce jest zakořeněna, a že láska ta v tom záleží, abychom Boha pro něho samého, bližního pak pro Boha milovali; avšak co jest láska, v čem záleží milování?«

Světéc odpověděl: »Láska jest nejlepší náruživosti našeho srdce, kteráž nas nabádá, abychom dobré chtěli a činili. Boha milovati, a bližního v duchu pravé lásky objímati, kteroužto lásku můžeme přátelstvím pojmenovati, znamená Bohu pro něho samého, bližnímu pak pro Boha dobře chtíti.«

I dovolil jsem si podotknouti: »Jak pak můžeme Bohu dobře chtíti, anť je svrchovaná dobrota?«

»Můžeme Bohu dvojím směrem dobře chtíti«, poučoval mne světéc. »Nejprve, radujeme-li se z božské slávy a velebnosti, z jeho moci a dokonalosti. Za druhé, přejeme-li Bohu toho, čeho nemá, a sice skutkem, kdyby možno bylo, a my mohli to opatřiti; anebo aspoň žádostí a přáním, není-li to v moci naší.«

»Kde pak může býti jaké dobro«, otázal jsem se, »kterého by Bůh neměl?«

»Na to Vám hned odpovím«, pravil světéc. »Toť dobro zevnější, jehož se Bohu dostává tehda, když člověk Boha velebí a oslavuje a přikázání jeho zachovává. Milujeme-li tedy Pána Boha láskou pravou, tuť zajisté vši snahou o to usilovati budeme, abychom sami také dobro Bohu poskytlí, a sice tím, že všechno co jsme a čím vládneme, ano nejenom skutky naše dobré, nýbrž i ohojetné Bohu obětujeme. Avšak to všechno nám ještě nedostačí, myť se také o to přičiníme, abychom i bližního k tomu přiměli, by Bohu sloužil, a aby Bůh ve všem byl ctěn a veleben. Bližního pro Boha milovati znamená, radovati se z toho, dobře-li se mu daří a těšiti se z toho, že i bližní všeho ke cti a chvále Boží užívá. Bližního milujeme pro Boha tehda, přispějeme-li mu ku pomoci, je-li v nouzi a bídě, a dbáme-li také s touž horlivostí o spásu duše jeho, s jakou i vlastní duši k Bohu přivéstí usilujeme. A jedině z té příčiny, že Bůh tak káže a že se Bohu tak líbí.

28. O lásce k nepřátelům.

Jednou svěřil se přítel světci důvěrně, řka, že nic v křesťanském náboženství není tak nesnadné, jako přikázání, milovati nepřátely.

Světce odpověděl: »Já nevím, jaké srdce mé jest, a utvořil-li je Pán nějak jinak než srdce jiných lidí, vždyť nezdá se mi obtížno milovati nepřátely. Naopak mohu říci, že takou slasti naplňuje přikázání toto srdce mé, že by stálo mne namáhání, a že bych nemohl vůle Boží vyplniti, kdyby byl Bůh poručil, že nemáme nepřátel milovati.«

Když jednou světec velmi byl uražen, dbal o to vši snahou, aby rozhněvaného odpůrce ukonejšil, představuje mu bezpodstatnost zlosti, a ukončil těmi slovy napomenutí své: »Musím se přiznati, že byť byste i jedno oko mi vyloupil, nicméně druhým tak vlídně a laskavě na vás bych patřil, jako byste byl mým nejlepším přítelem. Nedá se ovšem upříti, že přirozená náklonnost se vzpouzí milovati nepříteli, a proto třeba se jí opřiti, ale třeba míti na mysli slova Davidova, jenž praví: 'Hněvejte se, ale nehřešьте'. (Žalm 4. 6.) Proč bychom neměli milovati těch, jimž Bůh sám lásku prokazuje? Nemáme-liž na Pánu vznešený příklad, jenž i na kříži za nepřátely své se modlil? Naši nepřátelé nás nepřiblížili na kříž, nepronásledovali nás až k smrti, a my jsme jim ještě až do krve neodpírali. Kdož by neměl nepříteli milovati, za něž Pán Ježíš se modlil, za něž i umřel? Vždyť Pán nemodlil se jenom za ty, kteří Jej ukřižovali, nýbrž i za ty, kteří nás pronásledují, a kteří v nás pronásledují samého Pána Ježíše. Což zřejmě vysvítá ze slov, pronesených k Šavlovi: 'Proč mne pronásleduješ? Mne v mých učních a údech?' Nejsmeť ovšem povinni milovati nepravost, zlost, zlobu a nepřátelské smýšlení, což vše Bohu se nelíbí a protiví, protože bývá tím uražen; avšak musíme

činití rozdíl mezi hříchem a hříšníkem, musíme oddělovati šlechetnost od nepravosti. Vitr shasiná nepatrný plamen, ale veliký oheň rozdmýchuje a šíří. Nejlepší a nejchutnější ryby žijí v mořské, slané vodě, tak i šlechetné duše protiventstvím a pronásledováním prospívají v milosti, a přívaly protiventství a pronásledování neudolají lásky jejich. Naopak mohou jimi i k Bohu býti pozdvíženy jako koráb Noemův, jež vody do výše vyzdvihly.«

29. O obsazování duchovních úradů.

Světce chtěl, aby úřady a hodnosti duchovní dostaly se nejhodnějším a nejzpůsobilejším, a proto nařídil, aby žadatelé podrobili se pokaždé konkursu. Nejednou se také sv. biskup vyjádřil, že bez tohoto zařízení byl by mu úřad biskupský nesnesitelným břemenem. Aby se předešlo strannictví, aby nikdo nebyl utlačován anebo více přízně nenalezl, nežli druhý, ba aby i sám biskup nemohl dle libovůle své jednati, ustanovil a utvořil z učenců a zbožných kněží sbor poradní a zkušební, jemuž sám předsedal. Biskup sám měl jenom jeden hlas, a ten dal pokaždé tomu, kdo byl nejzpůsobilejším. Kež toto zařízení ujme se ve všech diecesích!

30. O paměti a soudnosti.

Jednou si světec stěžoval, že ho paměť opouští. Těšil jsem přítele, že nedostatek paměti nahrazuje nadbytek soudnosti. Tato jest paní, ona jen služkou, paměť sice může natropiti mnoho hluku, ale nevede li ji soudnost, málo dobrého působí.

»Ano, pravdu máte«, doložil světec, »že výtečná paměť a náležitá soudnost zřídka kdy v jednom a témž přibytku se uhostí. Onyť jsou jako dvě duchovní prebendy, jichž současně užívání jen v řídkých případech se dovoluje. Obě

vlastností nalezají se sice u lidí, ale jenom v míře obmezené. A zřídka kdy se přihodí, aby u téhož člověka v míře hojně se nalezaly.*

Připomněl jsem mu kardinála du Perona, jehož paměť a věda byla podivuhodná, a který nad to i výtečnou soudností se honosil. Přisvědčil mi, a chvála, kterou kardinála obsypal, svědčila s dostatek, jakou úctu choval světec k tomuto vpravdě výtečnému muži.

„Tyto mohutnosti duchovní“, pokračoval, „jsou tak rozdílny, že zřídka kdy se dají sloučiti. Jedna musí obyčejně druhé ustoupiti. Soudnost kráčí krokem odměřeným, paměť však krokem ukvapeným. Vy máte přičin dosti, abyste byl spokojen s tou měrou, které vám Bůh uštědřil; neboť vám dostalo se lepší stránky totiž soudnosti. Kéž mohu částku paměti své vám přepustiti, kteráž mne často tékavostí trápí, a hlavu tolikerými myšlenkami obtěžuje, že při kázání a při psaní skoro návalu myšlenek podléhám. Kdybyste pak vy mohl mi částčku soudnosti přenechati, kteroužto jen macešsky jsem obdarován, bylo by mi spomoženo.“

Při těch slovech usmál se světec

vůdně a laskavě, a objal mne na znamení přízně a lásky své. „Věřu, nyní vidím patrně, že jste upřímný; neboť dosud nesetkal jsem se ještě nikdy s člověkem, který by se byl přiznal, že není dosti soudným. Vy jste první, který takové přiznání učinil. Jestli u lidí prazvláštním zjevem, že právě ti, kteří nejméně soudnosti mají, se domýšlejí, že jsou soudností přehojně obdařeni. Ti a takoví, jimž se zdá, že mají dostatek ano nadbytek soudnosti, jsou obyčejně velmi krátkozrací. Nářek na nedostatečnou paměť ano i na zlou vůli jest všeobecný. Nikdo se nestydí přiznati se k takému nedostatku, avšak nikomu se nelíbí chudoba na duchu, neboli nedostatek soudnosti. Každý rád tomuto přiznání se vyhýbá, protože se domýšlí, že by upřímným přiznáním byl zahanben. Ostatně neklesejte, ale buďte dobré mysli. Časem i to se poddá. Soudnost jest plodem zkušenosti a stáří. Jinak jest s pamětí, jejíž ubývání pravidelně v stáří lze pozorovati. Proto u mne veskera naděje ta tam, že bych kdy měl lepší paměť. Než tolik paměti dosud ještě mám, abych na Pána Boha vždy pamatoval, a po čem více měl bych ještě toužiti?“

Duše — obraz Boží.

Ó pomni, že Bůh duši tvoji
Svůj obraz stvořil zářící,
v němž um a cit se s vůlí pojí
též v nesmrtelnou trojici.

A proto jen jsi pánem země,
že stkví se takou velehou
ta duše tvá, až svoje těmě
tvor každý sklání před tebou

Ba v žití božském účast mítí
máš věčně v Syna podobě:
ó jak bys hříchem volil dlítí
radš v hnusné dábla porobě?

Kde je cesta?

(K slavnosti posvěcení chrámu.)

Pozorujeme-li běh věcí za dob našich, vidíme, že lidstvo podobá se chorému, jemuž mnozí lékařové pomoci se snaží. Lidstvo za dnů našich pachtí se po štěstí a přece je nenalezá, žene se po spokojenosti a nemá ji, chce stoupati pořád výš a výše v dokonalosti a vědění a přece s hrůzou pozoruje, že klesá. Na jedné straně vyniká doba naše nade všechny předešlé co se týče výzkumův a vynálezů, jež rozum lidský dovedl k službě člověka přizpůsobiti. Již není skoro ani vzdálenosti po širém světě; za několik hodin ulétne oř parní nebo elektrický dále, nežli dříve oř obyčejný za několik dní. Není již překážkou vzdálenost jednotlivých dílů světa, neboť i přes moře rychlým letem ženou se parníky a za několik dní dovezou cestující tam, kam dříve několik neděl, ba i měsíců potřebovali. Telegrafem a telefonem lze se v několika minutách smluviti s lidmi na míle vzdálenými, ba i z krajin nejvzdálenějších přináší telegraf rychlé zprávy, sotva že se tam něco důležitého událo. Zárné světlo elektrické, podobné světlu slunečnímu, oslňuje zrak náš a dodává lesku a nádheru veřejným i soukromým budovám. Člověk sestoupil na tisíce metrů do nitra země, odkud vyvážá poklady po tisících tam ležících, uhlí, rudy a drahokamy; vystupuje i do oblak přístroji létacími, aby shora pozoroval svět a zpytoval hvězdy. Umění vypěstilo se na výsost k potěše, zábavě i k užtku lidstva, blahobyt a bohatství hromadí se u tak mnohých, a přece se svět žene a pachtí neustále po něčem, čeho posud nemá, a to jest ukojené svědomí. Neboť ač na jedné straně mnoho se získalo, ztratilo se na straně druhé také mnoho, ba ztratilo se všechno. Lidstvo tone v starostech i radostech světských, vezdejších, odvrhlo od sebe starosti duševní a proto ani nemá radostí vnitřních, duchovních; rekněme to zkrátka: lidstvo ztratilo Boha a hledá ho, ale po cestách nepravých. Dějiny člověčenstva nám dokazují stále pravdu tuto, že čím více lidstvo se ponořovalo ve hmotu a v ní své ukojení hledalo, tím více se odcizovalo Bohu a svému nadpřirozenému povolání, tím však také vždy bývalo nešťastnějším a nespokojenějším. Neboť vždy platí slova Kristova: »Jednoho jest potřeba.« Toho je si také člověk v duši své vědom, proto hledá cestu k upokojení ducha svého. A kde ji najde? Tam, kam nás vede slavnost dnešní — do chrámu. Chrám Páně jest branou vedoucí k cestě pravé, na níž naléztí lze vše, čeho si člověk jen přáti může jak v ohledu duchovním tak hmotném; chrám ukazuje ku Kristu Ježíši, Synu Božímu, jenž o sobě pravil: »Já jsem cesta, pravda a život.«

Rozliční jsou národové na světě, rozličné řeči, mravy, bydlení, avšak v jednom se všickni shodují: v touze po štěstí, pravdě, v touze srdce lidského, po pokoji. Pokoje však a pravého štěstí člověk nemůže míti, pokud nemá jistoty o otázkách, které vždy nitrem jeho hýbají a se životem jeho co nejúžeji souvisejí. Člověk od počátku nepátral jen po pravdě co se týče věcí a zjevů kolem něho, nýbrž i po pravdě co se týče jeho samého. Jak dějiny dokazují, vždycky kladlo sobě lidstvo otázky: »Má člověk duši nesmrtelnou? Jest nejvyšší nějaká bytost, která vládne veskerenstvem? Jest odplata nebo trest na věčnosti? A jak si tuto odplatu nebo trest mysliti máme? V jakém poměru je člověk k Bohu a jaký musí býti, aby i na věčnosti se mu dobře vedlo?« To jsou otázky, které jedno pokolení po druhém dědí a které i největší duchy zaměstnávaly, jakož i srdcem celého člověčenstva posud hýbají. Pachtili se a snažili se o rozluštění jejich tak četní mudrcové, napojili celý svůj um, vědomosti i zkušenost svou, a přece musili vyznati: »Nevíme a nebudeme věděti.« Duch lidský vyzkoumal mnohé věci, ale tyto nejdůležitější sám ze sebe vyzkoumati nemohl a nemůže. A Humboldt, slavný cestovatel a zpytatel, vyznal krátce před smrtí svou: »Když jsem po 80 let byl

bádal, musím na konec vyznati, že jest nejlépe, narodí-li se člověk hlupcem. Neboť celá věda nedává nám odpovědi na otázku: „K čemu je život a smrt?“

Ejhle, jaký to nářek na nedostatečnost lidského vědění ve věci pro lidstvo nejdůležitější! Po té cestě by člověčenstvo tedy nikdy nedospělo k pravdě, a proto také nikdy nedospělo k štěstí a pokoji ducha. Kdo tedy ujme se lidstva, kdo ukáže mu cestu pravou? Na otázku tuto odpovídá jasně a jistě svaté evangelium. S nebe přišel, jak si toho již pohanský mudřec Plato byl přál; s nebe přišel někdo, jenž jsa od věčnosti pln moudrosti, pravdy a štěstí, v těle lidském viditelně lidstvu hlásal to, po čem toužilo řka: „Já jsem cesta, pravda a život, kdo mne následuje, nechodí v temnotách; já jsem přišel, aby život měli, a to v nadbytku měli. Kdo slova má slyší, ten má život věčný; já jsem chléb života.“ „To je život věčný, aby Tebe poznali, Otče, a toho, jež jsi poslal, Ježíše Krista, Syna Božího.“ Kristus, pravda věčná, ukázal a dokázal lidstvu Boha, poučil je o duši nesmrtelné, o poměru lidí k Bohu, o věčné odplatě a trestu. Kristus, jakožto dobrý pastýř sňal s člověčenstva kletbu, která na něm od hříchu Adamova lpěla a všechno právě štěstí lidstva ničila; svou smrtí proměnil ji v milost a požehnání, tak že jsme se stali zase dítkami Božími a dědici nebes, v kteréžto krásné a blažené naději můžeme lehčeji snášeti všechna protiventství i obtíže života pozemského, neboť naděje ta jasně ukazuje nám k nebesům.

Avšak tu zase může někdo namítnouti: „Ano, Kristus Pán jest učitelem pravdy, sprostředkovatelem milosti a zakladatelem štěstí, po němž člověčenstvo práhne. Ale jak mohu míti spojení s Kristem, abych došel pravdy zde a stálého štěstí, spásy své po smrti?“ Ó jak oprávněná je tato otázka! Vždyť lidstvo dospěje-li k vědomí, že jen v Kristu a skrze Krista dojiti může spásy, vždycky bude se ptáti: „Jak se spojíme s Kristem?“ I o to postaral se Spasitel, vždyť přišel, aby spasil všechny, musil jim tedy i prostředky k spáse této dáti. A on je dal. Aby totiž lidstvo celou čistou pravdu jim hlásanou vždy poznati a milosti jeho vždy účastno býti mohlo, založil zde ústav zvláštní, svou církev, svatou katolickou církev. „Ejhle, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ „Jděte do veškerého světa, učte všechny národy.“ Kdo vás slyší, mne slyší.“ „Ty jsi Petr (skála), na té vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.“ „Vše, co na zemi svázete, bude svázáno i na nebi, a co rozvázete, bude rozvázáno i na nebi.“ „Komu odpustíte hříchy, odpustěny jsou, komu je zadržíte, zadržány jsou.“ Tak přenesl Spasitel svůj pastýřský úřad na své apoštoly a jich nástupce pod jednou hlavou Petrem a jeho nástupcem. Skrze tyto přednosty církve své podává on lidstvu pravdu a milost k získání nehynoucí věčné spásy. Církev je tedy druhý Kristus na zemi, jeho oprávněná zastupitelkyně. A kdo může tvrditi, že Kristus tak učiniti nemohl? Ovšem jsou lidé lidmi a vždycky jsou podrobeni mylce, bludu a hříchu, ale kdo směl by se osmělití říci, že by věčná pravda a moudrost i člověka nemohla nad přirozenost jeho povznést? A to učinil všemohoucí Bůh při založení církve, aby představení církve, biskupové s papežem v čele učení jeho čisté bez bludu vždycky zachovávali, a kněží, ač sami nedokonalostem velikým podrobeni jsou, přece účinně prostředky spásy podávají mohli.

Proto je církev tak účtyhodná pro moc a sílu v ní působící, kterážto moc a síla jest božská; na to hleděti máme a ne na to, co v církvi jest lidského a proto také nedokonalosti podrobeného. Proto je církev nám drahou a milou matkou, neboť od Spasitele, dobrého to pastýře určena jest k tomu, aby se o nás a spásu naši starala, a to opravdu láskou materskou, obětavou, užitečnou a ustavičnou. Kristus hledal, aby spasil, co zahynulo. Totéž činí církev; Kristus dal život svůj za ovce své, i biskup i kněz musí býti vždy hotov, život svůj nasaditi za spásu lidstva, což se také nestíslněkrátě stalo v čase pronásledování nebo nakažlivých, smrtelných nemocí. Kristus chce spasiti všechny a všechny chce

ode všech hříchů duše obmytí krví svou. Církev může to uskutečnit svatými svátostmi. Kristus konal všechny skutky tělesného i duchovního milosrdenství; i církev konala je vždy, jakž i zarpulil její nepřítel doznati musejí, a koná je posud, jak jen jí okolnostmi možno a dovoleno jest.

Kristus žije, působí v církvi a skrze církev, a proto jen ten po jisté cestě ku spáse věčné, k pokoji a ku štěstí časnému kráčí, kdo s církví Kristovou co nejúžeji spojen jest, učení její poslouchá a prostředkův jí podávaných užívá. A církev, toto království Boží na zemi, znázorňuje nám chrám katolický. Ačkoli církev všude působí a neváže se na jisté místo, přece chrám Páně jest místem, kde činnost její nejvíce a nejpožehnaněji se jeví. Chrám vede nás k církvi, neboť zde společně ukazujeme, že jsme jejími členy; chrám vede nás ku Kristu, jenž zde sídlí v nejsv. Svátosti oltární, zde se za nás obětuje v nejdražší oběti mše svaté, zde nás očisťuje a posvěcuje svatými svátostmi, zde nás poučuje slovem svým, zde nás těší v zármutku a povznáší mysl kleslou svým nevystihlým milosrdenstvím, zde vyslýchá prosby naše a přijímá dikččinění, zde dává nám okoušeti radostí duchovních, které jsou předzvěstí slasti nebeských. Chrám Páně jest pro věřícího, zbožného křesťana domem Božím, domem otcovským, místem modlitby a milosti; proto miluje ho celým srdcem, jestiť mu symbolem víry a naděje a rozněcuje v něm lásku k Bohu. Proto zaujímá chrám v obci každé místo první, proto obětují s radostí a ochotou věřící na okrasu a ozdabu jeho dárky své, proto truchlí a pláčí, stihla-li chrám jejich nějaká pohroma. A církev svatá aby ukázala, jakým to důležitým místem chrám Páně jest, zasvěcuje ho obřady vznešenými a krásnými a stará se o okrasu a důstojnost jeho co nejvíce.

A věru chrámu Páně má tak mnohý člověk co děkovati. Kolik nevěrců našlo zase ve chrámu Páně to, co ztratili: viru v Boha a v Krista, kolik se jich ve chrámu Páně obrátilo! Připomínáme zemřelého Ratisbone, jenž jsa židem, bez víry, ve chrámu Páně sv. Ondřeje v Římě se obrátil. Kolik hříšníků nalezlo již ve chrámu Páně pokoj svědomí svého, když tam našli cestu ke zpovědnici, kde pokáním smíření jsou s Bohem; kolik slzí usušeno zde, kolik srdcí zoufalých zachráněno, kolik truchlích a nešťastných potěšeno!

Vpravdě chrám jest místem čisté radosti a útěchy, místem, kde člověk nejlépe sama sebe poznává, kde nejvíce cítí přítomnost Boží, kde nejlépe rozejmá, kde v duši jeho nejlepší vznikají úmysly a předsevzetí. To ovšem pocituje jen ten, kdo rád a s myslí zbožnou a sebranou ve chrámu Páně dívá, kdo před svatostánkem Kristovým v myšlenkách svých zalétá tam, kde tentýž Kristus sídlí a vládne — k nebesům.

Chceš-li tedy, milý příteli, naléztí pravou cestu, která vede k blahu časnému, k spokojenosti duše a ku štěstí věčnému, nenech zarůsti cestu svou do chrámu Páně travou. Chrám musí ti býti branou ku Kristu, a Kristus je ta pravá cesta, která vede k toužené pravdě a skrze tuto božskou svou pravdu k životu. Proto zajisté pochopíme, proč žalmista tak nadšeně touhu svou po chrámu jerusalemském projevoval, když vzdálen byl od něho řka: »Jak milí jsou stanové Tvoji, Hospodine mocností! Toužím a omdlévá duše má po síních Hospodinových. Srdce mé a tělo mé plesají k Bohu živému.« (Žalm 83.) Kéž by i věřící křesťané tak toužili po domu Božím, chrámu Páně, který daleko světější jest, nežli byl chrám v Jerusalemě! Ovoce lásky té a horlivosti by se brzy ukázalo v životě, ubylo by zástěh hříchův a zločinův a přibýlo ctností a skutků bohulibých. Návštěva chrámu Páně může býti dobrým měřítkem víry a mravnosti jak jednotlivců tak celých obcí. Neopouštějme a nezanedbávejme chrám Páně, pak neopustíme Krista, cestu svou pravou, nýbrž říditi se budeme slovy svatého apoštola Petra, která pravil, když se Spasitel tázal, zdali i apoštolé jej chtějí opustiti: »Kam máme, Pane, jíti? Ty máš slova života věčného.«

Boh. Hendl,

Slavnostní schůze

Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou Panny Marie
ve Slavkově.

Slavnost Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda ve dnech 30. a 31. srpna ve Slavkově pořádána se stala mohutnou manifestací ducha katolického ve Slavkově a celém kraji slavkovském. Široké vrstvy českého lidu zde opět dokázaly, jakou láskou lne duše lidu k víře otcův a že nížádná zloba nepřátel není s to, by vyrvala jemu ze srdce drabý odkaz sv. Cyrilla a Methoděje. Již v sobotu dne 30. srpna oděš se Slavkov ve slavnostní háv. Domy předních měšťanův slavkovských ozdobeny byly prapory ponejvíce v barvách českých a slovanských, vyjímaje několik »křesťanů« z tábora lidoveckého, jimž jejich židovské smýšlení nedovoľovalo sčastniti se katolické slavnosti náboženské, čímž však slavnostní nálada města ani v nejmenším netrpěla.

Zvláště pěkně vyzdobeno bylo průčelí chrámu Páně prapory, guirlandami a obrazem sv. Cyrilla a Methoda. Po 4. hodině odpolední naplňovalo se náměstí před kostelem a prostory před farou zástupy lidu a družičkami, očekávajícími příjezd Jeho Excellence ndp. biskupa Dra. Fr. Sal. Bauera. Konečně o 1/5 hod. přijížděl vzácný host se svým sekretářem vdp. Dr. Fr. Ehrmannem za hlaholu zvonů a doprovázen statečnými junáky-banderisty v národních krojích. Před farou uvítali J. Exc. předseda Apoštolátu, vys. důstp. prelát Jan Kř. Vojtěch, jménem Apoštolátu, dp. V. Uhýrek jménem duchovenstva a celé farnosti slavkovské, starosta města p. E. Valníček jménem města, p. A. Šmehlik jménem Cyrillské jednoty, p. Al. Kocián jménem Sv.-Josefské jednoty a p. Závodný jménem Spolku vojenských vysloužilců, načež dvě družičky přednesly J. Exc. ndp. biskupovi pěkný uvítací proslov a podaly mu kytici. Jeho Excellence patrně dojat poděkoval za projevy lásky a oddanosti a odebral se do farní budovy.

O 1/6. hod. seřadil se před farou průvod a za zpěvu písně »Bože, co's ráčil« ubíral se do chrámu Páně. Na kazatelnu vystoupil dp. M. Hošek, farář z Líšně, jenž zahájil slavnost dobře promyšlenou řečí, v níž vylíčil krátce život a působení sv. Cyrilla a Methoděje, pojednal o jednom z hlavních úkolů Apoštolátu, jimž jest vnitřní náboženská obnova našeho lidu hlavně modlitbou a přijímáním sv. svátosti.

Po kázání byla večerní slavnost ukončena litanii a sv. požehnáním, které měl ndp. biskup za assistance vdp. děkana Dra. Jana Schneidra z Křižanovic a Dra. J. Kupky, profesora bohosloví z Brna, načež se zpovídalo až do 1/9. hod. Večer pak o 9. hodině připravila Cyrillská jednota milovanému velepastýři milé překvapení zastaveníčkem před farní budovou. V záři pochodní a lampionů zazpívala Cyrillská jednota řízením svého sbormistra p. J. Šerého několik velmi zdařilých sborů, načež když ndp. biskup sestoupil dolů, aby jednotě poděkoval, přednesla mu sl. A. Zrnkova překrásnou uvítací báseň a podala kytici. Mezi jednotlivými sbory hrála hudba dražovská a celek pěkně doplňovaly v temném pozadí nočními krásně se vyjímající ohňostroje.

V neděli dne 31. srpna již o 5. hodině ráno svolával hlas zvonů a budiček kapely dražovské věřící do chrámu Páně, kde zástupy lidu již obklopovaly zpovědnice. O 1/7. hodině sloužil říšský a zemský poslanec vdp. Dr. A. C. Stojan mši svatou, při níž přistoupilo na 500 lidí ke stolu Páně. Zajisté hojná to duchovní žeň, nejvznešenější okamžiky slavnosti Apoštolátu, kdy tak četné duše nejněžnější páskou eucharistickou s Kristem se spojují!

O 8. hodině seřadil se u kostela sv. Jana na předměstí Špitálce veliký manifestační průvod, který po příjezdu Jeho Excellence ubíral se ulicí Brněnskou a náměstím na široké prostranství před farním chrámem Páně. Byl to úchvatný pohled na imponantní ten průvod, kdy kolem 10.000 českého katolického lidu

pélo s posvátným nadšeným velebnou velehradskou hymnu »Bože, co's ráčil...« Bylo to mohutné, jásavé credo našeho katolického lidu, kdy jeho věrně česká i křesťanská duše veřejně a neohroženě před Bohem i světem vyznávala: jsme a zůstaneme věrnými ditkami svatého Cyrilla a Methoděje, věrni svému národu a věrni víře po otcích zděděné! V průvodu kráčeli Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup s vys. dp. prelátem J. Vojtěchem a 34 kněží, mezi nimiž byli: vdpp. arcikněží J. Svoboda z Lulče a Fr. Kunstmüller z Nového Města, vdpp. děkani Dr. Jan Schneider z Křižanovic, Aug. Kleveta z Prace a A. Linkenheld ze Sokolnic, vdp. Dr. A. C. Stojan, říšský a zemský poslanec, vdp. Dr. J. Kupka, professor bohosloví, vdp. Dr. F. Ehrmann, bisk. sekretář, vdp. konsistorní rada Fr. Herodek z Brankovic, dp. P. Al. Slovák ze Starého Brna a m. j. Dále účastnili se průvodu a slavnosti starosta města p. E. Valníček a mnoho členův obecního výboru. Jednota katolických tovaryšů z Bučovic s praporem, Svato-Josefská jednota z Pozořic s praporem, Spolek vojenských vysloužilců z Hodějic, hasičské sbory z Němčan a z Křenovic, Cyrillská jednota slavkovská s praporem, Svato-Josefská jednota ze Slavkova, průvody z Křenovic, Hodějic, Němčan, Vážan, Prace, Pozořic, Bučovic, Dražovic, Letonic, Nížkovic, Koberic, Křižanovic a Tvarožné. Mimo to sů'astnilo se průvodu mnoho lidu z Nového i Starého Rousinova, Šaratic, Tuřan a z celého dalekého okolí.

Na rozsáhlém prostranství před kostelem promluvil pak k nepřehledným zástupům lidu výbornou řeč dp. P. A. Slovák, O. S. A. ze Starého Brna. Mluvil »O trojím účelu a působení Apoštolátu:« o vnitřním působení na duši jednotlivce, o utvrzování ve víře a posvěcování celého národa českého a o snahách Apoštolátu, nesoucích se za sjednocením Slovanstva v jednotě víry. Jelikož však nebylo možno celému tomu množství řečníka slyšeti, kázal zároveň na jiném místě opodál kostela vdp. Dr. A. C. Stojan též »O úkolech Apoštolátu.«

Po obou těchto formou i obsahem zdařilých řečech naplnil lid do posledního mistečka rozsáhlé prostory chrámové, kde za všeobecného napjetí vystoupil na kazatelnu sám nejdůstojnější velepastýř, aby promluvil k svému lidu. A byla to vpravdě řeč stejně mistrovská jako časová, ve které ndp. biskup mluvě od odkazu Cyrillo-Methodějském, přednesl výtečnou apologii katolicismu proti nejobyčejnějším námitkám nepřátel.

»Namítají nám,« pravil, »že jsme nepřátelé pokroku, že jsme zpátečníci. Ale není to pravda, právě naopak. Církev jest, ano musí býti přítelkou pokroku. Vždyť pokrok jest něčím zcela přirozeným, jeť něčím, co sám Tvůrce vložil v podstatu věci stvořených. Z malého seménka vyroste časem veliký strom, malý pramének vzroste v mocný veletok. A člověk užívaje mohutnosti poznávací, kterou mu propůjčil Bůh, hledá v tajuplných hlubinách věcí stvořených, síly posud neznámé, lidskému zraku utajené, aby objeviv některou z nich použil jí ku prospěchu a blahu lidstva. To jest pokrok, kterému my, katolíci, nejen přejeme, nýbrž z něho se i radujeme, neboť každým novým objevem či vynálezem, každým pokrokem ve vědách a uměních vždy v jasnějším a jasnějším světle se objeví duchu lidskému moudrost, všemohoucnost a prozřetelnost Boží. Pravý pokrok neodvádí od Boha, nýbrž vede k Bohu, jak dokazují nejslavnější mužové věd a umění všech věkův a národů. Proto i církev vždy přála pokroku, ano byly doby, kdy stála v čele všeho pokroku, jak svědčí dějiny, a jest přítelkyní pokroku až podnes a bude vždy. Vždyť vidíme, právě církev různé budovy, mosty, železnice, stroje a jiné věci lidstvu prospěšné žehná a světi, prosíc o požehnání s hůry pro tyto předměty pokroku ducha lidského. Jest konečně pokrok i v náboženství našem, ne ovšem pokrok pravdy, která jest nezměnitelná, nýbrž pokrok poznání té pravdy se strany člověka, jehož povinností jest o to pečovati, aby víc a více poznával Boha a pravdy jím zjevené. A tak zajisté jsme my, katolíci, pravými pokrokaři a ne zpátečníky. Ovšem nemůžeme na druhé straně za pokrok uznávati každý výmysl pobloudilých duchů, v oboru nábožensko-mravním. Takový falešný »pokrok«, jak zkušenost

učí, nikdy nepřináší lidstvu štěstí, ale působí všude jen zmatek a rozklad společnosti lidské.

Říkají nám také, že jsme nepřátelé svobody. Avšak ani to není pravda. Svoboda jest pojem krásný a vznešený, ale třeba ji dobře rozuměti. Svoboda není nevázaností. Jest svoboda dvojí: vnitřní a zevnitřní. Pravá vnitřní svoboda záleží v tom, že člověk jest prost náruživosti. Kdo si myslí, že svoboděn býti jest tolik jako neposlušati příkázání Božích a církevních, ale říditi se ve všem jednání jen vlastní libovůlí, upadá v otroctví svých vášní, ztrácí vnitřní svobodu. Jest však i zevnitřní svoboda, která záleží v tom, aby nikdo nepanoval než zákonitá vrchnost, ale tato vrchnost má nad svými podřízenými vládnouti spravedlivě. Této vrchnosti musíme býti poslušni, ale jen v tom, co se srovnává se zákony Božími. Říkají nám však: takové svobody, ve které jsou poddání a vrchnost neznáme, my neuznáváme vůbec žádné vlády nad sebou. Dejme tomu, že by se to provedlo, že by byly odstraněny všechny vrchnosti a všichni představení. Co by z toho povstalo? Snad rovnost? Nikoli. Povstal by největší zmatek a boj: dobře smýšlející by byli potlačeni a ostatní by spolu zápasili. V boji tom by opět podlehlí slabší, chudobnější, kdežto pole by opanovali silnější a bohatší, kteří by pak svou vládu udržovali mocí a násilím.

Říkají nám: vy katolici stále nám jen mluvíte o nebi, ale o vezdejší blahobyť se nestaráte. Než ani to není pravda. Vždyť sv. Pavel praví: »Kdo nepracuje, ať nejí.« Ovšem jest třeba péči o život časný podřizovati péči vyšší, péči o spásu duše. Pán Ježíš pravil: »Co platno jest člověku, kdyby celý svět získal, ale na své duši škodu utrpěl?« Takové uspořádání společnosti lidské, jak si to oni představují, aby byli všichni naprosto rovni a měli všichni stejně, nikdy možno nebude. Základ nerovnosti spočívá již v přirozenosti lidské: jeden jest malý, druhý velký, jeden zdravý, druhý nemocen, jeden nadaný, druhý slabomyslný atd. A tak i ve společnosti lidské vždycky byla a bude nerovnost, a kdyby se nám dnes podařilo zavést úplnou společenskou rovnost, zítra již by jí nebylo. Kristus Pán pravil: »Chudě vždycky budete míti mezi sebou.« Ale víra naše nás učí, že když náležitým způsobem budeme hledati blahobyť vezdejší, také jej nalezneme.

Zásady víry katolické skutkem prováděné v životě nejlépe sbližují protivy společenské.

Říkají: stačí býti člověkem poctivým, náboženství k tomu není třeba. Než, stačí to opravdu? Rád přiznávám, že takový člověk snad jest věrným svěmu panovníku, poslouchá zákonů své země, nekrade atd., vůbec dbá o to, aby nepřišel do rozporu se zákonem světským. Ale to ještě není všecko. Musíme býti spravedlivými nejen před zákonem světským, nýbrž i před zákonem Božím. A zákon Boží sahá i tam, kam světský zákon zasáhnouti nemůže, onť prikazuje, bychom i vniterných hříchů se varovali, hříšných myšlenek a žádostí, bychom v sobě potlačovali vášně a náruživosti. Nemůžeme býti poctivými před zákonem Božím, nedovedeme-li se uchrániti hříchu. Budme poctivými před zákonem světským nechávajíce při tom bujati v duši zlé žádosti a vášně a přesvědčme se dříve nebo později, že celá ta budova pouze světské poctivosti jest budovou postavenou na písku, která neodolá nárazům větrů a bouří života. Jen náboženství Kristovo pronikající celého člověka jest nejpevnější zárukou poctivosti a mravnosti vůbec. Bez náboženství ani největší, ale jednostranné vzdělání rozumu neuchrání člověka nepravosti a zločinů. Doklady toho podávají nám téměř každodenně noviny, kde čteme, že i lidé dle pojmů tohoto světa vzdělaní dopouštějí se četných a velkých podvodů, defraudací a jiných zločinů. Scházeli jim základ vši poctivosti, neměli přesvědčení náboženského. Ovšem jest pravda, že i katolici někdy chybují, ale tyto chyby nevyplývají u nich z vědomí náboženského, nýbrž právě z toho, že různými vlivy svedeni od náboženství svého se odchýlili nebo je dokonce odložili a zásad jeho v životě nedbali.

Říkají nám, že prý by náboženství naše mělo býti změněno. To prý by mělo býti náboženstvím citu. Jenom citu? A kde pak zůstávají ostatní

mohutnosti duše, rozum a vůle? To můžeme jít do kteréhokoliv ústavu pro choromyslné, tam najdeme dosti ubožáků, kteří mají vysoce vyvinutý cit, vše jich dojmá až k slzám, ale co jest jim platen cit, když rozum jejich je zakalen? Náboženství katolické nezavrhne cit, ale ono pojímá nejen cit, nýbrž člověka celého. Nejen cit musí být zbožný, nýbrž i rozum a vůle. Aby cit nevybočil z mezí, musí být řízen rozumem věrou osvěceným a podobně i vůle, aby dovedla chtít dobro a odporovati zlu, musí být poslušna rozumu osvěceného věrou. Jen tehdy jest celý člověk zbožným a může se o něm říci: ten má zbožnost.

Říkají také, že prý jsme nesnášliví, že se nesnášíme s jinověrci. Avšak s tou nesnášlivostí musíme se mít na pozoru. Jest dvojí nesnášlivost: nesnášlivost naproti osobám a nesnášlivost naproti věci. Co-se týče osob, musíme stejně milovati všechny, souvěrce i jinověrce, jak nám káže přikázání křesťanské lásky. Ale jinak má se věc, jedná-li se o snášlivost se lži a bludem. Zde nelze mluvit o snášlivosti, neboť pravda jest jen jedna a ta se nikdy nemůže snést s bludem. Pravda jest nesnášlivá. Slunce na nebi svítí stejně na spravedlivé i na nespravedlivé, ale světlo jeho nikdy se nesnese s noční temnotou. Buď slunce svítí a jest den nebo panuje noc, ale obojí spolu se nesnese. A tak musíme jednati také my vzhledem k bludu, ano my nemůžeme ani jednati jinak, aniž bychom se prohřešili proti zdravému rozumu. Neboť jsem-li přesvědčen, že to, čemu věřím, jest pravda, pak tu pravdu musím vždy otevřeně zastávat a hájiti proti všemu, co jest opakem jejím. Proto nerozumno jest běžné heslo: víra jako víra. To by se mohlo říci jen tehdy, kdyby každá víra tytéž zásady hlásala. Ale učí-li jedna víra opak toho, čemu učí druhá, nemohou mít pravdu obě, nýbrž buď jen jedna z nich nebo žádná. A tvrditi v takovém případě, že jest víra jako víra, jest právě takový nerozum jako říci, že stejné jest zdraví jako nemoc, světlo jako tma, dobro jako zlo. Buď byl sv. Petr v Římě nebo nebyl, obojí spolu pravdou být nemůže. Ve věcech však víry nutno mít důvěru v církev učící, pak bude víra naše zdravá.

Jest ovšem pravda, že víra může také potuchnouti. Jest to zcela přirozeno, tak jako ochabují časem i naše tělesné a duševní síly, jako ochabuje někdy vše, co žije. V takovém případě, kdy naše náboženské vědomí potuchuje nebo dokonce mizí, jest nutno opět je k novému životu probudit. A tento úkol vzal u nás Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.

Jako Pán Ježíš v dnešním sv. evangeliu zvolal k mrtvému mládenci: »Mládenče, tobě pravím, vstaň!« tak i Apoštolát nás celou svou činností volá: »Ty vědomí náboženské, probuď se k životu novému!« Učíme sobě všichni heslem života: »Katolíci jsme a katolíky zůstaneme!« Kamkoli každého z nás postavila Božská Prozřetelnost, ať jest členem rodiny, spolku, obce atd., všude má být apoštolem zásad katolických, pracovati o založení a utvrzení života katolického. Na konec zmíniv se ndp. biskup o připadajícím právě svátku sv. andělů strážných, doporučel svůj lid a jeho náboženské vědomí ochráně andělů strážných a skončil známou modlitbou: »Anděle Boží, strážce můj...«

Řeč tato hloubkou myšlenek a jasností a přesvědčivostí vývodů zanechala v srdcích posluchačstva hluboký, nesmazatelný dojem.

Po kázání sloužil ndp. biskup za četné asistence přítomného duchovenstva pontifikální mši svatou, již slavnost Apoštolátu byla zakončena. Jest si jen přát, aby tato zdařilá slavnost přinesla hojně duchovní ovoce, aby byla mocnou vzpružinou katolického života ve Slavkově a širém okolí, aby se vyplnila prosba, která v tyto dny z tisícerych hrdel k nebi se nesla: »Dědictví otců zachovej nám, Pane!«

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXII. Pohanské slavnosti a průvody v Indii.

Jsou mnohé překážky, které se rozšiřování víry křesťanské v Indii staví v cestu. Jsou to starodávné náboženské pověsti a bájky, jež na ohnivou obrazotvornost Indů účinně působí, jsou to nespočetné zlatem se třpytící pohanské chrámy, posvátné rybníky, chladivé háje bohův a zvláště četné, hlučné a okázalé slavnosti a průvody, které smyslného Indu takoruka okouzluje a v pohanství tím snadněji udržují. Poslyšme, co nám jistý missionář vypravuje o pověstném průvodu slonů v městě Kandy, který se každoročně koná na počest zubu Buddhova tam uctívaného!

Ke chrámu Buddhova zubu náleží 40 vybraných slonů, kteří se chovají na statcích zámožných velmožův indických, ke slavnosti pak do háje k pohanskému chrámu přiléhajícímu se dopravují. Průvod koná se v noci. Na velké čtyřhranné prostoře před chrámem se účastníci seřadí. Pochodně a nespočetné lampiony osvětlují dějiště. Nejkrásnější slon uvede se hlavním vchodem do chrámu. Skvosné čabraky zdobí zvířecího obra. Uzda třpytí se zlatem, stříbrem a drahokamy, na hlavě slonově spočívá obraz Buddhův. Kly třetí v nádherném obalu, na hřbetě nese schránku se zubem Buddhovým. Schránka leží na trůně a nad trůnem nesou domorodí nosiči ohromný baldachýn. Po obou stranách slavnostního slona kráčeji dva menší, podobně nastrojení. Na nich sedí vůdcové slonů, držíce v rukou květinové košíky, a nad nimi nesou pázata slunečníky ze zlaté nebo stříbrné látky.

Tito tři sloni zahajují průvod. Za nimi následuje dlouhá řada ostatních podobně ozdobených tvrdokožců. Před a za nimi kráčeji ve skupinách řady vznešených domorodců ve svém pestrém barevném kroji a mezi řadami provádějí tanečníci v příšerných škraboškách tanec vpravdě ďábelský. Tanec doprovází třeskot bubenů, všeskok trub, rohův a jiných nástrojů hudebních. Divoký, ohlušující křik zástupů doplňuje důstojně tento neobyčejný koncert. Nelze sobě mysliti obrazu příšernějšího nad tento průvod přes mili

douhý. Tisíce temných postav v malebných krojích východňanů pohybují se všichni až šíleně rozčileni mezi obrovskými zvířaty příšerně ozářeni temnorudým světlem plápolajících pochodní.

A takové slavnosti a průvody se opakují velmi často. Zvláště mohamedáni nechtějíce zůstatí pozadu za ostatními, konají v severoindických městech své slavnosti »mohorram« zvané s báječnou téměř nádherou a slávou. Rozumí se, že takové slavnosti pohanstva a islamu opět a opět náboženský fanatismus rozdmýchují a pohanské sebevědomí posilují. Čím se může vykáhati křesťanství, náboženství to chudáků, proti takové pýše a nádhře? A přece nezvítězil kdysi kříž i nad nádherným Římem a pyšným Řeckem?

XXIII. Jízda poušti.

Středem missie, jež v jižní Africe svěřena jest Oblatům sv. Františka z Troyes, jest území Křovákův a Hottentotů. Je to smutný kout světa se širými pouštěmi a holými, vyprahlými horami. Poslyšme, jak missijní sestra Magdalena svou cestu do této své nové smutné vlasti popisuje.

Vlak pojede teprve zítra. Použily jsme tedy (my tři sestry) zbývajících ještě času, abychom se prošly po břehu mořském, neboť čerstvého vzduchu a pohybu měly jsme velmi zapotřebí. Moře bylo velmi nepokojné, mocné dorážely vlny jeho na pobřeží. Pohledly-li jsme v opačnou stranu, viděly jsme moře jiné, nezměrné jak ono: širou, nepřehlednou poušť a na poušti vlny jemného písku, tak jemného jako jest naše posejpatko doma, a v písku tu a tam živořily nízké, zakrslé křoviny. Osada Port Nolloth, odkud vlak vyjíždí, má celých 20 domů čili správněji řečeno, tolikéž na písku roztroušených baráků ze dřeva a hlíny. Je tu protestantský kostel, katolíků je tu málo. Byli velmi rádi, že zase jednou ušli katolické sestry a přišli nás navštívit. Jeden z nich přinesl nám darem velkou krabici cukrovinek. Nesmějte se! Cukrovinky jsou pro nás na missijní stanici pravým pokladem. Jsou tam totiž

velmi vzácný a našim dětem lze jimi způsobiti ohromnou radost. Kdykoli dojde z Evropy nějaká bedna, zní vždycky první otázka: »Jsou tam také cukrovinky?« Všeobecné sklamaní následuje, není-li tam žádných.

Dnes nocujeme v »hotelu«, všechny tři v jedné komůrce. Jaká to noc! Na spánek nelze pomyslet. Celou noc doráží křik a smích nočních hostů k uchu našemu. Někteří z nich byli bezpochyby našimi spolucestujícími na parolodi. O 6. hodině ráno vsedly jsme do vlaku. Avšak i tu cítily jsme ještě ve všech údech nepřijemné kolísání parolodi, jehož jsme byly za dlouhé jízdy na moři dosyta zakusily. Oddělení vozové, kde jsme se usadily, nazývá se »zvláštním«, ježto jest určeno pro cestující a připíná se k nákladnímu vlaku. Jízda jest ovšem zdlouhavá; teprve o 5. hodině večer byly jsme na místě.

Jízda pouští není, jak by se mnohý domníval, bez zajímavosti. Pohled z vlaku do Boží přírody je tu a tam velmi pěkný. Po obou stranách dráhy vypínají se mohutné kopce a pahorky a na jejich úbočích kvetou pestrými barvami nízké křoviny. Stromův ovšem není nikde Dráha se plazí z údolí do údolí. Někdy zdá se, jakoby ohromná skála zastupovala vlaku cestu a hrozila jej rozdrtití. Na jiných místech ubíhá vlak po příkrých stránkách a cestujícímu otevírá se širý rozhled po okolní poušti. Na nebi pne se temnomodrá obloha a na obzoru vystávají bílé mraky na způsob ledovcův a zasněžených hradů. Divadlo jest velkolepé a povznáší mysl k Bohu. Tak vede cesta 8—10 hodin samými horami. Člověk se ani nevyzná, kde jest a cítí se jakoby opuštěným. Zdá se mu, že snad nikdy již ani města ani lidí nespátrá. Jely jsme sice okolo asi 20 »měst«, ale zdejší město pozůstává pravidelně ze 2—3 chatrčí. Ze vzdálenosti 100 metrů pokládá je člověk za hromádku chrastí; teprve v bezprostřední blízkosti vidí z domnělého chrastí vylézati děti i dospělé, kteří se byli vyřítili, aby vlak viděli. Tu stojí všichni otvírajíce dokořán ústa i oči. Totéž divadlo opakuje se u každého »města«.

Najednou se na parostroji něco polámalo a vlak se u kteréhosi »města« zastavil. Město záleželo ze dvou chalup.

Sedly jsme si do stínu několika eukalyptových stromů. Nedaleko od nás seděla okolo ohně rodina hottentotská a jak se zdálo, zabývala se důležitou prací. A jakou? Brzy jsme to tajemství odhalily. Byli tam dva mužové, dvě ženy, děvče a chlapec. Jeden z Hottentotů držel v ústech dýmku, začazený to, spinavý a neúhledný pahejl. Udělal několik pukův a podal dýmku sousedovi. Od mužů přešla dýmka na ženy, z nichž každá také si několikrát zabafčila. Ani děvče nepohrdlo čpavou pochoutkou a nanovo dýmal i nejmladší ze všech, pan kluk, z dýmky jako starý voják. Po té vrátila se dýmka k hospodáři a od něho obešla zase kolem. A to se opakovalo dotud, dokud v dýmce bylo tabáku.

Ubohý lid! ubohá země! Je skutečně zapotřebí velké odhodlanosti a obětavosti, uzavřít svůj mladý život v této zemi uprostřed posledních zbytků vymírajícího národa a tyto zbloudilé ovce přivést do ovčince Kristova! A hle, to právě cíl a úkol katolického missionáře.

XXIV. Ze severní Ameriky.

Ve Vídni je spolek čili jednota tak řečená »Leopoldinská nadace«. Jméno své má odtud, že byla založena od arcivévodkyně rakouské Leopoldiny, pozdější to císařovny brasílské. Účelem jednoty je podpora katolických misíí v severní Americe. K tomu konci přispívají členové jednoty peněžitými dárky a peníze zasílají se pak do Ameriky. Také ve vlastech našich sbírá se ve všech diecesích pro Leopoldinskou jednotu, a že příspěvky našich krajanů nebývají vydány nadarmo, ano naopak rozšíření víry katolické v zámořských krajinách zdatně podporují, vysvitá z mnohých zpráv, jež nám missionáři severoameričtí občas posílají. Tak píše P. V. Brück vrchnímu správci a pokladníkovi Leopoldinské jednoty:

Vysoce důstojný pane!

Račte laskavě vyslechnouti prosbu chudého missionáře z ledové severní Ameriky. Po tři leta přicházejí neustále přistěhovalci do naší krajiny. Mnozí jsou obřadu ruského, jiní katolického. Ale všichni bez výjimky jsou docela nuzní a chudobní. Krušně dobývají si chleba vezdejšího a při všech svých trampotách

nemají žádné náboženské útechy. Žijí zde jako na poušti, bez kněží, kostela a školy a neprijde-li závčas pomoc, stanou se horšími než Indiani. Nikde snad není tolik tělesné a duševní bídý jako zde. Pomoci jest co nejvíce třeba, jinak je všecko ztraceno. Můj biskup mi nařídil, abych se těchto chudáků ujal. Uposlechl jsem s těžkým srdcem předvidaje obtíže a nesnáze, jaké mne čekají. Především dlužno postarati se o kostel. Zatím jest malý stan naším chrámem a zároveň mým příbytkem. Odhodlal jsem se postaviti kostel nový, větší, prostrannější. Staviva jsem již objednal za 4000 korun, ale nemám dosud ani haléře. Nevěděl jsem zprvu, na koho, kam se o pomoc obrátiti, a tu jistý přítel poradil mi, abych si vyprosil podpory od Leopoldinské nadace. Doufám tedy, že se nade mnou smilujete a mně pomůžete; jde tu o spásu 3000 duší. Nejvíce nebezpeční jsou jim kněží rozkolníci, kteří sem často přicházejí a katolíky k odpadnutí od Říma svádějí. V sousední diecesi usadil se takový rozkolnický kněz se svou ženou a svedl celou osadu k rozkolu. Nebezpečství roste den ode dne, a proto smilujte se nad našimi ubohými spolubratry a doporučte naši missii slavnému představenstvu Leopoldinské nadace. Bůh odplatí vám mnohonásobně a my vám po celý život svůj vděční budeme.

Jiný zase missionář, P. J. Kirpal, děkuje řediteli Leopoldinské nadace za dar 200 korun, jež byl loňského roku obdržel, a při té příležitosti píše:

Almužnou, které se nám vloni dostalo, opravíme kostel; všude něco schází, buď na střeše nebo na zdech, buď vně nebo uvnitř. Totéž platí i o naší škole. Příčinou toho je zdejší drsné, bouřlivé podnebí. Máme zde jen tři roční počasí: leto, podzim a zimu; jaro není skoro žádné. Do konce května topíme, a to působí chudobně naši obci velké výlohy. Nadací nemáme žádných, vše se vydrží přispěvký a dárkami věřících. Tito platí beztoho velké daně a musejí při-

spívatí na bezbožeckou školu státní, a mimo to starati se o kostel, školu, kněze a řeholnice. Naši věřící jsou lidé chudobní, mnozí jsou zadlužení; rádi by obětovali více, kdyby mohli. Kostel a škola musí býti v pořádku, jinak by byli katolíci mnohým jinověrcům, mezi nimiž žijeme, vydáni na posměch. Pouze v našem městečku jest osm tajných zednářských spolků, církvi katolické nepřátelských. Zednáři mají lóže pěkně zařízené a usilují, aby katolíky do svých tenat dostali. Koho svedou, je ztracen. Bohu díky, většina katolíků zůstává víře své věrna, k čemuž nemálo přispívá čistota a pořádek v našem kostele. Máme také své podpůrné spolky a pojišťovny a proto není třeba nikomu, aby do tajných lóží zednářských vstupoval.

Také protestanté různých sekt rádi by naše katolíky od víry odvrátili a k sobě přilákali. Mají v našem městě kostel a konají bohoslužbu střídavě, jednou pan pastor, podruhé paní pastora. Pastor je totiž ženat a panička vypomáhá mu v kazatelském úřadě. Za to je pan pastor tak galantní, že na procházkách vozívá dětský kočárek za svou drahou polovici.

Ačkoli protestanté sami u věcech víry velmi rozžárání jsou a jejich sekty navzájem se potírají, přece snaží se ze všech sil, aby katolíky získali. Jsouce sami bludaři i jiné do bludu uvést se snaží. Měli by ovšem raději starati se sami o sebe, aby do novověkého pohanství neupadli a v něm neutonuli. Vždyť mnozí jejich kazatelé a doktoři božství Krista Pána popírají nejen ve školách, ale i na kazatelně. Avšak našich katolíků tak snadno nesvedou; nerozumějíce jejich řeči, pouhou angličtinou ničeho nepořídí. Naše obyvatelstvo je české a německé; v kostelích se střídavě česky a německy káže, a podobně se v našich školách vyučuje. Jako nyní v Evropě, zvláště ve Francii, tak i zde v Americe brány pekelné bojují proti církvi, ale marně, nepřemohou ji.

Blahoslavení milosrdní.

(Část dalsí.)

3 Ukrutné trýznění.

Fouquierovy cukrovny pracovalo mnoho otroků. Spoli svázela se nepřetržitě cukrová třtina na kárách do mlýna. Mrzutě funěli voli, pronásledováni jsouce do-
těrnými mouchami. Avšak černoši pohaněli je bodci a nadávkami. »Vždyť nás také utiskují a ještě více trýzní, nežli my vás«, bručel vytáhlý černocho senegalský.

Silné paže otroků shazovaly otýpky cukrové třtiny s kar zástupu žen a dětí, jež s lodyh 2—3 metry dlouhých rychle listí otrhávaly. Potom byly dávány otepě do stroje hnaného voly, kdež váleci se rozmílaly. Štáva stékala do nádob, odtud do velkého sudu, z něhož do roztopené pánve byla přenášena. Tam sbíraly s ní ženy pěnu a vařily ji tak dlouho, až zůstal v pánvi usazený cukr ve velkých zrnech a husté šťávě; to pak v sudech posílalo se do čistíren, kdež byl cukr úplně vyčištěn a zpracován. Kdyby věděli moji přátelé, jak mnoho často krušné práce vyžaduje ten malý kousek cukru od ubohého černocho, jistě že by jim tak sladce nechutnal.

Nyní zaslechli otroci s blízkého návrší zvuk zvonku Mariánské kapličky. Ihned umítklo klapaní mlýna a dvě sté hlasů volalo: »Pane! Matka Boží! Pust nás k modlitbě! Všichni sousedovi černoši se též modlí!«

»Já vám dám modlit se, vy lenoši, vy darmochlebové!« osopil se dohlížitel. »Pracovati musíte a nezačnete-li opět hned, uvidíte, jak vám bude svištěti bič kolem uší. Ku předu! Vy tam požeňte voly, aby se mohlo pracovati! Spěchejte! Zatopte rychle pod pánvi! Nikomu nedopřeji odpočinku dříve, až poslední kára

bude vyprázdňena a poslední kapka šťávy uvařena!«

»Oh, oh, pane! Ještě jest těch kar dvacet. Dříve, než měsíc do středu nebe dopluje, hotovi nebudeme!« odvážil se namítnouti statný černocho, a jedna z žen zvolala: »Ale, pane, vždyť jest velký svátek Matky Boží!«

»Co, vy se opovažujete drze odmlouvati? Tu jest má odpověď, již jsem vám slibil!« Potom dlouhým bičem uhodil dohlížitel mocně černocho přes široká záda a bleskurychle do zástupu žen. Černocho snesl ránu, aniž by při tom dal bolest svou na jevo; avšak hrozivým pohledem přeměnil nenáviděného tyрана. Dohlížitel toho nezpozoroval, ježto pozornost jeho upoutal výkřik z davu žen. Tam totiž bič zasáhl oko jistého dítěte tak nešťastně, že ubožátko srdcelomně vykřiklo, což velký rozruch mezi ženami způsobilo.

»Rozmačkal mu oko!« vzkřikla matka dítěte a vrhla se zoufale na muže. Dohlížitel ustoupil krok a chtěl konejšivá slova pronést: »Vždyť to nebude tak zlé.« Když však matka zuřivě rukama jeho obličej drásala, obrátil bič a okutou násadkou tak mocně ji do hlavy udeřil, že hned bez vědomí k zemi padla. V tom okamžiku vyskočil silný černocho angolský z káry a uchopil dohlížitele za krk. »Tys mé dítě oslepil, mou ženu zabil, teď já tebe uskrťm, ty, ty — !« A hrozně nadávky draly se ze rtů černochovyých, při čemž ruce jeho jako kleště svíraly hrdlo nenáviděného člověka, až mu oči vystupovaly z důlků a studený pot vyrážel na jeho těle.

V tom přiběhl od jedné vzdálené káry černocho, převyšující všechny ostatní otroky postavou i rozvahou. Rychle přiskočil k černochovi angolskému a položil

mu ruku na rameno. »Zadrž!« vykřikl na zuřivce, pohleděv na něj pohledem, jenž by mohl divoké zvíře skrotiti. »Zadrž, bratře angolský, pamatuj na přísahu!«

Po těchto slovech v černošské řeči pronesených pustil rozvzteklý černoch svou oběť, jež bez vědomí ležeti zůstala, a pravil: »Máš pravdu, bratře senegalský; pomsta musí všechny postihnouti. Ale ať se opanuje, kdo to umí, když mu před očima zabijí dítě a ženu!«

»Vždyť naši tyrani mají také ženy a děti, a též před jejich očima je oslepíme a sbičujeme. Jen ještě několik dní strpění! Hodina pomsty se blíží. A ta bude strašná! Avšak ty zde nesmíš prodlévati. Pán by tě dal k smrti sbičovati. Utkej do lesa, co ti nohy stačí. U třech palem dostihneš tlupy našich bratří.«

»A má žena, mé dítě?« tázal se černoch angolský.

»Brzo se s nimi shleďáš. Podívej se, tvá žena už se zotavuje. Než nyní neváhej déle, je-li ti život drahý!« pobádal černoch senegalský.

»Utkej! utkej!« volaly nyní i jiné hlasy. »Pán přichází za námi!«

Zatím protlačil se černoch angolský davem svých druhů, vzal plačící dítě z náruči staré otrokyně, která se marně snažila je utišiti, políbil je na tvář, po níž řinula se krev z poraněného oka, a pádil do blízkého křoví, přísahaje krvavou pomstu.

Sotva s očí zmizel, objevil se pan Fouquier před cukrovnu. Bledý jeho obličej zlostí zelenal. V ruce držel obávaný bič a za pásem měl nabitě bambitky, které nosil od té doby, co hrozilo vzbouření otroků. Avšak daleko více nežli těchto báli se černoši dvou velikých psů, kteří pána v patách následovali chraptivě stěkajíce.

»Co je to?« zvolal Fouquier bičem hroze, když se na několik kroků přiblížil. »Co to má znamenati? Proč stojí mlýn? Proč trčí ti černí darmochlebové pohromadě, místo aby pracovali? Máte chuť býti k smrti sbičováni? Či mám na vás Plutona a Hekubu poštvať? Kde jest Flobert? Co se to tu stalo?« vykřikl Fouquier blíže přistoupiv.

»Pane, nehoda!« odpověděl černoch senegalský jménem svých druhů. »Lidé uslyšeli zvoniti k modlitbě — «

(Přítě dále.)

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Holešova. Byla jsem skličena nemocí těžkou. Vykonal jsem 9t denní pobožnost k nejsv. Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie a nebyla jsem v důvěře své klamána; neboť dosáhla jsem opět zdraví svého. Nyní plním slib svůj a volám: »Chvála, čest, díky, velebení a oslavování buď vzdáno nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie ode mne a všech tvorů nebeských i zemských nyní i vždycky.

Odběratelka „Školy.“

Z farnosti tovačovské. Vzdávám tímto nejsrdečnější díky ohnům lásky horčicimu, nejsv. Srdci Ježíšovu, Panně Marii bolestné, sv. Antonínu Paduan-

skému a sv. Janu Nepomuckému za stálou mi prokázanou pomoc při mých pracích.

R. J.

Z Ném. Brodu. Jistý čtenář »Š. B. S. P.« prosí všechny ostatní čtenáře a členy o soustrastnou, zbožnou modlitbu, aby se svou rodinou zbaven byl dlouhotrvající, trapné a těžké choroby, začez jim všem vzdává již předem srdečné díky.

F. W. N.

Od Vyzovic. Tisícere díky vzdáváme nejsv. Srdci Páně, Panně Marii Filipsdorfské a sv. Josefu za dosažení zdraví a mnoho jiných milostí, a prosíme i nadále o božskou ochranu, Boží požehnání a vyslyšení našich proseb.

M. J. J.

Úcta k nejsvětější Svátosti oltářní.

(Hlavní úmysl.)

Pohlédneme-li na lid ve chrámu Páně shromážděný, vidíme, jak jedni opravdu v pokore nejhlubší klaní se Ježíši Kristu, Králi věčnému a nesmrtelnému, v nejsvětější Svátosti, napodobující anděly nebeské, kteří tváře své nice sklánějí před Pánem Bohem a věčně svatý jemu prozpěvují. Ale vidíme také křesťany, a těch je mnohem více, kteří sotva poklonu učiní Pánu Bohu na oltáři skrytému, anebo vůbec tak se chovají, jakoby někde ve světské síni byli, nic nedbajíce posvátnosti místa, baví se, rozmlouvají a velmi neuctivé chování na jevo dávají. Tito nepamatují na Boha ve Svátosti oltářní přítomného, neklaní se mu, netouží po jeho přijmutí a proto srdce jejich úplně vychladlo; světlo svaté víry uhaslo, s ním i naděje a úcta k nejsvětějšímu tajemství zmizela. Jak to napravit?

Již modlili jsme se o ctnost víry, naděje a lásky, a nyní mají všechny tyto ctnosti osvědčiti se v úctě Boha svátostného. Před nejsvětější Svátostí oltářní cvičí se a oživuje víra naše, upevňuje se naděje a důvěra naše a rozněcuje se láska v srdcích našich k Tomu, jenž nás tak neskonale miloval, že nás nechťel opustit, nýbrž zůstal s námi sice skryt, ale přece skutečně, vpravdě a podstatně přítomen v nejsvětější Svátosti oltářní. Co Pán Ježíš druhdy na poušti slíbil zástupům lidu, že totiž jim dá za pokrm tělo své a krev svou, to splnil při poslední večeři před svým umučením. »Když totiž apoštolové povečeřeli«, tak vypravuje svatý evangelista Matouš, »vzal Pán Ježíš chléb a dobrořečil a lámal a dával učeníkům svým a řekl: ‚Vezměte a jezte, totoť je tělo mé.‘ A vzav kalich, díky činil a dal jim řka: ‚Pijte z tohoto všickni, neboť toto je krev má Nového Zákona, která za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.‘ Tato slova vyšla z úst Boha samého, jenž jest věčná pravda a neskončená moudrost. A kdybychom očima svýma Pána Boha viděti nemohli ve způsobách chleba a vína, víme přece, že tomu tak jest; víra svatá jest nám rukojemstvím nedostatečnosti našich smyslů. Slyšme svatého apoštola Pavla, co praví: »Kalich požehnání, který žehnáme, zdalíž není společenství krve Kristovy? a chléb, kterýž lámeme, zdalíž není účastenství těla Páně?« Je tedy Ježíš Kristus jako Bůh a spolu člověk přítomen v nejsvětější Svátosti oltářní, a proto povinností naší jest, jemu vzdávati největší úctu a lásku co jen síly naše stačí. Synu Božímu božská přísluší čest. Nechybujeme tedy, ale dobře činíme, když nejsvětější Svátost k veřejnému uctění vystavujeme, když před ní klekáme, ruce své spínáme, na ni oči své toužebně obrácíme a prosby své přednášíme, vždyť jest Ježíš Kristus ustavičně přítomný v této převelebné Svátosti. Abychom měli příležitost víru svou veřejně vyznati a úctu svou k Ježíši Kristu na jevo dáti, ustanovena jest od církve svaté slávnost Božího Těla. Je to jedna z nejkrásnějších a nejradostnějších slávností v církevním roce. Vše, co máme krásného, nádherného, vše musí sloužiti k úctě Boha svátostného. Ó jak uchvacující jest pohled na veliké zástupy zbožného lidu, který doprovází Pána Ježíše ve Svátosti přítomného ke čtyřem oltářům a pje mu ke cti překrásné chvalo zpěvy! Ale jak zdrcující jest pohled na křesťany, kteří jen z daleka se dívají na průvod a při tom ani nejmenší pobožnosti nejeví! A přece je to tentýž Ježíš Kristus, v jehož jméno klaněti se má každé koleno, nebeských, zemských i pekelných a každý jazyk má vyznávat, že Pán Ježíš jest ve slávě Otce nebeského! Proto již za putování pozemského prokazovali Pánu Kristu božskou poctu. Aj mudrci od východu se mu klaněli,

nejinak učinil malomocný, byv uzdraven. Podobně klaněl se Pánu kníže Jairus, jehož dceru Pán vzkřísil. A Pán Ježíš neodkazoval tuto poctu, nýbrž velikými ji odměňoval milostmi. A proto máme i my věřící vždy a všude vzdáti největší poklonu a účtu nejsvětější Svátosti ať ve chrámu Páně nebo u veřejnosti. Klaněli se mudrci od východu Ježíškovi na klíně panenské Matky jeho Marie sedícímu; nuže klaněme se i my témuž Pánu v nejsvětější Svátosti oltární pod způsoby chleba přebývajícím. V této věci tak důležité mnoho může učiniti spolek kněží adoratorův, aby sami jsouce naplněni živou věrou a vroucnou láskou k Ježíši svátostnému, vedli také sobě svěřené duše k tomuto dobrému pastýři, který vodí ovečky své vždy na dobrou pastvu, hladové nasycuje, žíznivé napájeje, zarmoucené radosti naplňuje, zemdlené pak občerstvuje. Také členové arcibratrstva věčného se klanění nejsvětější Svátosti mají sami největší láskou a účtu býti proniknutí k nejsvětější Eucharistii a jiné věřící k této účtě Pána nebes a země nabádati. Zvláště za doby naší jest klanění se nejsvětější Svátosti oltární velice důležitou pobožností, již svatý Otec Lev XIII. všem tak důrazně na srdce klade.

Ó klaněme se hluboce nejsvětější Svátosti! Jest v ní Bůh náš, Spasitel náš, budoucí Soudce náš! Živá budiž vira naše jako světlo lampy před oltářem ustavičně hořící! Chovejme vroucí lásku k nejsvětější Svátosti oltární v srdci svém a též zevnitř pobožností ji projevujeme! Budeme-li zde Ježíši Kristu v této Svátosti skrytému se klaněti, budeme též jednou hodnými na něj tváři v tvář patřiti ve slávě nebeské. S poníženým u prach čelem před svátostným Páně tělem, před Bohem se pokořme! K jeho chvále písně pějme, božskou jemu poctu vzdejme, láskou k němu zahořme! S anděly se tedy spojme, s nimi v závod Pánu strojme poklony zde služebné! Chvalme s nimi neustále Jezu Krista, nebes Krále, ve Svátosti velebné!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší účtu a lásku k nejsv. Svátosti oltární, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrejš ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Časté svaté přijímání.

Úmysl v listopadu: Účinná láska k duším v očistci,

Úmysly apoštolátu modlitby.

V říjnu modleme se o úctu k nejsv. Svátosti oltářní.

Ustanoven a žehnán Jeho Svátostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Remigia , bis. (533). — Dar setrvání ve víře. Zdar růžencové pobožnosti. Napravení rozháraných poměrů. Diecése. Pronásledované řehole. † rodiče.	
2. Č.	Sv. Hildegardy , p. (1179). — Duch zbožnosti v rodinách. † císařovna Eliška. Zbožné vychování dítek. Zdar katol. zájmům. Několik rodin lhostejných.	
3. P.	Sv. Diviše , b. m. (273). — Velepastyřové naši. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Křest. školy. Úcta a horlivost ve službách Božích. Odstranění lenosti duchov.	
4. S.	Sv. Františka Seraf. (1226). — Trpělivost v chudobě. Císař a král náš. Napravení světa III. řádem sv. Františka. Duchovní synové tohoto světce.	
5. N.	<i>Neděle XX. po sv. Duchu.</i> Sv. růžence bl. P. Marie. Sv. Placida , (541). Pobožnost růžencová. Dobrodinci poutn. místa. † členové bratr. růženc.	
6. P.	Sv. Brunona , bisk. (1102). — Pokoj a mír ve vlasti naší. Vítězství katol. zájmů. Pokoření nepřátel Božích. Vítězství církve katol. ve Francii. † bratr.	
7. Ú.	Sv. Justiny , p. m. (III. stol.) — Za důvěru v Boha. Dobročinné ústavy. Napravení zpustlé mládeže. Obnova lidské společnosti. Odstranění pohoršení.	
8. St.	Sv. Brigity , vdovy. (1373). — Dar umění. Bratrstvo nejsv. Svátosti. Opustěné vdovy křesť. Napravení jisté osoby. Obrácení velikých hříšníků. Šťastné volby.	
9. Č.	Bl. Gunthera , poust. (1045). Za lásku k utrpením. Tři kláštery. † opat G. K. Obhájcové zájmů katolických. Mládež na vysokých školách. Dar trpělivosti.	
10. P.	Sv. Františka Borgiáše , řeh. (1572). — Za úctu k nejsv. Svátosti. Zadošťování za všechny úrážky. Tovaryšstvo Ježíšovo. Dvě důležitá poutní místa.	
11. S.	Sv. Germána , bisk. m. (407). — Pastýřská horlivost. Křesť. školy. Aby si mládež mravnosti vážila. Vyprošení zvláštní milosti. Nemocní. Umírající.	
12. N	<i>Neděle XXI. po sv. Duchu.</i> Sedmero bolesti P. M. Sv. Maximiliána , bisk. m. (283). Bratrstvo bol. P. M. Choromyslný kněz. Pokoj v mnohých rodinách. † syn.	
13. P.	Sv. Eduarda , kr. (1066). Dar pohrdati světem. Obrácení Anglie. Studující na školách středních. Tři ubohé rodiny. Jednoty sv. Josefa. Živá i † přízeň.	
14. Ú.	Sv. Kalixta , pap. m. (222). — Sv. Otec Lev XIII. Duch kajcnosti. Odvrácení častých pokušení. Polepšení dvou nešťastníků. Bázeň Boží ve škole. Sirotci.	
15. St.	Sv. Teresie , p. ř. (1584). — Ženské řehole. Úcta sv. Josefa. Křesť. vychovávací ústavy. Požehnání práci. Několik rodin. Obrácení zatvrzelých hříšníků.	
16. Č.	Sv. Havla , opata (624). — mužské řehole. Zachránění nevinné mládeže. Úplné odevzdání se do vůle Boží. Dar pravé pobožnosti. † rodiče. Dobrodinci.	
17. P.	Sv. Hedviky , vévod. (1342). — Úcta nejsv. Srdce P. Obrácení jistého mladíka. Za dvě rodiny. Za šťastnou hodinu smrti. † kněz M. Z. Přátelé. † biskup.	
18. S.	Sv. Lukáše , evang. P. (90). — Dar pravé moudrosti. Díky za obdržené milosti. Kněz a jeho světenci. Apoštolát sv. C. a M. v zemích slov. Důvěra v Boha.	
19. N.	<i>Neděle XXII. po sv. Duchu.</i> Posvěcení chrámu Páně. — Úcta k domu Božímu. Odvrácení mnohých pohoršení. Vítězství myšlenky katol. Sirotci.	
20. P.	Sv. Jana z Kentu , vyzn. (1172). — Zamezení hříchů. Obrácení nepřátel našich. Posvěť se jméno Tvé! Ženské kláštery a jejich školy. Stavba ústavu.	
21. Ú.	Sv. Uršuly a spoludr. (238). — Řeholní školy. Spojení národů slov. v církvi katol. Větší úcta k nejsv. Svátosti. Časté sv. přijímání. Síla v povolání.	
22. St.	Sv. Korduly , p. a m. (238). — Dar následovati dobrých příkladů. † příbuzenstvo. Následování ctností Marie Panny. Boží pomoc v povolání. Dobrodinci.	
23. Č.	Sv. Jana Kapistr. , řeh. (1456). — Horlivost v rozšiřování víry sv. Upřímná horlivost pro spásu duší. Obnova křesť. společnosti. Láska k duším v očistci.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Rafaela , archanděla. — Úcta sv. andělů strážných. Spolek sv. Rafaela. Vystěhovalci. Pronásledování katolíci. Missie v zemích pohan. Dar pokory.	
25.	S.	Sv. Křišpína a soudr. (III. stol.) — Dar moudrosti. Za pravou zbožnost umění. Radostné plnění zákona Božího. Tichost v obcování. Dobrodinci.	
26.	N.	<i>Neděle XXIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Evarista , pap. m. (112). — Úcta sv. ostatků. Sv. Otec Lev XIII. Zamezení přílišného požitkářství. Dar snášenlivosti.	
27.	P.	Sv. Frumencia , bisk. (IV. stol.) — Milost přemáhati náruživosti. Apostolát modlitby. Družiny Mariánské. Mravnost mládeže. Napravení manželů.	
28.	Ú.	Sv. Šimona a Judy , ap. P. (I. stol.) — Dar pevné nádeje. Časté přijímání sv. svátostí. Povolání ke stavu duchovnímu. Dobročinné ústavy. Svornost.	
29.	St.	Sv. Narcissa , bisk. Jer. (213). — Horlivost v dobrém. Velepastyřové naši. Bohoslovné ústavy. III. řád sv. Františka. Armáda sv. kříže a zvelebení sv. míst.	
30.	Č.	Sv. Alfonse Rodrig. , T. J. (1617). — Dar vroucné modlitby. Tovaryšstvo Ježíšovo. Obrácení pobloudilých. Dobrodinci matice sv.-hostýnské. Mládež.	
31.	P.	Sv. Wolfganga , bisk. (994). — Za statečnost ve víře. Bohumilé podniky. Mir a svornost mezi národy. Zemřelí údové katol. bratrstev. † bratří.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Kdež jinde by se víra naše lépe uživila, naděje upevnila a láska naše roznítila jako u Pána Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní? Tu očima viry patříme na Boha člověka skrytého ve sv. hostii, zde nabýváme naděje na život věčný a důvěry v jeho neskonale milosrdenství; zde srdce naše bývá rozníceno vroucnou láskou ke svatostnému Ježíši, Spasiteli našemu, jenž nás tolik miloval, že z lásky k nám se tolik ponížil a poslušným stal až ke smrti kříže. Jako slunce jsem světila osvěcuje a zahřívá, tak Ježíš Kristus v nejsv. Svátosti oltářní osvěcuje mysl naší a zahřívá srdce naše, abychom Jej, Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své milovali a milovati Jej nepřestali. Z této lásky k Ježíši Kristu spěchejme do chrámu Páně před svatostánek a klanějme se Pánu našemu, vzdávejme Jemu čest a chválu nejvyšší s anděly nebeskými, odprošujme Jej za všechny urážky jemu v této nejsv. Svátosti způsobené a častým sv. přijímáním hledme v sobě i v jiných oheň svaté lásky roznítiti. Srdce Ježíše, rozníť lásku svou v srdcích našich!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1865. Diec. kurenda brn. 1866 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší úctu a lásku k nejsv. Svátosti oltářní a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apostolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnooceně. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Časté sv. přijímání.

Úmysl v listopadu: Účinná láska k duším v očistci.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1902.

Ten zajiště nemá ani jiskry lásky křesťanské, kdo z nedbalosti a lenosti dopouští, aby ubohé duše jeho přátel v plamenech očistcových se trápily. (Sv. Diniš Kartuzian.)

Na Srdci Páně.

Vím o místečku drahém,
jež rájem zakvítá,
že plesá nebes blahem,
kdo k němu zavítá.

Sem, k Srdci otcovskému;
vrať poutníku se mdlý,
kdy strojí srdci tvému
jen bol a klam svět zlý.

Tam krásou nezkalenou
vždy slunce bleskotá,
ať mračna kol se ženou
a děsí temnota.

Svou lásku, žití celé,
svou bolest veškerou
v to Srdce Spasitele
slož se vši důvěrou.

A v jeho svaté službě
ať srdce tvoje zplá,
Pán vyhoví tvé tužbě
A právě blaho dá.

„Obzor“.

V. L. Št.

* * * * *

Podzimní noc.

Tichá noc už nad západem
rozhodila plášť svůj tmavý,
země zachvěla se chladem,
stromy naklonily hlavy
v šepot hravý.

Na chvílenku poustály,
ku nebi se zahleděly,
v ráz tam zlaté hvězdy vzplály,
červánky kde dřív se rděly
v západ ztmělý.

A jak v třípytný sál když vchází
jasná kněžna v krásy lesku,
hvězdnou síní beze hrází
luna pluje po nebesku
v stříbra blesku.

Obláček se od hor zdvihá,
chvěje tam, kde měsíc bílý,
v kole hvězd se třese, mihá --
to mé sny tam vystoupily,
Bože milý!

„Obzor“.

A. PAVELČÍK.

Moc svátosti pokání.

Každý katolík ví z katechismu, že jen tehdy může dojít úplného odpuštění hříchů spáchaných a prominutí trestů za ně zasloužených, když hříchů svých z celého srdce

svého upřímně lituje, z nich se úplně knězi vyzpovídá a dle sil svých zadost učiní, čili jedním slovem, když hodně přijme svátost svatého pokání. Není svátosti, která by měla více nepřátel, nežli právě svátost pokání; není povinnosti, proti které by se více brojilo, nežli proti sv. zpovědi. A proč? Ti, kdož proti sv. zpovědi brojí, mají na zřeteli jen to, co hříšník činiti musí; jim jest proti myslí, že se má ponížiti před knězem, že má srdce své celé, i ty nejtajnější záhyby jeho upřímně a dle pravdy objeviti, že má za hříchy své také nějaké pokání vykonati. To vše zdá se jim jednak člověka nedůstojné, jednak tuze těžké. Nepomýšlí ale při tom z druhé strany na blahodárné účinky sv. zpovědi, nevzpomínají co Bůh za tu malou oběť, kterou člověk přináší, uděluje zdraví duše a pokoj svědomí, radost v Bohu, milost posvěcující a naději na nebe. Je-li kdo tělesně nemocný a hledá u lékaře pomoci, tu se zajisté rád podrobí sebe větším obětem, sebe bolestnější operaci, jen aby zase ozdravěl; a nemoc duše, hřích, chtěl by jen tak lehce, bez oběti, bez bolesti vnitřní — litosti — bez operace — sv. zpovědi — vyléčiti? Oč jest přece nemoc duše nebezpečnější nežli tělesná? Oč zhoubnější má následky pro časnost i věčnost? Proto zajisté má každý katolík Bohu na kolenou děkovati za tento blahodárný prostředek smíření a spásy, neboť v něm jeví se právě ta veliká, nezměrná dobrotnost, laskavost a milosrdenství Boží vůči

hříšníkům. Skrze tuto svátost naplňuj se slova Spasitelova: »Přišel jsem, abych hledal a spasil, co bylo zahynulo«, a slova Pisma svatého, kde praví Hospodin: »Nechci smrt hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl.«

Svátost pokání má blahodárný účinek nejen na jednotlivce, že konejší jeho svědomí a očisťuje je, nýbrž i na celou společnost lidskou, neboť donucuje hříšníka, aby, co nespravedlivé drží, zase vrátil, co poškodil — napravil, zejména co se týče majetku cizího a cti bližního. A pro tyto spasitelné a blahodárné účinky velebí i mnozí jinověrci naši svátost pokání a obdivují se té veliké moci sv. zpovědi. Kolik poškozených přišlo zase ku svému majetku jen pro sv. zpověď!

Na příklad uvádíme případ, který se nedávno v Americe udál, kde nahrazen byl obnos ohromný pravému majiteli, a to jen následkem vykonané sv. zpovědi. Noviny »New-York-Lun« uveřejnily následující zprávu:

V městě našem (New-Yorku) šel jistý velice bohatý muž ku sv. zpovědi. V té přiznal se, že celé skoro jeho ohromné jmění pochází z podvodů a krádeží, které po delší čas páchal v bankovních závoděch a které šťastnou náhodou posud nebyly objeveny.

»Nemám však pokoje v duši«, praví kajecník, »nic mne netěší, a proto bych rád obdržel rozhršení, abych zase pokoje nabyl.« »Jděte nejdříve domů«, praví mu na to zpovědník, »a zpytujte a počítejte, ale přesně, kolik asi nespravedlivý majetek váš obnáší. Neboť nedostane-li se poslední nespravedlivý haliř do rukou pravého majitele, není pro vás odpuštění ani zde ani na věčnosti.«

Muž onen šel, počítal a počítal, vzpomínal a zpytoval několik dní a pak

šel zase ku knězi a vykonal generalní upřímnou sv. zpověď. Na znamení, že to myslí upřímně, a že chce pokání činiti, odevzdal knězi ohromnou sumu 25 milionů K ve státních úpisech s prosbou, aby je odvedl těm, jimž patří. Kněz vzal peníze, odevzdal je vlastníkům, bez udání od koho jsou, a bohatc, který snad nyní schudl, obdržel po čem toužil — rozhršení a s ním i pokoj svědomí. Celý ten balík peněz neměl před Bohem více ceny nežli otep slámy, neboť to byl nespravedlivý majetek.

Ejhle, jakou moc má svatá zpověď na svědomí i vůli člověka! Kde jest ve světě prostředek, jenž by takto donutil k navrácení nespravedlivého majetku vlastníkům i při nebezpečí vlastního schudnutí? V této moci jeví se božské ustanovení sv. zpovědi. Neměl by svět spíše za tak veliké dobrodiní Kristu Pánu vděčným býti?

Moc sv. zpovědi uznávají i sami lepší protestanté, a litují, že Lutr svatou zpověď zavrhl. Známy básník Klement Brentano, byl ač katolík rodem, skoro nevercem a život jeho byl také podle toho. Když se byl však vybouřil, tu pocítil osten výčitek v duši své a rád by se ho byl zbavil. I doufal, že se mu ulehčí, když o svých chybách bude s jinými rozmlouvat. Ale nedařilo se mu to, svědomí se neutišilo. Jednou také svěřil se s hříchy svými dceři jednoho protestantského pastora Luise Henslové, která později v Paderbornu do lůna katolické církve se navrátila. Dívka tato však odvětila mu vážně: »Co pak mně takové věci povídáte? Jste přece katolík, řekněte svému zpovědníkovi co vás tíží.« Po slovech těchto vypukl Brentano v pláč a hořekoval: »Tohle mi musí říci dívka protestantská!« Již dříve byl z úst téže dívky slyšel, »že může někdo býti sice velice duchaplným, ale při tom přece jen velice bídným«. Slova tato jakož i

napomenutí poslední bodala ho ve svědomí jako jehly. Musil si říci, že záležitosti svědomí nepatří do salonu, ale do zpovědnice. Zahanbení toto přineslo mu pak spásu. Klement odebral se ku knězi a oznámil mu, že chce vykonal životní zpověď, až bude k ní náležitě připraven. Již při této rozmluvě, v které Brentano poněkud své nitro a stav duše odhalil, a z úst kněze slova útěchy a povzbuzení slyšel, roztál led na srdci jeho a touha po Bohu a po smíření s ním zapudila všechny dřívější světské žádosti. Po celý měsíc připravoval se Brentano ku svaté zpovědi a to nikoliv bez vnitřních bojů, jak to u tak zastaralého hříšnika ani jinak býti nemůže. Konečně přece anděl strážný zvítězil; Brentano se vyzpovídal. Když byl dokončil a obdržel rozhršení, vstal staříčkův jeho zpovědník a se slzami v očích — byly to slze radosti a díky — objal kajcníka. Po sv. přijímání byl Brentano přešťasten, neboť našel zase Boha a s ním štěstí jedině pravé, pokoj duše a radost v životě spolu s nadějí na nebe. Co jiného ve světě jest s to, aby tak člověka oblažilo? I tak mnohý katolík, jenž bez dobré přípravy, jen tak jako ze zvyku do zpovědnice šel, zakusil moc sv. zpovědi v duši své. Poznal, jak chybil, pocítil bolest, lítost, a vykonav řádnou sv. zpověď, byl šťasten a vedl život křesťanský. Tak vypravuje Jan mladší z řádu dominikánského ve své knížce »Řebřík nebeský« následující poučnou historku:

Mladý muž, asi třicetiletý, přijde v čase velikonočním do kostela. »Musím přece také jíti ku sv. zpovědi«, praví u sebe, »vždyť jsem chodil posud každoročně, co by tomu lidé řekli, kdybych letos nešel.« I sedne si do lavice a chce se připravit. Ale nechtělo se mu dárati. Brzy si pokrucoval knírky, brzy si vjel prsty do vlasů, anebo zevloval kolkolem. Nutí se pohlédnouti do útrob duše své

ale brzy toho nechal. Neviděl tam nic pěkného, samý kal a bláto, vždyť nebyl již rok u zpovědi a vedl život světský. A k tomu našeptává mu zlý duch: »Eh, co, netrap se dlouho, jdi jen, vždyť jest to vše jen lidský výmysl.« Tak byl brzy se zpytováním svědomí svého hotov a protože přece před lidmi chtěl povinnost velikonoční vykonati, postavil se u zpovědnice. Před ním pak klečela tam jakási stařenka na druhé straně, jejíž zpověď trvala déle. Mladík by už byl zase rád venku a proto si myslil: »Co pak ta stará čarodějnice má toho tolik co povídati, že nemůže býti hotova. To bych já byl už desetkrát hotov.«

Čeká, čeká, a ono pořád nic, stařenka ještě není hotova. Tu ohlíží se mladík po zpovědnici a zočí tam obrázek, kterak David král klečí na zemi a pláče nad hříchem svým. Anděl Páně stojí mu po boku a sbírá slzy do zlaté misky, aby je donesl před trůn Slitovníka.

Mladý muž hledí na obrázek, a čím déle naň patří, tím větší teplo zahřívá srdce jeho dříve ledové; jakýsi tajený oheň zapálil se v duši jeho a jakýsi nevysvětlitelný pocit naplňuje jeho srdce; jest to velká bolest, která mu svírá srdce a vnitřní hlas volá k němu: »Hleď na tohoto hříšníka, kolik jest potřebi k pravému pokání — a ty přicházíš suše a studeně, bez jediné jiskřičky lítosti a lásky. David byl velikým a mocným králem a on nestyděl se za slzy lítosti a ty, stvoření nepatrné, nemáš v očích ani slzičky. David zhřešil jedenkrát jen, ale plakal ustavičně, a tys zhřešil mnohokrát a nepláčeš nikdy!«

Při takových myšlenkách zasáhl paprsek milosti Boží srdce jeho, slza za slzou drala se mu do očí. Dlouhá zpověď

stařenky získala mu ještě času, aby se připraviti mohl, a když kněz, jsa se stařenkou hotov, dával mu na počátku požeňnání k dobré zpovědi, tu byl zde již zcela jiný člověk. Upřímně a kajicně odhalil ve sv. zpovědi celou duši svou, všechny ty rány hříchů způsobené, tu celou bídu svou, a se slzami božkými vypočítával hříchů své. Kněz poznal hned, že nemá před sebou obyčejného kajcníka, že milost Boží v mladíku tomto obzvláště působí, a proto otcovsky a laskavě domlouvá; poukazuje na velikost, ošklivost a škodlivost hříchů spáchaných, ale také na milosrdenství Boží, povzbuzuje k lítosti pravé, která kořen svůj má v lásce k Bohu, utvrzuje v dobrém předsevzetí a uděluje mu po uložení pokání konečně svaté rozhršení.

Ó jak jest mu najednou lehký, tak milo u srdce! Pokoj a mír, jehož dlouho postrádal, vešel do duše jeho, čistá radost, kterou dříve nepocítil, rozproudila se duši celou. Plný vděčnosti klesl u oltáře na kolena svá a roní slzy, ne slzy bolesti, ale radosti nad nalezeným štěstím. Duše jeho velebí Pána dobrotivého, jenž mu nedal zahynouti, ale jako ztracenou ovečku zase přivedl ho ku stádu svému. A v tomto posvátném okamžiku slibuje Bohu, že se nikdy již nezpronevěří, cestu ctností neopustí, nýbrž pevně kráčetí bude po ní, aby v milosti Boží došel šťastně cíle svého — spojení s Bohem.

Ejhle, jak zázračná vpravdě jest moc svaté zpovědi! Užijeme proto prostředku tohoto rádi a často k prospěchu svému časnému i spáse věčné duše své, aby jednou Bůh nemusil nám vyčítati: »Chtěl jsem tebe spasiti, ale ty jsi nechtěl.«

Boh. Hendl.

Na hřbitově.

Zde uštlali vám, drazí nebožtíci,
již usnuli jste smrti klidným snem,
a zdobí věnci dnes a leskem svíčí
rov váš; den dušiček jest vaším dnem!

Zem pojala, co zemským na vás bylo,
co časným — shtlil pomijivý čas,
vám duším jitro se již rozednilo,
vás pojala již věčnost ve svůj jas.

Čím jsou ty svíce ve svém matném kmitu,
kdy vzhází na východě slunce zář?
A čím jest slunce proti blaha svitu,
jímž napájí vás věčné Boží tvář!

Božské Srdce Pána Ježíše pramen blaženosti.

(Část další.)

Veliký zármutek svírá obyčejně člověka, jenž ztratil zdraví, větší svírá toho, jenž ztratil příbuzné, ale daleko větší zármutek svírá srdce toho, jenž hříchem těžkým ztratil Boha. Mnohý najde velmi snadný prostředek, jímž by se ho zbavil. Nechá sice ránu v srdci, ale aby ho nebolela, nevšímá si jí, snaží se na ni zapomenouti, snaží se ji zakrýti radostmi zevnějšího světa. Částečně se mu to i podaří. Jel jsem vlakem s mladým pánem a dal jsem se s ním do hovoru. Brzy jsem poznal, že jeho smýšlení je velmi daleko od Boha. Tázel jsem se ho, zdali mu svědomí při tom ničeho nevytýká. Pravil, že je úplně klidný a spokojený. »Ale jak dlouho?« tázel jsem se.

»Jak dlouho, jak dlouho?« odpověděl neurčitým hlasem; cítil asi, že to dlouho trvati nemůže. Vždyť věděl, že vnější radosti, jež mu zdánlivý pokoj duše udržovaly, prchnou, snad spíše, nežli se nadá; když ne dříve, v hodinu smrti zcela jistě, a místo jejich nastoupí věčné bolesti.

U jiného opět zármutek nad vinou hříchu a výčitky svědomí tak ovládnou celou duši, že podobá se zakalenému jezeru. Naprostá nedůvěra v Pána Boha zármutek ten stále zvětšuje. Myslí, že mu není odnikud pomoci a často pomýšlí i na to, vzít si život.

I z toho zármutku ukázalo lidem cestu božské Srdce Páně. Pán Ježíš, svatost sama, nemohl sice pocítiti výčitek z vlastních hříchů, ale jako Spasitel vzal na sebe hříchy celého lidstva a s tímto břemenem objevil se na hoře Olivetské před svým nebeským Otcem. I na jeho duši dolehlo břímě toto a sice tak velikým zármutkem, až nohy jeho se chvěly, krev mocným proudem do Srdce se hnala a bohatými krůpějemi

vytryskala na povrch těla. Jak smýšlelo božské Srdce Páně v tomto zármutku? Vidělo, že Velebnost božská je těmito hříchy neskonale uražena, že Spravedlnost Boží žádá zadostučinění. Aby shladilo onu urážku, vzalo na sebe to zadostučinění, rozhodlo se z lásky k Bohu a lidem vytrpěti největší pokoření a nejbolestnější smrt. Z lásky k božské Velebnosti a lidem, aby shladil hříchy lidstva, dal se Pán Ježíš souditi a odsouditi jako největší zločinec, snášel potupy největší od hrubých vojáků a umřel, tělo své maje ranami poseto, uprostřed dvou lotrů. Tim naznačilo božské Srdce Páně, že beze všeho zadostučinění, pouhým zapomenutím nemožno se zbaviti zármutku vzniklého z viny hříchu. Někaké pokoření, nějakou bolest musí die vůle Boží na sebe každý vzít, kdo se toho zármutku chce zbaviti. Die ustanovení samého Ježíše Krista je tim zadostučiněním pokoření a vnitřní bolest nad hříchy spojená s opravdovým předsevzetím, již se jich nedopustiti ve svátosti pokání. Zpovídati se ze svých hříchů má vždy do sebe něco pokorního, něco trpkého, ale co je to proti pokoření a bolestem, jež vzalo za nás na sebe božské Srdce Páně? Kdo má při sv. zpovědi dobrou vůli, vždy uslyší z úst kněze, jenž na místě Božím ho soudí, slova odpustění, vždy obdrží milost, vždy zbaví se onou nepatrnou trpkostí, již z lásky k Pánu Bohu podstoupil, břemene, jež by ho tížilo celý život, ba celou věčnost. U zpovědnice, u trůnu to milosti a milosrdenství Božího, rázem mizí sebe větší zármutek a místo něho mír a pokoj jako jarní váněk do duše se snáší. Vždyť zde zavřela se před ní propast věčných bolesti a otevřela se brána nebeská, zde stala se opět dítkem

Boha třikrátě svatého. P. Adolf Doss, T. J., jenž v Německu obzvláště mezi mládeží studující velmi horlivě pracoval, uvedl v jedné duchovních cvičeních čili exerciciích, jež dával akademické mládeži, tento příklad: Jistý člověk, jménem Christian Anthropos, byl jako hošík od matky své nábožně vychován. Když počal chodit do školy, byl vzorem všem dobrým svým chováním a pilností. Poněvadž měl dobré vlohy, dán byl na studie. Když se jako hoch zadíval časem do svého svědomí, pozoroval, že zde není všechno v pořádku, ale vše by se dalo spraviti, kdyby býval upřímným ku svému zpovědníkovi. Na mysl přicházely mu časem myšlenky, proti nimž svědomí pozvedalo svůj hlas. Dlouho je u sebe tajil. Konečně nabyl odvahy a vykonal dobrou životní sv. zpověď. Do duše vrátil se blažený mir. Však ne na dlouho. Vrátil se do starých kolejí, v nichž ho udržovala jeho lehkomyšlnost. K náboženství byl stále chladnější, když vyšel z gymnasia, byl už bez víry. Výchytky svědomí ho sice nějakou dobu znepokojovaly a působily duševní zármutek, ale zbavil se ho. Utlumil na universitě svědomí své téměř úplně. Stav jeho nezůstal tajným nejlížeším jeho příbuzným. Když přišel na prázdniny, pravila mu zbožná sestra: »Nebude ti, bratříčku, škoditi, když letos půjdeš na třídní duchovní cvičení, jež se dávají posluchačům vysokých škol.« Dal si říci; šel. Proč, ani sám nevěděl, duchovní prospěch málo mu na mysli ležel. Poslední jeho čin před tímto rozhodnutím byl, že si koupil dobrou pistoli, by učinil konec trapnému životu. Uspané svědomí se mu asi počalo probouzeti.

Po rozjímání zaklepal na dvéře jeho pokoje jeden z posluchačů, vešel do vnitř a pravil: »Velebný pane, odkud to máte? To jsem já!« P. Doss jej těšil a pravil: »Onen Christian Anthropos,

o němž jsem vám vykládal, poznal v duchovních cvičeních svůj duševní stav, vykonal životní sv. zpověď, obrátil se celým srdcem k Bohu a je nyní šťastným člověkem.«

Sotva že opustil mladík tento pokoj, vstoupil jiný a pravil: »Velebný pane, ten Christian Anthropos jsem já.« I jeho upozornil P. Doss na další část tohoto příběhu, přivedl ho k životní sv. zpovědi a tím do přístavu duševního míru a blaha.

Na tomto příkladě, který jak viděti, není ojedinělým, jasně viděti, že jediný způsob zbavit se zármutku duševního, vzniklého z nepokojného svědomí, jest: vzít na sebe dle příkladu božského Srdce Páně za hříchy lidstva tak neskonale pokořeného, aspoň nějaké pokoření a sice ve svátosti pokání, z neskončené lásky téhož božského Srdce ustanovené.

Božské Srdce Páně je sice již zde na zemi bohatým pramenem útěchy všem, kteří trpí a pláčí z lásky k Bohu, ale útěchu pravou a věčnou chystá jim teprve v nebi.

Božské Srdce Pána Ježíše, které z lásky k nebeskému Otci a z lásky k lidem na zemi největší pokoření a bolesti trpělo, kraluje nyní v nebi na pravici Boha Otce v neskončené slávě a blaženosti. Okem přítele, otce, matky, ba celou láskou svého božského Srdce hledí na zem na ty, kteří dle jeho příkladu z lásky k Bohu něco trpí. Jeho ústa volají ku každému z nich: »Nezapomenu se nad tebou. Aj, na rukou svých zapsal jsem tě.« (Is. 49, 15., 16.) Vychodané vyrývají si na dlaně rysy tváře osob milovaných a natrou je pak modrou barvou, zvanou »indigo«, tak že jsou nesmazatelné. Tak i Pán Ježíš v ranách rukou svých, ano ve svém božském Srdci má vlastní krví zapsány a sice nesmazatelně všechny, kteří v utrpení na zemi jej následují. Jakou má radost člověk, jenž slyší, že je dobře zapsán

u císaře pána. Zmizí při zprávě té všechen zármutek, kdyby byl sebe větší. Jaká útěcha je to teprve pro ty, kteří trpíce a plačíce na zemi z lásky k Pánu Bohu, mají jistotu, že dobře jsou zapsáni u svého božského Soudce, ano že jejich jména jsou v samém jeho Srdci zapsána a sice nermazatelně! V tom jest jejich naděje na nebe, na radost neskonanou a věčnou. Jak Písmo Svaté nás poučuje, přijde Pán Ježíš k poslednímu soudu, soudit celé lidstvo s odznaky svého utrpení. Když slunce a hvězdy ztratí své světlo, zazáří na obloze nebeské znamení sv. kříže, zazáří pět ran oslaveného Krista Pána. V září tohoto světla poznají odsouzení své ti, kteří na zemi nic z lásky k Pánu Bohu trpěli nechtěli. Jaká důvěra a radost naplní však srdce těch, kteří uvidí jména svá zapsána v božském Srdci Soudce svého, pro něhož na zemi trpěli! Jaká útěcha a radost, když uslyší z úst jeho slova: »Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa.« (Mat. 25, 34.) »A setře Bůh všelikou slzu z očí jejich a smrti více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více.« (Apok. 10, 4., 5.) Každá rána tělesná z lásky k Pánu Bohu vytrpěná, lesknouti se bude zvláštní krásou, každá bolest jako rubín stkvíti se bude na oslavené duši. Každá bolest nad hříchy pocházející z lásky k Pánu Bohu jako nejdrahocennější perla zdobiti ji bude. Sv. Gertruda spatřila ve zjevení v nebi duši, která nejdříve urážela Pána Boha hříchy, ale pak na pokání se dala. Šat její byl na mnoha místech potrhán, ale místa tato vyplněna byla překrásnými perlami. Svěťice se tázala, co znamenají ty perly. Duše odpověděla: »Četná místa na mém šatu roztrhaná, znamenají mé hříchy, perly pak, jež je vyplňují, znamenají slzy, jimiž jsem své hříchy oplakávala.«

V nebi bude mítí duše již jen radost a sice takovou, že větší si již ani přát nebude. Jaká bude její radost, když do nebe přijde jako do svého domova, když přijde mezi sbory andělů a uvidí jejich krásu. Sv. Bernardin ze Sieny píše: »Kdyby nejnižší anděl ve své slávě na zemi se zjevil, zmizelo by před jeho leskem světlo slunce a všech těles nebeských, neviděli bychom ničeho, leč toho anděla.« V nebi zazáří do duše krása devíti kůrů andělských, z nichž jeden druhého krásou svou převyšuje. Do takové společnosti vejdou ti, kteří na zemi z lásky k Bohu trpěli a blaženost andělů bude jejich blažeností. Dále přijdou do společnosti svatých, kdež očekává je nová krása, nová blaženost.

Sv. Magdalena de Pazzis spatřila ve zjevení slávu sv. Aloisia v nebi a řekla: »Nikdy bych si nebyla pomyslíla, že je v nebi tak veliká sláva!« Zde se sejdou vyvolení se všemi, s nimiž s odevzdaností do vůle Boží a z lásky k Pánu Bohu se byli na zemi rozloučili. Jaké radostné shledání, zde se již nikdy rozloučiti nemusejí. Zde uvidí Královnu nebes, nejblahoslavenější Pannu Marii, a se srdcem plným dětinné lásky zvolají: »Jak jsme šťastni, že Ty jsi naše Matka!«

Konečně ozáří je neskončenou krásou svou samo božské Srdce Páně a stane se jim na věky zřídlem neskonalých, nevyslovitelných radostí, splní na nich slova Písma Sv.: »Oko nevidálo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují.« (I. Kor. 2., 9.)

Vratme se, milý čtenáři, opět s nebe na zem a snášejme po dobu svého života pozemského dle příkladu božského Srdce Páně všechny bolesti tělesné i duševní z lásky k Pánu Bohu, by i na nás dvou se vyplnila slova našeho Spasitele: »Blahoslaveni lkající, neb oni potěšeni budou.« (Mat. 5, 5.)

Snášení kříže.

Napsal J. S. Pavlík.

Učením soudného dne uzavírá církev svatá rok církevní. V onen den, »den hněvu a hrůzy, den velký a hořký velmi,« objeví se na obloze nebeské znamení Syna člověka, svatý kříž. Při pohledu na kříž ten ustrnou bezbožní a třásti se budou úzkostí na celém těle. Za svého živobytí byli nepřáteli kříže, neustávajice se mu posmívají a rouhati; nyní záti před jejich očima, ale strašně. V nejhlubším stínu budou se chtít schovati před jeho světlem, budou volati: Hory, padněte na nás, pahrbkové přikryjte nás! — Ale spravedliví budou se radovati při pohledu na svatý kříž, za nějž se v živobytí nikdy nestyděli. Se svatým Ondřejem budou volati: Ó kříži podivný, ó kříži žádoucí, ó kříži, jenž celý svět osvécuješ, já jsem poznal tvou sílu; s důvěrou a radostí přicházím k tobě.

Má-li nás pohled na kříž v den soudný radostí naplniti, musíme již za živobytí kříž ten milovati a jej rádi snášeti. »Kdo chce býti mým učeníkem, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne«, pravil božský Spasitel. A jinde zas řekl: »Kdo svůj kříž nenese, není mne hoden a nemůže býti učeníkem mým.«

Přijmeme ochotně každý kříž z ruky Boží, neboť snášení kříže jest naší povinností. Bůh sám chce, aby lidé kříž bolesti snášeli. Již v ráji dal Bůh na jevo vůli svou, an na bedra prvního muže kříž vložil. »V potu tváře své budeš pracovati a svůj chléb jisti, až se do země navrátíš, z níž jsi vzat. Trní a hloží tobě ploditi bude.« I první ženě uložil Pán Bůh kříž: »V bolestech budeš roditi děti a pod vládou mužovou státi; on bude panovati nad tebou.« Bůh sám

tedy chce, aby každý člověk nesl kříž svůj. Samému Synu jeho jednorozrozenému bylo nésti kříž, a to velmi těžký kříž, a on ochotně a s radostí vzal jej na sebe. »Či nemám píti kalich, ježž mi můj Otec dal?« tázal se. »Otče, ne má, ale tvá vůle se staň! Blahoslavená Panna Maria též nebyla ušetřena. Sedmero-násobný meč probodl její panenské a mateřské srdce. Též i ona vzala kříž ten ochotně na sebe. V okamžiku, kdy řekla: »Já jsem děva Páně, staniž mi se podle slova tvého,« vzala na sebe nejen všechny důstojnosti a radosti, nýbrž i všechny bolesti, kteréz k vůli božskému Synu na ni čekaly. — I svatým jak Starého, tak Nového Zákona bylo kříž snášeti. Abraham a Sara zůstali až do svého stáří k velkému zármutku svému bezdětní. Starému Isákovi způsobil starší jeho syn Esau mnoho bolesti. Jakob musil utéci z přibytku rodného, aby ušel pronásledování Esauovu; později mu nezdárné děti mnoho zármutku působily; po mnoho let oplakával svého miláčka Josefa, domnívaje se, že divá zvěť ho roztrhala. Josef sám byl od svých bratří nenáviděn, pronásledován, do ciziny za otroka prodán, od ženy Putifarovy k hříchu sváděn, nevinně obžalován a do vězení uvržen. Mojžiš měl velký kříž s tvrdošíjnými, nevzděčnými Israelity, kteří neustávali toužiti po hrncích s masem v Egyptě. Proroci byly od svých soukmenovců nenáviděni, pronásledováni, mnozí z nich zavražděni. A podívejme se na apoštoly a na mučovníky: co těm bylo vytrpěti! A přece s radostí snášeli všechny muky a bolesti, pospíchajice na popraviště s jásotem a zpěvem jako na nějakou svatbu. Ještě větší je počet těch, kteří bez krveprolití kříž svůj snášeli;

to jsou ti, kteří tělo své ukřižovali i s jeho žádostmi, kteří z lásky k Ježíši trpělivě a oddaně všechno snášeli, cokoliv kříž se jmenuje, ztrátu jmění, ztrátu cti a dobrého jména, zneuznání, opovrhování, špatné nakládání, chudobu, nemoc, opuštěnost, úzkost svědomí a hořkost celého života. A jak ochotně přijali každý kříž z ruky Boží a jak radostně jej nesli! »Mám zalíbení na svých slabostech,« píše sv. Pavel, »na pohaněních, bídách, pronásledováních a úzkostech k vůli Kristu . . . Oplývám útěchou ve svém utrpení.« Svatý Ignác z Lojoly byl ve španělském městě Salamance uvržen do žaláře, a zacházeno s ním jako s nějakým zločincem, i ruce a nohy byly mu řetězy spjaty, ale z jeho obličejů zářila radost. Přátelé jeho přišli, aby mu útrpnost projevíli; ale on nechtěl žádné spoluútrpnosti; on chtěl, aby mu blahopřáli. »Nechť ví Salamanka,« pravil, že nemá tolik okovů, kolik bych já kromě těchto z lásky ku Kristu nositi chtěl.« »Pane, buď zemřít, nebo trpět!« volali svatí. Svatý Martin byl již blízek smrti a těšil se, že bude brzo spojen s Kristem. Jeho žáci se slzami jej prosili, aby je neopouštěl. Tu tedy modlil se svatý biskup: »Pane nemůže-li mne tento lid ještě postrádati, nezdráhám se pracovati; nechť se stane tvá vůle!«

Milí čtenáři! Jsme též tak ochotní, z ruky Páně podávaný nám kříž přijmouti? Ach, jak mnozí reptají a si stěžují, když jenom něco dost málo na ně přijde; jak mnozí myslí, jejich kříž že je nejtěžší, ačkoliv nemají daleko tolik trpět jako mnozí jiní. Jak mnozí chtějí vůbec každému křížičku uniknouti, nechtějí zhora nic trpět, nic snášeti, naopak jen příjemně žít, jen se baviti. Neděle a svátky kolik jich je v roce, ani nestačí na všechny ty zábavy. Noviny a nárožní domy jsou plny samých plesů a věnečků, jimž ani na jméno se přijíti nemůže; a kdyby byli jenom dva od

nějakého řemesla, obchodu a zaměstnání, již se považují oprávněnými, svým jménem něco zaříditi; skoro každý rok slaví se jakés jubileum. Tu je výlet, tu je zábavní vlak, tu slavnost založení, pětiletého a desíletého trvání; zkratka svět si chce učiniti ten život co možná nej příjemnějším. chce jen po té růžové cestě do nebe se dostat.

Ale ta růžová cesta nevede do nebe, nýbrž do pekla; do nebe vede cesta trnitá, cesta kříže. Jenom v kříži jest naše spasení, jenom kříž přinesl světu požehnání. Ježíš Kristus blahoslavi ty, kdož nějaký kříž snášejí. »Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské.« I svatý Petr píše: »Blahoslavení jste, pakli jste pro Krista byli tupeni, neboť čest a sláva Boží spočívá na vás.«

Kříž má čtyry konce: jeden ukazuje v levo, druhý v pravo, třetí dolů a čtvrtý vzhůru. Jeden konec ukazuje tedy v levo nebo-li v zad a přivolává nám na paměť naše minulé hříchy. K vůli těm hříchům musil Kristus Pán podstoupiti muku kříže. On jí nezasloužil; ale my jsme to zasloužili, když nějaký kříž na nás přijde, a když něco trpět musíme: svými hříchými jsme to zasloužili. A proto máme kříž trpělivě nésti, poněvadž je spravedlivým trestem za naše hříchy.

Druhý konec kříže ukazuje v pravo čili v před a upomíná nás na naši poslední hodinku. Co si budeme v oné hodině přát, nad čím se budeme radovati? Snad nad zábavami a vyraženými, jichž jsme užili, snad nad počty a vyznamenáními, jichž se nám dostalo, snad nad bohatstvím, jehož jsme sobě získali? Ach, nad tím se sotva budeme radovati; spíše nad utrpením, jež nám bylo snášeti, a kteráž smrti konec vezme a v radost se promění. Proto máme každý kříž a každou bolest z ruky Boží ochotně přijati a trpělivě nésti. Jest

však i nutno, abychojn byli spokojeni právě s tím křížem, ježž nám Bůh vyhledal; on ví nejlépe, jaký kříž se pro nás nejlépe hodí.

Jeden mnich byl se svým utrpením nespokojen; on by si byl raději zcela jiné přál než to, které mu bylo snášeti; stále si stěžoval, že jeho kříž je až příliš těžký. Tomu chtěl Pán Bůh dáti dobré naučení. Když mnich jednou spal, spatřil na ráz před sebou státi anděla, jenž kýval na něho, aby šel za ním. I vedl ho anděl do velikého sálu. Kolem dokola stály samé kříže jako na krchově, různé velikosti a podoby. I vedl ho anděl k jednomu z těchto křížů a pravil mu: Tento kříž patří tobě; pakli se však tobě nepodobá; můžeš si vybrati jiný, jenž se ti bude zdáti lehčí neb příjemnější; křížů na vybranou máš zde dosti. A milý mnich hledal a hledal, vzal hned ten hned onen do ruky, jenž se mu zdál býti lehčí; ale klamal se; ty druhé byly buď ještě těžší, nebo nepohodlnější, co se navybíral, a žádný se mu nehodil. Posléze vrátil se k svému vlastnímu kříži a řekl: Já si ponechám ten zde; on ještě pro mne nejlepší. Od toho času již nenařikal. Tak i my musíme býti s oním křížem spokojeni, který právě máme, a musíme si mysleti, že druzí lidé mají ještě těžší kříž než my.

Třetí konec kříže ukazuje dolů, totiž do očištnice a praví nám že trpělivým snášením kříže mnoho časných trestů odpykati můžeme. Je nám mnohem prospěšnější, když si očištné tresty již zde na světě buď zcela anebo z velké části odbudeme. Zde nosíme kříž dřevěný, na onom světě bude nám na ramena vložen kříž železný, jenž nás mnohem

více tlačiti bude. Buďme tedy vděční za každý kříž a nesme jej trpělivě, neboť máme z něho jen užitek.

Čtvrtý konec kříže ukazuje vzhůru do nebe a poučuje nás, že si trpělivým kříže snášením mnoho zásluh pro nebe získati můžeme. Proto posílal Pán Bůh a posílá dosud i na nevinné a svaté duše všeliká utrpení, aby je jako zlato v ohni zkusil a velikou slávu v nebi jim dáti mohl. Utrpení mají pro nebe větší cenu než jiné dobré skutky. Jeden lot kříže, praví jeden světec, platí více než celý cent modlitebních knížek, pod tou podmínkou ovšem, pakli svůj kříž společně s Ježíšem neseme, chtěce ho následovati a jeho učeníky se státi.

Blaze vám, laskaví čtenáři, když každý kříž z ruky Boží ochotně přijmete, s ním spojení jste a trpělivě jej snášíte. Nebudete mít žádné úzkosti, když na smrtelné posteli kříž vedle sebe spátríte; s radostí pozdravíte to znamení Syna člověka a na srdce přitisknete.

Jeden mnich ležel na smrtelném lůžku. Slabým hlasem žádal, aby mu podali jeho zamilovanou knihu. Ukázali mu brzy tu, brzy onu knihu, on však vrtěl hlavou, dávaje na jevo, že to není ta pravá. Tu měl kdosi nápad, podati mu kříž, a hle, ten na to připadl. Radostí záře polibil nemocný podaný mu kříž, řka: Vpravdě, to je má zamilovaná kniha, z níž jsem každý den četl. Čtěte i vy, milí čtenáři, v knize té den jak den, jak svůj vlastní kříž snášeti máme. Kříž budiž vaší útěchou, vaší radostí již teď, aby vás v soudný den radostí naplnil, a vy jste jej s jásotem pozdravili a řekli: Ó kříži, s radostí přicházím k tobě.

Slavnost svatých ostatků v Cáchách.

Na cestě do Belgie, kterou jsme letošního leta v záležitostech řádu našeho konali, byli jsme v staroslavném městě Cáchách svědky veliké slavnosti katolické, při níž se zase ukázal ten mohutný a pevný duch statečného lidu katolického v Německu. Slavila se tam totiž letos slavnost sv. ostatků, která se jednou za 7 let slavívá, a která trvající 10 dní na statisíce zbožných poutníků ze všech krajín německých do Cách vábí. Letos slavila se ve dnech od 14.—24. července.

Cáchy jsou staroslavné korunovační město císařské, kde 37 císařů římské říše a 11 císařoven korunováno bylo. Město děkuje původ svůj císaři Karlu Velikému, jenž zde na konci osmého století vystavěl nádherný chrám, v němž uložil tak vzácné ostatky, že se tehdy žádný kostel takovými honositi nemohl. Chrám sám jest zasvěcen Rodičce Boží a poskytuje jak stavbou svou, tak i krásným obnovením uvnitř nádherný pohled.

Ponejprv byly sv. ostatky chrámu tohoto veřejně a slavně ukazovány na rozkaz samého císaře Karla Velikého 13. června 809. Po tom nařídil papež Lev III., že ostatky tyto mají býti každoročně ve středu po svatém Duchu ukazovány. Na žádost císařovu udělil tentýž papež všem věřícím, kteří chrám tento navštíví a sv. ostatky uctí, plnomocné odpustky.

Roku 881. uchráněny jsou ostatky tyto před sveřepými Normany a uschovány ve Stáblu; zároveň bylo tehdy stanoveno, že jen jednou za sedm let ukazovati se smějí, což se až posud zachovává. Od 11. století rostl neustále počet poutníkův, kteří přicházeli až ze zemí

nejvzdálenějších. Roku 1353. byl nával tak veliký, že ulice města nemohly pojmouti příchozí poutníky, brány městské musily několikrát býti zavřeny, neboť mnoho lidí se v tlačenici umačkalo. Aby se takovému nebezpečí předešlo, bylo stanoveno, kde který národ stanoviště své míti má. Slovanům byl vykázan tehdy malý hřbitov u chrámu biskupského za stanoviště. R. 1776. byly sice slavnosti tyto císařem Josefem II. zapovězeny, nepominuly však nikdy úplně; v čase našem pak nabýly zase svého starého lesku. Letos přibýlo do Cách v 10 dnech přes půl milionu poutníků, aby užíli sv. ostatky zde ukazované. Sv. ostatků jest několik; nejhlavnější jsou čtyry a sice: 1. Roucho Panny Marie. 2. Část plenek, v něž zavínut byl Spasitel v jeslích. 3. Šat, do něhož vložena byla hlava sv. Jana Křtitele po stětí a 4. Rouska, kterou Spasitel na kříži na těle měl. Ostatkům těmto říkájí »veliké«, ostatním »malé«. Ukazování těchto památností děje se po způsobu středověkém velice slavně a dojemavě, a sice s vysoké pavlače biskupského kostela, kde se na jedenácti rozličných stranách lidu dole shromážděnému ukazují.

Všecky ulice kolem chrámu i malé prostranství před ním, jakož i střechy a okna domů sousedních jsou hustě lidem osazeny. Všecko dychtivě očekává slavný průvod, který se z chrámu odebírá na pavlač. O 10. hod. zazní hlas zvonu Mariánského, oblašující počátek slavnosti. Průvod se objeví. Za křížem kráčeji duchovní, z nichž jeden předčítá hlasitě co se nyní lidu ukazovati bude. Ku každému sv. ostatku jest zvláštní modlitba, kterouž se kněžstvo s lidem modlí. Potom zazní středověká hudba, hrající nábožnou píseň a biskup položí sv. ostatek na

zábradlí kobercem pokryté, tak aby od lidu viděn byl. Dva rytíři po straně tasí kordy a drží je po stranách sv. ostatku, jakoby jej chrániti chtěli. Po několika minutách modlí se Otče náš a Zdrávas Maria a biskup žehná sv. ostatkem lidu shromážděnému. Celý obřad jest velice důstojný a dojmá svou velikolepostí.

Dne 24. července byla slavnost nádherným průvodem městem konaným zakončena. Při průvodu tomto viděli jsme vzorný pořádek a velikou zbožnost věřících. Na procesi bylo všecko. Od školních dítek počínaje až po spolky mužské i ženské. Studenti vysokých škol zpívali krásné písně, ozbrojené sbory měšťanské konaly čestnou stráž, nepřehledný dav družiček nesoucích palmy nebo pozlacené kytky, zástup duchovenstva světského a řeholního, prelati a biskupové, to vše poskytovalo pohled radostný. Co se velmi zamlouvá, jest, že účastníci průvodu krácejí dvěma řadami po stranách, prostředek zůstává volným, jenom duchovenstvo jde prostředkem ulice. Hojnost praporů a korouhví jakož i soch svatých patronů a patronek jednotlivých bratrstev a spolků mužských i ženských dodávalo průvodu ozdoby a malebnosti.

Domy v ulicích, kudy průvod kráčet byly okrášleny koberci a prapory a na zemi bylo poházeno kvítí. Ostatky samé nesený jsou v drahocených zlatých a drahými kameny posetých skřínkách.

Po slavném průvodu položí se svaté ostatky na oltář a zabalí do nových hedvábných obalů. Staré obaly se rozstříhají a na památku rozdávají. Po té každý svatý ostatek se zapečetí pečeti biskupskou a městskou, všecky uloží se

do skříňe dubové, železem pobité a před zraký všech účastníků skříň se klíčem zamkne. Klíč se pak ve dvě rozlomí; část jedna dá se radě městské, a druhou ponechá si kapitola chrámu. Ovšem se zdělá protokol, jež podpíše kapitola i rada městská a celá slavnost zakončí se slavným: »Tebe Boha chválíme.« Slavnost tato zajisté zanechá v mysli diváka dojem největší, což bylo viděti na tvářích všech. Byla pak mohutným výrazem zbožnosti lidu katolického v Německu. I u nás zavedl otec vlasti král a císař Karel IV. něco podobného. Když totiž do rukou svých byl dostal korunovační klenoty říše římské a jiné drahocené svaté ostatky, uložil je s velikou slávou v nově vystavěném pevném hradu svém Karlštejně. Každoročně pak po tom jednou »svátosti tyto«, jak se jim tehdy říkalo, bývaly do Prahy dopraveny a v určitý den, v pátek po neděli provodní v kapli Božího Těla na Novém městě Pražském lidu k veřejné účté představovány. Den ten v pozdějších kalendářích vůbec co »den svátostí« proslulý, stal se brzy velikým svátkem církevním v Čechách, ku kterémuž dostavovalo se ze všelikých zemí křesťanských na statisíce poutníkův. Papež propůjčil všem, kdož této slavnosti se účastnili, zvláštní duchovní milosti a Karel sám předsedal s bohoslovci svými nábožné obřady, jichžto se při ukazování setřiti mělo. Bohužel i tato slavnost vzala v bouřích husitských za své a neoživila nikdy již. V Čechách sice slavnost svatých ostatků po nějaký čas přestala, oživila však zase a koná se každý 7. rok způsobem co nejokázalejším a nejslavnějším, a to zajisté k posilnění a osvěžení ducha katolického v lidu. *Boh. Hendl.*

Věřím v Boha.

(Část další.)

řekl jim Pán: »Pojďte, obědujte.« Posadili se, ale žádný se neodvážil pati: »Kdo jsi?« věduce, že to Pán jest. Jakási posvátná bázeň pojímala je. I vzal Ježíš chléb podával jim a také rybu. Když pak se nasýtli, pohlédl Ježíš na Šimona Petra a zeptal se ho: »Šimone, synu Jonášův, miluješ-li mne více nežli tito?« »Ovšem Pane, ty víš že tě miluji« odvětil Petr. A Ježíš mu na to pravil: »Pasiž beránky mé.« I otázal se ho po druhé: »Šimone miluješ mne?« I řekl zase Petr: »Ovšem, Pane, vždyť víš, že tě miluji.« A řekl mu Ježíš po druhé: »Pasiž beránky mé.« A za nějakou chvíli otázal se ho Ježíš po třetí: »Šimone Jonášův miluješ mne?« I zarmoutil se Petr, že mu Pán nevěří a po třetí se ho táže a proto odpověděl: »Pane ty víš všechno, ty víš že tě miluji.« I řekl Pán k němu: »Pasiž ovce mé.« Slavným způsobem zde před očima apoštolův odpustil Pán Petrovi vinu, které se byl dopustil zapřením a kterou nyní kajícím doznáním lásky napravil. Předě všemi pozvedl Pán Petra a ustanovil ho za hlavu, za prvního sboru jejich, i ostatních věřících. Neboť pod beránky rozuměti dlužno prostě věřící Kristovy, pod ovce však, pastýře jejich; všech vrchním pastýřem měl býti Petr, jehož duše jest silná láskou Boží. V okamžiku tomto, kdy Pán Petrovi odevzdává plnou a nejvyšší moc pastýřskou, ustanovil Kristus Pán moc vládní v církvi, ustanovil církev samu. Aby pak Petr věděl, že moc tato mu málo radosti, ale mnoho bolů, ano i jistou smrt přinese, dodal Ježíš prorocí rka: »Amen, amen, pravím tobě, když jsi byl mladší, opasoval jsi se a choďovals kam jsi chtěl, ale když sestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáse a pověde kam ty nechceš.« Tak předpověděl Pán Petrovi mučnickou smrt kříže v starobě.

To vůbec připravuje Pán svým apoštolům i svým věrným na světě — bol a smrt. Za něho musí bojovati, trpěti ano i život v obět dáti, aby dokázali pravdu, kterou hlásají a která jest pravdou jeho.

Apoštolé v Galileji nelenili, nýbrž hlásali vzkříšeného Krista a tím shromáždili kolem sebe zástup učeníkův. Ale ne všichni uvěřili jejich slovům. Proto nové slavné zjevení se Kristovo musilo je potvrditi ve víře. A tak se stalo. Ježíš byl dříve jim oznámil, že ho uvidí na jisté hoře. I shromáždilo se tam více než 500 bratrů, jak vypravuje sv. Pavel. A tu Ježíš byl viděn od nich i klaněli se mu. On pak mluvil s nimi a potvrzoval posláni, moc i důstojnost, která svěřena jest apoštolům jako jeho zástupcům. »Dána jest mi všeliká moc,« pravil, »na nebi i na zemi. Jdouce učte všechny národy; křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Učte je zachovávatí vše, cokoli jsem přikázal vám, a já s vámi jsem až do skonání světa. Tu před odchodem svým k Otci zřizuje Kristus moc apoštolův, zde zřizuje učitelský úřad církve. Panství jeho jest neobmezené, obsahuje celý svět, neboť Bůh jest pánem celého světa. A co měli hlásati, čemu učiti? Ne moudrosti lidské, ale přikázáním jeho, a ti kdož slovům jejich uvěří a tak žíti chtějí, budou pokřtěni. Křesť zde ustanovil Pán jako svátost, která uvádí lidi mezi jeho vyvolené, k němu a skrze něho k Otci nebeskému, k spáse věčné. A aby je posilnil, kdykoli pod tíhou úřadu svého klesati budou, aby je potěšil, kdykoli trpěti budou, slibuje jim ustavičnou přítomnost svou a tedy i pomoc.

„Já s vámi jsem až do skonání světa“, neboť Kristus Ježíš žije, žije na věky. Naposledy shromáždil je Pán v Jerusalemě. Tam se objevil mezi nimi a nejdříve jim vytýkal jejich dřívější nevěru a zatvrzelost srdce. Tato výčitka platí všem nevěrcům všech věkův a přinese jim jednou přísný soud. Pak jim ještě připomněl, co jim kázal, čemu učil, zejména že jen skrze něho možno dojiti odpuštění hříchův. A obnovuje příkaz, aby všude učili a křtili, slibuje jim posilu s hůry, Ducha sv., tak že viditelné zázraky konati budou na nemocných, posedlých, že novými jazyky mluvit budou, aby svět poznal, že božskou moc obdrželi.

I vyvedl je ven z města na horu Olivetskou. Tam počalo jeho utrpení, tam skončiti měla pouť jeho pozemská, zde měli býti svědky jeho slavného na nebe vstoupení. „Přijměte moc Ducha sv. přicházejícího na vás a budete mi svědkové v Jerusalemě a ve všem Judsku i Samařsku až do posledních končin země.“ Toť poslední slova Ježíšova na zemi. Pozvedl ruce, žehnal jim a vzdaloval se, unášen jsa do nebe. Oblak zastřel ho před očima jejich. Nebe se otevřelo a ukřižovaný, ale vzkříšený Kristus vešel v ně jako vítězný král po dlouhém boji, útrapách a bolestné smrti. Ježíš započíná kralovati na nebi i na zemi; opouští sice viditelně zem, ale království jím založené trvá a trvati bude dotud, dokud svět. Ježíš jest pánem světa, on přemohl svět. Kladme se jemu, milujme ho, poslouchejme ho!

Boh. Hendl.

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

„A raději by zaháleli, jako otroci mého souseda — vždyť já to vím. Avšak já nejsem takový pobožnístkář a takové nemehlo. Vy mi musíte pracovat, až vám bude v zádech praštět; modlit se může pro mne třeba soused s kapucínem. Avšak co ty tu mluvíš o nehodě? Kde jest dohlížitel Flobert?“

„Zde jest. Není mu jaksi dobře. Však se brzy zotaví,“ odpovídal štihlý černoch senegalský a ukázal na bezmocného, jež právě někteří vzpřímili. „Přineste sem trochu vody!“

Osadník vyřkl nadávku a přistoupil k svému dohlížiteli, jenž se velmi znenáhla zotavoval. Než však poloudávaný mohl celý příběh vypravovati, spatřil Fouquier krví podlité stopy, jež pěstě černocha angolského na krku Flobertově

zůstavily. Obličej jeho zesinal, a on zlostně vzkřikl na místo krví podlitě ukazuje: „Zde jest to, vy jste jej chtěli uskrtniti, vy —! Kdo to učinil? hned mi udejte jméno toho lotra, sice vás dám všechny sbičovati!“

Černoši ohlíželi se ustrašeně, ale nikdo neodpovídal. „Pane“, pravil konečně černoch senegalský. „Pane, prosím tě, nezwětšuj ještě toho neštěstí. Dohlížitel slepě do nás švihal bičem a při tom ještě dítko oka zbavil. Pane, a tu otec toho dítky se na okamžik hněvem zapomněl —“

„Co jest otcí do dítěte, když mu můj dohlížitel oko vyšvihne? Dítě jest mým majetkem jako vy všichni, a má jest také škoda! Já vás naučím rukou hnouti proti některému z mých dohlížitelův!“

A nyní rychle, kdo jest ten opovážlivec, který se odvážil tak se zachovati vůči Flobertovi?«

Všichni mlčeli. »Vy mi to nepovíte?« syčel vztekle Fouquier. A když zase nikdo neodpovídal, poštvál jednoho z psů na černocho senegalského slovy: »Plutone, sežer tohoto zde!« Bleskurýhle vrhl se pes na černocho a pováhal jej k zemi. Úzkostlivý výkřik zavzněl mezi otroky. »Však já vás skrotím,« řval vztekle Fouquier, levicí pevně Hekubu drže, pravicí bambitku. »Já vám brzy ty vaše pikle z hlavy vyženu! Na koho z vás mám Hekubu poštvati? koho z vás zastřeliti jako psa? Ani se nehýbej, ty senegalský ničemo, nechceš-li, aby tě Pluto zakousl! A nyní se táži naposledy: »Kdo se odvážil ruku vztáhnouti na mého dohlížitele? Odpověz, sice jsi synem smrti!«

»Již jsem řekl, otec krutě oslepeného dítěte,« odpověděl černocho senegalský.

»Myslíš, že znám děti a vím kdo jest jejich otcem? Jak se jmenuje? kdo to jest?«

»Ten muž již není mezi námi. Bál se tvého hněvu a přehl. Jest to angolský černocho.«

»Ha, nejsilnější z mých otroků! A tys mu k útěku poradil, ty musíš také za něho pykati. Já beztoho dobře vím, že ty jsi ten, který moje lidi ku vzbouření ponoukáš. Jest svrchovaný čas, abych ukázal výstražný příklad. Tam konečně přicházejí moji dva dohlížitelé. Jene, Pierre, chyťte toho nadutého Senegalčana, přivázte jej k onomu stromu tam a pak ho smrskejte až se mu ze hřbetu zapráší.«

Tak se též stalo. Obnaživše otroka po pás, přivázali jej ku kmeni palmy, že se nemohl ani hnouti. Pak svištěly biče vzduchem. Jako červ sebou trhal ubohý otrok senegalský pod prudkými ranami; o milost však neprosil, ani když krev z něho stříkala a maso se rozpadávalo.

»Dost«, pravil konečně Fouquier, ať je tak po celou noc u stromu přivázán, aby se komáři na něm potěšili.«

Když vydal Fouquier tento rozkaz, chýlíla se večerní pobožnost v Mariánské kapli právě ku konci. Pak se obrátil osadník ku svým otrokům a pravil: »Či žádá mají chuť na podobný výprask, ten ať se pohne. A kdo chce býti první u stromu, ať se bouří proti pánu svému! Takový ať se připraví i na to, že jej zastřelím nebo chrtý roztrhati dám. Teď, blatošlapi, do práce. a ať mi nikdo otroka senegalského neodváže!«

Když dořekl, zapískl na psy a ubíral se oklikou domů; chtěl též otrokům, dole na rovině poslední otýpky třtiny cukrové nakládajícím, podobný strach nahnati.

Sotva opustil cukrovar, přišel jeho synáček Emil. »To jest hloupé!« pravil, »přicházím pozdě! Proč pak jste, Jene, s bičováním trochu nepočkali?«

»Ne, pane Emile, pan otec neustoupil, chtěl, aby se tak stalo ihned. Mladý pán však může dosud oku svém popřáti pastvy na otroku senegalském. Pěkně jsme mu spravili hřbet.«

S výrazem bezohledné surovosti, jaké by nikdo u jinocha nehledal, prohlížel si Emil rozmrskaná záda černochova. »A tak má zůstat po celou noc u stromu?« tázal se po chvíli hlidače. »Zajisté, toho si ráno prohlédnu! Již teď se stěhují komáři v celých rojích na něho.«

»Jak se zdá, bude z našeho mladého pána ještě lepší osadník než jeho otec, a přece se pokládá pan Fouquier za nejvýtečnějšího majitele otroků daleko široko.« Soudruh Pierre však brčel: »Já bych myslel, že to tak ukrutné býti nemusilo. Když si polévku přesolí, budeme ji musiti vyjídati s ním. A jakmile se to roznese, počnou se jistě černoši bouřiti.«

Nyní sestupoval s návrší do sousedního statku zástup otroků, kteří přítomni byli večerní pobožnosti. Když spatřili

nešťastného Senegalčana, zastavili se a spínali k nebesům ruce, dávající na jevo rozdechvění a soustrast. Avšak nikdo se z nich neodvážil ubožáka odváztati, a poněvadž jim Jan bičem hrozil, hned se vzdálili. Jen jistý hoch ve stáří Emila Fouquierova dodal si odvahy a prosil dohlížitele o milosrdenství, avšak nikdo z nich mu neodpovídal. Tu vrhl se chlapec k nohám syna osadníkovy. »Ó mladý pane, kéž bys aspoň ty nenechal toho ubohého člověka se trápit,« naříkal. »Jest již tak dosti potrestán za svůj čin. Odvaž ho!«

»Ani mi nenapadne,« odpověděl Emil. »Otec nařídil, aby zůstal přivázan až do rána.«

»Až do rána! Ale komáří jej k smrti ubodají!«

»Vždyť můj otec má ještě dosti otroků! Zemře-li do rána, co ti na tom záleží? Jdi svou cestou, nebo tě dám též zbičovati!«

»Ó, popros svého otce, aby ten ukrutný rozkaz odvolal. Vzpomeň si přece, že milý Spasitel pravil: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou!“ Přijde snad i na tebe hodina — «

»Nyní však už toho mám dosti, ty nestoudný černý kluku, ty! Ty se odvažuješ mne tu kárati? Jene, půjč mi svého biče!«

S patrným sklamáním uskočil malý černoch rozhněvanému mladému Fouquierovi, jenž se ještě chvíli kochal pohledem na zbičovaného ubožáka a potom též domů odešel, neboť slunce se již potápělo do vln západního moře, a po západu slunce nastupuje v horkém pásmu téměř bez večera hned noc.

4. Milosrdný skutek.

Malý černoch, jenž marně prosil o milost pro zbičovaného, běžel nyní oklikou k obydlí Elsasana. »Kdyby tak dobrý Jiřík slyšel, co se u cukrovny bezbožného Fuka

— tak totiž černoši Fouquiera nazývali — přihodilo, jistě by ku pomoci pospíšil,« pravil sám pro sebe. »Vždyť je tu též kapucín.«

Právě slunce již zapadalo, když přiběhl do podlouбі. Tu našel Jiřího se sestřičkou Andělou. Rychle vypravoval o ukrutném jednání a přednesl svoji prosbu. Anděle zalily se oči slzami, když to vypravování slyšela, a Jiří zvolal spravedlivým hněvem jsa roznícen: »Nemilosrdní! A ti ho chtěli po celou noc komárům na pospas vydati? To se nesmí státi! Já sám tam zaběhnu a odvážu jej.«

»Dohlížitelé toho nepřipustí, pokud se bude pracovati. Vždyť slyšíš ještě klapání z cukrovny,« pravil černošský hošík. »Ale kdyby tak tvůj otec neb dobrý kapucín s bezbožným Fukem mluvili, tož by snad dal ubožáka od stromu odváztati. Řekni jim to. Já tu déle zůstat nemohu; musím k svému pánu, sice by mne podobný osud stihl. A ještě něco. Slyšel jsem v poslední době mezi těmi velkými soudruhy mnoho šuskaní a bručení, že den odplaty se již blíží. Řekni svému otci, jenž jest vždy hodným k svým otrokům, aby i jiné osadníky napomenul k dobrotě. Vždyť i kapucín kázal: „Blahoslavení milosrdní!“ a „Jakou měrou měříte, takovou i vám odměřeno bude.“«

»Hned to řeknu svému otci,« odvětil Jiří. »A ty slyšíš, Same, přijdi zítra v pravý čas na mši! neboť ty budeš se mnou přísluhovati a nikoliv sousedův Emil. S tím ukrutníkem nechci již ničeho mít.«

»Ovšem. Přijdu, i kdybych měl být i za to od mladého Fuka trýzněn,« pravil chlapec vzdaluje se.

»Ten černý Sam se svým ošklivým obličejem jest mi stokrát milejší než bílý Emil v jemném šatě,« pravila Anděla. »Mám též za to, že i milému Bohu jest mnohokrát milejší. Fuj! Jak jen může spáti, když svou ukrutností tak těžkého hříchu se dopustil!«

»Máš pravdu, sestřičko. Já aspoň bych nemohl tak těžkého provinění na svědomí si nechat. Nyní však musíme rychle otci a dobrému kapucínu zprávu o té hrozně ukrutnosti podati. Nejlépe ovšem bude, odběhnou-li ihned sám k cukrovně a odříznou-li ubožáka svým kapesním nožem.«

»Nečin toho! Fukův dohlizitel by nás bil«, pravilo děvče. »Pojď za tatínkem; tatínek a P. Benedikt tak mohou učiniti!«

Pan Schlostaler, jeho paní a kapucín seděli u otevřeného okna světnice vkusně zřízené, z níž byla krásná vyhlídka přes rovinu až k moři. Byli tak v rozmluvě o hrozcím nebezpečí zabrání, že sotva pozorovali blížící se západ slunce a náhlý soumrak. Když teprve roj bzučících komárů násilně do pokoje se dral a rozmlouvající znepokojovali počal, vstala paní Schlostalerová a zavřela okno. »Ti komáři by nás k smrti upíchali«, pravila. »Máte také takové mučitele u vás v klášteře jako my zde venku v osadách cukerních?«

»Ó, máme jich také dost, takže ani my kapucíni, třeba nemáme pro ně vybrané kůže, bez sítě se jich nezbavíme«, odpověděl P. Benedikt. »V příbězích o mučenicích čteme též o svatých krvosvědcích, kteří svlečení ke sloupům přivazováni byli a komárům na pospas vydáváni, kteří je tak dlouho mučili, až zemřeli. Mám za to, že taková smrt jest nejhoršnější, a mučenci, kteří podobná muka vytrpěli, potřebovali zvláštní milosti, aby v té dlouhé trýzni věrně vytrvali.«

Zatím, co P. Benedikt vypravoval, přišly obě děti, a Jiří, jenž poslední slovo zaslechl, vykřikl zděšeně: »Otče, otče! Právě nyní jest jeden černoch tím způsobem mučen! U Fouquierova mlýnu! Rychle pomoz ubožákov!«

»Ach, pomoz, otče!« lkala Anděla. »Sam nám to právě vypravoval. Bičovali ho a potom ke stromu přivázali, aby

přes noc na pospas byl komárům vydán. A pomysli si, sousedův Emil jest tak ukrutný, že ještě z bolesti a utrpení ubožáka se raduje. Otče, vezmi přece nůž a odřízni toho otroka od stromu!«

Osadník, jeho paní a kapucín ztrnuli úžasem nad šílenou ukrutností Fouquierovou. »A právě v době přítomné!« pravil Schlostaler, když se byl vzpamatoval.

»To znamená otroky, kteří již dosti jsou rozjitřeni, ku zjevné vzpourě doháněti!«

»Pan Fouquier myslí právě naopak, že je těmi nelidskými tresty odstraší«, podotkl P. Benedikt. »Máte pravdu: místo koněšeni, ještě je pobuřuje. Co asi zavinil ten člověk, vždyť taková ukrutnost přesahuje meze. Dávám dětem za pravdu; musíme ubohého otroka osvoboditi.«

»Toho se přece sotva odvážím«, pravil osadník. »Každou zápletku z mé strany by považoval můj soused, s nímž již bohužel dlouho ve velmi chatrném přátelství žiji, za hrubou urážku. Mohl bych mimo to ještě k větším ukrutnostem toho člověka svým činem poohnouti. Chcete-li se vy pokusiti mému sousedu trochu rozumu a mírnosti vlíti, P. Benedikte —!«

»Ovšem, pokusím se a to ihned! Chci mu objasniti a vysvětliti slovo Páně: „Blahoslaveni jsou milosrdní!“ a jemu připomenouti, že i jemu přiblíží se hodinka, kdy by mohl milosrdenství očekávati, ne-li zde na zemi, tedy před soudnou stolicí Boží. Doprovodíte mne k sousedovi, pane Schlostalere?«

»Můj průvod by jen uskočil výsledku Vašeho napomínání. Raději s Vámi pošlu svého dohlizitele Pavla, jenž Vás až ke dveřím sousedovým doprovodí«, pravil osadník.

»A já smím také jíti, otče?« prosil malý Jiří.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXV. Celý národ pominul se rozumem.

Jaké neštěstí osklivá pověra na celý národ uvaliti může, toho smutným důkazem jest událost, která se před lety stala v zemi Kaffrů v jižní Africe. Tehdy byl hrdý a zámožný kmen Amaxosů rozdělen ve dva: část byla poslušná krále Kreli, druhá část byla poddána jeho bratru Sandili. Kaffrové ti provozovali orbu a měli velká stáda dobytka. Byli ze všech sousedních kmenů nejbohatší.

Asi v polovici minulého století tvrdila jistá dívka, jménem Nonkausi, že slyšela v řece hlas duchův. Její mladá přítelkyně, Nonesi, toto tvrzení jako svědkyně potvrdila. Duchové prý opětně z hlubin řeky vypověděli, že zabije-li každý Amaxosa veškeren svůj dobytek, zničí-li všechnu svou zásobu obilí a rýže, že hned za následujícího úplňku nový, krásný a tučný dobytek vystoupí z řek, nové obilí že brzy naplní jejich špejchary a konečně zemřeli jejich pohlavárové a přátelé v mladistvé krásě vstanou z mrtvých a mládencům hojnost spanilých nevěst se dostane. Otec prorokyně Nonkausi věstbu své dcery mezi lidem rozšířil a vůli předků zvěstoval pohlavářům. Jako oheň rozšířila se zpráva po celé zemi a ducha i srdce pohlavářův i lidu až k šílenství roznítala. Pohlaváři až na malou výjimku věstbě uvěřili. Za několik dní byl celý národ v zimničním rozčilení. Dobytek byl o přítrž pobíjen; maso, jehož nebylo lze snísti, hnilo na polích. Obilí házeno do řek a špejchary pěkně čistěny a vyklizeny, aby pro nové zázračné obilí bylo místa. Na rozkaz pohlavářů pobíhali celou zemi najati náhonci se zbraní v ruce, aby pomáhali ubíjeti dobytek, jehož snad dosud tu a tam bylo šetřeno. Chatrče se uklízely jako před nějakým svátkem a okrašlovaly na uvítání nebožtíků, kteří měli z mrtvých vstáti. Čím více den úplňku se blížil, tím větší bylo rozčilení, tím více všeobecné třeštění. Všecko bylo již obětováno a počalo nedostávat se potravy. V pověrečné zaslepenosti byl dobytek příliš rychle vyhuben. Málókerá věstkyň byla asi v tak veliké vážnosti jako černá Nonkausi.

V chatrčích leželi již hladem umírající, zvláště ženy a děti, mnozí již docela vysileni, nicméně však tvrdošíjně očekávali, co se diti bude. Celý národ byl proroctvím tak zaujat a omámen, že nikdo si netroufal ani slova promluvit a veškeren hovor a křik ustoupil hlubokému mlčení. Již umírali lidé hladem, avšak toho nedbáno. Děti nechávali bez pomoci umíratí rodiče, rodičové děti, bratr sestru, přítel přítele; vždyť z mrtvých vstání všech a shledání v květu mladosti bylo tak blízké! Ano později nepochovávali ani mrtvých. A nač také, když beztoho za nedlouho měli zase oživnouti? Možná, že mnozí z moudřejších neubránili se přece smutným obavám, když pomyslili na budoucnost, ale přes to oněměl každý nárek a všichni bez rozdílu trpěli, co jim pověra pětikázala. Konečně nastal úplněk toužebně očekávaný. Již večer před tím dovlekli se mnozí na břehy řek očekávajice vzkříšení. Jiní, jižto hladem již umírali, položili se na zemi a dívali se toužebně do sklipkův obilních, aby zázračné stvoření nového obilí viděli na vlastní oči.

Měsíc vyšel v celé své slávě a krásě. Vše napjalo zrak i sluch a někteří viděli již volské rohy vystupovati z vody a bahna, znamení to nastávajícího vzkříšení. Každá minuta zdála se býti dlouhou jako den, ale o nových stádech a čerstvých zásobách obilí nikde ani zmínky! Stáje a špejchary zůstávají prázdný jako dříve.

Konečně došla pohlavářům trpělivost. Věstkyňi domlouváno, proč že zázrak se neděje. Nonkausi odpovídá, že mnohý dobytek svého nezabil, nýbrž v lesních slujích všecek nebo část jeho ukryl. Proto nemůže dobytek nový se objeviti. Opět prohledána celá země a poslední zbytky dobytka pobity. Ale nadarmo. Nicméně čeká se ještě. Ale kde pak otálejí zemřeli přátelé a pohlaváři? Proč nepřicházejí krásné, mladistvé nevěsty? Prorokyně běží k osudné řece, vstoupí do vody a naslouchá znova. Všichni přítomní jakoby naslouchali s ní. Jaká nová zpráva asi z vody se vynoří? Prorokyně slyší hlučný a hřmotný hlas duchův a

děsi se. Vrátivši se z vody prohlašuje slavnostně, že slyšela pod vodou hlasy, které nevěsti nic dobrého. Mezi pohlaváry povstal prý spor, který by z nich první měl z mrtvých vstáti a uzříti zase světlo sluneční. Jednoty že nelze mezi nimi docílit a následovně ani vzkříšení se nedostaví. Po té zlopověstná prorokyně odchází, vyhledá svou přítelkyni Nonesi a obě prchnou. Od onoho dne nebylo o nich ani slechu a nikdo nevěděl, kam se poděly.

Pomalů a mlčky vracejí se oklamani černoši do svých chatrčí. I špejchary jsou dosud prázdné, a mnohý zvědělec, jenž u okýnka čekal, až se bude zázrak dít, leží dosud na svém místě jako mrtvola. Mnozí napjavše poslední síly ubírají se do vzdálených končin obydlých bělochy na žebrotu. Cestou přemnozí umírají hladem a podnes leží tu a tam podél cest vybledlé kosti jejich, smutní to svědkové tehdejší pověry nemoudrých Kaffrův. Ano byly i případy, že hladoví mužové s beder matek trhali nemluvnata a zabíjeli, aby se nasýtili. Kolik Amaxosův onu ďábelskou pověru tehdy zaplatilo životem, nelze určitě říci. Jisto jest, že jich bylo několik tisíc, kteří se stali obětí zlopověstného nepřitele pokolení lidského.

Jaké to hrůzoplňné divadlo! Celý národ pomínil se rozumem na slovo zlomyslného děvčiska! Co o tom soudí Kaffrové nyní? Sami od sebe mi nikdy o tom nevypravovali. Když jsem o tom zaslechl — vypravuje missionář P. Hornig — bylo mi dlouho do nich mluvit, abych se od nich samých něčeho bližšího dověděl. Tak velice se za to stydí, že raději o tom ani nemluví. Zaslechnuvše jenom slovo „Nonkausi“, smutně věší hlavu. Jsou okamžiky, kdy se domnívají, že hrozná ona událost byla jen pouhým snem. Ale následky zpozdilého činu jsou podnes až příliš patrné. Pobívše svá ohromná stáda schudli úplně a o dřívější zamožnosti není ani potuchy. Mimo to žijí podnes mnozí neduživci, kteří hladomor tehdejší byli sice přestáli, ale od té doby následkem přestálých útrap bídně živoří a nemohouce pracovat, svým soukmenovcům nebo bělochům jsou na obtíž.

Pro mne ovšem nebylo nikterak

hádkou, jak se to všechno státi mohlo. Tehdy právě začali ku kmeni Amaxosův docházeti missionáři. Odvěky nepřítel člověka byl tudíž žárliv a vymyslel si onu lest, aby co možná nejvíce zaslepených černochů polapil a pro sebe získal. Tento výklad můj Kaffrům se velmi líbí; ukazuje jim totiž, jak vděční mají býti majíce příležitost pravou viru poznati a přijmouti.

Jiní vysvětlovali událost jinak a možná, že měli také trochu pravdy. Dle nich zanevřel prý jeden z pohlavářů na Angličany, jimžto území to náleží, a hleděl se jim pomstiti. Přemluvil prý tedy ono děvče, aby ono strašné proroctví proneslo a doufal, že Amaxosové pozbyvše dobytka i obilí a nemajíce čeho jisti, jako jeden muž povstanou a všeobecnou svatou válku proti nenáviděným cizincům zahájí a zvítězí nad nimi, do moře všechny zaženou. Avšak domorodci tomuto výkladu většinou nevěří, tvrdíce, že nikdo vlastně neví, proč se tehdy Amaxosové tak lehkomyslně nechali omámiti.

Oklamání Kaffrové jsou od té doby velice nedůvěřiví a není tak snadno jejich důvěru si získati. Proto jen s nechutí naslouchají svatým pravdám, jež jim hlásají missionáři, a trvá to dlouho a je třeba velké výmluvnosti a dlouhého poučování, nežli se který odhodlá přijati viru Kristovu. Avšak milost Boží jest mocná, ona vniká ráda do srdcí těch, jižto jsou dobré vůle. Jakmile však jednou se poddali a křesťany se stali, pak zůstávají víře své až do smrti věrni. Modlitba a dobré skutky za tyto ubohé bloudící duše vykonané nezůstávají bez odměny.

XXVI. Nový katolický kostel v Kodani.

V protestantském Dánsku je katolíků pořídka. Vždyť není tomu dávno, co byla tam prohlášena zákonem náboženská svoboda. Před tím byla katolická víra zapovězena a mimo katolickou kapli pro vyslance katolických států v celé zemi katolických chrámů bezmála nebylo. Od té doby však, kdy zákon jiných vyznání kromě protestantismu nezapovídá, katolická víra v Dánsku se velmi rychle rozmohla a katolických svatých rok od roku přibývá. V poslední době na př. byl opět založen nový katolický kostel

v hlavním dánském městě Kodani a tamější správa missijní píše o slavnosti položení základního kamene takto:

Dne 23. června t. r. na svátek Panny Marie Pomocné byl pro naši katolickou obec v Kodani dnem radostným. Slavili jsme totiž slavnost položení základního kamene k novému kostelu sv. Anny se školou pro děti a malým klášterem pro missionáře. Naše katolická obec má asi 50 rodin, které se dosud s místnostmi velmi skrovnými a pro kapli a školu úplně nedostatečnými spokojiti musily. Dosavadní kaple a škola jsou umístěny v soukromém obydlí rodinném; tři světničky jsou ve všední dny učitnou, v neděle a svátky svatyní, kde se konají služby Boží. V první světničce stojí oltář, vedle dvě lavice pro děti, u dveří lavička pro ty, kdož ke stolu Páně přistupují, a místnost je plna. V nejbližší světničce stojí tři lavice pro dospělé, ale ty jsou pro nedostatek místa tak úzké, že věřící v nich sotva mohou klečeti. V třetí konečně světnici stojí lavice a pult pro 18 dětí.

Přijdeme-li ve všední den do školy, nevíme, máme-li se smáti anebo nad nedostatkem tamějším plakati. Školu navštěvuje 35—48 dětí. Z těchto používají některé tři stolic v kapli jako pultu a lavic, jiné píší na prkně u okna a opět jiné hledají místo v kuchyni a pracují své úlohy na stolku pro nádobí, ostatní stojí u pultů. Že za takových okolností postavení páne učitelovo není závidění hodné, jest na bledni. A není také divu, že mnozí rodičové berou své ditky ze školy katolické ze zdravotních ohledů, není divu, že i mnozí jinak hodní katolíci říkají missionáři: »Odpusťte, velebný pane, že nechodím na mši svatou, nelze mi v kapli vydržeti pro průvan a vlhkost; až bude nová kaple vystavěna, milerád budu chodit do kostela. Do ostatních katolických chrámů nemohu též, neboť do nejbližšího mám hodinu co jíti.« Kdyby však někdo snad namítal, že by bylo lépe, pro kapli a školu lepšího a většího bytu najmouti, tomu odpovídám, že nikdo slušného bytu pro školu a veřejnou boho-

službu nepropůjčí. Za takových okolností bylo nutno o nový kostel a novou školu se postarati, a úkol ten vzali na sebe Redemptoristé vídeňské provincie, jimž ona část missie dánské byla svěřena. Dne 23. července konala se za účastenství katolíků i protestantů slavnost položení základního kamene, a dá Bůh, že dílo právě započaté k větší cti a slávě Boží a ku spáse opuštěných duší dostatečně podporováno a záhy šťastně dokončeno bude.

XXVII Strom Panny Marie v Egyptě.

Nedaleko hlavního města egyptského Kaira leží městečko Matarieh jménem. Matarieh! jméno to sladce zní v uchu věřícího křesťana, jenž se byl vydal na pouť do krajin východních. Se jménem tím pojí se malá a zbožná vzpomínka. Poutník ví, že noha jeho kráčí tam na místě posvátném, posvěceném osobami nejsvětějšími, které kdy na zemi dlely. Tam na konci městečka stojí starobylý strom, o kterém vypravuje nábožná pověst, že Panna Maria a svatý Josef s božským dítětem na útěku do Egypta před králem Herodesem pod jeho větvi odpocívali. Strom Marie Panny je vpravdě střeškem mezi stromy. Tisícové let nezničily ho, nicméně však stopy své na něm zanechaly: z původního stromu zůstala pouze část, která byla vyrostla ze starého kořene. Vlastní peň během staletí se rozpadl. Nicméně přirodivají se každoročně jeho větve svěží zelení jeho oblých, ozubených listův a poskytují podnes chladivého stínu umdlenému poutníku, a zvláště krásný jest naň pohled, když se z jara zahálí v nescíslné velké bílé květy. Na památku oné milé události, dle které Rodička Boží pod tímto stromem se svým svatým ochrancem si odpočinula a Jezulátko uspala, byla u samého stromu ke cti Panny Marie postavena pěkná kaple. Kaple stojí v zahradě kláštera jesuitského na nízkém pahorku a převyšujíc okolní domy již z daleka připomíná zbožnému poutníkovu, že noha jeho se ubírá po půdě posvátné.

Náš hřbitůvek.

Zde hřbitůvek tichý je zelený,
má pod stromy pomníky bílé,
toť v cizině domov můj milovaný,
tu nejsladší snívám chvíle.

Ó Bože můj, musím-li umřít mlád,
necht' spočinu v cizím tu kraji!
Tu neužírám bratry své se rvát,
tu neslyšet, kterak si laj.

•Obzor.

K. DOSTAL.

Náhrobní verš.

Spletli jsme ti kolem hlavy
pěkný vínek myrty svěží,
ať se ti zde v stínu kříže
blaze sní a sladce leží.

Nasadili jsme ti na hrob
zeleň immortelky ladné,
že nám tvoje upomínka
nikdy, nikdy neuvadne!

•Obzor.

F. MÍSTECKÝ.

Od Zamberska. Pokorně děkuji svatému Josefu za mocnou přimluvu u Pána Boha, která vymohla jistě osobě tu milost, že před smrtí přijala sv. svátosti, ač dříve po mnoho roků se jich vzdalovala. I tu vyplnila se slova jistě osadnice, která nám uveřejnit, aby všichni s plnou důvěrou ke sv. Josefu v potřebách svých se obraceli: »Vždy mi sv. Josef pomohl, kdykoli jsem ho žádala.«

Fardr ze Zamberska.

Z Vysokého Mýta. Na přimluvu Panny Marie Pomocné, sv. Josefa, sv. Jana Nep. a sv. Antonína Pad. dosáhly jsme vyslyšení, že uzdravena jistá osoba z nebezpečné nemoci. Vroucí a nekonečné díky vzdáváme nejsv. Srdci Páně a těmto mocným přimluvcům.

Školské sestry.

Z Opavy. Vroucené díky vzdávám božskému Srdci Páně za obdržení hojných milostí a dobrodiní, jakož i za dosažení předešlého zdraví.

F. N.

Od Frýdlandu. Ve své veliké tísní a nevědouc ani rady ani pomoci, hledala jsem pomoc u Pána Boha. A poněvadž jsem byla už několikrát vyslyšena, a to na přimluvu sv. Antonína, tak vyslyšena jsem byla i nyní ani jsem ještě 9denní pobožnost neukončila. Plním svůj slib učiněný a vzdávám nejvroucenější díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a svatému Antonínu Paduanskému.

E. F.

Od Časlavi. Vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně za přecitně milosti mi udělené. Hlavně díky vzdávám za uzdravení z nebezpečné choroby a za ochranu před nebezpečnou nemocí, která mi hrozila, dále za podivuhodné nalezení cenné, naprosto již pohřešované důležité listiny a za mocnou pomoc v jisté záležitosti, mnoho starostí mi působící. Mimo to nejsrdečnější díky vzdávám Rodičce Boží Marii Panně, Paní Srdce nejsvětějšího a Matce pomoci ustavičné, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad., sv. anděli strážci, sv. Filumeně, sv. Expeditu a svatým Čtrnácti Pomocníkům: sv. Achaci, Aegidiu, Blažej, Cyriaku, Dyonisu, Erasmu, Eustachu, Jiřimu, Vítu, Christoforovi, Pantaleonu, sv. Barboře, Kateřině a Markétě za mocnou přimluvu. Doporučuji všem trpícím, nemocným, zarmouceným, v nouzi a starosti postaveným.

J. P. T.

Z Dolní Suché. Plnice slib svůj, vzdávám srdečné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby a uzdravení mé z nebezpečného neduhu.

Čtenář „Školy“.

Od Rosic. Plnic slib svůj vzdávám díky nejvroucenější nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkrvněnému Srdci Panny Marie a všem svatým.

Čtenářka „Školy“ L. K.

Útrpná láska k duším v očistci.

(Hlavní úmysl.)

Srdcervoucí nářek ozývá se ustavičně ze žaláře tam na věčnosti, kdež uvězněny duše spravedlivých zemřelých, které však musí ještě spravedlnosti Boží zadostučinit až do posledního haléře. Ó kdož by se neslitoval nad bližním svým, jenž upadl do studně a volá odtud o pomoc úzkostným hlasem! Kdož by nepřispěl k pomoci člověku uprostřed hořícího domu se nacházejícímu, aby jej třeba i s vlastním nebezpečím života vysvobodil! Kdo by nebyl pohnut k lásce útrpné, slyše volati člověka na kru ledovém stojícího, jehož dravé vlny dál a dále unášejí! A co jsou tato muka proti oněm, jež jest duším v očistci snášeti? Kdož je s to, aby vyličil ten palčivý oheň, jenž pálí a nestráví; kdož vyjádří onu tmou, kteráž obkličuje duše po světle věčném toužící? A pak tam nejsou lidé cizí, po kterých by nám nic nebylo; ale jsou tam naši otcové, naše matky, kteří z přílišné lásky nám mnohé chyby prominuli v živobytí a neměli tak činit a nyní za to musí pykati! Jsou tam snad naši bratři, naše sestry, s nimiž jsme jedna krev a těm bychom nepřispěli? A kdyby se bratři a sestry za živobytí neměli rádi, tam za hrobem má přestat všecka kyselost, všecka neláska a máme se nad nimi smilovat. Jsou tam též naši dobrodinci, kteří nám v životě mnohé prokázali dobrodiní, což nemáme býti jim vděčními? Což nemáme zase my jim přispěti ku pomoci, když ji tak potřebují? Ó kdož by neustrnul se nad těmi ubohými zajatci v žaláři očistcovém, když k nám volají úzkostplným hlasem: „Smilujte se nad námi, aspoň vy, přátelé naši, smilujte se, nebo ruka Páně dotkla se nás!“ Či nechcete se smilovat nad námi, rodiči svými, nad svými bratřími, sestrami a dobrodinci? Byli byste tak zatvrzelého srdce? Majíce tolik duchovních prostředků nepřispěli byste nám ku pomoci, kteří pro sebe nic již nemůžeme učinit než trpět a trpět? Nám nastala noc, v níž nelze nám již působit, ale vy máte den, vy můžete mnoho pro sebe i pro nás učinit! Ó smilujte se nad námi, smilujte se!

Proto čteme o mnohých svatých a světcích Božích, jak již v útlém mládí svým velikou láskou k utiskovaným a souženým se vyznačovali. Oni si činili ujmu v jídle a pití, aby zahnali hlad a žízeň bližního svého; oni se zbavili roucha svého, aby přikryli chudáka v cárech oblečeného. Zajisté, že měli tito svatí též velikou lásku a útrpnost s dušemi v očistci, které jsou opravdu zbaveny všeliké pomoci, které hladoví a žízni po Bohu svém! Proto církev svatá, společná máti nás všech křesťanů upomíná nás dítky své po celý měsíc listopad, zvláště pak v den památný všech dušiček, na útrpnou lásku, vede nás k nejbídnějším žebrákům, k domu bolesti, k očistci, vzbuzuje v srdci našem milosrdenství, abychom z hloubi srdce svého přáli těm ubohým dušičkám: „Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane, a světlo věčné svítíž jim!“

Z nejsvětějšího Srdce Spasitele našeho proudí milosrdná láska, dech mile zahřívající do všech údů duchovního těla. A z této lásky máme ze všech sil přispěti ubohým duším v očistci. Ony jsou přáteli Božími, dítkami Božími, povolání, aby požívali jednu blaženost věčnou a nyní jsou zdrženi na místě muk, aby odkáli chyby, které ještě na nich lpi. Jeden protestantský jínoc jemůž zemfel bratr, pravil jednou: „Stanu se katolíkem, abych se mohl za svého bratříčka modlit; cítím to, že třeba se modlit za sebe a za něho.“

A kdo má útrpnost a milosrdenství s jinými, tomu bude Pán tam na věčnosti též milosrdným soudcem. Tak ujišťuje Ježíš Kristus, tento budoucí Soudce nás: »Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou!« A tážete se jakým způsobem, jakými prostředky můžete duším v očišti přispěti k jejich osvobození?

Modlitbou, postem, almužnou, obzvláště pak nejsv. obětí mši svaté, můžeme dušičkám v očišti přispěti. Kdykoliv se modlíme, kdykoliv hledíme odpustky získati dušem v očišti, kdykoliv sebe zapíráme, k útěše duší očišcových skutky milosrdné konáme a za ně obětujeme, vždy kane požehnání s nebe na ně jako oběťstující rosa na uvadlé květiny. Nejvíce prospívá duším v očišti nejsv. obět mši svaté. Mši svatou ustanovil Pán Ježíš nejen jako obět chvály a díkůčinění, ale také jako obět smírnou za živé i za zemřelé, aby skrze tuto obět usmířena byla spravedlnost Boží a těm, kdož zhřešili, by dostalo se milosrdenství.

Mnozí věřící mají v obyčejí celý měsíc listopad konati pobožnosti a dobré skutky ve prospěch ubohých duší v očišti. Je to krásná pobožnost a zároveň velmi prospěšná. Dežž Bůh, aby tato pobožnost za duše v očišti více a více půdy nabývala mezi naším lidem. Touto pobožností prospějeme nejen duším v očišti, ale i sobě samým. I my jednou budeme se trápit v očišcových mukách a budeme rádi, až se někdo nad námi smiluje a za nás se pomodlí anebo něco dobrého za nás vykoná. Prokazujme již nyní milosrdenství, mějme již nyní útrpnou lásku k duším v očišti a pak se i nám dostane jednou téže útrpné lásky a úlevy v mukách modlitbou, kterou za nás jiní konati budou.

»Odpočinuti věčné dejž jim, ó Pane!« Sv. Otec nynější papež Lev XIII. obdaril krátkou modlitbu za zemřelé: »Odpočinuti lehké dejž jim, ó Pane, a světlo věčné svitiž jim!« odpustky 50 dnů. Odpustky tyto mohou ubohým duším v očišti přivlastněny býti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku útrpnou k duším v očišti a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Získati odpustky, pro naše příbuzné a přátely.

Úmysl v prosinci: Ctnost víry.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V listopadu modleme se o účinnou lásku k duším v očistci.

Ustanoven a zehnan Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. S.	Všech svatých. Následování příkladu svatých. Za všechny stavy. Bychom hledali království Božího. Za mocnou přímluvu svatých. Živí a † dobrodinci.	
2. N.	<i>Neděle XXIV. po sv. Duchu.</i> — Pamatujme na duše v očistci. Za účtu k památným místům. Zemřeli kněží spolubratři. Živí i † přízeň. † příbuzní.	
3. P.	Všech věrných dušiček. — Láska ku věrným zemřelým. Arcibratrstvo na vysvobození duší z očistce. Za ty, kteří náhle zemřeli. Zemřeli kněží.	
4. Ú.	Sv. Karla Borom., bisk. (1584). — Hodnostáři církevní. Osada. Věrné plnění přikázání církevních. Obnova církevního ducha. Za horlivost apoštolskou.	
5. St.	Sv. Juty, hrab. a poust. — Zbožnost ve vznešených rodinách. Odvrácení nezabožství. Za obrácení několika protestantek na viru katol. Odvrácení pokušení.	
6. Č.	Sv. Leonarda, opata (559). — Představení řeholí. Obrácení nevěrců. Za dar pohrdání světem. Zamezení nestřídmosti. Zdar katol. podniku. Sirotci.	
7. P.	Sv. Engelberta, bisk. m. (1225). — Za lásku ke spravedlnosti. Velepastyřové naši. Za zbožné vychování dítek. Jednoty sv. Josefa. Tři ubohé rodiny.	
8. S.	Sv. Bohumíra, řeh. (1118). — Za ducha kajcnosti. Za odvrácení nevornosti. Časté sv. přijímání. Obnova svatyně Mariánské. Kněží. Nemocná osoba.	
9. N.	<i>Neděle XXV. po sv. Duchu.</i> Sv. Theodora, voj. (306). — Za křesť. statečnost. Za ducha křesť. ve vojsku našem. Odvrácení nevornosti. Za pravou horlivost.	
10. P.	Sv. Ondřeje Avel., řeh. (1608). — Povolání do řehole. Za dar trpělivosti a pokory. Dar bazně Boží. Dar sebezapírání. Obrácení dvou nešťastníků.	
11. Ú.	Sv. Martina, bisk. (400). — Sv. Otec Lev XIII. Církev ve Francii. Za opuštěné sirotky. Za lásku k chudým. Spolky sv. Vincence Paul. Trpělivost nemocným.	
12. St.	Sv. Kristína a spolumuč., patr. morav. (1005). — Za vítězství sv. církve nad nepřáteli. Obrácení pobloudilých. Úcta sv. patronů našich. Pokoj v národě.	
13. Č.	Všech svatých ř. bened. a přém. Sv. Stanislava Kostky (1568). — Křesť. mládež. Za křesť. školy. Dar čistoty srdce. Bohoslovné ústavy. Trpělivost souzeným.	
14. P.	Sv. Josafata, bisk. m. (1623). — Návrat rozkolníků do církve katol. Pronásledování katolíci. Missie v zemích slovanských. Požehnání práci. † bratři.	
15. S.	Sv. Leopolda, markr. (1197). — Ústav sv. Leopolda. Missie v Americe. Pokoj a mír v zemích našich. Císař a král náš. Bázeň Boží ve škole. † rodiče.	
16. N.	<i>Neděle XXVI. po sv. Duchu.</i> Sv. Otmara, opata (729). — Za ducha řeholního. Osada. Dobročinné ústavy. Apoštolát modlitby. Šťastná hodina smrti.	
17. P.	Sv. Gertrudy, abat. p. (1292). — Ženské řehole. Za účtu k nejsv. Srdci Páně. Vychovávací ústavy ženské. Pokoj a svornost v rodině. Studující. † kněz.	
18. Ú.	Sv. Odona, bisk. — Velepastyřové naši a jich diecése. Za dar živé víry. Napravení zpustlé mládeže. Přemáhání pokušení. Odvrácení pokušení.	
19. St.	Sv. Alžběty, vdovy (1234). — Císařovna † Eliška. Za opuštěné a chudobné. Dar skromnosti. Nesvorné rodiny. Členové III. řádu sv. Františka. Rodiče.	
20. Č.	Sv. Felixe z Valois. (1212). — Dar pobožnosti. Bratrstva Mariánská. Pohrdání slávou světskou. Lidové missie. Napravení zlých poměrů. Duše v očistci.	
21. P.	Obětování Panny Marie. — Duch slechetné obětavosti. Za nevinnou mládež. Apoštolát sv. C. a M. Obrácení hříšníků. Bratrstva růžencová. Sirotci.	
22. S.	Sv. Cecilie, p. a m. (230) — Církevní zpěv. Za obnovu křesť. společnosti. Neohrožené vyznání víry. Úcta k andělům strážným. Obrácení hříšníků.	
23. N.	<i>Neděle XXVII. a posl. po sv. Duchu.</i> Sv. Klementa, pap. m. patr. Moravy (100). Úcta sv. ostatků. Za snášenlivost. Odevzdání se do vůle Boží. Polepšení muže.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Jana z Kříže , řeh. (1591). — Dar sebezapření. Slepec a jeho rodina. Spása duší. Vítězství myšlenky katol. Za sílu v povolání. Za dospívající mládež.	
25.	Ú.	Sv. Kateřiny , p. a m. (307). — Křest. duch na vysokých školách. Bohoslovci ve vlasti naší. Jednoty panen. Zamezení hříchův. Duše v očistci. Sirotci.	
26.	St.	Sv. Silvestra , opata (1261). Za dobrodince chrámu. Za katol. učence. Za odvrácení veliké lehkomyšlnosti. Za zničení moru kořalečnického. Dobrodinci.	
27.	Č.	Sv. Virgilia , bisk. (784). — Za smíření nesvorných. Obrácení nepřátel našich. Za odvrácení nemravnosti a zpuštělosti. Dar poslušnosti dítkám. † rodiče.	
28.	P.	Sv. Štěpána , opata (768). — Povolání ke stavu řehol. Konání povinností. Hojná sv. přijímání. Napravení manželů. Polepšení jistého muže. † kněz.	
29.	S.	Sv. Saturnina , bisk. m. (65). — Spolek rozšiřování víry. Pomoc Boží v povolání. Láska k duším v očistci. Školy katolické. Světový mír.	
30.	N.	<i>Neděle I. adventní.</i> Sv. Ondřeje , apošt. P. (62). — Apostolát slova. Úcta sv. kříže. Dar kajicnosti v této době. Zemřelí údové katol. bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Měsíc listopad nazývá se také dušičkovým pro své ponuré počasí, kteréž nás upomíná živě na smutný stav ubohých duší v očistci, nad nimiž se smilovati máme. Jsou to beztoho přátelé naši, příbuzní, rodiče, bratři a sestry, neb dobrodinci naši, k nimž vázala nás láska za živobytí a nyní víže nás útrpnost a vděčnost k nim. Učený Buttler pravil o slavnosti dušiček: »Nesmíme přehlédnouti, co by nás k soustrasti s dušemi v očistci trpěcími pohnouti mělo, že sobě již ničeho zasloužiti a trestů svých umenšiti nemohou. Nemocní a chudí mohou alespoň o pomoc prositi; ale duše v očistci nemají jiných prostředků, než trpělivost, odevzdanost a naděje.« »Přišla noc, kdežto žádný nemůže dělati.« (Jan 9, 4.) Kdyby nám dopřáno bylo nahlédnouti do místa muk očistcových, jak by nás to dojalo! Kolik slz bychom uronili, jaká hrůza by se nás zmocnila, kdybychom uzřeli nesčíslné množství bratří našich v Kristu, kteří nevýslovně tam trpí bolestí! Smilujme se nad nimi, pomáhejme jim!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku útrpnou k duším v očistci a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Získati odpustky, pro naše příbuzné a přátele.

Úmysl v prosinci: Ctnost víry.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVI.

Vychází
počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1902.

Duše má, měj na paměti, že nějak hrotem jsi, připravěným Pánu, v němž odpovídku hledá ve svatém přijímání.

K Panně Marii.

(8. prosince.)

Ty sama z rodu Adamova
jsi bez úhony počatá,
a hvězda spásy Tebou znova
nám ve tmách hříchu rozžata.

Ó svatá Matko Jezu Krista,
rač duše mé se ujmouti,
by k Tobě lnuła hříchu čista
a nezloučila na pouti.

Ó přispěj, Matko milostivá,
a podej ruky pomocné,
vždyť víš, jak často bolest zryvá
to lidské srdce nemocné.

I když se octnu blízek cíle
a hasnout počne život můj:
jak doufal jsem v Tě každé chvíle,
i tenkrát, Matko, při mně stůj!

»Obzor«.

VL. ŠT.

U jesliček.

S pastýři všichni dnes
k Betlému spějme,
dary své nejdražší
Ježíšku dejme.

Nuzný jest Ježíšek
z chudičké Matky,
nemá ni domova —
teplouňké chatky.

Studené jesličky
jeho jsou lože —
jak jsi se ponížil,
dobrý náš Bože!

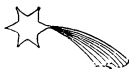
S nebe jsi sestoupil
v smrtelném těle,
bys se nám hříšníkům
daroval cele.

S radostí umíráš
na dřevě kříže,
by jsi nás očistil
od hříehů tíže.

A přec víc nežádáš,
Ježíšku — Kriste,
bychom jen dali Ti
srdce své — čisté.

»Obzor«.

R. STUPAVSKÝ.

Konec roku.

Není vhodnější chvíle k vážnému přemýšlení a rozjímání nežli konec roku. Chvilke tato na člověka působí mocí neodolatelnou, že i tak mnohý lehkomyšlník, jenž po celý rok vážnějšími myšlenkami se nezanáší, dnes přece se zamyslí a na mysl mu vstoupí pravdy, které jindy nerad slychal, a jich nedbal. Proto mnohý dnes končí rok, důležitý a dlouhý to oddíl života svého, v klidném zadumání; myšlenky jeho zalétají na začátek roku tohoto a prolétají rok celý, přiváděje mu na oči co dobrého a co zlého mu rok tento přinesl; zalétají i v budoucnost, a rády by zvěděly, co přinese rok příští. Tu ale stojí jako před zastřeným obrazem, s kterého snítí roušku mu není dovoleno. S bolestí musí doznati: nevím a nevím. Jeden jest, jenž ví, Bůh. On Pánem jest času, i času života mého a osudu, před ním musím se pokoriti v prachu nicoty své, jen v něho mohu skládati všecku naději svou v budoucnost. A tak myšlenka tato bývá jemu spasitelnou, a mnohého již od záhuby zachránila.

Jiný ovšem také takovými obírá se myšlenkami, avšak jed nevěry a pochybování nedá vyklíčiti dobrému semeni v suchém a vyprahlém srdci jeho. Misto naděje zahnízdí se v něm tupá odevzdanost v jakýsi osud, místo vzpružení si pomyslí, eh co, nic nepomůže, jednou bude tak jak tak konec, a co potom se mnou, to žádný mně neřekne. Světlo víry božské neosvěcuje temnotu ducha jeho a proto nejsou myšlenky tyto sebevážnější pro něho ku spáse.

A ještě jeden jest druh lidí, kteří

svým způsobem oslaví konec roku. Vizme je tam v kouři a dýmu při plných džbancích, v pustém zpěvu. I oni pomyslí na konec, i oni nevědí, co budoucnost přinese, ale tančí jako na okraji sopky, z níž každým okamžikem je může stihnouti záhuba. Tropí si smích a žerty z věcí a pravd člověku nejsvětějších a nejdůležitějších, slinou svou postřikují, co by líbatí měli, s drzou vyzyvavostí mluví o konci života, smrti, o věčnosti, o pekle. Očekávají poslední hodinu půlnoční, kdy starý rok s novým si ruku podávají, ne proto, aby snad s novým i nový započali život, ale aby tím většímu rejí a nevázanosti se oddali. Ve stavu podnapilém s korbelem v ruce vítají nový rok, a nevědí mnozí z nich, že vítají i smrt. A proč to vše? Aby udusili výčitky svědomí, které přes všechno úsili přece někdy se probudí a pak zrovna v člověku řve, aby sami sebe oklamali, klamajíce jiné zdánlivou veselostí. Hřích je tlačí, a nevědí ubozí, jak by se ho zbavili. Tam, kde by břímě to snadno složití mohli, do zpovědnice, nejdou, tam, kde se hřích množí, spěchají, aby páchajíce nové, na staré zapomínali. A tak i těmto zaslepencům není konec roku spasitelným.

Konec roku starého; zase ujet kus cesty životem. Připadáme si věru, jako bychom seděli ve voze vlaku prudce jedoucího. Tu a tam přisedne někdo, tu a tam někoho složí, a my uháníme ustavičně, bez přestání, rychlostí až omamující. A kdy nás složí? Také to jednou bude, a snad již v tomto roce budoucím. Proletme tedy v mysli své i my celou tu uraženou posud cestu,

rozpomeňme se, co jsme na ní viděli? Byly to samé krásné obrazy a výjevy, jichž památka nás blaží a šťastnými činí? či vkrádá se v paměť naši i tak mnohý obraz temný, hrůzný, odpuzující? A kterých jest více? Ony jsou ctnosti naše a dobré skutky, které jsme z lásky a poslušnosti k Pánu Bohu byli vykonali, tyto jsou hříchové naši, naše vášně, náruživosti a špatné mravy, které zatemňují rozum a zatvrzují srdce.

Co viděli jsme dále? snad samý jen suchopár, žářem slunečním vyprahlou zemi, anebo i místa potůčky svažovaná a proto zelení a květy tak ozdobená? Ony jsou dnové života našeho nekající, kdy srdce prahlo po Bohu, ale my je nezalili vodou litoosti, tyto všechny okamžiky kajivosti a pokání, kdy oči tělesné i duševní ronily hojné slzy nad spáchanými hříchy a kdy po dokonaném pokání a dosaženém odpuštění hříchův zazelenala se zase vyprahlá duše naše novou nadějí a kvítka dobrých předsevzetí vypučela na ní.

Ano blaze tomu, kdo viděl hojně takých míst zelených v uplynulém životě svém: »blahoslavení truchlící, neboť oni obveseleni budou«.

A co viděli jsme ještě? Kolik stálo lidu kolem dráhy naší? Kolik z nich nám radostně a vděčně kynulo rukou, kolik hrozilo nám zatatou pěstí? Onino jsou ti, kterým jsme dobře činili pro Boha, jimž dobrým jsme byli příkladem, jsou ti, které slovem nabádali jsme ku

všemu dobrému, kterým dopomohli jsme ku štěstí časnému a jimž jsme dali základ ku štěstí věčnému. Ó jak radostná to je vzpomínka, když takých duší vidíme celý veliký zástup, jak blahá myšlenka: nežil jsem tedy přece nadarmo, úkolu Bohem svěřenému jsem přece poněkud dostal!

Avšak tito zuřivci, pěstí nám hroící, zdaž to nejsou ti, kterým jsme ubližovali, ubližovali vědomě a svévolně, ubližovali na cti a dobrém jméně, na jmění, na zdraví, na spokojenosti a štěstí domácím a rodinném, jež jsme zanedbávali ve výchování, jež jsme sváděli ke zlému, jimž jsme dávali špatný příklad, aby nepoznali zlobu hříchův a je takto od

Boha a nebe odvraceli. Tak mnohá duše jejich ztracená snad padla na nás a Bůh ji bude jednou od nás požadovati. A oni poznávše klamnou naši lásku, nedbalou péči, podvodný příklad, vidouce se skrze nás nešťastní, prokleli nás a kletba ta snad těžce dnes tíží duši naši. O běda, jestli takých zástup je veliký. Kterak zodpovíme za tolik duší, když ztěžší zodpověděti můžeme za jednu a to svoji?

A co viděli jsme ještě? kolikráte asi svítilo na nás shůry jasné slunko a zahrívalo nás a těšilo? Kolikráte jeli jsme tmavou nocí, kdy ani hvězdičky nebylo viděti, jen tma, samá tma? Ano jsou dny a hodiny, v nichž zářila nám milost Boží, jsou tady zapsány zlatými písmenami v knize života, jsou to hodiny, které záslužné byly pro nebe, ó kéž by takých dnů měl každý z nás co nejhojněji! Tyto tmavé body jsou doby pro nebe ztracené, kdy Bůh odvrátil od nás jasnou tvář svou a ponechal nás temnosti. Jsou to doby hříchu. Ó kéž by jich nebylo v paměti naší vůbec! Proto se tázal sv. Alois vždycky při každém činu sama sebe: co mi to prospěje k životu věčnému?

Ejhle, jaké to myšlenky rozdirají paměť naši na konci roku! A takých

by bylo ještě mnohem více, jen kdybychom si času dali je stíhat a jimi se obírat, ale bohužel pro vše času dosti, jen pro to, co by nám nejvíce prospělo, jen pro poznání sama sebe času se nedostává. Ale i toto málo dostačí zajisté, abychom dnes odložili pýchu a hrdost srdce našeho a uznali bídnot lidskou. A jestliže i bázeň naplní při tom duši naši, děkujeme Bohu, jest to bázeň spasitelná. Počátek moudrosti jest bázeň Boží. A proto ne-spěchejme dnes do spolku lidí, kde se svědomí uspává a omamuje, ale tam spěchejme, kde se probouzí. Spěchejme tam, kde na zelené louce zase vykvete kvítek naděje u potůčka plného slzi kajících, do zpovědnice, tam složme břímě a odtud rovnou cestou k oltáři před tvář Spasitele našeho; tam padněme na kolena a volejme se synem marnotratným: »Zhřešil jsem, nejsem hoden slouiti synem Tvým«. Ale slibme i polepšení. Ježíš Kristus, jenž sám tak krásně ličil radost Boží nad hříšníkem pokání činícím přivine tě k božskému Srdci svému a uslyšíš krásná slova: odpouštěj se tobě hříchové tvoji, jdi, a nehřeš více. Tak s radostí zakončíš rok starý a s důvěrou započneš nový.

Boh. Hendl.

— Sníh. —

Krajinu celičkou do rána
bělostný pokrýl sníh;
sotva že úroda sebrána,
sotva že strniště zorána,
už stkví se vůkol na stráních
sníh.

Časy v dál plynou a v hrudi jen
vzpomínka zbývá z nich;
vší silou dbej proto každý den
žítí bys úkol měl proveden,
než se ti zastkví na skráních
sníh.

•Obzor.

FR. SKALÍK.

Potřeba vykoupení dříve i teď.

Napsal J. S. Pavlík.

Hodina jest, abychom ze sna
povstali. (K Řím. 13.)

Hle, Pán náš přijde, a všichni jeho svatí s ním, a bude v onen den světlo velké, alleluja. Tak pje církev v kněžských hodinkách adventních. Ona pozdravuje přicházejícího Vykupitele jako světlo, které 4000letou tmu Zákona Starého zaplasiť má. Čas adventní připomíná nám totiž 4000letou noc bludu a hříchu. Ba opravdu, bludů bylo tenkrát více než dosti. Takřka celý svět byl pohřben v zavrženludnou modloslužbu a uctíval bohy, kteří, jak praví žalmista, oči mají, a nevidí, uši mají, a neslyší, ruce mají, a necítí, nohy mají, a nechozí. A hřích měl tenkrát takřka své domovské právo na zemi. Všechny možné ohavnosti byly na denním pořádku, zvláště necudnost, ba lidé se domnívali, že úctu vzdají bohům, když jim svou čest obětují. Byla to noc bludu a hříchu, a ta noc již tak dlouho byla trvala. Byl jistě již nejvyšší čas, aby Spasitel přišel a svět vykoupil. On také skutečně přišel, když čas jeho přišel Bohem určený nadešel; on nám přinesl pravé učení o věcech Božských a ukázal pravou cestu do nebe, cestu ctnosti. O jak vděční mu za to býtí musíme, že nás vykoupil! Co by se z nás bylo stalo, kde bychom se byli ocitli?

Před 1900 lety dokonil Pán Ježíš dílo vykupitelské. Jako se jeho krvavá obět, kterou na kříží byl Bohu přinesl, ustavičně obnovuje, tak se obnovuje i jeho vykoupení, jak na celých národech, tak na jednotlivých rodinách i členech rodiny. Tak jako křestní milost člověk ztratiti může, tak i milost vykoupení, t. j. vykoupení nepřináší člověku žádného užitku, pakli mu člověk překážky v cestu

staví. Proto průběhem každého roku obnovujeme památku vykoupení našeho a prosíme Boha, aby nám ovoce toho vykoupení znovu přivlastnití ráčil. Obzvlášť za nynějších časů je nutno, milostí vykupitelských v modlitbách se dovolávat; neboť přítomné časy jsou podobny oněm v Zákoně Starém; zlé totiž vládou poměry, blud a hřích vládou na světě jako sotva kdy před tím. Máme věru příčinu, z plného srdce se modliti: Salvum fac populum tuum, Domine! Spas, Pane, lid svůj! Přijď, Pane, a vysvoboď nás; ukaž nám svou tvář, a uzdravení budeme.

Pozorujme stav celých národů, abychom se přesvědčili, zdaliž nepotřebují vykoupení? Miliony lidí vzdychají dosud v otroctví ďáblově, ve tmu pohanství pohřbeni. Kolik to pohanů klaní se bezživým modlům, osklivým obrazům a rytinám, zvířatům a silám přírodním. Lidské oběti dosud nevymizely, a mnohé bláznovství bývá trpěno na počest domnělých bohů. Miliony opustily pravou, katolickou církev a leží chyceny v sítí ďáblově. Miliony jsou odloučeny od středu jednoty, od nástupce sv. Petra, od náměstka Kristova na zemi. Ó kéž by Bůh všechny ty národy vysvobodil ze tmy bludu a přivedl k světlu pravé a samospasitelné víry katolické.

Národnostní poměry nynější jsou takéž smutné. Ačkoliv katolická církev je pro všechny národy na světě, ačkoliv všichni katolíci jsou dětmi jedné a téže matky, církve, přece se nechtějí považovati za bratry a sestry, nechtějí v míru pospolu žítí a bydlet. Národ brojí proti národu, každý by chtěl mít všecko, a druhému by nedal nic, spravedlnost a křesťanská láska zmizely, boj národnostní nebere konce. Zdaž není nutno,

aby národové z těchto smutných poměrů byly vysvobozeni a vykoupeni, aby se vyplnilo, co žalmista předpověděl: Za jeho dnů vzejde spravedlnost a plnost pokoje. Pokoj lidem na zemi, kteří jsou dobré vůle! Modleme se vroucně o ten pokoj, ukažme však i dobrou vůli, bez níž žádný pokoj není možný.

Smutný je stav celých národů, smutný i jednotlivých rodin a jednotlivých lidí. Vzdělaná třída je z velké části bez náboženství, považujíc všechno za pověru a báiku a neostýchajíc se, v knihách a novinách nevěru veřejně kázati. Náboženství je pro ně nemožným stanoviskem, snad dobrým jen pro děti a obyčejný lid. Třída pracovní je však již též špatným příkladem třídy vzdělané nakažena; velká část lidu dělnického, nevěří v Boha, ani v nesmrtnost duše. Jenom stav střední zachoval si ještě viru, ale též to s tou virou vypadá hodněbledě. Kostely jsou v neděli zcela prázdné, kazatel káže mnohdy holým stěnám; místo do kostela jdou lidé za svým obchodem anebo vyražením. Ba, ani děti se nepřidrží k náboženství, a dává se jim volnost, dělati, co chtějí. Ó zda-li není nutno se modliti, aby takové poměry brzy přestaly, aby náboženské přesvědčení se zase mezi lidem zmohlo, aby kostely byly zase pilně navštěvovány, neděle a svátky svěceny, posty svědomitě zachovávány? Ba zajisté, lidstvo potřebuje vykoupení z noci nevěry a náboženské lhostejnosti.

Stojí-li víra na slabých nohou, pak to ani s mravy lépe býti nemůže, neboť oboje souvisí pohromadě. Hlavní města podobají se pařeništím, na nichž všelijaké škodlivé bacilly se pěstují, zvláště nečistý bacillus. Menší města a dědiny nechtějí taktéž zůstatí pozadu. Kostely jsou prázdné, za to hostince plny, kamž se nejde k vůli občerstvení, nýbrž k vůli pití a karbanu a času mrhání a klení.

Tak mnohý volá: Člověk je jenom jednou na světě; proč by si tedy nepoprál? Ve větších osadách není ani jedné neděle prázdné, každá je obsazena všelijakými 5- a 10letými jubilej, výlety, věnečky, dostihy, divadly atd. I to ženské pokolení touží jen po vyražení a obětuje tyranské modě i ten poslední halíř. I málo pozitivosti je na světě, za to mnoho klamu a šalby, lži a pomluvy, svárů a hádek, zkrátka, už není pěkně na světě, a je nejvyšší čas, aby nastal obrat, aby živá a obětavá víra a čistota mravů, již se naši předkové vyznamenávali, opět k platnosti přišla.

Proto zcela vážně nás církev svatá napomíná slovy sv. Pavla: Bratři, hodina jest tu, abychom již ze sna povstali; odložme proto skutky temnosti a odějme se v odění světla. Jako ve dne počestně choďme, ne v nestřidmosti, ne v nečistotě, ne v hádce a závisti, ale oblečme Pána Ježíše Krista!

Lidstvo potřebuje poznovu vykoupení. Má-li však býti vykoupeno ze tmy bludu a hříchu, třeba nám k Pánu Bohu pilně se modliti, jako svatí patriarchové a proroci se modlili: Roste nebesa Spravedlivého! Přijď, Pane, a neotálej, osvoboď od hříchů lid svůj israelský! Ale nejenom modliti se musíme o lepší časy, nýbrž i sami ruku k dílu přiložiti a na našem vlastním polepšení pracovati. Má-li se společnost lidská polepsiti, musí každý sám u sebe s polepšením započítí. Dejme výhost životulhostejnému, lehkomyšlnému a hříšnému, a budeme opět horlivými v plnění svých náboženských a společenských povinností. Připravme cestu Pánu: každá hora hříchů necht je odnesena, každé údolí náboženské netečnosti a nedbalosti necht je vyplněno; co je křivé, staň se přímým, co nerovné, cestou rovnou; a všichni lidé uzří spasení Boha našeho.

Vánoce.

Vánoce, vánoce,
tajemné svátky,
radostí plníte
život náš krátký.

Růže nám házíte
na cestu hloží, v
duši nám padáte
úsměvem Božím.

V jesličky kladete
nebeské robé,
lásku tam roníte,
srdce kře v zlobě.

Dusivé sháníte
bolestí mraky,
slzami zkalené
jasníte zraky . . .

Vánoce, vánoce,
radostné svátky,
ráj vy nám ztracený
vracíte zpátky.

R. Stupavský

— Konec roku. —

Dnové roku přešli, poslední se blíží,
pojď, mé dítě, kleknout ku svatému kříži.

Složme tu, co nás soužilo a hnětlo,
i co tichým blahem v sadě srdce kvetlo.

Hle, nám mnohou růží ovinul to hloží,
a jen sobě nechal holý trn Syn Boží!

Věřím v Boha.

(Část další.)

Vstoupil na nebesa, sedí na pravici u Boha Otce všemohoucího.

Ctyřicátého dne po vzkříšení svém opustil Pán náš tuto zemi, jak jsme na konci minulého článku byli vypravovali. Navrátil se tam, odkud byl k nám přišel, do svého nebeského království, do nebe, k Otci. Jak se to však srovnati dá se slovy Kristovými, která krátce před tím byl pravil, řka: »Ejhle, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa.« ? Chtěl být s námi povždy a přece nás a tuto zemi opouští a na nebesa vstupuje. Kterak to ? Vzpomeň si však jen na slova Páně, jež zní: »Tento chléb jest moje tělo, tento chléb jsem já.« V této podobě, v nejsvětější Svátosti oltářní, chce Kristus ustavičně u nás býtí a také ustavičně u nás jest, neboť oběť jeho jest neustálá a nepomíne, dokud svět stojí. U nás, křesťanů katolických, zůstává Ježíš Kristus v tajemství nejsvětější lásky své, u nás toliko a ne u jiných, neboť bludařství a odpadlictví od jednoty církve vypudilo takřka Ježíše ze středu svého, popírajíc pravou, podstatnou a skutečnou přítomnost Kristovu ve Svátosti oltářní.

Tak spojuje Kristus naši církev s nebesy, tak činí ji nebem, svým bydlíštěm, tak dává nám zakoušeti předtuchu slastí nebeských, svou přítomností mezi námi. Kristus jest pak také u nás skrze Ducha sv. a s Duchem svatým, jenž od Otce i Syna vychází. Duch svatý, Syn i Otec jsou jedno a tak jest Bůh s milostí svou ustavičně u nás. Proto jest Kristus, pravý Kristus jak žil, působil, trpěl, zemřel a z mrtvých vstal, tentýž Kristus, jenž nyní na nebi trní, jen v katolické církvi; tu jediné ho možno nalézt, neboť není rozdělený. To pomni, zbožný čtenáři, to uvaž, a pak padneš na kolena svá a v pokorě budeš se klanět Spasiteli svému. Hle, Pán tvůj a Spasitel, jenž tě z drápů satana vytrhl a učinil tě zase pravým dítětem Božím, jenž otevřel tobě bránu nebeskou a pomáhá ti milostí svou k ní se ubírat, ejhle, tento tvůj nejdražší a nejmilejší Pán trní nyní na nebesích a to v tvé podobě lidské, trní jako člověk na trně velebnosti božské a má podíl na božském řízení i božské vládě celého stvoření. To znamená, že sedí na pravici Boha Otce všemohoucího. Tak oslavil, tak povznesl Kristus, Syn Boží, sám naši lidskou přirozenost, kterou byl dříve očistil a omilostnil. On povznesl naši lidskost na nebesa a tam až na trůn Boží, neboť tělo naše lidské jest nyní jeho královským rouchem, a tělo to ozdobeno jest stkvícemi se ranami, které vytrpěla láska jeho božská pro nás. Ó jak vděčným mělo by býtí lidstvo Ježíši Kristu za toto významání! Naše člověčenství hříchem bylo poskvrněno, od tváře Boží zavrženo, kletbou stíženo. Ale Ježíš, Syn Boží, sám pozvedl je z prachu nicoty, ze žaláře zavržení vyvedl je a ozářil krásou a vznešeností, kterou nikdy před tím nemělo. On, Bůh a člověk v jedné osobě, jest také tam na nebesích naším prostředníkem,

tam ukazuje rány rukou, nohou a srdce svého Otce spravedlivému, tam obětuje své neskončené zásluhy za nás bičné, nehodné. a spravedlnost Boží bývá ukojena a milosrdenství Boží hojně vylévá dary své milostné, dar odpuštění a lásky na nás, slabé lidstvo. Jaká to útěcha pro nás, jaká to radost, že sám Syn Boží naším jest prostředníkem. Kdo jeho se drží, nemůže zahynouti na věky!

Důkazem toho jest celá řada těch, kteří s Kristem do nebes svůj vjezd slavili. Nevstoupil totiž Pán náš samotný na nebesa, nýbrž vzal s sebou ony zbožné, svaté duše, k nimž byl po smrti své do předpekli vstoupil. Byla to jeho stkvělá, královská družina, sbor patriarchův a svatých proroků, sbor mučedníků starozákonních a všech spravedlivých, které byl ze zajetí vysvobodil. S plesáním a radostí velikou šly mu vstříc zástupy svatých andělův a doprovázely beránka Božího až na trůn po pravici Boží. Tak požívá nyní Spasitel náš odměny za vítězství své nad smrtí, peklem a ďáblem a odměna ta trvá věčně. Před ním neklaní se toliko nebesa a země, nýbrž i zlí duchové věří v něho jakožto Pána svého, věří a třesou se. Proto jméno Ježíš zapuzuje temnotu pekelnou, zaplašuje pokušení ďábelské a kdo s Kristem žije, vítězí také nad ďáblem a hříchem a zvítězí i nad smrtí, neboť tato bude proň jen přechodem do vlasti nebeských.

Není to ta nejkrásnější útěcha, kterou dává nám Pán náš a kterou oslazuje nám tu nejhořejší hodinku, hodinku smrti? S touto útěchou pak také spojena jest blažená naděje, že i my jednou Krista Pána užíme v jeho slávě a velebnosti. O tom poučuje nás článek sedmý, jenž zní:

Odtud přijde soudit živých i mrtvých.

Článek tento jest poslední ve vyznání víry, který se vztahuje na druhou božskou osobu. I praví nám, že Spasitel náš jednou zase na tento svět přijde a to s velikou mocí a velebností, aby soudil veškeré lidstvo. Bude to druhý příchod Ježíše Krista. Nepřijde pak jako kdysi v Betlemě, v chudobě a poníženosti, nepřijde jako Spasitel, nýbrž v slávě a velebnosti božské jako soudce. A tento příchod Páně druhý bude zároveň koncem světa, bude to den světa poslední, den soudný, o němž prorok Malachiáš praví, že je to den »veliký a hrozný« (4, 5) a Sofoniáš (1, 15.) nazývá ho »dnem hněvu, dnem soužení a úzkosti, dnem kvílení a bída«. »Tehdy«, praví sv. apoštol Petr v listu svém 2, 3. »pominou nebesa s velkou prudkostí a živlové horkostí se rozplynou, země pak, i díla, kteráž jsou na ní, vypálena budou.«

Tak zničena bude jednou tato země, místo tolikerých strašných a do nebe volajících hříchů, tato země se vši svou nádherou a svými skvosty. To jest konec všeho pozemského. Potom přijde Kristus Pán viditelně, jako viditelně na nebesa byl vstoupil, zase s nebes na zemi. Zjeví se ve své požehnané lidské přirozenosti, v níž tolikráte zneuznán, pohaněn na kříž přibit byl, ne jako Bůh jen bude svět souditi, nýbrž i jako člověk, neboť »jemu odevzdal Otec soud, aby soudil lidi, neboť Syn člověka jest«. Tak praví sv. Jan (5, 27).

Soudit přijde Pán živých i mrtvých, t. j. všech lidí bez rozdílu, a to najednou o soudném dni, aby tak před celým světem zjevena byla božská spravedlnost a jednomu každému se dostalo podle zásluhy či víry — odměna nebo trest. O tomto hrozném soudu posledním zjevoval Hospodin neustále lidstvu, aby je udržoval ve spásitelném strachu. Tak již Henoch, sedmé to pokolení po Adamovi, praví

dle apoštola Judy (ep. 14. 15.): »Aj, přichází Pán se svatými tisíci svými, aby učinil soud proti všechněm a trestal všechny bezbožné ze všech skutků bezbožnosti jejich, jimiž bezbožně činili, i ze všech tvrdých (řečí), kteréž mluvili proti Bohu, hříšníci bezbožní.« Podobně promluvil sám Bůh ústy proroka Isaiáše, řka: »Hle, den Páně přichází, den hrozný, plný hněvu a zloby, jenž promění zemi v poušť a zničí její hříšníky. Neboť hvězdy nebeské a jejich jas nedají více světla, slunce vyjde tmavě a měsíc nebude svítiti.« (13, 9. 10.) A prorok Daniel viděl vidění, jak »Starý dnů (Bůh) se posadil na trůn, roucho jeho bylo jako sněh bílé a vlasové hlavy jeho jako vlna čistá ... soud zasedl a knihy otevřeny jsou.« (Dan. 7, 9. 10.)

Nejjasněji poučuje nás o dni soudném sám Spasitel Kristus Ježíš, řka: »Syn člověka přijde s velebností otce svého a s anděly, a odplatí jednomu každému podle skutků jeho.« (Mat. 16, 27.) Tento výrok svůj objasnil Pán ještě více podobenstvím o zrně dobrém a koukoli, jež člověk nepřítel zasel na poli. Když vzrostla pšenice, ukázal se koukol. I chtěli služebníci vytrhати koukol, ale Pán jim pravil: »Nikoli, abyste s koukolem nevytrhali i pšenici. Nechte obojí růsti až ku času žní, neboť potom řeknu žencům: »svažtež nejprve koukol ku spálení, pšenici pak shromážděte do stodol mých.« (Mat. 13.) Po nanebevstoupení pak Krista Ježíše sami andělé z rozkazu Božího těšili smutné apoštoly, řkouce jim: »Muži galilejští, co stojíte tu hledíce do nebe? Tentýž Ježíš, který nyní od vás vzat jest na nebesa, přijde opět, jakož jste jej viděli vstupovati na nebesa.« (Kn. Sk. ap. 1, 11.)

A svatí apoštolové kázali všude dle vzoru svého mistra o posledním soudu a to s velikým důrazem. Tak volá sv. Petr: »A přikázal nám (totiž Ježíš) kázati lidu a svědčiti, že on jest, kterýž ustanoven jest od Boha soudce živých a mrtvých.« (Sk. ap. 10, 42.) A sv. Pavel učil v Areopagu athenském slavně: »Proto uložil den, v kterémž souditi bude svět v spravedlnosti, skrze muže, kteréhož k tomu zřídil, dáváje víru všem, vzkřísiv ho z mrtvých.« (Sk. ap. 17, 31.)

Ví pak někdo, kdy soudný den nastane? Nikdo, ani andělé nebeští nevědi čas tento. Tak pravil sám Pán, když se ho apoštolé dotazovali na čas, kdy vystoupí jako král a vládce, řka: »Není vaše věc, znáti časy a chvíle, kteréž Otec položil v moci své.« (Sk. ap. 1. 7.) Těmito slovy chtěl Spasitel, dle výkladu svatého Augustina (O městě Božím 18. kn. kap. 53.), každé zbytečné a zvědavé bádání o konci světa zapověditi a překaziti. Jelikož však před koncem tímto nastane veliké nebezpečí odpadnutí od Boha a veliké pokušení k tomu bude, tak že, jak praví sám Kristus: »Sami vyvolení, (kdyby možná bylo) byli by v blud uvedeni« a mnoho falešných proroků povstane, aby lid mámili a od Boha a Krista sváděli, proto předpověděl Kristus i sv. apoštolové některé věci, které budou konci světa předcházeti. Učinili to proto, aby věřící bděli a se k odpadnutí od Krista svěsti nedali.

A věci, o nichž se jedná, jsou tyto:

1. Před koncem světa bude Evangelium hlášáno po celém světě. Neboť praví Spasitel: »a bude kázáno toto Evangelium o království (Messiášově) po celém světě na svědectví všem národům a tehdaž přijde skonání.« (Mat. 24, 14.)

2. Nastane válka, mor, zemětřesení, hlad a veliké soužení. Jsou to zase slova Spasitelova, které nás o tom poučují. Pravilť totiž: »Neboť povstane národ proti národu a království proti království a budou morové a hladové a zemětřesení

po místech. Ale všechny tyto věci jsou jen počátkové bolesti. Tehdáž vydají vás v souzení a budou vás zabíjeti a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé.« (Mat. 24, 7.)

3. Tehdy nastane panství antikrista a bude veliký odpad od pravého Spasitele. Toto znamení nám dává sv. Pavel slovy: »Prosíme pak vás, bratři, skrze příští Pána našeho Ježíše Krista, abyste nedali brzo sebou hnouti od svého smyslu... nesoudiž vás nikdo nížádným způsobem, neboť nenastane den Páně, leč prve přijde odstoupení a zjeven bude člověk hříchu, syn zatracení, jenž se protiví a povyšuje nade všechno, což sluje Bůh aneb čemu se děje pocta, tak že se posadí v chrámě Božím a ukazovati se bude jako by byl Bůh. A tehdáž bude zjeven ten neslechetský, kterého zabije Pán Ježíš dechem úst svých a zkaží ho jasností příští svého.« (V. Thessal. 2, 2.)

4. Zjeví se zase světcové Starého Zákona Enoch a Eliáš, kteří ve dnech antikristových budou pro Krista svědčiti. Tak praví Hospodin skrze proroka Malachiáše (4, 5. 6): »Aj, já pošlu vám Eliáše proroka, dříve nežli přijde den Hospodinův veliký a hrozný, a obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům jejich, abych snad neudeřil zem jejich prokletím.« A Pán Ježíš sám potvrzuje toto proroctví slovy: »Eliáš zajisté přijde a napraví všechno.« (Mat. 17, 11.) I příchod Enochův jest předpověděn moudrým Sirachem, jenž dí: Enoch líbil se Bohu a přenesen jest do ráje, aby dal národům pokání (t. j. k pokání vybízel v čase opadu) (Sirach 44, 16.)

5. Obrácení se židů na víru křesťanskou, kteréžto nejvíce provede zase prorok Eliáš.

Pak předpovídá prorok Oseás (3. 4. 5.): »Mnoho dní seděti budou synové israelští bez krále a bez knížete (kněžského) a bez oběti a bez oltáře a bez efodu a bez therafim (kněžské roucho a věštba). A potom navrátí se synové israelští a hledati budou Hospodina Boha svého a Davida krále svého (Messiáše) a báti se budou Hospodina a jeho dobrého (Spasitele) v posledních dnech.« A Isaiáš o tomtéž prorokuje: »Zbytky se obrátí, ano zbytky Israele se obrátí k silnému Hospodinu.« (10, 21.)

6. Ukáží se podivná znamení na nebi. O tom promlouvá sám Pán Ježíš Kristus řka: »A hned po soužení těch dnů (t. j. soužení, které antikrist se svými byl přivodil) slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého a hvězdy budou padati s nebe a moci nebeské budou se pohybovati« (Mat. 24, 24.) »a schnouti budou národové pro strach a očekávání těch věcí, které na celý okrsek země přijíti mají.« (Luk. 21, 26.)

Hrozné to zajisté líčení konce tohoto světa, ale pravdivé, neboť přichází z úst Božích. Takovým tedy způsobem vezme za své celé stvoření až vyprší lhůta Bohem ustanovená. Pak ukáže se spravedlnost Boží, která zde tak často shovívá a čeká, ve světle nejjasnějším. Vše se zjeví, i nejtajnější myšlenky a žádosti každého zjeveny budou celému lidstvu. Ó jak se mnohý zastydí, jenž zde za dobrého držán byl, a vskutku zločincem byl před tváří Páně! Jak zastkví se však také ctnost tak mnohých, ctnost skrytá, jen Bohu známá, která ve světě od jiných opovrhována byla a tupena! Všecky hříchy, ovšem neodpuštěné, přijdou na jevo, ale i také vsickni skutkové dobří. A spravedlivý Pán odmění dle zásluh dobré nebem a potrestá veliké hříšníky peklem. Očistec pomine, bude jen místo vy-

volených a místo zavržených. Na soudném dni bude souzen člověk celý, netoliko duše jako hned po smrti, nýbrž i tělo, aby i ono, jsouc nástrojem duše a patřící nevyhnutelně k člověku jako tvor, bralo odměnu či trpělo trest.

Jak hrozné, ale zase jak utěšené jsou to nauky, které nám církev v 7. článku víry před oči stavi! Hrozné pro hříšníky zatvrzelé a nevěrce, aby se obrátili pokud čas jest, a hleděli před smrtí milosti Boží dosíci. Utěšené pak pro věřící a spravedlivé, neboť po tak mnohém boji, bolestech a strádání dojdou oslavy, odměny z ruky samého Krista. To zajisté nás siliti má na světě tomto v utrpení pro Boha a víru, to vzpružení musí naši horlivost a pilnost ve vykonávání vůle Boží, to věsti nás musí ku ctnostnému, bohabojnému životu. Proto pamatujme vždy na soud a nezhřešme na věky!

Boh. Hendl.

Sláva Panny Marie

na Svatém Kopečku u Olomouce.

(Část další.)

Na konci roku nebude zajisté na škodu milým čtenářům „Š. B. S. P.“ a věrným ctitelům Marianským zvěděti, jak letos lid náš bl. Pannu Marii na Svatém Kopečku uctíval. Ač rok letoší pro nestálé své počasí, pro zdrženou práci polní a jiné překážky poutím nebyl právě rokem nejpriznivějším, přece nezmenšil se počet putujících na Sv. Kopeček. O všech svátcích Marianských, o svátcích svatodušních, o svátku sv. apoštolů Petra a Pavla, o vznešené slavnosti odpustkové trvající tři dny a o slavnosti růžencové byl nával poutníků veliký. Z toho vidno, jak lid Marii Pannu na Sv. Kopečku rád uctívá, že nedbá ani nepříznivé povětrnosti ani namáhavé a daleké cesty, aby jen posvátné a krásné toto místo navštívil. A přichází mnoho processí z krajín dalekých. Ze Slezska a Čech, z moravského Slovácka, Valašska, ba i z Uher, ze stolice Nitranské docházejí buď menší, buď větší průvody na Svatý Kopeček. Slovácké processí od Prešpurku bývá jedno z prvních, a také velice

četné, míváť někdy až 1400 poutníků. Obzvláště dojemné jsou poutě mužů, kteří letos z několika děkanství v průvodu četných duchovních na Sv. Kopeček putovali. Jak úchvatný a srdce dojmající to pohled, když tak 800, 1000, 1400 mužů, v šiku pod vlajicemi korouhvemi sešaveném, vzhůru do kopce kráčí, oči majíce upřené na stánek Mariin, cíl cesty své a prozpěvující jedněmi ústy chválu Té, již Bůh první byl chválou obsypal! Vznesený to pohled, když ohromný průvod ten, v němž viděti jest jaré mládí, statný mužný věk a usedlé státi, za hlaholení krásných zvonů Sv.-Kopeckých vstupuje do velebné svatyně, když klenby její zpěvem z mohutných prsou mužských vycházejícím se otřásají, když všichni padají před oltářem, klanějíce se Kristu Ježíši v nejsvětější Svátosti a pozdravující Matičku svou nebeskou v zázračném jejím obraze. Věru, tu viděti, jaké nadšení způsobuje sv. vira naše, tu lze cítiti, jak libým pocitem zahřívá srdce, tak že i tak mnozí, kteří jen jako diváci ze zvědavosti tu stojí, vidouce tu ho-

roucnost mužů-poutníků, mimovolně uchvácení bývají. Ano, pravda si vždy zjednává průchod, a tu pravda jest, že Maria neposkvrněnou jest Pannou a požehnanou Matkou Ježíše Krista, Syna Božího, že proto první jest mezi lidmi u Boha a že proto má největší moc u Boha. Pravdou zde jest, že mocí tou nám pomáhá a pomáhati chce, proto ty poutě k jejím svatým místům, aby oslavena byla jako mocná paní a královna a poprosena byla jako dobrotivá matka. Tato pravda, kterou Bůh nesčíslněkrát sám byl potvrdil, dojmá proto tak libě a teple srdce naše, neboť nás povzbuzuje, potěšuje, povznáší. Jen v kterém srdci víra hoří, tam také může pouť nadšenost jeviti. Pout bez víry jest jen výlet, který snad pobaví oko, osvěží trochu tělo, ale srdce z toho nemá užitek žádného.

A že i letos Rodička Boží Svato-kopecká ráda viděla u sebe ctitele a dítky své a že nepřišli k ní nadarmo, toho důkazem jsou ta četná vyslyšení, jichž poutníci zde dosáhli v potřebách svých, a za něž vřele a vděčně královně nebes děkují. Tak mnohý zázrak udál se zde, ovšem okem našim neviditelný, neboť udál se v duši tak mnohého poutníka, ale proto neztrácí na ceně své ničeho,

Bylo tedy spravedlivou povinností Rodičce Boží za tolik dobrodiní něčím se odsloužiti, bylo zajisté první povinností hleděti, aby stánek její pokud možno stkvěl se krásou, čistotou a tak hodným se stal Královny nebeské obydli. Proto staly se opravy pokud prostředky dovozovaly a pokud láskou dobrodinci pomáhali. Rozlehlé a pěkně klenuté ambity za kostelem byly vydlážděny a nově vymalovány; taktéž vkusně opraveny jsou krásné dvě kaplice v ambitech nej-světějšího Srdce Páně a Panny Marie Lúrdské. Veliká kaple sv. Anny, spojující obě křídla ambitů, byla celá úplně

nově vymalována, tak že činí nyní milý dojem.

Obě dlouhé chodby u bolestných schodů jsou vymalovány, obrazy obnoveny dána nová dlážka, kterou opatřena jest i zákristie. V kostele samém zcela nově opraveny jsou dva velké poboční oltáře sv. Josefa a sv. Joachýma, na nichž odpočívají těla sv. mučovníků Liberáta a Viktora v pozlacených skříních. Oltáře tyto jsou pravou ozdobou chrámu. Veliké sochy sv. evangelistů v pilířích kopuly jsou vkusně polychromovány a pozlaceny, tak že hned při vstupu do kostela každému do oka padnou. Na hlavním oltáři byl stříbrný tabernakl znovu celý očištěn, tak že se nyní třpytí jako nový.

Na oltář sv. Joachyma pořízeno nové pěkné sousoší Panny Marie Růžencové, místo starého nehezkeho obrazu. Zde odbývá se slavnost růžencová. Ale největší opravou provedenou jest oprava kruchty proti velkému oltáři. Kruchta tato s uměleckými velkými varhanami jest perlou kostela co se týče řezby a sestrojení. Neméně než 50 soch, větších a menších, některé z nich (5) jsou ohromné velikosti, zdobí celou tu stavbu, která se až do klenby vypíná a na vrchu znakem bývalého kláštera Hradištského končí. Sochy a okrasy jsou ze dřeva řezané a sice tak mistrovsky a tak přirozeně, že to obdiv budi.

Zejména tři andělé, kteří jakoby letmo celou kruchtu na svých bedrách drží, jsou dílem, kterému není hned tak rovno. Rozměry veliké a přece jaká lehkost, jemnost a uslechtilost. Kruchta tato nebyla ještě nikdy opravena. Proto všecko zčernalo a málo kdo si té krásy povšiml. Nyní vše prohlédlo. Sochy jsou polychromovány a pozlaceny. Okrasy všechny pozlaceny a ostatek přiměřeně natřen. Kdo nyní do chrámu vstupuje, vidí před sebou krásný velký oltář, kdo odchází, má před očima uměleckou kruchtu,

kteřá zajisté všechny poutníky a návštěvníky chrámu sv.-kopeckého zajímají bude.

Tolik mimo ještě menší opravy vykonáno letos, aby stánek Mariánský, dá-li Bůh, brzy se zastavěl celý v nové kráse, než dobrotivý Bůh vzbudí k tomu hojně dobrodinců!

Letos také poprvé slavně se konala památka výroční a to 170 let korunovace zdejšího zázračného obrazu, která se udála v neděli dne 21. září 1732 na svátek sv. Matouše apoštola. Letos připadl den tento také na neděli a svátek svatého Matouše. Oslavena jest radostná

památka korunovace zpívanými službami Božími ráno, pak velkým kazáním o korunovaci Panny Marie a slavnými službami Božími, kterým, jakož i odpolední pobožnosti, mnoho lidu obcovalo. Památka tato bude se nyní co rok slaviti a sice tu neděli po jméně Panny Marie. Ejhle, milí čtenáři — i letos oslavena byla Rodička Boží na Svatém Kopečku pokud slabé síly stačily. Než nám Bůh pomůže, aby oslava její vždy vzrůstala, pak rozmnoží se i její láska a hojnějších dosáhneme milostí. Zdař Bůh!

Boh. Hendl.

Narodil se Kristus Pán.

Narodil se Kristus Pán,
milou písní letí světem,
Vykupitel lidstvu dán,
láska Boží čistým květem.

V každé hruď plesá duch,
hvězda kmitla temnou nocí,
člověkem že stal se Bůh,
z čisté Panny divnou mocí.

Plesá nebe, země lán,
andělů sbor hymny pje:
k hříšným přišel nebes Pán,
nenechal je bez naděje!

Kníže temna prchá v dál,
zlomeno již pouto klaté,
zrozen světů věčný Král,
vzešlo světlo víry svaté.

Jako mlhy slunce svit
trhá z rána v zlaté páře,
prchá zášť a lásky cit
z Ježíškovy plaje tváře.

„Narodil se Kristus Pán!“
milou písní letí světem,
cherub spje s nebes bran,
sklonil šiji — před dítětem.

•Obzor•.

R. STĚPAVSKÝ.

Josef, miláček Jakubův, obraz Krista Pána.

(Část další.)

III.

Spravedlivý jako palma
kvěsti bude. (Ž. 91, 13.)

gyptský dvůr královský byl za časů Josefových bezpochyby ve městě Memfis; slavní dějepiscové řečti Herodot a Thukydes vypravují o znamenité věznici memfidské, kterouž nazývají »Bílou zdi«; v ní bylo zatím smutné obydlí nevinného Josefa; tamtéž uvrženi dva vysocí úředníci království, nejvyšší pekař a nejvyšší číšník dvorní. »Strážný žaláře dal je Josefovi, kterýž i prisluhoval jim. I měli obadva sen noci jedné, k nimžto když vešel Josef ráno a užířel je smutné, tázal se jich řka: Proč jest smutnější dnes tvář vaše nad obyčej? Kterž odpověděli: Sen jsme měli, a není, kdo by nám vykládal. I řekl k nim Josef: Zdalíž Boží není vykládání? Povězte mi, co se vám zdálo.

Vypravoval první, úředník číšníků, sen svůj: Viděl jsem před sebou vinný kmen, na němž byly tři ratolesti, růsti poněáhlu v pupence a po květu v hrozny dozrávati; a koflík Faraonův v ruce mé; vzal jsem tedy hrozny a vytlačil jsem je do koflíku, který jsem držel, a podal jsem koflík Faraonovi.

Odpověděl Josef: Tento jest výklad snu: Tři ratolesti jsou ještě tři dnové, po kterých rozpomeně se Farao na službu tvou a navrátí tě k úřadu předešlému, a budeš mu podávati koflík podle úřadu svého, jakož jsi prve obyčej měl činiti. Toliko pamatuj na mne, když se tobě dobře povede, a učíš se mnou milosrdenství, abys vnukl Faraonovi, aby vyvedl mne z tohoto žaláře; nebo kradmo jsem vzat ze země Hebrejské a zde nevinný do jámy vpuštěn jsem.

Vida správce nad pekaři, že moudře sen vyložil, řekl: I mně se zdálo, že jsem měl tři koše mouky na hlavě své, a v jednom koši, který byl vyšší, že jsem nesl všechny pokrmy, které se strojí řemeslem pekařským, a že ptáci jedli z něho.

Odpověděl Josef: Tento jest výklad snu: Tři koše jsou ještě tři dnové, po nichž odejme Farao hlavu tvou a oběsí tebe na kříži, a budou trhati ptáci maso tvé.

Potom dne třetího byl památný den narození Faraonova, kterýž učiniv veliké hody služebníkům svým, rozpomněl se při hodování na správce nad číšníky a na vladaře pekařů. I navrátil jednoho na místo jeho, aby podával koflík, druhého pak oběsil na šibenici, aby pravda vykladače dokázána byla. Avšak úředník nad číšníky, když se mu šťastně vedlo, zapomněl na vykladače svého. (I. Mojžíš 40.)

Onino dva vysocí úředníci království byli pokládali své sny za vnuknutí svého domnělého egyptského boha Thotha; i byli velice skličeni, že jsouce uvězněni nemohli se otázati egyptských posvátných vykladačů, aby poznali význam svých snů a zvěděli budoucnost, kteráž jich čeká. Toť zvláštní bylo známkou egyptského pohanstva; pozorování a vykládání snů; nadarmo se neřiká až podnes: Egyptský snář. Avšak po čem by marně byli pátrali u svých vykladačů, dopřál jim Hospodin, pravý Bůh, svým svatým sluhou Josefem; onť jim sny vyložil, a výklad jeho se naplnil; slavilť třetího dne Farao — z nejnovějších výzkumů egyptských vysvitá, že slul Apapi — své narozeniny; i byl pamětliv vězňů; jednoho — vrchního

číšníka — přijal na milost a povolal ho v hybaly jeho úřad; druhého však — vrchního pekaře — dal stíti a tělo na šibenici pověsiti; byltě asi zločin jeho velmi těžký, kdyžtě tak hrozně byl ztrestán.

Věrné vyplnění výkladu Josefova — jaký to výmluvný důkaz o jeho nevinnosti, a přece jako zlobou bratří, zlobou a ošemetností ženy Putifarovy octl se v žaláři, tak lehkovážností a nevděčností osvobozeného vrchního číšníka zůstal v žaláři ještě dvě léta — nejslechetnější, Bohu nejmilejší člověk, jenž tenkrátě byl živ; taková byla odměna světa. Kdož by tu neviděl zobrazeného božského Spasitele? Také on spoután okovy smrti, kterouž byl vytrpěl na přebolestném a přepotupném dřevě kříže, dlel v žaláři, v žaláři hrobu, kamž jej Josef z Arimatie a Nikodém byli pochovali; tělo spočívalo v hrobě, duše meškala v předpekli u spravedlivých Starého Zákona, aby jim zvěstovala blízké vysvobození; bylot i předpekli podle slov sv. Petra jakýmsi žalářem.

* * *

Žalář hrobu Kristova! Jaká to podivuhodná událost! Podivuhodno zajisté a tajemno bylo už nejčistší a nejsvětější početí Páně z Ducha svatého v nejsvětější Panně Marii; podivuhodno a tajemno jeho triaticetileté přebývání v tomto slzavém údolí, jeho utrpení, umučení, skonání; podivuhodný a tajemný byl pohřeb jeho. Hrob Páně neměl býti nečestným, jako jiných popraviců, nýbrž slavným, jak už prorokoval sv. prorok Isaiáš; přičinili se o to Josef z Arimatie a Nikodém. Svatí evangelisté takto nám ten svatý příběh vykládají: »Když se zvečeřilo, přišel jeden člověk bohatý z Arimatie, jménem Josef, kterýž také sám učeník byl Ježíšův. Ten přistoupiv k Pilátovi

prosil za tělo Ježíšovo. Tehdy Pilát velel dáti mu tělo. Přišel tedy a sňal tělo Ježíšovo. Přišel i Nikodém nesa směs myrhy a aloy, asi sto liber. Vzali tedy tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými mastmi, jak obyčej jest židům pochovávatí. Josef měl blízko místa, kde byl Ježíš ukřižován, zahradu, a v té pro sebe hrob nový, ve skále vytesaný, v němž ještě nikdo nebyl položen. Tu položili Pána Ježíše. Ke dveřím pak přivalili velký kámen.«

Kdo byli Josef z Arimatie a Nikodém? Dle svého stavu byli členy vysoké rady židovské, nejvyššího to soudního dvoru; dle svého vyznání byli tajnými učeníky Pána Ježíše; veřejně k němu se hlásiti báli se ještě; oni také stáli mezi zastupem lidu na hoře Kalvarii, ale jen z daleka; neodvážili se přistoupiti až ke kříži, neodvážili se přidružiti ke skrovnému hloučku přátel Kristových, kteří stáli pode křížem; jen z daleka stáli jsouce skličeni a zarmoucení. Zdaž nepokoušel se ďábel zviklati je ve víře? Zdaž nevnukal jim takovéto myšlenky: Tento jest vaším mistrem, vaším učitelem? Tento, jež vaše rada na smrt odsoudila, Římanům vydala? Tento, jenž jest tak zbičován, trním korunován, z města vyvržen a zde tak potupně ukřižován? To jest váš pán, váš zákonodárce, váš učitel? Utečte, skryjte se, sice se vám vymějí vaši rodáci! Vždyť i apoštolové a zjevní učeníci ho opustili; učíte také tak!

Avšak marno bylo všeliké namlouvání ďablovo. Přepotupná, přebolestná smrt Páně na kříži a zázraky, jež se při tom udály, utvrdily je ve víře, utvrdily je v oddanosti a lásce. Neohroženě šel Josef k Pilátovi, vyžádal si tělo Kristovo, nakoupil s Nikodémem vonných mastí, koupili čistounké bílé plátno lněné, a chvátali opět na horu Kalvarii. Tam přistavili ke kříži řebře, vystoupili na

ně, vytáhli zkrvácené hřeby z rukou a nohou Páně, uctivě vzali tělo Kristovo a pomalu sestupovali s řebřů. Rodička Boží dala si miláčka svého položit na klín, líbala, celovala ho co nejněžněji; srdce svíralo se jí bolestí nevyslovitelnou. Den se nachyloval víc a více; i bylo s pohřbem pospíšiti. Tělo Kristovo obmyto, drahými mastmi namazáno, bělostkouvocím plátnem ovinuto. Po té bral se průvod pohřební, nejdoklepnější průvod, jaký kdy svět viděl. Nebylo jim daleko kráčet, ježto hrob Josefův byl jen asi sto kroků vzdálen od místa ukřižování. Záležela pak hrobka z předsínky a vlastního hrobu. Tam tedy Pána uložili, s ním se rozloučili a k otvoru veliký kámen přivalili.

V tomto skromném, tichém příbytku odpočívalo tělo Páně od večera Velikého pátku až do rána slavného Hodu Božího velikonočního.

S kříže přátelé mé tělo snali
a mé milé matce na klín dali;
Ta, když rány moje spatřila,
svými slzami je vymyla,
hlavě na svém klíně stlala,
siné tělo všecko zulíbala.

Posléz do hrobu mé tělo dáno,
by se splnilo co o mně psáno.
Lide můj! to vše jsem podstoupil,
bych tě z hříchu, z pekla vykoupil.
Hleď, ó hleď, by spasné moje dílo
tobě vpravdě spásenosné bylo!

Ptá se zde sv. Tomáš Akvinský: Slušelo se, aby božské tělo Kristovo jako tělo nějakého hříšníka bylo v zemi pohřbeno? Bylať božská přirozenost Syna Božího od okamžiku jeho vtělení nerozlučitelným způsobem spojena netoliko s jeho svatou duší, nýbrž i s tělem; a tak i nyní po smrti bylo božství Kristovo netoliko s duší v předpekli, ale i s tělem ve hrobě; Bůh tedy, svrchovaný Pán nebes i země odpočíval ve chladném hrobě! Slušelo se to?

škola B. S. P. 1902.

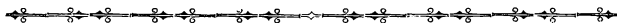
Nechme svých myšlenek; tyť jsou krátkozraký; ale kořme se, klaňme se nejmodřejší prozřetelnosti Boží, o níž napsáno jest v knize Moudrosti, že »dosahá mocně od konce do konce a řídí všecko líbezně.« Tato božská prozřetelnost zřídila i pohřeb Kristův a všechny okolnosti jeho.

Božská, nejvyšší moudrá prozřetelnost chtěla, aby tělo Kristovo bylo pochováno, aby tento květ, jenž před 33 lety z kořene Jesse, z Panny Marie byl vystoupil a nyní na hoře Kalvarii tak potupně byl ušlapán od zlojalných nepřátel a katanů, aby tento květ v nové kráse a spanilosti se objevil, aby slavně z mrtvých vstal jako dokonalý vítěz nad hříchem smrti a ďáblem, a zároveň i nás ubezpečil, že i my jednou z mrtvých vstaneme. Onť, jenž pravil o sobě: Já vstanu z mrtvých, pravil též o nás: Vy vstanete z mrtvých; »neboť přichází hodina, ve kterou všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší hlas Syna Božího; i přijdou, kteří dobře činili, na vzkříšení života, kteří pak zle činili, na vzkříšení soudu.« (Jan. 5, 28. 29.) Proto praví krásně sv. Jarolím: »Všecko co Kristus mluvil, činil, konal, trpěl, všecko mluvil, činil, konal, trpěl pro naše spasení; a jako pro naše spasení na kříži zemřel, tak dal se též pro naše spasení pohřbiti; neboť jeho pohřeb jest naše vzkříšení.

Hrob Kristův není tedy domem smrti, nýbrž pramenem života; Kristův krátký odpočinek ve hrobě způsobil, že i my jen dočasně ve hrobech zůstaneme, jen dočasně, až zazvni hlásnice andělů svolávajících lidi ze všech končin světa k soudu poslednímu. Tedy naplní se slovo sv. Pavla: »Rozsívá se, t. j. klade se tělo do hrobu v porušení, vstane v neporušitelnosti; rozsívá se v nesličnosti, vstane ve slávě; rozsívá se v nemoci, vstane v moci;

rozsvívá se tělo hovadné, vstane tělo duchovní. (I. Kor. 15, 42—44.) Takto oslavena budou ovšem jen těla spra-

vedlivých; těla hříšníků také budou vzkříšena, ale tak, aby na věky byla trápena.

Boháči, podporujte chudinu!

Petr Elzear, baron v Mirméni, s nímž poslední potomek po meči vyhynul, opouštěl jednoho dne časně z rána lovecký zámek, kde již přes 60 let jako poustevník žil. Sotva lovecký pes baronův, Diana, zaslechl hvízdání baronovo, vyskočil radostně obskakuje pána svého a jsa rád, že zase venku se proběhne. Baron vzal ručnici a loveckou brašnu, a zapálil si malou dýmku. Rychlým krokem bral se baron k lesu, jímž se pak spokojeně procházel.

A vůkol vše pod sněhem. Jako vzácná pokrývka hermelínová jeví se jemná vrstva sněhu, kteráž kolkolem vše objímá. Hrobové ticho panuje pod stromy, jejichž holé ratolesti ve vrcholku jako vysoké klenutí se pnou. Jenom štěkot Dianin ruší ticho lesní a vyplašuje ptactvo z úkrytu, kteréž ustrašené z větve na větev poletuje. V dálce slyšeti praskot suchých větví pod nohama utíkajícího jelena.

Baron nechává jelena, ač by mohl snadno jednou ranou jej zkoliti, onť sni o své samotě a o životě, kterýž se mu hnusí.

Jest velmi bohat, ale k čemu jest mu bohatství? A které bohatství na světě jest s to, aby mohlo baronovi zaplašiti dlouhou chvíli?

Po chvíli zahnul lesní cestou, a tu pojednou uzřel před sebou jakous ženštinu.

Žena jeví stopy chudoby, jest bledá, unavená. Bojácně zůstala státi; vlečeť za sebou sánky, na nichž naložena otep roští. Nyní ji připadla myšlenka, že snad nemá práva na toto dříví.

Prísrným hlasem a poněkud i hlasem potupným táže se baron: »Ach, má milá, vy zde jedete s dřívím, které jste v mém lese nalámala? Odkud pak jste? Jak pak se jmenujete?«

Hlasem tímto ještě více zastrašena, odpovídá: »Jmenuji se Klotilda, jsem vdova po Michalu Blankovi, přebývám ve vsi Karenově, asi hodinu cesty odtud vzdálené. Slyšela jsem, že prý pan baron jest velmi dobrým a laskavým pánem; ale vzdor tomu nemohla jsem se nikterak odhodlati, abych poprosila o dovození ku sbírání suchého roští. Vždyť jsem na kraji lesa tu nůši nasbírala; má dceruška a synáček trpí zimu.«

»Baron jsem já, paní Klotildo; avšak nebyla jste dobře zpravena o baronu, já nejsem ani dobrý ani laskavý.« Po těch slovech vyňal baron z kapsy zápisník a úsečně se tázal: »Dvě děti?«

»Ano.«

»Zabýváte se tedy žebrotou?«

Po těchto slovech vdova se vzpřímila. »Já pracuji«, odpověděla. »V zimě sprádám vlnu a v letě chodím na výdělek. My jsme žili dosti spokojeně; avšak mužova nemoc ztrávila úspory, které jsme si zachovali. A když manžel můj před dvěma lety zemřel, byli jsme na mizině.«

»Nuž a co jest s vlnou, kterou sprádáte?«

»Ležela jsem dva měsíce se zimnicí a žebrotou jsem nechtěla.«

»Tedy jste také; trochu pyšná!«

»Nikoliv, ale zvykne-li kdo tomu, že chléb u dveří si vyprošuje, pak ovšem práce takového nevnímá. Já nechci, aby dítky po mém muži požívaly chléb žebračků.«

»Dobře, dobře«, odsekl baron a zavřev zápisník, dal jej do lovecké brašny. »Nechte, paní Klotildo, dříví zde a jděte domů.«

Ubohá a nuzná žena pohlížela okem smutným a zaroseným na otep dříví, kterou měla na sánkách. Vzpomíná na

ubohé sirotky, kteří zimou se třesou, a dvě bohaté slzy kanou po lici, a ubohá s pláčem při odchodu tiše vzlyká: »Hospodine, obměkči srdce bohatých, aby chudině pomáhali.«

Mezi tím hrají si děti doma, aby jim ušla chvíle. Jsou v malém, nuzném a temném kumbálku. Tabule v oknech částečně rozbité jsou papírem zalepeny a nemohou nikterak před mrazivým větrem chrániti. Nuzné lože, slamou stlané, dvě rozviklané stolice, ohnisko, na němž malý oheň doutná a několik hrnků, toť celý nábytek. Ač v příbytku tom nikdy nebyl nadbytek, přece žili obyvatelé jeho spokojeně a klidně. Chudoba uvelebila se v chatrči a nikterak se ji nechtělo rozloučiti se s ní.

Kdyby baron byl jen jednou příbytek ten navštívil, byl by zajisté s vdovou měl útrpnost.

Krokem váhavým a s prázdnými rukama vracela se vdova k dítčám. — Jednu hodinu do lesa a druhou z lesa. Smutně vzpomíná na suché roští, které zanechala na sáňkách. Chtělať dětem připravit radost ohněm vesele plápolajícím. Vždyť jen zřídka se děti u kamen mohly ohřáti.

Baron už se probral ze snění. Dýmka mu vyhasla a on rychlým krokem míří k zámku.

»Hola, Jakube!« volá na sluhu. »Rychle pospěš na křižovatku, kdež stojí sánky s otýpkou roští; přilož tam dříví a největší šrůtku, kterou máš doma. Slyšel-li's dobře? Tu největší šrůtku, pravím. Také přilož soudek vína, dvě teplé přikrývky a nějaké šaty.«

»A co potom, milostpane?«

»Co potom? Potom se oba zapřahneme do saní a co síly stačí po-

táhneme saně ku vdově Klotildě do Karnova, kteráž smutně se mnou se rozloučila, abychom jí také nějakou malou radost způsobili.«

Ve chvíli nastoupili oba se saněmi cestu do vsi.

Když pak Klotilda volným a váhavým krokem ubírala se k domovu, spatřila z dálky dým, vystupující z komína jejího příbytku. Když vkročila do vnitř, spatřila jasný oheň plápolati na ohnisku. Jakub vařil polévku, děvčátko rovnalo dovezené šatstvo, baron choval blažen a šťasten malého hošíka v náručí, ano i Diana spřátelila se s domácí kočkou, pohrávající si s ní pod lavicí.

Jako zkaženělá zůstala vdova státi na prahu.

»Paní Klotildo«, pravil baron, »byla byste se velmi namáhala, než byste saně domu byla dovlekla.«

»Pravdu máte, pane barone, ale celou cestu jsem plakala.«

Baron porozuměl slovům těmto.

»Vždyť jste přece jenom malého pokárání zasloužila. V evangeliu praví Pán Ježíš: 'Proste a bude vám dáno'. Neplačtež, ode dneška netřeba se vám nouze obávati, v zámku bude pro vás práce dostatek. Nebudete nyní nařikati a děti vaše také nebudou míti přičiny k nářku. Boháči jsou povinni chudým pomáhati.«

Baron pomáhal, a Bůh mu dobrodini hojně odměnil; neboť od této chvíle nikdy nenařikal na dlouhou chvíli, bylť ustavičně na nohou, kde chudí a nuzní potřebovali pomoci, a dnem a nocí přemýšlel, čím by chudinu mohl oblažiti. Zlilť od oné doby jen proto, aby vyplnil příkaz Páně, že boháči jsou na světě pouze proto, aby chudině pomáhali.

Blahoslavení milosrdní.

(Část další.)

Osadník nerad to slyšel; když však P. Benedikt pravil, že je to krásný skutek milosrdný, na němž chlapec bude mít podíl, dovolil pan Schlostaler. Nyní chtěla i malá Anděla na tom milosrdném skutku účast mít a kapucína doprovoditi; ten však jí pravil, že zásluha její se nezmění, pomodlí-li se doma za zdar podniku k sv. Anděli strážnému. Takto přemluvil děvče, pak ubíral se P. Benedikt s chlapcem a dohlížitelem Pavlem k sousednímu dvorci.

Pavel byl hodný muž a sloužil jako dohlížeč již u otce pana Schlostalera. Potřásl šedivou hlavou a pravil mimochodem: »Málo užítu si slibuji z napomínání Vaší Důstojnosti, Fouquier má kámen v prsou místo srdce.« A potom vypravoval, čím se ubožák senegalský provinil; neboť zpráva o truchlivé té události rychle se po okolních dvorcích rozšířila. »Vidíte tedy,« končil vypravování Pavel, »že ubožák vlastně za šlechtný čin tak nelidsky jest týrán.«

»Tím více zasluhuje naší pomoci,« pravil P. Benedikt, nyní odhodlaný otrokovi ku pomoci přispěti i v tom případě, když by se jeho ukrutný pán proti tomu vzpíral.

Došli ku příbytku Fouquierovu a setkali se tu s otroky právě z práce se vracejícími. Hlasitě nadávající vechnali je dohlížeč do boud, jež pak zamkli; potom chtěli se odebrati do domu svého pána, když tu u dveří zastihli kapucína s jeho průvodci. Z několika vět poznali, že otrok skutečně posud ještě ku stromu jest přivázán a Plutonem hlídán. »Nikomu

bych neradil k tomu otroku se přiblížiti,« pravil Jan. »Pes by každého na kusy roztrhal!«

P. Benedikt žádal nyní, aby ho někdo u pana Fouquiera ohlásil. Dlouho musil u dveří čekati; konečně přinesl Jan odpověď svého pána, že nikoho dnes již nepřijme a že si zakazuje pro vždy návštěvu kapucínovu. Když však P. Benedikt ještě se chtěl pokusiti, pravil Jan, že má nařizeno, nevzdá-li se okamžitě, Hekubu na něho poštvati; po této vyhrůžce zamkl dvéře.

»Tak to dopadlo, jak jsem předvídal,« pravil Pavel. »Musíme tedy domů.«

»A ubohého otroka necháme se trápit?« tázal se Jiří. »Nikoliv, já ho osvobodím!«

»Pluto tě na kusy roztrhává,« namítal Pavel ustrašeně.

»Pluto mne zná. Dával jsem mu kosti a hrával jsem si s ním, když jsem ještě s Emilem kamarádil.«

»Pokus se tedy s pomocí Boží!« pravil kněz. »Zavrčí-li však pes nebo dá-li jiným způsobem své nepřátelství na jevo, zakazují ti ke zvířeti se přibližovati, rozumíš?«

Jiří rychle běžel s kopečka ke mlýnu. »My nesmíme za ním jíti. Naše přítomnost mohla by psa rozvztekliti. Dejž Bůh, aby věc šťastně skončila! Příhodi-li se chlapci nějaké neštěstí, neodvážím se vícekrátě pánu na oči přijíti,« pravil Pavel.

Měsíc právě vyšel, když Jiří ke mlýnu přišel. Mocně štěkající pes, jenž tři kroky od otroka ležel, povstal; když

však jej Jiří jménem zavolal, ihned stichl, poznáv hlas chlapcův, a nechal si svou huňatou hlavu od něho hladiti. »Já bych tě odvázel, ubohý muži,« oslovil otroka. »Ale jak to mám učiniti?«

»Snaž se toho psa ke mlýnu přilákati a uvaž ho tam. Najdeš tam dosti provazů. Potom teprv přijdi a osvobodí mne. Jinak by běžel pes za mnou a roztrhal by mne,« pravil otrok.

Jiří tak učinil. Vzal Plutona za obojek a vedl ho k naznačenému místu, a podařilo se mu jej tam pevně uvázat. Potom odběhl ke stromu a přerezal kapesním nožem pouta otrokova.

5. U tří palem.

Asi hodinu od Schlostalerova a Fouquierova obydlí prostírala se uprostřed lesa mýtina. Před lety pokusil se tu jakýsi Francouz založiti plantáž pro pěstování kávy. Avšak kamenitá půda horská se neosvědčila; když již marně dlouho otroci v potu se napracovali, opustil osadník polovzdělaný pozemek a odstěhoval se na jiný svah pohoří, na takové místo, kdež námaha a práce lepší mzdou byla odměňována. Mýtina opět počala zarůstati hustým křovím a bodláčím, které tlačilo se se všech stran na místo kdysi namáhavě mu odňaté. Toliko uprostřed ještě byla malá mýtina křovím nezarostlá, obkličující zříceniny opuštěného příbytku osadníkovy. Dle tří palem, jichž štihlé vrcholky s vysokou nad probobenou střechu se klonily, bylo lze místo již zdaleka poznati.

Tento osamělý dvorec byl útlkem vzpouru osnujících otroků v celém okolí; byl jim také zbrojnicí; neboť otroci si tam snesli během času několik set pušek, prach a olovo. V poslední době se tu vůdcové vzbouření noční dobou scházeli; tak i v noci před slavností Panny Marie byli sem k poradě umluveni. Proto řekl senegalský otrok angolskému, aby

spěchal ke třem palmám, když mu k tajnému útěku radil.

Již před západem slunce byl zástup černochů kolem domu shromážděn, asi 20—30 mužů. Ve sladkém lenění strávil den ve stínu košatých stromů. Když nastával soumrak, skryli se před dotěrnými komáry do rozsáhlé kuchyně osadníkovi. Uprchlí otroci ji z nouze poněkud upravili. U zdi byly lavice; uprostřed stál hrubě otesaný stůl a v jednom koutě visel nad ohniskem očazený kotlík na rýži.

»Proč zase čmoudí ten oheň!« bručel ramenatý černoch, s ostatními po jizbě se procházející. »Stará Nano, nevezmeš-li k vaření suchého dřeva, tož ti je podruhé na tvých shrbených zádech usuším.«

»Vždyť ty také po celý den kouříš, a tvůj kouř z tabáku právě tak štípe v očích, jako čmoud z mého ohniště. Mimo to vyhání kouř moskity z domu. Vařila tvá matka doma na břehu řeky Nygru bez kouře?« Slova tato pronesla černoska kotel obstarávající a při tom si rukou odhrnula bílé vlasy s obličejem vráskami rozbrázděného.

»Matka Nana má pravdu,« pravil Tom, starý černoch kamerunský, jež druhové ctili jako svého náčelníka. »Kdo chce jísti teplou rýži, musí také trochu k dýmu přičichnouti; ale máš-li tak jemné způsoby, že ani trochu dýmu neneseseš, pak můžeš jíti ven hlídku vystrídati, která chrání přístup k této samotě.«

»Včera jsem byl na stráži,« mumlal černoch od Nygru. »Nevím ostatně, jakým právem ty nám chceš poroučeti. Máme-li taková práva jako mají běloši a nemusíme-li svých pánů poslouchati, tím méně tobě nebo některému jinému z černochů se poddáme.«

»Výborně, Bille! Nepoddáme se již nikomu. Jsme sobě všichni rovni a protož chceme všichni panovati!« zvolal jeden ze zástupu. »To bude roztomilý život! Celý Boží den pod loubím v houpací

židli si hověti, k tomu si doutník za doutníkem pokuřovati, zapíjeti rumem, zajídati sladkým ananasem nebo kouskem kapouna — a pak zase spáti a kouřiti a píti a jisti a někdy pro zábavu sluhu zbičovati — to bude veselý život!«

Černoši se smáli a volali: »Výborně, výborně, Jacku! Ano, tak to musí býti! Tak chceme žíti, jen co své bývalé pány skrotime. Ha, ha, ha!« A rozléhal se smích a křik, že dlouho nebylo vlastního slova slyšeti. Teprve když stará Nana kotel s ohniska odstrčila a velkou sběračkou jala se rýži na široké listy rozdělovati, hluk poněkud v jizbě utichl.

Dychtivě požívali černoši chudou svou hostinu. Když Bill svůj podíl snědl, otřel si rukou naduřelé rty a pravil k Jackovi: »Až své bývalé pány pobijíme a příbytky jim nad hlavou zapálíme, jak toho plnou měrou zasluhují, protože mne k smrti zbičovali — kdo pak ti potom kapouna upeče a rum podá, až budeš v houpací židli hověti?«

»O to nebude tak zle!« doložil černoš z Kamerunu. »Tolik důmyslu jsem v tvé velké hlavě nikdy nehledal, Bille!«

»Řekni nám tedy, Jacku, kdo nás potom bude obsluhovati?«

»Nu, běloši, naši bývalí jemnostpáni! A to ti pravím, že si se vším musí pospíšiti, aby jim karabáč po hřbetě nejezdil,« odpověděl Jack.

»Výborně, výborně,« křičela většina. »Však my jim to oplatíme!«

»Ale, myslil jsem, že je všechny pobijete?« volal černoš kamerunský.

»Ano, tak —! Vždyť některé na živu nechati můžeme. Na příklad toho Elsasana u kaple Matky Boží a některé z dohlížitelů, kteří nám mnohdy leccos prominuli. Ti potom mohou býti našimi otroky,« minil Jack.

Černoš kamerunský potřásl hlavou a pravil: »Obávám se, že nás tisíc ani jednoho otroka mítí nebude. I kdybychom životy všech ušetřili, dostalo by sto černošů sotva jednoho bělocha.«

Jack škrabal se za uchem a myslel si, že jeden běloch by si pak musil velmi pospíšiti, kdyby měl svému stu černých pánů láhev s rumem podávati, kapouny péci a na stůl je nositi. »Ale«, zvolal konečně, »pečkejte, již to mám! Koupíme si také za peníze, jichž mají zajisté plné bedny, každý několik set bílých otroků.«

»Ale kde? — Ti ještě nejsou na prodej.«

»Učiníme jim to tak, jak oni nám to učinili. Uloupíme je.«

»To by ti přišlo draho, Jacku,« pravil Kameruňan směje se. »Bojím se, že tvé krásné sny o houpací židli pod loubím a o bílých otrocích tak brzy se ti nevyplní.«

»Ale proč tedy se máme v nebezpečí vydávati, když bychom po vítězství pány býti neměli?« tázal se Jack.

»Co chceme?« volal ramenatý Bill jiskře očima a zdvihl vyhrůžně zatáté pěstě. »Pomstu chceme! Chceme svým trýznitelům ukrutnost jejich oplatiti. Rány jim musíme i s úroky vrátiti. Život nás proměnili v mučeníctví; smrt mučnická budíž tedy jejich odplatou!«

»Správně pravíš, Bille, pomstu chceme!« ozývalo se odevšad.

»Pomstu tedy — dobře! Zasloužili si ji. Pomstu napřed,« pravil Jack, když se křik poněkud utišil. »Jsem při tom. Kéž bychom hned dnes mohli začít! Ale co potom, když budou běloši již pobiti a domy jejich vypáleny? Jak si to nastavíme, abychom potom mohli vesele žíti jako nyní ti osadníci, aniž bychom se sami při tom namáhali?«

(Přítě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXVIII. Missie mezi severoamerickými černochy.

Je to smutná skutečnost, že z osmi milionů černochů, kteří žijí ve Spojených Státech, pouze 160.000 jsou katolíky, kdežto ostatní různých protestantských sekt se přidružují. Teprve v posledních dvou desetiletích pomýšlí se vážně na to, která by, co zmeškáno, aspoň poněkud nahraditi se dalo. Příležitost jest velmi příznivá a kdyby bylo dosti prostředkův a sil, nebylo by nesnadno velkou část černošského obyvatelstva církvi opět získati. Co v této příčině dovede apoštolská obětavost a horlivost, toho jest důkazem missie mezi černochy v Galvestonu ve státě Texas.

Působím, píše missionář P. Keller, již 12 let na missii galvestonské a podařilo se mi každoročně slušný počet černochů církvi získati. Ovšem bylo mi při tom překonati značné obtíže, ježto v tomto městě stojí proti nám 10—12 protestantských kazatelů, kteří napínají všechny síly, aby černochy od přijetí katol. víry odvrátili. Se starými černochy, kteří již některé protestantské sektě náležejí, nelze ovšem mnoho pořídit. Takoví jsou obvykle oddáni té neb oné nepravosti, a tato okolnost mnohé zdržuje, že do katolické církve nevstupují. Jinak má se věc s mládeží. Jest podivno, že přemnozí protestantští černoši nám své děti nabízejí na vychování. Zkusili jsme to zvláště v posledních letech. Většina dítek v našich školách pochází od rodičů protestantských, kteří jsou na to hrdí, že nám své děti světiti mohli. Žadosti o přijetí nových dětí docházejí denně, jen že nelze nám všem pro nedostatek místa a peněz vyhověti.

Před čtyřmi roky podařilo se mi založiti útlun a pracovnu pro chudobné a opuštěné dívky černochů. Správa ústavu byla svěřena sestrám domácím z kmene černochů, které mají svůj mateřský dům v městě Novém Orleansu. Bohužel jest ústav poukázán výhradně skoro na almužnu. Proto jest vydržování ubohých dětí mou hlavní starostí, která mi vadí, že nemohu

jinak v missii naší vydatně pracovati. Přes to míním i budoucně věnovati našemu výchovnému ústavu největší pozornost, ježto výsledek převyšuje daleko naše naděje, jež jsme v podnik ten kladli. Jak již řečeno, velká většina dětí do ústavu přijatých není katolická. Avšak stýkajíc se ustavičně se sestrami a učastnice se náboženských cvičení a služeb Božích, obeznamují se s náboženstvím katolickým a libují si v něm. Za nějaký čas uzrává v nich úmysl státi se katolíky. Rodičové nebo příbuzní, jejichžto svolení ditky do církve katolické vstupující musejí si vyžádati, z pravidla nečiní žádných námitek, nýbrž říkají: »Je nám lhostejno, které církve se naše děti přidrží, jenom-li se dobře vychovávají a hodní lidé z nich budou.«

Máme zkušenost, že děti, které pobývše 2—3 leta v ústavě, ku svým domácím se vrátily, hrdě k církvi katolické se hlásí, a těm, kteří o církvi pohrdlivě se vyslovují, odpovídají: »Kdybyste církev katolickou znali jako já, přáli byste si též státi se katolíky.« Lze tedy očekávati, že tyto ditky později mezi svými příbuznými jako apoštolové budou působiti. Mimo to zvykají v ústavě pořádku a mravnosti a učí se všem potřebným pracem domácím, jako vaření, šití, pletení, látání a p. Tím dána je záruka, že dospějí v lidi hodné a pořádné. Dosavadní úspěchy opravňují k nejkrásnějším nadějím. Ústav sám a neméně obětovnost domorodých sester vzbudily mezi nekatolickými černochy o církvi katolické velmi dobré a příznivé mínění. Z toho vidno, že právě takové školy průmyslové jsou nejlepším prostředkem k rozřešení otázky černošské v jižních státech. Proto bylo by potřebí podobného ústavu pro chlapce a rozšíření ústavu již stávajícího. Bohužel nedostává se peněz a je tudíž nebezpečností, že promeškáme okamžik příhodný, jaký se právě nyní naskytuje. Skvělé úspěchy našeho ústavu pohnuly již protestanty, že také zřídily podobné ústavy pro děti černochů. Zatím ovšem dávají i protestantští černoši katolickému ústavu před-

nost, aspoň v jednotlivých případech. Děvče, kterému před dvěma roky bylo zdarma nabízeno místo v protestantském ústavě, přišlo dobrovolně do ústavu našeho, ačkoliv ani samo ani jeho příbuzní před tím nikdy o katolickém náboženství nebyli slyšeli. Děvče stalo se katoličkou a dělala ústavu všechnu čest.

Již tři dívky z našich ústavů, ctitelce povolání ke stavu řeholnímu, vstoupily do řádu »svaté rodiny«, jenž ze samých černých sester záleží a v Novém Orleansu svůj mateřinec má. Všecky tři působí nyní jako učitelky mezi svými soukmenovci na různých misijních stanicích.

Je známo, že černoch již od přírody má velkou náklonnost k náboženství, ale vytýká se mu často, že je ve víře velmi nestálý, a že snadno od víry odpadá. Ale není tomu tak; moje dvanáctiletá činnost mezi černochy dokazuje opak toho. Byl jsem již několikrát a později odstěhovali se do této osady, kde roztroušeně žili mezi protestanty. Ačkoli katolického kněze skoro nikdy neviděli, náboženství katolické přece si zachovali. V jiné osadě, 140 mil odtud, nabyt jsem před několika roky několik černošských rodin, jejichžto rodičové již za časův otrokyně, kdy totiž otroctví černochů nebylo ještě zrušeno, katolíky se byli stali. Přes to zůstali katolické víře věrni a děti své po katolicku vychovali; a přece vidali za těch 25 let katolického kněze sotva jednou, dvakrát do roka. Jiní černoši, kteří byli za mého tam působení do církve katolické vstoupili, byli za to od svých příbuzných a sousedů posmíváni a pronásledováni, překonali však všechny útoky a nástrahy s podivuhodnou statečností. Podobnými případy může se i náš ústav vykazati.

Ačkoli, jak již pověděno, dětem nám na vychování svěřeným, od rodičů se nečiní žádných překážek, chtějí-li do církve vstoupiti, jsou přece tu a tam výjimky. Tak na př. před dvěma roky přišlo do ústavu třináctileté děvče, které náleželo, rovněž jako jeho rodičové, sektě křtěnců (baptistů). První dny zdálo se mu v ústavě, zvláště při službách Božích,

všecko směšným a říkalo ostatním chovánkám, že se katoličkou nikdy nestane. Avšak její spolužákyně ji říkaly: »Počkej jenom, a uvidíš — nám se z počátku nevedlo lépe.« Zdálo se, že děvče již z domu od rodičů před vstupením do katolické církve bylo varováno. Po dvou nedělích nemělo však proti katolickému náboženství žádných námitek více, naopak jalo se o věci vážně přemýšleti. Po nějakém čase svěřilo se jedné ze sester, že by se též stalo rádo katoličkou a na pokyn sestry obrátilo se na mne. Má odpověď zněla: »Budeš-li hodná a pilně se učití katechismu, pokřtím tě možná na rok a příjmu do církve.« To se děvčeti líbilo.

O několik měsíců později snesla se nad naším městem hrozná bouře, nastala povodeň a jedna část města se docela zřítíla. Za bouře uchýlil jsem se ze svého obydlí, jež brzy na to hrozný víchor směl, do školy, kde sestry s chovankami v jedné světnici se byly shromáždily. Když bouře nejhůře zuřila a voda již půl druhého metru vysoko vystoupila a všichni obyvatelé ústavu jistouti smrt očekávaly, řekl jsem dětem, které ještě nebyly pokřtěny, aby v koutku světnice zůstaly pohromadě, abych jim mohl udělit křest z nouze, kdyby snad budova se zřítíla. Díky ochraně Rodičky Boží, k níž jsme se za bouře modlili, vyvázli jsme životem. Několik dní po bouři svěřilo se ono děvče jedné ze sester, že se v oné bouřlivé noci modlilo, abychom zahynuli, aby takovýmto způsobem ihned dosáhlo milost křtu sv. a jako člen katolické církve zemřelo.

Když později děvče rodičů svých za svolení prosilo, aby se smělo stát katoličkou, rodiče nesvolili. Zarmoucení nad odmítavou odpovědí plakalo několik dní. Konečně řeklo mi: »Budete-li chtít mne pokřtiti a do církve katolické přijati, stanu se přece katoličkou, i když rodiče nesvolí.« Ježto dávalo na jevo takovou horlivost a statečnost, vyhověl jsem přání a přijal jsem je ve svátky velikonoční s 20 jinými černochy do církve svaté. Od té doby je vzorem zbožnosti a mravnosti a jeho rodiče nečiní od toho času žádných námitek. Takové příklady jsou zajisté s to, aby nás k další práci povzbudily.

Moji milí krajané ve staré vlasti zajisté mi nezalží, jestliže je za podporu této chudobné missie požádám. Kdo zná duševní bídu a opuštěnost ubohých amerických černochův, uzná zajisté, že i tato missie vydatné podpory od katolíků evropských zasluhuje.

XXIX. Nelidský soud.

Z Butiky v západní Africe píše missionář P. Reeb missijnímu spolku sv. Petra Klavera v Solnohradě:

„Z toho srdce děkuji za dárky naší missii tohoto roku zasláné. Bohužel nemohu tentokrátě dáti zprávu o všem, co se v poslední době u nás událo, neboť za krátko budou někteří z našich černochů přijati do církve svaté a mou povinností jest, na křest sv. je připravovati. Nicméně zmíním se aspoň o smutné události, která se na 30 km. od naší missie přihodila.

Ve vsi Ekokodo vzala k sobě jistá žena sirotka, který náležel jedné z jejích příbuzných. Za nějaký čas zmizelo dítě záhadným způsobem. Nikdo nevěděl, kam se podělo. Případ ten vzbudil neobyčejné vzrušení. Hádky dvou žen přivedla pátrající na pravou stopu. Aby se věc objasnila, svolali pohlaváři starešiny, soudce a čaroděje. Bylo ustanoveno, že v určitý den všichni podezřelí budou vyslýcháni. Obžalováno bylo několik mužů a tři ženy. V tentýž den shromáždili se všichni v lese. Uprostřed byla postavena šibenice, t. j. dva koly spojené nahoře příčným trámem. Obžalovaní byli na nohou svázáni a za nohy na šibenici pověšeni, ale tak, že půdy rukama dosáhnouti nemohli. Pod jejich hlavami byl zapálen oheň a mouchy přilákány medem, aby mučené trápily. Po hodině nejsou si ubožáci podobní. Hlava oteče, oči jsou krví podlity, plameny vyslehují až k samé hlavě, kouř je dusí. Ani nejsilnější muž takových muk dlouho nevydrží. Křik a prosby mučených nic nepomáhají. Konečně bolestmi přemoženi přiznávají se ke zločinu. Když byli odvázáni, nastává výslech.

Obžalovaní přiznali se k následujícímu zločinu. Pěstounka ubohé dítě zabila a upekla. Sousedka jí řekla: „Dej mi kus svého dítěte, až zabiju své dítě, dám ti také tolik.“ A tak se také stalo. Někteří mužové byli svědky tohoto obchodu a hostiny se také účastnili. Dva mužové a jedna žena byli uznáni za nevinné. Ostatní všichni byli odsouzeni. Nikdo jich po soudu nespátral více; potají byli jednoduše utraceni.

Jak ukrutný je člověk, když se byl Boha spustil! A jaké to štěstí, býti dítkem církve svaté! Štěstí to dovede člověk posouditi jenom tehdy, když se dovídá o takových výjevech, jaké jsme právě byli vyličili. Jak mnoho dobrého dá se tu učiniti, avšak jak skrovné a nedostačné jsou naše prostředky! Povinností missionářů jest, vynaložiti a obětovati vše, aby ubohé černochy vyvrátili peklu. Prospívá-li dlo Boží a je-li námaha naše korunována dobrým výsledkem, neškodí časem ukázati, jak dalekou cestu jest nám ještě uraziti, abychom všechny tyto satanu a jeho pověře propadlé ovečky do pravého ovčince přivedli. Avšak jest i povinností evropských katolíků modlitbou a almužnou dělníkům na neúrodné vinici pomáhati. Slova Kristova „Jděte a učte!“ platí všem, apoštolům i ostatním věřícím. Každý může se přičiniti o rozšíření království Božího zde na zemi dle svého povolání a majetku.“

XXX. Přílišná starost.

Zimní počasí je pro černocha velmi nepříjemné, zimu nemá rád, před každým studeným větříkem třese se na celém těle. Jakési děvčátko tam dole v jižní Africe nebylo několik dní ve škole; bylť ten čas studené, sychravé počasí. „Proč pak jsi nebyla ve škole?“ ptá se ji učitelka, když děvče konečně do školy přišlo. „Obávala jsem se“, odpověděla holčička, „že by se můj andělíček strážný mohl nachladiti, kdybych v takový nečas do školy šla a tak jsem raději zůstala doma.“

Různé zprávy.

Z Pozděchova. V neděli dne 12. října t. r. konána byla v Pozděchově překrásná pobožnost k účtě P. Ježíše ve Svátosti oltární, v níž přítomno i to přelaskavé a předobré Srdce milostného Krále svátostného, z něhož až podnes prýští se k veškerému tvorstvu nepochopitelná dobrota a milosrdenství. Dopoledne bylo napřed kázání o důvodech a pohnutkách návštěvy nejsvětější Svátosti oltární, potom zpívána mše sv. před vystavenou nejsvětější Svátosti oltární, jež zůstala potom vystavena až do odpoledních služeb Božích. Jednotlivé hodiny uctívání byly pak dle stavů a pohlaví rozděleny a ač počasí

toho dne bylo zde přemutné, přece nedbali ctitelé na kladené překážky, s radostí všichni dle možnosti spěchali ke trůnu milosti zde na zemi, aby mohli navštívit, uctít, poklonit se a usmířit Pána Ježíše a přelaskavé Srdce jeho ve Svátosti oltární. Odpoledne o 3. hod. bylo opět kázání o nejsvětější Svátosti oltární, jímž velebný pán bratřejovský všechny přítomné mocně nadchnul i povzbudil k účtě, lásce milostného Krále svátostného, potom litanie, usmíření a slavné sv. požehnání. Kéz tato svrchavaně spasitelná pobožnost přispěje k osvětění a utužení viry věřících farníků v osadě nábožensky smíšené.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Vzdáváme tímto dle učiněného slibu nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Matičce Boží Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby ve velké nesnazi a těžké zkoušce. Prosíme opět všechny ctitelé božského Srdce Páně o jeden Otčenáš za uzdravení nemocného otce.

Rodina P.

Díkůvzdání. Děkuji nejblahosl. Marii Panně a jejímu božskému Synáčku za vyslyšené prosby.

M. H.

Z Klinkovic. Jistá osoba vzdává díky Pánu Ježíši v nejsv. Svátosti přítomnému a Panně Marii Lurdské za vyslyšení modlitby, kterou vykonávalo několik osob za uzdravení matky.

N.

Od Místku. Byla jsem vyslyšena, když prosila jsem za svou nemocnou dceru Rodičku Boží svato-kopeckou, aby se ráčila smilovati a za ni u Pána Boha přimluvit. Nejsrdečnější díky Pánu Bohu a přesvaté Panně Marii na Sv. Kopečku uctívám.

J. F.

Z Brna. Nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, nejblahosl. Panně Marii a sv. Josefu, sv. Antonínu a sv. Dominiku za odvrácení velkých starostí a soužení.

Sestry III. ř. sv. Dominika.

Od Slavkova. Chválu, čest a díky vzdávám božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby mé a uzdravení z těžké nemoci.

J. V.

J. L. Díky vzdávám sv. Panně Marii, Matce dobré rady a ustavičné pomoci jakož i sv. Josefu, že jsem byl po dvakrát vysvobozen ze záhuby. Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu sv.

Z Orlové. Byla jsem stížena nemocí, tak že jsem dvě leta nemohla navštívit chrám Páně, což mi bylo velice líto. Konala jsem devítidenní pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a slíbila jsem, ozdravím-li aspoň poněkud, že uveřejním své díkůvzdání. Po čem jsem toužila, stalo se mi. Seslila jsem tolik, že mohu opět do kostela jít. Protož vzdávám nejsv. Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie vroucí a pokorné díky.

F. G.

Z Prahy. Díky tisíceré božskému Srdci Páně, blahosl. Panně Marii a sv. Josefu za téměř zázračné vyslyšení modlitby, dobrou radu, změny smýšlení rodičů. Díky všem milým svatým za přestálou zkoušku a přijetí na ústav.

M. M. z M.

Ctnost živé, účinné víry.

(Hlavní úmysl.)

a doby naší zdá se, jakoby peklo všecku svou moc rozpoutalo ku zkáze lidstva. Jako v sopkách vře to i v lidu na všech stranách. Sama nevraživost, samé sobectví, požílavost nemírná, vypínání se nad svůj stav; veliké potřeby, jež každý chce mítí a má, svádí k různým podvodům a šmejdům. Proto tolik krachů, podvodův a krádeží na všech stranách. Skoro by se člověk divil, kdyby některého dne neslyšel o nové defraudaci. A jaký je život lidí vůbec a křesťanů zvláště? Prázdnota, shánění se po všem, co světa jest, a co jest, jest jenom povrchní; co dobrého mezi lidmi, jest jen pozlátko. Schází lidem něco, schází světu křesťanskému něco, co by hned oživilo vše, a to jest víra živá, účinná, o níž pravi sv. Jan, apoštol Páně, že osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. K osvětlení obydlí, ulic, budov užívá se světla co nejlepšího, nyní elektrického. Proč bychom neměli toužiti a snažiti se dosíci též světla duchovního, jímž je svatá víra. Jako ve světle přirozeném, jasně lépe vše vidíme a vše krásným se jeví, tak by i světlo duchovní, víra živá, dodala všemu jednání našemu, životu rodinnému i působení veřejnému jiné krásy a jasnoty a netápali bychom ve tmách. Jen světla více, volal jistý učenc, a my voláme toužebně k Pánu nebeskému: Jen více víry, víry živé a účinné dej nám, Pane, a obnovena bude tvářnost země!

Nyni podobají se lidé, křesťané nejvíce sv. Tomáši, apoštolu Páně, jenž nikterak věřiti nechtěl, že Pán vstal z mrtvých. Až se dotekl ran jeho, vložil prst svůj v bok jeho, padl na kolena před Pánem Ježíšem a zvolal: »Pán můj a Bůh můj!« (Jan 20, 28.) I nyní jsou lidé, kteří rozum svůj staví nad víru, vůli svou nad zákon Boží, a proto ta veliká rozháranost a převrácenost nynějšího světa. Jsou křesťané, a těch jest velmi mnoho, kteří sice na jméno Pána Ježíše pokřtěni jsou, křesťané se jmenují, ve víře křesťanské se cvičili a v téže víře od rodičů vychováni byli a přece všude svaté uzavírají srdce svá, neuznávají za pravdu, co Ježíš Kristus a svatí apoštolé kázali a co církev katolická k věření nám předkládá, nedbají na žádné svědectví mužů nejpoctivějších, rozum svůj nad moudrost Boží, nad zjevení Boží vynášejí, vzdělanost, pokročilost, však i omluvu svých hříchův a nepravostí v nevěře vyhledávají, žijí bez Boha, v opuštěnosti a v zoufalství umírají a podílem jejich jest, co pravil Kristus Ježíš: »Kdo neuvěří, bude zatracen.« (Mar. 16, 16.) A kolik lidí hyne v nevěře zaviněné i nezaviněné! Někteří pozbyli víru ve školách, jiní ve zlých společnostech, jiní zase ze špatné čety a opět jiní hříšným svým životem. Proto ty mraky na obzoru našem! Nebude lépe, pokud se lid nevrátí k víře Kristově. Víra živá jediné řídí správné skutky a jednání naše, víra je základem ctnosti a všeliké poctivosti. Vraťte víru jednotlivcům, vraťte víru rodinám, vraťte víru školám našim a bude hned jinak. A proto každý z nás, kdo dobrý jest, buďž apoštolem. Není třeba jíti do krajin cizích, ale Pán vykázal každému jistý obor, v němž máme býti apoštoly.

Tímto oborem tvým je stav tvůj a jeho povinnosti; tímto oborem tvým jest rodina tvá, v níž žiješ, společnost, v které přebýváš, veřejný úřad, který zastávati máš. Tu máš dosti příležitosti vyučovati, napominati, kárati, trestati, od zlého odvracet, k dobrému povzbuzovati, ke službám Božím, k přijímání svatých svátostí, slovem ku křesťanskému životu. Máš se, když toho třeba, víry svaté ujmáti, ji hájiti, abys ukázal, že se nestydíš i tak vyznati víru Krista Pána. Tu však schází mnoho! Kde je svatý zápal prvních křesťanů? Kde statečnost mučovníků? Než by se kdo ozval proti nevěrci, raději nechá nejsvětější tupit. Kde je srdnatost křesťanská? Či nestojí nám víra sv., náboženství naše za to, abychom se ho ujali?

Přijme dále povinnosti své jako křesťané ne z obyčeje, ale z povinnosti a lásky k Bohu! Pamatojme na slova sv. Jakuba: »Jako tělo bez ducha mrtvé jest, tak jest i víra bez skutků mrtvá.« (Jak. 2, 26.) Anebo neznáš výroku Páně:

»Kdož by mne zapřel před lidmi, zapřím i já ho před Otcem svým, kterýž jest v nebesích.« (Mat. 10, 33.) Svítíť tedy světlo naše, aby viděli jiní dobré skutky naše a velebili Otce, jenž jest v nebesích. To platí zvláště těm, které Pán postavil za svícen, platí to kněžím, učitelům, rodičům, představeným a všem vůbec.

Jelikož se nám nedostává té pravé, živé, účinné víry, prosme o ni Pána Ježíše jako prosil onen setník, jenž pravil: »Věřím, Pane, ale pomoz nedověrnosti mojí!« Pokořme rozum svůj světlu zjevení Božího, dejme se vésti učením svaté církve katolické a nezboudíme. Víra svatá nechť proniká nás celé, myšlení naše, řeči naše, skutky naše! Víra svatá nechť řídí veškeré jednání naše, jako vzduch dýcháme a z něho živi jsme, tak nechť všechno naše jednání oživuje duch svatý víry. Víra ať proniká celou domácnost, celou rodinu, aby vždy a všude patrně bylo, že všichni se řídí světlem svaté víry. Víra ať proniká zaměstnání naše, úřad náš, povinnosti naše, pak ji každý bude plnit, ne proto, že musí nebo z jiných nekalých ohledů, ale z lásky k Bohu a z úcty ke stavu svému.

Nezapomínejme, že nejsme na tomto světě živi jen pro tento svět, abychom statků a radostí jeho užívali, ale že jiný úkol nám Bůh uložil, abychom zachovááním příkazů Božích, zbožným životem život svůj sobě zasloužili. »Co je platno člověku, byť všechen svět získal a na své duši škodu trpěl?« (Mat. 16.) »Hledejme nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a ostatní bude nám přidáno!« Víra svatá živá, účinná, toť zářivá ona hvězda, k níž oči své obracet máme, jejím svitem máme se dáti vésti a povede nás šťastně bludistěm tohoto světa do přibytků nebeských.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za dar pravé a živé víry, jež by se skutky jevila, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrejš ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vše ať ovládá živá víra.

Úmysl v lednu 1903: Apoštolát laiků.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V prosinci modleme se o ctnost živé víry.

Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí Lvem XIII.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Eligia , bisk. (665). — Za statečné vyznání víry. Za nemocné dva kněze. Za ducha kajcnosti. Svornost v rodinách. † biskup Ed. J. Brynych.	
2. Ů.	Sv. Bibiany , p. m. (363). — Za dar srdnatosti. Za poctivost ve všem jednání. Polepsení mládeže. Premáhání požívavosti. Dar skromnosti. Dobrodinci.	
3. St.	Sv. Františka Xav. (1522). — Za apoštolskou horlivost. Duchovní pastýři. Za dary Ducha sv. Tovaryšstvo Ježíšovo. Zdar lidovým misiím. † otec.	
4. Č.	Sv. Barbory , p. m. (236). — Za šťastnou hodinu smrti. Obrácení velkých hříšníků. Křesťanské dělnictvo. Odvrácení pokuseň. Katolické spolky.	
5. P.	Sv. Petra Chrysol. , bisk. a uč. cirk. (450). — Dar pravé moudrosti. Horliví kazatelé. Za rodiče a přízeň. Církev katol. na východě. Křest. matky.	
6. S.	Sv. Mikuláše , bisk. (327). — Křesťanská láska k dětem. Dobrodinci chudých. Za trpělivost nemocným. Bázeň Boží ve školách. Dar pravé kajcnosti.	
7. N.	<i>Neděle II. adventní.</i> Sv. Ambrože , bisk. a uč. cirk. (397). — Za útrpnost s hříšníky. Dar pravého pokání. Smíření se rozvaděných stran. † otec.	
8. P.	Neposkvrněného početí P. Marie . — Za lásku k čistotě a nevinnosti srdce. Družiny Mariánské. Zvelebení svatých Mariánských. † rodiče.	
9. Ů.	Sv. Petra Kanisia , kn. (1570). — Úcta k duchovním. Křesťanské školy. Vážení si křesťan. naučení. Vychovatelé naší mládeže. Nemocní. † matka.	
10. St.	Přenesení domku loretan. — Úcta Rodičky Boží. Dobrodinci kaple loretan. Zbudování dobročinného ústavu. Dar pokory. Za poslušnost. Dobrodinci.	
11. Č.	Sv. Damasa , pap. (384). — Sv. Otec Lev XIII. Zvelebení služeb Božích. Náležitě svěcení dnů Páně. Za katolické spisovatele. † bratři. Sirotci.	
12. P.	Sv. Ottilie , abat. (720). — Ženské řehole. Za † kněze. Za † rodiče. Za povolání ke stavu duchovnímu. Dar bázně Boží. Za nevinnou mládež.	
13. S.	Sv. Lucie , p. m. (304). — Vážení si milosti Boží. Odporování pokušení. Pohrdání světem. Napravení mládeže. Za polepšení opilec. Nemocná osoba.	
14. N.	<i>Neděle III. adventní.</i> Sv. Dominika de Silos , opata (1074). — Za svobodu dítek Božích. Za vrácení se staré poctivosti. Dar trpělivosti v souzeních.	
15. P.	Sv. Irena , bisk. m. (202). — Velepastyřové naši. Povolání k řeholnímu životu. Bohoslovné ústavy. Za potřebnou svornost. Sirotci. Křest. mládež.	
16. Ů.	Sv. Adléty , vdovy (999). — Dar pobožnosti vroucné. III. řád sv. Františka. Obrácení jistého mladíka. Za několik rodin. Křesťanské matky. Sirotci.	
17. St.	Sv. Lazara , bisk. (75). — Obnova křesťanské společnosti. Za šťastnou hodinu smrti. Křesťanský duch na školách našich. Duchovenstvo. † otec.	
18. Č.	Očekávání porodu bl. P. Marie . — Dar pevné důvěry v Boha. Bratrstva růžencová. Zamezení hříchův. Zvelebení poutního místa. Duše v očistci.	
19. P.	Sv. Nemesia , m. (250). — Dar horlivosti v dobrém. Obrácení nepřátel našich. Věrné zachovávání postu. Díky za obdržené milosti. Dobrodinci.	
20. S.	Sv. Petra Klavera , mis. (1654). — Katoličtí missionáři. Rozkvět církve katol. v Africe. Zanedbaná mládež. Posvěť se jméno Tvé. Spása duší.	
21. N.	<i>Neděle IV. adventní.</i> Sv. Tomáše , ap. P. (73). — Za dobrou přípravu na příchod Páně. Za dar pevné a živé víry mužům. Rodina. Duše v očistci.	
22. P.	Sv. Servula , žebr. (570). — Za upřímnou kajcnost. † dobrodinci. Za větší úctu sv. Rodiny. Uprímná horlivost pro spásu duší. Bázeň Boží ve škole.	
23. Ů.	Sv. Viktorie , p. a m. (253). — Odevzdání se do vůle Boží. Dvě rodiny. † matka. Vítězství církve svaté nad nepřáteli. Apoštolát sv. C. a M.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.